

N y t
Archiv for Søværnenet.

Udgivet

af

H. B. Dahlerup,

Commandeur-Capitain i Sø-Etaten,
Ridder af Dannebrog.

Andet Bind.

Kjøbenhavn.

Trykt paa Udgiverens Forlag
hos S. G. Brill.

1843.

Indhold af Bdet Bind.

	Pag.
S økrigshistorien betragtet som Dannelsesmiddel og i dens Forhold til Søkrigsvidenskaberne. Af Udgiveren	I
Den Trinbad i Aaret 1803	24
Om de vestindiske Damp-Paketter. Af Cap. Lieut. E. van Doctum	37
Efterretninger om Søcadetacademiet i 1842	50
Jagttagelser af Atlanterhavets Temperatur i Overfladen. Af J. E. Schytte, Candidat	87
Tilbageblif paa Marinen i 1842	99
Admiral F. E. Raas som Holmens Chef fra Aaret 1781 til 1792	121
Den engelske Fregat „Wagers“ Forlis paa Sydamerikas Kyst i 1741	164
Gulffstrømmens Hastighed — Strømmen ved Island m. m. Af Cap. Lieut. Jrminger	191
Organisation af Krigsskibenes Besætning i Landgangscompagnier, med Bemærkninger af Udg.	201
De hollandske Colonister — „Boers“ — ved Port Natal	230
Hollands Marine i 1842	244
At conservere Kartofler ved at tilberede dem som Bryn	245
Vink til en Forbedring ved Lændsportene i vore Krigsskibe af Udg.	248
Anmeldelse af Planen til en Navigationshalle i Helsingør	250
Erindringer fra Fregatten <i>Thetis's</i> Tojt i 1842. Af Com. Cap. Zahrtmann	255
To nautisk-astronomiske Problemer. Af Capitain Tegner	285
Bjerghaubigen anvendt af de Franse til Fartsis-Skylts og ved Landgang	298

II

	Pag
Undersøgelse om Aarsagen til den engelske Chinafarers „Reliance“ Forklids i Canalen	301
Om Organisationen af Landgangscorps fra en samlet Søstyrke. Af Rmbr. Capitain Wille	310
„Overslenders“ eller Dvægghandlere i Australien	334
Charakterbeskrivelse af berømte engelske Admiraler	313
Semilitair-Etatens Finantsregnskab for Aaret 1841	352
Lotningen paa Diersøen forenet med Helsingørs Lotserie. Af Lieut. Wille	371
Et Par Ord om Dampskibenes Anlægning ved Kiøbenhavn. Af Samme	373
Forsøg med Archimedes-Struen paa Dampskibet Napoleon — Med- deelt af Cap. Lieut. J. van Doornum	374
Revolutionen i Venezuela i Aaret 1835. Meddeelt af Cap. Lieut. C. Wulff	383
To Besøg til Sydamerikas Fastland med Briggen Et. Croix i 1826. Af Udg.	405
Marine-Budget for Aaret 1843	419
Mere om Jefferys Marineliim	477
Kort Udsigt over forhenv. Capitain senere Generalrigscommissair Ulrichs Levnetsløb. Af Lieut. Ulrich	483
Den svenske Flaades Retirade ud af Wiborg Bugten d. 3die Juli 1790 (med et Kaart)	492
Et Par Noticer om Hvalfiskefangsten paa Vestkysten af Australien	499
Den engelske Eskadre i Middelhavet i en Løbet 1810	501
Æfterretninger for Søfarende:	
Forandringer ved de svenske Fyre i Kattegattet	108
Nyt Fyr paa Berlengas ved Lisabon	109
Skibet Fox Rod, syd for Sardinien	—
Vorttagelse af et Sømærke paa Den Ameland i Holland	—
Kentish Knod Fyrskib	—
Opdaget Grund nordenfor Java	110
Fyr oprettet ved Indløbet til Goa i Indien	—

	Pag.
Ny Søtønde paa Swinemünde Næd	110
Mærke for Indløbet til Carløkrone	—
Sømærke ved Indløbet til Dvinafloden	111
Nye Sømærker paa de danske Kyster	—
Nyt Sømærke ved Port Royal, Jamaica	112
Nyt Fyr ved Cap det gode Haab, Afrika	376
Strømsætning i Oceanet	378
Regler ved at anløbe Havnen Villa Nova de Portimao, Portugal	—
Undviisning for Indseiling efter Dvitholmens og Stavnæssets Fyre, Norges N. B. Kyst	379
Nye Fyre i det hvide Hav	381
Færlig Grund paa 31° S. Br. og 50° B. Lgd.	382
Dyphalingbedding paa St. Thomas i Vestindien	—
Havnefyre ved Risø	504
Nyt Fyr paa Hælløen, Sverrig, Skagerak	—
Forandring ved Lønderne i Elbmundingen	505
Fyre oprettede paa den nordre Kyst af Sydamerika	—
Sømærker i Farvandet mellem Eideren og Elben	—
Falknerbo Fyr	507
Fyr paa Morantpoint, Jamaica	—
Sømærke ved Indløbet til Anconas Havn	—
Svartflubbans Fyr ved Alands Hav	—
Sømærker paa de norske Kyster	508
Nyt Fyr ved Neustadt, Holstæen	—
Nyt Fyr paa Heyst, Kysten af Holland	509
Fyr ved Rio Grande do Sul, Brasilien	—
Fyr ved Alicante	—
Ledefyrene Busker og Bøttøe ved Gothenborg	510
Forandring med Fyret paa Sandyhook	—

Blandinger:

Jisbjerg mødt i Atlanterhavet paa 14° B. Lgd. Grwch	112
Jerndampskibet „Great-Britain“	113

IV

	Pag.
Artilleriforsøg i England	116
Marinelitm, en vigtig Opfindelse	117
Nordamerikanske Dampfregatter	119

Officielle Deel.

Liste over Marinen 1ste Januar 1843	1
Liste over Flaaden	22
Avancement, Ansættelse, Dødsfald og Afgang . .	24, 29, 31 og 37
Kongelige Rescripter, Resolutioner, Collegii Befalinger	nr. 25—34 og 38.

Forord til Archivets Subskribenter.

Ved denne nye Aargangs Begyndelse finder jeg det min Skyldighed, at underrette dette Tidsskrifts ærede Subskribenter om den Beslutning jeg har taget, at lade det ophøre med denne det Nye Archivs 2den Aargang.

Senved 10 Mar — om Liv og Helbred stienkes mig til at fuldbringe den begyndte Aargang — ville saaledes være forløbne siden jeg overtog Redactionen og Udgivelsen af dette Tidsskrift, en Virksomhed, jeg paatog mig ligesaa meget for at skabe mig en, Mandens Trang tilfredsstillende, Bestkæftigelse, som for efter Evne at stifte Gavn i den Kreds, jeg af Forsynet var sat i.

Den Noie, det koster, for en enkelt Mand, og de Banskeligheder, der ere forbundne med, at holde et Tidsskrift af den Natur, som Archivet, ved tidsskrift Bestaaen igiennem en Række af Mar, under elendommelige Forhold og Omstændigheder — de maae naturligviis snarere være med Tiden end aftage. Er det lykkedes mig at holde Archivet i Indest, byder Fornuften og en billig Vrekierhed mig at aftræde for synlige Tegn minde mig om, at jeg, mere tilhørende en svunden Tid, ikke længer gjør den nærværendes, i Naturens Orden veylende Mand og Id Fyldest.

Min Tak skylder jeg atter her at yde de ikke saa ganske faa Medarbejdere, der have viist mig den Tillid at bære Archivet med Bidrag og Meddelelser — alle betegnede eller nævnte som saadan og hvoraf de fleste have bundet et Bifald hos Publicum, som vidner om, hvormeget Archivet skylder dem den Interesse, jeg troer det har modt. Næst disse

Vidrag har jeg efter Evne stræbt at give Skriftet Interesse, ved at behandle videnskabelige, militairiske, biographiske og dagshistoriske Emner, og man vil finde disse Artikler at udgøre en ikke ringe Deel — henved Fjerdedelen — af Tidsskriftets Indhold, et Punct, hvori Archivet adskiller sig fra alle dets Ligemænd i andre Lande, hvis Udgivere kun have at samle og redigere Skriftets Indhold og kun meget sjældent selv besfatte sig med at være Forfatter. Mit Ønske og maaskee eneste Fortieneste ved disse egne Arbejder har været, at vække Eftertanke og Overtøelse af Søkrigsfagets vigtigere Emner — offentlig Discussion har det kun i et eneste Tilfælde lykkedes mig at fremkalde.

Jeg kan isørigt ikke bedre udtrykke de Grundsætninger, der have ledet mig som Udgiver, end ved at benytte de Ord, hvormed Hovedredacturen af det engelske militaire Tidsskrift, *United Service Journal* tager Afsted med hans Publikum.

„I Udførelsen af det overtagne Hverv, har jeg fornemmeligen bestræbt mig for at tale Standens Sag, tolke dens Trang og Lary, udbrede Lys over Tienestens Pligter og give Vink til Forbedringer, fremkalde Discussioner over militaire Emner, idet jeg stræbte at holde personlige Bitterheder ude af Striden og bringe Skrivemaaden imellem og til en Stand af „Gentlemen“ i Samklang med Standens herskende Omgangstone — at indprente Disciplin og Loyaltet, uden at opoffre Uafhængighed i Charakter og Tænkemaade — at forene Underholdning med nyttig Lærdom, allevegne hvor det passende lod sig gjøre — at meddele Oplysning om fremmede Nationers Krigsmagt og udbrede Kundskab, saavel hjemme som iblandt Fremmede, om vor egen, saavel dens Mand som dens Intelligents: om disse mine Bestræbelser bære 40 Bind (20 Aargange) et Vidnesbyrd, som . . . .“

Dg hermed byder jeg foreløbigen et velvilligt Publicum mit erkjendtlige Farvel.

H. B. Dahlerup.

Søkrigshistorien betragtet som Dannelses- middel og i dens Forhold til Søkrigs- videnskaberne.

Uf Udg.

Vi have oftere i dette Tidsskrift fremsat den Bemærkning, at medens Landkrigskunsten meer og meer har uddannet sig til en Videnskab, er Kunsten at føre Krig til Søes for største Delen forbleven en aldeles praktisk Sag. Grunden hertil er uden tvivl at søge i den Standsning i Uddannelsen af en egen Literatur for Søkrigsfaget, som indtraadte med den franske Revolution. Allerede i Midten af det forrige Aarhundrede var Frankrig i Besiddelse af en forholdsviis rig, selvstændig Literatur i de fleste Grene af Søkrigskunsten: Skibsbyggeriet, Navigationen, Manøvrernes Theorie, Tactiken, Artilleriet og adskillige Grene af Technologien; men de store Fremskridt, der ere giorte i Videnskaber og Kunster, siden hiin Tid, have betydeligen forringet hine Værkers Brugbarhed og Værd for Nutiden, og ingen nye Forfattere ere fremstaaede for at opføre den begyndte Bygning til Niveau med vor Tidsalder, tilfoie den nye Dele, for at give den Fuldendelse til et Speelt.

Det er at bemærke ved den ældre Literatur, at jo mere en af hine Grene støttede sig paa de exacte Videnskaber, desto fuldstændigere var den bleven opdyrket: de mere praktiske, derimod, vare sparsomt eller endnu slet ikke behandlede, og den ordnende Haand savnedes, der skulde samle de mange Erfaringsætninger og stadfæstede Regler, som Praxis havde dannet sig, og forbinde

dem i et System. Derfor forekom Søkrigsvæsen og Kunst den Landmilitaire, og maa tildeels endnu forekomme ham, saa ufor- met og lidet bundet til faste Principer og Regler.

Tjenestereglementer, i hvilke man til enhver Tid skulde finde de faste og sikre Grundtræk af, hvad vi her med et almindeligt Navn ville kalde, Organisationslæren, ere, som Følge af Mangel paa giennemtænkt Heelhed og systematisk Sammenhæng, forblevne ufuld- stændige og under Krigskunstens Fremstridt forældede; og det eneste Middel til fuldstændigt at fornye dem er maaskee nu ene at finde i en selvstændig Uddannelse af en til Nutidens Forhold svarende Organisationslære. Denne meget udstrakte Deel af Søkrigskunsten har vel i den nyere Tid ikke savnet Forfattere, men disse have kun behandlet den i Monographier og Brudstyk- ker, meest som Artikler i Tidskrifter — disse en nyere Tids Sur- rogater for Litteratur, hvis lette Tropper de ordentligviis kun skulle være — dog ogsaa Nogle i egne Skrifter, som hos Englænderne en Glasscock, Hall og Flere.

Deevægselslæren eller Tactiken er saa godt som uden rim- geste Uddannelse siden hiin svundne Tid, uden Berigelse af lang- varige og store Kriges Erfaringer, uden Tilføielser for de nye op- komne Stridsmidler, Kanonbaade og Dampskibe. Endelig er Sø- krigshistorien, som, ved at give Søslagenes militairiske Beskrivelse, deres Analyse og critiske Uundersøgelse, skulde være Sø-Officiereus theoretiske Skole for Søkrigens methodiske Forelse — den er endnu ikke til som en selvstændig Videnskab; James's og Brentons kun lidet tilfredsstillende Compilationer fortjene neppe dette Navn, og den Sidste især vrimler af Mangler og Urigtigheder.

At Navigationen og — skøndt i ringere Grad — Sø-Artik- leriets ere undgaaede denne Litteraturdyale skyldes for en stor Deel deres nærmere Forbindelse med de exacte Videnskaber.

Endskøndt vore Krigsartikler, ved at gjøre et forfat og ved- varende Studium i hans Fag til almindelig Pligt for Sø-Of- ficieren, bære Vidnesbyrd om, at hine Tider erkjendte Nødvendig- heden af, for den unge Officier, at erhverve sig flere og andre

Kundskaber, end dem, hvormed han udrustes fra Academiet, har man dog ikke havt, eller kunde da have, tydelig Bevidsthed om, hvilke disse Kundskaber vare, hvilke de ere der danne Anføreren: det var mere Manglerne i den almindelige Dannelse man vilde supplere; den specielle Uddannelse i Faget, og i de forskellige Grene af det, var det overladt at søge i Erfaringens Skole. Den almindelige Dannelse stod dengang endnu paa saa lavt et Trin, at de mathematisk Videnskaber betragtedes som Kro- nen paa en Sø-Officiers Dannelse: en nyere Tid har, for Sø-Officieren i Almindelighed, anvist dem Pladsen iblandt Humaniora, hvor de vel indtage en høj Rang, som tjenende til at bringe Klar- hed og Orden i Begrebet, som uundværlige eller idetmindste høist vigtige Hjælpevidenskaber i hans egentlige Fag, men til at danne Sømanden, Krigsmanden, Organisateuren eller Anføreren medvir- ke de i alle Tilfælde kun meget indirecte. Forelæsninger i de mathematisk Videnskaber vare imidlertid, efter hiin Anstuelse, fra ældre Tider foranstaltede for vore Sø-Officiere; hvad der horte til Søkrigskunsten selv, vilde man ei anerkende som Videnskab; heri var Officieren henviist til Reglementer, Vedtægter og Praxis; sømilitaire Videnskaber vilde man ei kiende — selv Navigation og Artillerie betragtedes som blot praktisk Kunst — og man kunde ei kiende dem, thi endnu svømmede i Empirismens Hav, hvad der i Landkrigskunsten har udsondret og dannet sig til: Or- ganisationslære, Tactik, Strategie og Krigshistorie.

Sneedorff var, med hans lyse Hoved og fyrige Aand, ei seent til at efterfølge Tydsklands store Pædagogers reformatoriske Stræben. Sat i Spidsen for Søcadetacademiet, hævdede han Sø-Statens i al- mindelig Dannelse høit over det Trin, den før havde holdt sig paa, og paa samme Tid stræbte han at bringe under Theoriens ord- nende Haand alle de Grene af praktisk Viden, som fordres af Sø-Officieren. Det lykkedes ham med Sømandskabet, den af alle, som mindst antoges at kunne læres af Bøger, eller paa nogen anden Maade, end i den simple Praxis. Blev end Lærebøgerne heri ikke udgivne i Trykken (i vore Tanker en Rest af den gamle

Fordom imod at lette Ungdommen Kundskabs Erhvervelse) udarbejdede af ham ere de, med samme Fuldstændighed, Orden og Bestemthed i Udtrykket. Indskrænket af Hensyn til disse Lærebøgers Bestemmelse, saavel som af Forbindelsen med og Afhængigheden af andre Discipliners samtidige Udvikling (f. Ex. ved Mandsørettes Theorie, mange Mechanik krævende Arbejder m. m.) forhindredes han fra, saavel en udtømmende Behandling af Emnet, som en paa streng videnskabelig Orden grundet Adskillelse af Materien, hvorpaa vi længerhen skulle give Exempler. Sneedorff har, foruden hans mange andre Fortjenester, især af den militaire Opdragelse, den, i Underviisning af Sømandskabet at have adskilt Theorie fra Praxis, Læren fra Udovelsen. Med al hans Virksomhed og Iver lykkedes dette ham ikke, eller kun i en langt usuldfomnere Grad med de to for Søkrigeren saa vigtige Videnskaber: Artilleriet og Navigationen, ligesom han eiheller mægtede at bringe den mathematiske Disciplin ved Academiets, paa hvilken Reformer i hine tvende saa meget beroede, et eneste Skridt fremad; alt dette var forbeholdt en sildigere Tid. I Tactiken skrev han sin Lærebog for Cadetterne og bevirkede at den oplystes dem ved Evolutioner, foretagne med Vaade; men allerede flere Aar før hans Dod bragte Omstændighederne denne Disciplin til at gaae ind ved Academiets; Forelæsningerne ere siden atter optagne men Evolutionsøvelserne ikke. Underviisningen i Tactiken havde Sneedorff forbeholdt sig selv, og han kom ofte i sit lærerige og underholdende Foredrag til at streife ind paa Søkrigshistoriens Gebeet; men Tiden, denne Disciplin bestod ved Academiets, var for kort til, og Omstændigheder traadte i Veien for, hvad Nødvendigheden af neppe længe vilde have undgaaet hans lyse Blik: Søkrigshistoriens selvstændige Indlemmelse iblandt Academiets Discipliner.

Udenfor Academiets erstattede i hiin Periode et rastløst Liv for en Deel Savnet af en theoretisk Skole for Krigskunsten, som Toget til Algier viser ikke i den næstforegaaende har staaet paa noget høit Trin i vor Marine. Man levede, under den amerikanske Krig og Revolutionskrigen, midt i en storartet Krigshistorie,

og den Interesſe, hvoraf man maatte føle ſig henreven, lærte Enhver, meer eller mindre klart, at fortolke ſig den. Men Fremſkridtene i at bringe Theoriens Lys over den adſpredte Maſſe, i at ſamle og ordne Delene til et ſammenhængende Heelt — et System, hvori Orden og Sammenhæng ſkal gjøre Overſigten let og ſikker — de vare ſtandsede hos os med Eneedorff. Flere Aarſager bidroge hertil hos os i Forening, i den følgende Tid, ligesom vi have paaviſt den almindelige Stilleſtaaen i Literaturen ogſaa i andre Lande, hvortil maafke Dampſtibet, denne vigtige Opfindelse, kan have medvirket, ved at drage Interesſen bort fra det Gamle. En periodiſk Literatur dannede ſig imidlertid — under en paa Opfindelser og Forandringer rig Periode, maafke den der bedſt ſvarede til Tidens Krav.

Skiondt de mathematifke Discipliner ved vort Societæcademie nu ere hævede til den rette Høide, ſaa at den unge Officier indtræder i Staten ſaaledes udruſtet med Kundſkaber heri, at de maae findes tilſtrækkelige for ham i hans almindelige Kaſt, og han ved egen Flid kan, om han har et høiere Maal for Sig, med langt ringere Anſtrængelse, end forhen behøvedes, arbeide ſig videre frem i Videnskaberne — dette uagtet, ſkal der dog Tid til at Indflydelsen heraf kan gjøre nogen Forandring i Forholdene og diſſe Videnskabers Anſeelse ſynke til det rette Niveau. Phyſik og Chemie ere desuden med fuld Føie indlemmede iblandt de Kundſkaber den dannede Mand ei bør ſavne, ligesom de ikke ere uden ſærlig Interesſe for Sø-Officieren i mange Tilfælde. Diſſe Aarſager have, ſom ſagt, hos os aſſedet Opmærkſomheden fra det der dog er Hovedſagen for den Militaire, det er: Kunſten at føre Krig. Forgjæves henviſer man Krigsmanden heri til Erfaringens Skole; holder en halvhundredeaarig Fred denne luffet for ham, bør man ikke forſmaa at aabne ham en anden Skole, der endog ret vel kan beſtaa ſamtidig med hiin, være ſig enten ſom Forberedelse til den eller ſom dens Supplement, den Skole nemlig, ſom findes i ſvundne Tiders Erfaringer rigtigt fortolkede, med andre Ord: trykte Bøger, hvad enten nu dette bliver en i fuld-

stændig Lærebygning ordnet Samling af Erfaringer fra Krigen, eller Undervisning til Studium af Krigshistorien selv. Denne Sidste, Krigshistorien, staaer os i alle Fald aaben at ty til; den have, om end ikkun i Materialet, som er at uddrage af den almindelige Nationalhistorie, af officielle Rapporter, Biographier, Memoirer og endelig i de hidtil for den Militaire ikke meget tilfredsstillende Forsøg paa at stienke Verden en samlet Søkrigshistorie. Til den er det at vi vilde have Søkrigeren henviist som til en uundværlig Skole, ligesom den er den rige Grube, hvorfra Materialet skal hentes til den Lærebygning i Sø-Krigskunsten, der dog engang vil komme til Dypførelse.

Vi vente os den Indvending, at det, som det i Krigen dog meest kommer an paa: et skarpt og hurtigt Dypfatningsblik, et roligt Mod, som tilstæder koldt Overlæg; en Sikkerhed, som vækker Underhavendes Tillid o. s. v. ikke læres af Bøger. Dette er sandt. Men disse ere Egenskaber, der enten ere medfødte eller ved Opdragelsen indbragte i Charakteren. Ligesaavel som Dristighed, Nødsnærværelse, Activitet, Harvaagenhed, Præcision og Subordination, ere de Opdragelsens, ikke Underviisningens Frugter; Villiens Dannelses, ei Forstandens. Derfor ere de militaire Dannelsesanstalter ei alene Underviisnings-, men tillige Opdragelsesanstalter, hvor den Grundvold lægges, paa hvilken Enhver siden i Livet selv skal bygge; og denne Villiens Dannelses beroer ikke paa en positiv Forøgelse, som Forstandens Dannelses, men paa at neddæmpe de modstræbende Villiens Yttringer. Men selv om vi indrømme, at ved Siden af denne Opdragelse stienke Livets Erfaringer os Kundskab, der indpræges dybere og ligger os mere paa rede Haand, end den der vindes af Bøger — ligesom det man kalder Tact — en vigtig Fordring for Krigeren og Sømanden i deres Kald; saa have vi dog derhos at bemærke, at Sandfen for at giøre Erfaringer stærkes ved Forstandens foregaaende Dannelses; at et indlagt Forraad af Kundskab kommer Raadsnærheden tilgode; at den, der ved Tænkning over sig i at giøre Combinationer og giennemstue Ideernes Række, forbereder

sig til hin hurtige Opfatning og Tankecombinieren, man kalder „Blikket“, med Undtagelse af dens blot sandfælsige Moment; at den der træder ud i det praktiske Liv med nogen, om end kun boglært, Kundskab om dets Fordringer, dog medbringer Noget, medens den der har forsømt at erhverve sig denne Kundskab Intet medbringer uden Villien og Naturgaver, dem den Første kan besidde lige med ham.

Krigskunsten i sin nærværende Uddannelse bestaaer af en Deel, der maa læres af Bøger, indrømmer man os; en anden Deel, og det den vigtigste — som jo ogsaa maa læres, thi ellers var det Enhver givet at ove den — vil man finde den rette Skole for deels i Udvøvelsen, deels i traditionelle Overleveringer. Om den til Udvøvelsen henviste Deel have vi pttret os i det Nysforegaaende; hvad den traditionelle Opbevaring angaaer, hvortil er at hense en Deel af det man kalder Erfaring, ligesaaes som Tjenestereglementer og Vedtægter, der næsten nødvendigtviis maae stedse blive tilbage for Kunsten i dens Fremstridt, da kunne vel saadanne Traditioner om Krigen og „was Gebrauch ist im Kriege“ holde sig igiennem en Række af Aar og tiene til Veiledning; men efter en 50aarig Fred vilde det være et Mirakel om de ikke trængte til en fuldkommen Fornyelse. Vi have ovenfor berørt et Exempel herpaa i Algiertoget; men selv den hæderfulde 2den Aprilsdag er ikke uden sine Smaaexempler herpaa. Saaledes have vi nyligen seet fremhævet den Ukyndighedsfeil ved at modtage og affende en Parlamentair til Underhandling om Waabenstilstand, den Høistcommanderende uafvidende. Der maatte en dybere gaaende Undersøgelse til, af Forhold og Omstændigheder, end vi hidtil have havt Anledning og Leilighed til at anfille, for at afgjøre om denne Feil havde nogen Indflydelse paa Sagernes Gang; men en Feil imod Krigs-Regler og Brug synes det utvivlsomt at være. Eiheller kiende vi Grunden, hvorfor Eskadren under Bille ikke var brugt til Indløbets Forsvar, og de der posterede Skibe, Elefanten og Mars, henlagte i Defensionslinien — hvorfor ikke Kanonbaadene imod Slutningen af Slaget bleve

bemandede fra denne Eskadre og sendte imod Fienden — eller hvorfor der fandt en dobbelt Commando Sted paa Rheden, saafremt ikke Vilde var umiddelbart underlagt Fischer, hvis større eller mindre Uafhængighed af anden høiere Commando overhovedet er os ubekendt. Vi savne, som bemærket, her de nødvendige Oplysninger, og vove derfor ikke at benævne som Feil, hvad der kunde forekomme os som saadanne. Men Ingen kunde herfor bebreides Uvidenhed; thi ingensteds findes Noget herom i Reglementer, ingensteds var det lært eller at læse i Bøger; om Nogen havde erfaret eller — som tit gaaer for det samme — hørt Noget herom, beroede paa Tilfældet.

Kunde man med Foie vente sig nogen Færdighed i den simple Udførelse af tactiske Bevægelser, endlige i Anførerens Blik for deres Anvendelse og rette Brug, naar ikke Elementerne af dem vare lærte iforveien og enhver tidligere Øvelse deri savnedes? I ældre Tider forenede vor Stats Officierer sig indbyrdes til Selskaber for at foretage tactiske Øvelser paa Evolutionsbordet og det Samme har fundet Sted i de sidste Aar, allerede en prisværdig Bestræbelse for at uddanne sig i en vigtig Green af Kunsten; men en større Betydning og høiere Interesse kunne saadanne Øvelser faae, ved at forbinde dem med analyserende Foredrag af Krigshistorien og Problemer, hvortil Motiver tages af de os nærmest omliggende couperede Farvande. Dette er hvad Bevægelser med store og sidebevæbnede Skibe angaaer; men nu de støvbevæbnede Kosartøier — Kanonflotille-Evolutioner — vi have ikke for os den Anviisning til disse, som i Begyndelsen af forrige Krig blev udarbejdet af Admiral Lütken, for at møde Dieblikkets Trang; men saavidt vi kunne erindre, vil den neppe tilfredsstille en kommende Tid, under de da sikkert forandrede Omstændigheder. Den var tilstrækkelig i den Krigs Tirailleurfegninger; det kom dengang aldrig til Anvendelse af store Mæsser af Kanonbaade, i regelmæssig Fegning, eller imod Kanonbaade og i andre Tilfælde, man let kan tænke sig, hvor en regel- og kunstmæssig Anvendelse af dette Vaaben kræves. Tænke vi os 40 af vore hen-

ved 100 Kanonbaade forenede under een Commando (netop hvad der synes os størst Rimelighed for at ville blive Tilfældet i en kommende Krig, og ikke Kystposteringer og Pelotonadsplittelser*) at skulle levere en Fegtning imod en lignende fiendtlig Styrke, være sig Seilskibe, Kanonbaade eller Dampskibe. Dette er et Sammenstød af Kræfter, man vel kan tillægge Navn af et Slag, paa hvis Udfald Rigets Skiæbne for en stor Deel kan være beroende. Men ikke Ansørerdugtighed her vil komme i Requisition: En dyrtet Forstand paa at benytte Localforhold; noie Kiendskab til denne Vaabenart og rigtig Vurdering af dens Eiendommeligheder; Færdighed i at bevæge den med Præcision, stille og atter sammendrage de tactiske Inddelinger i den; Evolutioner for at omringe, indeslutte eller affikere Fienden — Alt efter Plan og bestemte Regler, klogt oeconomiserende med Kræfter og Menneskeliv. Skulde dette være en Chimære, og intet andet Resultat være at udbringe af denne Vaabenart, end den forrige Krigs raste, men regellose Gaaenpaa — da var det kun Lidet for saa store Bekostninger som den forholdsviis medfører. Vi mistvivle alligevel ikke herom; Dampskibes Indblandelse i Kampen vil snart lære Kanonbaadene Regelmæssighed i Fegtemaade og Bevægelser; men ogsaa kan det være godt at man itide har henvendt sin Opmærksomhed herpaa, har tænkt sig ind i Forholdene og ikke lader sig træffe uforberedt paa det Krav, der da bliver for nye tactiske Apparater af udtænkte Organisationer, Evolutioner, Signaler o. s. v. Uden Tænkning og maaskee anstrængt Tænkning kommer man ikke til dette, og her have vi da atter et Beviis for, at Søkrigskunsten kræver sammenhængende Tænkning, at der kan gives Noget, man kan kalde en Theorie for den.

Hvorlidet Søkrigskunsten har uddannet sig theoretisk og derved hævet sig til det større almindelige Overblik og Betragtning fra et ophøiet Standpunct, som karakteriserer en Videnskab, derom vidnede den Strid, der endeel Aar tilbage fandt Sted om

*) Nærmere om dette Emne haabe vi i et af vore næste Hefter at faae Leilighed til at yttre os.

Landmagtens og Sømagtens Forhold til hinanden, som Dele af en Stats Krigsmagt. I Frankrig, England, Sverrig, her og i Norge blev Spørgsmaalet efterhaanden omdebatteret, og allevegne antog det Skikkelsen af en Strid om Standsinteresser (hvortil der uheldigviis gaves altfor megen Anledning i daværende, den theoretiske Opfatning uvedkommende Forhold) allevegne var Resultatet lige utilfredsstillende; rigtige og sunde Anstuelser i Detaillen, men uden indbyrdes Sammenhæng, luden at nogen forbindende Traad gif igiennem dem, der kunde knytte dem sammen til noget Heelt. Og Grundtanken, hvis Fremsettelse foranledigede Debatten, kom ikke et Skridt videre i sin Udvikling, den nemlig, om en organisk Forbindelse imellem et Riges Sømagt og dets Landmagt, en Tanke, som for den defensive Deels Vedkommende, rigtigt opfattet, ingenlunde tor kaldes chimærist, lige saa lidt som den, at en theoretisk Udvikling af Søkrigskunsten engang i Tiden kan føre til en mere harmonisk Forbindelse imellem begge Krigsmagter, ved Affattelsen af Planen for en Krig eller en enkelt Krigsoperation, offensiv saavel som defensiv. Dampskibet, som i Beherstelse af Rum og Tid nærmer sig mere Landmagten, synes bestemt til, her at optræde som det forbindende Middell. Men disse Ideer staae endnu kun som Laagebilleder for Tankens Dæ; Theoriens Lys maa først opklare den vide Mark, hvor det Materiale endnu ligger adspredt, som en ordnende Haand skal samle og opføre til en overskuelig Bygning: da først vil Dommen om disse Ideers Grund eller Ugrund med Bestemthed kunne affiges, dersom ikke Tiden selv forinden løser Opgaven ved de store Forandringer i Krigens Væsen, som Dampbaner til Lands og Dampskibet og Bombekanonnen til Søes synes at spaae.

Men ved endnu vigtigere Leiligheder har denne Trang været synlig: ved Affattelsen af Planen for Dannelsen af en Sømagt, dens Størrelse og Bestanddele, for en Forsvars eller Angrebskrig, ja for en enkelt Krigsoperation. Ikke sielden giver Historien Anledning til at domme, at den blotte Indskydelse, Eensidighed eller vankundig Selvtillid har herved gjort sig gjældende som indsigtsfuld

Erfarenhed. For at hjælpe sig som man bedst kunde, har man giennemsogt Archiver, seet hvorledes Forgængerne havde baaret sig ad i sidste Krig og da giort det samme som dengang, med ringe vilkaarlige Tempelser efter Omstændighederne. Svormange daarlige Projecter har man ikke saaledes seet optagne med glimrende Forventninger og store Ophævelser for om en soie Tid at synke hen i fortient Glemsel, ofte desværre ikke før store Summer har været bortodslede paa dem, uden ringeste Vederlag. Et Exempel af denne Art falder os netop ind: Det engelske Admiralitet lod, i den sidste Krig med Nordamerikanerne, 2 Linieskibe paa 64 og en Tredækker paa 108 Kanoner bygge paa Søen Ontario; de to første vare netop udrustede og det sidste næsten færdigt da Freden blev sluttet; de kom saaledes aldrig i Brug og bleve siden tagne i Stykker. Det vil falde vanskeligt at sige, hvilken Plan man har havt med disse Skibe, hvorledes de skulde kunne i ringeste Maade have faaet nogen Indflydelse paa Krigens Udfald. Men endnu meer, tilligemed det meste Materiale udsendte man fra England med stor Bekostning complet Fadeværk til dem — ved Ankomsten opdagede man, at det var overflødig, thi Vandet i Søen er ferskt og drikkes ligesom det oppompes. Saameget Terrain har imidlertid Theorien vundet, at man i vore Dage ikke saa let lader sig blænde af Projecter, eller anseer Kundskaber overflødig for den der skal betroes en høiere Commando.

Endnu et Argument — det sidste. Et temmelig afgjørende Beviis paa den almindelige Trang til en Lærebbygning i denne praktiske Deel af Søkrigskunsten er den Omstændighed, at det næsten udelukkende er Gienstande herunder hørende, der have bestyrtiget vore Dages Forfattere, og de fremkalde altid større Interesse hos Læseren end reenvidenskabelige Gummer. Endeligen gives der vist kun faa Officierer af en vis Alder i Tienesten, som ikke have samlet en Mængde skriftlige Optegnelser, forskjellige Tienestestillinger og Arbejder vedkommende; Noticer om allehaande Tilfælde i Krig og paa Søen; Hjælpe midler o. s. v.

Vedre var det dog at have disse Hjælpe midler og Forskrifter samlede i en trykt Bog, ordnede efter Materien i Kapitler, med veiledende Overtitel og Register. Men flige Optegnelser har enhver Videnskab havt i sin Barndom.

Svovledes danne en Videnskab af hvad der saa ganske synes at være en praktisk Kunst? spørger man. Vi svare: Paa samme Maade, som man har dannet saa mangen anden empirisk Videnskab: ved at samle Erfaringsætninger og ordne dem i Afdelinger, der hver for sig udgiore et Heelt og saaledes, uden at forstyrre Sammenhængen med den hele Lærebogning, kunne modtage en selvstændig Udvikling. Ved at betragte disse Sætninger samlede og i deres indbyrdes Forbindelse, ville almindelige Regler opdages, der sammenfæde dem og forklare den Enes Udspring af den Anden. Den ordnede Masse bliver overfluelig, dens Dele træde klarere frem og staae i deres Forbindelse for Tanken; Slutninger og nye Combinationer danne sig, ikke grebne i Luften, men udspringende af Tankerællens naturlige Følge og støttende sig til faste Regler og erkendte Sandheder.

For at oplyse disse, under et Tidsstrifts paatrængende Krav, uden dybere Giennemtænkning nedskrevne Ideer, ville vi her forsøge paa at give et hurtigt udkastet Omrids af det hele System, der omfatter de Kundskaber, som udfordres af Sø-Officieren. Ligesom dette System henfalder i 3 Hovedafdelinger, hvis bestemte Udskillelse er begrundet i det ganske særegne Element, enhver af dem udgiore af Dannelsen, saaledes ere igjen de to Første af disse sammensatte af forskjellige Videnskaber og Discipliner, og ved den Tredie, den egentlige Giensstand for vor Betragtning, Søkrigskunsten, skulle vi stræbe at betegne Underafdelingerne, ved de dem rettest tilkommende Benævnelser, for saaledes at give Vink til den Følge, i hvilken Materien lod sig ordne i en selvstændig Lærebogning. Sidst af Alt sætte vi Søkrigshistorien, om hvis Behandling og Foredrag vi korteligen skulle yttre os. Da vi ved dette Omrids holde os det Dannelsessystem for Die, der er indført hos os og som vi troe uden megen Uret kan kaldes

Sneedorffs, skulle vi i Forbigaaende indstroe en og anden Anmærkning hertil, som Foranledning dertil gives.

So:Officierens Dannelse lader sig betragte som opløsende sig i de tre Elementer: det menneskelige, det nautiske og det egentlig militaire eller krigeriske.

Til det første af disse Elementer, det menneskelige, regne vi de saakaldte Humaniora eller hvad der hører til almindelig Dannelse: alle Skolevidenskaber og Discipliner, Sprog, Mathematik o. s. v. Som Grundlag for den specielle Dannelse saavel som fordi der gives mange Tilfælde for So:Officieren, hvor den almindelige Dannelse kommer i særdeles Betragtning i hans Kaldstilling; fortjener dette Element al den Opmærksomhed som hos os er skienket det. Det maa isøvrigt, som et Product af Tiden, i Almindelighed holde sig i Niveau med denne, og videre vedkommer det os ikke i disse Betragtninger.

Det andet, det nautiske Element, er det der danner Sømanden. Hertil hører: Sømandskabet, Navigation, Mechanik og Maskinlære, til hvilke sidste saavel som Construction og praktisk Skibbyggeri almindeligviis ikkun saameget Bekendtskab udtræves, som kan komme i Anvendelse for So:Officieren i hans Praktisk. Ligeledes bør han have saamegen Kundskab om Forfærdigelsen af Lougværk, Seildug og Jernarbejder, som udfordres for at kunne bedømme Materialet og Forarbejdelsen af de vigtige Redskaber, han herfra modtager.

Sømandskabet er, som berørt, hos os adskilt i Theorie og Praxis. Ved den af Sneedorff i Manuscript udarbejdede Theorie har han benyttet den Veiledning, som findes i franske Forfatteres videnskabelige Behandling af Emnet, og det vilde være vanstelig at paavise Noget at forbedre ved en Lærebygning, hvis Værd er stadfæstet i en mangeaarig Erfaring, med Undtagelse af, at der til dens Fuldstændiggjørelse vilde være Udskilligt at tilføie, saasom: Riølhaling, Masters Ind- og Udsættelse, Tilfælde af visse Søstader, Koret's Fortiis f. G., ligesom vi ogsaa, med Hensyn til Materiens systematiske Inddeling, maae finde, at en

Deel af det, Sneedorff i Foredraget har forenet med „Equiperingen“, rettest maa henføres under vor følgende Afdeling, den militaire, hvor det indgaaer under „Organisationslæren“. Vi erkiende imidlertid, at Academiet naturligtviis maa tage nærmest Hensyn til Cadettens umiddelbare Bestemmelse, at gøres duelig til at indtræde i Staten som subaltern Officier for siden i Livets Skole videre at uddanne sig, og at derfor en bestemt Afgrændsning paa den ene Side er nødvendig, ligesom, paa den anden, Indlemmelsen af, hvad der, efter et mere stricte Hensyn til System, ligger udenfor, ikke kunde undlades. Da denne Deel af Nautiken nu kan ansees at høre til de mere stabile og videnskabeligen begrundede Dele af den, skionne vi ikke rettere, end at et Værk, som fuldstændigt omhandlede den, kunde stifte Nytte ogsaa iblandt private Sofarende.

Navigationen har i den sidste Tid uddannet sig til en fuldstændig Videnskab. Lærebøger, dens nærværende Standpunkt værdige, haves nu i de fleste Sprog; hos os skyldes dens Fremstridt Capitain Tegners fortienstfulde Virksomhed, og den nære Forbindelse, den nu er bragt i med andre Vidensskaber, sikker den en stadig Fremstriden med disse.

De øvrige nævnte Vidensskaber og Kunster ere her anførte for saavidt som nogen Indsigt i dem er Sø-Officiere nødvendig for at gjøre hans Dannelse fuldstændig. I Livets Lob erhverves denne Indsigt af de Fleste, deels ved eget Studium, deels igiennem den blotte Praktik, og hos os blive Cadetterne anførte dertil ved at lade dem besøge Værster og Værksteder. I Construction og praktisk Skibbyggeri har Hr. Funch, Skibbygmester ved den kongelige Sø-Stat beriget vor Literatur med flere gehaltrige Skrifter. At man i Rebslagerkunsten ikke, saavidt os er bekendt, har noget nyere Skrift end Duhamels l'art de la corderie, er en Mærkelighed, efter de Forbedringer, Maskineriet og Methoden har undergaaet. Dampskibet er endnu for ny en Opfindelse og har været for mange Forandringer underkastet, til at man kunde vente

noget fuldstændigt Skrift om dets Construction, Massinerie, Behandling o. s. v.

Vi komme nu til det tredie af de nævnte Elementer af Sø-Officierens Dannelselse, det militaire, som indbefatter de Kundskaber der egentligen danne Krigeren. Disse ere Artillerie, Organisationslære, Tactik, Krigskunst, Administration eller den høiere Organisationslære, den høiere Krigskunst og endeligen Søkrigshistorien.

Sø-Artilleriet danner en særskilt Videnskab og er hos os behandlet med Held i en egen Lærebog, for faa Aar siden udgiven af Capitain Michelsen, Sø-Statens Løjtnant.

Organisationslæren indbefatter: Bemandings-Reglementer for hver Klasse Skibe og Fartøier, indledede ved en Fremstilling af de almindelige Principer for dem. Besætningens Modtagelse og Organisation, med Hensyn til Logis, Forpleining, Arbejde og Tjeneste; med andre Ord: Kullsystemet (Principer og reglementariske Bestemmelser); almindelige Bemærkninger herved. Tjeneste-Reglementer: Tjefsen: Pligter i Almindelighed. Pligter med Hensyn til specielle Regulativer for Tjeneste og Disciplin indendørde (General-Ordrebog, Straffeprotocol) Skibets Navigation (Observationsprotocol, Vagtsordrebog) Vaaben- og andre Dvælses (Dvælsesprotocol) Overtilsyn med Regnskaber, m. m. Næstcommanderende: almindelige Pligter ved Equipering og Desarmering, under Seil og til Ankers; Kuller at forfatte og holde; Tilsyn med Orden og Reenlighed i Skibet (Cass; Batterier; Dæk; udenbords; Mandskabet, sunde og syge). Conservation af Skib og Gods: dagligt Tilsyn med Reising, Seil og Skraag, Jld og Lys; Præcautioner i Tordenveir, i haardt Veir til Søes og til Ankers, (Fordeling af Officierer til forskellige Opsynsgrene); Orden med Fartøierne; Tilsyn med Forbrug af Gods og med Regnskaber. Waage over den daglige Tjeneste-Orden (System for de daglige Meldingers regelmæssige Modtagelse, sikret ved Noteringslister) det indre Politi; Mandskabets Opmuntring. Subaltern Officier: almindelige Pligter; specielt Tilsyn med Vads-Mandskab samt Orden og Reen-

hed i det ham anviste Departement; Vagt til Ankers; Vagt til Søes.

Tjeneste-Reglement for Proviantforvalter, for Doctor, Secretair, Styrmand, Overkanoneer, Vaadsmand, Sommermand og Skibmand; samme for Maskinmester i Dampstibe. Almindelige Bemærkninger til Ovnstaaende, saasom Mandskabets Bespiisning vedkommende (Spisetart); Beklædning (Reglement).

Reglementer for Tjenesten i Flaader: for den Høistcommanderendes Stabschef eller Flagcapitainen; Flaadens Secretair; Flag-Udjudanter og Flag-Secretairer; Geistlighed og Medicinal=Stab.

Specielle Reglementer for Skibschefer og Officierer, Flaadertjenesten vedkommende, troe vi overflødige, med Hensyn til at Flaadens Evolutionsbog indeholder og kan indeholde Alt herhen hørende, under Benævnelsen Vedtægter.

Tactiken. Linie- eller sidebevæbnede Skibe. I Sene-dorffs Lærebog ere saavel Tactikens som Signallærens Elementer fremstillede; Flaadens Evolutionsbog og Signalbog ere dernæst at giøre sig bekendt med. Emner for videre Studium og Betragtning giver: Beregning af Rum og Tid for de forsiellige Evolutioner (see A. f. S. 5te Bind) Anvendelse heraf ved Evolutioner i couperet Farvand, o. s. v. Kanonflotille: tactisk Inddeling; Evolutioner og Signaler. Telegraph-System, hvortil Com. Capt. Kohde har leveret en med Fuldstændighed udarbejdet Ordbog.

Krigskunsten. Enkelt Skib. Jagtmanovrernes Theorie (imellem Seilstibe; Seilstib og Dampstib). Fegtning i lang Afstand og sluttet, med Hensyn til Skytset og dets Betiening. Manovrer før og under Bataillen, oplyste ved de mærkeligste Erfaringer fra Fegtning imellem enkelte Skibe, uddragne af Krigshistorien. Entring. Afslaae et Angreb af Kanonbaaade. Hjælpe-midler i adskillige Tilfælde, uddragne af Krigshistorien og militaire Skrifter. Flaader: Arvaagenhed imod Overraskelse i Søen og til Ankers (Krydsere og Brandvagter ude; Patrouiller; Kundskab om Fienden vedligeholdt). Angrebsmaader: fra Luvart i Linie; i Colou-

ner; Giennembrydning. Samme Angrebsmaader fra Læ. Betragtninger herover og Manøvrer angivne til at paralyserer disse Angrebsmaader, hvorved den ældre Lids Anstuelser om Vigtigheden af at soutenere Linien imod Giennembrydning belyses og modbevises (Motiverne tagne af den nyere Krigshistorie). Afstaarne Deles Forholdende. Angreb paa en til Ankers liggende Flaade og Forsvaret (Betingelser for Positionens Valg). Undgaae et Slag; Localiteters Afbenyttelse. En Flaade efter Slaget, med Hensyn til de forstieilige Situationer og Tilstande, den kan befinde sig i. Almindelige Bemærkninger og Exempler af Krigshistorien. Kanonflotille = Segtning: i mindre Antal, imod Seilskibe, mod Dampskibe, mod Kofsartoirer; i større Masser mod Skibe, mod Dampskibe, mod Kanonflotille. Benyttelse af Localiteter (Grunde, Passer, secunderende Landbefæstninger). Flaaders og enkelte Skibes Angreb paa Landbefæstninger: almindelige Betragtninger, Betingelser, Angrebsmaader, Løbs Recognoscering og Afboining (om Matten ved udlagte Baade med Blændlanterner). Befæstede Passers Forcering. Forsvar af Havn eller Indløb, ved eet eller flere Skibe; Batteriers Anlæggelse. Co-Operation med Landmagt; almindelige Betragtninger. Troppetransporter, Ind- og Udfibning (Valg, Samling og Ordning af Transportmidler, Landingstilberedelser, Sammenholdelse af Troppernes tactiske Inddelinger ved Landsætningen). Dækning af Krigsskibe. Angreb med Baade paa Havn eller armeret Skib: Forberedelse, Udførelse, ved Overtumpling, under Bedækning. At afflaae saadanne Angreb og Præcautioner imod dem. Udskillige Krigstilfælde, som: Blokade af en Havn eller Kyst; Convoiering; Parlamentair (Afsendelse, Modtagelse, Krigslist derved) Capitulation (tilbudt og modtaget, forlangt og accorderet) Udvikling heraf.

Administration eller den høiere Organisation: Sømagtens Styrke betinget af geographiske, national-industrielle, politiske og finantzielle Forhold (Kyster og Havne, Colonier og Søfart, Beliggenhed). Defensive og offensive Midler; Forholdet imellem dem

hvoraf er afhængigt. Systemer for Mandstabs Udførelse eller Tilvebringelse: Indrulleringen hos os udviklet; et Blik paa Frankrigs, Englands, Ruslands og andre Magters Systemer. Flaadens Bestanddele: Linieskibe, Fregatter, mindre Skibe, Dampskibe og Kanonflotille, det indbyrdes Forhold i Antallet hvoraf betinget. Glasfer og Armerings-Systemer forklarede og Betragtninger anstillede herover. Vedligeholdelsen: Materiel (Bygge- og Reparations-Systemer, Værster, Beddinger, Dokker, Arsenaler og Magaziner beskrevne, med raisonnerende Betragtninger) Forraad og Forsyning. Personel: Hænderkæftstok, militaire Corps, deres Organisation og Dannelse; Officierscorps (Organisation og Dannelse) Dvølsler. Øverste Marine-Administration, hvorledes organiseret. Budget. Krigspleie (Krigsartilleri, Krigsretter) Alt dette i almindelige Grundtræk, derefter fuldstændig Beskrivelse af hvad der hos os er indført, og endeligen hurtige Blik paa enkelte vigtigere Afvigelser hos andre Nationer.

Krigsførelsen eller den høiere Krigskunst; nøie Kundskab om de forskellige Nationers Somagt, dens Morale, Antal, Armering og Bemanding, samt dens Resourcer. Krigsplan, om offensiv eller defensiv, almindelige Regler herved; Politikens Indflydelse derpaa (stundom tilraader den Energie, stundom Lunkenhed i Krigsførelsen, for at stufte, eller for at neddøse en neutral Magts Skinsyge) Sø- og Landmagts Operationsplaner bragte i Harmonie. Resourcer og Reserver beredte saa tidligt som muligt. Opfattelse af Fiendens Stilling i militairisk Henseende; Punkter der kunne angribes med Fordeel; stræbe at sætte sig i Besiddelse af et eller flere saadanne, der have militairisk eller politisk Vigtighed, ved Overraskelse eller usfordømt hurtigt Angreb, eller ved Udelæggelse af et vigtigt Krigsdepot at forstyrre Fiendens Planer og indjage ham Skræk. Hovedregel ved al Offensiv, især i Begyndelsen af Krigen, er, altid at anvende en saa stærk Magt til et Foretagende, at et lykkeligt Udfald sikkes og gøres saa let som muligt, for at styrke Tilliden hos os selv og nedslaae Fiendens. Defensiv Forholdsregler; Fra-

liggende Punkter satte i Forsvarsstand, Kystforsvar og Sikkring af Communicationsveie (Kanonflotille og Dampffibe) Befæstning af Retraitepunkter, Indlob og Havne. Blik paa vore egne Localiteter, med Hensyn paa at giøre et rigtigt Brug af dem ved Forsvaret: Sunde og Lob, Havne, Ost- og Vestkyst af Halvøen (de dybe seilbare Fiorder i Hertugdømmerne danne ypperlige Terrainaffnit til Forhindring for en fiendtlig Indtrængen og Occupation, idet selv en Fregat er tilstrækkelig til at beherske dem og de store Byer ved deres Bredder. Flaaden kan blive af største Bigtighed i en Landkrig fra Syden, ved at beherske hele Ost- og Vestkysten, afficiere Tilførsel fra Soen og, ved Landsætning af Tropper paa hvilket som helst Punkt, giøre Diverfioner, der compromittere den dybere indtrængte Fiende).

Vi have saaledes her fremsat de Hovedmomenter, vi troe danne et nogenlunde sammenhængende Omrids til en videnskabelig Behandling af de opgivne Emner; de indstrøede Tanker skulle kun tiene til at give Bink om Behandlingsmaaden. Vi kunne ei giøre For- dring paa, endog blot Nærmelsen til nogen Grad af Fuldstændighed. Det er kun Ideer vi her fremsatte; de ere nedskrevne uden dybere Giennemtænkning, uden Hjelpekilders Afbenyttelse, i den Hast, hvormed en Artikel for et Tidsskrift saa ofte maa giøres færdig — her bogstaveligen Tilfældet. Vi vide ei om dette vil findes at give os gyldigt Krav paa Læserens Overbærenhed; men saa rodfæstet er Overbeviisningen hos os, at Søkrigskunsten kan paa denne eller en lignende Maade bringes til at blive i sig selv en Videnskab — at vi end ikke fye den Fare, at blive anseet for en upraktisk Visionair. En engelsk Forfatter figer for ikke lang Tid siden, i Anledning af Napiers berømte Historie af Krigen paa Halvøen: „Krigen er ei længer en raa Kunst; den er bleven til en Videnskab. — Videnskabelig Krigsførelse (scientific Warfare) har sine Hovedprinciper, der danne et sammenhængende og fatteligt System — fatteligt endog for den der ikke selv er Kriger.“ Hvad der er anerkjendt gjældende for Landkrigen maa ogsaa for en stor Deel kunne anvendes om

Søkrigen. Orden og System er det der udkræves — hvormeget er der ikke allerede, hvori man har begyndt at bringe System, og hvorom Fortiden ikke brugte andet Raisonnement end det saakaldte praktiske; f. Ex. Byggesystem med beregnet Rotation, og overhovedet saa meget Andet i det Administrative, hvor streng Indskrænkning til et Budget har lært Nytten af Beregning og Systematiseren.

Alt hvad vi i ovenstaaende Omrids have fremstillet er ikke Meer, end hvad ingen ærefærdig Officier, der elsker sit Kald, undlader at gjøre sig bekendt med. Søkrighistorien er hertil den vigtigste, næsten den eneste Kilde; men ikke alene at den kræver Studium (ikke blot Læsning) den er desuden i de for Tiemedet vigtigste og lærerigste Perioder saa uheldigt behandlet, at dette Studium dobbelt vanskeliggjøres, ved Indblanding, (især hos Brenton) af en Masse Personalia, trivielle Anecdoter og intetsigende Raisonnements. Den Analyse og Kritik, der skal blotte Historiens Lærdomme og bringe Methode og Orden i Opfatningen, savnes kun altfor ofte. Vil man bedømme et Slag efter de officielle Rapporter alene, støder man ikkeielden paa de største Vanskeligheder; de ere ofte skrevne i Hast, affattede af Flaadens Secretair, uden Kundskab om og Hensyn til en Militairbeskrivelses Fordringer. Saaledes have vi t. Ex. af den officielle Rapport, Udkrifter af Logbøger og private Beretninger om Sir Robert Calders Slag, ikke kunnet danne os nogen klar og fuldstændig Plan af Slaget, fordi et vigtigt Datum mangler, Vinden nemlig. Vi gientage atter, at skiondt man kan sige, at hvad vi ovenfor have nedskrevet er bekendte Sager for Mængden, og at det praktiske Blik og Geniet er mere værd end al Kundskab; saa give vi dog at betænke, at 30—50 Aars Fred kan bringe Meget i Forglemmelse af de Traditioner, som nu ved en Uklarhed i Udtryk og Begreb forveksles med Practik, — at der i en saadan Periode gives liden eller ingen Leilighed til, ved Praxis at erhverve sig hiint Blik, og at endelig det var formeget at sætte blind Tillid til, at en heldig Skiæbne sender os Geniet i det rette Dieblik. Hverken St. Vincent, Nelson, Collingwood, Duncan,

Grumouth o. s. vare de simple Sømænd og blot praktiske Mænd som Mange have været tilbøielige til at antage dem for, af den Grund at de fornemmeligen vare dannede i et uafbrudt praktisk Liv. Deres Biographier, Memoirer og Correspondancer, siden publicerede, have vist os dem som Mænd, der i fuldeste Grad besad deres Samtids Dannelse, vel bevandrede i de fleste Kundskaber, der pryde Mennesket, saavel som i dem der umiddelbar vedkom deres egentlige Fag. Det var ikke Praxis alene, men Læsning og Studium tillige, der havde dannet dem til de Ansørere de vare.

Vi havde foresat os, som ovenfor antydet, at pttre os om, hvorledes Behandlingen af en Søkrigshistorie, der skulde tilfredsstille den militaire Læser, i vore Tanker borde være; men Mangelen paa Tid og Rum nøder os til at gjøre dette i ganske faa Træk. Den urigtige Behandling af en Ting kan undertiden være en Veiledning til at finde den rigtige. Vi ville derfor nævne, hvad der forekommer os urigtig Behandling, ved de Søkrigshistorier, vi hidtil have lært at kende. Hvad man hidtil har tillagt dette Navn synes os mere at være denne eller hiin Marines Historie: en Compilation af Rapporter, Udskrifter af Protocoller, Reglementer o. s. v. uden anden Ordens Sagttagelse end den Chronologiske, hvorimellem en Masse af Smaa Begivenheder og Anecdoter er indstrøet. Det indre Sammenhæng i Begivenhedernes Gang; den historiske Heelhed, som Betragtningen fra et mere ophøiet Standpunkt skal føre os til Opfatningen af, er ved denne Behandlingsmaade af det brogede Stof aldeles forstyrret. Søkrigshistorien skulde være eiendommelig forskjellig fra den almindelige eller nationale Historie deri, at ligesom denne er en Skole for Mennesket i Almindelighed, skulde hiin være det for den Sømilitaire i hans Fag. Den skulde berette Hovedbegivenhederne i deres uafbrudte Sammenhæng og kun forsaavidt dvæle ved og udmale de mindre, som de staae i Forbindelse med, eller have Indflydelse paa hine og Krigenes Gang i det Hele. Læsningen af en Krigs Historie bør efterlade samme Indtryk, som Beskuelsen af et Malerie, hvis samlede Billede indpræger sig

Beskræven i alle dets Hovedtræk, medens Enkelthederne først træde frem i deres Detail ved en nøiere Betragtning. Dens Skildring af et Slag — Forberedelsen, Gangen i det, dets Udfald og Folger — skulde være en nøiagtig og fuldstændig Militairbeskrivelse, ledsaget af Analyse og Critik. Dette er hvad vi savne ved de os hidtil bekjendte Søkrigshistorier, der, i det som netop borde være det Eiendommelige ved dem, ikke ere stort andet end Fragmenter af den almindelige Historie, udfyldte med en til det Minuticuse gaaende Detail af de Smaatræk, som en vidtomstrefende Soguerilla leverer i saa rigelig Mængde.

Da vi ovenfor have peget paa Nytten af at indlemme et Foredrag af Søkrigshistorien iblandt Søcadetacademiets Discipliner, for tidligen at give den unge Søkriger et Indblik i det Liv, han egentligen dannes for, og give ham Anviisning til, siden ved eget Studium at indsamle sig et Fond af Kundskaber, som denne Historie er den eneste Kilde til — ansee vi os paa en Maade forpligtede til, her at antyde i korte Træk, hvorledes vi under denne flygtige Betragtning have troet at et saadant Foredrag kunde ordnes, maaske rettest i Forbindelse med, eller som et Supplement til Sotactiken. Vi maae iøvrigt herved giøre den Bemærkning, at vi udtrykkeligen frastige os ethvert Krav paa Besiddelsen af den, Underviisnings- og Opdragelsesvæsenet vedkommende Specialkundskab.

En sammentrængt men fuldstændig Overfigt over Fædrelandets Søkrigshistorie, efter de oven antydede Principer, maatte gives, hvorunder hører en Militairbeskrivelse af de for den nyere Krigskunst meest interessante Slag og Krigforetagender samt en Skildring af Kanonbaadekrigen fra 1807 til 1814 i dens Eiendommeligheder.

Fra Midten af forrige Aarhundrede er Englands Søkrigshistorie saa at sige Verdens; den maatte altsaa blive Kilden for de følgende Afsnit, og da den nordamerikanske Friheds-Krig maa betragtes som den første Periode i den nyere Krigskunsts Historie, vilde den være meest passende at begynde med. Som Indledning gives en kort Fremstilling af Krigenes Oprindelse og de krigførende Magters politiske Stilling. En Sammenligning i de

Punkter, der udgiøre en Flaades Styrke, anstilles imellem begge Parters Sømagt: Skibenes Antal, Størrelse, Armering og Besætning samt det Personelles Dygtighed. Dernæst gives en almindelig Oversigt over Krigens Gang, de leverede Slag og Flaadernes Hovedoperationer; et eller flere af de ved Giendommeligheder meest mærkelige iblandt disse beskrives militairist, fuldstændigt og kommenteres over. Ogsaa nogle af de mærkeligste Fegtninger imellem enkelte Skibe fremhæves paa lige Maade. Ved Periodens Slutning anstilles almindelige Betragtninger over Krigen; de i Krigskunsten foregaaede Forandringer samt nye Opfindelser og Forbedringer i det Materielle, Installationer m. m. udhæves. Paa samme Maade fortfares med den følgende Periode og ned til vore Dage.

Naar et Cursus var endt, kunde Opgaver fremsættes til skriftlig Besvarelse; saasom: 1) At beskrive og analysere et bekendt Slag. 2) Paa opgivne Momenter af Styrke, Farvand og Omstændigheder at beskrive et fingeret Slag imellem 2 Flaader, eller en Kanonbaadsfegtning, Fegtning imellem 2 enkelte Skibe o. s. v.*). 3) At beskrive Overforselen og Landsætningen af et Troppcorps med opgivne Momenter. 4) Overrumplinger og Udfæring, hvorledes forberedes og udføres, samt Forebyggelsesmidler og Forsvar forklarede. 5) Hvorledes en Recognoscering foretages — en Blokade eller Observering. 6) Hvad der er at iagttage ved Convoieringer. 7) Hvad en Parlamentair er og hvorledes derved forholder. 8) Hvilke de mærkeligste Forandringer i Krigskunsten og nye Indretninger af Vigtighed ere i en given Periode. 9) Udfælgge Prøve paa Kundskab om de vigtigste Sømagters Tilstand i numerist, effectiv og administrativ Henseende.

Man vil lægge Mærke til, at adskillige af de her fremsatte Opgaver netop indeholde en saadan Tjeneste, som kan falde i en ung Officiers Lod at udføre.

*) En lignende Opgave gives allerede nu Cadetten at besvare, ved Rapportfribnings-Ovelser.

Den Trinidad i Maret 1803.

(Naut. Mag. Juni 1841).

Trinidad er af Naturen deelt i to særskilte Dele. En Række af høie Bierge strækker sig langs den hele Nordkyst, over 50 Qvartmîle, og styder ind i Landet 4, 5 og 6 Qvartmîle. Det øvrige af Den er lavt og tilsyneladende fladt Land, med to ubetydelige Rækker af Bierge, der løbe parallel med den nordlige, een midt over Den, og den anden et lille Stykke fra Sydsiden. Den største Deel af Landet, som saaledes synes fladt, er imidlertid langt fra at være det; der findes nemlig en Mængde Smaabierge, som ere steile og besværlige nok, skjøndt ikke af den Høide, at de forhindre det Hele fra at see ud som en eneste stor Slette. Dens Størrelse er som følger: Nord siden $53\frac{1}{2}$ Qvartmîle, Øst siden $48\frac{1}{2}$, Sydsiden 65, og Vest siden $49\frac{1}{2}$ Qvartmîle. Fladeindholdet regnes at være 2012 Qvadrat-Qvartmîle eller 126 Qvadrat Mîle.

Med Undtagelse af sumpige Strækninger, naturlige Savaner, (Enger) og opdyrket Jord, bedækker en sammenhængende tæt Skov den hele De, endog Biergene lige fra den øverste Top og ned til Soen. Paa mange Steder ere Skovene aldeles uigienne-trængelige, men i Almindelighed ere de tilgængelige for Jægerne, som tilfods forfølge den Mængde Vildt, der her findes. Mange af Trærne opnaae her en uhyre Størrelse, og dersom det var muligt at transportere dem ned til Kysten, vilde den store Mængde af haardt Træ, som findes her, være en uudtømmelig Rigdomskilde for Den. Men Umuligheden af at transportere saa svært Sommer tvinger Plantage-Gierne til at lade det ligge hvor det falder og raadne der, en Operation der kræver en meget lang Tid.

Store Træer, som bære Blomster af en overordenlig Farvepragt og en Størrelse, der svarer til Træets, findes her i Mængde. I Januar og Februar staae hele Lunde af bois-immortel, et høit og meget hurtigt voksende Træ, som Spanierne have plantet for at staafe deres Cacao-Plantager Skygge og Ly, i

Blomster og prange med en tæt Masse af skinnende Hoirødt. I Martz begynder Pouie Træet at udfolde sine deilige Blomster og staaer i den følgende Maaned klædt i et glinrende Guult. Andre Træer bære Blomster af flere forenede Farver og yndige Former.

Ere ikke ubetydelige Floder giennemstiaere den lave Deel af Den; Dropuche og Ortoire paa Ostkysten, og Caroupi paa Vestkysten, foruden flere mindre; men deres Leie er saa meget lavere end Havets, at de næsten alle ere salte i den tørre Aarstid. I Regntiden drive de Strømme af Regnvand, der styrte ned i dem, det salte Vand ud og giøre dem fuldkommen ferske. Ortoire-Floden, som skal strække sig 24 engelske Mile ind i Landet, er salt de 18 Mile op efter i den tørre Aarstid, men i Regntiden er den fersk lige i Mundingen. En anden Mangel ved disse Floder er, at de alle ere tilstoppede ved Mundingerne, undtagen Chagoune og Aripo, Smaafloder eller rettere brede Saltvandsrender i Golfen Paria.

Biergene paa Nordstiden ere meget skønne og af stolte Former; Maraccas, det høieste af dem, er 2947 Fod høit; de indeslutte mange skønne og frugtbare Dale. Cueva og Diego Martin Dalene ere af en viid Udstrækning og ypperligen opdyrkede. Marival er adskillige engelske Mile lang, slyngende sig imellem Biergene fra Port Spain til St. Juan. En stor Deel af den er opdyrket, og heelt igiennem er den overordentlig pittoresk. Landet synden for disse Bierge er særdeles frugtbart, og man har i Sinde at stiaere en Canal igiennem det fra Dropuchefloden paa den østre Side, til Chagouana paa den vestre.

De saakaldte „Vocas“ ere de nordre Passer eller Indlob til Golfen Paria, imellem Vestenden af Trinidad, 3 Der der ligge tæt ved den, og Fastekysten af Amerika. Columbus gav den Navnet „Vocas del Drago“ — Dragesvælget — af den voldsomme Strøm han modte der. Denne Strøm er imidlertid meget variabel. Om Høsten, naar Dronocoen stiger høit, paa hvilken Aarstid han passerede dem, er den heftigst. De tre Der, som danne disse Lob, ere Mono eller Absen, Suevo og Chaca-Chacare

Disse Smaaser ere meget sunde Opholdssteder. Paa Chacare fangede vi en Skildpadde, som var saa stor, at den Suppe, der blev kogt paa den, var meer end hele Mandskabet kunde fortære i en heel Dag, og engang fangede vi i vort Skildpaddenet en uhyre stor Gladfist, en Slags Rolke, som Folkene spiste med megen Behag. Den var 14 Fod fra Finne til Finne og 10 Fod i Længde, uden at regne Halen, der var lang og smal. Medens vi vare her gif der ingen Dag hen, hvor vi ikke i det ringeste saae 3 Hvalfist. En Morgen, da jeg var ude at lodde i min Baad, saae jeg en Kamp imellem en stor Fist (thresher — Tærstere) og en Hvalfist; denne sidste lod til at være saa udmattet, at han ikke var istand til at giøre synderlig Modstand. Tærstere syntes ogsaa at være træt; den laa stille omtrent 10 Minuter og begyndte da atter sit Angreb paa Hvalen, som nu laa forsvarsløs paa Vandets Overflade. Der var Intet synligt af Tærstere uden dens uhyre Finner, tilsyneladende af 10—12 Fods Længde, med hvilke den slog sin Modstander, idet den hævede dem lige op iveiret, og balancerede dem i Luften nogle Secunder, ligesom for at tage godt Sigte til det voldsomme Slag. Efter at have forfulgt Hvalen nogen Tid endnu, forled den ham. En anden Gang var jeg Vidne til to lignende Batailler, men i disse vare Tærsternes Slag ikke saa hyppige, da Hvalerne vare i deres fulde Kraft, springende heelt ud af Vandet, og, som det lod, stræbende efter at slaae deres Fiender med Halen, idet de faldt ned igien.

Naar man er passeret Verne i Bocas, præsenterer den nordre Biergkæde sig paa mange Steder straanende jevnt af, ned til Havet, og da den uendelige Skov er heromkring hyppigere afbrudt af dyrkede Pletter, Biergenes Former skønnere og mere varierede ved smukke Dale, der giennemstiaere dem i forskiellige Retninger, og Kysten afvevler med alle mulige Forandringer af Klipper, Sandbugter og overhængende Træer, er det vanskeligt at finde nogen Solyst, ja selv Kysten af en Indsø, mere interessant end denne. Denne Charakter beholder den i en Strækning af

omtrent 8 engelske Mile, da den pludseligen forandres til en lav, sumpig Kyst, som boier brat af imod Syd. Paa dette sletvalgte Sted ligger Byen Port-Spain, og herfra er Intet at see synder efter uden en uhyre tilsyneladende flad Strækning, begrændset, saa langt Diet rækker, af stugge Mangrove-Busse. Enkelte Høie hæve sig paa Sletten, uden at pryde den. Foden af Biergene ere her et Stykke fra Strandbredden, hvorved der dannes en stor og vel-dyrket Slette, ved hvis sydsøstlige Ende Byen ligger. Den er af et betydeligt Omfang, Husene velbyggede, for største Delen af Træ; i det Hele tiltager Byen stærkt i den sidste Tid. Landeveiene i Nærheden af den ere overordentlig gode, velanlagte og beplantede paa begge Sider med Orangetræer og Lemonbuske. Umiddelbar til Luvart af Byen er der en stor Sump af flere engelske Miles Udstrækning, for største Delen overgroet med Mangrove-Busse. Dunsterne fra denne Lagun føres af Vinden hen over Byen og giøre den meget usund.

Vandet er meget grundt paa Rheden ved Port-Spain; 1½ engelsk Mil fra Land er der kun 3 Favne, og det er overmaade muddret og urent; nærmere Land er det dette i en endnu høiere Grad. Foruden denne Ubehagelighed ere Stibene her paa Rheden udsatte for den usunde Luft fra Lagunen; det er derfor intet Under, at Dødeligheden er stor iblandt Koffardistibene som ligge her. Da baade Ebben og Floden standses i deres Lob af den ligeoverfor liggende Kyst, i den Krog, hvori Byen ligger, saa er Følgen den, at de afsætte meget af det Mudder, som de føre med sig, og Port-Spain vil derfor om ikke meget lang Tid op-høre at være en Søstad. Selv Caronifloden, der løber ud i Nærheden af Byen, er ikke istand til at bortskyffe den Mudderbanke, der har dannet sig tværs for dens Munding og ideligen voxer, uagtet Floden i Regntiden styrter ud med stor Voldsomhed. Fra Port-Spain have Mangrove-Bussene, som groe langs med Lagunen, saaledes udbredt sig langs Sokanten, at man ikke kan see en Fodbred Land, idet man roer langs med den, og det i en Strækning af 7 engelske Mile. Her begynder Cultivationen

atter, og da næsten alt Landet herfra til Pynten Icaque er Eiendomsjord, finder man Strandbredden allevegne bestrøet med Huse og Sukkeragere, dog kun i et ringe Forhold til den Mængde Skov, som adskiller dem.

Heraf og af det Foregaaende kan man gjøre sig et Begreb om den Quantitet Land, der er opdyrket paa Vestsiden. I det Indre er der en Strimmel Land beplantet hele Veien fra Port-Spain til St. Joseph, og derfra, med nogen Afbrydelse, atter til Arima. Der findes ogsaa nogle Plantager, som strække sig et Par engelske Mile ind i Landet bag ved Reparima. Af de offentlige Register kan man ikke faae synderlig Underretning om, hvor meget Land der allerede er privat Eiendom, og endnu mindre om, hvormeget heraf der er under Dyrkning. Maaskee der gives 50 Kvadratmile (engelske) under Dyrkning paa Vestsiden og i det Indre, samt 8—10 paa Østsiden; men dette er kun en løs Regning *).

---

*) Dette refererer sig til Dens Tilstand for 40 Aar siden. Et nyligen udkommet engelsk Tidsskrift Naut. Mag. for Juli omtaler de Indvandringen, der siden Slaveriets Ophør have fundet Sted, saaledes: „Indvandringen fra de mindre Colonier til Trinidad og Britisk Guiana vedbliver at være meget stærk og en stor Mængde Negerer strømme til disse indbilde Eloradoer. Der findes Agenter paa Barbadoes, Nevis, St. Kitts og Antigua, som give sig af med at hverve Arbeidere, som det hedder, ved ærlige og rebelige Midler. At Negerne skulle kunne reise naar og hvor de ville, at de, ligesom hos os Irlandsberne i Høsttiden, skulle kunne gaae og komme, vil ingen negte, men vi maae dable, at man ved falske Løfter og falskt Haab forlover disse ubidende Mennesker. Vi dable, at man paa en listig Maade bortdrager den unge, sunde og arbejdsdygtige Deel af Befolkningen i en Colonie, medens de Gamle, Svage og Hjælpeløse blive tilbage, en Byrde for Samfundet. Vi dable, at man bortsmugler Skuldneren til Stabe for hans godtroende Creditor; at man sønderliger Slægtskabsbaandene, ved at lokke Fædre bort fra deres unge og hjælpeløse Børn, Brødre fra Eosire, Børn fra Forældre. Vi dable, at man forlover sluttige Agerdyrkere til at forlade sunde, tørre og velopdyrkede Der, for at trække og omkomme i sumpige

Der findes adskillige Smaafloeder paa Vestfiden imellem Naparina og Pynten Icaque, hvilke ere store nok til at befare med Canoer et Stykke ind i Landet.

Nærved Pynten Brea er den mærkværdige Veegsø, som oftere er beskrevet (See Archiv f. S. 12te Bd. Pag. 241).

Pynten Icaque er lav og sandig. Den har en meget smuk naturlig Savana, som næsten er 3 engelske Mile lang og henved $\frac{1}{2}$ engelsk Mil bred, og kunde føde en Mængde Dvæg. Ikke langt fra Pynten Icaque, midt i tykke og næsten ufremkommelige Skove, findes to Muddervulkaner, cirkelrunde Pletter af 120 til 150 Fods Diameter, uden ringeste Spor til Vegetation og hvor den bløde Jordmasse eller Mudder tager op og hæver sig op i Form af en Suktetop til adskillige Fods Høide. Den af-

og forpøstede Districter. Vi dable det inquisitoriske System, der undertrykker og affikarer al Correspondance imellem de Udvandrede og dem de have efterladt; men fremfor Alt dable vi det uengelske Princip, at den ene engelske Colonie stræber at hæve sig paa den andens Befosning, bygger sin Lykke paa sine Naboers Ruin."

"Et Selskab af Emigranter hyrede et Fartoi til at tage sig fra Demerara til Montserrat og St. Kitts, hvor de vilde tilbringe Julen hos deres Slægtninge. Skipperen paa Fartoiet var en Fransmand, og Styrmanden, en Engelsemand, opdagede, at Skibet styrede Cours for Portorico, hvorfor han om Natten forandrede Coursen, hvorover Skipperen blev saa opbragt, at han truede at skyde ham. Styrmanden tog nu ved Passagerernes Hjælp Commandoen fra Skipperen og løb til Montserrat. Skipperen gik derpaa med sit Fartoi til St. Thomas, hvor han prøvede paa at sælge sin Kof som Slave; men da den danske Vyrighed opdagede dette, blev Skibet taget i Beslag og Capitainen arresteret i Fortet, hvor han nu venter sin Dom."

"De amerikanske Frinegere, som have nedsat sig paa Trinidad, ere fortrinlige Arbeidere. De have ofte fuldført en Dags Arbeide kl. 10 om Formiddagen, og paatage sig atter en eller to Gange saa meget, hvorved de ofte kunne fortiene en Dagløn af 6—7 Shillings. Trinidad hæver sig stærkt i den sidste Tid; det besidder store indre Ressourcer."

(Udg. N. A. f. S.)

tiølede og storknede Masse danner en Skorpe, der er stærk nok til at bære et Menneske. Vi gik over dem, men Skorpen var saa svag, at den gav efter for hvert Trin, og vi frygtede hvert Dieblik for at træde igiennem. Alt omkring disse Cratere er salt, og Træer og Buske, som omgive dem, ere Søværter.

„Chute d'Eau“ er en meget lille Sandviig, som tager sit Navn af nogle smaa Vandfald, der her styrte ned over Klipperne i forskiellige Retninger. Vi stodte her paa nogle Fiskere, der vare paa „Ring“ Fiskefangst, som de nedfalte i Tønder og føre til Port-Spain. En neppe fremkommelig Fodstie fører herfra tværs over Biergene til San-Juan.

„L'Escouvas“ er en anden sandig Bugt, hvor Landet østerefter er tæt bedækket med Skov lige ned til Søen og har mange pittoreske Steder; men Naturscener, som man i Europa vilde finde henrivende, betragtes her med Ligegyldighed; Diet trættes af Skov, og den uhyre Pede, Muscitoernes Stik og Sandfluernes Vid betager Europæeren enhver Følelse for Naturens Skønheder. Da-Ien L'Escouvas er af en betydelig Udstrækning; der løber en lille Flod med godt Vand midt igiennem den, og en stor Deel af Landet er opdyrket. Der er en Wei for Muuldyr, herfra til San Joseph, men den er meget besværlig, da den gaaer over en Kloft i Biergkæden, som er 2000 Fod høi; Toppen kalder man la fenêtre, da man herfra har en vid Udfigt til begge Sider.

Fra Escouvas til Toco er Kysten aldeles ubeboet; den er hoi og bestaaer af sterile Klipper med nogle faa Viger, hvori en Flod almindeligviis har sit Udløb. Floderne her ere: Rio Grande, Tiburones, Madamus, Paria, Macapou og Chupara; men de fleste af dem fortjene neppe Navn af Flod, undtagen i Regntiden. Vi saae adskillige Steder nogle store Træer, bedækkede med store purpurøde Blomster, som slyngede sig rundt om de lange Fibre, der vore ned i Jorden fra Grenene, hængende i Klynger rundt om dem lige ned til Jorden; formodentlig vare de Blomsterne af en Slyngplante. Synet var overraskende skønt og prægtigt.

Ved Rio Grande forlod jeg Skibet i min Vaad, for at optage Raart over Punta Galera. Hele Kysten er bjergig og tæt begroet med Skov, hvoriblandt var en overordentlig Mængde af de Træer der kaldes Kaalpalmer. Disse Træer naae ofte en Høide af 80—100 Fod og have yderst ranke, glatte og symmetriske Stammer. Den spiselige Deel, som kogt og tillavet smager som en meget fin Kaal, sidder i Toppen og er Piertespiren. Naar den borttages dør Træet ud, hvorfor man i Almindelighed fælder det skønne Træ, for lettere at komme til den. I April Maaned, da vi vare der, vrimslede alle Buske om Natten af store Ildfluer; de havde to Lyspunkter ved Hovedet og et tredje under Halsen, og de gave saa stærkt et Lys, at Micrometertraadene i vore Riffelter vare ganske oplyste, naar vi holdt dem over et af disse Insecter.

Da mit Skib — Ulyses — var nødt til at gaae til Antigua for at reparere, gif jeg efter Admiralens Ordre ombord paa Briggen Advice, for med den og en af dens Tendere at fortsætte Opmaalingerne. Naar man kommer rundt om Punta Galera træffer man dyrket Land med adskillige gode Plantager. Jorden er her overordentlig frugtbar: Sukker, Bomuld, Kaffe, Indigo, Riis, Cacao og Tobak vore her med meget lidt Uleilighed for Planteuren. Overordentlig store Sukkerrør findes vilde i Skovene, ved enhver Fodstie som Indianerne have passeret; de vore til en overordentlig Størrelse uden at være plantede, men blot henkastede i Stykker, Indianerne have taget med sig for at tygge.

Der findes her to Landsbyer af Indianere eller Caraïber, en ved Toco og den anden ved Cumana, men Antallet af disse Ur-Indbyggere udgjør neppe 300 Siæle og de ere stadigt i Aftagende. Man vil heller ikke savne dem, naar de ere uddøde; deres Læthed overgaaer enhver Beskrivelse. Den største Deel af deres Liv tilbringe de med at gynges i deres Hængsler. Fruentimmerne forrette alt Arbeide; de plante deres Bananas, sanke Muslinger paa Klipperne og lave Maden for deres dovnæ Mænd. Stundom bekvemme Mændene sig dog til at gaae ud at fiske; men det holder haardt at formaae dem til at gaae saa langt som til Port-

Spain, i hvor stor Betaling man end tilbyder dem. Fruentimmerne saae vi ideligen passere forbi vore Telte med store Kurve med Mustinger, som de bare paa Ryggen ved et Vaand, der gik over Vandet. Undertiden fulgte Mændene dem, men aldrig toge de nogen Deel i Arbeidet. Yderst faa, saavel af Mandfolk som Fruentimmer, bære anden Betækning end en Lap Klæde for og bag. Fruentimmerne bruge Underlæben til at stikke Knappenaale i: Naalen er stukken igiennem et Hul i Læben og hænger ved Hovedet med Spidsen udester. Naar de ville bruge en Naal, trække de den op med Tænderne meget behændigt. Men deres største Stads bestaaer i en Mængde Perlesnøre som de hænge om Halsen. De bruge ogsaa at binde smalle Bomuldsbind rundt om Benet nedenfor Knæet og ovenfor Ankelen, saa fast sammensnoret som muligt. De smile aldrig og tale sjældent, undtagen naar de ere oplivede af en stærk Drik, de kalde Vico, som de lave af Rum, Bananasaft og Kokosnødmælk. De ere i det Hele de ugleste og ælteste Skabninger jeg har seet. Saa ustadelige ere de ikke heller, som man har antaget dem for. En Nat, medens vi laa her ved Toco, forliste en Vaad, bemandet med disse Folk og som havde en fransk Dame, hendes Niece, en engelsk Herre og en Negerinde fra Port-Spain ombord som Passagerer, ikke langt herfra og alle Passagererne druknede. Det viste sig siden, at Formanden blandt Caraiberne havde aabnet en Koffert, medens Passagererne sov, og var iværk med at stiale Penge ud af den, da Madam Gaudet — den franske Dame — vaagnede og gav Ansrig. Han sprang overbord og raabte til sine Kammerater at følge efter, hvorpaa de svømmede i Land og lode Passagererne omkomme i Brændingerne. De havde endogsaa den Grusomhed at sætte den stakkels Negerinde op paa et lille Skær langt fra Land og sige hende, at hun skulde vente der til om Morgen, da de vilde komme for at afhente hende.

Paa vor Tour langs Kysten ankrede vi ved Manzanilla Pyn-ten. Vi fandt her en Caraiibhytte, og da den var bedre bygget end sædvanligt, med heelt Tag, besluttede jeg at tage den i Be-

sidde saa længe jeg laa her. Disse Hytter kaldes af Caraïberne *Ajoupa*, og de bestaae ialmindelighed blot af et lille straa Riis-gierde, gjort af Kofostræets Grene og stillet op imod Vinden. Herunder lever Caraïben medens han er paa Jagt i Skovene; sin Seng reder han paa Jorden af den store fiberagtige Bladrulle, der omgiver Frugten af Kaalpalmen. Veligheden af denne Wigwam var meget smuk; der var røddet en lille Plads for den imellem Træerne paa Strandbredden. Lige for var Havet, og et lille Stykke ude laae nogle smaa Klippeøer. Med Høivande naaede Soen op til et Par Alen fra Hytten, og med Lavvande var der en smuk fast Sand at gaae paa langs Strandbredden. Træerne dannede et Tag over vore Hoveder og beskyttede os mod Solstraalerne; et lille rindende Vand løb tæt forbi, og alle Træer og Buske omkring os prangede med de skønneste Blomster. Det eneste vi manglede var godt Drikkevand, hvilket vi maatte forsyne os med fra Skibet. Paa en Undersøgelsestour den næste Dag kom jeg ad en indianer Fodsti igiennem Skoven paa Manzanila Pynnten. Vor Vej førte os over fremstydende Klippepynter ved Sokanten, som vi maatte kravle over, og da vi kun slet havde forsynet os med Vand, bleve vi snart udmattede af Tørst og Anstrængelse. Undertiden tabte vi Sporet af Fodstien og forvildede os imellem Buske og høit Græs, der ofte var saa uigien-nemtrængeligt, at vi kravlede hen ovenpaa det.

Da jeg havde endt mine Observationer her paa Stedet, settede jeg med Briggen og løb til Ortoireflodens Munding, hvor jeg ankrede, men maatte snart efter staae til Søes igien for den svære Dynnings Skyld. Før vi kom til Manzanila Pynnten saae vi et Skib til Ankers inde i Brændingen udenfor Dropuchefloden og kort efter gik det paa Strand. Vi skyndte os at ile det til Hjælp, idet vi holdt ind imellem Skærene der ligge udenfor Pynnten, men fandt en frygtelig Sø at bryde over det strandede Skib, og ethvert Forsøg paa at komme det til Hjælp med Vaade var umuligt. Jeg gik derfor tilbage med Briggen til Manzanila Pynnten, hvorfra Doctoren, Kanoneren og en Matros gik over

Land, ad de samme Fodstier, som vi heldigviis havde opdaget og undersøgt i de foregaaende Dage, hen til Stedet, hvor det ulykkelige Skib laa. De kom ikke derhen før Klokkeren 1 om Natten, da Maanen var i Nedgaaende. Kun 3—4 Matroser havde frelst Livet i Land, af 9 som forsøgte derpaa; Resten omkom paa en Flaade, de havde gjort af Bongsprydet og nogle Rundholter. Skibet var en engelsk Slavehandler fra Afrika. Omtrent 13 Slaver og 5 Blanke tilfattede Livet; henved 230 Slaver bleve reddede. Da vore Folk kom til Stedet, fandt de nogle faa Slaver, som vare slupne lykkeligen i Land; men Capitainen og over 200 Mand vare endnu ombord, og det lod til, at de havde opgivet ethvert Forsøg paa at komme igiennem Brændingen og havde overgivet sig til deres Skiæbne, som syntes nundgaaelig, da Skibet oisynsligen var nær ved at stilles ad. Da ingen af de Biergede vare istand til at vende tilbage til Braget, før at opmuntre de Andre til at forsøge paa at frelse sig, besluttede Kanoneren og Matrosen at vove det; og det lykkedes dem at svømme ombord igiennem en Sø, der var saa svær, at der 4 Timer efter ikke var en Stump tilbage af Braget. De fandt Capitainen, som ikke kunde overtale Slaverne til at forlade Skibet, fast besluttet paa at være den sidste Mand til at gaae i Land. Men vore Folks Ankomst og Synet af de Vaal paa Land, som Doktoren imidlertid havde tændt, gav dem Mod, og ved Hjælp af de to kielle Mænd, som idetmindste 10 Gange svømmede frem og tilbage, lykkedes det at faae de fleste af dem biergede. Capitainen var den sidste der forlod Braget, og neppe var han ude af det, før det gik aldeles fra hinanden. Om Morgenen bleve de alle bragte til Briggen, og da jeg ikke havde Proviant til saa mange Mennecker, sendte jeg den strax til Port-Spain med saa mange af dem som den kunde rumme. Resten blev tilbage ved Manzanilla Pynten, under Opsigt af det forliste Skibs egne Folk. Alle Slaverne, der her vare efterladte, prøvede paa at undvige; men Hungeren og Skovenes Ufremkommeligheder tvang dem til at komme tilbage igjen, paa Enkelte nær, som Caraiberne siden bragte ind,

efter at have saaret dem uden Nødvendighed paa en meget grusom Maade.

Jeg røddede en Plads i Skoven paa Pynnten af „Ebranches“ og reiste et Telt af Seil; men vi bleve saaledes plagede af alle Slags Insecter og Utoi: Sandfluer, Musliter, Kopper og smaa Slinger, at det var umuligt at holde ud her længe. Det eneste Middel imod dem var, at holde sig saa meget som muligt i Sotkvalpet. Hertil kom, at vi plagedes overmaade meget af Regnen, saa at vi næsten aldrig havde Tørt paa. Jeg sendte Bud til Mayero efter en større Baad, for at tage os bort fra dette ubehagelige Opholdsted, og den siette Dag efter vor Ankomst hertil forlode vi det i en Caraib Cano, som man sendte os. I Mayero fandt vi en tom Hytte, som vi toge i Besiddelse indtil Briggen kom tilbage, da jeg gik ombord og seilede til Port-Spain. Her blev jeg angrebet af en heftig og langvarig Sygdem, som gjorde en Ende paa al videre Opmaaling, da Briggen i Mellemtiden var bleven sendt paa en anden Expedition. Alt hvad jeg har at tilføie, indskrænker sig til en kort Beretning om Østkysten, synden for Dropuche, samt nogle almindelige Bemærkninger. Af 7 Personer, som forbleve i Land ved Opmaalingen, døde 2, og de Dvrige af os bleve alle farlig syge. Da den østlige Kyst er aaben for Passatvinden, ansees den ialmindelighed for at være sund; vor Sygdelighed kan jeg derfor kun tilskrive de Besværligheder vi maatte udstaae.

Landet omkring Manzanila Punt er overmaade frugtbar; der vorer en umaadelig Mængde Kaalpalmer, hvilket ansees for Segn paa en yppig Jordbund. Norden for er Terrainet meget ujevnt i en Strækning af omtrent 3 engelske Mile, og det skal tillige være meget sumpigt; men det var os umuligt nøiere at undersøge det, da Skovene vare ganske ufremkommelige.

En sandig Kyst strækker sig herfra 10 Qvartmile synder efter, men Brændingen tillader ikke at lande paa den. Næsten hele denne Længde er Kysten bevoxet med en tæt Skov af Kokostrær. Den lille Flod Mitan løber ud her; jeg kunde ikke komme ind

i den uden ved Hiælp af en ganske lille Cano, som jeg lod komme fra Ortoirefloden. Vandet i denne lille Flod er kulsort, maaskee af Jernerts, som i Mængde findes i Klipperne deromkring. Reflectionen fra dette Vand var overordentlig; de omgivende Gienstande affpeiledes i det saa klart som i et Speil, og jeg kunde læse Bogstaverne i en Bog som jeg holdt over Vandet. Paa hele den lange Strækning af Kysten, som kaldes Kokosbaien, af de mange Kokostræer, findes ikke en eneste Steen, Alt er Sand.

Ortoirefloden er en sunn dyb Flod, som vil blive af stor Vigtighed for Trinidad, naar Landet bliver mere bebygget. Der findes en Mængde Fiske i den; ogsaa Lamentine eller Sokoens saavel som Hayfisken findes der, samt store Soslanger fra 14 til 19 Fod lange; de ere uskadelige og man hører dem ofte om Natten pidste Vandet med deres Haler, hvilket lyder som et Pidstefmæld. Her er ogsaa et amphibialt Sviin; og i Skovene vrimler det af Dyr af Hiortestægten, Lap — en Mellemting af en Kanin og et Sviin — samt mange forskjellige Slags Dyr, der alle ere uskadelige, endskiondt deres hoié Brøl om Natten kunde faae En til at troe, at han var i et farligt Nabostab. Et af de mærkværdigste er en Myrebiörn, af Størrelse som en Hund. Den har en lang Hals og en lille Mund, ud af hvilken den strækker sin meget lange Tunge, som den lægger ganske stille paa Jorden. Myrerne bedække den sieblikkelig, hvorpaa den trækker Tungen til sig og sluger dem. Dens Been ere korte, men væbnede med lange og stærke Klør. Naar den angribes, kaster den sig paa Ryggen og griber sin Fiende med Klørerne. De bedste Hunde kan den ofte dræbe paa denne Maade.

Man forsikkrede mig, at 18 engelske Mile oppe i Floden fandtes der Skove af Moura-Træer, et haardt Træ, som er usorgængeligt under Vand. Langs Flodbredderne findes der en Mængde forskellige Træer, der kunde anvendes til Skibsbygning. Disse kunde flaaedes ned ad Floden, enten ved at surre tomme Tønde til dem eller bore Huller i Enderne af dem og tilproppe

dem saaledes, at der blev et luftfyldt Rum til at boie Tommerstokken op.

Nogle Mile fra Guaya=Guayare, midt i Skoven, er en lille Sø, hvis Overflade er bedækket med flydende Veeg. Om trent 2 Mile fra Land, bryder der midt i Baien, paa en vis Tid om Foraaret, Flammer og Røg op af Havet, og en Mængde Veeg bliver kastet op, hvormed Kysten siden findes bestrøet.

Et Stræde, ifkun 2 danske Mile bredt, adskiller Sydvestspynen af Trinidad fra Fastlandet af Sydamerika, som er lavt og fladt her, og Kysten saa grund og muddret, at Mangrove Træet voxer ud i Søen henimod en Miil fra Landet. Guaranoerne, en indiansk Folkestamme, bygge i Grenene af disse Træer og leve af Fisk og Frugter.

Om de vestindiske Damp-Paketter.

Af Capt. Lieut. C. van Dokum.

I et tidligere Nummer af dette Tidsskrift, have vi tilladt os at henvende Opmærksomheden paa de nye Damp Paketter, med hvilke man har søgt at tilveiebringe en hurtig og regelmæssig Forbindelse imellem Europa og de vestindiske Colonier.

Skiondt en saadan Communication, for England, med sine udstrakte vestindiske Besiddelser, og sine omfattende Handels-Forbindelser, naturligen maa tillægges en ganske særegen Vigtighed, saa kan dette Foretagende af ingen Stat, der eier Colonier i Vestindien, betragtes med Ligegyldighed, og da væsentlige Forandringer for kort siden ere blevne foretagne, med Hensyn til denne Paket-Forbindelse, saa antage vi, at en kort Udsigt over Compagniets nærværende Stilling muligen ikke vil findes blottet for Interesse.

Det er bekendt, at ifølge den oprindelige Contract, affluttet imellem det engelske Admiralitet og Royal-mail-steam-packet-

company, skulde den regelmæssige Damp-Forbindelse, imellem England og de vestindiske Der, tage sin Begyndelse den 1ste October 1841.

Forsinkelse ved Bygningen og Udrustningen af Dampskibene, af hvilke 4 vare satte paa Stabelen paa Themsen, 7 i Skotland, 1 i Cowes og 2 i Bristol, gjorde det imidlertid umuligt for Compagniet, at opfyldte en Deel af sine Forpligtelser, og først ved det paafølgende Mars Begyndelse, efterat adskillige Dampskibe iforveien vare afgaaede til Vestindien, for at være rede til, ved den første Damp-Pakets Ankomst, at afgaae paa de forskjellige Router, saae man sig endelig istand til at lade den regelmæssige Fart tage sin Begyndelse, idet den første af Compagniets Paketter, Dampskibet Tay, den 3die Januar afgik fra Falmeuth til de vestindiske Der.

De tvende under Bygning værende Dampskibe i Bristol vare imidlertid endnu, ved denne Tid, langt fra at være færdige, og Compagniet saae sig derfor nødsaget til, at købe tvende mindre Dampskibe, Acteon og City of Glasgow, for at completere Antallet af 14 Dampfartøier, der, efter Planen, vare nødvendige for at vedligeholde de ved Contracter fastsatte Communicationer. Disse vare beregnede paa, at sætte hele Vestindien, saavel som Faste-Kysten fra Surinam og Havnene i den mexicanske Bugt, i stadig Forbindelse, baade med Europa og med den nordamerikanske Kyst, lige indtil Halifax; og i Forventning af betydelig pecuniar Gevinst for det vestindiske Compagnie, ved denne nye Entreprise, var det alt blevet bragt i Forslag, ved Forlængelse af de forskjellige Forgørelser: fra Surinam til Brasilien og Buenos Ayres, samt fra Vera-Cruz, over Panama, til Sidney og Ny-Syd-Wales, senere at sætte baade Syd-Amerika og Ny-Holland i Dampforbindelse, 2 Gange maanedligen, saavel med de forenede Stater, som med Europa. Planer, til denne Damp-Paketternes videre Udbredelse, vare alt i 1840 blevne indgivne til den engelske Regiering.

Forventningen om Udbytte for Compagniets Actionairer

svandt imidlertid snart, efterat den nye Paket-Fart var kommen i Gang. I ligesaa høi Grad som de anstillede Beregninger slog feil, bleve Publicums Forventninger stufede, forsaavidt som Passagens Hurtighed og Regelmæssighed angaaer. I samme Forhold, som denne Regelmæssighed blev mindre, astog atter Passagerernes Antal, isærdeleshed ude i Vestindien, og et Foretagende, der i saa høi Grad havde fængslet den almindelige Opmærksomhed, der maatte anses ligesaa mærkeligt, for Vigtigheden af det Formaal, man havde søgt at opnaae, som paa Grund af den Capital-Kraft, som Compagniet havde havt at raade over, vilde saaledes, efter al Rimelighed, efter saa Maaneders Forløb være gaaet tilgrunde, hvis ikke Regieringen var kommen Compagniet tilhiælp, ved at nedsætte de af samme overtagne Forpligtelser, uden Afslag i den Sum af 20,000 £ Sterling maanedliggen, som Regieringen, contractmæssigen, havde tilstaaet Selskabet for Postskækes og Brevskabers Overtagelse.

Mange forskellige Aarsager havde naturligen bidraget til at frembringe et saa paafaldende Resultat. Blandt disse kan man anføre Republikken Haytis Afslag paa den engelske Regierings Begiering, om at indrømme Compagniet Bugten ved Samana til Central Punct for de vestindiske Damp-Forbindelser; passende Combinationer af Linierne bleve ved dette Afslag vanskeliggjorte, og naturligviis kunde dette ikke være uden Indflydelse paa den forønskede Regelmæssighed. Da senere Compagniets Dampskibe bleve lagte under Quarantaine i Havana, indtraf atter herved en uventet Forstyrrelse i det hele System; og antager man, hvilket synes udenfor al Tvivl, at man fra Begyndelsen af har søgt at sætte et saa combineret Foretagende i Gang, uden at de nødvendige Midler til sammes tilfredsstillende Udførelse vare i fuldkommen Beredskab, saa vil man af disse samlede Aarsager tildeels kunne forklare sig den Uorden, der snart viste sig i Dampskibs-Communicationen over næsten hele Vestindien. Paa flere af de vigtigste Stationer havde man forsomt at udnævne Algeiter indtil det sidste Dieblig; Instructionerne, der bleve givne disse, vare

deels mangelfulde, deels bleve de i Maaneder forsinkede; Kul-Dy-lagene fandtes paa flere Steder at være utilstrækkelige, og istedetfor at Alt, i et Foretagende af denne Bestaaffenhed, bør gribe ind i hinanden, og fra første Dieblif virke som i et mechanic Værk, indtraadte tvertimod Usikkerhed og Uorden, uden at man, ved et tilstrækkeligt Antal Skibe, var istand til at bøde paa det meer og meer om sig gribende Onde.

Valget af flere af Dampstibenes Capitainer synes eiheller at have været uden Virkning til at forøge Forstyrrelsen i det hele System. Flere Gange skulle saaledes Uordener blandt Mandskaberne have forhindret Dampstibene fra at forlade St. Thomas Havn til den forudbestemte Tid; flere Exempler nævnes, hvor Dampstibe, uden tilstrækkelig Nødvendighed, have forladt deres Post, som f. Ex. Thames, der uden at oppebie Postskæffen afgik til England, hvorved et andet Dampstibs Afsendelse til Europa blev nødvendigt; og for sin Mærkelighed kan man endnu fremhæve Dampstibet Tweed, der afgik paa dets første Reise fra Jamaica til Chagres med ikkun 6 Dages Kul ombord, istedetfor 10, som Planen havde bestemt, hvoraf Følgen blev, at dette Skib ikke kunde vende tilbage, førend et tilstrækkeligt Kulforraad var blevet afsendt fra Jamaica, hvorved dets Tilbagekomst til Linien's Udgangspunct blev forhalet i 51 Dage.

Den fastsatte Route for hjemadvendende Paketter's Fart, nemlig over Turks Island og Nas'au, i Bahama-Gruppen, en Dunvei af et Par hundrede Mile, har dertil neppe været heldigen valgt; den Noiagtighed, med hvilken man havde villet afmaale Tiden for Farterne, f. Ex. til og fra Europa, hvorefter atter de øvrige Linier nødvendigen maatte rette sig, maa dertil i den praktiske Udførelse have viist sig at være umulig, og atter herved er Uorden og Usiagtighed indtraadt, istedetfor den Regelmæssighed og Orden, der maae ansees som de første Betingelser i et saa combineret System.

Som man af det Foregaaende vil have seet, er det imidlertid udelukkende i Udførelsen, at de Mangler ville være at søge,

der nær havde bragt dette storartede Foretagende til at strande. Muligheden af en regelmæssig Dampstibs-Forbindelse imellem Colonierne og Europa maatte alt ansees beviist, førend hiint Foretagende blev bragt i Udførelse. Skibenes Størrelse og Seil-Egenskaber vare de væsentlige Betingelser for, at en saadan Plan skulde lykkes, og uagtet Lovl vel flere Gange er bleven yttret, kan man dog antage, at det ikke er fra denne Side, at Hoved-Ursagen til Compagniets nærværende uheldige Stilling bør søges *). Det er altsaa Omstændigheder, hvilke dog forholdsviis blive at ansee af mindre væsentlig Betydning, der fornemmeligen have bragt til det nærværende, ligesaa uventede som sorgelige Resultat; og for Coloniernes commercielle Interesser, som for Civilisationens Fremstrid i disse fjerne Egne, maa man haabe, at disse Mangler for Fremtiden ville blive afhjulpne, saaledes at den vestindiske Damp-Paket-Fart, under den forandrede Organisation, som siden 1ste Octbr. f. N. er indtraadt, maa opnaae saadan Sikkerhed og Regelmæssighed, at dette Foretagendes Formaal paa en tilfredsstillende Maade kan blive opnaaet.

Foruden hine omtalte uheldige Combinationer og Forsømmelser i Udførelsen, er det paafaldende, hvilke Uheld der i saa kort Tid have rammet Compagniet, idet samme allerede i de 9 første Maaneder af dets Virken har mistet tvende Dampstibe: det ene, Dampstibet Medina, forliist paa Turks Island, var asureret langt under Værdien, £ 40,000; det andet, Dampstibet Isis, der, efter at have stød paa N. O. Kysten af Porto-Rico, paa Grund af Læk blev ledsaget hjemmefter af Dampstibet Medway, og siden, i en svær Storm, sank omtrent 10 Mile S. for Bermudas. Da Vandet i Isis var naact saa høit op, at Ilden

*) Vi have i vort tidligere Nummer anført Dampstibet Thames, der paa sin første Reise, under 45½ Dags Seilads, havde tilbagelagt en Strækning af 10,700 Qvartmiil, altsaa paa det Nærmeste 235 Qvartmiil i Etmaalet. Man kan ligeledes anføre Dampstibet Forth, som paa sin første Udreise viste sig, at have en Middel-Fart af omtrent 10 Miil, eller 239 Qvartmiil i Etmaalet.

ikke kunde vedligeholdes under Kiedlerne, blev det umuligt, for- medelst Mangel paa Maskinkraft til Udpompning, at holde Skibet længere flot, og det hedder i Beregningerne: at Passagerer og Mandskab, der, omtrent 100 i Tallet, bleve optagne af Medway; alene skyldte de Fartøier, (life boats) deres Frelse, som vare ind- rittede til at dække Piulkasserne, (see N. A. f. S. 1ste Hefte Pag. 17).

I en General-Forsamling af Actionairer, i de første Dage af Septbr. f. A., afslagde Directeurerne Beretning om Selskabets nærværende Stilling.

Heraf sees det, at af de 15,000 Actier à 100 £, paa hvilke Compagniet er grundet, ere 14,840 Actier tegnede, og der paa hver af disse er udbetalt 50 £. Endvidere er der af Directio- nen gjort Laan til Veløb £ 260,000, ialt altsaa en contant Capital af omtrent een Million Pund Sterling.

Foruden denne Sum har Compagniet oppebaaret en maa- nedlig Indtægt af 20,000 £ af Regjeringen; Fragt og Passage- rer have indtil den 31te August f. A. omtrent indbragt 50,000 £, og Selskabet er endda, ifølge den afslagne Beretning, i en Vield til Skibsbyggere og Andre, af 20,000 £.

Udgiaternes Hoved-Punkter, forsaavidt samme angaae Skibe- nes Anskaffelse og Udrustning, have været:

For 12 store Dampskibe	£ 733,052.
2 mindre Dampskibe købte af Compagniet	" 43,082.
Skibenes Udrustning til 1ste og 2den Reise (Vare- gods og Provisioner)	" 76,169.
3 Skonnerter til Communicationen i Vestindien	" 17,808.
For 2 Dampskibe, byggede i Bristol	" 121,443.
Kul	" 105,000.
Kul-Sække	" 4,143.
Til Oprettelse af Kul-Oplagssteder	" 19,288.
Plads til Værst i Southampton	" 2,480.

Den løbende Indtægt, fra 1ste Januar til 31te August f. A. har været:

Af Regieringen i 8 Maaneder	£ 160,000.
Passagerer og Fragtgoods	„ 51,696.
Af Regieringen for overført Gods	„ 2,600.
	<hr/>
	ialt 214,296.
Den løbende Udgift har været	209,489.

Det hele Overskud, til Bestridelse af Omkostningerne for Assurance og Slitage, til Dækning af Capitalens Forringelse, samt til Udbytte til Actiehaverne, har saaledes beløbet sig til . . . £ 4,807.

og vil man altsag beholde den Beregningsmaade for disse Udgifter, som i den oprindelige Plan er lagt til Grund, nemlig 15% til Assurance og Slitage, 10% til Capitalens Forringelse og 10% Udbytte og Renter, ialt 35%, saa giver dette, for en Capital af noget over 1 Million Pd. Sterling, en Underbalance af mere end 230,000 £ i en Tid af 8 Maaneder, i hvilken Sum det Tab, som Compagniet har lidt ved 2 Dampskibes Forlis endda ikke er iberegnet.

For at dække Selskabets Gjæld, blev det i omtalte General-Forsamling besluttet, at affordre Actiehaverne et nyt Tilskud af 10 £ pr. Actie, og for at sætte Compagniet istand til, med større Regelmæssighed og med mindre Bekostning, at opfylde Hoved-Dieenedet for Compagniets Virksomhed: Tilvejebringelsen af en stadig og hurtig Forbindelse imellem Europa og de vestindiske Der, blev det Selskabet af det engelske Admiraltet tilladt, til Prove paa 6 Maaneder, at forandre den tidligere approberede Plan derhen, at Communicationen til og fra Europa skulde skee saa directe som muligt, ligesom ogsaa at Paket-Farten langs den Nord-Amerikanske Kyst, samt enkelte andre Linier, for Fremtiden skulde bortfalde. Den aarlige Distance, som Compagniets Dampskibe skulle udløbe, blev herved reduceret til noget mere end 100,000 Mile, medens denne Distance, ifølge den tidligere Plan, beløb sig til henved 70,000 Mile mere.

Det nye System udfordrer dertil kun 10 større og 2 min-

dre Dampskibe, foruden nogle Skonnerter, og da Compagniet saaledes vil kunne afhænde et Par af sine Dampskibe, samt da Regjeringens Tilskud, som for omtalt, desuagtet vedbliver uforandret, saa maa man haabe, at denne Communications Vedbliven ikke, af pecuniaire Hensyn, for Fremtiden skal blive udsat for Fare.

I Directionens aflagte Beretning angives Udgiften ved det tidligere System til omtrent 360,000 £ aarligen, medens Omkostningerne, efter den indtraadte Modification, anslaaes til 235,000 £, alt med Assurance, Capital-Foringelse og Renter fraregnede; en Udgifts-Nedsættelse altsaa af over en Trediedeel.

Forandringen med Dampskibs Linierne, der fra 1ste Octbr. f. A. har taget sin Begyndelse, vil man i Danmark have Anledning til at betragte med saameget desto større Interesse, som St. Thomas, ved denne nye Organisation, er bleven det egentlige Central-Punct for samtlige vestindiske Damp-Forbindinger, idet Paketterne fra Falmouth, over Corunna og Madera, directe begive sig til St. Thomas, hvorfra den hienvendende Paket, efter der at have samlet Passagerer og Breve fra de forskiellige Der, atter directe, over Bermudas, begiver sig til England. Denne directe Forbindelse vil, efter al Rimelighed, mere end noget andet Middel, virke til at sikke St. Thomas den Vigtighed blandt Vestindiens Handelsstæder, som denne Handelsplads, de senere Aars uheldige Conjuncturer uagtet, stedse har vidst at vedligeholde; og med en hurtigere Communication med Europa, end nogen anden Plads i de vestindiske Colonier; med Capitaler, hvis Tilstedeværelse viser sig ved vigtige og kostbare Anlæg til Skibsfartens Fremme og Lettelse for Omsætning; med en Handelsstand, der i Drift og i Foretagelses-Maad neppe staaer tilbage for nogen Anden, er det at haabe, at St. Thomas, endnu i en Række af Aar, vil haandhæve den vigtige Plads i den vestindiske Handelsverden, hvortil den, ved sin heldige Beliggenhed og sin fortræffelige Havn, i saa hoi en Grad synes at egne sig.

Disse naturlige Fordele, forenede med de Lettelser, som ved

Administrationens Omsorg ere blevne Compagniets Dampskibe i St. Thomas til Deel, maa det fornemmeligen tilskrives, at en for St. Thomas Handel saa heldig Bestemmelse er bleven taget, med Tilfidesættelse af alle omliggende engelske Havne, uagtet der tidligere var blevet lagt megen Vægt paa, at Dampskibs-Liniernes Central-Punct borde være under engelsk Flag. Den Activitet, der i St. Thomas er bleven viist med Hensyn til Dampskibenes Kul-Forsyning, m. m. hvilken, som Exempel, endog offentlig er bleven fremhævet, har muligens eiheller været uden Indflydelse paa Compagniets Beslutning i denne Henseende; og det er at haabe, at disse samlede Uarsager fremtidig vil sikke St. Thomas Fordelen af at være den nye Paket-Farts Samlings-punct, selv i det Tilfælde, at Systemets Combinationer, efter den bestemte Prøve paa 6 Maaneder, endnu skulde undergaae en eller anden Forandring.

Efter saaledes at have omtalt Compagniets tidligere Virksomhed og nærværende Tilstand, vende vi os til Paket-Fartens Organisation, saaledes som samme indtil videre finder Sted, efter den i Begyndelsen af Octbr. foregaaende Forandring.

Tvende Gange om Maaneden, den 1ste og den 15de, om Middagen, afgaaer Dampskib fra Southampton til Vestindien. I Falmouth tages Postskækkene ombord, samt saadanne Passagerer, som maatte ønske der at indskibe sig, og den 3die og 17de fortsættes Reisen herfra, over Corunna og Madera, til St. Thomas.

Denne Distance, ikke fuldt 1000 Mile, regner man at Dampskibene ville tilbagelægge paa 19½ Dag. Ankommer Dampskibet imidlertid ikke nøiagtigen paa den forudbestemte Tid, saa ventes paa det i St. Thomas til 22 Etmaal efter Pakettens Afreise fra Falmouth; og da Middelvægheden af de hidtil af Dampskibene giorte Passager, har været 18 Dage, er det at forventes, at den Tid, som det nu er blevet forestrevet at oppebie Pakettens Ankomst, vil forekomme al den Usikkerhed, som tidli-

gere, fra Communicationens Hoved-Linie, gik over i det hele System.

Ved Pakettens Ankomst til St. Thomas forefinder den der fire Dampfskibe, der, efter at have modtaget de overbragte Breve, forgrene sig derfra udover det øvrige Vestindien.

Et af disse Dampfskibe afgaaer over Tortola, St. Kitts, Nevis, Montserrat, Antigua, Guadeloupe, Dominique, Martinique, St. Lucie og Barbadoes til Demerara, og derfra samme Vei tilbage. Ved et mindre Dampfskib sættes atter St. Vincent, Grenada, Tobago og Trinidad i Forbindelse med denne Linie, idet Barbadoes danner Udgangspunctet for denne Forgrening fra Hoved-Routen.

Et andet Dampfskib, et af de mindre, afgaaer fra St. Thomas til Jamaica, paa hvilken Route det paa Hens og Tilbageveien anløber St. Juan de Porto-Rico, Cap Hayti og St. Jago de Cuba.

Et tredie Dampfskib afgaaer over Jamaica og Cap St. Antonio til Havana, og derfra over Nassau til Bermuda, hvorfra det senere atter vender tilbage til St. Thomas, for der at afvente en ny Pakets Ankomst fra England, medens det fjerde af de i St. Thomas ventende Dampfskibe, strax ved Pakettens Ankomst, afgaaer fra Bermuda, hvorfra det, efterat have modtaget Postkællen fra det Dampfskib, som ved denne Tid vil indtræffe fra Havana, directe vender tilbage til Falmouth.

Bermuda bliver saaledes Punctet, hvor Correspondancerne fra den østlige og vestlige Deel af Vestindien støde sammen. Dampskibene indtage her Kul, og herved vindes flere Dage til Venten efter det andet Dampfskib, i det Tilfælde at dette endnu ikke skulde være ankommet, uden nogen Forsinkelse for Rejsens videre Gang. Skulde St. Thomas Dampfskibet ikke endnu være indtruffet til Bermuda, 3 Dage efter at dets Ankomst var beregnet, saa afgaaer det tidligere ankommende Dampfskib fra Havana til Europa, og i dette Tilfælde ville altsaa Breve og Passagerer

fra St. Thomas og Luvarts-Derne blive nødsagede til, i Bermuda at oppebie næste hjemvendende Paket.

En Vanskelighed findes der imidlertid at være forbunden med at gjøre Bermuda til Foreningspunct for de to Hoved-Linier, nemlig det urene Farvand der omgiver denne D. I Bestemmelserne hedder det derfor ikke alene, at det Dampskib, der fra St. Thomas afgaaer hjemester, stedse skal være forsynet med en dygtig Bermuda-Lots, men det bliver udtrykkeligen paa-lagt Capitainerne, at, medmindre Tiden eller særdeles Omstændigheder skulde nøde dertil, maa det ingensinde forsøges at løbe ind til Bermuda om Natten eller i tykt Veir.

Reisen fra St. Thomas til Bermuda, omtrent 210 Mile, er beregnet at ville medtage henved $4\frac{1}{2}$ Etmaal. I Bermuda opholder Dampskibet sig 4 Dage, for at indtage Kul; derfra til Fayal paa Azorerne regnes $9\frac{1}{2}$ Etmaal; Opholdet i Fayal er fastsat til 6 Timer, og derfra antages at man i 6 Etmaal vil naae Falmouth; ialt altsaa for hele Reisen fra St. Thomas til England omtrent 24 Dage. Da Udreisen, som før omtalt, er beregnet at ville medtage $19\frac{1}{2}$ Dng, saa bliver det følgerigen, for Reisen til og fra Europa, lidt over 6 Uger.

I Falmouth afleveres Postkæffene, og Dampskibene fortsætte derefter, uden et Dieblifs Ophold, som det i Instruxererne hedder, deres videre Reise til Southampton. Paa 3 Timer er man derfra istand til, ad Jernbanen, at naae London.

Foruden de Damp-Forbindelser, vi her have omtalt, og for hvilke St. Thomas er det egentlige Centrum, gives der endnu enkelte andre Communicationer, der dog alle kun finde Sted een Gang om Maaneden. Fra Havana afgaaer saaledes, ved den Pakets Ankomst, som den 1ste har forladt Southampton, et Dampskib over Vera Cruz til Tampico, og samme Wei tilbage; fra St. Thomas argaaer ved samme Pakets Ankomst en Skonnert til La-Guayra og Porto-Cabello; en anden Skonnert afgaaer med Postkæffen fra Jamaica til St. Martha, Carthagena

og Chagres, medens en tredie Skonnert er bestemt til, at vedligeholde Communicationen imellem Havana og Honduras.

Det til St. Thomas, sidst fra Europa udkomne, Dampskib bliver liggende der, indtil den næste Pakets Ankomst fra England, da det saa bliver eet af de 4 Dampskibe, der ere bestemte til at afgaae paa de forskiellige Linier.

Fem af de større Skibe, foruden tvende mindre, ville paa denne Maade steds være stationerede i Vestindien. Den store Route til og fra Europa vil bestieftige 3 Paketter, og to Skibe ville saaledes steds være til Raadighed, deels for at remplacere, deels for at undergaae Reparation. Da Skibene paa de forskiellige Linier skulle, saavidt Omstændighederne tillade det, stifte efter bestemte Regler, saa kan man antage, at de med mindre end $\frac{1}{2}$ Aars Mellemrum komme til Europa, hvor da nødvendigt Eftersyn og Udbedring vil finde Sted.

Prisen, saavel fra som til Europa, som eg paa de forskiellige Router ude i Vestindien, er omtrent forbleven den samme, som vi i vort tidligere Nummer have anført. Den Paket-Linie, hvor den største Forandring har fundet Sted, er imellem England og St. Thomas, hvor Prisen fra 47 $\frac{1}{2}$ £, er bleven nedsat til 43 $\frac{1}{2}$ £. Drikkepenge iberegne. Ligesom tidligere er Viin ikke heri indbefattet.

Forbindelsen imellem Danmark og de danske vestindiske Colonier er saaledes, for Reisende, i flere Henseender, væsentligen bleven lettet. Hvad Brev-Forsendelsen angaaer, da staaer derimod endnu Udskilligt tilbage at ønske, deels med Hensyn til selve Brev-Portoen, deels ogsaa med Hensyn til Usikkerheden af, paa danske Post-Comptoirer, at kunne forud erlægge den hele Betaling for et Brev, lige til St. Thomas. Da ingen Dyppeborsel af Brev-Porto finder Sted i Vestindien, saa er man, saaledes som Brev-Forsendelsen for Tiden er organiseret, nødsaget til, i England at have en Correspondent, for at faae Breve med Paketten affendte. Dette har ikke alene, i mangt et Tilfælde, Tab af Tid til Følge, men under mangehaande Omstændigheder

paalægges herved Correspondancen et Vaand, som det ikke altid staaer i Enhvers Magt at fjerne. — Ligesom imidlertid store Fremstridt i den senere Tid ere giorte, i Henseende til Dynaaelsen af en hurtigere og lettere Communication, saaledes er det at haabe, at ogsaa Forandring heri snart maa blive tilveiebragt, hvorved Fordelene ville blive endmere isinesfaldende af et Palet-System, der gjør det muligt, 2 Maanedet efter Ufsendelsen af et Brev, at modtage Svar fra vore vestindiske Colonier.

Det er udenfor al Tvivl, at Fordelene, der ville flyde af en saa noie Forbindelse med Europa, meer og meer ville udvikle sig, og vise sig at være af høieste Vigtighed for de vestindiske Besiddelser. Vaandet, der forener Colonierne med Moderlandet, vil, med den lettere og hyppigere Communication, blive knyttet fastere end forhen. Kiendskab til Colonierne vil blive langt mere udbredt, medens Vestindien i det Hele, langt mere end tidligere var Tilfældet, vil komme i Berørelse med Civilisationens store Strøm. I Colonierne, som i Moderlandets Interesse bliver det saaledes at ønske, at det vestindiske Dampskibs Compagnie ikke ved nye Uheld og feilagtige Combinationer maa blive nødsaget til at opgive det storartede Foretagende, hvis Udførelse allerede har medført Tabet af saa betydelige Capitaler.

Efterretninger om Søcadetacademiet i 1842.

Bed at offentliggjøre disse Efterretninger, har jeg havt til Hensigt:

1. At give Forældre, der ønske at anbringe Sønner i Marinen, Underretning om det der naturligtviis maa være dem vigtigt at vide, forinden de vælge deres Barns Fremtidbane.
2. At giøre Forældre, hvis Sønner allerede ere Cadetter, bekendte med Academiets Fremgangsmaade med og Fordringer til den Ungdom, der er det betroet til Veiledning og Dannelselse, og derved sætte Forældrene istand til at kontrollere deres Børn, for, paa en medvirkende Maade at komme Academiet imøde.
3. At nære den Interesse, som det har været mig glædeligt at spore hos mange af Statens oplyste og agtbare Mænd, for Søcadetacademiet.

Om Indskrivning og Præliminairexamen.

Ansøgning om, at faae et Barn indskrevet til Søcadet, indsendes til det kongelige Admiralitets- og Commissariats-Collegium; Døbe- og Vaccinations-Attester maae følge med Ansøgningen.

Naar Collegiet har bevilget Indskrivningen, betales i Depeschegebyr 6 Rbdlr., og endvidere i Indskrivningspenge 100 Rbdlr.; men disse 100 Rbdlr. udbetales Cadetten naar han forlader Academiet som Officier, ligesom det kongelige Collegium ialmindelighed bevilger, naar det ansøges, at disse Penge blive tilbagebetalte, naar Cadetten forlader Academiet uden at være bleven Officier.

Det gjør Intet til Sagen, i hvad Alder det unge Menneske indskrives, men han kan ikke tilstædes Udgang til Admissions- eller Præliminair-Examen, uden at være imellem 11 og 15 Aar.

De Indskrevnes Forældre eller Fostersædre faae derefter ved Cadetchefen nedenstaaende Underretning.

Bed Søcadetacademiet holdes Præliminairexamen hvert an

*Armandtub
2 - 14 Aar
ind sig. Afg.
Døbe 1845.
L. G. f. 86 2. 35 i af 21*

det Aar i August Maaned, strax efter Cadetfibets Siemkomst. Til Examen kunne de Indskrevne, der, den 15de August det Aar Præliminairexamen holdes, ere over 11 og under 15 Aar, admitteres. 12-14.

Af dem, der have bestaaet Examen, completeres Corpsen til 30 Cadetter og 10 Volontairer.

Den næste Examen vil blive holdt i August 1843.

Til Præliminairexamen fordes:

1. Mathematik: den ifølge det kongelige Admiralitets- og Commisariats-Collegii Ordre udarbejdede Lærebog til Brug for Aspiranterne til det kongelige Søcadetcorps, samt af Tegners Geometrie fra Nr. 1 til 182, med Undtagelse af de i forstnævnte Bog, Pag. 36, anførte Numere.
2. Regning: Regula=de=tri i hele og brudne Tal, de fire Species med hele og brudne Tal, samt simple Dvelfesstykker.
3. Skrivning: at kunne skrive antagelig dansk og latinsk Sammenkrift.
4. Uffætning: at kunne bruge de mathematiske Tegneinstrumenter forsvartligt.
5. Dansk: at kunne læse rigtigt og flydende i enhver dansk Bog, at kunne skrive en god dansk Stil efter en kort Fortælling, der i Forveien mundtlig foredrages, at kunne analysere grammatikalst, samt gjøre Rede for Grammatiken efter Vircks danske Sproglære i Udtog.
6. Christendom: Holms Underviisning i Religion for Ungdommen. Herlebs Udtog af Bibelhistorien.
7. Historie: Danmarks og Norges, efter almindelig Verdenshistorie i Udtog, af Rosod.
8. Geographie: Rosods Geographie for Begyndere.
9. Engelsk og Fransk: at kunne læse og oversætte i en let fattelig Bog; at kunne skrive, efter Dictat, de første 12 Fabler i Bierings franske og Mariboens engelske Lærebog; at kunne analysere, saaledes at de vide at henføre Ordene til den rig-

tige Ordclasse, fiende Kiøns og Tal=Voining, samt kunne conjugere Hiælpeverberne og de regelrette Verber bekræftende, benegtende og spørgende.

10. Tegning: at kunne tegne simple Gienstande efter Modeller.

11. Svømning: at kunne svømme 200 Alen.

De Aspiranter, der, den 15de August det Aar Examen holdes, ere 14 Aar gamle, skulle, foruden de øvrige Fordringer, præstere Examen i Følgende:

Mathematisk: Resten af 1ste Deel af Tegnens Geometrie.

Dansk: Venziens Grammatik til Pag. 82.

Engelsk og Fransk: at kunne skrive, efter Dictat, et let fatteligt Stykke i det fremmede Sprog, og skriftligen oversætte samme i Modersmaalet.

Døbe: og Vaccinations=Attester indsendes til Corpset.

De Indskrevne ere, saavel i Henseende til Præliminairexamen, som til Admission til Academiet, underkastede saadanne Forandringer, som til Academiets Lær i Fremtiden maatte ansees hensigtsmæssige.

For at give, saavel Præliminairexamen, som Academiets øvrige Examina muligt Upartisthed, saavel i Realitet som i Form, bestemmes paa Stedet de Qvæstioner, der skulle gives; disse ere eens for alle Examinanda, undtagen for Dansk Grammatik, 6, 7 og 8, i hvilke Discipliner ere indrettede flere lige vanskelige Spørgsmaalstrækker, af hvilke enhver Elev udtrækker den han examineres efter.

Dommerne ved Examen ere: enten Chefen og en af Cadetofficererne, eller tvende af disse og Læreren; i de Vidensfaber, hvori Academiet har flere Lærere, ere alle disse Meddommere ved Examen. Charaktererne gives med Tal og ere fastsatte saaledes: for Mathematisk . . . . . 7 og for at bestaae 2.

„ Regning . . . . . 5 . . . . . 2.

„ Skrivning . . . . . 3 . . . . . 1.

„ Ufsætning og } . . . . . 3 . . . . . 1.

„ Tegning

for Dansk Grammatik	3	. . . . .	1.
" — Stil	3	. . . . .	1.
" Christendom	3	. . . . .	1.
" Historie og Geographie	3	. . . . .	1.
" Engelsk	3	. . . . .	1.
" Fransk	3	. . . . .	1.
" Svømning	2	. . . . .	2

 38.

Medium af de forskjellige Dommeres Charakterer i hver Disciplin bliver den Gældende, og Summen af disse giver Hovedcharakteren, som bestemmer Ancienniteten.

Da Antallet paa dem der kunne admitteres bliver bestemt forinden Examen, efter den ved Corpsset værende Vacance, saaledes som foranstaaende Underretning meddeler, bliver der, naar flere Aspiranter, end der have Plads for, stille sig til Examen, Nogle der ikke blive admitterede til Academiet. Disse ansees da, uanset om de have bestaaet Examen eller ikke, som om de ingen Examen havde taget og kunne da, forsaavidt de ikke forinden blive over 15 Aar gamle, først to Aar derefter, atter indstille sig til Examen.

Forberedelsen til Præliminæreexamen er Academiet uvedkommende; den skeer i private Læreanstalter, der tage specielt Hensyn til de Læregienstande, der fordres til ovennævnte Examen.

De der blive Cadetter eller Volontairer faae strax Tilladelse at anlægge den respective reglementerede Uniform. Volontairernes er som Cadetternes med Undtagelse af, at der kun er een Guldtresse paa Kraven, og at de ikke bære Sabel eller Dolk. — Mere herom siden.

Paa Academiet er Underviisningen aldeles gratis.

Den ved Præliminæreexamen erhvervede Anciennitet gælder indtil den ved en følgende Examen forandres efter de Love og Regler, der ere for Anciennitetens Bestemmelse.

*See Regt
Noj 16
? 2. 2
4. 5. 9
I*

Underviisningsgjenstandene og Lærebøgerne ere:

1. De mathematiske Videnskaber, som indbefatter:
  - a) Arithmetik og Algebra, der læres efter Professor Jürgensens Lærebog i disse Videnskaber, udarbejdet til Brug for Sogadetterne.
  - b) Plangeometrie, Stereometrie, retliniet og sphærisk Trigonometrie, der læres efter Tegners Lærebog i disse Videnskaber til Brug ved det kongelige Sogadetaacademie.
  - c) Hydrographisk og astronomisk Navigation, der læres efter et Foredrag i Manuscript af Lieutenant Luxen og tildeels efter Tegners Lærebog, som endnu er under Trykken.
2. Artillerie, efter Michelsens Lærebog i Soartilleriet. Her til hører Uffætning, som bestaaer i at kunne affætte Artilleriegjenstande, seete i foestfællige Stillinger, og efter en bestemt Maalestok.
3. Religion: heri undervises Cadetterne, indtil de blive confirmerede, efter de samme Lærebøger der bruges til Præliminairexamen.
4. Dansk: heri afbenyttes Benziens Grammatik og Holsts Læsebog. Desuden undervises i Stil, saavel efter en Fortælling som efter et opgivet Emne, naturligtvis afpasset efter Elevernes foestfællige Udviklingsstrin.
5. Chemie og Physik efter skrevne Foredrag, udarbejdede af Professor Forchhammer, i disse Videnskabers Begyndelsesgrunde.
6. Historie, efter Kosods almindelige Verdenhistorie i Udto, og Kosods „Historiens vigtigste Begivenheder“.
7. Geographie, efter Kosods større og mindre Lærebog.
8. Fransk. } Til Læsebøger vælges een eller anden henfigts-
9. Engelsk. } mæssig Bog i det respective Sprog. I Fransk bruges Deichmanns Grammatik og i Engelsk Mariboers Formlære. Grammatiken indøves tillige ved Analyse og skriftlige Ud-

arbejdsfærdigheder; desuden lægges Vægt paa rigtig Udtale og Orthographie samt Taleøvelse.

10. Lydsf: det er kun noget over et Aar siden, at dette Sprog blev Læregienstand ved Academiet; endnu fordres det ikke til Præliminairexamen og Første-Examen. Hidtil er Underviisningen deri bleven indskrænket til Læsning og Oversættelse, hvortil bruges Kungs Læsebog. Grammatikken indøves ved Analyse; men det er Formaalet for vore Bestræbelser, at kunne med Tiden udvide Fordringerne i dette Sprog til det de ere i de andre fremmede Sprog her læres, saavel hvad mundtligt som skriftligt angaaer.
  11. Retslære: de Ældre gøres bekendte med Søkrigsartiklerne, med den sømilitaire og Folkerets Principerne.
  12. Skrivning.
  13. Regning: de 4 Species og Reguladetri med hele og brudne Tal, samt Dvelfesstykker med hele og brudne Tal. Underviisning i Regning ophører naar Cadetterne have taget den saakaldte Regne-Examen, hvilket i Almindelighed seer snart efter de ere admitterede til Academiet; men for at faae Visshed om de ikke glemme det engang lærte, prøves de i Regning, naar de tage Første- og Anden-Examens første Afdelinger; desuden give de i Mathematik og Navigation foresaldende Regninger, især i sidstnævnte, daglig Dvelse heri.
  14. Tegning: at kunne aftegne forelagte Modeller og Gidsafstøbninger, og at kiende Reglerne for perspectivisk Tegning, samt at kunne tegne en paalidelig Landtoning. Man søger at bringe det til, at en Cadet, førend han dimitteres til Officier, kan skizzere det han seer, hvad enten dette er en eller anden Figur, Model, Maskine eller Gienstande af Naturen.
  15. Gymnastik, Vaabenøvelse, Geværøvcits og Svømning.
  16. Dands.
- Desuden undervises Cadetterne, medens de ere iland, i:
17. Sømandskabets Theorie, og gøres bekendte med Flaadens Signal- og Telegraphsystemer, samt de tactiske Regler og

Se-Evolutioner. De Lærebøger, der desforuden bruges, ere den saakaldte Sømandskabs Tabel, der indeholder Benævnelserne samt Nyttens og Indretningen af alle Skibets Dele og Alt til Skibets Udrustning henhørende, Taffelagens Paalægning og Fart, samt Apteringerne og Vortstuvningen. Lærebøger der omhandle de forsiellige Manøvrer anvendes ikke; Equipering, Desarmering og Kielhaling læres efter skrevne Foredrag, der ere overeensstemmende med Sølmens Regulativer for disse Arbejder.

Academiets aarlige Cursus kan deles i to Afdelinger.

A. paa Academiet.

B. ombord i Cadetsskibet.

A. Cursus paa Academiet begynder strax efter endt Søtogt, almindeligviis den 7de eller 8de August og continuere uafbrudt, for de Eldre til Medio April, da de ophøre, for at være tilstede ved Cadetsskibets Equipering, hvorimod de Yngre vedblive at nyde Underviisning paa Academiet til 1 eller 2 Dage førend de skulle embarquere. Underviisningstiden er hver Søgnedag fra Kl. 8 til 2, og atter fra Kl. 4 til 7, undtagen Onsdag og Loverdag, da Underviisningen ophører Kl. 5 $\frac{1}{2}$, samt at denne i December og Januar ikke begynder førend Kl. 8 $\frac{1}{2}$ om Morgenen.

Underviisningen ved Søcadetacademiet var i Aaret 1842—43 inddeelt saaledes.

	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.	Torsdag.	Fredag.	Løvedag.
fra 8 til 9½	1. Cl. } Affætning. 2. " } 3. " Hist. og Geogr.	1. Cl. Artillerie 2. " Tegning. 3. " Danst.	1. Cl. Tegning. 2. " Danst. 3. " Artillerie.	1. Cl. Hist. og Geogr. 2. " } Affæt- 3. " } ning.	1. Cl. Danst. 2. " Artillerie. 3. " Tegning.	1. Cl. Affætning. 2. " Hist. og Geogr. 3. " Affætning.
fra 10¼ til 12	hver Dag i Ugen enten Mathematik eller Navigation.					
fra 12 til 1	1. Afd. } Baabenovelse fra Be- 2. " } gyndelsen til ult. Dec. 3. Afd. Baabenov. fra Beg. til med. Oct. siden Sømdstf.	Gymnastik. Alle.	som Mandag.	som Tirsdag undtagen 2. Afd. Religion.	som Mandag.	som Tirsdag undtagen 2. Afd. Religion.
fra 1 til 2	1 Cl. Skrivning. 2 " Tegning. 3 " Danst.	1 Cl. Danst. 2 " Danst. 3 " Tegning.	Physik eller Che- mie for Alle.	1. Cl. } Danst. 2. " } 3. " Danst.	som Onsdag.	1. Cl. Tegning 2. " Danst. 3. " Danst.
fra 4 til 5½	1 og 3 Cl. Fransk. 2 — 4 = Engelsk.	2 og 4 Cl. Fransk. 1—3 = Engelsk.	1 og 3 Cl. Fransk. 2—4 = Engelsk.	2 og 1 Cl. Fransk. 1—3 = Engelsk.	1 og 3 Cl. Fransk. 1—4 = Engelsk.	2 og 4 Cl. Fransk. 1—3 = Engelsk.
fra 5½ til 7	1 Cl. Historie og Geogr. 2 " Tydst 2 " Skrivn. 2. Afd. Relia.	1 Cl. Tydst. 2 " Hist. og Geogr. 3 " Skrivning.	1. Afd. Religion.	1 Cl. Retstærelse. 2 " Tydst. 3 " Hist. og Geogr.	1 Cl. Tydst. 2 " } Skrivning. 3 " }	

Overeensstemmende med denne Timeinddeling faaer hver Cadet 5½ Timers Underviisning hver Uge, hvori dog er indbefattet de halve Timer de dagligen fra Kl. 9½ til 10¼ have Frihed til at spøge i Gaarden, samt de halve Timer, der dagligen affortes i December og i Januari Maaneder, da Underviisningen ikke begynder før end Kl. 8½.

Af disse 51 Timer undervises hver Cadet ugentlig:

Den daglige Fritid fra-
regnet:

Den i Wintermaanederne
aff. Undervøgtid fraeregnet.

	1. Klasse 2. Klasse 3. Klasse			1. Klasse 2. Klasse 3. Klasse			1. Klasse 2. Klasse 3. Klasse		
	1. Klasse	2. Klasse	3. Klasse	1. Klasse	2. Klasse	3. Klasse	1. Klasse	2. Klasse	3. Klasse
3 Mathematisk og Navigation	12 T.	12 T.	12 T.	10½ T.	10½ T.	10½ T.	10½ T.	10½ T.	10½ T.
3 Artillerie og Ufsætning . . .	6	6	6	5¼	5¼	5¼	3¼	3¼	3¼
3 Dansk	3	3	3	2¾	2¾	2¾	2¼	2¼	2¼
3 Tydsk	3	3	3	3	3	3	3	3	3
3 Fransk	4½	4½	4½	4½	4½	4½	4½	4½	4½
3 Engelsk	4½	4½	4½	4½	4½	4½	4½	4½	4½
3 Tegning	3	3	3	2¾	2¾	2¾	2¼	2¼	2¼
3 Physik og Chemie	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3 Retstærelse	1½			1½			1½		
3 Skrivning	1	1½	3	1	1½	3	1	1½	3
3 Religion	3	3	2½	3	3	2½	3	3	2½
3 Gymnastik eller Svømning .	3	3	2	3	3	2	3	3	2
3 Dands	1	2	2	1	2	2	1	2	2
3 Baabøvelser eller Sømandsk.	3	3	3	3	3	3	3	3	3
3 Historie og Geographie . . .	3½	3½	3½	3¼	3¼	3¼	2¾	2¾	2¾
	51 T.	51½ T.	51 T.	48 T.	48 T.	48 T.	45 T.	45 T.	45 T.

Classe-Inddelingen er i de forskjellige Videnskaber saaledes:

1. I **Mathematik** og **Navigation** ere tre Classer,
til 1ste Classe hore de Cadetter, der have taget Anden-
Examen i disse Videnskaber.
Til 2den Classe hore de Cadetter, der have taget Forste-
Examen i disse Videnskaber.
Til 3die Classe hore de Cadetter, der have taget Prælimi-
nairexamen.
2. I **Artillerie** ere tre Classer,
til 1ste Classe hore de Cadetter, der have taget Anden-
Examen i Artillerie.
Til 2den Classe hore de Cadetter, der have taget Forste-
Examen i Artillerie.
Til 3die Classe hore de Cadetter, der have taget Prælimi-
nairexamen.
3. I **Religion** ere to Afdelinger, dersom de uconfirmerede Ca-
deters Antal er over 12, i modsat Fald er der kun een
Afdeling. De meest jevnaldrende sættes i samme Afdeling.
- 4, 6 og 7. I **Dans**, **Historie** og **Geographie** ere tre Classer,
til 1ste Classe hore de Cadetter, der have taget Anden-
Examen i disse Videnskaber.
Til 2den Classe hore de Cadetter, der have taget Forste-
Examen i disse Videnskaber.
Til 3die Classe hore de Cadetter, der have taget Prælimi-
nairexamen.
5. I **Chemie** og **Physik** ere to Afdelinger, der inddeles som
det bedst passer med de Kundskaber, som enhver især er i
Besiddelse af.
- 8—9. I **Fransk** og **Engelsk** ere Cadetterne deelte i fire Clas-
ser efter Duellighed.
10. I **Tyds**k havest to Classer: de Cadetter der lære dette Sprog
ere classificerede, som ved Historie og Geographie.
11. **Retslære** læres kun af de ældste Cadetter.

12. I Skrivning, som læres af alle Cadetter, er ingen egentlig Klasseinddeling, men Underviisningen heri ordnes saaledes, at de yngre Cadetter faae flere Timers Underviisning end de Eldre; desuden paasees, at alle skriftlige Arbejder udfærdiges med Orden og saavidt muligt jærligt.
13. Regning. } I disse Discipliner er ingen Klasseindde-
 14. Tegning. } ling; hvor der i Timestfordelingen staaer
 15. Gymnastik ic. } anført Klasse, svare disse Klasse-Nu-
 16. Dands. } mere til de samme i Dansk.
17. Sømandskab, heri deles Cadetterne i fire Afdelinger, hvorom siden.

De forskjellige Examina.

For at controlere, at Cadetterne gradviis giøre den Fremgang der kan fordres, ere Examina nødvendige, og disse ere, hvad Landvidenskaberne angaae, følgende:

A. Første-Examen.

B. Anden-Examen,

hvilke hver især deles i 3 Afdelinger,

1ste Afdeling indbefatter,

Regning.

Dansk Grammatik og Stil.

Historie og Geographie.

Frans.

Engelsk og

Evømning.

2den Afdeling indbefatter Artillerie.

3die — — Mathematisk og Navigation.

C. Officers-Examen: hvad der fordres til denne Examen, sees af omstaaende.

Fordringerne til de forskjellige Examina ere

	Første Examen.	Anden Examen.	Officers-Examen.
	Første Afdeling.	Første Afdeling.	
Regning . . .	Fire Species og Reguladetri med stykker.	Hele og brudne Tal, samt Dvelfes.	
Dsk. Gramt.	Benziens Grammatik, den etymologiske Deel.	Hele denne Lærebog.	
„ Stil . . .	Efter en opgiven Fortælling.	Skrive om et opgivet Emne.	Skrive om et opgivet Emne og Fortælling, samt kunne affatte en Rapport.
Historie . . .	Danmarks, Norges, Sverrigs og Frankrigs Historie, efter Kosfods almindelige Verdenshistorie. De øvrige Landes, samt den gamle Historie, efter Kosfods: Historiens vigtigste Begivenheder.	Kosfods almindelige Verdenshistorie i Udtog, undtagen den gamle Historie, hvilken læres efter Kosfods „Historiens vigtigste Begivenheder.“	Hele denne Lærebog.
Geographie	Europa efter Kosfods større, det Øvrige efter den mindre.	Hele Kosfods større Lærebog.	Hele Kosfods større Lærebog.
Fransk og Engelsk . . .	Dplæsning, Grammatikens etymologiske Deel, Analyse, Dictat i det fremmede Sprog, hvilket skriftlig oversættes.	Dplæsning, hele Grammatiken, Analyse, Dictat og skriftlig Oversættelse, Stil ved Hjælp af Lexicon.	Dplæsning, mundtlig Oversættelse, Prøve i Samtale eller Fortælling, Dictat og skriftlig Oversættelse, Stil ved Hjælp af Lexicon, Extemporalstil uden Lexicon efter Dictat i Moderensmaalet.
Tyds	. . . . .	. . . . .	Dplæsning, mundtlig Oversættelse, grammatisk Analyse.
Svømning . . .	At kunne svømme 600 Alen. Samt at kunne svømme paa Ryg.	At kunne svømme 900 Alen. gen, træde Bænde, dukke i Dybde og	At kunne svømme 1200 Alen. Længde og bierge en Jevnaldrende.

	Sørste Examen.	Anden Examen.	Officiers-Examen.
	Anden Afdeling.	Anden Afdeling.	
Artillerie .	Lærebogens 2det Capitel for en Deel samt 3., 4., 5., 6. og 8de Capitel.	Lærebogens 1., 2., 7. og 9. Capitel.	Hele Bogen.
	Tredie Afdeling.	Tredie Afdeling.	
Mathematisk	Iste Deel af Lærebogen, indeholdende Plangeometrien.	Plangeometrie, Stereometrie, Arithmetik og Algebra efter Academiets Lærebøger.	Plangeometrie, Stereometri, retliniet og sphærisk Trigonometric, Arithmetik og Algebra.
Navigation	Den hydrographiske Deel, elementaire Begreber om Astronomien, kiende de nautiske Instrumenter, Brede ved Meridianhøide af Solen, Misvisning ved Azimuth og Amplitude, Tidens Udmaalning, at finde et Chronometers Stand og Gang, samt at finde Længden ved Chronometer.	Det forhen lærte, Brede ved Høide af Solen udenfor Meridianen, Brede ved Meridianhøide af Maaanen, Stjerne eller Planet, Længde ved Distance-Observation og Beregning af Høi- og Lav-Bande.	Det forhen lærte, samt Trigonometriens Anvendelse for at finde Reglerne for alle nautiske Problemers Opløsning og Beregning.
Physik og Chemie .	. . . . .	. . . . .	At have elementaire Kundskaber i disse Videnskaber, efter Professor Jorchhammers skrevne Foredrag.
Tegning .	. . . . .	. . . . .	At kunne tegne perspectivisk efter Naturen, samt at kunne tegne en paalidelig Landtøning.

Da alle Læregienstande ikke ere lige vigtige for Sø-Officeren, har man givet dem forskiellig Indskydelse ved at sætte høieste Charakter enten høiere eller lavere.

Alle Charakterer gives i Tal saaledes:

	Første Examen.		Anden Examen.		Officiers-Examen.	
	høieste Char.	for at bestaae.	høieste Char.	for at bestaae.	høieste Char.	for at bestaae.
Regning	3	1	3	1	3	1
Tydst Grammatik . .	3	1	3	1	3	1
" Stil	3	1	3	1	3	1
Historie og Geographie	3	1	3	1	3	1
Fransø	3	1	3	1	3	1
Engelsk	3	1	3	1	3	1
Tydst	3	1	3	1	3	1
Svømning	2	1	2	1	2	1
Artillerie	4	1	4	1	4	1
Mathematik	5	1	7	2	9	3
Physik og Chemie . .	3	1	3	1	3	1
Navigation	9	3	7	2	5	1
Tegning	3	1	3	1	3	1

Ikkepræstation i Svømning stoder ikke fra Examen, ligesom i Tegning, naar de blot kunne tegne en paalidelig Landtøning.

I Tydst fordres ikke heller endnu Præstation.

Men for at bestaae Examen er det ikke nok, at erholde ringeste Charakter i hver enkelt Disciplin; det er ifølge Kongelig Resolution af 3die Februar 1841 befalet: at ved alle Academiets Examina, ved hvilke der examineres i to eller flere Gienstande, skal der, for at bestaae Examen, kræves et Minimum af Hovedcharakter, der ansættes til Halvdelen af den høieste opnaelige Charakter, saaledes, at naar denne Halvdeel ikke opnaes, maa den hele Examen tages om.

Ligesom ved Præliminæreksamen ere ved Academiets øvrige Examina steds i hver Videnskab flere Censorer af Academiets Officiers eller Lærerpersonale; men ved Officiersexamen blive, ifølge ovennævnte Resolution, tillige indbudne til at være Censorer i de vigtigste Videnskaber, saasom: Mathematik, Navigation, Artillerie, Dansk, Fransk og Engelsk, Mænd, der staae udenfor Academiet.

Liderne naar de forskjellige Examina afholdes ere følgende:

	1ste Afdeling, ultimo October, Begyndelsen af Januar.
	Bed Slutning af Winterkursus.
Til disse Examina kunne Cadetterne melde sig paa de ovennævnte Lider, naar de selv troe sig tilstrækkeligen forberedede.	2den Afdeling, Efter et toaarigt Kursus ved Slutning af Winterkursus.
	3die Afdeling, Umiddelbar efterat 1ste Afdelings Examina ere tilendebragte.

Svømme-Examen afholdes i August, og den senest erhvervede Charakter bliver den gjældende ved de i Marts Løb paaafgøende Examina.

Officersexamen afholdes altid umiddelbar forend Cadetstibets Equipering skal begynde; den sædvanlige Tid er fra 20de Marts omtrent, til nogle Dage ind i April. Mathematikexamen medtager 5 Dage, 6 Timer hver Dag, og Examen i Navigation ligesaamange Timer i 4 Dage. Spørgsmaalene besvares deels mundtlig, deels skriftlig.

Følgende Kongelige og Collegii-Resolutioner, samt ældre Bedtægter regulere de forskjellige Examina.

Angaaende Officersexamen.

Kongelig Resolution af 4de Mai 1834 befaler, at naar nogen Cadet ikke bestaar Examen i een eller flere af Vividenstaberne (hvortil henregnes Physik og Chemie, de fremmede Sprog, Historie og Geographie), og enten har, eller paa den Søtour han gjør det indeværende Aar faaer, Officers Attest 3:, bliver færdig tilføes, tillades det ham at tage Examen om igien i

det Manglende, tre eller fire Maaneder efter at Underviisningen er begyndt paa Academiet efter Sotouren; men kan han ved denne specielle Examen ikke præstere, henvises han til den næste Examen, som han da maa tage om igien i alle Læregienstande.

Endvidere, efter en i mange Aar giældende Vedtægt:

Naar en Cadet har præsteret Officiersexamen, men hverken har, eller indeværende Aar faaer, Officiers-Attest, tager han Officiersexamen om igien den følgende Gang den afholdes, uden at den tidligere tagne Examen tages i Betragtning.

Det Kongelige Admiralitets- og Commissariats-Collegii Resolution af 30te Decbr. 1834 bestemmer, at Enhver, som agter at admitteres til Officiersexamen i Foraaret, skal i Slutningen af den umiddelbar foregaaende December Maaned, paa en skriftlig Begjæring til Chefen om, at han maatte admitteres til Officiersexamen, erhverve sig den mathematistiske Lærers Paategning, at han har giennemgaaet det der fordres. Herved bliver omtrent $2\frac{1}{2}$ Maanedstid til Repetition.

Den Kongelige Resolution af 10de Januar 1841 befaler, at det skal være Regel for Fremtiden, at ingen Cadet kan faae Præmie for Officiersexamen, uden at have præsteret denne i alle de paagiældende Vidensfaber, uden Undtagelse.

Det Kongelige Admiralitets- og Commissariats-Collegii Resolution af 15de Januar 1842 bestemmer som Regel, at Ingen kan erholde Præmie ved Officiersexamen, uden at have til Hovedsum $\frac{2}{3}$ af Maximum.

Angaaende Første- og Anden-Examens 1te og 3^{die} Afdelinger.

Efter en i mange Aar giældende Regel ved Academiet, er det vedtaget, at Første og Anden-Examens første Afdelinger skulle være præstereede i alle deres Discipliner, førend Cadetten kan blive admitteret til disse Examiners tredje Afdeling.

Den Cadet, der skal tage Examen om, i een eller flere Discipliner, skal indstille sig til Examen næste Gang den afholdes.

Det Kongelige Admiralitets- og Commissariats-Collegii Resolution af 30te December 1834 bestemmer:

- a) Naar en Cadet tre Gange ikke har præsteret Examen i een eller flere Discipliner.
- b) Naar han ikke har præsteret Første-Examens 3die Afdeling tre Aar efter, at han blev admitteret, og
- c) Naar han ikke har præsteret Anden-Examens 3die Afdeling tre Aar efter, at have præsteret sidstnævnte Examen, da indstiller Chefen til Collegiet om den paagældende Cadet bør søge sin Lykke paa en anden Vei, eller om der i Betragtning af Omstændighederne kan tillades ham nogen Prøvetid.

Angaaende Anden-Examens 2den Afdeling (Artillerie).

Det Kongelige Admiralitets- og Commissariats-Collegii Resolution af 3die December 1838 bestemmer, at denne Examen skal være præsteret forinden Cadetten kan admitteres til Officers-examen.

Ved enhver Examen ere de skriftlige Opgaver eens for alle Examinerede, hvorimod, hvad de mundtlige Spørgsmaale angaaer, ere i de forskjellige Videnskaber indrettede Spørgsmaalstrækker, af hvilke Enhver udtrækker den han bliver examineret efter. Der vaages strengt over, at ingen Examinand kan faae Hjælp, og det er en staaende og for Cadetterne bekendtgjort Regel, at den, der enten forsøger paa at give eller modtage Hjælp, vises fra Examen og kan ikke stille sig til Examen igien, forend følgende Gang den afholdes.

Socadetacademiet, der staaer under det Kongelige Admiralitets- og Commissariats-Collegii Overopsyn, har følgende Officiere og Lærere:

Chefen.

3 subalterne Officiere, hvilke tillige ere Lærere i Sømandskab.

3 de mathematiske Videnskaber ere tre Lærere.

3 Artillerie Gen.

3 Physik og Chemie Gen.

3 Danst, Historie og Geographie Gen.

- 3 Retslære Gen.
- 3 Christendom Gen.
- 3 det franske Sprog To.
- engelske — To.
- tydske — Gen.
- 3 Regning, Skrivning, Landtonings og Militair-Tegning Gen.
- 3 Tegning Gen.
- 3 Fegting, Gymnastik og Svømming Gen.
- 3 Dands Gen.

3 de Discipliner, hvori der ikke examineres, saasom Skrivning, Tegning og Ufsætning, afholdes omtrent hver 6te Uge, ved Corpsets Næstcommanderende, det saakaldte Regnskab, hvorved eftersees om enhver enkelt Cadets Præstation i benævnte Arbejder er forsvarlig, saavel med Hensyn til Flid som Fremgang. 3 Retslære, Christendom, Gymnastik og Dands afholdes ingen Examen; men der vaages desuagtet over, at Cadetterne høste al mulig Nytte af Underviisningen i disse ligesom i de øvrige Læregienstande.

Underviisning i Sømandskab.

Af Timetabellen sees, at Cadetterne have 3 Timer ugentlig Underviisning i Sømandskab; den yngste Afdeling fra medio October, de ældre Afdelinger fra først i Januari til Ostouren begynder. Endvidere undervises de ombord en Time dagligen hver Søndag i Sømandskabets Theorie, medens de lære Praxis ved 5 à 6 Timers daglig Manøvre og Exercits, naar Veirliget tillader det, samt ved de under forskjellige Omstændigheder forefaldende Manøvrer under Skibets Seilads.

Men da Sømandskabets Theorie kan læres langt hurtigere end Praxis, til hvilken kræves modnere Alder og Dømmekraft, og da man upaatvivleligen handler rigtigt i at lade Theorie og Praxis holde Skridt med hinanden, saa lader man ikke Cadetten lære mere af hiin, end han kan præstere af denne; det vil sige, man lader ham ikke lære Theorien af det, der hører til den følgende Afdeling, førend han theoretisk og practisk har præsteret den foregaaende.

Academiets berømte Chef, salig Admiral Sneedorff, som med dyb Indsigt ordnede Academiets Examina, saavel hvad Inddeling som Fordringer angaaer, ordnede ogsaa de forskjellige Afdelinger i Sømandskabets Theorie og Praxis. Mange Aars Erfaring har stadfæstet Rigtigheden af denne Inddeling, hvorfor den ogsaa endnu følges, paa de Modificationer nær, som i Tiden ere blevne nødvendige.

Fordringerne i de fire forskjellige Afdelinger ere:

i 1ste Afdeling,

- a) At kiende Venøvnelsen, Nyttens og Indretningen af alle Skibets Dele og Alt til Skibets Udrustning henhørende.
- b) At kiende Takkelagens Paalægning og Fart.
- c) At have Begreb om et Skibs Aptring, om Bægternes Fordeling og Godssets Placering*).
- d) At kunne forklare hvorledes man i godt Veir vender for eller ved Vinden, tilføtter og bierger Seil, eller udfører alle andre almindelige Manøvrer.
- e) At kunne practisk udføre disse ved selv at commandere.

2den Afdeling indbefatter foruden Foransførte:

- a) At kunne theoretisk giøre Rede for Seils Tilføttelse og Biergning, samt for alle almindelige Manøvrer i haardt Veir.
- b) At kunne practisk udføre saadanne Manøvrer ved selv at commandere.

3die Afdeling indbefatter foruden Foransførte:

At kunne theoretisk giøre Rede for, hvorledes et Skib equiperes indtil det er færdigt til at hale ud paa Rheden.

4de Afdeling indbefatter foruden Foransførte:

- a) At kunne theoretisk giøre Rede for, hvorledes et Skib equiperes fuldkommen seilklart.
- b) At kiende de fornødne Præcautioner i Storm og Tordenveir saavel til Søes som til Ankers.

*) Det under a b og c indbefattede læres efter den saakaldte Sømandskabstabel ogsaa kaldet Trætabel.

- c) At vide hvad der hører til daglig Orden ombord samt til Klarskib.
- d) At kunne theoretisk gjøre Rede for, hvorledes et Skib desarmes, kiohales, samt hvorledes Master og Bongspryd ind- eller udtages ved Kranen.

B. Cursus ombord i Cadetsskibet.

Til Dvælse for Cadetterne foranstalter Collegiet aarligen udrustet et Skib, sædvanlig en Corvet. Dette Skib har i flere Aar vevselviis været commanderet enten af Cadetchefen eller Cadetcorpsets Næstcommanderende — eller af en Officier der ikke hørte til Academiet.

Ved Kongelig Rescript af 19de Januari 1841 er det befalet, at Cadetsskibets Dvælestogt skal herefter være et uafbrudt Togt paa 13 Uger, Desarmeringen iberegnet.

Dette Skibs Equiperung begynder i April, saa betids, at den kan være tilendebragt og Skibet seilklart i de første Dage af Mai. De Cadetter, der have Tilladelse til at angive paa det forestaaende Stogt Equiperung og Desarmerung, bivaane Equiperungen, for at lære dennes Praxis, og gjøres tillige bekendte med de kongelige Værsters Organisation og Disciplin. Ledsaagede af en Cadetofficier føres de hen hvor der er Noget at see eller lære, eller sendes afdelingsviis til Holmens forskjellige Magasiner og Værksteder, for at see paa egen Haand og at vænnes til at afgive skriftlig eller mundtlig Rapport om det de saaledes have seet.

De to ældste Cadetunderofficierer commanderes med Skibet som yngste Skibsofficierer og have, som saadanne, fortrinlig Leilighed til at lære at kiende en subalterne Officiers Tjeneste ombord.

Naar Cadetsskibet commanderes af en Chef, som ikke hører til Academiet, udcommanderer Collegiet sædvanligviis tre af de ved Academiet ansatte subalterne Officierer til Lærere i Samskab. Chesen af Skibet er da, i Forening med de to ældste

af disse Cadetofficerer, den Comité der bedømmer Cadetterne saavel paa Togtet, som ved den efter samme afholdende Examen. Men er Cadetchefen, eller Academiets Næstcommanderende, Chef for Cadetfløjen, blive undertiden kun to af de ved Academiets ansatte subalterne Officerer udcommanderede. I saa Fald bliver en udenfor Academiets værende Officer udcommanderet, til, som Meddommer, at gjøre Cadetfløjestogtet og at tiltræde Examinations og Vedømmelses - Comitéen. Foruden forømtalte fire Officerer bliver een af Academiets Lærere i de mathematiske Videnskaber beordret til at være Lærer ombord i Navigation. Skibsofficerernes Antal retter sig efter Skibets Størrelse: er dette en Corvet er der kun Een, som da sædvanligviis bliver Skibets Næstcommanderende. I de senere Aar har Collegiet foranstaltet, at der ved Sotouren er opnaaet flere vigtige Diemeed for Cadetterne.

1. Ved at lade Cadetfløjen udgaae i Folge med et eller flere Krigsskibe, hvorved der gives nogen Leilighed til at indøve de tactiske Regler, at signalere og telegraphere, at lære Cadetterne hvorledes man forholder sig, for at holde samlede om Matten og i Saage; hvor nødvendig en yderligere Ugt-paagivenhed er, naar man seiler i Escadre, o. a. m.
2. Ved at lade det i forskjellige Retninger befare egne Farvande, og de fremmede i vor Nærhed, saasom Canalen og Lobet imellem Orkenøerne og Sketlandsøerne, begge vigtige fordi de føre til Danmarks fierne Colonier.
3. Ved at lade det anløbe fremmede Havne, hvor der, hvad enten en saadan har et Orlogsværst eller ikke, altid er mangfoldige nyttige Ting at see og lære, deels ved Opholdet der, deels ved Andvningen af fremmede Kyster, o. m. a. som jeg har omtalt i mine Beretninger om Cadetcorvettens Togter i 1840 og 42, (see Archiv for Søværnet 13de Bind Pag. 40 og Nyt Archiv for Søværnet 1ste Bind Pag. 457.)
4. Ved at indrette Togtet saaledes, at der, foruden den Dvelse der gives Anledning til ved Seilads fra Sted til andet,

hvilken især gavner de ældre Cadetter, tillige gives den fornødne Tid til daglig Manøvre, som er vigtig og gavnlig især for de Yngre.

Som en Følge af de forskiellige Omstændigheder, der kunne være tilstede, nemlig, om der seiles Cours fra et til andet Sted, eller man ligger i et eller andet Farvand, for at manøvrere, er den daglige Væstæftigelse ombord ligeledes forskiellig; men der sørges stedse for, saavidt Veiret tillader det, at Tiden anvendes saa nyttigt som muligt ved Exercits, Klarstib og Skydning med Loft og Skarp, ved Underviisning i Sømandskab, ved at tage og beregne Observationer, ved at lære hver enkelt Cadet Tienstens Detail o. a. m.

De Cadetter, der gjøre deres første Togt, behøve nogen Tid inden de vænnes til Solivet og blive hjemme i Skibet; de Ældre anvende nogen Tid nyttigt, ved, endog uden speciel Væstæftigelse, paa Dækket, at være opmærksomme paa eget eller andet Skibs Manøvrer; paa Veirforandringer; naar Land sees, da paa dettes Fortoning og kiendelige Gienstande, om Matten paa Fyrer o. m. a. At vænne vordende Søofficierer til at have Die for Saa-dant, er ligesaa vigtigt, som at lære dem Theorien; thi dersom de ikke vinde Interesse for Skibet og Solivet med alle dets Gien-dommeligheder, blive de hverken dygtige Søofficierer eller Sømand.

De 6 ældste Cadetter ere Underofficierer og Qvarteerchefer; til dem ere de øvrige Cadetter fordeelte.

Et Qvarteer ad Gangen har Vagt. Under en Officers Opfigt commanderer Qvarteerchefen agter, og hans Næstcomman-derende paa Bakkens, alle foresaldende Manøvrer, saavel Dag som Nat. Seilene paa Krydsreisningen gøres løs, rebes og beslaacs i al Slags Veir af Cadetterne. Til alle Tider, naar Mand-skabet kaldes op, kaldes tillige Cadetterne op for at assistere paa de dem anviste Steder.

En i Cadetlukafet ophængt Instrux tilkiendegiver noiagtigt den daglige Orden og Enhvers Pligter saavel nede som naar de have Tieneste paa Dækket. Alle Cadetterne paa det Qvarteer

som har Vagt, holdes beskæftigede, Qvarteerchefen og den Næstcommanderende, som sagt, med Commandoen, den Sidstnævnte tillige med Bestikket, hvilket han ved Slutningen af hver Vagt udregner og, naar det er efterseet og befundet rigtigt af den vagthavende Officier, assætter i Kaartet; de øvrige Cadetter paa Qvarteret passe Logning, Styling, Uldfig o. a. d.

Cadetterne lære desforuden at tegne Landtoning, at logge, lodde, peile, styre, holde Bestik, holde Uldfig, splidse og knobe. Et Qvarteer tourviis udregner Middagsbestikket, samt assætter dette i Kaartet, tilligemed de af et andet Qvarteer ligeledes tourviis foretagne og udregnede Observationer, ved hvilke Skibets Plads verificeres. Naar Bestik og Observationer ere efterseete af Læreren i Navigation og af ham attesterede, forevises de Chefen.

Hver Cadet holder sin egen Journal, i hvilken han dagligen indfører, efter den paa Vagten holdte Logbog, det foregaaende Etmaal.

Endeligen vaages over, at Qvarteercheferne giennemgaae, hver med sine Cadetter, det af Lærerne i Sømandskab foredragne, ligesom ogsaa at Cadetterne selv ere flittige, naar de have Tilladelse at være nede.

Endnu staaer tilbage at omtale, hvorledes Tiden er inddeelt, naar Cadetsskibet ligger paa en eller anden Station for at manøvrere.

Om Morgenen Kl. 5½ purres ud. Fra 6 til 7 faae Cadetterne The. Fra 7—8 gives Underviisning i Sømandskab; fra 8—9 manøvreres; fra 9—9½ er Frokosttid; fra 9½—11½ manøvreres, ligesom atter fra 2—3 og fra 5—6½ eller 7. Fra 11½—2 er Spise- og Hviletid for Mandskabet. Cadetterne udregne Bestik eller Observationer, indføre Journaler eller læse. Fra 3—5 er Spisetid for Officierer og Cadetter. Naar Manøvreren ophører, faae Cadetterne The og Aftensmad, og Kl. 9 Roierne ned; det staaer da dem der have Frivagt frit for at gaae til Rois, naar de selv ville.

I denne daglige Orden stæer kun Undtagelse, naar der ikke kan manøvreres og om Søns- og Helligdagene.

Hver Søndagmorgen paraderer Mandstabet ordentligt paa Klædte for Chefen, derefter holdes Gudstjeneste. Med Undtagelse af de fornødne Manøvrer er denne Dag en Fridag baade for Cadetter og Mandstabs, som hver for sig tilbringe Tiden med anstændig Munterhed, undertiden til Kl. 9½ om Aftenen; efter denne Tid maa der være tyst ombord.

Saa ofte jeg har været med Cadetterne paa fremmede Steder, har jeg, efter at være kommen tilførs igien, ladet dem afgive skriftlig Beretning om det de have seet; hvilket, idet det giver en nyttig Beskæftigelse, vænner dem til at see med Opmærksomhed og lærer dem at nedsætte deres Tanker skriftligt.

Man forsømmer aldrig at hendorge Cadetternes Opmærksomhed paa fremmede Ryster; de mærkeligste Gienstande paa samme paavises; Landtoninger tegnes, naar Omstændighederne tillade det, og man gjør dem saavidt muligt bekiendte med de forskiellige Farvandes Localiteter.

Tilankers, men især efter Cadetstibets Heimkomst, øves Cadetterne i at seile og roe med Fartøier.

Da Cadetterne efter de giældende Bestemmelser blive admitterede ved Begyndelsen af Cursus paa Academiet, og erholde Underviisning i Sømandskab fra medio October til Ostouren begynder, saa komme de ombord med nogen Kundskab i Theorien; men uagtet Academiet er forsynet med gode Modeller og man jævnlig fører Cadetterne ud paa Holmen, for at see Skibe og Alt til disse hørende, faae de dog først det rigtige Begreb om enhver Ting, naar de komme ombord og see Anvendelsen.

De yngre Cadetter faae ikke Tilladelse til at udføre nogen Manøvre, ved selv at commandere, førend de ved en Examen have gjort fuldstændig Rede for Takkelagens Fart og Paalægning, og for Theorien af en Vending, almindelig en Stagsvending.

Manøvrerne til Øvelse for Cadetterne udføres altid af tvende, af hvilke den Æne commanderer agter, den Anden paa

Batten, hvor den yngste Cadetofficier bedømmer og paa Stedet nedskriver Charakter for hver enkelt Manøvre, samt paaseer, at ingen Feil, som kunde have skadelige Følger, indløber. Paa Skandsen censureres Cadettens Manøvre paa samme Maade af den tidligere omtalte Examinations- og Bedømmelses-Comitee.

Manøvrerne dirigeres af Cadet-Chefen, naar han er ombord, hvis ei, da af den ældste ombordværende Cadetofficier. Da det er vigtigt, tidligen at vænne unge Mennesker til selv at have Die for Manøvens rigtige, og saavidt mulige hurtige Udførelse, lader man ham gaae sin egen Gang, undtagen hvor Feil kunde være skadelig; men efter hver Manøvre gøres Cadetten opmærksom paa de indløbne Feil, ligesom og paa hans mulige mangelfulde Commando eller Driftighed i at see de givne Befalinger efterkomme.

Efter endt Sotogt afholdes Examen i Dørværelse af Examinations-Comiteen, som da, efter Examens Udfald og de praktiske Færdigheders Udførelse, classificerer Cadetterne efter følgende Regler.

De der have præsteret det i 1ste Afdeling Fordrede komme i Godtveirsklasserne.

De der have præsteret det i 2den Afdeling Fordrede komme i Ondtveirsklasserne.

De der have præsteret det i 3die Afdeling Fordrede komme i Equiperingsklasserne.

De der have præsteret det i 4de Afdeling Fordrede komme i Desarmeringsklasserne, eller erholde Officiersattest, det vil sige: de erklæres istand til at forrette subalterne Officiers Tjeneste.

Men da naturligtviis ikke Alle præstere det Fordrede saaledes, at de kunne sættes i første Classer og derved faae Tilladelse næste Togt at lære det, den følgende Afdeling indeholder, saa deles ovennævnte Classer igien i Underafdelinger, f. Ex. 1ste, 2den, og 3die Godtveirs-, 1ste eller 2den Ondtveirs- 1ste eller 2den Equiperings- Klasse o. s. v.

Ofte hænder det, at de Cadetter, som gjøre deres første

Estogt, ikke præstere den Examen, som udfordres for at komme til at commandere Manovre, hvilken Examen har beholdt det gamle Navn „Ruffsexamen“, fordi den blev afholdt paa Ruffet over Cadetlufafet, i saa Fald sættes de i de saakaldte Fart- og Taklingsclafser.

Ved at give en Cadet Officers-Uttest, tages særdeles Hensyn til:

1. Om han som Qvarteerchef eller Næstcommanderende har forsvarligen opfyldt de Pligter, som paaligge den Bagthavende.
2. Om han forstaaer at tage og beregne paalideligen alle nau-
tiske Observationer, samt at holde ordentligt og rigtigt Vestik og at udregne dette til enhver Tid.
3. Om han er paalidelig i at efterkomme givne Befalinger.
4. Om han stedse er militairist subordineret og forstaaer at be-
handle de Undergivne med Humanitet forenet med Alvor.
5. Om han færdigen forstaaer Kanon- og Geværerercits, samt Skydning til Maal.

Uf Foranførte sees, at det var muligt, at en Cadet kunde blive færdig til Søes ved at gjøre fire Togter; men dette sker saa at sige aldrig; thi de Fleste gjøre deres første Togter i Barn-
domsalderen, og om de endog kunde lære Theorien, saa ligger det i Sagens Natur, at de ikke saa tidligen kunne erhverve sig den saa høist fornødne Praxis og Paalidelighed i at handle paa egen Haand, hvortil udfordres mere moden Forstand og Domme-
kraft. Sædvanligen gjøre Cadetterne sex eller syv Togter forend de faae Officersattest.

Nogle ville maaskee indvende: Hvorfor udsætter Academiet da ikke at antage Aspiranterne indtil de blive ældre? Hertil svarer jeg, at Academiet, saavel med Hensyn til den theoretiske som den practiske Dannelse, er i Almindelighed bedst tient med at faae Eleverne i den yngre Alder, især for saa tidligt som muligt at vænne dem til Søen. Et andet vigtigt Hensyn er, at Aca-

demiet, ved at admittere de unge Mennesker i en Alder af 11, 12 à 13 Aar, bliver istand til at bedømme om de ere skikkede til at gaae frem paa den begyndte Bane eller ikke, førend de blive saa gamle, at de vanskeligere kunne bane sig en anden Carriere, ifald de efter egen Tilboielighed eller nødvtungue maatte forlade Corpsset.

Officers-Attest.

Høieste Charakter for denne er 36, hvilken Charakter gives i tre Afdelinger, nemlig for Kundskab i Metiéen
for practisk Anlæg til at blive Soofficier og
for Drist i Commando.

12 er høieste Character for hver Afdeling.

Militair Conduite.

Denne bedømmes af Cadetchefen og Cadetofficiererne, høieste Charakter er 5 og ringeste for at bestaae 1. Charakteren er ikke Resultatet af nogen Examen, men derimod Tilkiendegivelsen af den Mening, enhver af de ovennævnte Dommere, efter samvittighedsfuld Overveelse, have om den Paagiældendes Egenskaber og Anlæg til at blive Soofficier, især med Hensyn til hans Opførsel i militair Henseende, men ogsaa med Hensyn til hans Forhold udenfor Tjenesten og udenfor Academiet.

Enhver Cadet skal have gjort Tjeneste som Underofficier i tre Maanedes iland, førend han kan indstilles til Officier; men efter det Kongelige Admiralitets og Commissariats Collegii Resolution af 25de Mai 1841, maa Cadetchefen lade dem, der sandsynligviis kunne blive færdige til at afgaae fra Academiet, forrette Underofficiers Tjeneste saa betimeligt, at Ingen i den Anledning bliver standset i at avancere til Officier.

Anciennetets Bestemmelse.

Den under Cadettens Carriere nyttige Spore og ved hans Afgang til Officier vigtige Sag — Ancienneteten, bestemmes efter

faste og for Cadetterne kundgiorte Regler, hvilke ere baserede paa en forenet, ligelig Indflydelse af Sø- og Land-Examina, dog saaledes at den midlertidige Anciennetet retter sig efter den Klasse hvori Cadetten er i Søvidensskaberne, og at den indbyrdes Anciennetet imellem de i een og samme Sø-Klasse værende Cadetter retter sig igien efter, hvorledes Examina i Landvidensskaberne ere præsterede.

Ved de endelige Examina, derimod, ere begge Brancher givne lige megen Indflydelse paa Anciennetetens Bestemmelse, idet Maximum for Officersexamen er	41.
og Summen af Maximum til Officersattest	36
og høieste Charakter for militair Conduite	5

ligeledes er . . . . 41.

Efter hver Sotour classificeres Cadetterne, og hver Klasse rangeres dernæst saaledes, at den, der har en høiere Examen, altid har Forrang. Have Flere taget de samme Examina, da afgjør Værdien til den sidsttagne Examen hvem der skal være først.

Ved Beregningen af disse Værdier tages Charakteren for Præliminairexamen særskilt, hvorimod Charaktererne for Førstexamenens trede Afdelinger summeres; men den, der tidligere end en Anden har præsteret denne Examens tredie Afdeling, faaer tillagt 1 for hver Maaned han er forud. Paa aldeles lignende Maade forholdes med Andenexamen.

Officersexamen regnes særskilt; men der gives intet for tidligere bestaaet Examen i Landvidensskaberne.

Hvorimod det ved Kongelig Resolution af 4de Mai 1834 er befalet:

„At den Cadet, der har Officersattest, men ei ved den paafølgende Concurrance eller Decisive Examen (o: Officersexamen) præsterer i alle Vidensskaber og samme Aar udecommanderes til Søes, maa reserveres Anciennetet foran dem, der bemeldte (o: indeværende) Aar erhverve sig Officersattest, naar han, tre eller fire Maaneder efter at han er afgaaet i Land til Academi, præsterer det Manglende i Vidensskaberne.“

Den endelige Anciennetet ved Afgang til Officier bestemmes efter Summen af Charaktererne ved Officiersexamen, Officiersattesten og militair Conduite.

De aarlige Bedømmelser.

Et høist vigtigt Moment for at Opdragelse og Underviisning skulle bære gode Frugter er: At lade de unge Mennesker mærke, at man bestandigen har Diet henvendt paa dem, villig til at indromme dem Opmuntring og Roes, naar de fortiene dette; men ikke heller for skaansom i at udtale Formaning eller Advarsel, ja endog dictere Straf, naar dette maatte findes nødvendigt. For rigtigt og retfærdigt at kunne udføre dette Pørv, maa man forskaffe sig, saa noie som muligt, Kundskab om hver enkelt Cadets Evner, Dispositioner og øvrige Charakter. Lærerne kunne faae denne Kundskab ved Underviisningen; men Chefen og Cadetofficererne, hvis Pligt det er undertiden at bedømme Cadetter, som de i længere Tid ikke have underviist, maae søge at erhverve sig ovennævnte Kundskab ad andre, men ikke mindre paalidelige Veie.

Daglig Opmærksomhed paa Cadetten ikke alene i, men saavidt muligt ogsaa udenfor Læretimerne; Lærernes Nytaarsrecommandationer; deres daglige eller maanedlige Charakterer; Cadettens Præstationer ved Regnskaber og ved de forskjellige Examina ere nyttige Momenter. Men paa Sotouren, hvor man i flere Maanedre er Cadetternes Lærer og Veileder og hvor man saa at sige altid har dem om sig, der lærer man dem rigtigheden at kiende og sættes istand til at bedømme dem i alle Henseender.

Ved Kongelig Rescript til Collegiet af 19de Januar 1841 er befaleet saaledes:

„Til øderligere Sikkerhed for at Academiet forsyner Marinen med Officierer, der egne sig til at blive dygtige Medlemmer af Standen, skal Cadetternes Duelighed aarligen bedømmes af

en permanent Commission, bestaaende af: Cadetchefen, Cadet-officiererne, Lærerne i Mathematik, Navigation, Artillerie, Fransk, Engelsk, Historie og Geographie samt Dansk Grammatik og Stil, og den Officier af Marinen, der i det sidst forløbne Aar har været Dommer ombord i Cadetstibet, saaledes at Cadetchefen, Cadetofficiererne, een Lærer i Mathematik eller Navigation og Læreren i Artillerie, samt den nævnte Officier af Marinen give Charakter i det Hele, hver med to Stemmer; Lærerne i Sprog og de øvrige Vidensfæber kun hver i sit Fag og hver med een Stemme. Tre flere af disse Underviisningsgrene forenede under een Lærer, tillægges ham dog kun een Stemme.

Evne, Flid, Opførsel og practisk Duelighed skulle især være Forvædgiensstandene for denne Bedømmelse, der ordentligviis skal afholdes hvert Aars April Maaned, efter Concurrencens Ende, og hvilken enhver Cadet skal underkastes, som har været to Aar paa Academiet og to Sommer tilføes.

Naar en Cadet ikke har nydt Underviisning i fulde tre Maaned af den Lærer, i hvis Fag han skal underkastes Bedømmelse, afgives denne af den Lærer han tilforn blev underviist af. Charakteren gives fra 9 til 0; 3 og derover ansees for fuld Charakter. Enhver Cadet, hvis Middelcharakter er under 3, betydes, at han maae søge sin Udfæd, og hvis dette ei skeer inden 8 Dage indstilles han til Udfæd."

Ved Kongelig Resolution af 3die Mai 1841 er endvidere anordnet.

„At ingen Cadet eller Volontair maa underkastes denne Prøve førend han har fyldt sit 14de Aar."

Jungen Cadet faaer en Charakter, ifølge hvilken han bliver indstillet til Udfæd, førend man enten seer, at han ikke har Anlæg, eller man efter gientagen Formaning og Advarsel maa opgive Haabet om at kunne danne ham til en duelig Sofficier.

Foruden de Tilretteviisninger, Ungdommen saa jevnlig be-

høyer, gives Cadetterne, hvergang de skulle begynde et Sotogt, de saakaldte Advarsler (Adresser).

Disse affattes af Chefen og gives af ham i Overbærelse af Cadetofficiererne særskilt til hver Cadet, og ere Resultatet af Chefens, Officierernes og Lærernes Vidnesbyrd. Cadetten faaer med saa Ord tilkiendegivet, om man er tilfreds med ham eller ikke, og roses, opmuntres, formanæs eller advares efter Omstændighederne.

Endvidere paalægges Collegiet aarligen Examinations- og Vedømmelses-Comiteen ombord, at afgive, i de Recommendationer, der indsendes efter Togtet, en motiveret Betænkning om enhver Cadet, som ikke gjør behørig Fremgang og ikke befindes at ville blive stillet til at blive Søofficier.

Dg endelig tilstilles Collegiet hvert Nytaar, Chefens og alle Lærernes Vidnesbyrd om hver enkelt Cadet.

Al fornøden Underretning meddeles Forældre eller Fosterfædre, naar de derom henvende sig til Chefen.

Den daglige Disciplin paa Academiet.

Den tjensthavende Cadetofficier, der hele Dagen er tilstede, vaager over, at de, saavel af Academiets høieste Foresatte, som af Chefen givne Regulativer efterkommes, samt at Underviisningen gaaer dens anordnede, rolige og usforstyrrede Gang.

For tidligen at vænne de unge Menneſter til, punktlig at iagttage Tjenesteplichter i disses mindste Detail, ansætter Chefen i Parolen, som den tjensthavende Officier udgiver Kl. 2 til hele Corpsen, tre Underofficierer til Tjeneste den følgende Dag: nemlig til Vagt, Ordonnants og Inspection.

Disse Tjensthavendes særskilte Plichter ere noie betegnede

ved den Instrux som Enhver, der avancerer til Underofficier, maa afstrive.

En paa Salen ophængt Instrux for Cadetterne indeholder, hvad de i Henseende til Subordination, Præcision og Orden, have at efterkomme; men da man kan vente at alle de unge Mennesker, der admitteres til Søcadetacademiet, maae være af god Opdragelse, saa melder denne Instrux Intet om de Egenheder af Sanddruhed, Flid, Godmodighed, Gresfølelse, Kiærlighed til Fædrelandet, Trostaa imod Kongen og Grefrygt for Gud, der ere væsentlige for enhver velopdragen Yngling.

Opdragelsen, saunt Correctioner og Belønninger.

Academiet erkjender fuldkommen den moralske Opdragelses høie Bigtighed, og at den er Grundlaget for det unge Menneskes Fremtids Lykke; det maa derfor være meget vigtigt for Acade-
miet, at der ikkun admitteres Børn, om hvis Forældre og Fore-
satte man kan haabe, at de besidde fornøden Dannelse og Villie
til at indprente deres Børn, fra den tidligste Barndom, gode mo-
ralske Principer og, ved retskaffen Wandel, at være dem et følge-
værdigt Exempel. Enhver, der kjender dettes store Magt over
Ungdommen, vil sande hvor vigtigt dette er.

Men ikke blot førend det unge Menneske bliver Cadet, ogsaa
medens han er under Academiets Veiledning, er Forældrenes Med-
virkning saa høist nødvendig.

Academiets Bestræbelser gaae ud paa, at forædle Ynglingens
Pierte og Forstand, ved at udvide hans Kundskaber; at indgyde
ham Interesse og Kiærlighed for sin Stand; Taknemmelighed og
Trostaa mod Konge og Fædeland, der bekoste hans Opdragelse;
Urbødighed og Pengivenhed for de Mænd, der bidrage til hans
Dannelse; kort, alle de Egenheder, der kunne medvirke til, at
han engang i Tiden kan indtræde som Officier i Marinen med
forsvarligen sonderede Kundskaber og en retskaffen, sanddru, tro-
fast og mandig Charakter.

Men Academiets Bestræbelser maae tabe deres Kraft, ja

maaſtee være til ingen Nytte, naar ikke Ynglingen i Hjemmet indgydes diſe og lignende Principer.

Eigeſom paa Academiet maa Cadetten ogſaa hjemme formanes til Glid, Orden, Høflighed og Sædelighed.

Det er Academiets Pligt at udruſte det unge Menneſte med den militaire Opdragelſe; men man har viſnok handlet rigtigt, ved, med hvierte Foresattes Tilladelſe, at overdrage en ſtor Andeel i Ynglingens moralſke og ſelftabelige Opdragelſe til Forældrene, eller dem der ere i Forældres Sted; derfor ere Cadetterne kun i Underviisningſtimerne paa Academiet.

En Undtagelſe heri maa naturligtviis finde Sted, medens Cadetterne ere tilføes, hvor de uafbrudt maae være under deres militaire Foresattes Veiledning og Omſorg. Om diſe ikke i Alt kunne erſtatte de kiærlige Forældres Omhu, ſaa har Eotouren dog ſin ſtore Nytte; thi foruden at Ynglingen paa Søen erhverver ſig den practiſke Duelighed, uden hvilken han ikke kan blive Søofficier, udvikles hans phyſiſke Egenſkaber, hans Hælbred styrkes; ved daglig Omgang med Kammerater afflibes mange Smaaegenheder; han lærer at omgaaes Andre end ſine Nærmeste; at ſtole paa egne Kræfter, naar han ſtal arbeide tilveirs; han lærer Subordination, at behandle Undergivne retteligen, uforſagt og med Landsnærværelſe at bekæmpe Elementerne og ved det moralſke Mod, ſom dette giver, modnes han til, ogſaa uforſagt at mode ſit Fædrelands Fiende. Kort, han lærer Meget, ſom unge Menneſter i de fleſte andre Stillinger i Livet forſt lære i en ſe nere Alder, i Livets og Erfaringens ſtore Skole.

Al Opdragelſe maa være forenet med Opmuntring eller Belønning og Advarſel eller Straf. Til Grund for begge Dele maa ligge Retfærdighed og Upartiſthed; ſaavidt muligt bør man undgaae at anvende ſtrenge Correctionsmidler; men ikkeheller ved altfor megen Bømfældighed ſtade den gode Tone, ſom det er ſaa ſaare vigtigt at vaage over. Ved Anvendelſe af Correction tages Hensyn til, om det er en forſte Gang begaaet Forſeelſe eller en gientagen, ſamt til den Paagiældendes ſtørre eller mindre Om-

findtlighed ved at blive straffet. Jeg har altid fundet, at det kraftigste Middel til at virke paa unge Mennesker er, at vække deres bedre Følelser og især Ambitionen; men hos Nogle slumrer denne i Ungdommen, hos Andre kan den vanskelige vækkes, og i saa Tilfælde maa der gribes til andre Midler.

Usandhed og Subordinations-Feil, om de endog ere nok saa ubetydelige, straffes altid med een eller flere Timers Arrest, eller anden Evang. Corporlig Straf er hverken forbuden eller afskaffet; men den anvendes yderst sielden, og i alle Tilfælde kun for uconfirmerede Cadetter. Skulde det hændte sig, at en ældre Cadet forsaae sig i den Grad, at Forseelsen ikke kunde affones uden ved corporlig Straf, vilde han blive indstillet til Afsted.

Mangel paa Flid straffes ved at lade de Paagiældende sidde over om Aftenen, samt om Søndagen, stundom ved Arrest eller ved at unddrage dem Comoedietour o. a. d.

Naar en Lærer, i den dertil indrettede Bog, melder en Cadet for Uopmærksomhed, Urolighed, Mangel paa Flid, at have forglemt Bøger o. a. d., medfører det altid Straf for den Paagiældende.

Det samme er Tilfældet naar en Cadet, ved det til ubestemte Tider foretagne Eftersyn, findes at være uordentlig med sine Ting.

Det vilde blive for vidtløftigt, at opregne alle de Smaafeil unge Mennesker ere saa tilbøielige til, det maa derfor være nok at tilføie, at man altid er opmærksom paa hvad der steer, og dersom den begangne Forseelse ikke kan affones ved Reprimande af Cadetofficieren eller Chefen, i ubetydelige Tilfælde under fire Dine, i betydeligere for Fronten ved Parolen, gribes først til mildere, dernæst til strengere Correctioner.

Ved et militair Institut, er Ancienneteten vigtigere end i andre Skoler; den er desaaarsag en god Drivefjeder til Flid og Anstrængelse og indeholder i sig selv en Belønning for den, der hurtigst og bedst opnaaer at avancere til Underofficier og Lieutenant;

men for endmere at opvække Kappelyst, har Hans Majestæt den Naade, paa den Dag han bærer Academiet med sin allerhøieste Nærvarrelse, at overrække Gressabelen til den Cadet, som under de forestkrevne Betingelser for at erholde Præmie bedst bestaaer Officiersexamen.

En anden Præmie ved samme Examen: Medaillen til Gerners Minde, gives den Næstbedste; skundom, naar den Trediebedstes Charakter er meget nær hiins, tillader Collegiet at ham gives samme Medaille som et Accessit.

Omkostningerne ved disse Medaillers Anskaffelse bestrides ved Renterne af en Obligation paa 300 Rbdlr., som afdøde Geheimeraad og Overpræsident i Kiel, G. E. G. Schack, i Aaret 1792, har legeret Academiet til dette Piemeed.

Ved den aarlige Bedømmelse, (ountalt i det Foregaaende), som har fundet Sted i 1841 og 42, har jeg givet en Præmie, bestaaende af nogle nyttige Bøger, til den Cadet, som har erholdt den høieste Charakter. Dog har jeg vedtaget, ikke at give denne Præmie til nogen Cadet, der samme Aar enten har erholdt Gressabelen eller Medaillen til Gerners Minde, men derimod givet ovennævnte Præmie til den Cadet, som næstefter var den bedste.

Beføstningen af denne Præmie udredes af Renterne af 2000 Rbdlr., deponerede i det Kongelige Admiralitets- og Commisariats-Collegii Kasse, i Aaret 1802, af salig Commandeur-captain Stampe, med den specielle Bestemmelse, at Renterne skulle anvendes til Sæcadetacademiets Tarsv, saasom: Underviisningens Fremme; en eller anden trængende, men flittig Cadets Understøttelse; Flittigheds Belønninger m. m.; som efter Cadetcheffens Indstilling maatte blive sanctioneret af bemeldte Collegium.

Præsentationen.

Sæcadetacademiet har i en lang Række af Aar havt den Lykke, at staae under Danmarks Konges og det Kongelige Admi-

ralitets- og Commissariats-Collegii særdeles Beskyttelse, hvilken Lykke det fremdeles er i Besiddelse af.

Alt dette Institut, under de nu hedengangne hæderlige Mænd, Admiralerne Sneedorffs og Wulffs Bestyrelse, har opfyldt dets Bestemmelse, er fornemmeligen opnaaet ved den Academiet ovenfra ydede Baretægt og Understøttelse, hvilke Academiet til ingen Tid kan undvære.

Derfor paaskionner Academiet med den høieste Grad af Taknemmelighed, at Danmarks nuværende ophøiede Monark aarliggen viser det den Raade, ikke alene at lade sig Corpset præsentere og give Vresfabelen til den, som bedst har bestaaet Officiers-Examen, men endog at overvære Examinationen i forskjellige Brancher; hvilken Examination useilbarligen har sin store Nytte, især ved den moralste Virkning den frembringer; thi enhver blot nogenlunde tænkende Yngling vil dog ikke være ligegyldig ved at minde sig, at han muligen kan komme til at staae frem for sin Konge og høie Superieurer, for at aflægge Regnskab for, hvorledes han har benyttet sin Tid og sine Gvner, og denne Tanke maa nødvendigviis anspore ham til Flid.

Paa denne Academiets Fesfdag uddeles tillige de øvrige Præmier.

Det Deconomiske.

Socadecorpsets Normal-Reglement findes i Budgettet for 1841. Det vil af Samme kunne erfares, at ifkun de 6 ældste Cadetter, (hvilke, som tidligere omtalt, forrette Underofficiers Tjeneste) nyde aarliggen 97 Rbd. Derimod tilstaaes alle de 30 virkelige Cadetter aarliggen følgende Klædningsstykker:

En blaa Klædes Trøie med rød Krave med to Knaphuller, af Guldtresser, paa hver Side af Kraven.

Et Par blaa Klædes Beenklæder.

Et Par blaastribede Lærreds ditto.

En blaa Klædes Kasket.

Læder til et Par Støvler og et Par Sko.

Underofficererne tillige en Epaulet, og endvidere hvert andet Aar:

En blaa Klædes Kiole med Krave som paa Trøien.

En hvid Rippers Vest.

En trekantet Hat.

Volontairerne tilstaaes ingen Klædningsstykker.

Medens Cadetterne ere ombord, tilstaaes dem 88 Sk. daglig i Kostpenge, tillige forsynes de med Koietoi og Stibskifte.

Spvad der maatte blive tilovers af Kostpengene, bespares for Cadetten, indsættes i Sparekassen og udbetales ham naar han afgaar fra Academiet, tilligemed de 100 Rddlr., der bleve indbetalte i Indskrivningspenge, imod at han forpligter sig til at være forsynet med Kikkert og Sextant, naar han bliver udcoumanderet.

Som tidligere omtalt, nyde samtlige Cadetter og Volontairer aldeles gratis Underviisning paa Academiet; men Bøger og øvrige Rekvister anstaffes for egen Regning.

Academiets Bibliothek.

Dette ikke ubetydelige Bibliothek bestaaer af forskellige videnskabelige og historiske Værker, samt endeel andre nyttige Bøger, saavel i Modersmaalet som i de fremmede Sprog, hvilke Bøger udlaanes til Cadetterne, saavel iland, som ombord, hvor der især gives Timer, der tillade Læsning udenfor de egentlige Lestier.

Socadetarademiet i December 1842.

C. Paludan.

Jagttagelser af Atlanterhavets Temperatur i Overfladen.

Af J. C. Schythe, Candidat.

Foranlediget af en Yttring af Herr Professor, Ridder Forchhammer, ifølge hvilken han havde bemærket en paafaldende Forhoielse af Atlanterhavets Temperatur i Overfladen omtrent paa Længden af Færøerne, anstillede jeg paa en Reise, jeg efter kongelig Resolution af 26de April 1838 foretog til Nord-Grønland, ombord i den kongelige grønlandste Handels Brig „Navigationen,” en Række af Thermometer-Observationer hvilke jeg her ved forelægger Publicum. De naae fra $5^{\circ} 14'$ N. E. fra Greenwich (omtrent i Syd for Jeddereen), tværs over Nordsoen, giennem Abningen imellem den nordligste af Drkenøerne (North-Ronaldsha) og Fairisle, indtil omtrent 11° W. E. f. Greenwich ud i Atlanterhavet, da de bleve afbrudte ved en Sygdom, som bandt mig til Koien i 9 Dage; efter denne Tids Forløb havde Briggen naaet Meridianen af Cap Farvel, og jeg havde tabt Lysten til at begynde paany.

Til Maaling af Vandets Temperatur benyttedes et efter Celsius inddeelt Thermometer, om hvis Godhed jeg var overbeviist; det henstod i fuldkommen Skygge 2 til 3 Minuter i Vandet, som bragtes op paa Dækket ved Hjælp af en Pøs, der var saa høi, at Instrumentet blev fuldkommen vædet.

Luftens Temperatur maales med et, Briggen tilhørende, efter Reaumur inddeelt Thermometer, efterat jeg havde forviiset mig om, at det ikke havde nogen mærkelig Afvigelse fra mit eget; de derpaa iagttagne Varmegrader ere reducerede til celsiuske. Da det ikke altid var mig muligt, under Stibets forandrede Courser, at holde Thermometret frit for Solens Paavirkning, har jeg betegnet de saaledes forhoiede Lufttemperaturer med en Stjerne (*).

Binden er anført efter Compasset, hvis Misviisning i Abningen ved Fairisle regnes til $2\frac{1}{2}$ Streg med Vest ($28\frac{1}{2}^{\circ}$),

og antages at være $\frac{1}{2}^{\circ}$ for hver Længdegrad, man kommer vestligere.

Skibets Fart er bestemt ved Knob og Favne, efter almindelig Sømandsbrug, til hvis nærmere Oplysning jeg maa anføre Følgende: En Knob er 7 Favne = 42 Fod; som Tidsmaaler bruges et Logglas, der løber ud i 28 Secunder, og til Maaling af Farten den i Knob afdeelte Logline, til hvis Ende er fastgiort et lille Brædt (Flynderen), saaledes at det holdes lodret i Vandet, for at gjøre Modstand imod den fremadstridende Bevægelse og Liniens Friction paa sin Tromle. Naar altsaa 1 Knob af Linen løber ud i samme Tid som Glasset, saa er Farten $\frac{2}{3}$ = $1\frac{1}{2}$ Fod i Secunden, det er: 5400 Fod i Timen og 21600 Fod i Dagten (4 Timer); alligevel regnes 1 Knob at svare til en Hastighed af 1 dansk Mil = 23,660 Fod i Dagten, thi det Manglende, nemlig 2060 Fod paa Milen, har man ved Erfaring fundet nødvendigt at lægge til, deels fordi Flynderen altid flæber noget med og derved bevirker, at Farten synes ringere, og deels fordi Regningen helst bør have et lille Forspring for Skibets virkelige Plads. Almindeligviis, naar Skibet løber en stærkere Fart, bruges et Logglas paa 14 Secunder, for at ikke saa meget af Linen skal løbe ud, hvilket baade forsinker og forvansker Maalingen; men da maa man naturligviis tage de udløbne Knob dobbelt, for at deres Antal rigtigt skal kunne svare til et ligelydende Tal af Mile for den respective Vagt.

Skibets Plads er angivet efter Bestikket for hver Middag; den efter Solobservation bestemte Brede er altid foretrukken den efter Bestikket udregnede. Længdegraderne gaar ud fra Greenwich Meridian.

Maj 1836.

Dagen.	Timen.	Vandets L.	Luftens L.	Wind.	Farten.	Stedet.
den 18.	R112Mdg	6°	6°	N. D. t. N.		
	1	6 $\frac{1}{4}$ °	6°	N. D. t. N.	Næsten.	57° 29' N. B.
	2	7°	5 $\frac{1}{2}$ °	N. N. D.		5° 14' S. L.
	3	7°	5 $\frac{1}{2}$ °	N. D. t. N.	Ingen.	
	4	7°	5 $\frac{1}{2}$ °	N. D. t. N.		
	5	7°	5 $\frac{1}{2}$ °	N. D. t. N.		
den 19.		8	5 $\frac{1}{2}$ °			
		9	6°			
		10	7°			
		11	7 $\frac{1}{2}$ °	Stille.	Ingen.	
	12 Mdg.	7 $\frac{1}{2}$ °	10 $\frac{1}{2}$ °			
	1	6 $\frac{1}{2}$ °	11 $\frac{1}{2}$ °			57° 24' N. B.
	2	7 $\frac{1}{2}$ °	*15°	Ø. D.	3 Favne.	4° 28' S. L.
	3	7 $\frac{1}{2}$ °	*16 $\frac{1}{2}$ °	D.		
	4	7 $\frac{1}{2}$ °	*18°	D.	fligende.	
	5	8°	*12°	D.		
	6	7 $\frac{1}{2}$ °	*14 $\frac{1}{2}$ °	D Ø. D.	til.	
	7	8°	10°	D Ø. D.	5 Knob.	
	8	7 $\frac{1}{2}$ °	7 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D.		
	9	6 $\frac{1}{2}$ °	6 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D.		
den 20.		10	6 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D.		
		11	8 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D.		
		12 Mdg	9 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D.		
	1	7°	9 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D.	6 Kn. 2 F.	
	2	7°	10°	Ø. D.		
	3	7°	10 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D.		58° 36' N. B.
	4	6 $\frac{1}{2}$ °	9°	Ø. D.	7 Kn. 2 F.	2° 9' S. L.
	5	6 $\frac{1}{2}$ °	8 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D.		
	6	6 $\frac{1}{2}$ °	8 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D.	6 Knob.	
den 21.		9	10°	Ø. D.		
		10	10°	Ø. D.	indtil.	
		11	10 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D.		
	12 Mdg.	7 $\frac{1}{2}$ °	11 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D.	6 Kn. 4 F.	59° 37' N. B.
	1	7 $\frac{1}{2}$ °	11 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D.		3° 13' S. L.
	2	7 $\frac{1}{2}$ °	11 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D.		
	4	7 $\frac{1}{2}$ °	8 $\frac{1}{2}$ °	Ø. t. D.		
den 22.		9	9 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D.		
		10	10°	Ø. D.		
		11	10°	Ø. D.	2 Kn.	59° 24' N. B.
	12 Mdg.	10°	11 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D.		7° 15' S. L.
	1	10°	11 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D. t. Ø.		
	2	10°	11°	Ø. D. t. Ø.		
	3	10°	13 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D. t. Ø.	indtil.	
	4	10°	11 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D. t. Ø.		
	5	10°	12 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D. t. Ø.		
	6	10°	11 $\frac{1}{2}$ °	Ø. t. D.	3 Knob.	
	7	9 $\frac{1}{2}$ °	11 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D. t. Ø.		
	8	9 $\frac{1}{2}$ °	10 $\frac{1}{2}$ °	Ø. D.		

Dagen.	Timen.	Baromet. L.	Luftens T.	Wind.	Farten.	Stedet.
den 23.	Rl. 9	10 ⁰	*13 $\frac{3}{4}$ ⁰	Stille.	Ingen.	59° 28' N. B. 8° 12' B. L.
	10	10 ⁰	*13 $\frac{3}{4}$ ⁰			
	11	10 $\frac{3}{4}$ ⁰	*14 $\frac{1}{2}$ ⁰			
	12Mdg	10 $\frac{1}{2}$ ⁰	*17 $\frac{1}{2}$ ⁰			
	2	11 ⁰	*22 $\frac{3}{4}$ ⁰			
	3	10 $\frac{1}{2}$ ⁰	*21 $\frac{1}{4}$ ⁰			
	4	11 ⁰	*18 $\frac{3}{4}$ ⁰			
	5	11 $\frac{1}{4}$ ⁰	*15 $\frac{1}{2}$ ⁰			
	6	10 $\frac{1}{2}$ ⁰	12 $\frac{1}{2}$ ⁰			
	7	10 ⁰	11 $\frac{1}{2}$ ⁰			
den 21.	8	10 ⁰	9 $\frac{3}{4}$ ⁰	DND.	1R. 2 F.	
	9	10 $\frac{1}{4}$ ⁰	8 $\frac{3}{4}$ ⁰	DND.		
	8	9 $\frac{3}{4}$ ⁰	8 $\frac{3}{4}$ ⁰	DND.		
	9	9 $\frac{3}{4}$ ⁰	9 $\frac{3}{4}$ ⁰	DND.		
	10	10 ⁰	10 ⁰	DND.		
	11	10 $\frac{1}{4}$ ⁰	10 $\frac{1}{4}$ ⁰	DND.		
	12Mdg	9 $\frac{3}{4}$ ⁰	11 $\frac{1}{4}$ ⁰	DND.		
	1	9 $\frac{3}{4}$ ⁰	12 $\frac{1}{2}$ ⁰	DND.		
	2	10 ⁰	12 $\frac{1}{2}$ ⁰	DND.		
	3	10 ⁰	12 $\frac{1}{4}$ ⁰	DND.		
	4	10 ⁰	11 $\frac{1}{4}$ ⁰	DND.		
	5	9 $\frac{3}{4}$ ⁰	11 $\frac{1}{2}$ ⁰	DND.		
	6	10 $\frac{1}{2}$ ⁰	11 $\frac{1}{4}$ ⁰	DND.		
	7	10 $\frac{1}{2}$ ⁰	11 $\frac{1}{4}$ ⁰	DND.		
8	10 $\frac{1}{2}$ ⁰	*12 $\frac{1}{2}$ ⁰	DND.			

Paa Hiemreisen fra Gronland, i samme Maas September og October, var det mig umuligt at giøre nogen Jagttagelse, da et næsten bestandigt stormende og bygesfuldt Veir krævede uafbrudte Anstrængelser af det hele Mandskab, der i Forhold til Fartøiets Størrelse var saa ringe i Antal, at der næsten aldrig kunde undværes en Mand til at hjælpe mig; desuden tog Skibet saa mange Søer over sig, og svingrede og arbejdede saa voldsomt, at man kun ved at klamre sig fast til dets staaende Redskab var istand til at holde sig paa Benene, langt mindre kunde foretage Undersøgelser med saa skrøbelige Instrumenter som Thermometre.

Da jeg ved kongelig Resolution af 14de Mai 1839 beordredes til Island, besluttede jeg at gientage disse Varmemaalinger, og satte denne Beslutning iværk fra det Dieblif, jeg i Nabsningen ved Fairisle traadte ind i Atlanterhavet, indtil jeg fik Islands snebedækkede Fjælde isigte, det er, indtil en Længde af

næsten 20° V. Skibets Fart er i den foregaaende Tabel anført med mindre Nøiagtighed; da den imidlertid bliver af Vigtighed, naar det kommer an paa, nøiere at bestemme dets Sted til enhver Tid af Dagen, er den i det Følgende meddeelt for hver Time; ved at tage et Middeltal af Knobene og Favnene for de fire Timer, der udgiøre en Vagt, faaes da i Mile den Distance, Skibet har giennemløbet i Vagten, og ved Sammenligning med Middagsstedet udfindes derefter let dets Plads til enhver anden Tid af Dagen.

Vandets og Luftens Temperatur er maalt med 2 efter Celsius inddeelte og fuldkomment eensgaaende Thermometre, og altid med den størst mulige Omhyggelighed for at udeholde Solens umiddelbare Paavirkning.

Peilingerne ere, ligesom Vindene, efter det misvisende Compas.

Juli 1839.

Dagen.	Timen.	Vandets T.	Luftens T.	Binden.	Farten.	Stedet.
den 10.	R12 Mdg	10°	12 $\frac{3}{4}$ °	S. t. V.	6 Kn. 3 F.	Dennisnæs
	1	10°	12°	S. t. V.	6 — 3	Taarnpeilet i
	2	10°	11°	S.	6 — 5	S. t. S. 1 S.
	3	10 $\frac{3}{4}$ °	10 $\frac{1}{4}$ °	S.	6 — 2	Dist. 1 Mil.
	4	9 $\frac{3}{4}$ °	10 $\frac{3}{4}$ °	S. t. D.	6 — 5	
	5	10 $\frac{3}{4}$ °	11 $\frac{1}{2}$ °	S. t. D.	6 — " "	
den 11.	6	11°	12°	S. t. D.	6 — " "	
	10	11 $\frac{3}{4}$ °	14°	S. t. S.	3 — 3	
	11	11 $\frac{1}{4}$ °	14°	S. t. S.	3 — 4	
	12 Mdg	10 $\frac{3}{4}$ °	14°	S. t. S.	3 — " "	60° 15' N. B.
	1	10 $\frac{3}{4}$ °	13 $\frac{1}{2}$ °	S. t. S.	2 — 5	4° 59' B. L.
	2	10 $\frac{1}{2}$ °	13 $\frac{1}{2}$ °	S. t. S.	3 — " "	
	3	10 $\frac{1}{2}$ °	13 $\frac{1}{2}$ °	S. t. S.	3 — 5	
	4	10 $\frac{1}{2}$ °	12 $\frac{3}{4}$ °	S. t. S.	3 — 3	
	5	11°	12 $\frac{1}{2}$ °	S. t. S.	4 — " "	
	7	10 $\frac{3}{4}$ °	12 $\frac{1}{4}$ °	S. t. S.	3 — " "	
den 12.	9	11°	11°	S. t. S.	2 — 6	
	10	11°	10 $\frac{3}{4}$ °	S. t. S.	2 — " "	
	11	11 $\frac{1}{4}$ °	15°	D.	1 — 5	
	12 Mdg	11°	14°	D.	1 — 6	60° 27' N. B.
	1	11°	13 $\frac{3}{4}$ °	D.	2 — " "	6° 29' B. L.
	2	11°	15°	D.	1 — 4	
	3	11 $\frac{1}{4}$ °	14°	D. S. D.	1 — 3	
	4	11 $\frac{1}{4}$ °	13 $\frac{1}{4}$ °	D. S. D.	1 — " "	
	5	10°	13 $\frac{3}{4}$ °			
	6	10°	13°	Stille.	Stagen.	

Dagen.	Timen.	Bandets λ .	Luftens λ .	Vindens.	Farten.	Stedet.	
den 12.	Ri. 7	10°	13°	Stille.	Jngen.		
	8	10 $\frac{1}{2}$ °	11 $\frac{1}{2}$ °				
	9	11°	11 $\frac{1}{2}$ °				
den 13.	9	10 $\frac{1}{2}$ °	12 $\frac{1}{2}$ °	Ø.Ø.	1 Rn. 8.		
	10	10 $\frac{1}{2}$ °	13 $\frac{1}{2}$ °	Ø.Ø.	1 — " "		
	11	10 $\frac{1}{2}$ °	13 $\frac{1}{2}$ °	Ø.Ø.	1 — " "		
	12 Mdg	10°	13 $\frac{1}{2}$ °	Ø.Ø.	1 — " "	60° 56' N. Ø.	
	1	10 $\frac{1}{2}$ °	13°	Ø.Ø.	1 — " "	7° 42' Ø. Ø.	
	2	10°	12 $\frac{1}{2}$ °	Ø.Ø.	1 — " "		
	3	10°	12 $\frac{1}{2}$ °	Ø.Ø.	4 — " "		
	4	9 $\frac{1}{2}$ °	12 $\frac{1}{2}$ °	Ø. t. Ø.	3 — 4 "		
	5	10 $\frac{1}{2}$ °	12 $\frac{1}{2}$ °	Ø. t. Ø.	1 — " "		
	6	10 $\frac{1}{2}$ °	12°	Ø. t. Ø.	4 — " "		
	7	10 $\frac{1}{2}$ °	11 $\frac{1}{2}$ °	Ø. t. Ø.	1 — " "		
8	11°	11 $\frac{1}{2}$ °	Ø. t. Ø.	1 — " "			
9	11°	11 $\frac{1}{2}$ °	Ø. t. Ø.	4 — " "			
den 14.	11	11 $\frac{1}{2}$ °	12 $\frac{1}{2}$ °	Ø.	— 6 "		
	12 Mdg	11 $\frac{1}{2}$ °	12 $\frac{1}{2}$ °	Ø.	1 — 5 "	61° 21' N. Ø.	
	1	12 $\frac{1}{2}$ °	13 $\frac{1}{2}$ °	Ø.	1 — 5 "	9° 28' Ø. Ø.	
	2	11 $\frac{1}{2}$ °	13 $\frac{1}{2}$ °	Ø.	1 — 6 "		
	3	12°	13 $\frac{1}{2}$ °	Ø.	1 — 6 "		
	4	12 $\frac{1}{2}$ °	13 $\frac{1}{2}$ °	Ø.	1 — 3 "		
	5	12 $\frac{1}{2}$ °	12 $\frac{1}{2}$ °	Ø.	1 — 2 "		
	6	12°	11 $\frac{1}{2}$ °	Ø.Ø.	1 — 2 "		
	7	12°	11 $\frac{1}{2}$ °	Ø.Ø.	2 — " "		
	den 15.	9	11 $\frac{1}{2}$ °	13 $\frac{1}{2}$ °			
		10	11 $\frac{1}{2}$ °	13 $\frac{1}{2}$ °			
11		12°	13 $\frac{1}{2}$ °	Stille.	Jngen.		
12 Mdg		12°	14 $\frac{1}{2}$ °			61° 26' N. Ø.	
1		12 $\frac{1}{2}$ °	13 $\frac{1}{2}$ °	Ø.Ø.	2 Rn. 8.	10° 17' Ø. Ø.	
2		12 $\frac{1}{2}$ °	13 $\frac{1}{2}$ °	Ø.Ø.	2 — 3 "		
3		12 $\frac{1}{2}$ °	12 $\frac{1}{2}$ °	Ø.Ø.	2 — 6 "		
4		12 $\frac{1}{2}$ °	12°	Ø.Ø.	3 — 6 "		
5		12°	10 $\frac{1}{2}$ °	Ø.Ø.	4 — 5 "		
6		12°	10 $\frac{1}{2}$ °	Ø.Ø.	4 — 5 "		
7		11 $\frac{1}{2}$ °	10 $\frac{1}{2}$ °	Ø.Ø.	3 — 6 "		
8	11 $\frac{1}{2}$ °	10 $\frac{1}{2}$ °	Ø.Ø.	4 — 2 "			
den 16.	10	12 $\frac{1}{2}$ °	14 $\frac{1}{2}$ °	Ø.	1 — " "		
	11	12 $\frac{1}{2}$ °	15°	Ø.	1 — " "		
	12 Mdg	12 $\frac{1}{2}$ °	15°	Ø.	2 — " "	61° 28' N. Ø.	
	1	12 $\frac{1}{2}$ °	13 $\frac{1}{2}$ °	Ø.	3 — 5 "	12° 7' Ø. Ø.	
	2	12 $\frac{1}{2}$ °	13 $\frac{1}{2}$ °	Ø.	4 — " "		
	3	12 $\frac{1}{2}$ °	13°	Ø.	4 — " "		
	4	12 $\frac{1}{2}$ °	12 $\frac{1}{2}$ °	Ø.	4 — " "		
	5	12°	12°	Ø.	5 — " "		
	6	12°	11 $\frac{1}{2}$ °	Ø.	4 — 6 "		
	7	12°	11 $\frac{1}{2}$ °	Ø.	5 — 3 "		
	8	12°	11 $\frac{1}{2}$ °	Ø.	5 — 3 "		
den 17.	9	12 $\frac{1}{2}$ °	11°	Ø.	5 — 2 "		
	10	11 $\frac{1}{2}$ °	12 $\frac{1}{2}$ °	Ø.	6 — " "		
	11	11 $\frac{1}{2}$ °	14 $\frac{1}{2}$ °	Ø.	5 — 5 "		

Dagen.	Timen.	Bandets T.	Luftens T.	Winden.	Farten.	Stedet.
den 17.	12Mdg	11 $\frac{1}{2}$ °	12 $\frac{3}{4}$ °	ØD.	6 Rn. 3 F.	62° 8' N. B. 16° 22' S. L.
	1	12 $\frac{1}{4}$ °	13°	ØD.	6 — 5 "	
	2	12 $\frac{1}{2}$ °	13 $\frac{1}{2}$ °	ØD.	7 — " "	
	3	12°	12 $\frac{3}{4}$ °	ØD.	7 — 3 "	
	4	11 $\frac{1}{4}$ °	12°	ØD.	7 — 2 "	
	5	11°	12°	ØD.	7 — " "	
	6	11 $\frac{1}{2}$ °	12 $\frac{1}{2}$ °	ØD.	7 — 2 "	
	7	11 $\frac{1}{2}$ °	12°	ØD.	7 — 2 "	
den 18.	8	11 $\frac{3}{4}$ °	11 $\frac{3}{4}$ °	ØD.	7 — 2 "	63° 6' N. B. Portlanbi D. t. N., Dist. 6 M.
	9	10 $\frac{1}{2}$ °	12°	ØD.	5 — " "	
	10	10 $\frac{1}{2}$ °	12°	ØD.	5 — 3 "	
	11	10 $\frac{1}{2}$ °	12°	ØD.	5 — 4 "	
	12Mdg	10 $\frac{1}{2}$ °	12°	ØØD.	4 — " "	
	1	10 $\frac{1}{2}$ °	11 $\frac{1}{2}$ °	ØØD.	2 — " "	
	2	11 $\frac{1}{2}$ °	11 $\frac{1}{2}$ °	ND.		
	3	11 $\frac{1}{2}$ °	11 $\frac{1}{2}$ °	ND.		
	4	11 $\frac{1}{2}$ °	11°	ND.	Rafsen.	
	5	11 $\frac{1}{2}$ °	11°	ND.	Jngen.	
	6	11 $\frac{1}{2}$ °	11°	ND.		
7	11°	11°	ND.			
8	10 $\frac{1}{2}$ °	10 $\frac{1}{2}$ °	ØD.			
9	10 $\frac{3}{4}$ °	10 $\frac{1}{4}$ °	ØD.			

Paa Piemreisen fra Island i Efteraaret 1840 benyttede jeg atter Leiligheden til at bidrage til nsiagtigere Kundskab om Atlanterhavets Temperatur i Overfladen, idet jeg dagligt anstillede Time-Observationer fra det Dieblit, jeg havde passeret Islands Sydvestspynd Reykianæs, over hele Atlanterhavet, giennem Abningen Syd for Fairisle, indtil en Længde af 2° D. ind i Nordsøen. Efterfølgende Tabel svarer saaledes i Alt til de foregaaende, undtagen hvad Luftens Temperatur angaaer, den jeg var hindret i at iagttage.

1840.

Dagen.	Timen.	Bandets T.	Winden.	Farten.	Stedet.
den 29. Septbr.	Rt. 9	8 $\frac{1}{2}$ °	N.	5 Rn. 4 F.	63° 25' N. B. Østerjøklen i ØD. t. D. $\frac{1}{2}$ D.
	10	8 $\frac{1}{2}$ °	N.	4 — 6 "	
	11	8 $\frac{3}{4}$ °	N.	3 — 6 "	
	12Mdg	8 $\frac{1}{2}$ °	N.	3 — 2 "	
	1	8 $\frac{1}{2}$ °	N.	4 — 2 "	
	2	8 $\frac{1}{2}$ °	N.	4 — " "	
	3	8 $\frac{1}{2}$ °	N.	3 — 4 "	
	4	8 $\frac{1}{2}$ °	N.	2 — 6 "	
	5	8 $\frac{1}{2}$ °	N.	2 — 1 "	
	6	8 $\frac{1}{2}$ °	N.	2 — 2 "	

Dagen.	Timen.	Bandets L.	Binden.	Garten.	Stedet.		
den 28.	Nl. 8	9 $\frac{1}{2}$ ^o	N.D.	5 Rn. 3'	62° 26' N. B. 18° 41' B. L.		
	9	9 $\frac{1}{2}$ ^o	N.D.	5 — 3 "			
	10	9 $\frac{1}{2}$ ^o	N.D.	5 — 2 "			
	11	9 $\frac{1}{2}$ ^o	N.D.	4 — 3 "			
	12 Mdg	"	"	"			
	1	9 ^o	N.N.D.	4 — 6 "			
	3	9 ^o	N.N.D.	1 — " "			
	5	9 $\frac{1}{2}$ ^o	N.N.D.	1 — 5 "			
	6	9 $\frac{1}{2}$ ^o	N.N.D.	5 — 3 "			
	den 29.	8	9 $\frac{1}{2}$ ^o	N.N.B.		1 — 2 "	61° 41' N. B. 15° 1' B. L.
		9	10 ^o	N.N.B.		1 — " "	
		11	10 ^o	N.N.B.		1 — 4 "	
12 Mdg		10 ^o	N.N.B.	1 — 4 "			
2		10 ^o	N.B.	5 — 3 "			
4		9 $\frac{1}{2}$ ^o	N.B.	5 — 4 "			
5		9 $\frac{1}{2}$ ^o	N.B.	5 — 6 "			
6		10 ^o	N.B.	6 — " "			
den 30.		8	10 ^o	ØØØ.	2 — 2 "	61° 24' N. B. 11° 36' B. L.	
		10	10 ^o	ØØØ.	" — 3 "		
		12 Mdg	10 ^o	N.B.	5 — " "		
		2	10 ^o	N.B.	4 — 5 "		
	3	10 ^o	N.B.	4 — 4 "			
	5	10 ^o	N.B.	3 — " "			
	den 1. Octbr.	4	10 ^o	N.B.	7 — 4 "		60° 45' N. B. 7° 13' B. L.
		5	10 ^o	N.B.	7 — 4 "		
		7	10 ^o	N.B.	7 — " "		
		8	10 $\frac{1}{2}$ ^o	N.B.	7 — " "		
		9	10 ^o	N.B.	7 — " "		
		10	10 ^o	N.B.	7 — 2 "		
12 Mdg		10 ^o	N.B.	7 — 5 "			
1		10 ^o	N.B.	7 — 2 "			
2		10 ^o	N.B.	7 — 3 "			
3		10 $\frac{1}{2}$ ^o	N.B.	7 — 2 "			
4		10 $\frac{1}{2}$ ^o	N.B.	7 — " "			
5		10 $\frac{1}{2}$ ^o	N.B.	7 — " "			
den 2.	6	10 $\frac{1}{2}$ ^o	N.B.	7 — 2 "	Mouldhead (Pomona) peilet i S. $\frac{1}{2}$ F. Dist. 1 W.		
	2	11 ^o	N.B.	6 — " "			
	6	11 ^o	N.B.	5 — 5 "			
	8	11 ^o	N.B.	6 — 2 "			
	10	11 ^o	N.B.	6 — " "			
	11	11 $\frac{1}{2}$ ^o	N.B.	5 — 6 "			
	12 Mdg	11 $\frac{1}{2}$ ^o	N.B.	5 — 4 "			
	1	11 $\frac{1}{2}$ ^o	N.B.	5 — 4 "			
	2	11 $\frac{1}{2}$ ^o	N.B.	5 — 4 "			
	3	11 $\frac{1}{2}$ ^o	N.B.	5 — 4 "			
	4	11 $\frac{1}{2}$ ^o	N.B.	5 — 4 "			
	5	11 $\frac{1}{2}$ ^o	N.B.	5 — 4 "			
den 3.	6	11 $\frac{1}{2}$ ^o	N.B.	5 — 4 "			
	9	10 $\frac{1}{2}$ ^o	N. t. D.	6 — 3 "			
	10	10 $\frac{1}{2}$ ^o	N. t. D.	6 — 5 "			
	11	11 ^o	N. t. D.	6 — 5 "			
	12 Mdg	11 $\frac{1}{2}$ ^o	N. t. D.	6 — 2 "			

Dagen.	Timen.	Bandets T.	Binden.	Garten.	Stedet.
den 3.	kl. 2	11°	N.N.D.	5 Rn. 5 F.	58° 46' N. Ø.
	3	10½°	N.N.D.	5 — 5 :	1° 23' Ø. Ø.
	5	10½°	N.N.D.	4 — 3 :	

Herr Professor Forchhammer sluttede af den Varmeforøgelse, han fandt i Havet ved Færøerne, at den saakaldte Golfstrøm, der igiennem Strædet ved Florida løber fra den mexicanske Havbugt ud i det atlantiske Ocean, som en mægtig Flod af betydelig Varme, maa afgive en Deel af sit Vand i en Arm, der i nord-østlig Retning giennemstrøjer det nordlige Atlanterhav, medens Resten synes at fordele sig omtrent i Atlanterhavets Midte, Vesten for Azorerne. Denne Antagelse er tydeligt bekræftet ved mine, paa 3 Reiser i forskjellige Aar foretagne, Varmemaalinger, hvorom de i det Foregaaende opstillede Tabeller maae overbevise Enhver, ligesom de og afgive Midler til, med større eller mindre Nøjagtighed at bestemme den paagældende Strøms Grændser imod Øst og Vest.

Ved Betragtning af den første Tabel vil man finde, at Vandfladens Temperatur over hele Nordsoen og et Stykke ind i Atlanterhavet, fra den 18de til den 22de Mai, ikke en eneste Gang har oversteget 8°, ja at den kun 2 Gange har naaet dette Punkt. Tager man Middeltallet af alle 36 Jagttagelser, bliver det paa det Nærmeste 7°, hvilket kun er $\frac{1}{3}$ ° for ringe, en Forskiel, der er for Intet at regne. Men om Morgenen kl. 9 den 22de Mai hæver Thermometret sig pludseligt til 9½° og holder sig baade denne og de 2 følgende Dage over dette Punkt, ja stiger endog til 11° og 11¼°. Skiondt disse Maalinger, som ovenfor er bemærket, afbrødes saa pludseligt, vil jeg dog her, for Bequemheds Skyld, tage et Middeltal af dem, og da bliver 10° ikke langt fra det Rette, da dette Tal er kun ½° for lidet. Her have vi saaledes en Forøgelse af 3°, og det, som man vil see af Tabellen, netop paa Længden af Færøerne, og denne Hav-Overfladens høiere Temperatur holder sig med en paafaldende Bestandighed saa langt, som Jagttagelserne gaae, det er, indtil

10½ Mill Vesten for 9° 47' N. E. eller over en Strækning af omtrent 4½° Længde.

Af de i Juli 1839 anstillede Observationer erfares, at Havfladens Temperatur fra den 10de til den 14de om Middagen ikke en eneste Gang har naaet 12°. Efter dette Tidspunkt derimod og til den 17de Eftm. Kl. 3 holder den sig stedse derover, med Undtagelse af de saa Afvigelser paa ¼°, som den undertiden synker derunder. Den 17de Kl. 4 Eftm. synker Thermometret til 11½, og naaer siden efter ikke meer op til 12°. Middeltallet af de saavel for som efter Tidsrummet fra den 14de Kl. 1 til den 17de Kl. 3 anstillede Maalinger er 10¾, og for hiint mellemliggende Tidsrum bliver det ubetydeligt over 12° (½°); altsaa har der over en stor Strækning af det atlantiske Hav viist sig en Varmegrad, der er 1½° høiere end ved begge Siderne, — et uafviseligt Tegn paa en varmere Vandstrøms Komme fra sydligere Breder. Strømmens Grændser mod Øst og Vest erholder man umiddelbart af Tabellen. Idet nemlig Skibets beregnede Længde om Middagen den 14de har været 9° 28' N. og Temperaturforsøgelsen er indtraadt en Time derefter, i hvilken kun er tilbagelagt ¾ Mill, saa kan man uden nogen væsentlig Feil antage 9½ N. E. for den østlige Grændse; — og da Længden i Middagsstunden den 17de har været 16° 22' N., men Temperaturen først efter den 4de Times Forløb er sunken til 11½°, bliver den vestlige Grændse at sætte saa meget vestligere end den beregnede Længde, som Skibet i de forløbne 4 Timer har tilbagelagt (omtrent 7 Mile), altsaa paa 17½° N. — Den varme Strøms hele Brede bliver da efter disse Bestemmelser 8 Længdegrader, hvilke, paa en saa høi Brede, som 61—62° N. beløbe circa 55 Mile. Ligesom der hersker en Forskiel af 2° imellem Strømmens Temperaturer i 1838 og 1839, saaledes er der ogsaa en Forskiel af næsten 2 Maaneder i Observationstiderne, og det er netop denne, der maa antages at begrunde hiin. Da nemlig Golfstrømmen indenfor Strædet ved Florida naaer sit Maximum af Varme = 30° sidst i Juli eller først i August, saa følger,

at dette maa indtræde meget senere i en Afstand af 600 Mile fra Udgangspunktet, og at saaledes hiin Temperatur af 12° , observeret i Juli, ikke engang kan være Maximum for en Brede af 61° N. Br. (Maaskee indfalder Maximum paa denne Høide først i Slutningen af August, hvilket allerede forudsætter en temmelig stor Middelhastighed i Strømmen).

Med Hensyn til Forskiellen imellem Strømmens og det omgivende Havs Varme, vil man af det Ovenstaaende have bemærket, at der ogsaa finde Afvigelser Sted efter Aarstiderne. Naar nemlig de i Mai anstillede Maalinger efter deres Middeltal give en Forskiel af 3° , saa give de fra Juli kun $1\frac{1}{4}$; thi Havet er ordentligviis koldt om Foraaret, men bliver efterhaanden varmere, alt som Sommeren strider frem, — en Varmeforsøgelse, der ifølge de ovenfor anførte Middeltal (7° og $10\frac{3}{4}^{\circ}$) beløber næsten 4° for ikke fuldt 2 Maaneder; Golfstrømmen derimod fortsætter sit jevne og ustandselige Løb med en mindre foranderlig Temperatur, idet Forskiellen for samme Tid kun er 2° paa denne Brede; der maa altsaa være en større Afvigelse imellem Strømmens og det omgivende Vand's Varme i det tidlige Foraar end længere ud paa Sommeren, ja det Tidspunkt torde endog komme, da Strømmens Varme staaer lige med det omgivende Havs. I denne Henseende vil jeg netop bede om Opmærksomhed for den sidste Tabel. Af den seer man, at Temperaturen de 2 første Dage stiger fra $8\frac{1}{2}$ til $9\frac{1}{2}$, og at den de 2 følgende Dage og indtil Kl. 3 Eft. paa den tredie holder sig næsten constant paa 10° (thi de fiendne Afvigelser af kun $\frac{1}{4}^{\circ}$ ere for smaa til at komme i Betragtning), hvorefter den vakler imellem $10\frac{1}{2}$ og $11\frac{1}{2}$ de 2 sidste Dage. Undersøger man nu, hvor Skibet har befundet sig, da hiin constante Temperatur af 10° tog sin Begyndelse og da den ophørte, faaes ikke fuldt 16° B. L. for dets vestlige Plads, og omtrent Længden af de østlige Færøer for dets østlige Plads, det er Punkter, som paa det Nærmeste falde sammen med de, efter tidligere Jagttagelser af mig bestemte Grændser for Golfstrømmens Forlængelse. At Vandet hiinsides

Strømmen var koldere, skyldes deels den nordligere Brede (62° — $63\frac{1}{2}^{\circ}$), deels rimeligt tilstedeværende kolde Polarstrømninger; — at det dennesides Strømmen var noget varmere, har sikkert sin Oprindelse fra Nordsoen, der som et meget mindre, tættere af Land omsluttet og mere grundt Hav er istand til at antage en høiere Sommersvarme af Solen, end Atlanterhavet. Til et Beviis for Nordsoens Udgydelse i Atlanterhavet tiener ogsaa, at Skibet i Nabningen Syd for Fairisle havde at kæmpe med en overordentlig stærk, østlig Strom, der neppe tillod det at avancere, skøndt dets Seil svulmede af en frisk og rum Vind. Den Forskiel, som Jagttagelserne fra 1838 og 1839 give med Hensyn til Strømmens østlige Grændse, og som beløber omtrent $2\frac{1}{2}^{\circ}$ Længde, kan muligviis hidrøre fra Forsommerens hyppigere østlige og sydsøstlige Vinde, som under deres lodrette Indvirkning paa Strømmens Retning maae tvinge den meer imod Vest, eller i det Mindste ved Udvæjning af dens Grændser med det omgivende koldere Vand bevirke, at den synes at være trængt længere imod Vest.

Jeg har, ved at bekendtgjøre de af mig anstillede Temperatur-Jagttagelser og de Bemærkninger, der uden mindste Tvang lade sig knytte dertil, gjort Mit for at henlede Publicums Opmærksomhed paa den omtalte varme Strom, om hvis Tilstedeværelse neppe Noget vil kunne nære Tvivl. Det var ønskeligt, at nogle af de mange Søfarende, som giennemskære Atlanterhavet i de høiere Breder, vilde gientage disse Maalinger, saaledes at man kunde faae noiagtig Kundskab om Strømmens og det omgivende Vands Varmeforhold til alle Narets Lider: de vilde herved paa en let Maade ikke blot bidrage til Udvidelse af vore Kundskaber i den physiske Geographie, hvilket i og for sig fortiente al Roes og Paaskjænnelse, men ogsaa forskaffe sig et ikke uvigtigt Middel til at bestemme eller corrigere deres Plads i Soen, den de omtrent maatte kunne udfinde efter Observationer af Havfladens Temperatur. De kunde da indrette Schemata til Udsylding efter de Foranstaaende, og maatte være forsynede med et

Var gode, eensgaaende Thermometre — et Instrument, som nuomstunder vel ingen Somand, der vil gjøre Krav paa at forstaae, hvad der hører til hans Fag, kan undlade at kiende og flittigt at bruge.

Til Slutning kan jeg ikke forbigaae en Erfaring, som synes at staae i noie Sammenhæng med den sydvestlige, varme Strøms Tilstedeværelse. Den tager nemlig sit Løb imellem Island og Færøerne op imod Norges Kyster, men bestryger dog ikke selve Islands sydlige eller østlige Deel, thi disse omflydes af en mægtig nordlig Strøm, som fører Polar-Isen til Dens Nordkyst, og derfra stedse Østen om Landet og, i Forhold til dens Masse, meer eller mindre langs henad Søkysten; denne er Golfstrømmen directe modsat.

Tilbageblif paa Marinen i 1842.

Foruden de sædvanlige Bagtskibe og en Brig til Stationen ved vore vestindiske Der, har Fregatten *Thetis* været paa Expedition til Middelhavet og Levanten.

I Følge med Cadetstibet *Flora*, afskillede *Thetis* den første Mai her fra Rheden, medhavende Hs. Durchlauchtighed Prinds Frederik af Hessen, der, som Passageer, gik med Fregatten til Levanten, for siden fra Italien at vende tilbage over Land. Ds. M. M. Kongen og Dronningen samt Prindserne og Prindsesserne af det Kongelige Huus bærede ved denne Leilighed Fregatten med deres høie Nærværrelse og gjorde Seiladsen med den et Stykke ud i Sundet, ligesom Hs. K. H. Kronprindsen, i sin Lystcutter, *Neptun*, ledsagede den til udenfor Kronborg.

Begge Skibe anløb den 20de Mai Lisabon, hvor de forbleve i 8 Dage. Ved Afreisen herfra, skiltes Skibene fra hinanden, hver til sin videre Bestemmelse. *Thetis* anløb Langer, Gibraltar, Algier, Tunis, Malta, Athen, Smyrna, Bourla, Alexandria, udenfor hvilken den blot viste sig for at verle Salut, og atter

Malta, hvor den afholdt Quarantaine. Herfra gik den igiennem Strædet ved Messina til Neapel, og efter et Ophold der af 6 Dage løb den til Livorno, hvor endeel Kunstfager til Thorvaldsens Museum indskibedes, og efter en heldig, skøndt urolig Piem-reise vendte den tilbage hertil den 1ste Novbr.

Beretningerne om denne Fregat, der i Dimensioner afviger noget fra de ældre Schifterse Fregatter, lyde i Almindelighed særdeles gunstige, saavel hvad Seiladsen som dens øvrige Egenheder angaaer. En udførligere Beretning om dette interessante Togt er der givet os Haab om, at kunne forelægge vore Læsere i et følgende Hefte.

Om Corvetten Floras Togt findes en fuldstændig Meddelelse af Chesens i vort foregaaende Nummer.

Briggen St. Croix var først bestemt til at affeile i Eskadre med de nævnte Skibe; men da Efterretningen om Alarts Forliis indløb, paastyndtes den begyndte Equipering, saa at Briggen kom til at affeile 14 Dage tidligere end der var bestemt.

Det uheldige Forliis af Briggen Alart indtraf den 14de Februar, paa Nordkysten af Portorico, neppe 2 Mil østen for St. Juan. En i den Anledning beordret Krigsret domte Chesens til at affediges, og to af Lieutenanterne til respective 2 og 1 Maa-neds Arrest.

Det i England bygte Dampskib bragtes først i Mai hertil af en herfra affendt Besætning af Officierer og Mandskab. Midt paa Sommeren gjorde det en Reise til Stokholm, for at føre de danske Medlemmer af det Scandinaviske Naturforsker-Selskab til det, dennegang i Stokholm stedfindende Møde, og tilbage igjen, hvortil S. M. Kongen allernaadigst havde tilladt Dampskibets Afbenyttelse. Senere anstilledes Prøver med det her i Sundet, under en dertil beordret Commission, hvorefter Armeringen bestemtes og de hertil forøudne Installationer bleve anbragte ved det.

Af Opmaalinger i vore Farvande ere i Aarets Løb foretagne følgende: Premier-Lieutenant Vocher har med en Tvert revideret de ældre Opmaalinger i Præsto-Bugt og Fiord, samt i en Deel

af Lillebælt, ligesom han ogsaa har opmaalt Gienner-Randers og Mariager-Fiorde samt Liimfjorden til ovenfor Aalborg.

Vagtskibet paa Elben har taget nogle Lodskud i den indre Deel af Helgolandsbugten, Cadetskibet under jydsk Ryst i Sla-gerakket, og fra Vagtskibet i Beltet er blevet søgt efter nogle mindre Grunde der.

Fra Søkaart-Archivet er i Aarets Løb udkommet en ny, forbedret Udgave af Kaartet over Nordsøen, i to Blade, samt Kaartet No. 2 af det danske Sø-Atlas, indbefattende Drefund fra Kullen til Torbæks Rev, efter aldeles nye Opmaalinger og med en speciel Plan over Havnen ved Helsingør. Dette er det første Kaart over Sundet, der er grundet paa en virkelig trigonometrisk Forbindelse imellem Rysterne, ligesom ogsaa det er det første herudkomne Kaart, der er stukket i Staal, og saavidt vides det største hidtil nogensteds udkomne Staalstik.

De væsentligste af de ved Værsterne foretagne Arbejder ere:

I den paa Stabelen staaende Fregat (Bygningsnummer 32) ere Biælkerne til alle Dækkene lagte, med Stikærstokke, Ribber og Kraveller. Kanondækket samt Waterbord og Livholt paa Stands- og Bak ere lagte og de øvrige Dæksplanker tilhuggede. Skibet er opklædt uden- og indenbords til Standsdækket, som er paalagt; 11 Range Klædning nedefor Batholtet ere paasatte; alle Kanon- og Banjer-Dæks Knæer ere paasatte m. m. saa at Fregatten i Løbet af det kommende Aar vil kunne gøres klar til Afsejling.

Den nye Linieskibsbygning No. 34 er tagen i Arbejde, Stabeloner forfærdigede; Forstævn, Speil og Opklodsning tilhuggede og samlede; sids- og stabelonhugget alle Lommere til de faste Spanter og nogle Træer til Fyldepanter, samt endeel Biælker til underste Dæk.

Briggen Ornen er bygget færdig og sat i Vandet d. 8de Juni. Masten og Spryd ere indsatte og Briggen kiohalt og kobbret.

Ved Koflotillen ere Bombekanon=Chalupperne No. 15 og 16 færdigbyggede; No. 17 og 18 mangle ikkun at Dækket, den udenbords Klædning og noget af Upteringen skal fastsættes for godt, da det ikkun er paastalmet for at tørres. To nye Bombekanon=Chalupper No. 19 og 20 ere reiste i Spant og byggede omtrent halvferdig.

Tage ere opsatte over 2 Fregatter og et nyt forfærdiget til Dampskibet Kiel, som har faaet Hovedreparation. Af Reparationer ved Flaaden ere følgende foretagne: Linieskibet Dronning Maria har faaet de for Reparationen f. A. nedtagne Upteringer opsatte igien; lidt Reparation paa Skandsedækket og den udenbys Klædning, hvorpaa hele Skibet er kalfacteret over Vandet.

Linieskibet Waldemar er givet betydelig Reparation paa Skandsen og den udenbords Klædning, samt Skibet kalfacteret over Vandet.

Linieskibet Frederik 6te har i Dokken faaet en ny Forstævn, Inderstævn, en stor Deel Voutræer og en Deel Spantetømmer for og agter; en stor Deel inden- og udenbords Klædning, især for, og meest paa Grund af Omflistningen af Voutræer. Skraaget er kalfatret under Vandet og kobbret til letteste Vandlinie. Over Vandet er indsat endeel ny Klædning og Barkholdt, i underste Batteries Dæk endeel Waterbord og Livholter. Hele Overskibet er kalfatret og de nedtagne Upteringer ere begyndte at opsættes igien.

Linieskibet Danmark har faaet nogen let Reparation og er bleven kalfatret.

Af Fregatterne er Thetis til dens Expedition bleven kobbret op til øverste Vandlinie. Scia har faaet en betydelig Reparation paa Dækkene; udenbords er Klædningen og Galleriet om Styrbord repareret og 2 Jernklyds ere indsatte. Kota er i Dokken undersøgt for at komme efter den Læk, der ved de sidste Equiperinger havde viist sig, og da det maatte antages, at denne reiste sig fra en Kiøllast i Nærheden af Stormasten, er den givet en længere Forløbning i Kiølsvinet, et Ratspor og Sidespor un-

der Stormasten, 3 Jernfinner langs den indenbords Klædning fra Mastesporet til Vanjerdækket, samt Underflag under Vanjerbiælkerne i Stor- og Agterlastens Længde. Kobberhuden har været aftagen, alle Naader efterseete og Kobberhuden atter paa-sat til letteste Vandlinie. Dækkene ere givne nogen Reparation, og endeel udenbords Klædning samt 3 Røster og Gallerierne ere aftagne og Nyt tilhugget for at opsættes. Bellona er indsat i Dokken, hvor Kobberet er aftaget, et Stykke Riøl, Kriget og den øverste Forløbning af Forstævnen ere udhuggede og Nyt indsat. Agter ere Mellem- og Jnderstævn, Riølsviin, Riølsviins-Knæ, et Stykke Dpfloedsning og Bundstokstræ udtagne og Nyt indsat. Nogle Bougtræer og Spantetømmer, især agter paa begge Sider, ere omstiftede; indsat et et Ratspor med Sidespor under Stormasten, samt et nyt Mesanspor; tilhugget en stor Deel Klædning til udenbords samt Vaterbord til Kanondækket. Nymphen og Sylla have hver faaet 2 Jernklyds og lidt Kalfatring paa Dækkene.

Corvetten Galathea har faaet nogen Reparation i den udenbords Klædning over Vandet; Naiaden ligeledes; Flora ligeledes, samt paa Skanddæk, Røster og Bartholt, meest om Styrbord, og den er kalfatret over Vandet. Diana har faaet ubetydelig Reparation i Overfibeet og er kalfatret.

Briggen Mercurius har faaet Dækket kalfatret. St. Jan er givne nogle nye Spantetømmer, samt uden- og indenbords Klædning i Forsfibeet om Bagbord. Dæksbaaden Maagen har faaet nyt Dæk og til Hølsinger er et nyt Dæk færdighugget til at nedlægges.

Beddingen No. 2 er givne en ny Klædning efter at Strøtræerne vare reparerede.

Alf Pølebuckerarbeide: fuldført Reparation paa Lunettets Bulværk i en Længde af 70 Alen; ved Bulværket om Elephanten ere 155 Alen reparerede med nye Hammere, Klædning, Pøle og Ankere, og 105 Alen affløiset og sat paa Fod. Ved Taffelashusene ere 120 Alen Bulværk reparerede med nye Ham-

mere og Klædning, ligesom ogsaa 60 Alen ved syndre Ende af Arsenal-Den.

En ny Fortoipæl er sat ved Brohovedet inellem Beddingerne No. 2 og 3 og en lille Ducdalbe i Flaadens Leie. En Flydebro og en stor Arbeidsflaade have faaet Hovedreparation; bygget en lille Flaade; nedrammet Pæle til 3 nye Kanonbaadesture paa den nordøstre Side af Arsenalssøen og bygget en teglhængt Skjærm over Sommerstabel No. 12. Desuden ere Broer, Bulværker, Pæle og Bygninger vedligeholdte med Reparation, og en stor Mængde Inventariesager ere forfærdigede.

Paa Gammelholm er, for Enden af Reberbanen, sat nyt Bulværk af 63 Alen samt en Ducdalbe; en Deel gamle Bulværker ere reparerede med nye Hammere, Beklædning ic. Viælke og Tagværket over Reberbanens Hampemagazin og Hegleværksted i den østre Ende og over det gamle Hegleloft og Garnhuset i den vestre Ende ere givne betydelige Reparationer, Tagene om-læggede og omdækkede samt nye Jern-Tagvinduer opsatte istedetfor de gamle Dviste; i Reberbanen er lagt 600 Quadratalen nyt Gulv, og 3 nye Slæder m. m., ere forfærdigede til de iaar anskaffede nye Slaaningsmaskiner.

Paa Baadeværftet er Skonnerten Delphinen, Everten Charlotte Rebecke, Lotsbaaden Eyalen og Spilprammen No. 2 reparerede paa Land, og de øvrige Dæksfartøier, Pramme og Fartøier eftersete. To nye 26 Fods og en 24 Fods Chaluppe samt to 14 Fods Joller ere byggede og to nye Joller satte i Arbeide.

Paa Masteværftet ere endeel nye Rundholter forfærdigede til Linieskibet Dronning Maria, Fregatten Rota, Corvetten Flora, Briggen St. Croix, Mercurius og Ornen samt Kanonchalupper og andre Fartøier. En Fokkemast til Linieskibet Waldemar og Reisingen til den under Bygning værende Fregat ere i Arbeide.

I Villedhugger-Værkstedet ere Ornamentterne til Briggen Ornen forfærdigede og de til Fregatten Thetis forstørrede; end-

videre ere nogle nye forfærdigede til Dampskibet *Ugir*, til *Kiel* og til *Fregatten Nymphen*.

Paa *Seilloftet* er forfærdiget endeel nye *Seil* til *Briggerne Ornen*, *Mercurius* og *St. Croix*, nogle nye *Kuldsail*, *Maskegods* m. m. samt endeel *Reparationer* foretagne.

Bed *Snedkerværkstedet* er det væsentligste *Arbeide* følgende: I *Dampskibet Ugir* forfærdiget nye *Skylighter*, *Nedgangskappe* og *Borde* af *Mahognitræ*; *Røstværks-Ristebænke*, *Bænke* med bevægelig *Ryg* med mere *Inventarium* samt endeel *Forandringer* i *Kahytapteringerne*. *Fregatten Thetis* *Upteringer* ere fuldførte og meget *Inventarium*, saavel løst som fast, er forfærdiget til den. Ved *Corvetten Flora* og *Briggen St. Croix* ere *Upteringerne* deels reparerede deels opsatte til deres *Expeditioner*. *Briggen Ornen*s *Upteringer* og en *Deel Inventarium* til den ere forfærdigede. Desuden er meget *Arbeide* udført paa *Dampskibet Kiel* og *Hekla*, ved *Bygningernes* *Reparation*, *Modeller* forfærdigede til en *Dampmaskine*, en *hydraulisk Præsse* m. m.

I *Dreiværkstedet* er forfærdiget en stor *Mængde* *Blokke*, *Kuller*, *Jomfruer*, *Dreiere*, *Speile*, *Skaster*, *Proppe*, *Valser* m. m. samt foretaget mange *Reparationer* paa *Blokke*, *Sproiter*, *Afdreininger* i *Jern*, *Metal* og *Træ*.

I *Bødkerværkstedet* er forfærdiget 100 *Fade* samt 5-600 nye *Serbaands-* og *Krudt-Lønder*, 4 *Toppagere* og 5 *Løndebsier*, endeel *smaat Fadværk*, *Reparationer* m. m.

I *Grovsmedien* paa *Gammelholm* forfærdiget 2 *Svær-Ankere* paa circa 7000 *Pds. Vægt*, 134 *Jernknæer* og *Skibsbaand*, 8 *Jollebomme*, 2 *Kranbiælker*, 3 *Anterstokke*, 464 *Vinkeljern*, *Dragbaand* og *Boiler*, 308 *Hager* og *Hæxe* med *Roufer* samt 4200 *Volte* i *Sorter*. Endvidere er af gammelt *Jern* udsmeddet 90 *Knæ-Arme*, vog 130 *Skpd. udvalset* 125 *Skpd. Stangjern* samt valstet og smeddet 2½ *Skpd. Kobber*.

I *Smedien* paa *Ryholm* er forfærdiget en *betydelig Deel* *Reparationsarbeide* og en stor *Deel* *Nyt*, hvoriblandt *Jernknæer*,

Veslag til Kor, Spil, Blokke, Porte, Lomsruer m. m. 11,000
Bolte, Ringe, Sager og Kouser m. m.

I Kleinsmedien er forfærdiget 220 Jernlaase, 400 Par
Spængsler samt en stor Deel Jern- Kobber- og Messingarbejde til
Baadebygninger, Skibenes Krudtmagaziner og Kahytter; rettet
8000 gamle Metalspiger og 200,000 Forhudningsom m. m.

De væsentligste Bradbænksarbejder ere; Briggen Ørnens
Ufåbning og Kiølhaling; Lastdrageren Gammelholms og Lyst-
jagten Neptuns Kiølhaling; Landsættelsen af Dampskibet Kiel
og Vandcisternen; Udtagelsen af Kiøls Maskiner, 8 Master og
4 Spryd; indsat 13 Master og 4 Spryd i de større Skibe. .

Ved Marinens Personel ere faa Forandringer indtrufne,
paa nogle fortiente Officierers dødelige Afgang nær, hvorom Be-
retning findes i vore Hefter. Som Følge af den for Land-
armeen reglementerede nye Sagering, blev Marinen bevilget en
Forhøielse i Sagerne. Saavel den tidligere bestaaende Paralle-
lisme med Land-Statens Glasser, som den for Krigen, i Sø-
Statens Sager stedfindende Progressions-Skala er herved under-
gaaet Forandring. Til Sammenligning hensatte vi neden-
staaende Liste:

Dmsat i Rigsbankpenge havde efter Regl. 1793; har nu

En Vice-Admiral	3820 Rbd.	3850 Rbd.
— Contre-Admiral	3532	— 3450 —
— Commandeur	2956	— } 2650 — — 2200 —
— Commandeurcapitain	1920	— 1800 —
— Capitain	1280	— } 1500 — — 1250 —
— Capitain-Lieutenant	640	— } 1000 — — 800 —
— Premier-Lieutenant	480	— 480 —
— Second-Lieutenant	320	— 370 —

Et nyt Pensionsreglement er under 27 Decbr. udstædt for
de i Sø-Statens Tjeneste staaende Paandværkere og Mandskabet

af alle Classer, saavel hvad Ansættelsen ved Invalidecompagniet som Pengepensionering angaaer.

Forelæsninger holdes i denne Vinter for Statens Officierer i Sprog, Technik og Astronomie, af Kammerraad Nosing, Professor Abrahams, Premier-Lieutenant N. Tuxen og Magister Petersen; ligesom Professor Jürgensen foredrager de mathematiske Videnskaber.

Af litteraire Arbejder, Faget vedkommende, nævne vi, som udkomne i Aarets Løb: Fortsættelsen af Capitain Tegners Værk over Navigationen, hvoraf to Hefter, indeholdende den nautiske Astronomi, ere udkomne og et tredie, der slutter Læren om Længdebestemmelsen, vil om kort Tid forlade Trykken, alle ledsagede af et rigt Tabelapparat. Planen for dette Værk, hvorom vi af det Udkomne nu kunne danne os en Forestilling, er anlagt efter en Maalestok, hvorved det, ligesaavel som ved den heeltigiennemstrengte videnskabelige Behandling, saa langt vil overgaae alle dets Forgængere i noget som helst Sprog, at det vil blive en sand Pryd for vort lille Lands videnskabelige Literatur. Forfatteren geraader dette saameget mere til Ære, som han har arbejdet under lidet opmuntrende Forhold, med Hensyn baade til Æren og Fordelen, som Følge af Videnskabens hos os endnu ikke meget udbredte Interesse og den snevre Kreds Værket fra Sprogets Side er indskrænket til, medens Forfattere som en Mendoza, Suepratte og Raper (der allerede efter neppe 2 Aar har oplevet et 2det Dplag foruden et Udtog) have den halve civiliserede Verden for Publikum. Ustrykingen i den ydre Henseende, hvad Formatet, Papir, Tryk og Tegninger angaaer, lader Intet tilbage at ønske, og en ikke ubetydelig Sum er af H. M. Kongen bevilget til Udgivelsen af dette Værk, hvoraf der ogsaa vil blive publiceret et Udtog, mere beregnet paa den practiske Sømand og ledsaget af et eget tilsvarende Tabelapparat.

Af den fra tidligere litteraire Arbejder i hans Fag fortienstlig bekendte Skibbygmester ved Sø-Statens, Hr. D. Funch, er iaar udkommen 1ste Deel af et, med samme Elegance som tid-

ligere udstyret Værk om Koffardisfibes Construction, hvorom en videre Anmeldelse maa være os forbeholdt.

Commandeurcapitain Garde har paa Trykkefriheds = Selskabets Bekostning publiceret en meget vel strevet Levnets = Beskrivelse af Danmarks store Admiral Niels Juel. Fra Capitain Fisser kan om kort Tid ventes Fortsættelse af hans franske Sø = Ordbog, indeholdende den fransk = danske Deel, med Supplement til den først udgivne Deel.

I et Forord have vi bekendtgjort et æret Publicum vor Beslutning, med dette Aars Udgang at unddrage os fra en Virksomhed, der i næsten 10 Aar har givet os en behagelig og, vi tør haabe, ikke unyttig Beskæftigelse. At ikke nogen os kiendelig bleven Afstagen i vort Publikums Yndest er iblandt de Grunde, der bevæge os hertil, skyldes vi med Erkiendtlighed at udtale. Ikke heller er det vor Tanke, ganske at neblægge Pennen, og maatte et nyt Tidsskrift finde en Udgiver i Ståten, skulle vi beredvilligen yde det den samme Bistand, som Flere have skænket os og hvorfor vi her gjentage vor Taksigelse.

Efterretninger for Søfarende.

Forandring ved de svenske Fyre i Kattegattet.

I Anledning af Forandringen ved Anholt's Fyr, fra fast til omdreieude, vil der skee den Forandring ved de tidligere bekendtgjorte Bestemmelser for det nye Fyr paa Morups Tange — omtrent 1 Miil nord for Falkenberg — samt for Kullens Fyr, at dette sidste, som var anmeldt at skulle blive et stadigt Lindsefyr, nu er besluttet at skulle være et omdreieude Speilfyr, og Fyret paa Morups Tange, istedetfor, som før bestemt, et omdreieude, nu skal blive et stadigt Lindsefyr af 2den Rang.

Nyt Fyr paa Berlengas, ved Lisfabon.

Paa en af Verne Berlengas tændtes første Gang d. 15de Juni d. A. et Fyr, hvis Høide over Vandfladen er 365 engelske Fod. Det er et omdreieende Fyr af 1ste Classe og giver hver 3 Minuter et klart skinnende Lys, som strax paafølges af Formørkelsen. (Sd. Bd. 51.)

Skæret „Fox Rock“, syd for Sardinien.

I „Nautical Magazine“ for Marts d. A. findes indrykket et Brev, underskrevet Alexander Cannon, Master i den kongelige Marine, hvori berettes, at Cutteren Fox, under Krydsning i Selskab med Fregatterne Flora og Boston, løb paa fornævnte Skæer, omtrent 15 Qvartmiil Syd for Touro, Syd-Enden af Sardinien. Da Veiret var smukt, kom Skibet af igien, uden videre Skade. Paa Klippen skal det grundeste Sted være 10 Fod Vand. Da denne Fare har af Mange været anseet for tvivlsom eller ikke eksisterende, og den ligger paa et frequenteret Strog, iler fornævnte Master med at bekiendtgjøre Ovenstaaende, hvortil han selv var Diensvidne. Nærmere Beretning kan forventes fra de Opmaalingsfartøier, der befinde sig i Middelhavet.

Borttagelse af et Sømærke paa Den Ameland, Holland.

Generaldirecteuren for den hollandske Marine har ladet offentliggjøre, at Ballum Weirmølle paa Den Ameland, der brugtes som Mærke for Seiladsen, er nedreven.

(Naut. Mag. April 1842.)

Kentish Knock Fyrskib.

Trinityboard bekiendtgjør, at foruden den hidtilværende Kugle, som Fyrskibet paa fornævnte Grund har opheist paa Maften om Dagen, vil der-i Fremtiden blive heist en mindre Kugle oven over den forrige, hvorved dette Fyrskib lettere om Dagen vil kunne være kiendeligt og sfielnes fra Andre.

(Naut. Mag. April 1842.)

Opdaget Grund nordenfor Java.

En Capitain Smith af Skibet Thomas Harrison har, paa Reisen fra Batavia til Sincapore, igiennem Bancastrædet og Riostrædet, opdaget en Grund, der ei findes paa noget Kaart og som er hoist farlig, da den paa nogle Steder ikke har meer end 16 Fod Vand. Den ligger paa $1^{\circ} 7'$ S. Br., Pulo Laya peiles i N. $\frac{1}{2}$ V. og Seven Islands i D. $\frac{1}{2}$ S. Saavidt det kunde stionnes ved at passere den, er den $1\frac{1}{2}$ å 2 Mile lang og har ujevn Dybde af 5 Fv. og til $2\frac{1}{4}$ Favne, med haard Grund.

(Naut. Mag. August 1812.)

Fyr oprettet ved Indlobet til Goa i Indien.

Det portugisiske Gouvernement i Indien har bekendtgjort, at et omdreieude Fyr er oprettet paa Saarnet da Sacho i Fortet Ugrada, ved Indlobet til Goa Bugten. Fyrets hele Omdreining varer 15 Minuter, (? Secunder) Formørkelserne halvt saalænge.

(Pr. Id. 55.)

Ny Sotonde paa Swinemünde Rhed.

For at betegne Midten af Farvandet er paa Rheden udlagt en ny Sotonde, der er malet med sorte og hvide Striber og med rød Bund, ligesom den er større end de øvrige Tonder. Den ligger paa $4\frac{1}{2}$ Favne Vand og i lige Linie med de to respectve paa den østlige Havnemole og paa den østlige Strand-Düne staaende Somærker, eller Vaker; fra Fyrbaken paa Pynten af Østmolen ligger den N. N. V. $\frac{1}{2}$ V. omtrent $\frac{1}{8}$ Miils Afstand, og fra den yderste af de hvide Sotonder som ved Indseilingen til Havnen holdes paa Styrbordssiden, ligger den i S. $\frac{1}{2}$ Øst omtrent 3 Rabbellængder. Denne nye Sotonde kan passeres paa begge Sider, og Coursen fra den ind i Havnen er S. S. D., hvilken Compasstreg falder sammen med den forlængede Linie af begge ovennævnte Landvaker overeeet, saa at man under Indseilingen til Havnen har disse at rette sig efter.

(Efter Hd. Id. No. 59.)

Mærke for Indlobet til Carlskrone.

Paa Østen Grunden udenfor det store Indløb til Carlskrone

er udlagt en større sort Tøndeboie, hvilken man ved Indseilingen har at lade ligge til Styrbord eller østenfor Skibet.

(Fb. Td. No. 60.)

Sømærker ved Indløbet til Dwinafloden.

De to Sømærker, som hidtil stode ved Fyrtaarnet paa den vestlige Strandbred af Den Mudjuga og som betegnede den yderste Rand af Birken-Baar i Dwina, ere nu forlagte meget sydligere. De staae nu fra Fyrtaarnet: det første, som ligger Strandbredden nærmest og har to sorte Kugler paa Toppen, ligger lidt over 3000 danske Fod i S. D. fra Fyrtaarnet; det andet, omtrent 300 Fod fra det første, har kun een sort Kugle paa Toppen. De ere fra Fundamentet 90 Fod høie, og over Vandfladen omtrent 100 Fod. De betegne Retningen af Farvandet.

(Efter Fb. Td. No. 60.)

Nye Sømærker paa de danske Kyster.

I August Maaned ere udlagt: I Samsø, og store Belt, ved den østlige Side af Flensborggrunden, henved $1\frac{1}{2}$ Miil i D. t. N. fra Kyholm, paa 4—5 Favne Vand, en Vager med een Rost.

Paa Østenden af Flakket, som omgiver Hatterev, omtrent en Miil sydfør Flensborggrunden er paa 4 Favne Vand udlagt en Vager med 2 Roste.

Ved Østfiden af Lillegrunden omtrent $\frac{1}{2}$ Miil nordøstlig fra Fyhnsbøved paa $4\frac{1}{2}$ — 5 Favne Vand, er anbragt en Vager med en Rost.

I Nærheden af Gilleleie paa Nordkysten af Sjælland.

Omtrent 400 Alen og i misvisende N. t. D. $\frac{3}{4}$ D. fra Smidstrupgrunden, paa omtrent $3\frac{1}{2}$ Favne Vand, er udlagt en Vager.

Omtrent 300 Alen og i misvisende N. N. D. $\frac{3}{4}$ D. fra det grundeste paa Søborghøved, i 4— $4\frac{1}{2}$ Favne Vand, er udlagt en Vager med rødt Flag.

Udfor Stevns Klint er lagt en Vager paa Kalkgrundens østlige Ende, i 6—7 Favne Vand.

Saantlige fornævnte Vagere indtages ikke om Eстераaret, men dersom de om Vinteren blive bortførte af Isen, blive, saa tidligt om Foraaret som muligt, andre udlagte i deres Sted.

(Off. Bldtg.)

Nyt Bmærke ved Port-Royal, Jamaica.

Paa 17 Fods Grunden, ved Indløbet til South Channel, naar man nærmer sig Port Royal sydfra, er udlagt en hvid Boie med en sort Flagstang. Peilingerne fra samme ere: Southkey overet med Eastkey i S. t. N., den sydlige Deel af Georges Cliff i S. N. V.; Wreckpoint i S. t. S. $\frac{1}{2}$ S. og Portugese Boie i N. S. t. N. omtrent en Miils Afstand.

(Hd. Id. No. 62.)

Blandinger.

Isbierge mødte i Atlaunterhavet paa 14^d N. Lgd.

Capitain Duffil, Skibet Maria af London, som nylig er ankommen fra Quebek, efter en Reise af 44 Dage, melder at han paa sin Reise har stødt paa et Isbierg, hvorved han mistede Rlyverbom og Vougspryd, størede Fokkemasten og fik læk Skib. Han traf siden ind med Skibet Dockfour, af Bristol, som gav ham al mulig Assistance; og samme Dag samt de to følgende Dage passerede de imellem flere Isbierge saa langt øster i Farvandet som 14° N. f. Grwch.

Dette er det østligste man nogenfinde har truffet Isbierge, saa sydligt som 50° Brede; en Omstændighed som bør gjøre de Sofarende forsigtige. Et Thermometer, ophængt paa Dækket, vil advare om Nærmelsen til disse farlige Gæster, ialmindelighed tidsnok til at undgaae dem. Et betydelig Fald i Temperaturen foregaaer altid, naar man nærmer sig Isbierge og man

bør da fordobble Opmærksomheden og Forsigtighed med Seilføringen. Forsømmelse af denne Pligt, samt af at have forandret alle Skibets Fartsier til Redningsbaade, gjør den Mand, som dette paaligger, lige saa strafværdig som den der ved nogen anden Forsømmelse er Skyld i sine Medmenneskers Død.

(Naut. Mag. Decbr. 1812.)

Jern-Dampskibet „Great-Britain“, det største Skib i Verden.

Dette Skib, der nu er under Bygning i Bristol og vil være sat i Vandet i dette Foraar, havde først erholdt Navnet „Mammoth“, paa Grund af dets overordentlige Størrelse; men senest har man ombyttet dette med Navnet „Great-Britain“. Det er bygget aldeles af Jern, med Undtagelse af Dæksplanterne samt Afdelinger, Panelinger og Døre i Kabytterne. Dets Længde paa øverste Dæk er 324 Fod, eller over 100 Fod længer end den største Tredækker, England eier. Bredden er 51 Fod og Dybden i Lasten 32 Fod. Det er maalt til en Drægtighed af 3200 Tons eller omtrent 1200 Commercelæster. Det har 4 Dæk, af hvilke det underste er af Jern og er bestemt til at rumme Ladningen. Det øverste Dæk er fuldkommen glat, med Undtagelse af et lille Halvdæk paa Balken, saa at der er Intet uden Masterne og Skorstenen til at tage Vindfang. Lasten er deelt i 5 Rum ved 4 vandtætte Tværfodder af Jern. Platformen for Riedlerne hviler paa 10 Riislvain af Kantjern, 3 Fod og 3 Tommer høie.

De to Mellemdæk ere udelukkende bestemte til Passagerer og Mandskab, og bestaae af 4 store Salons, der tilsammen udgiøre en Spisebords-Længde af 350 Fod (a length of diningroom of 350 feet) 2 store Damekabytter eller Familieværelser, og 180 Soveværelser, hvoraf ethvert har to rummelige Koier, saa at der, foruden Pladsen til Skibsmandskabet, Hovmesternes Departement o. s. v. findes separate Senge til 360 Passagerer, uden at be-

nytte en eneste Sofa i Salonerne. Den største Salon er 108 Fod lang, 32 Fod bred og 8 Fod 3 Tommer høi.

Foruden det store Rum, der er bestemt til Passagerer, Mandskab ic., og det som Maskineriet indtager, findes der Stuverum til 1000 Tons Kul og 1200 Tons Gods (i Maal). Det har 3 Riedler, der kunne rumme 200 Tons Vand, 24 Jldsteder, og det har 4 Maskiner hver paa 250 Hestes Kraft, altsaa tilfammen 1000 Hestes Kraft.

Dette uhyre Skib har ingen Hiul, men fremdrives ved en Archimedes-Skrue af forbedret Indretning. For nemlig at overtyde sig om, hvorvidt Skruen vilde være at foretrække for Hiul, eller ikke, hyrede Compagniet Dampskibet Archimedes i nogle Maaneder, og anstillede en Mængde Forsøg med Skruer af forskjellige Størrelser og Former. Det befandt da, at en lige eller fuldt saa stor Hastighed lod sig erholde, ved lige Kraft, med Skruen som med Hiul, medens den første har store Fordele, især naar Vinden er forind, ligesom ogsaa Maskineriet til den er meget simplere og tynger Skibet mindre; af disse Grunde blev det besluttet, at benytte Skruen med de Forbedringer ved den, som under Forsøgene vare prøvede. Skruen til Great-Britain bliver 16 Fod i Diameter. Man har udregnet, at Skibet, ved ikke at faae Hiul, befries for en Bovenvægt af 200,000 Pd., og Maskineriet samt Riedlerne kunne placeres i den Deel af Skibet, der er bedst skillet dertil og hvor de bedst kunne tiene til en permanent Ballast,

Skibet faaer 6 Master, af hvilke de 5 kun faae et Gaffel-seil, hvorimod Stormasten alene er tallet med Stang og Rær. Disse Master ere lave i Forhold til Skibets Størrelse, skøndt Stormasten bliver 95 Fod lang. Det kommer nu kun an paa, hvad Farten og de øvrige Egenskaber ved dette Skib ville blive. Den Fart, som Dampskibene til Ostindien have havt, har ikke oversteget 8 Miil i Giennemsnit; de atlantiske Dampskibe have havt en Middelfart af omtrent 9 Mile, og den største Middelfart,

nogen Reise har givet, er 10 Mile. Man regner paa, at Great-Britain vil gøre fra 10—16 Mil i Bagten, alt som Vind og Veir er, og man antager, at dens Middelfart vil blive idetmindste 12—13 Mil i Bagten. Tager man den mindste af disse, vil det allerede give et overordentligt Resultat. Posten over Land fra Indien — uden at tale om de Hindringer, skinsyge Naboer i Europa og barbariske Folkeslag i Afrika lægge den i Veien — bruger 35 Dage, og har mange Besværligheder, Omstibninger, Landtransporter m. m. at kæmpe imod. Dette Skib vil i 35—40 Dage kunne bringe Breve og en Toppetransport af 1000 Mand, om fornødent, fra England til hvilket som helst Punkt imellem Indus' Bredder og Munden af Ganges. Ansætte vi Kulforbruget til 55 Tons pr. Dag, for at bevare en Middelfart af 12 Mil i Bagten, kan Skibet, ved at renoncere paa Fragtgods, indtage Kul til 40 Dage, uden at benytte det Mindste af det Rum, der er bestemt for Officierer, Mandskab og Passagerer, eller i mindste Maade nedtrykke Skibet over dets Mærker i Vandet. I disse 40 Dage vil det med den paaregnede Middelfart kunne udløbe en Veir af 12,000 Qvartmile; og skulde nogen af de flere opfundne Patent-Brændselsmidler findes at svare Regning, vil Skibet kunne rumme et Forraad for 60 Dage.

I de indiske Farvande gives der Reisen begunstigende Omstændigheder, som ikke findes paa Farten til Nordamerika, hvor det er almindeligt at have Sø og Vind imod sig paa hele Udreisen, altsaa Dampskibet maa kæmpe den hele Veir imod Elementerne. I de tropiske Farvande, under stadige Passatvinde, vil man næsten med fuldkommen Visshed kunne gøre Regning paa Fartens Maximum; lagt hertil, at Skibet er beregnet til at gøre en betydelig Fart under Seilene alene, hvori den ikke hindres af Skruen, hvilket var Tilfældet med Piul: saa lader det sig ikke længer med et saadant Skib sige, hvor lang en Reise det vil være muligt at udføre med overordentlig Hastighed og uden ny Forsyning med Kul. En af Hindringerne for Dampskibsfartens

Udvidelse er altsaa ved dette Skib hævet — Vanskeligheden af at forsyne sig med Brændsel for en lang Reise; og i denne Henseende er Experimentet af hoi Interesse. (Naut. Mag. Dec. 1842).

Uf et andet Hefte af samme Tidskrift tilføle vi efterfølgende Beregninger og Reflexioner, grundede paa en Beskrivelse over dette Skib, som findes i et No. af „Mechanics Magazine“.

Cylindernes Diameter angives til 88 Tommer, Slaget til 6 Fod, hvilket med 19 Slag i Minuten, eller 228 Fod, er lig med 295 Hestes Kraft, eller, for de 4 Cylindere, lig den samlede Kraft af 1180 Heste, og ikke 1000, som anført. Thi $(82^2 \times 0,7854 \times 7 \times 228) : 33,000 = 294,15$, eller for de 4 Maskiner 1176,6; uidentvibl bestemt til en samlet Kraft af 1200 Heste.

Artillerie-Forsøg i England.

Vi meddele her Resultaterne af de i vort sidste Hefte omtalte Forsøg med Jernpladers Resistance imod Skud.

En Skive af Jernplader, ganske af samme Slags som den, der beslytte et Dampskibs Riedler, var placeret i en Afstand af 600 Alen fra Skibet. Det første Skud, der fyredes, var med en 6Spundig Mellemstyts og Projectilet en 8 Tommers huul Kugle. Den traf Skivens Centrum, slog en Bule af omtrent 5 Tommers Dybde i Pladen og pressede tilbage, splittet i flere Stykker.

Det andet Skud var en massiv 32pundig Kugle, affudt fra en Kanon, hvis Længde var 9 Fod 6 Tommer.; den traf Kanten af Skiven, skrøvede af og flækkedes i to Stykker. Den 3die traf i Centrum, hvor den blev siddende, efter at have trængt igiennem flere Plader. Den 4de traf den forrige Kugle, drev den heelt igiennem og splittede den i utallige Stykker. Den 5te og 6te Kugle gif igiennem det Hul, som Nr. 3 og 4 havde gjort. Omtrent en halv Snees Skud bleve derefter giorte, hvilke alle traf Skiven paa forskiellige Steder, og ødelagde den ganske. Resultatet heraf blev, at den nærværende Beslyttelse, Krigsdampstibe-

nes Riedler have, er aldeles utilstrækkelig til at fikke dem inod en Vestydning i nær Afstand.

En anden Række af Forsøg foretoges i Woolwich den 30te Septbr. med Percussionsbomber af Hr. Howards Opfindelse, og Concussionsbomber, en Opfindelse af Capitain Norton. Resultatet af Forsøgene var, at næsten alle Percussionsbomber sprang ved Mundingen af Kanonen, medens Capitain Nortons, 5 undtagne af de 26 der fyredes, alle sprang i det Dieblit de trængte ind i Skiven, der splintredes og sønderreves i en overordentlig Grad.

(Naut. Mag. Decbr. 1812.)

Marine-Liim, en meget vigtig Opfindelse.

I nysnævnte Hefte af Naut. Mag. omtales ogsaa flere gientagne Prover, anstillede med en Composition, opfunden af en Hr. Jeffery, hvilken han giver det Navn „Marine-Glue" eller Marine-Liim. Denne Composition er uopløselig i Vand, og dens bindende Kraft overgaaer al Forventning, som af følgende Experimenter vil sees:

To Stykker Træ, afrikansk Tiktræ, som er meget vanskeligt at sammenlime med almindelig Liim, bleve bestrøgne med Compositionen, som var koghed. De sammenfoiede Stykker bleve derpaa, ved Jernkættinger fæstede til begge Ender, underkastede et Træk af 26,000 Pd., hvorved Kættingen sprang, uden at Sammenføiningen i mindste Maade havde givet sig. En ny Kætting af 1½ Tommes Tykkelse blev anbragt og sprang med 42,000 Pds. Vægt, ligeledes uden ringeste Forandring i Sammenlimningen. Fire Stykker haardt Træ bleve dernæst limede sammen til eet Stykke, hvis Vægt udgjorde 44 Centner; det blev bragt op til Toppen af Kranen paa Værftet i Woolwich, en Høide af 76 Fod, hvorfra man lod det falde ned paa det haarde Granitgulv, uden at Sammenføiningerne i mindste Maade gavede sig.

En Skive blev dernæst forfærdiget, ved at sammenlime en Mængde 8 Tommer tykke Egstømmer og Fyrrestømmer af 26

Tom. Tykkelse og 8 Fod i Kvadrat, sammensat uden nogen Bolt eller andet Forbindelsesmiddel end den omhandlede Liim. Imod denne Skive blev studt paa 600 Alens Afstand med 32pdg. Kanoner. Den Mængde Skive, der passerede forbi Steedet, var Marsag til at der kun blev gjort 3 Skud i Skiven, hvilke alle traf i een Linie med Centrum og kun 3 Tom. fra dette. Virkningen af disse Skud var mærkværdig; Tommeret splintredes i en høi Grad; men kun i et eneste Tilfælde, hvor Sammenlimningen ikke havde været god, fandtes de sammenfoiede Dele revne fra hinanden. Et Hul, $6\frac{1}{4}$ Tom. i Diameter, blev derpaa boret midt i Skiven og en 32pdg. Granat indsat, som antændtes ved en Lunte. Træet blev sprængt i mangfoldige Splinter, uden at Sammenlimningen i mange Tilfælde viste sig at have givet sig. Der siges, at den nye Composition har den Egenskab, at Kulden, selv i den stærkeste Frost, ikke gjør den stiv.

Senere bleve andre Forsøg giorte, som følger: en 8 Tom. Morter blev ladet med $\frac{1}{2}$ $\mathcal{W}$ Krudt og en Kugle af haardt Træ, veiede omtrent $8\frac{1}{4}$ $\mathcal{W}$ og bestaaende af to Halvkugler limede sammen. Morteren blev affudt under 45° Elevation og Kuglen faldt til Jorden fra en betydelig Høide i en Afstand fra Morteren af 400 Alen; fra Jorden sprang den atter op i en betydelig Høide, uden at Sammenføiningen i ringeste Grad løsnedes. Samme Udfald havde det næste Forsøg, hvor Ladningen var $\frac{1}{2}$ $\mathcal{W}$; Høiden, Kuglen faldt fra, meget større end første Gang; Nedslaget omtrent 800 Alen fra Morteren og Opspringene efter første Nedfald vare større og flere.

Det 3die Forsøg stete med næsten 1 $\mathcal{W}$ Krudt; Kuglen, som naaede en meget større Høide end de foregaaende Gange, faldt til Jorden med en forfærdelig Force omtrent 1200 Alen fra Morteren, men sprang ikke saameget iveiret efter Nedslaget som de forrige Gange, paa Grund af den Dybde, den trængte ned i Jorden. Ogsaa denne Gang var der ikke ringeste Spor til at Liimningen havde givet sig. Et fjerde Forsøg, med samme Ladning som sidste, havde samme Udfald, endskiøndt Sammen-

limningen blev foretaget paa Stedet. Operationen hermed var ganske simpel; den skete ligesom med almindeligt Liim ved at varme Compositionen over Ilden. Efter Sammensøiningen lagdes Kuglen i en Ballie med Vand, hvor den forblev i 15 Minuter, og accurat 16 Minuter efter at den var limet sammen blev den skudt ud af Morteren.

Ved disse 4 Forsøg havde man lagt Kuglen med den sølde Deel vendt imod Krudtet; men nu besluttede man at gjøre Prøven det stærkeste muligt, saavel ved at lade Morteren med 20 Pd. Krudt, som ved at vende Kuglens Sammensøining imod Krudtet, og Morteren eleveredes til 75°. Ved denne Prøve gik Kuglen saa høit, at man ikke kunde øine den i Luften, og den faldt ned omtrent 1400 Alen fra Morteren, aldeles ubeskadiget i Sammensøiningen.

Kuglen blev derefter 2 Gange udfskudt af en 8 Tommes Haubitz, ladt med 5 Lod Krudt; den slog mod Jorden 300 Alen fra Haubitz'en og ricochetterede flere Gange over en Strækning af 800 Alen, endnu uden ringeste synlig Virkning paa Sammensøiningen.

Det sidste Forsøg skete med en svær Forhammer (sledgehammer) som man bibragte Kuglen en Mængde Slag med, for at adskille Sammensøiningen, men uden ringeste Virkning, skøndt det faste Træ splintredes.

(Denne Opfindelse synes at kunne blive af uberegnelig Vigtighed for alle Slags Bygningsarbeider. I Skibbyggeriet vil den i mange Tilfælde gjøre Forbindingen med Jernbolte overflødig; svære og kostbare Sommerpiecer lade sig erstatte ved Sammenslimningen af flere smaa; kort: det forekommer os, at denne Opfindelse, om den i alle Dele holder Stik, vil bevirke hvad man næsten kan kalde en Revolution i Bygningskunsterne. Udg. N. N. f. S.)

Nordamerikanske Dampfregatter.

To Dampfregatter, Missisipy og Missouri ere nyligen løbne af Stabelen i Nordamerika. Missouri er bygt af Eg og kob-

bret. Den har to Dæk, med en Høide imellem dem af lidt over 6 Fod. Maskinrummet er afsluttet ved et fuldkommen vandtæt Jernskod. Dets Besæbning bliver 26 Kanoner en batterie, alle 42pdg., og 2 Bombekanoner paa Dørste-Dæk, borede til 10 To.

Længden paa Dækket er 228 Fod 8 To., største Brede 40 Fod; Dybde i Lasten 23 Fod 6 To., Røslens Længde 206 Fod; Drægtighed 1700 Tons, Hestekraft 600.

Misissippis er meget nær af samme Dimensioner, undtagen hvad Maskinerne angaaer, der ere efter det amerikanske Princip, nemlig horizontalt eller rettere skraat liggende. De have en Inclination fra Horizontalen af 25°. Diameteren af Skuffelhuulene er $28\frac{3}{4}$ Fod; Skuffelens Længde 10 Fod og Indsænkningen i Vandet af dem er 6 Fod.

(Naut. Mag. Juli 1841.)

Admiral F. C. Raas som Over-Equipagemester fra Aaret 1781 til 1792.

(30 fiældnere Memoirer og Autobiographier af den nærmere Fortids fortiente Mænd ere hos os, desto kiærkomnere er den enkelte der kommer for Lyset nu og da, og det er saaledes med Glæde at vi have modtaget nebensaaende, egenhændigt affattede Skilbring af Admiral Raas' Embedsvirksomhed i de Aar han forestod den vigtige Post, Over-Equipagemester Embedet ved Sø-Etaten. Med den, fra 1784—88 i Spidsen for Sø-Etatens Bestyrelse staaende, Over-Secretair Rosenkranges Papirer, som disse Memoirer i Ministeren Niels Rosenkranges Besiddelse, og af ham skienkedes de til sidst afsøbe Statsminister Admiral Bille, hvis Søn, Hr. Kammerherre, Capitain Steen Bille, har havt den Godhed at meddele os dem til Afbenyttelse for Archivet. Vi skulle, om end enkelte Steder med nogen Forkortelse, dog i Føvebsagen og selv i Sproget og Stilen giengive Originalen.

Følgende Noticer af Forfatterens Tjenesteliv torde findes passende her. Admiral og Ridder af Elephanten samt 1ste Deputeret i Admiralitets- og Commissariats-Collegiet Friderich Christian Raas, var født den 1ste December 1727, blev Secondlieutenant i 1747, Premierlieutenant i 1753, Capitainlieutenant i 1755, Capitain i 1759, Commandeurcapitain 1767, Commandeur 1775, Contre-Admiral 1794 (Charakt. 1781) Vice-Admiral 1797 (Char. 1790) Admiral 1803 (Char. 1800) og døde d. 28de Marts 1804. Fra 1770 til 1781 var han Chef for Søcadetcorpsen, i hvilken Tid vi finde ham flere Gange som Skibschef, nemlig i 1773 for Linieskibet Jøland, som hørte til den Eskadre af 12 Linieskibe og 4 Fregatter, der under Vice-Admiral F. C. Raas var udrustet til Demonstration imod Sverrig og gjorde et kort Krydstog i Østersøen; i 1779 for Linieskibet Jylland, hørende til Eskadren af 10 Linieskibe og 6 Fregatter under Vice-Admiral E. F. de Fontenai, og atter samme Skib det følgende Aar i Vice-Admiral Schindels Eskadre af 9 Linieskibe og 5 Fregatter. I 1781 blev Raas udnævnt til Holmens Over-Equipagemester, hvilken Post han besleedte til 1792. Den 9de Marts 1792 blev han udnævnt til 3die Militairdeputeret i Admiralitets- og Commissariats-Collegiet, 1794 til 2den Deputeret og 1796 til 1ste Deputeret, hvilket han forblev til sin Død. Medens han havde Sæde i Collegiet, fik han to Gange Commando af Eskadre, nemlig i 1795, da han med 7 Linieskibe og 3 Fregatter var forenet med

Nyt Archiv. 2det Bind 2det Hefte.

den lige saa stærke svenske Flåde under Vice-Admiral Grev Wachtmeister, og i 1796 med 8 Linieskibe, 3 Fregatter og 2 Brigger, der vare forenede med en lige stærk svensk Flåde under Vice-Admiral Nordenfjeld. Overcommandoen førtes vekselvis hver 3 Maaneder af den danske og svenske Admiral.

Følgende er en saa kort som muligt forfattet Beretning om, hvad der er foretaget under min Bestyrelse som Holmens Chef, fra d. 1ste Mai 1781, da jeg efter allerhøieste Befaling, uansøgt og imod mit Ønske, modtog Posten, til i Marts 1792, da jeg efter allerhøieste Befaling fratraadte samme.

Den Pligt, jeg skylder min gode Konge, det jeg skylder mine Medborgere, og det jeg som redelig Mand skylder mig selv, byder mig, offentligen at giøre Rede for mine Handlinger, og dette bør Enhver kunne giøre, Enhver villig giøre. Flere Grunde kunde anføres, men disse ere nok.

Saa lidt som jeg herved attraaer enten Smiger eller Berømmelse for vel udført Pligt, for Skyldigheder, der kunne og bør ættes af mig, som skylder min Konge og Staten Alt; saa lidt attraaer jeg herved at forarsage Uvillie eller Stod til Rogen; thi jeg har havt Forgængere i Posten, der have været Mænd af Indsigter og Talenter, Mænd af Redelighed og god Villie, Mænd, der ere berettigede til Eftertidens Hoiagtelse og Hæder. De have havt Fordomme og Mangler at kæmpe imod, som ere uadskillelige fra enhver Tid og enhver Post af saa stort et Omfang.

Sporledes jeg foresandt Tingene ved min Ansættelse til Holmen, derom kan den derover holdne Commissionsforretning bedst vidne. Contentum heraf er følgende:

1. Magazinerne m. m. være næsten udtømte og Meget af det, der fandtes, var kun lidet tjenligt og passende; især var der Savn paa Soudværk, Linegods, Seilgarn o. s. v.

2. Veddinge, Brævbænke, Broer, Bulværker og Huusbygninger var meget forfaldne og manglede større eller mindre Reparationer.

3. Reberbanen var i en saadan Forfatning, at man ikke kunde bestride Forarbejdningen af det som Holmen og Flaaden fordrede, og man maatte derfor lade flaae Tougværk i Byen hos Private, nemlig alt det, som oversteeg 1200 Skpd. Hamp. Føl- gelig maatte Partier af 10—12 ja 1400 Skippund Hamp aar- ligen og efter Omstændighederne flaaes udenfor Kongens Reber- bane, hvorved Kongen tabte betydeligen, saavel directe som indirecte.

4. De fleste Kongebaade saavelsom Pramme vare næsten ubrugbare af Mangel paa betimelig Reparation; Barkasser, Cha- lupper og Joller stode i Skurene ureparerede og mange iblandt dem vare upaalidelige.

5. Paa Nyholm og Langoen laa det lidet Forraad af Sommer, man havde, adspredt overalt, tildeels uden at være stab- let og tildeels uden at ligge paa Stroer, hvilket især var en Følge af, at de saakaldte Sommer- og Saugmølle-Pladser vare bort- skienkede til de Vest- og Ost-Indiske Compagnier, og saaledes skilte fra Holmen, hvorved den indvortes gode Deconomie leed; thi man havde derved mistet de bequemme eller rettere sagt nød- vendige Løse- og Besigtigelsespladser samt Plads til Sommerets Penlæggelse, hvilket medførte særdeles megen Uorden og Tab til- lige; thi Holmen manglede nu saaledes ikke alene Plads til Sommerforraadene, men de afstaaede Pladser maatte rømmes med stor Hast og Til.

6. Mudderet var særdeles meget tillaget, saavel i Far- vandet, som i Flaadens Leie, ved Mastekranerne og Riøhalings- stederne. Man savnede kraftige Maskiner og Pramme, beqvem Plads til at oplægge Mudderet paa, ja Folk og — Penge.

7. Faste-Stoffen af Sommermænd var betydelig svækket nogle Aar før, ikke alene ved, at et stort Antal Sommermænd var afgivet til den „Grønlandske Handel“, men især derved, at man ved denne Afstaaelse havde udsøgt de bedste Arbeidere; og nu krævede Flaadens hastige Forøgelse og dens fuldkomne Ved- ligeholdelse flige gode Arbeidere uden Ophold. Ligeledes var Divisionernes Mandstøb særdeles svækket i Brugbarhed, deels fordi

den store Syre i Koffardisarten loffede de bedste Matroser til denne, naar de havde udtient, da de ei vilde capitulere paany, deels ogsaa fordi man ikke maatte hverve de Indrullerede og indpræsenterere dem, førend alle Sø-Expeditioner med de kongelige Skibe vare endte, hvilket var for sildigt til Compagniernes Completering, og sølgelig maatte man tage hvad man kunde faae.

8. Foruden alt dette befandtes Mæsternes Afgang mærkelig stor, ligesom Seilenes, deels som Følge af Expeditionernes Mængde og Forskiellighed — de strakte sig nemlig til begge Indierne — og deels af Mangel paa gode Bevarelsesmidler.

Saadan var i det Hele Holmens Tilstand ved min Tiltrædelse. Hvorledes jeg har søgt at afhjælpe disse Mangler, indtil min Afgang fra Holmen; hvorvidt jeg har opnaaet mit Dnsse herved og hvorvidt Midlerne ere anvendte og Forbedringerne udførte, lige indtil at de ei have forvoldt Beføstninger, men Fordele, og Fordele af Betydenhed, hvilke maae og bør blive vedvarende: det vil af Efterfølgende vises.

For heri at følge en vis Orden og vise Tingene tydeligere, har jeg valgt at affatte disse Beretninger i 3 Perioder, nemlig fra Mai 1781 til Juni 1784; fra Juni 1784 til November 1787 og endelig fra November 1787 til Marts 1792.

Dog maa herved bemærkes, at denne Tomhed i Magazinerne, Mangel paa Forraad, Forsaldenhed paa Bygninger og den maaedelige Tilstand i det Hele, ikke bør tilregnes mine Forgængere i Posten, men en Deconomie, som under de Omstændigheder, der indtraf, da Statens Søværn maatte være i fuldkommen Stand, gjorde Savnet føleligere og forøgede Beføstningerne. Alt maatte i største Hast istandbringes, og det paa en Tid, da alle de fornødne Varer, som en Følge af den almindelige Krig imellem Europas Sømagter, vare stagne i Priser.

Det nødvendige Forraad, som Flaaden og Magazinerne kræve, bør derfor aldrig mangle, naar man ellers tænker som den, der ønsker Statens Vel, og besidder de fornødne oeconomiske Kundskaber.

Første Periode, fra Mai 1781 til Juni 1784.

Opmuddringen og Nyholms Udvidelse.

Til Statens Betryggelse ansaae jeg det uomgængeligen nødvendigt, at Flaadens største Krigsskibe kunde flyde ind og ud af Hukken, Bommen, Farvandet udfæster, forbi Tretroner, og indenfor til Brædbænke og Mastekraner.

Biskop kunde Skibene ved min Tiltrædelse til Holmen flyde, deels tomme, deels noget equiperede; men dersom Opmuddringen ikke uden Opsættelse og med Kraft blev foretagen, maatte ommeldte Farvande nødvendigt og snarligen saaledes opfyldes, at det næsten vilde blive et uoverkommeligt Arbejde at faae dem i den Stand, som udfordredes, især om uventede Omstændigheder skulde indtræffe, og i alle Tilfælde vilde det kræve overordentlige Bekostninger.

Jeg viste og beviste denne Sandhed i den store Commission, som blev holdt paa Fredensborg, og proponerede derfor først 4 store Muddermaskiner, til at optage løs Grund og Mudder paa 18—20 Fods Dybde, ny bygte efter samme Tegning, som de to Søbatter, der haves, saa at man fik 6 i Alt af disse, nemlig 4 til at bruges i Linieskibenes Leie, og 2 til Fregatlagene. Her til forlangte jeg det fornødne Antal Pramme og Folk; og da man meente, at Slaver kunde bruges til Mudderprammens Løsning, kunde jeg paa Bekostningens Vegne Intet have derimod; men jeg erindrede derhos, at dersom man ikke med al Sikkerhed ordnede det saaledes, at der aldrig fattedes Slaver til dette Arbejde, naar det eengang var begyndt, maatte jeg for stedse frabede mig Slaver. Videre udbad jeg mig, at Tramphuusmaskiner altid maatte holdes i Gang, og disse bestemte jeg til at optage og fordybe ved Brædbænkene og Kranerne samt i Farvandet indenfor Bommene, for at faae den manglende og nødvendige Dybde.

Med alle de Maskiner, der haves, blev det arbeidet af alle Kræfter, saaledes, at der ikke noget Aar var optaget saa meget Mudder som i Aaret 1783.

Nødvendigheden af, at skaffe Plads til Oplægningen af det optagne Mudder, gjorde, at jeg foreslog Nyholm udvidet paa Syd siden, saa at Anker-Den og Steenkisten maatte blive indtagne, og at der fra Anker-Dens syndre Side, til over imod Volden, maatte inddømmes til Opsydning, og, da saaledes en ny Anker-De og en ny Steenkiste maatte indrettes igien, at udjoge de beqvemeste Steder for disse paa Grunden lige for de nye Takkelageuse. I blandt de Grunde, jeg fremlagde for disse Forandringer, var, at man saaledes kunde vinde beqvem Plads til Tommeroplaget, hvor det kunde ligge sorteret efter Størrelse og Charakter, adskilt ved ordentlige Gader, saa at Udtagelsen af Stablerne blev beqvemere, meget Menneskearbejde kunde affattes, og formodentlig Heste i Fremtiden kunde anvendes til Tommerslæb. Endvidere kunde de gamle Fregats-Takkelageuse, som nu vare uskikkede til deres Bestemmelse og maatte forstives, blive anvendte til andet Brug, og nye Takkelageuse opføres ved Enden af Orlogstribenes. Saaledes blev efter min Formening det optagne Mudder anvendt paa bedste Maade til Fordeel i Tiden; Transporterne bleve kun lidet bekostelige, og de saa Tommergrave, som derved indgik, vare befundne til ingen Nytte og ville formodentlig befindes saaledes herefter, medmindre at Kongen kunde gjøre Bekostning af mange Aars Forraad; thi da har Erfaring lært, at naar Egetommer kan henligge i salt Vand 8—10 à 12 Aar, og derpaa, optaget af Gravene, atter kan ligge 4—6 Aar luftigt under Skuur eller Tag, saa vil desformodent de Vædsker forstyrres, som ere Aarsag til Træets hurtige Vedærvelse. Skibe, byggede af Træ, tilberedt paa denne Maade, blive ikke alene varigere, men sundere tillige. Frankrig især og England have giort Forsøg hermed og befundet Sagen rigtig, men tillige, at de Summer, der udfordres for at udrette Noget i det Store, ville være saa betydelige, at man maatte afstaae fra en Plan, der fordrede Millioner. Dette mit Forslag blev da prøvet og bifaldet.

Under denne Artikel maa og erindres, at Batteriet Chri-

Stianus Sextus blev bragt i Orden med Brixer og Tilbehoer; thi Kanonerne stode imellem Tommeret.

Seiltorrings-Masjine.

Denne proponerede jeg til Flaadens Seils Conservation, og at den maatte indrettes saa stor, at det største Orlogsfibss Seil ved den kunde paa eengang luftes og torres.

Ikke alene jeg selv, men mange Flere med mig, baade Landsmænd og Fremmede havde nemlig befundet, at ofte nye Seil, som aldrig havde været undersøgte i Søen, havde ikke alene taget Skade, men vare undertiden raadne, og at Seil, som henlaae paa Seillofterne, ofte befandtes varme og fugtige. Aarsagerne hertil maatte upaatviseelig være, deels at Seil, brugte til Søes og afleverede, ikke havde faaet al den Luftning og Torrering som behøvedes, for at udsage al Fugtighed, deels at Seildugen tager Skade ved egen Uddampning. Under vor fugtige Himmellegn, især For- og Efteraarstid, hænder det ikke sjældent, at Skibe maae standse Indlægningen, fordi de ei kunne faae Leilighed til at tørre Seil, og ofte maae de aflevere dem vaade. Er Seildugen meget ny, vil, i varme Sommer, naar Seilene ligge i Magazinerne tildekkede i deres Stabler, de olieagtige Dele, som Hampen indeholder, uddunste, og er der endnu nogen Fugtighed tilstede ved dem, opstaaer der en Gæring, som foraarsager større eller mindre Skade saavel paa Dugen selv, som paa Tilvæggningen og Naadderne. Dette var en bekendt Sag, saavel iblandt Fremmede som hos os, og derfor havde man en egen Plads, Seilhaugen kaldet, indhegnet til Seiltorrning, hvor man i smukt Veir udbredte Seilene paa Græsset. Men Pladsen var for lille og Seilene toge Skade af Fugtigheden i Græsset; man reiste derfor Bulke at hænge Seilene paa, men ogsaa det Midde var utilstrækkeligt. Imidlertid, da Statens Søværn ikke kan bestaae uden Seil, og disse ere til ingen Nytte, medmindre de ere paalidelige, saa var det ligefrem Pligt at søge, ved nyttige Indretninger at forhindre et Onde, som kunde have farlige Føl-

ger, hvad enten i Sigte af en Fiende eller naar det giælder at klare en Lægerval. Jeg foreslog derfor Seiltørningsmaskinen; den kostede herved 2000 Rd.; men denne Udgift har indvundet sig mange Gange, ikke alene ved Seilenes store Varighed, men ved den Besparelse, som er opstaaet af, at Skibene ikke længer opholdes fra at lægge ind af Bommen for de vaade Seils Skyld. For at gjøre denne Indretning saa nyttig som muligt, lod jeg et Skuur, som stod lige ved Seilhaugen, indrette saaledes, at man deri kunde indlægge de vaade Seil, som kom fra Skibene, saa at de havde ved Haanden til at lufte og tørre dem betimelig. Dette Skuur tjente tillige til deri at bevare visse Eggetømmerpiecer tienlige til Vaadebyggeriet.

Steen-Bulværker.

Bulværkernes Mængde og deres hastige Undergang forvoldte Ev-Staten meget betydelige Udgifter til Vedligeholdelse og Fornyelse af dem. Dette tænkte man paa at afhjælpe, ved at sætte dem af Steen paa den simpleste Maade, hvor Omstændighederne vilde tillade det. Forslaget blev indgivet, og da Maaden at udføre det paa blev befunden lige saa solid som besparende, blev den antagen at skulle iværksættes som Leilighed dertil gaves. Forfkiellen i Beføstningen vil erfares af Følgende: 20 Alen Bulværk, sat af Træ, som hidtil, koster 279 Rd. 80 β og staaer noget nær i 20 til 25 Aar, i hvilken Tid det udkræver hyppige Reparationer af Waterlister, Hammere, Forsætning o. s. v. samt aarlig Lapsalving med Tiære. Den samme Længde Bulværk, sat af Steen, dog ei hugne, men saaledes som de fra Christiansø tilføres os med Kongebaadene, koster 44 Rd. 60 β , og kan staae i en meget længere Tid end 20 Aar. Ved Udgangen af Aaret 1783 vare af slike Steenbulværker satte 400 Alens Længde, og jeg skal til Slutning af disse Oplysninger anføre, hvormegter der videre er blevet sat af disse Bulværker, samt hvor stor Besparelsen i Penge herved har været. Dog maa jeg herved anmærke, at dette Arbeide ikke altid kan foretages, fordi dertil

udfordres et overordentlig lavt Vand, medmindre man vilde besto Inddæmninger. Det er derfor kun leilighedsviis foretaget, meest om For- og Efteraar, naar Vandet falder stærkest.

Dokkens Hovedreparation.

Dette særdeles vigtige Arbeide var længe blevet udsat over Tiden, fordi man ikke uden Grund frygtede for, at der under Arbeidet kunde møde et eller andet Uheld med indtrængende Vand, som man ikke kunde beherske med det Pompeværk, man da havde. Da vi imidlertid havde faaet de Ventinske Pomper og vare komne saa vidt, at vi kunde selv forfærdige dem her, var det Tid at tage for Alvor fat paa Sagen. Jeg foreslog derfor, at det lille Reservoir i Dokken maatte indrettes til 4 saadanne Pomper, at drives ved Mennekraft, og det store Reservoir at indrettes til 11 af samme Slags Pomper, drevne ved Hestkraft. Salig Commandeurcapitain og Fabrikmester Gerner forfattede efter min Ordre Tegningen til Maskinværket, og dette var ved Udgangen af Aaret 1784 færdigt, saa at man nu kunde stride til den saa længe onskede Hovedreparation af Dokken.

Disse Ventinske Pomper, saaledes kaldte efter Capitain Grev Ventin, havde man allerede tidligere havt Modellen til, i det Smaa, med en Beskrivelse dertil, samt Ledder, Valver og Nagler i det Store, med alle fornødne Oplysninger, hvilket Alt hvilede i Collegiet tilligemed Constructionskommissionens Betænkning, som udentvivel fraraadede deres Indførelse. Jeg lod imidlertid en saadan Pompe forfærdige af 8 Tommers Diameter, og fik den prøvet i Statsraadets Paasyn, hvorved nogle af Collegiets Medlemmer vare overværende, og den udslog da fra 17 til 20 Tønder Vand i Minuten. Dette heldige Forsøg havde til Følge, at der blev givet Ordre til, at Orlogskibene Indfødsretten og Oldenborg samt Fregatten Perlen, skulde til yderligere Prøve forsynes med disse Pomper, og Resultatet blev, at de tilligemed Kongepomper bleve reglementerede for hele Flaaden.

Bekostningen af dette Pompeværk til Flaaden var vel langt større end af det forhen brugte, men dets overordentlig større Nytte opveier fuldkommen denne Bekostning, saameget mere som Varigheden er større, saa at disse Pomper kunne vare fra det ene Skib til det andet. Fabrikmester Gerner indførte en lille Forandring ved de Ventinske Pomper, idet han afskaffede den Metalrulle, hvorom Lederen nedentil vandrer, og istedetfor den anbragte et Metalrør paa dette Sted. Næsten alt Jern- og Metalarbejde blev gjort af Byens Mestere, paa Grund af det meget Arbejde, der var ved Holmen med nye Bygninger, Reparationer og Equiperinger.

Det Blaaleer, man behøvede til Dæmning ved Dokken, havde man Vanskelighed ved at faae. Commandeurcapitain Gerner forkastede alle de Prøver, der bleve ham foreviste. Man lod derfor Blaaleret hente fra Bornholm, hvor man fik det leveret i Kongebaaden for 14—16 R Tonden, medens man her paa Stedet havde begiært 48 R og derover. Salig Gerner's Flid og Paa-pasenhed, ved dette Pompeværks Indretning og Anbringelse i Dokken, bør jeg ikke glemme at omtale med al den Noes, som denne fortiente Mand tilkommer.

Anlangende en ny dobbelt Doks Anlæg, var det besluttet, at den gamle Dok paa Gammelholm skulde igien optages og indrettes til en dobbelt Dok; men da jeg blev noiere bekendt med Holmens indre Deconomie, fandt jeg saa mange Betænkeligheder ved denne Plan, at jeg maatte frataade den. Mine Grunde opgav jeg til Constructionskommissionens noiere Provelse, hvorefter de bleve forelagte Marinens Foresatte, og Resultatet blev, at Tanken om en Doks Anlæggelse paa Gammelholm blev opgivet. Men da jeg ikke destomindre ansaae en forsvarlig dobbelt Steendok for en meget stor Binding for Staten, lod jeg foretage Grundboring paa et i alle Henseender beqvemere Sted, bag Sø-Arsenalet nemlig, og hermed fortsattes igiennem de to følgende Perioder, hvor Resultatet vil blive berettet.

Reberbanen.

Ikke saameget Reberbanens Forfald i det Hele, som de betydelige Bekostninger aarlig, ved at lade flaae Tougværk udenfor Kongens Reberbane, og de andre dermed forbundne Omstændigheder, bevægede mig til at foreslaae en Commission nedsat, for grundigen og videnskabeligen at undersøge dette vigtige Anliggende. Medens disse Undersøgelser stode paa, troede jeg det min Pligt at forebygge Tab for Kongens Kasse, hvor saadant strax og for en Deel lod sig gjøre. Jeg lod derfor Extra-Spinding indføre paa Banen, hvorved det fornødne Tougværk kunde tilveiebringes uden Hjælp fra Byens Reberbaner og jeg tillige havde Visshed for, at Kongens egen gode Hamp blev anvendt, at ikke mere Tiære blev givet Tougværket, end bestemt var, og at Kongen fik et saa godt og paalideligt Tougværk, som Rebslagerkunstens Tilstand hos os endnu vilde tillade. Hertil erholdt jeg høiere Indvilligelse, og opnaaede derved i 1783 en Fordeel for Kongen af 6065 Rd. 24 ß , som ellers var falden i Andres Lod, uden at Sø-Staten derved havde været sikker paa at erholde godt Tougværk. Jeg gik et Skridt videre; thi jeg saa, at Seilgarnspinding, som hidtil havde været et Arbeide for Evende, borde udføres af Drengene, ikke alene for at spare i Dagløn, men ogsaa for at danne Drengene til gode Evende. Denne Sag blev greben an fra den rette Side, og Følgen blev, at Kongen vandt og fik bedre Seilgarn end forhen.

Jeg bør her offentligent yde den nu afdøde Capitain Mechlenborg min Høiagtelse og Tak for den Indsigt, Flid og Iver, hvormed han virkede for denne Sag, saavel som for flere gode Forandringer ved Reberbanen. Det gik denne brave og fortiente Mand som saa mangen anden dygtig Mand, at han heri Livet, istedetfor Tak og Paaskiønnelse, høiestede Avind og Fortrædigelse. Jeg skylder hans Fortienester dette Minde; Staten og Marinen skylder ham Meest.

Under denne Post vil jeg ogsaa erindre, at Reparationen af gamle Kvier forhen var et Arbeide for Seilmagersvende; men

Jeg indførte, at det blev givet til Drengene alene, saa at de derfra gik til større Arbejder, saasom Presenninger o. a. m., hvorved de dannedes til at blive gode Evende. Paa samme Maade har jeg, med Hensyn til Besparelse og Færdigheds Erhvervelse, besat de øvrige Værksteder med Drengene, hvilket blev saa meget mere nødvendigt, som Evende da vare vanskelige at erholde og Arbeidets Mængde fordrede mange Hænder.

Det var forhen autoriseret Brug at overlade den Bodruffte Seildugsfabrik alle Hampeblaarene for 8 Rd. pr. Skpd. Jeg saae, at der heraf kunde udbringes Meer, og foreslog derfor at sælge dem ved offentlig Auction. Dette blev bevilget, og 1783 bortsolgtes et Parti, som efter den nævnte Priis vilde have indbragt 952 Rd., men ved Auctionen indbragte 2508 Rd. 28 $\frac{1}{2}$; Kongens Kasse vandt selveligen herved 1526 Rd. 28 $\frac{1}{2}$. Ligeledes var det Brug at sælge det her ubrugelige Slet-Brandgods samt Gullinger ic, gammelt kasseret Spaardug m. m. til Papirsmøllen for 1 Rd. pr. Skpd.; jeg foreslog, at dette ogsaa maatte sælges ved offentlig Auction, og første Gang dette stete, vandt Kongen herpaa 365 Rd. 48 $\frac{1}{2}$.

Spaanehaugen.

Denne Indretning blev stiftet af vore Forfædre, for ikke, som forhen, at kiøbe meget smaat Materiale; man solgte nemlig de kasserede Skibe og kiøbte siden Kiler, Knaber, Horn o. m. m., som heraf kunde være forfærdiget. For at undgaae dette og selv hofte Fordelen, som nu tilfaldt dem, der kiøbte de gamle Skibe, stiftede man Spaanehaugen, hvor alt det mindre Materiale, som bruges, af Kiler, Knaber, Horn, Pinde, Skalmer o. s. v., skulde forfærdiges af gamle og til andet Arbejde udelige Tommermænd og Matroser, som der skulde ansættes, ligesom ogsaa det til Brug tjenlige Træ skulde benyttes og Resten sælges, dog at Enker ved Sø-Etaten skulde forlods have et heelt Læs gammelt Træ for 2 Rd. og et halvt Læs for 1 Rd. Endvidere

fulde alt det, som indgik i Spaanehaugen, udgaae af tidligere Vedkommendes Regnskaber.

Denne Indretning, som i forrige Tider kunde ansees for god, isærdeleshed sammenlignet med hvad der forhen fandt Sted, troede jeg, kunde modtage en Forandring til det Bedre, uden at komme Rogen til Last. Mit Forslag fandt Bifald, og følgende Hovedforandringer fandt Sted.

a. Af Skibe, som efter høieste og allerhøieste Befaling skulde ophugges, maatte ingen Mester udtage Noget, hvad enten Apteringer, Panelværk eller Andet, uden given Tilladelse og Opsyn; og herfor skulde de afgive detailleret Beviis til Vice Equipagemesteren, som staaer for Spaanehaugen.

b. Af det, der indkommer i Spaanehaugen, skulde Mesterne udtage, hvad de med Nytte og Fordeel kunne bruge, for at spare paa nyt Material; men de skulde anmelden dette til den ældste Equipagemester og Vice-Equipagemesteren, paa det at disse kunne skønne om Nyttens og Hensigtsmæssigheden heraf, samt være vidende om Forbrugets Rigtighed og lade sig give Beviis for det, der udtages.

c. Den ældste Equipagemester kan tilholde Mesterne til at udtage, imod et Beviis, af Sommermaterial til Forbrug, for at spare nye Trævare, saasom til Beddingers, Broers eller andre slige Tings Reparation; men Vice-Equipagemesteren maa være vidende om Alt og især have Tilsyn med Udtagelsens og Forbrugets Rigtighed.

d. De Partier, Holmen bruger, af Riler, Knaber og sligt Material, blive forfærdigede i Spaanehaugen og Intet udleveres uden Beviis fra hvert Sted. Det tilbageblevne Træ sælges ved offentlig Auction.

e. Overfor de to Underofficierer, som forestaae, den ene Spaanehaugen, den anden Ophugningen, eiheller Sloifningsfolkene maatte herefter, som for, benificeres deres strenge Arbeide med Brænde i Netter, men Douceur tilstaaes dem i Penge, i Forhold til de ophuggede Skibes Størrelse.

f. Alt Jern forvares under Laas, i dertil indrettede Kister, og afleveres Tid efter anden til Forvalteren ved det daglige Udgiftsmagazin, under dets bestemte Charakter, og Vægten opgivet af Meiermesteren.

g. Ligeledes maatte der vises Rigtighed for Klydsbly, Laase, Pomper ic., hvorfor Skibets Regnskabsfører var heftet for Opbygningen.

h. I Spaanehaugen indleverede Skilderkioler, Presenninger o. a. desl., bleve strax saaledes mærkede, at Intet kunde udleveres derfra uden at kiendes, og alle slige Ting bleve opbevarede for at sælges ved Auction, ligesom Broger, Gullinger m. m.

i. Vliktoi, saasom kasserede Lanterner og Sager af den Natur, som ei bør sælges af aabenbare Grunde, blive smaastødte og knusede, hvorpaa de nedpaffes i Kasser og kastes i Søen, imellem Bornholm og Møen, af Vaadsføreren, som farer paa Christiansø.

k. Paa det nu Vice-Equipagemesteren skal desmere bevæges til noiagtig Paapasenhed og tillige erstattes sin Møie, bliver ham tilstaaet visse Procenter af det, der sælges; men for at Alt virkelig skal blive benyttet paa bedste Maade og til største Fordeel for Kongens Kasse, saa skal især den ældste Equipagemester have fri Raadighed til at befale Mesterne at udtage og forbruge det Fornødne, dog stedse med Vice-Equipagemesterens Vidende og imod Beviis fra Mesteren, hvorfor ogsaa Vice-Equipagemesteren måanedlig giver den ældste Equipagemester Rapport om Forbruget og Udtagelsen.

Følgen af den forandrede Orden var, at istedetfor 150 Rd. aarlig Indtægt for solgte Sager, indkom 1784, det første Aar den nye Indretning traadte i Kraft, 2000 Rd., og denne Fordeel er neppe større end den indirecte, hvorved saamange Misbrug ere blevne hævede.

Saandværks-Stollen.

Denne led i 1774 en Afgang af 254 dygtige Sommermænd,

og det Tab blev siden meget føleligt, da Arbeidet forøgedes; Stammen eller Drengelasserne vare meget svage; man blev nødt til at udtage Folk af Divisionerne. Kongen betalte Compagnicheferne og fik uduelige Sommermænd, som næsten alle maatte udsættes igien. Det kostede Tid og Møie at faae Drengene til at indtræde, thi Udsigterne vare ikke tilfokkende. Imidlertid saae jeg dog ved Enden af denne Periode 221 haabefulde unge Sommermænd, hvormed Stokken var formeret. Det er en af Erfaringen bekræftet Sandhed, at Sommermænd ved Kongens Værft maae opdrages dertil fra Barndommen af, om de ellers skulde blive duelige og vænnes til at møde Kl. 5 om Morgenen og arbejde til Kl. 7 om Aftenen i Sommertiden, samt til den Subordination og Orden, som fordres. Man saae endog, at Sommermænd, der forhen havde arbeidet ved Holmen og været befundne duelige Arbeidere, naar de efter nogle Aars Udtrædelse af Tjenesten atter lode sig engagere, vare de forvante.

Andre forskjellige Arbeider i denne Periode.

Al forfaldne Bygninger, som i denne Periode ere fra Ny opførte eller reparerede, ere: Mastehuset, som stod paa Rippet til at falde sammen; thi Grunden, hvorpaa dette store Huus hvilede, var Træværk og aldeles forraadnet. Det blev repareret og Bunden lagt af Slyngeværk og Grundmuur. Stenene hertil bleve tagne af den Grund man samlede, og Træværket saavidt muligt af Spaanehaugen. Ved den syndre Side blev en Bygning tilføiet, hvori Fregatmaster og sammensatte Under-Kæer samt andet heelt Arbeide kan gøres; hertil blev ligeledes Træ fra Spaanehaugen benyttet. Tårnhuset ved Reberbanen var af Bindingsværk og ganske forfaldet af Ulde. Det blev nedrevet og et Nyt opført af Grundmuur, hensigtsmæssigt indrettet for at forebygge al Fare, da det er opført med Geyælvter, blot Steen og Jern, uden Træværks Anvendelse. Fregat-Takkelas-husene ere fra Ny opførte paa den nordre Side af Takkelas-husene til Linieskibene; den halve Deel af disse blev færdig

i denne Periode. Skubkarfolkene's Suus (?) blev opført, hvilket jeg foreslog af den Grund, at disse Folk hidtil havde haft deres Vaaning i Sammelholms Hovedvagt, hvor Rummet var saa opfyldt baade til Vagtlocale, Fængsler o. m. m. Følgen var, at der i dette af Mennesker saa tilpakkede Rum avlede's smitsomme Sygdomme, som derfra udbredte sig til Sygestuen og videre iblandt Mandstabet. Den nye Bedding Nr. 3 paa Nyholm blev lagt, men Slagbeddingen mangler. Elephanten paa Nyholm er forbedret og istandsat, samt et Skuur opført sammesteds til at bevare det ved Skibenes Riolhaling brugte Forstötningstømmer. Mastekranerne befandtes forraadnede og ere giorte af Nye. Den nye Anker-Oe samt en ny Steen-Kasse ere i denne Periode næsten fuldforte.

Foruden de nye Bygninger og Hovedreparationer i Dokken samt Flaadens Vedligeholdelse, have Linieskibene Indfødsretten, Holsteen og Wagrien; Fregatterne Kiel, St. Thomas, Bornholm, Moen, Perlen, Kronborg og Christiania samt Snauen Verken, faaet deels større deels mindre Reparationer. Nogle af dem ere to Gange reparerede og forhudede, men næsten alle have faaet nye Master, Seil og Takkelage. De mindre Skibe (Kongebaade) Pramme og Rosartøier ere deels reparerede, deels forseete; 2 Kongebaade bygte af Nytt, og Stykprammene Sværdfisken og Rokken hovedreparerede. Af Master, Stænger og andre Rundholter ere mange forfærdigede og især i det første Aar, da man maatte forcere Arbeidet i den Grad, at 34 Stk. sammensat Arbeide bleve forfærdigede og 209 Stk. heelt. Paa Bødkergods har Reparationerne været anseelige og Afgangen ikke mindre betydelig, som Følge af gammelt Gods, maadelige Magaziner og mange Expeditioner. Af nyt Gods er til Medio 1784 giort 100 nye Liggere, 850 Vandfade, endeel Halve og Qvart-Farkens samt andet mindre Gods. Dette er ei Stort udrettet; men Mandstabet ved dette Værksted er kun lidet, og Reparationer have givet meget at bestille. Hovedmagazinet var næsten udtømt; men ved Slutningen af 1784 var det, uagtet de mange Expeditioner,

completteret med det bestemte Forraad af tiærede og hvide Linc, Hysling, Merling &c., og et stort Parti Scilgarn, saavel som med anseelige Partier Tougværk. Mange Sværtouge, Gier og Barpegods bleve ogsaa forfærdigede i dette Tidsrum, og 1783 var det første Aar, man paa Kongens Reverbane spandt og forarbejdede 2400 Skippund Hamp.

Ved de sammensatte Masters Behandling foreslog jeg en ny Methode, som ingen Forøgelse i Omkostninger medførte; dens Resultat skal længere hen omtales. Til Skibenes Maling i Flaaden gav Contre-Admiral Grev Moltke den første Anledning, da han paa egen Beføstning led male Linieskibet Sophie Frederikke. Det fandtes mindre beføstligt, end Tiære, og er upaatvibseligen et bedre Bevaringsmiddel, især i varme Himmelegne, hvor Tiæren er meget kostbar, naar man der skal købe den. Jeg foreslog derfor hele Flaadens Maling, hvilket blev bifaldet og er siden fulgt.

Angaaende Opvuddringen er endvidere at bemærke, at Kanalgraven var saa opfyldt med Mudder, at end ikke en lastet Pram kunde flyde længere op i den, end til Pavillonen; man maatte derfor opvuddre her af alle Kræfter, hvilket Arbejde blev udført af Skublarfolkene, og saaledes blev saavel denne Kanal, som Banes- og Mastegravene, rensede til Udgangen af 1784. Denne Opvuddring forvoldte en meget slem og giftig Stank, som i hoi Grad besværede Nabolagets Beboere; thi fra Slamkisten flyder en Mængde Ureenligheder og Nadsler i Kanalen, og da der ikke er tilstrækkelig Strøm derfra til og under Reverbanen og ud i Banegraven, som man ved Anlægget havde haabet, saa samler der sig i kort Tid saameget Mudder og Ureenlighed her, at det er uomgængeligt nødvendigt hvert Aar at opvuddre.

At anføre alle de Reparationer og Forbedringer, som ere skete i dette Tidsrum, saasom ved Garnhuset, Kongens Bryghuus, Proviantgaarden, Söcacademiet &c., vilde blive for vidtløftigt. Lunter havde vi hidtil erholdt fra Holland, indtil afdøde Capitain Mechlenborg viste, at vi kunde fabrikere dem lige saa gode. Endelig fik jeg udvirket et kongeligt Commissorium, hvorved

udnævntes en Commission til at undersøge Keiberbanens Tilstand og udkaste Plan til forbedrede Indretninger ved samme. Medlemmerne af denne Commission vare: Commandeur Ellbrecht, Commandeurcapitain Bleugel, Capitainerne N. Stibolt, Pontoppidan, D. Fischer, Mecklenborg, G. Stibolt og Herbst; Commissionens Skriver var Ronne. Da Commandeur Ellbrecht døde, indtraadte Hs. Excellence Admiral Fontenay som Præsæs, og denne Commissionens Arbejder ere den til ligesaa megen Hæder, som den er Kongen og Staten til Fordeel; thi Commissionen seirede ved Videnskabers og Sandhedens Styrke, og tilintetgjorde gammel Fordom og ny List.

Den Periode fra Juni 1784 til November 1787.

Opmuddringen samt Nyholms Udvidelse og Indretning, Pælebukkerarbejde, m. m.

Den gode Forandring, at der blev oprettet en egen Commission til Opmuddringen, hvorved dette Arbejde blev skilt fra Holmens egentlige Arbejder, vil meget bidrage til Opmuddringens bedre Drist. Kunde to Tramphuusmaskiner endnu blive anskaffede, tvivler jeg ikke paa, at det største Orlogskib med fuld Rustning vil kunne fra Flaadens Leie hale ud igiennem det nye Løb, og at det gamle Løb vil kunne bringes til den Dybde, at Skibe paa 74 Kanoner med fuld Rustning kunne lægge ud igiennem Bommen, ligesom at man overalt i Flaadens Leie vil kunne faae en saadan Dybde, at Skibene der kunne equipere fuldt færdig, og endeligen, at man for Alvor kan tænke paa Fregatlagene.

Indpælingen og Bulværkerne fra den gamle Ankers til Graven Nr. 1 og derfra videre op imod Bolden, hele dette Stykke er nu næsten opfyldt. Saaledes er der ogsaa begyndt paa Indpælingen og Bulværkerne til det betydelige Stykke, hvormed Langøen skal forstorres. Guldforelsen heraf vil virke til Indforelsen af den Orden og de besparende Indretninger, som

man har for Die, men hvortil udkræves en større og beqvemere Plads, end man hidtil har havt at raade over.

Den nye Steen-Kasse samt den nye Ankers ere i denne Periode blevne færdige. Ved den Sidste mangler kun at henflytte Huset til Ankerstokkenes Opbevarelse. Næsten alle Flaadens Ankere ere nu der oplagte, og omkring Den er der giort saa dybt, at Ankerkranen kan flyde overalt og lægge til, for at overtage Ankerne.

Den nye Bedding Nr. 3 mangler endnu Slagbedding; men onskeligt var det, om den blev indrettet til et Liniesib; thi man havde da tre saadanne Beddinger, hvilket i flere Henseender vilde være onskeligt. Bragbeddingen paa Gammelholm er giort af Ny; Beddingen paa Vaadebyggerpladsen er næsten fuldfærdig; Bradbænken paa Nyholm er istandsat. Med Sætningen af Steen-Vulværker er fortsaret, og det skal nærmere blive omtalt i 3die Periode, hvormeget heraf er blevet sat.

De faste Broer langs ned til Bommen, Broen paa Toldboden og Broen ved Christiansholm, samt Flydebroerne ned til Bommen ere næsten alle giorte af Ny; ligeledes er Broen fra Vaadebyggerpladsen til Langeland samt Admiralsbroen giorte ny.

Ducdalber og Galleipælene, som ved Forening med Bomme danne den indelukkede Havn imellem Vaadebygger og Mastemager-Pladserne, vare næsten alle forraadnede eller meget beskadigede, hvorfor de i dette Tidsrum ere deels nye satte, deels forbedrede. Ved Gammelholm er ogsaa giort en Indretning til Bequemmelighed for Fartoiers Kielhaling og Grundtougernes bedste Anbringelse, ligesom der ogsaa, istedetfor at man brugte en Bul til Topjolle, er nu opført en lille Mastekran, hvilken gjør samme Nytte som Buffen, og kan tillige bruges til at ud- og indtage Fartoiernes Maste.

3 Mastegraven ere 4 Pæle nedrammede, for at indføre den Udskillelse og Orden imellem Mastetræerne, efter Alder og Dimensioner, hvilken for savnedes.

Ved Chalupskurene i Vanegraven er anbragt en liden Bul,

ved hvilken Varpankere kunne op og nedtages, og Hensigten hermed er, altid at have 2 Barkasfer liggende der, med fornødent Barpegods, for at man altid kan have den fornødne Hiælp i Beredskab, naar paaafordres.

Fregat-Takkelagehusene, som i forrige Periode vare paabegyndte, ere nu bragte under Tag og kunne ventes at blive suulfærdige i 1788. Herved erholder man alle Ting samlede paa deres rette Sted, Orden og Rigtighed befordres, Hurtighed under Equiperinger fremmes, og man vil herefter kunne benytte de gamle Fregat-Takkelagehuse til at henlægge Planer i, for at tørres til Skibsbygning og Reparationer. Dette trænge Skibene og den sande Deconomie til; thi Intet beforder Skibenes Varighed og Mandskabets Sundhed mere, end veltørrede Materialier. Arbeidet ved disse Huses Bygning er for det meste udført ved Mestere fra Byen.

Af andre Bygninger, eller Forandringer ved saadanne, nævnes: Ved Bodkerværkstedet er i Gaarden indrettet en Plads, hvor nogle Bodkere kunne staae og arbejde, hvorved Billedhuggeren igien erholder det ham tidligere anviste Værksted. Ligeledes er over Smedkerværkstedet indrettet et Sted for Dreieren, som har faaet en betydelig Forøgelse i hans Arbeide, ved Kassationen af største Deelen af det i Forraad værende Blokværk, hvis brugelige Dele dog anvendes. Denne Plads er ham kun for det Første indrommet, indtil man kan faae Kapertmagerværkstedet forflyttet til Christiansholm, hvor begge disse Værksteder kunne forenes.

En ny Tilbygning er givet Smedeværkstedet paa Gammelholm; Chalupskuret paa Nyholm er under Arbeide; Planen paa Nyholm er istandsat; ved Arsenalet ere betydelige Forandringer giorte for at vinde Plads, Orden og Besparelse. Skolen paa Gammelholm har faaet den Forandring, som Collegiet ansaae tienligst, for at opdrage unge Mennesker til gode Underofficierer, og som Følge heraf ere de øverste Etager i Bygningen nu indrettede til Raart-Archivet og dets Trykkeri.

Her maa ogsaa erindres, at Hs. Ex. Geheimeraad Rosen-

frants, som med utrættelig Iver arbejdede til Kongens og Mariens Bedste, har sørget for, at Husene i Nyboder blive forsøgede ved nye Gaders Bebyggelse. Dette skeer ved Byens Mestere. Iøvrigt ere alle Bygninger og Hu'e, So Staten tilhørende, vedligeholdte med den fornødne Reparation i denne Periode.

Dokkens Reparation og Planen til en ny Dok.

Saa snart Dokkens store Reservoir var blevet forsynet med de proponerede 11 Ventinske Pomper, og Maskineriet var færdigt, begyndte man med Iver paa dette vigtige Arbejde, som vil findes færdigt i 1789. Ungaaende en ny Doks Anlæg, da fortsatte man Grundboringen bag Ursenalet, og der er største Haab om, at en Dokke vil kunne anlægges paa dette Sted. En ny Dok er den vigtigste Mangel ved vor Flaade; uden den kan man i Krigstilsælde ikke foretage de Reparationer, som ideligen maae forefalde, saavel efter ethvert Møde med Fienden, om end kun imellem enkelte Skibe, som efter et Krydstog, hvor Uveir anstrenger Skibene. Uden at eie flere Dokker, end den ene vi have, kunne vi ikke holde vor Flaade activ i nogen længere Tid under en Udrustning, og jeg anseer dette for en Sag af saa uegen Vigtighed, at alle indsigtsfulde og formaende Kongens troe Mænd bør stræbe at opmuntre og virke til dens Fremme.

Reberbanen.

Tougværkets mærkelige Forbedring i Styrke, Varighed, Pandelighed og Deconomie ved Forsærdigelsen, er en Følge af den forommeldte Reberbanecommissionens veludarbejdede og af Hs. Majestæt allernaadigst approberede Plan. De derved vundne store Forbedringer vilde endnu været forøgede, saavel i Henseende til Deconomie som til Tougværkets større Varighed, dersom Commissionens Plan i det Hele var bleven fulgt; thi Liæringsmaaden og hvad dermed staaer i Forbindelse er indtil videre forbleven uforandret. Det er imidlertid aabenbart, at naar Liæringsmaaden ikke forandres, ville Fordelene ikke heller blive saa be-

tydelige som de kunde og borde være. Det er en afgjort Sag, at Lougværk maa tiæres, for at kunne modstaae Regn og Søvand, saavel som for at afholde Rotter fra at sticere det; ligeledes er det klart, at Sværtouge og Barpegods samt Veiereeb maae gives noget mere Tiære, end andet, hvad enten staaende eller løbende Gods. Men atter have Experimenter og Erfaring bekræftet, at for megen og for heed Tiære skader Lougværket og forbrænder det, naar det henligger, ligesom ogsaa, at de forskellige Maader, paa hvilke Tiæren anbringes i Lougværket, kunne forvolde større eller mindre Skade paa Garnene. Det er saaledes upaatvivleligt, at den hos os indførte Maade ved Garnenes Tiæring, eller den engelske Maade, ikke er den tilraadeligste, men derimod bør fraraades, nu da man kender de Franskes Maade. Vel er det vist, at naar denne bedre og tilraadelige Tiæringsmaade i det Hele skulde indføres, vilde deraf flyde nogle flere Bekostninger; men foruden at disse Bekostninger snart ville indvindes, vilde deraf følge andre Fordele, saasom, at man fik et paalideligt Hampemagazin, og at man i Krigstid kunde slaae alt sit Lougværk paa Kongens egen Bane, og aldrig komme i Forlegenhed for denne vigtige Artikel. Den sidste Krig har viist, hvor nødvendigt det er at have godt Lougværk og nok deraf; men det er just for slige Tider, at Staten holder en Krigsmagt og ikke for Fredstider. Imidlertid har jeg opfyldt en tro Undersaats og Borgers Pligter heri, og Tid og Leilighed ville vist raade Bod paa dette og mere.

Hampeblaarenes Salg ved offentlig Auction har man forfaret med, og hver Gang har det givet over 100 pCt. Binding for Kongens Kasse imod fordum.

Maaternes Behandling.

Herom skal jeg paa dette Sted kun bemærke, at man allerede har gjort Brug af de ruhugne Træer, der have været oplagte i de dertil indrettede Tørrehuse, hvori de færdiggjorte Master laae og i hvis Sted de ruhugne Træer til et 80 og et 74 Kanon-

Skib samt til Defensions Skibet vare indlagte. Disse nu udtagne Træer befandttes efter den korte Tid de havde henligget, at være næsten befriede fra al Fugtighed, undtagen allernederst i Roden, eller i de Ender, som have vendt nedad, hvor endnu nogen Fugtighed var kiendelig; men denne vil aldeles uddampe, naar Træerne kunne henligge den bestemte Tid af 3—4 Aar. Et luftet Skuur er tilføiet Mastehusets nordre Side paa Gammelholm, istedetfor det forhen aabne og unyttige, her stod. Men da man, for at vinde Plads til det nye Fregat-Takkelagehuus paa Nyholm, maatte nedtage 3 af de gamle Mastehuse, som allerede nu og endmere herefter ville befindes unyttige, saa blev et af disse Huse henflyttet til Mastemagerpladsen og indrettet saaledes, at deri kan forfærdiges sammenlagte Master, og herved er nu raadet Bod paa de Bekostninger, man før og ofte havde, ved at opføre Mastehuse paa ubequemme Steder, for at nedbryde dem igien, naar det forehavende Arbeide var endt. Ligeledes er der sørget for at faae et beqvemt Sted til at tørre Ege- og Gyrematerialier til Mersene, samt ruhugne Salingsknæer, paa det man dog engang kunde sætte tørre Knæer paa Masterne og ei som hidtil vaade, hvilke anstille Masterne paa det allerfarligste Sted og have voldt Kongen utroligt Tab, som herefter kan og bør forhindres, naar man ellers sørger for, at Forraadet deraf er som det bør. Man havde før et lille aabent Skuur paa Pladsen, men dette er nu overflødig og desuden som raadent kasseret.

Udskillige andre Arbeider.

Den første Vandcisterne hos os er Jagten Ravnens, som hertil af mig blev foreslaaet. Tanken om, at beklæde den med Bly indvendig, bortfaldt som skadelig for Sundheden. Denne Indretnings Beqvemhed og Nytte, for hurtigen at fylde Vand og forsyne Flaaden, vil sikkert fremkalde flere af dette Slags Forretninger. Meget bekofteligt Fadeværk spares derved, og Vandfyldingen skeer paa denne Maade langt hurtigere og bequommere.

Skibenes Maling med Oliefarve er nu, ved kongelig Resolution,

giort til almindelig Regel for Fremtiden, da ikke alene Skibene bedre conserveres herved, men Bekostningerne ere meget mindre, end ved den forhen brugte Overstrygning med Siære.

Det Ventinske Pompeværk er ligeledes ved kongelig Resolution befalet indført paa alle vore Skibe, og foruden Indfødsretten, som forløst, ere nu 12 Skibe forsynede dermed; men man er nødt til at lade endeel forfærdige af Byens Mestere, paa Grund af det meget Arbeide ved Holmen.

I Smedien ere betydelige Arbeider udførte, deriblandt Anker til to 74 Kanon-Skibe og til to 20 Kanon-Skibe; overordentlig mange Slange- og Vinkel-Kværer til de nybygte Skibe, Ventinske Pomper, Redskab til Grundboringen, samt meget Meer, som uopholdelig fordres.

I Repertmagerværkstedet ere ligeledes betydelige Arbeider udførte, Forsøg til det Bedre iværksatte, endog til at forsyne Flaaden med Stillekiler og Skamler.

Foruden alt det Voldergods, som er repareret fra 1781—87, er nu forfærdiget Ny: Liggerseer 600, hele Vandfæde 2850, halve Vandfæde 216, Quart ditto 250, Brændeviinsankere 597, Kanjonsfæde 30, Friskeballier 49, Spisebakker 3648, og desforuden et stort Parti Krudttønder og Smaagods af Poser, Dullestøbe o. s. v., saa at, skiondt Expeditionerne i 1780—81—82 og 83 have forvoldt stor Afgang paa disse Artikler, er dog Forraadet betydeligt større end forhen.

Hovedmagazinet har efter Commissionens Forflag erholdt en forandret Indretning til større Ordens Indførelse og Besparelse, og det har nu en Beholdning, som Collegiet anseer tienlig, indtil den Commissions Betænkning er indløben, som er nedsat i Anledning af Flaadens og Magazinerne's Forraad.

De ved Spaanchaugen indførte Forandringer have fremdeles viist gavnlige Folger for Sparsomhed og Orden, saa at ikke alene Holmen derfra er bleven forsynet med saavel alle Slags Smaaredskaber af Riler, Dreiere &c., som ogsaa større Stykker til Stroer for Tommerstaber, Reparationsmaterial m. m., men

det ene Aar med det andet har indbragt over 2000 Rd. ved Salg, og skiondt vel heraf Noget afgaaer i Procenter til Vedkommende, bekræfte saavel de directe som de indirecte Fordele Forandringernes store Nytte.

Flaadens Master og Rundholter saavelsom Seilene og Takfelagen ere i complet Stand.

Ved Artilleriet ere Forsøg anstillede med Jernkanoner, som man nu ved forbedrede Stobnings og Boringsmaader kan erholde langt paalideligere end fordum, saa at vor Nabomagt endog har støbt Kanoner med 1 Caliber Gods, hvilket dog ikke hos os er befundet tilraadeligt formedelst andre deraf flydende Uleiligheder. Paa min Anmodning har man støbt Morterer af Jern, og de udholdt de stærkeste Prøver. Ikke alene ere Bekostningerne over 700 pCt. ringere, end ved Metal, men de ere ogsaa meget varigere. Af Carronader, dette ny opfundne Skjts, lod Hs. Gr., Geheimeraad Rosenkrants forskrive fra en 12-pundig af, til en 16-pundig, for ved egne Forsøg at komme til Overbeviisning om deres Værd.

3rie Periode, fra November 1787 til Marts 1792.

Jld: eller Dampmaskinen.

Hvad der gav den første Anledning til, at indføre denne Maskine hos os, var den næsten til Umulighed stigende Vanskelighed ved at holde Flaadens Ankere fuldtallige. Endskiondt saavel de tidligere Ankersmedemestere ved Holmen, som den nulevende Mester Paulsen, fortiene megen Berømmelse for dette Slags Arbeide, gav den hidtil brugte Maade ikke nogen fuldkommen Sikkerhed for, at Jernet's Pakning under Hede og Hammer blev i alle Maader saa fuldkommen, at Ankerne erholdt al den Styrke og Paalidelighed, som dette for Skibes og Mandstabs Sikkerhed saa vigtige Redskab fordrer. Man fattede først den Beslutning, at lade Ankere forfærdige i Norge ved Jernværkerne,

hvor der havde Herculeshammer, der drives ved Vandkraft; men man maatte snart frasalde denne Tanke, da man ogsaa kan kobe Guld for dyrt, og helst da man netop paa den Tid fik at hore om Dampmaskiners Anvendelse i England til at smedde Ankere ved. Nodvendigheden bragte os altsaa til at tænke paa at faae en lignende Indretning indført her hos os. Men Vanskelighederne, ved at faae en Mand med de fornødne Kundskaber og Indsigter her indbragt, vare paa denne Tid meget store, og Sagen vilde endnu en Tidlang være forhalet, hvis ikke en Geheimeraad Rosenkrants's Iver og Gavnelyst havde understøttet den, hvorfor Staten bor yde ham Hæder og ei heller forglemme en Capitainlieutenant Haaber, hvem Udførelsen blev overdragen. Disse Mænds Iver, og heldige Omstændigheder, hvoriblandt vare Familieforhold, forskaffede os en Mitchell, lige saa stor Mechanikus, som dydig, agtbar og modest Mand. Hvorvidt jeg og Flere have bidraget til at holde Hovedet iveiret paa denne fortiente Fremmede, inedens han arbejdede paa at udføre Maskinen og havde at overvinde alle de Vanskeligheder, som en fremmed og i Sproget ukyndig Mand, der skal betjene sig af Professionister og Kunstnere, som ere ukyndige i det Slags Arbejde, møder hvert Dieblik — det vil Manden selv bedst kunne tale om; helst naar man hertil lægger, nu Ondskab, nu Misundelse, nu Fordomme, nu ret Abderitiske Sententser, og nu Fremmedes Mellemvirkning, for at stille Staten af med en Mand, som man lige saa meget selv ønskede sig som man misundte os ham. Men ogsaa kunne alle vi, som have medvirket til, at vi beholdt Manden, nu glæde os ved at see en af vort Søværns vigtigste Mangler afhjulpen, ligesom vi endnu kunne haabe flere Frugter af hans Genie og Indsigter i Maskinvæsenet. Vi ere nu sikke paa at erholde gode Ankere i saa stor Mængde, som vi behove, og til billigere Priser end forhen. Anterspaaner til maa-delige Ankere kunne ogsaa der gøres af gamle Jernstumper og Stykker; Vaand til Fade; alle Slags Boltejern; Jernknæer; Korlykker og meget Andet. Det gamle og forhen som ubrugbart

næsten anseete Jern kan, ved Hjælp af Reverbeer-Donen, gøres anvendeligt som det bedste Jern, og flere nyttige Ting forestaaer, saasom at klippe Søm, arbejde og valtsse Mastebaand, forsærdige Skibskabysfer, støbe alle Slags Metaller o. s. v., naar Mandens Flid og gode Villie opmuntres og styrkes. Udenbart er det, at man uden denne Maskine, og uden Hr. Mitchell, havde været yderlig forlegen i Aaret 1791, fordi 3 Skibe med Jern forliste for os; man maatte tage sin Tilflugt til gammelt Jern og denne Maskine, hvilket ogsaa lykkedes saa godt, at der ingen Standsning fandt Sted.

Til Opførelsen af denne Maskine blev meget Materiale leveret af Spaanehaugen, hvilket er anført i Beregningen af Bekostningerne. For at bevare de skotske Steenkul, som tabe sig i fri Luft og udsatte for Regn, er nu Tag opført over dette Magasin; ligeledes er der opført en Steenkulshauge af Grundmuur til de Newcastleste Steenkul, samt et Indlukke til „Coaks“ eller afflammede Kul, hvilke jeg snarlig kunde føres i Brug.

Videre Smedearbeidet anbelangende.

Da nu alle Skibene ere forsynede med Jernknæer og de nye Sceptere, ligesom ogsaa alt jernbeslaaet Blokværk nu næsten er færdigt, saa vil herester, ligesom Skibe ophugges, alle disse bekostelige Artikler gaar fra Skib til andet og saaledes blive til Besparelse ved nye Bygninger. Sværankere og mindre Ankere ere forsærdigede nye og andre reparerede; kun Skade, at man har manglet Jern til dette vigtige Arbeides Fuldførelse. Skibe forliste, Ankere forliste, Skibe affodes tilligemed deres Ankere til Handelsbrug; herved var man sat tilbage; dette og Aarene 1762 og 1769 vise Nødvendigheden af, at der altid er Forraad i Magazinerne.

Hele Marinen er uden tvivl enig med mig deri, at vore Skibes Kabysfer høiligen trænge til en bedre Indretning, saavel for at spare Brændsel, som for at forebygge Fare af Ilden og forekomme de Sygdomme blandt Mandstabet, der sikkert ere en

Følge af Kobberkiødlers Brug. Allerede 1781 ønskede jeg at bidrage Mit til en saa onskelig Forandring, og beordrede derfor en Tegning optagen af en velindrettet Kabys, hidbragt med Lieutenant Mac Intosh fra England. Denne Tegning var det mig ikke muligt at erholde, uagtet den var gjort færdig, forend 1785, da jeg maatte bruge min Embedsmyndighed som det sidste Middel. Efter den Tid fik jeg en anden Tegning optaget af en lignende Jernkabys, som et russisk 74 Kanon-Skib havde ladet forsærdige og indsætte i England. Jeg fik udvirket, at Tegning herefter blev gjort til en Jernkabys for en 36 Kanons-Fregat, og den blev leveret Hr. Glueberg i Norge, for derefter at forsærdige en Saadan til Forsøg; men herved er det hidtil blevet. Vel har jeg seet, at man har medgivet en Fregat til Forsøg en Jern Kabyskiedel, som man har været fornoiet med, og dette var i alle Fald for Mandstabsets Sundhed en Forbedring. Forslag er gjort, at forskaffe os en Jernkabys til et 74 Kanon-Skib fra England; men ogsaa dette er endnu be-
rende. Imidlertid er Skylden ikke paa min Side*).

Kleinsmedemester Mathiesen har viist sig som en Mand af Genie, ved at opfinde en Stærkemaskine, ved hvilken han allerede har aflagt Prover paa at kunne paa det hurtigste og netteste forarbejde saavel Dunkrafter, som alle Skræver, Nøgler, Hængsler &c. Collegiet bifaldt hans Opfindelse og opmuntrede ham som en Mand af Genie og Fortieneste. Han arbejder fremdeles paa at bringe Tingen til Fuldkommenhed efter Tid og Evne. Naar denne Maskine kommer i fuld Virksomhed, hvilket jeg ønsker, medens Manden lever, vil derved vindes bedre og smukkere Arbejde, til billigere Priser, og vi ville i Fremtiden kunne forsyne os med Meget, som nu maa hentes hos Fremmede. Men Manden maa bruges medens han lever.

*) Med temmelig Sikkerhed troer vi at erindre, at de gamle Kabysker endnu havde i Flaaden lige til 1807, med Undtagelse af det Høhlenbergske Linieskib Prinds Christian Frederik og maaskee nogle af de mindre Skibe.
Udg. N. A. f. S.

Opmuddringen, Nyholms Udvidelse og Bulværker satte.

Med Opmuddringen er nu gjort den Fremgang, at Liniesibe med begge Batterier inde have kunnet lægge ud og ind. Mangel paa de to oven omtalte Maskiner har gjort, at dette vigtige Arbejde ikke fremmes saa hastigt, som kunde ønskes; men Tiden maa staa Raad. Dette Arbejde er vel ikke Højsmen underliggende, men i Forbindelse med hvad tidligere herom er anført af mig, omtales det her.

Med Opfyldningen af Nyholm og Langøens Udvidelse er forfaret; men Opfyldning mangler især, da det, som opmuddres og ellers kan tilveiebringes, skal bruges til at opfylde det nye anlagte Værk ved Trekroner.

Af Træbulværker er Noget sat paa Nyholm, ligeledes et Stykke i Nyhavn; paa Gammelholm blev det Stykke sat nyt, i Kanalgraven fra Pavillonen og op efter til Hjørnet ved Giæthuset. Endeel Reparationer ere givne Bulværkerne ved Bryggerhuset, Brædbænkene ved Gammelholm og flere andre Steder; ligeledes er i den gamle Dolke den hele nordre Side sat ny.

Med Steenbulværker er efter Tid og Omstændigheder forfaret saaledes, at der, ved Udgangen af 1791, i Alt var sat fra min Tiltrædelse i 1781 følgende: paa Gammelholm 885 Alen, ved Sø-Statens Laboratorium 100 og ved Christiansholm 351 Alen, som udgjør i Alt 1336 Alen. Disse Bulværker ere satte, fordi de gamle vare raadne og kunde ei staae længer.

Derksom de skulde have været satte af Træ, vilde de have kostet, à 20 Alen 279 Rd. 80 § . . . . 18,689 Rd. 15 §.
af Steen have de kostet, à 20 Al. 44 Rd. 60 § . . . 2,954 " 16 "

Gevinsten ved første Opførelse var altsaa 15,734 Rd. 95 §.

Men om 20—25 Aar er atter denne hele Sum vunden, tilligemed Tæren til Lapsalving og de aarlige Reparationer, som Træbulværker udbræve, og dette vindes, saalænge Steenbulværkerne kunne staae, og de staae længe. Vil man have dem pyntelige

og hugge Stenene, saa blive de bekosteligere; og skal man kobe Stenene, bliver det samme Tilfældet.

Om Beddingerne og Grundboringen.

En ny Slagbedding er anbragt ved Beddingen paa Vaades byggerpladsen, og da Beddingen Nr. 3 mangler denne og er desuden kun indrettet til Fregatter, saa har jeg ladet forfatte en Tegning og Overslag saavel til denne som til dens manglende Slagbedding, og ligeledes til denne og dens manglende Slagbedding, som og til Beddingerne Nr. 1 og 2, da disse og behove Hovedreparation, især den ene, og dens Slagbedding at gøres af Nyt, ligesom den andens maa repareres.

Den gamle og aldeles forraadnede Bedding imellem Chaluspikuret og Banebroen, langs med Banegraven paa Gammelholm, hvilken brugtes til Reparation af Pramme, Barkasser og andre Fartøier, er tagen under Hovedreparation og nu mestendeels færdig. Det hertil medgaaede Træ er paa lidt nær taget fra Spaanehaugen.

Grundboringen er tilendebragt og viste Intet, som kunde forhindre Anlæget af en dobbelt Dokke bag ved Arsenalet. Smidertid kom man ved en Leilighed til at tænke paa et andet Sted, mindre kostbart og i visse Henseender lige saa bekvemt; men ved ingen af Stederne kom det til nogen Bestemmelse; dette er forbeholdt en sildigere Tid, hvortil jeg af Hiertet onsker Held og Lykke; thi jeg veed med al Overbeviisning, at Staten ikke kan undvære denne Indretning, og vilde høiligen savne den i Krigstid.

Masterne betræffende.

Det Haab, man gjorde sig om en større Varighed ved Master af sammenlagt Gods, formedelst de indførte Forandringer, har til Dato bekræftet sig; thi ingen af de saaledes forfærdigede Master ere caserede, end ikke Fregatten Bornholms Stormast, den allerførste, der blev gjort 1781. Den udholdt Togtet med dette Skib, da Fokkemast og Bouspryd forlistes, og er ikke be-

funden at have den mindste Skade. Vel er det vist, at de saaledes forfærdigede Master endnu kunne tage nogen Skade i Sporet, af den Fugtighed, som endnu kan være tilbage i Træet og trækker nedester, samt det Vand, der løber ned langs Masten; men denne Skade er ikke vanskelig at forebygge og kan ikke blive af stor Betydning. Fordelene have derimod været saa betydelige, at man ikke har behovet at forsøge Forraadet af Mastetræer, og i 1791 blev der intet svært Træ kiøbt til Holmen; der er saaledes al Grund til at haabe, at denne Masternes Forandring vil i et Tidsrum af 24—30 Aar bevirke en Besparelse af 3—4 Tønder Guld. Dette er Sagen fra den oeconomiske Side betragtet; men der er endnu en anden Fordeel herved, som maaskee er endnu vigtigere, det er, at Skibene, ved nu bestandig at ligge med Masterne indsatte, kunne equiperes til enhver Tid, inrederis dette forhen var umuligt, naar Isen laa, da man først maatte vente til den brød op, for at kunne udtage Masterne af Mastehusene og forhale Skibet og Masteskaaden til Kranen, for at indsætte dem. Nu Hayes ikke alene Masterne staaende, men endog de fleste af Rundholterne i Skibet, med Undtagelse af Mærø og Under-Rær, saa at Intet fra den Side kan nu standse en Equipering. Vi kunne altsaa nu have vort Søværn ude i rette Tid, hvilket ikke før var Tilfældet, skiondt dette er hvad Statens Sikkerhed fordrer, og for denne er baade Sø- og Landværn til, og Fuldfærdigheden af disse til alle Tider er det som alene bør sørges for; thi naar en Stat vil være vis paa Fred, maa den altid være færdig til Krig.

Dreierværkstedet og Blokværket.

Foruden at man har arbeidet overordentlig meget, saavel til de mange og mange Slags nye Bygninger, Bradbænke og Hovedmagazinets Completering, bør jeg ikke glemme, at man der i den sidste Tid har opfundet en Maade at giøre de bekofteligste Blokværk, saasom alle trestivede Blokke, saaledes, at det bliver mere varigt og mindre kostbart end forhen, hvilken Maade

er opfunden af den nuværende Qvarteermand ved Værkstedet. Denne Opfindelse gjør Mandens Talenter Værd og kan komme os til stor Nytte; thi vi have allerede oplevet, at vi ei kunde faae Afstræk til Blokværk af det største Lommemaal og kun faare lidt af det næststørste. Man stod netop paa Nippet af at være i den Nødvendighed, at maatte udsøge af Egetommer-Beholdningen til de sværeste Blokke, Dukshoveder og Jomfruer, og var virkelig bleven nødt til at tage dette, i hvor usordeelagtigt det i mange Henseender var, dersom ikke Trangen var bleven afhiulpen, ved at Holmen forsynedes med det ypperligste Afstræk, tænkes kan, til mindre end den halve Priis, der var budt. Man spørge ikke om, hvorledes?

Paa Blokværket har været arbeidet med Kraft, saavel til de nye Skibes Bygninger, som til andre Steder, og til at completere Hovedmagazinet. Da dette Magazin nu snarligen vil kunne anses complet med dets Beholdning, deels fordi den næsten er complet, deels fordi Beholdningen af det ruc Arbeide er anseelig og man nu har Forraad af Afstræk, saa vil herefter Besparelsen blive kiendelig her. Den hele og saare bekostelige Forandring er nu til Ende. Hovedmagazinets Beholdning af Blokværk forhen var kun en Illusion: gammelt, ubrugeligt og uskiftet var næsten Alt, og Indretningerne til Ordens og Rigtigheds Holdelse ligeledes. Nu er alt dette lykkeligen overvundet ved det nye Reglement, og ligesom et Skibs Takkelage casseres og afleveres, gaaer Blokværket igien ind i Hovedmagazinet, hvorfra det atter udleveres til nyt Brug.

Reberbanen.

Fordi Expeditionerne i de seneste Aar have været betydelige, derfor har ogsaa Arbeidet ved Reberbanen i samme Grad været forøget. Uden at overdrive Sagen, kan man i det Hele paaftaae, at Kongen hvert Aar siden Extra-Spindingen blev indført, har vundet idetmindste 6000 Rd. og derover. Antage vi imidlertid dette som et Middeltal, saa udkommer der for de 8 Aar

Extraspinding har været indført, den Sum 48,000 Rd.; uden at nævne de store Fordele af et stærkere, varigere og haandeligere Tougværk.

Sampeblaarenes Salg har vedblevet at vise sig fordeelsagtig for den kongelige Kasse, og Gevinsten er bleven saa meget større som Partiernes vorede, og da Kisbernes Antal tiltog, steg Priserne. Man kan uden Overdrivelse antage, at der det ene Aar med det andet er vundet idetmindste 2000 Rd., hvilket i de 8 Aar giver en Indtægt for Kongens Kasse af idetmindste 16,000 Rd., en betydelig Gevinst paa en saa ringe Viting.

Bødkergods.

Expeditioner i den sidste Tid have medtaget meget Fadeværk. Skibene og andre Defensionsfartøier maatte ligge oplagte som i Krigstider, med Fadeværket inde; desuden overraskede den strenge Vinter 1788 os, hvorved 300 Liggerseer og 2000 Fade toge meer eller mindre Skade*). Jeg maa her bemærke, at Bødkergodset, som er en meget vigtig og bekostelig Artikel, har trængt og trænger endnu til et godt Magazin. Jeg har i denne Anledning gjort adskillige Forslag, har anviist Plads, ladet forfærdige Tegninger og Overslag dertil; men endnu uden Nytte. Det Magazin, der forhen brugtes hertil, ovenover Hovedmagazinet, havde sine store Feil; men selv dette er nu taget til Equiperingsgodset, og altsaa har man endnu mindre Plads. Jeg har ladet endeel af Fadeværket indsætte i Skibene, og der er det bedre bevaret end forhen; men endnu maa leies Plads paa Kanalcompagniets Magazin, og der ligge Fadene ikke som det var at ønske, fordi den store Hede under Taget gjør Skade.

---

*) Denne haarde og tidligt paakommende Vinter var ogsaa Aarsag til, at omtrent 30 Fartøier, af Barkasser, Chalupper og Joller næsten bleve ruinerede og maatte have store Reparationer, ligeledes toge mange Seil, endeel Slag-Gods m. m. Skade.

Den senest antagne Hovedreparationsmaade.

Da det syntes aabenbart, at Skibe, som efter deres 12te Aar fra Hovedreparationstiden befandtes ved noie Eftersyn værdige til, ved Hiælp af en passende Reparation at giøre længere Tjeneste, ikke borde forsømmes, og at det ikke borde udsættes med denne Reparation til det enten var for sildigt eller andre vigtigere Ting forbod den, saa fandt jeg tilligemed flere kyndige Mænd dette saa aldeles overeensstemmende med Statens Vel, med sand Deconomie og med vore værdige Forgængeres Tænkemaade, saasom en Admiral G. F. de Fontenai, en Bodroff og Flere, at jeg ikke tog i Betænkning at giøre et Forslag i denne Henseende. Mit Forslag blev antaget, og saaledes bleve Linieskibene Sylland og Prindsesse Wilhelmine Caroline indsatte i Dokken og der først efterseete med den fornødne Reparation, hvorefter der blev givet dem en 2½ To. Fyrrehud, som rækker op til letteste Vandlinie; derfra og op til underste Barkholt fik de en Egehud, og de ville saaledes endnu i nogle Aar kunne tiene. Fregatterne Perlen og Kiel bleve paa samme Maade forhudede; og skiondt der ikke kan siges det samme til Fordeel for Fregatter paa denne Maade reparerede, som for Linieskibe, saa er det dog vist, at slike Fregatter kunne giøre Tjeneste, især i Fredstid som Bagtskibe, hvorved de nyere og gode Fregatter med Takkelage, Seil o. s. v., kunne conserveres til bedre Leilighed. En kongelig Resolution bestemte denne Reparationsmaade for Eftertiden at følges; og den bør ikke udsættes; thi naar Feidetid paakommer, og hurtige og store Equiperinger og Reparationer skulle stee, da er det ikke Tiden at tænke paa slikt Arbeide, helst Dokken da vil blive overordentligen occuperet.

Almindeligt Overblik.

Uden her at melde om de mange Linieskibe, Fregatter og andre Fartøier, som ere byggede i min Tid, bør jeg ikke lade være ubemærket, at man nu er forsynet med Kongebaade, som kunne giøre de Tjenester, man kan fordrø af dem, følge en Flaade,

bruges paa Expedition samt føre et Skjts, der er anseeligt. Saaledes ere Søormen og Hellefynderen langt bedre i Seilads, stærkere i Forsvar og koste mindre end de hidtil brugte Snauer: Lærken, Vro, Echo og Fama, eller de affskaffede Sukkerter. Men alle disse Fordele ville findes endnu større i de nybyggede Brig-ger, hvilke ere langt at foretrække de 20 Kanons Fregatter med 8-pundige Kanoner, og de koste meget mindre end disse. Jeg haaber derfor, at disse Brig-ger skulle fortrænge den forrige Tids Snauer, Cuttere, Luggere, ja endog de nysnævnte Smaafregatter.

Til ikke mindre sand Fornøielse har det været mig, at see danske Fregatter byggede, som fuldeligen kunne sættes ved Siden af de meest berømte Fregatter i Verden; ja at vore endnu have det forud for hine, at uagtet de ere byggede paa mindre Dimen-sioner, ere de dog større i Cubikindhold og kunne følgerigen bedre rumme, hvad de skulle. Eiheller maa jeg glemme at omtale Hælperen, Bombardeer- og Defensionsstib, en aldeles original Tanke, hvis Udførelse er i fuldeste Grad lykkelig; ligeledes de nye Kanonbaade, hvis gode Egenstaber Alle maae indrømme.

Saa er og bygt en Vandcisterne, Regnbuen, der er dobbelt saa stor som den første, der til Forsøg byggedes hos os, Ravnem, hvilken har giort Flaaden stor Nytte allerede. Alle de smaa Fartøier, Vaade, Pramme &c., vare ved min Ansættelse 1781 trængende til Reparation og Eftersyn, hvilket gav os Beskæftigelse nok. Expeditionerne til Indien og i vor Nærhed vare mange i de første Aar; de senere paafulgte Equiperinger i 1788—89, hidselsatte os paa mange Sider, og dette gjorde Hinder i den Fremgang, jeg havde ønsket, med at see Kofartøierne fuld-tallige, og det beroede ogsaa paa Magazins-Commissionens Afslutning og derpaa følgende Resolutioner. Imidlertid er der dog bygget Meget, af Nyt og ny Bygningsmaade, hvilken viser sig bedre i Seilads, Roning og Søvarighed, samt drægtigere paa mindre Dimensioner, følgerig mindre kostbare, end de forrige Tra-vaillechalupper og Chalupper paa 8 Aarer.

Endnu engang skal jeg her berøre de af mig indførte For-

andringer ved Spaanehaugen. De have fremdeles viist sig i enhver Henseende nyttige og besparende. Jeg tør uden Overdrivelse antage den aarlige Binding for Kongens Kasse ved disse Forandringer at have udgiort 4000 Rd., hvilket til Udgangen af 1791 opløber til den Sum 20,000 Rd. At denne forandrede Indretning har stiftet Nytte, derom ville Alle vidne, som kiende til Sagen, ja jeg tør beraabe mig paa Vidnesbyrd af Dhr. Over-Equipagemester Kiærulff og Commandeurcapitain Lühow, fordi disse Herrer have været ved Sammelholn og selv forestaaet Spaanehaugen, førend disse Forandringer bleve indførte, og derfor bedst kunne domme om Forskiellen imellem før og nu.

Hvad de ovenanførte nybyggede Skibe og Fartøier angaaer, da berettiger min Pligt som Holmens Chef forhen, min Post nu, og mine Indsigter som Constructeur, mig til at forsvare deres Roes, medens jeg tillige bærer over med de mange yttrede skæve Domme, som ikkun ere Fostere af Fattigdom paa Videnskaber; thi jeg skal aldrig overtale mig til at troe, at de ere Fostere af Misundelse. Hvad her er anført, og siden skal anføres, vil overbevise Enhver om, at man stedse har havt for Dic at bringe Statens Søværn i fuldkommen Stand, at man ikke alene har tænkt og gienemtænkt Sagen i det Hele, men tillige sørget for, at virksom Haand er lagt paa den, lige indtil at Master, Scil, Takkelage og Alt er bragt i Stand. Da nu næsten alle Ting ere bragte i Orden, og saaledes regulerede, at det Lidet, der mangler, snart kan afhjælpes, saa bør og Fuldstændighed ventes. Det Forfald, hvori alle Ting vare, da jeg tiltraadte Posten, krævede hurtig Hjælp, og dette medførte saa meget større Bekostninger, som det indtraf paa en Tid, da de europæiske Sømagter vare stædte i Krig og Varepriserne folgeligen stode høit. Fordi nu rolige Tider ere indtrufne og Manglerne ikkun ere saa og kunne endeligen bestemmes, nu da Magazins-Commissionens Arbeide er tilendebragt, derfor vil det blive let herefter at vedligeholde det Hele med færre Bekostninger. Dette vil saa meget lettere kunne skee i Fremtiden, naar der sørges for, stedse at holde alle Forraad complete, samt at de nye Skibs-

bygninger, saaledes som er foreslaaet, maae henstaae til fuld Tørring paa Stabelen, og at tørre Træmaterialier haves i det Forraad, som disse nye Bygninger, Vedligeholdelsen af Flaaden samt Hovedreparationerne fordre. Saaledes har jeg sørget for, at alene 1800 Biælker ere bestemte at opstaaes til Planker for at henligge, ligesom ogsaa et vigtigt Parti Egetømmer og Planker til Raparter ligge ogsaa under Tag i Dællehaugen, m. m.

Hvad jeg her ikke bør glemme at nævne, er, at Hs. Excellence Geheimeraad Rosenkrants som Marineminister virkede kraftigen til Indførelsen af en god Bestyrelse og Orden i alle Ørene. Som fuld sagkyndig Mand, ved sin lange Tjeneste, Erfarenhed og Kiærlighed for Marinen, arbejdede han med Nidkierhed for at tilveiebringe et bestemt Regulativ for Flaaden, Holmens og Magazinernes Forraad i Krig og i Fred. Dette vidtløftige og store Arbejde er nu i August Maaned tilendebragt. Nytten og Nødvendigheden af et saadant Regulativ er saa aldeles upaatvivlelig, at uden det er Alting uvist, Alting et Ungefær, og den Orden, Tydelighed og Bestemthed, som bør være i Besiddningen, Requisitioner og Qvantiteterne, i det Hele og paa hvert Sted, kan uden et saadant, med Flid og Indsigt udarbejdet Regulativ, ikke opnaaes. Dette Savn har været i min Tid; det er nu afhjælpet, og derfor skyldes Hs. Excellence Geheimeraad Rosenkrants Tak, og tilligemed ham de Mænd, der have udført et Arbejde, som vidner om deres Indsigter, Flid og Fortienester.

Endeligen ere vigtige Forbedringer giorte i min Tid ved Sø-Artilleriet, hvorfor salig Løjtnant Bille og Underløjtnant Sjørgensen bør af mig ydes offentlig Tak; ligesom jeg ogsaa bør bevidne min Tak og Ugtelse, meer eller mindre, for salig Commandeurcapitain og Fabrikmester Gerner, Kammerherre Stibolt, Commandeurcapitain Kiærulff, Takkelmester Pontoppidan, Fabrikmester Stibolt, salig Capitain Mechlenborg, Capitain Ravn og Capitainlieutenant Oberlin, og de flere fortiente og brave Mænd, som med Iver have forenet deres Kræfter med mine og

alene seet paa Kongens og Statens Bedste, udholdt og modsat sig tilligemed mig alt det, som maatte directe eller indirecte virke imod Kongens Fordeel, og saaledes utrætteligen og ufortrødent tient som agtbare og ærefætre Mænd bør tiene vor gode Konge. Dette troer jeg at skyldes disse Herrer, ligesom jeg og skylder alle dem, jeg har havt den Lykke at befale over i min havte Post, al Kiærlighed, Agtelse og Velvilje.

Før jeg gaaer til at opsætte de nedenstaaende Lister, vil jeg først her, under Tæt, samle de i det Foregaaende berørte Besparelser; disse ere:

Bed Spaanchaugen	20,000 Rbd.
Bed Reberbanen	48,000 "
Bed Hampeblaars Salg	16,000 "
Bed Steen-Vulværker	15,734 "

Summa 99,734 Rbd.

Disse Besparelser ere vundne uden nogetsomhelst Afdrag; de ere af den Natur, at de aarligen ville gientage sig som hidtil, i Forhold til Brug, Forbrug og Omstændigheder. Voier man hertil de Besparelser, der ere indførte ved Masterne, saa har man, i det der nævnte Tidsrum af 24—30 Aar, Besparelser, der løbe op til 6—7 Tønder Guld.

Jeg skal nu i Lister give en Fremstilling af Tilstanden ved min Ansættelse og ved min Afstrædelse fra Holmen.

Bed min Tilstrædelse i 1781, var:	Bed min Afgang fra Holmen i 1792 var:
Linieskibe.	Linieskibe.
at tiene overalt 13	at tiene overalt 14
i Nordsoen 3	i Nordsoen 8
i Nærheden 8	i Nærheden 5
21	27

Af disse ere 12 nybygte i min Tid, nemlig 1 paa 50 Kanoner, 8 paa 74 og 3 paa 64 Kanoner. Endvidere maa anmærkes, at Linieskibene Arveprinds Frederik paa 70 og Indfødsretten paa 64 Kanoner ere forliste, samt at Linieskibet Prinds-

feske Sophie Magdalene er solgt til det asiatiske Compagnie, hvilke findes iblandt de 24 for 1781 anførte.

Fregatter.		Fregatter.	
at tiene overalt	6	at tiene overalt	6
i Nordøen	3	i Nordøen	2
i Nærheden	3	i Nærheden	7
	<u>12</u>		<u>15</u>

Af disse ere 8 nybygte i min Tid og deriblandt 3 paa 40 Kanoner; men en Fregat er forliift, nemlig Kronborg, hvilken findes medregnet i Tallet for 1781, men ikke for 1792.

Snauer	2	Snauer	2
Bombarderer	ingen i Stand	Bombarderer	2
Brigger	ingen	Brigger paa 20 Stk. 18-pdg.	
Cuttere	ingen	Kanoner	3
Luggere	ingen	Cuttere	2
Chebet	1	Luggere	1
Bombarderer og Defensions-		Chebet	1
skib	intet	Bomb. og Defensions-skib	1
Defensionsfartøier	ingen	Defensionsfartøier	3
Defensionsflaader	ingen	Defensionsflaader	3
Kanonbaade	ingen	Kanonbaade	10
Bandcisterne	ingen	Bandcisterne	2
Kongebaade (som Cuttere til at		Kongebaade (som Cuttere at	
følge Flaaden)	2	følge Flaaden	6
Spilpramme (upaalidelige)	3	Spilpramme (gode)	3
Takkelagepramme (dito)	2	Takkelagepramme (gode)	2
Duntrafter	2	Duntrafter	3
Ligtere (ubuelige)	2	Ligter (Skiypram tillige)	1

Af Snauer er en forliift i min Tid, hvilken findes i Tallet for 1781, og af de øvrige Fartøier er det Antal nybyggt i min Tid, som Forstieffen i Listerne viser; nogle ere bygte udenfor Holmen, nogle paa Holmen, men Takkelage, Seil, Blokværk osv. er Alt forfærdiget ved Holmen.

Barkasser (upaalidelige)	24	Barkasser, alle gode	23
Chefschalupper, 11 Aarer (5		Chefschalupper, 11 Aarer,	
upaalidelige)	7	gode	7
Dito 10 Aarer (11 upaalid.)	20	Dito 10 Aarer (4 upaalid.)	25
Travaille dito 10 Aarer (10		Travaille dito 10 Aarer (alle	
upaalidelige)	23	gode)	28
Chalupper paa 8 Aarer (2		Chalupper, 8 Aarer, (alle	
upaalidelige)	21	gode)	26

Af disse ere nybygte paa Holmen i min Tid: Barkasser 6, Chefschalupper 8, Travaille dito 12, Chalupper paa 8 Aarer 16, foruden et stort Antal Joller, Lorjer ic. samt Hovedreparationer

paa Barkasser og Chalupper, hvilke i Tid og Umage ikke kommer langt fra ny Bygning. Herved maa jeg anmærke, at Rosfartøierne til Defensionsfartøier, Kanonbaade, Cuttere, Luggere og de fire nye Kongebaade ere bygte udenfor Holmen, og det blev i min Tid overholdt, at disse altid stode urørte. Ligeledes maa jeg erindre, at med Linieskibet Indfødsretten bleve alle Fartøier forliste, at med Prindsesse Sophie Magdalene bleve alle Fartøierne afgivne med Skibet, at mange Rosfartøier ere forliste paa Skibenes Expeditioner, ligesom 2 Barkasser bleve afgivne til Fæstningen Christiansø, og endelig, at af de anførte Cheschalupper findes 4, der ere kjøbt af russiske Skibe, hvilke ere upaalidelige, 2 bleve igien solgte til dem.

Ved min Ansættelse i 1781
var:

Bødker gods.	
Beslagne Vandliggerfer	1898
Band-, Pl- og Proviantfæde	7082
Halv-Farkens	14
Qvart bito	73
Rationsfæde	58
Fristeballier	50
Evalebalkier	471
Loblineballier	47
Bandpose	196
Spisebakter	2278
Seelankere	ingen
Tragter	66
Mersetonder	117
Olietonder	13
Olieankere	1
Bandpose	180
Plstobe	1014

Ved min Afgang fra Holmen
1792 var:

Bødker gods.	
Beslagne Vandliggerfer	2688
Band-, Pl-, og Proviantfæde	9300
Halv-Farkens	316
Qvart bito	196
Rationsfæde	81
Fristeballier	73
Evalebalkier	570
Loblineballier	51
Bandpose	163
Spisebakter	3653
Seelankere	484
Tragter	46
Mersetonder	108
Olietonder	16
Olieankere	62
Bandpose	185
Plstobe	892

Her vil jeg dog tillige vise, hvad der i min Tid af Bødker gods er forfærdiget, hvormeget repareret og hvormeget casferet; man vil deraf kunne see, hvor betydelig denne Artikel er, hvor let den afløber, hvor bekostelig den er at vedligeholde samt hvor fornødent det er, at Forraad af Materialier dertil have, for at vinde tørt og godt Gods, der kan have Varighed.

	af Nyr.	Repareret.	Gasferet.
Liggerfer	1702	3179	928
Fade	6152	10114	3266
Halve dito	703	514	193
Qvart dito	350	222	160
Heelantere	899	610	42
Rationfade	60	78	31
Friffballier	49	62	46
Evalebaliier	450	445	257
Redlineballier	50	29	73
Bandpofe	557	1009	274
Spifebaffer	4648	4259	1531
Tragte	11	34	28
Stoie Top:Stønder	4		
Topvagere	10		
Stønder	5		
Brandfar	10		
Dvale Roftefar	1		
Bandfar	7		
Badefar	1		
Dvale Evalebaliier	20		
Lunteballier	50		
Fyrballier	82	40	
Topballier	35		
dito med Dren	34		
Tøndeboier	183	210	
Fierdingpofe	3		
Kaafmaal	3		
Fylbekande	1		
Qvartantere	4		
Bandspande	6		
Krudtballier	10		
Krudt:Durfflag	98		
Morfetønder	110	189	95
Oljetønder	12	32	19
dito halve	100	169	32
dito Heelantere	90	42	83
dito Halvantere	16	7	13
Krudtønder	2000	5116	
dito halve	35		
dito Qvart	35		
Børøfade	26	5	
Drebaliier	12		
Bandpofe	3230	7558	612
Ubeflagne Pufftoie	2910	2059	1210
Puffripper	14	36	49

Herved maa anmærkes, at med Linieskibene Prinds Frederik og Indfødsretten samt Fregatten Kronborg gif meget Voktergods tabt, meget fros istykker i den strenge Vinter 1784, og meget er beskadiget i de sidste Aar, da Skibene laae oplagte som i Krigstid.

Uf Master og sammenlagt Arbeide ere følgende forfærdigede:

Stormaster til Linieskibe og Fregatter . . . 43.

Folkemaster til do. . . . . 39.

Mefansmaster til do. . . . . 21.

Bougspryd til do. . . . . 26.

Sammenlagte Under-Ræer . . . . . 44.

I Alt . . . 173 Stykker.

Reparerede ere . . . . . 122 Stykker.

Foruden dette er forfærdiget meget Arbeide af usammenlagte Rundholter, Træer til Mastekranene, Bukke og andet. Saa har og Commissionsrapporten viist, at Intet af det sammenlagte, med Terpentin og af tørrede Træer forfærdigede, er hidtil casferet, hvilket endog er at undres over; thi da det hændes ofte under Arbeidet, at, naar et Stykke er næsten færdigt til Sammenlægning, og Smitten astages i Laasene, saa har Sletjernet opdaget en Raaddenhed i Træet, som aldeles har casferet det. Men nu er det begribeligt, at dersom Raaddenheden havde ligget en Line dybere, var den ei opdaget, og Folgen vilde have været dette sammenlagte Stykkes hastige Undergang. Da nu slikt kan hændes, saa er det en besynderlig Lykke, at Intet af det sammenlagte er faldet raaddent endnu, skiondt det er 11 Aar siden, at Fregatten Bornholm fik den Stormast, som endnu staaer i Skibet lige siden den Tid og gjorde Togtet med, da Folkemast og Bougspryd forlistes; thi man har hidtil antaget Middeltallet af Aarene, som Master af sammenlagt Arbeide kunne vare, for 4—5 Aar, især naar de forbleve staaende i Skibet og gjorde Togter, men de andre 7—8 Aar.

Dette har jeg fundet fornødent at anføre, for at glæde alle dem, der ønske Kongens og Statens Bedste, og for at prevenere

dem, som engang kunne faae at høre, naar engang en sammenslagt Mæst casseres, at den ei kan vare evig, og at den kan for-gaae hastig, skiondt dette sidste er og bør være en Sieldenhed. Slutteligen skal jeg om denne Artikel endnu anføre, at man i England nu følger aldeles vor Sammenlægningsmaade og valgte Terpentinen først for 2 Aar siden, hvorom de have det samme Saa, som indsigtsfulde Mænd her hos os have.

Jeg kunde saaledes fremføre mange andre Ting, der ere udrettede, men jeg tør ikke trætte Nogens Taalmodighed, og jeg behøver kun at henvise til de af Commissionen affattede Rapporter. Jeg er i det Hele ikke gaaet frem paa Slump, men efter en vis Plan, som sigtede til, ikke alene at see det allernaadigst befalede Antal af Linieskibe, Fregatter, Snauer og Bombardeerksibe, fuldtalligt, men tillige see alt, hvad der af Vaade og øvrige Tilbehør fordredes til den, fuldtalligt og holdt vedlige, og at en sand og ordentlig Virksomhed herskede i alle Ørene. Men naar Alt var bragt til fuld Styrke og i god Orden, udkrævedes endvidere, at saavel Magaziner som Holmen vare forsynede med Forraad af alle Ting og dette hensigtsmæssig bestemt, saavel for Fred som for Krig, at man i denne Bestemmelse ikke gif frem paa et Unge-fær, men efter Regler, udledede af Kundskaber, Indsigter og Erfarenhed, følgelig saaledes, at man med Overbeviisning kunde see, hvorfor hver Deel bør være saa og ikke anderledes, hvormeget af hvert og hvorfor ikke mere og ikke mindre, og en Orden indført i Tingene, der bestemte de rette Steder for hver Deel.

Jeg tilstaaer, fordi jeg kiender til dette, at erhvervede Kundskaber, udvidede Indsigter og Erfaringer, samlede med Noie blandt Egne og Fremmede, høre til for at understøtte det Talent, der i dette Fag skal kunne oversee det Hele, virke og ordne; men seldent er dette een Mand's Arbeide, og mindst i Henseende til Tiden. Kongerne have fæstet Tillid til Marinens foresatte Collegium og Holmens Chefes; disse have indtil nu og i den seneste Tid arbeidet fremad paa den Wei, hvis Linie jeg nu drog.

Denne korte Beretning, skiondt allerede for lang, har jeg her

opsat, fordi jeg har troet det Pligt at være sine Handlinger bekiendt. Jeg er og overbeviist om, at jeg tør og kan giøre Rede for alle mine Handlinger som en redelig Mand, og at Intet i min sidsthavte Post er forsømt, Intet glemt eller tilsidefat, som kunde fremme min gode Konges og Statens Vel. Min bestandige Digten og Tragten, Uttraa og Higen var, at giøre saa meget Godt som muligt; hvor jeg ikke har kunnet opnaae Fuldkommenhed, haaber jeg dog at have lagt Grunden dertil. Jeg ønsker, at mine Bestræbelser maae have de bedste Følger, og de ville have det, thi Diemedet var kun eet, og det er ikke sliult, men ligger aabenbart for Nutid og Eftertid.

Kiøbenhavn den 12te November 1792.

F. C. Kaas.

Den engelske Fregat „Wager's“ Forliis paa Sydamerikas Vestkyst i 1741.

(3 Udtog af Un. Serv. Journal, Febr. 1842).

Wager førte 28 Kanoner og var bemanded med 160 Mand. Endskiøndt den kaldtes Fregat og var bleven opkaldt efter Admiralen Sir Charles Wager, var den i Virkeligheden ikke andet end en gammel Ostindiefarer, som man til dette Tog havde kjøbt og forandret til Transportssib. Den var derfor dybt lastet med alle Slags Fornodenheder til de øvrige Skibe af Eskadren, saavel som Vallegods og Kiøbmandsvarer, hvilke de Eskadren ledsagende, saakaldte, Victualie-Agenter skulde omtuste med Provisioner. Saaledes lastet fulgte den med Ansons Eskadre indtil den, Natten den 23de April 1741, blev stilt fra sine Kammerater i en forfærdelig Storm, omtrent 10 Mile vesten for Cap Horn. Kort før dette indtraf havde den mistet sin Mesanmast, hvilket gjorde at den drev tværs ned paa en Kyst, der var Capitainen aldeles ubekiendt.

Efter at være bleven stilt fra Eskadren, holdt Capitain

Cheap (Skibschefens Navn) ad Huamblin eller Socorro til, hvilket Sted Anson havde valgt til Rendezvous, og hvorfra et uventet Angreb paa Valdivia skulde gaae for sig, efter den lagte Plan. Da Wager havde Artillerie og Ammunition inde, som skulde bruges ved dette Angreb, vidste Capitain Cheap, at det var af høieste Vigtighed for Expeditionen, at han forinden atter forenedes med Eskadren. Men skiondt det var dem velbekiendt, at Marborough havde været her i 1670, lader det til at de ikke vidste ret hvor dette Sted laa; Marborough duvede Landet an paa $45^{\circ} 35'$, Wager derimod paa 47° , istedetfor de borde have holdt sig fri af Landet, indtil paa omtrent $44^{\circ} 50'$.

Saaledes stode Sagerne, den 14de Mai, da man pludselig fik Land i Sigte og Kaartet lod dem antage, at Kysten af Chili strakte sig ret Nord og Syd, saa at de med den sydkstlige Storm kunde klare Landet fra sig naar de fandt for godt. De vare imidlertid løbne dybt ind i Golfen af Penas paa en læger Bal; og i den skrøbelige Tilstand Skibet var i, og med et svagt Mandskab, var det dem nu umuligt at klare Landet fra sig. I dette critiske Dieblik indtraf det Uheld, at Capitainen, idet han soer op paa Dækket, faldt ned af Ugertrappen og fik Skulderen af Led, saa at han maatte bringes ned under Lægens Hænder. Hans erkiendte Dygtighed som en erfaren Sømand gik saaledes tabt i det critiske Dieblik, og Folgen var afgjørende. Endogsaa Alexander Campbell, den ulykkelige Cadet, siger herom i sin Journal, skiondt opbragt paa Capitainen: „Dette var saa meget mere ulykkeligt, som det hændte paa en Tid, hvor hans Dygtighed, Bestemthed og Authoritet meest udkrævedes. Rimeligviis vilde Skibet aldrig været forliist, dersom han ikke var kommen til Stade; thi der var ikke en Mand ombord, der nogenstinde havde tvivlet om hans Dygtighed som Sømand og Chef, og havde han været istand til at passe sin Tjeneste, vilde hans Ansæelse holdt hver Mand paa sin Post.“

Da Capitain Cheap blev bragt ned til Lægen, gav han endnu Ordre til at prange saa haardt paa som Skibet kunde bære; de

laae da S. S. B. an og gif for Underfeilene alene. Henimod næste Morgen var Bunden strallet, saa at de laae Vest an; men da man antog, at denne Cours bar lige ud fra Land, saa anede Ingen nogen Fare, for Skibet pludselig stødte, dog uden at blive staaende. Campbell siger, at han løb op paa Dækket; men der forfikkrede „Masteren“ ham, at det Stød, de havde følt, kun havde været en svær Sø, der slog imod Laaringen; ikke saa snart havde han sagt dette, for de atter stødte, og det meget voldsommere end før. Capitainen befalede at de skulde lade et Anker falde; men for dette kunde stee, havde Skibet hugget saa haardt, at Korpinden var knækket, og et Sveranker, som laa bortstuvet i Lasten, havde med Fligen hugget Hul i Bunden. I nogen Tid laa Skibet næsten heelt paa Eiden, indtil en svær Sø løstede det af Skiaeret og gjorde det flot igjen; men det var da stærkt i Synkende. Det prøvede derfor paa at løbe ret tværs ind paa Land, styrende saa godt de kunde, ved Hiælp af Braser og Skioder; og ved Dagbrud vare de saa heldige at komme til at sidde fast imellem 2 store Klipper, omtrent et Vosseskud fra Land, hvor Skibet kantede om paa Eiden. Hver en Siæl, som kunde rore sig, var nu kommen op paa Skandsen, og mange, som ikke havde havt Hovedet ovenfor Lugerne i 2 Maaneder, vare nu rappe nok, medens flere Stakler, som laae paa deres Yderste af Skiorbug og ikke kunne komme ud af deres Koier, druknede strax. Nogle, som vare afkræftede af det lange Sygeleie, og havde frelst sig op paa Dækket, laae der og kastedes fra den ene Side til den anden, af Skibets Bevægelser, uden at kunne hiælpe sig selv; og saa rædsomme vare de fraadende Brændinger rundt om, at en af de meest uforsærdede Mænd ombord ikke kunde afholde sig fra at udbryde, at det var et Syn der ikke var til at udholde. Mange af Mandskabet gif reent fra Forstanden, blandt andre var der En som spankede op og ned af Dækket, svingende en blank Huggert over Hovedet, idet han raabte, at han var Landets Konge, og slog Enhver der kom nær ham, indtil man var nødt til, for

sin egen Sikkerhed, at give ham et Slag for Panden med et Haaandspir, saa at han faldt bedøvet omkuld.

Læseren maa herved bemærke, at Bagers Mandstabs bestod af Folk, der vare pressede fra Skibe, som netop vare hjemkomne fra en lang Reise; Soldaterne vare alle komne lige ud fra Hospitalet; det var alle Folk, som tvungne og imod deres Ønske vare udsendte paa dette lange og farefulde Togt. Nogle af de dygtigste Folk bleve rebeliske, fordi de antog, at Capitainens Myn- dighed over dem ophorte ved Skibets Forlis, en Folge af Krigs- lovenes Ubestemthed og mangelfulde Udtryk. Exempler paa he- roisk Koldblodighed og mandig Mandsnærværelse savnedes imid- lertid ikke ved denne Leilighed. Saaledes fortælles der, at Man- den som stod til Rørs forblev paa sin Post, uagtet baade Ror og Rorpind vare gaaede, og da en af Officiererne spurgte ham, om Skibet vilde lystre Roret eller ei? prøvede han først Rattet og svarede derpaa med samme Uærbødighed og Kolighed, som om der ikke havde været ringeste Fare. Han forlod ikke sin Post, før han fik Ordre dertil, og gik da til andet Arbeide med samme uforstyrrede Sindighed. Styrmanden Hr. Jones viste sig, da Skibet var i den største Fare, ikke alene selv uforsærdet, men stræbte at indgyde Mandstabet det samme Mod, idet han sagde: „Lad os ikke blive forknytte, Mand! Har I aldrig seet et Skib i Brænding før idag? Lad os see at faae hende igiennem. Kom, giv os en Haand her! Her er et Skiode, her er en Bras; tag fat! Det har ingen Nød; vi skal nok faae hende saa nær ind, at I alle kan blive biergede.“ Dette virkede saa godt, at Mange, som før vare halv døde af Skræk, nu fik Liv igien, og toge for Alvor fat. Hr. Jones har ofte forskikret siden, at han dengang ikke havde det ringeste Haab selv om, at en eneste Mand vilde komme derafra med Livet; men han gjorde det blot for at bringe Mandstabet til Befindelse igjen.

Skibets voldsomme Huggen gjorde det nødvendigt at kappe Masten og Antere fra sig. Chesen, skiondt liggende syg i Koien nede, gav de nødvendige Ordre til at lande Mandstabet og først

de Syge; men selv kunde man ikke formaae ham til at lade sig bringe i Land, saalænge der var en Mand ombord, før det begyndte at blive mørkt og han fik at vide, at Vaadsmanden med nogle Andre havde givet sig til at plyndre og drikke sig fulde, da først tillod han, at man bragte ham i Land. Byron siger: „Jeg var ofte nede hos ham, efter hans Ordre, for at underrette ham om hvad der foregik, og jeg lagde noie Mærke til den fuldkomne Kølighed og Koldblodighed, hvormed han gav sine Ordre.“ Campbell gif ogsaa ned til Capitainen og sagde ham, at han troede, Skibet snart vilde gaae fra hinanden; men istedetfor at tænke paa sin egen Frelse, svarede han kun: „Gaae og frels alle de Syge, og bryd Dem ikke om mig.“

Det Land, Wagers Mandskab var strandet paa, var biergigt med Præcipicer, men vel begroet med Skov; og skøndt der ikke fandtes nogen Indbyggere, vidnede dog 2—3 indianske Hytter eller Wigwams om, at Stedet af og til blev besøgt. Disse Hytter vare langtfra tilstrækkelige til at rumme hele Mandskabet, mange havde derfor intet andet Ly, end det, de kunde finde under Træerne. At give en noiagtig Beretning om alle de Lidelser, som disse ulykkelige Menneſter nu maatte udſtaa, vilde være et ligesaa sørgeligt Arbejde, som det vilde vække Gru hos Læseren. Allerede deres Frelse fra Braget i Land var vidunderlig, og for Menneſter, der ſaae den nære Død for Die, var dette i det første Dieblif Maalet for alle deres Onſker. Men Soen vedblev at rulle ind med utæmmet Raſerie, og Braget, ſom indeſluttede Alt, hvad de havde af Subſiſtensmidler, laa der for dem, truende hvert Dieblif med at gaae i tusinde Stykker. Natten var kold og ſtormende, Regnen ſtyrtede ned i Strømme; alle de Folk, der vare komne i Land, laae tæt ſammenpakkede paa hinanden, uden Forſkiel, ventende med Længſel paa Dagens Frembrud; men da den brød frem, bragte den dem kun liden Trøſt; thi det øde Land rundt om dem viſte intet Spor til, at de her kunde vente at finde det Ringeſte til at ſtille Hungeren med. Selv det elendige Maaletid, de gjorde paa en Maage kogt med Brødsnuler

og vild Eilleri, forarsagede dem Brækning og Besvimelse, formodentlig fordi Brødet bestod af Smuler, der vare opseiede i et tomt Brødkammer og komne i en Sæk, hvori der havde været Tobak. I denne uheldige Forsætning tilbragtes Dagen; og Natten derpaa døde en Lieutenant af Landtropperne og 2 Mand.

Den 16de gik Søen endnu meget hoit, og de Folk, som vare forblevne ombord, til Trods for alle Paamindelser, frygtede nu for, at Skibet skulde stilles ad. Rasende af Drukkenskab og Oprørsaad, afstød de en af Skandskanonerne imod den Pytte, hvor Chefen var, fordi Vaaden, som de for havde afflaaet, ikke kom ud til dem i samme Dieblæk, som de gjorde Signal for den. Capitainen — siger Campbell — kunde ikke lide, at de skulde stille ham Kanonkugler som Sendebud, men gav Ordre til at tage alle Mand fra Braget; og Bulkeley fortæller, at da Vaadsmanden kom iland, iført en prægtig Klædning, besat med Galoner, kaldte Capitainen ham en Skurk og en Kieltring, og slog ham med sin Stok, saa han faldt om.

Saa ofte Veiret tillod det, gik de ombord i Braget og udtogte Provissioner og andre Sager, hvilke bleve indlagte i et Telt, som man havde opført, for at tiene til Magazin, og over hvilket Underofficererne skifteviis maatte holde Vagt om Natten, for at forebygge Tyveri. Men saa slet en Stømning var der iblandt Mandskabet, at der ikke var Tanke om at holde sparsomt Huus med det biergede Forraad, og det var ikke andet end Fordolgen, Enyden, Stiælen og evige Klammerier inellem dem. Capitainen betød dem, at han endnu stedse var deres Chef og at deres Gage vedblev at dreie saalænge de vare ham lydige; men heri feilede han, som det ogsaa siden viste sig; thi saa ufuldkomne vare Sølovene, at de herom Intet indeholdt, eller idetmindste vare saa utydelige, at Mandskabet virkelig ei tilkiendtes Gage længere, end til den Dag, Skibet forliste. Capitain Cheap havde imidlertid saa megen Magt over Mandskabet, at de endnu for det Første vedbleve at lyde ham som deres Chef.

En Trop af de meest ryggesløse af Mandskabet deserterede
Nyt Archiv. 2det Bind 2det Hefte.

fra dem og man horte aldrig siden noget til dem, hvor de bleve af. At disse Kieltringer forlode dem, var intet Tab for de andre; det var en Banded af fortvivlede Skurke. Een af dem, James Mitchell, var der stor Mistanke om, havde begaaet to Mord, det ene paa en Mand, som man fandt qvalt ombord i Skibet, og det andet paa en, der fandtes imellem nogle Buxte, ihjelskuffet med en Kniv paa den grueligste Maade. Samme Dag, de deserterede, havde de oplagt Raad om at sprænge Capitainen i Luften, i Hytten hvor han laa, hvilket ogsaa var fæst, om ikke en af Banderen havde modsat sig Udførelsen i det sidste Dieblif; en halv Sunde Krudt fandtes under Hytten og Løbesyren lagt til den.

Det var kort efter denne Desertion, at den ulykkelige Tildragelse fandt Sted med Cadetten Henry Cozens. Denne ulykkelige unge Mand havde været i Spidsen allevegne, hvor Klammeri eller Opsætighed fandt Sted; han var bleven en farlig Person og holdt sig altid til de meest urolige af Mandstabet. Vaadsmanden, hvis flette Dpforsel allerede er omtalt, var hans Messesammerat. Den 6te Juni havde han drukket sig fuld og var saa insubordineret og uforskammet imod Capitainen, at han blev sat i Voien. Bulkeley fortæller, at han baade før og efter, at han var kommen i Voien, udfældte Capitainen for en Skurk, en Døsmer o. s. v. Desuagtet lod Capitainen ham udløse allerede samme Aften. Et Par Dage efter kom han i Klammeri baade med Doktoren og Forvalteren; det kom saagar til Slagsmaal med Doktoren, hvori denne havde Overmagten over Cadetten og bandt Hænderne paa ham bag paa Ryggen.

Den 10de kom det atter til Optøier med dette ilfsindede og halstarrige Menneſke; opbragt over, at Forvalteren havde efter Ordre stoppet en Mand's Viinration, for en Tienesteforsøelse, foer han ind i Proviantsteltet og gav sig til at irettesætte og sliende paa Forvalteren. Efter en heftig Ordstrid og mange grove Skieldsord, affiød Forvalteren en Pistol efter ham, men en Høstaaende stødte Armen tilside, saa at Skuddet foer forbi. Capitainen, som horte Knaldet, med Raabet af: „*Fr. Capitain!*

Cozens vil myrde os" — og — „Rebellion! den Hund har Pistoler;" troede, at det var et overlagt Oprør, der var kommet til Udbrud, hvorpaa han snappede en Pistol, styrtede til og fyrede den af paa Cozens, som blev dødeligt saaret i Hovedet.

I Kaffelovnskrogen, i den fredelige Stue, er det let at fælde Dommen over denne Handling af Capitain Cheap og kalde den overilet, fremfusende; men saaledes som Omstændighederne vare, med de nys foregaaede Exempler paa Oprørsaad blandt Mandstabet, hvorved baade hans Liv og det hele Mandstabs Frelse var sat i Fare, var Handlingen dog idetmindste undskyldelig.

Den meer og meer om sig gribende Insubordination blandt Mandstabet gjorde det umuligt at iagttage en fornuftig Deconomie med de Provisioner, der vare biergede fra Braget; og snart begyndte Hungersnoden med alle dens Nædsler at indfinde sig iblandt dem. De væmmeligste Ting bleve fortærede, ja Nogle vare endog mistænkte for at have spiiist Kiødet af deres døde Kammerater, og Tang stegt i Fedtet af stidne Tællelys blev, efter Bulkeleys Forsikkring, anseet for en lækker Ret.

Zuidlertid tænktes der for Alvor paa Midler til at komme bort fra denne ode Kyst; men der opstod strax Uenighed om Veien, man skulde tage. Det oprørske Parti havde den Plan at forlænge Storbaaden, og i den og de to andre Baade at tage Veien igiennem Magelhaens-Strædet til Kysten af Brasilien, hvorfra det vilde være let at finde Skibseilighed hjem til England. Capitain Cheaps Plan var af en ganske modsat Charakter; hans Hensigt var at sætte Baadene i Stand saa godt som muligt og gaae nordester med dem, hvor han var temmelig vis paa at falde ind med et eller andet spansk Skib, som det vilde være ham let at bemestre sig, da han endnu havde over 100 Mand sunde og vaabendygtige, for dermed at opsoge Anson og forene sig med ham. Dette var en Plan, der var en Officier værdig, og havde Mandstabet kun besiddet ringeste Funke af den Aand, som nu bestæler vore Orlogsmatroses, vilde de have modtaget et saadant Forslag med et tre Gange Hurra. Campbell

gjør den Bemærkning, at, da han nogle Maaneder efter saae et stort Skib fra Lima ankre i Chiloe, maatte han sande, at deres Mandskabet havde været Cheap tro, vilde de kunne have bemestret sig Chiloe og Lima-Skibet ovenikøbet. Capitain Cheap dables, i nogle af de Skrifter, der bleve publicerede om denne ulykkelige Reise, for ikke at have raadfort sig med sine Officierer herom; men saavidt man kan see, gjorde han ingen Hemmelighed af sin Beslutning, og da han hverken var tvivlraadig eller usikker i sin Plan, kunde der ikke være nogen Anledning for ham til at raadfore sig med Nogen. Desuden sees det af alle Beretninger, at Lieutenant Beans og „Mastere“ Fr. Clark, som jo maatte have været hans nærmeste Raadgivere, begge vare indskrænkede Mennesker, og desuden sluttede disse to Svaghoveder, foruden Forvalteren, Kanoneren, Baadsmanden, Tømrermanden, to „Masters-Mates“, 3 Cadetter og Underchirurgen, sig til det opsættelige Parti, saavel som Capitain Pemberton af Landtropperne og hans Lieutenanter samt hans Chirurg.

Valget imellem disse Planer foraaftagede megen Strid; Capitainen holdt fast ved sin, skiondt han indvilligede i, at Storbaaen blev forlænget. Saaledes henstod Sagen indtil omtrent midt i October, da Baaen var næsten færdig, og nu besluttede Modpartiet at benytte Tildragelsen med Cadetten Cozens til et Paaskud for at fratage Capitainen Commandoen og lægge ham under Arrest, med Trusel at ville bringe ham til England for at tiltales for Mord. Cadetten Bulkeley, som var Hovedmanden for Partiet, havde lagt den Plan at overrumple Capitainen medens han sov; de overfaldt ham derfor ved Dagbrækningen og bandt ham med Hænderne bag paa Ryggen. „De har fundet mig sovende, mine Herrer, — sagde Capitainen — og jeg maa tilstaae, at de ere nogle tappre Karle, men mine Officierer ere nogle Slynkler.“ Capitainens Mod var saa vel bekiendt, at Bulkeley fortæller, at hans Miner engang ved en vis Leilighed saaledes forstrækkede Lieutenant Beans, at han „saae ud som et Gienfærd.“

Dette Skridt grebe de til, i den Overbeviisning, at det vilde være dem aldeles umuligt at formaae Capitainen til at gaae ind paa deres Plan; thi af Frygt for det Ansvar, dette vovelige Skridt siden vilde indvilde dem i, havde det aldrig været Bulkeleyiternes Plan at tage ham med sig. Da de derfor vare færdige til at gaae tilføes, gave de ham Valget imellem at blive tilbage med en af Baadene, eller føes bort i Arrest med dem; han valgte det første. Foruden dette ene Fartsøi fik han siden ogsaa Cheshalappen, fordi Folkene i den lode sig overtale til at vende om igien; men da deres Part af Provisioner blev ombord i Storbaaden, vare de reducerede til den yderste Nød.

Capitainen kunde imidlertid have forudset det Meste af dette; thi allerede i August Maaned havde de overrakt ham et Document, understrevet af 46 Personer, hvori de fremsatte: „Vi Undertegnede ansee det, efter moden Overveielse, for den bedste, sikreste og mindst farlige Maade at frelse det herværende Mandskab paa, at gaae igiennem Magelhaens-Strædet til England.“ Svortil Capitainen svarede, at deres Forslag ikke alene var ufornuftigt, men ogsaa vanærende, da det var det samme, som at vende Fienden Ryggen. Han viste dem det Ufornuftige i at vove sig paa saa høie Breder i aabne Baade, og forestillede dem derimod den næsten afgjorte Sikkerhed de havde for at giøre Priser ved at gaae nordester. Men al hans Tale udrettede Intet mod de Sammensvornes Frygt for at blive giorte til Fanger af Spanierne og sendte for Livstid til Minerne, dersom de bleve tagne paa Kysten. Et meget lille Antal gik over til Capitainens Parti, og Bulkeley knurrer over, at — „Qvarteermesteren Richard Noble truede med at skyde mig, fordi jeg blev anseet for Ophavsmanden til Planen at gaae igiennem Strædet.“

Da nu Capitainen og de, der havde foretrukket at dele Skiæbne med ham, saaledes vare overladte til sig selv, prøvede de mange Gange paa at komme omkring Cap Tres Montes, men rasende Storme og en frygtelig Sø tvang dem hver Gang til at afstaae derfra, og omsider maatte de vende tilbage til deres

ynkelige Liv paa Wagers Giland *). Den strækkelige Nød og de utallige Lidelser, de udstode, ere for vidtløstige at opregne her, men Folgen var, at Nogle bleve satte iland paa forskjellige Steder og efterladte der for at omkomme, Andre segnede under Hunger og Strabadser. Indianerne havde besøgt dem, men de vare ikke meget bedre end vilde Dyr. Til sidst paatog en Cacique fra Nabolaget af Chiloe sig, at føre dem bort fra dette rædsomme Sted. Forsøget blev altsaa endnu engang gjort og atter led-
saget af de samme gruelige Lidelser; men denne Gang kom de dog bort fra deres ulykkelige Opholdssted. En Dag, da de havde landet og gjort et frugtesløst Forsøg paa at opsoge Fødemidler, gik 6 af Folkene med den indfødte Veiviser, ved Tilbagekomsten, foran for Officiererne, sprang i Vaaden og satte af fra Land, efterladende Capitain Cheap, Lieutenant Hamilton af Marinerne, Chirurgen Elliot og Cadetterne Byron og Campbell. Alt hvad de eiede var i Vaaden, og ved dette skændige Forræderi saae de sig paa eengang styrtede i en endnu strækkeligere Stilling, end de for havde været i, og berovede ethvert Glimt af Haab om Frelse. Midt i deres Fortvivlelse kom Caziken, som havde lovet at føre dem til Chiloe, tilbage fra en Tour, han havde været ude paa, for at fiske; han tog dem i sin Cano og bragte dem igiennem et indviklet og vanskeligt Farvand nord paa, snart til Blands og snart til Lands, slæbende Canoen imellem dem og gjørende Holdt nu og da, for at søge efter Fødemidler og hvile sig.

Veirigtet i Penas-Golfen er af de Skibbrudne fra Wager ikke sildret med mere frygtelige Farver, end af de Officierer, der ganske nyligt have opmaalt Farvandene deromkring; og Capitain Stokes

---

*) Det første Folkene gjorde, da de kom tilbage, var at begrave den Mand, der — som ovenfor berørt — var fundet myrdet imellem nogle Buske; thi de bildte sig ind, at Aarsagen hvorfor de ikke kunde komme bort fra Stebet var, fordi de havde forsonet denne Christenplygt, og at den Myrbedes Gienfærd forfulgte dem derfor.

tragiske Endeligt i 1828 maa upaatvivleligen tilskrives den overordentlige ængstelige Spænding, hans Sind ideligen holdtes i paa dette „gruelige Sted“, hvor Vind, Regn, Hagl, Sø og Brænding bringe „Menneskets Siæl til at døe inden i ham.“ Stokfelses Stokes tilføier: „og, ligesom for at gjøre det Døe og Sorgelige ved disse Egne endnu mere fuldkommen, synes Fuglene selv at slye dem*.“

Engang landede de en Aften i Nærheden af nogle Wigwams, til en af hvilke Indianerne førte Capitain Cheap; men Byron, affræstet af Hunger og Arbeide, maatte skytte sig selv. I sin Fortvivlelse kravlede han paa Hænder og Fodder hen til en anden Wigwam, i hvilken han fandt 2 Fruentimmer, som stirrede med Forbauselse paa denne Skikkelse. Byron satte sig ned ved Ilden for at tørre sine Pialter, uden at gjøre Uldstyldning, men ikke uden Frygt for at see 2—3 Mandfolk komme ind og kaste ham paa Døren idetvindske, for det var hændt ham

---

*) Capitain Stokes commanderede et Dymaalingsfartøi i disse Farvande paa samme Tid, som den vore Læscree befjendte Capitain Fitz-Roy opmaalte Farvandene omkring Iblandet. Efter en Graværelse af flere Maaneder paa Dymaalning i Penas-Golfen, skedte han i Magelhaens-Strædet til Fitz-Roy, hvis Commando han var underlagt. De havde udstaaet overmaade meget Dødt paa denne Tour; en stor Deel af hans Mandskab laae syg af Skjørbug, og han selv fandt Capitain Fitz-Roy med et saa nedbrudt Nervesystem, skiondt tilsyneladende sund og stærk af Legeme, at han strax befrygtede det Værste. Af den idelige Rattervaagen og vedvarende Sindsanstængelse og Spænding, var hans Nervesystem saa angrebet, at han i den første Samtale med Fitz-Roy afværende overgik fra den høieste Irritabilitet til den dybeste Mobsaldenhed. Fitz-Roy paalagde hans Officierer, som hans Tilstand allerede i et Par Dage havde været paafaldende, at have et vaagent Die med ham, og han sendte ham strax sin Læge, for, under Paaskud af at see til det syge Mandskab, at formaae ham til at bruge Lægemedler; men desværre blev denne Omsorg forgiæves: den næste Dag gjorde denne udmærket dygtige og ellsværdige Officier Ende paa sit Liv ved et Pistolskud.

for at blive sparket ud og faae Bant. Men denne Gang gif det ham bedre. Det ene af Fruentimmerne var ung og smuk for en Indianerinde at være, det andet var en gammel Kone, saa grim og sæl, som nogen menneskelig Skikkelse kan være. Efter at have stirret paa ham i nogen Tid, forlode de Hytten, maaskee for at tale med Caziken; de kom siden ind igien og lagde til Vaalet, saa det blusfede raft op. Disse stakkels Skabninger vare nu meget venlige, og stegte den eneste Fisk, de eiede, til den hungrige Fremmede. Da han havde spiiist, stroede de Lov og Qviste til et Leie for ham, og han lagde sig til at sove; men 3—4 Timer efter vaagnede han, og — „jeg fandt mig — siger han — tildækket med en Stump Tæppe, giort af Fugledunn, hvilket Fruentimmerne sædvanligviis bære rundt om Livet. Det unge Fruentimmer, som var den der havde lagt sit eget Tæppe over mig medens jeg sov, laa tæt ved mig, og den Gamle laa paa den anden Side af hende. Ilden var næsten udbrændt, men saasnart de mærkede, at jeg var vaagen, stode de op og lagde meer Brænde til Ilden. Hvad jeg havde spiiist var saa lidt, at det kun tiende til at forøge min Sult, og jeg kunde derfor ikke bære mig for, ved Tegnet at bede dem om Noget at spise. Da de havde forstaaet mig, taledes de lidt sammen, hvorpaa de begge gif ud og toge et Par Hunde med sig, som de afrettede til at hjælpe sig ved at fiske. Efter en Times Fraværelse kom de tilbage, stikvænde af Kulde og med Haaret droppende af Vand; de bragte to Fisk, som de stegte og gavede mig Broderparten af, hvorpaa vi alle lagde os til Hvile igien som før.“

Dette rorende Exempel paa Medlidenhed og Menneskekærlighed svarer saa ganstke til hvad næsten alle Reisende berette om Qvindelønnets ufravigelige Gæstfrihed og Barmhiertighed hos de vilde Folkeslag. Her var det disse Fruentimmer, Byron havde at takke for sit Livs Frelse; og skiondt deres brutale Mand kort efter kom hjem og mishandlede den Yngste, vedbleve de dog bestandig hemmeligen at dele deres usle Føde med ham. Som

et andet Exempel paa, hvor lidt Mændene lignede Qvindeskionnet i milde Dyder, fortæller Byron følgende om Caziken.

„Han og hans Kone gik ud med Canoen et Stykke fra Land, hvor hun maatte gaae til Bunds efter Søæg; men da Gangsten ikke faldt saa heldig ud, som han onskede, kom de ind igien, Manden i meget ærgerligt Humour. En lille Dreng, de havde, omtrent 3 Aar gammel, som de lode til at elske meget høit, havde siddet paa Strandbredden og ventet paa Faderens og Moderens Tilbagekomst, og løb nu ud i Brændingen dem imøde. Faderen gav Barnet en Kuro med Søæg at holde; men da den var for tung for det, lod det den falde; hvorpaa Faderen sprang ud af Canoen, snappede Drengen op i sine Arme og kastede ham med den yderste Voldsomhed imod Stenene. Det stakkels lille Bæsen laa uden Bevægelse og blodende, da Moderen tog ham op og bar ham iland, hvor han kort efter døde. Hun var længe utrokelig herover, men det Dyr, hans Fader, lod ikke til at bryde sig stort derom.“

Omtrent midt i Marts 1742 begave de Skibbrudne sig atter paa deres besværlige Reise, og kort efter døde Doctoren Hr. Elliot ynkeligen af Sult; de Overlevende vare alle saa udtæret, at de heller ikke syntes at have langt tilbage, og til al deres Glendighed kom endnu den, at de vrimlede af Utoi, saa at det var umuligt for dem at faae No eller Hvile. „Men vi vare rene — siger Byron — i Sammenligning med Capitain Cheap. Hans Legeme kan jeg ikke ligne med Andet end en Myretur, med Tusinder af Insecter kravlende omkring paa den, for han var nu ikke længer istand til at forsøge paa at stille sig af med dem. Han havde reent mistet Forstanden og huffede hverken vore Navne eller sit eget. Hans Skæg, som var over en halv Ellen langt, var indsmurt i Tran og Skarn, da han længe havde havt til Vane at sove med en Sæl til Hovedpude, hvori han gienste det stinkende Sælhundekjød, af Frygt for, at vi skulde stjæle det fra ham medens han sov. Hans Been vare saa tykke

som Smorfierdinger, skiondt Kroppen ikke var andet end Skind og Been."

Midt under al denne Glendighed stodte de paa en Flok maalede Indianere, af hvem de fik at vide, at i al den Tid, de havde ligget paa Wager-Giland, laa Pinken Anna tilankers i en Havn ikke meget langt derfra. Sorgeligt var det, at de ikke vidste noget herom; thi det var et godt rummeligt Skib, som let kunde have taget alle de Skibbrudne ombord og bragt dem til Eskadren. I Anledning af dette Skib bemærker nogle af dem, der have bestrevet dette ulykkelige Tog, at flere af Wagers Folk horte Kanonskud, hvilket ikke kunde være andet, end Vagtskuddet fra Anna, da det hortes paa den Tid om Aftenen, Vagtskud i Almindelighed skydes. Da Afstanden fra Mount-Misery til det Sted, hvor Pinken laa, er $27\frac{1}{2}$ danske Somile, er det tvivlsomt, om Lyden er kommen fra Skuddet af en lille Kanon, eller maa-see snarere har været en Rumlen i et eller andet af Cordillerernes ildsprudende Bierge. Bulkeley siger, at Skuddet hortes om Natten og ude fra Soen, og det Datum, han opgiver, den 18de Juli, maa have været omtrent ved den Tid, da Anna ophørte med at skyde Vagtskud. Walter antager, at begge Parter maae have været hinanden nærmere end den antagne Afstand, og Kerr udregner, at dersom Bredden af det Sted, hvor Anna laa til Ankers, var $46^{\circ} 30'$ og Braget af Wager laa paa 47° , har Afstanden imellem dem kun været 30 Qvartmile. Men de nyeste Undersøgelser og Opmaalinger have nu, hvad Afstanden angaaer, giort Ende paa enhver Tvivl. Efter dem ligger Pinken Annas Bugt paa $45^{\circ} 47' S.$ Br. og $74^{\circ} 55'$ Længde B. f. Gr., Braget af Wager paa $47^{\circ} 39'$ Br. og $75^{\circ} 6'$ Lgd.; Pinkens Ankerplads og de Skibbrudnes Hytter laae meget nær i samme Meridian og 110 Qvartmile fra hinanden.

Langsomt vedbleve vore ulykkelige Reisende at drage nord-
 efter, indtil de endeligen naaede til Chiloe, hvor de medlidende
 Indianere pleiede dem efter bedste Gyne. De bleve derpaa over-
 leverede til Spanierne som Krigsfanger, og mødte ogsaa hos

dem en menneskekærlig Behandling. Her gienbandt den unge Byron sin Helbred og sit gode Udseende saa fuldkomment, at han erobrede en ung Dames Hjerte, hvis rige Onkel gjorde ham Ægtekabsforslag og viste ham alle sine Statte, for at lokke ham og forhøje Brudens Værd i hans Øine. Iblandt andre fristende Artikler fremviste han et Stykke fint hollandsk Lærred, som han lovede ham skulde strax blive skaaret itu til Skiorter til ham, og dette var næsten for stor en Fristelse for en Cadet, hvis Klæder hang i Pjalter om ham. Han undslap imidlertid denne og en Mængde andre Farer, og blev med sine andre Kammerater sendt til Valparaiso, som vel, efter et saa langt Ophold paa en øde Kyst og i et affygeligt Climat, maa have forekommet dem en „Paradiis-Dal“, som den bærer Navn af. Ved Gouverneurens ængstelige Forsigtighed bleve de strax indsatte i et smudsigt Fængsel i Fortet; men det lykkedes snart Capitainen Cheap og Lieutenant Hamilton at blive løsladte, da de havde været saa heldige at redde deres Officierspatent eller „Commission“, og kunde saaledes bevise deres Rang. Siden bevirkede Capitainen at ogsaa Byron og Campbell kom paa fri Fod og op til de andre i Et Iago, Provindsens Hovedstad.

I St. Iago bleve de behandlede med den høieste Gæstfrihed, og Byron meddeler herom et Træk, som gjør den spanske Charakter altfor megen Ære, til at det ikke skulde fortjene at anføres her: „To eller tre Dage efter vor Ankomst — siger Byron — sendte Præsidenten Hr. Campbell og mig en Indbydelse til at spise til Middag hos sig i Selskab med Admiral Pizarro og alle hans Officierer. Dette satte os i den høieste Forlegenhed, da vi ikke kunde vise os i et anstændigt Selskab, i de Klæder vi eiede, og heller ikke torde aflaae Indbydelsen. Næste Dag kom en spansk Officier af Admirals Pizarros Eskadre, hvis Navn var Don Manuel de Guiror, til os og bad os om, at ville modtage 2000 Piastre, som han tilbød os. Denne ædelmodige Spanier gjorde os dette Tilbud, uden ringeste Udfigt til, nogensinde at faae dem igien, og ene i den medlidende Hensigt at hjælpe os

i vor nærtværende Ferlegenhed. Vi takkede ham med al den Varme, som en saa overordentlig ædelmodig Handling fortiente, og vilde kun modtage 600 Piastre, hvorfor vi gave ham en Brevet paa den engelske Consul i Lissabon."

Efter et Ophold af næsten 2 Aar, paa Parel, i Chili, gik Capitain Cheap, Lieutenant Hamilton og Cadetten Byron ombord paa den franske Fregat *le Lys*, for at sendes til Europa. En Medpassageer var den berømte Don Jorge Juan, som med Don Antonio de Ulloa havde været bestyret med Grademaalingen i Quito*). Campbell, som havde forelsket sig i en spansk Dame, og var gaaen over til den catholske Religion, skiltes her fra os og gik siden til Spanien med Admiral Pizarro. I Januar 1745 stødte *Lys* til 3 andre franske Skibe: *Louis Erasme*, *Notre Dame de Delivrance* og *Marquise d'Antin*, hvilke alle, med Penge og Kostbarheder ombord til en Værdi af 5 Millioner Piastre, bleve tagne af de Engelse. *le Lys* undgik at dele Skiebne med dem, derved, at den sprang læk og maatte søge ind til Valparaiso. Da Skaden var istandsat gik den atter til søs og ankom, efter en lang og besværlig Reise, velbeholden til Brest, hvorfra Capitain Cheap og hans Reisefammerater fik Tilladelse til at gaae ombord paa et hollandsk Skib, og kom med dette til England.

En Tildragelse er der fra denne Periode, som ingen Engländer kan læse om uden Undseelse og Misbilligelse, fordi det neppe, selv med den skarpeste Undersøgelse, vil være muligt at finde Noget til Undskyldning for den. Skibet *Notre Dame de Delivrance*, som den lærde og ædle Don Antonio de Ulloa var ombord paa, blev taget af Sunderland og Chester, 2 af Commodore Warrens Eskadre, og en rig Prise befandtes den at være, da

---

*) Ulloas Reiser i Sydamerika, som paa Engelsk findes her i det store Kongelige og paa Fransk i Sv. Statens Bibliothek, anbefale vi dem af vore Læsere, der ikke allerede maatte kende den, som en yderst interessant Bog. Udg. 17. A. f. S.

Den havde Penge og Gøds ombord til en Værdi af 600,000 Pund Sterling (De to andre Priser indbragte 700,000 Pund Sterling, og Skatten fortas i et Triumphoptog igiennem Londons Gader til Banken). Utoa beklager sig over den Behandling, han modte ved denne Leilighed, som ham langt mere krænkende, end Tabet af hans hele Eiendom. „Jeg maa bede mig fritaget — siger han — for at omtale nærmere den grusomme og nedværdigende Behandlingsmaade, jeg modte, fordi det smerter mig at gienkalde mig den i Erindringen. Det er nok, naar jeg blot i Almindelighed fortæller, at vi alle, fra den høieste Officier til den ringeste Skibsdreng, bleve klædte ganske nøgne af og visiterede paa den meest nedværdigende Maade.“ Imod denne Bebreidelse fra en Mand, i en udmærket Grad bekiendt for Sænderhed og ædel Tænkemaade, have vi intet Andet at sætte, end Skibschefernes, Capitainerne Bretts og Garcys bekiendte høie Reputations og Muligheden af, at et eller andet flagrant Forsøg paa Dølgemaal har berettiget til denne Strengbed. Og det er ikke usandsynligt, at dersom vi havde Modparternes Forsvar, vilde noget Eignende findes at have været Tilfældet, naar man seer hen til Bestaffenheden af Ladningen, som var følgende:

18 Geroner, hver 65 Pund, fint Guld.

15,399 Stykker dobbelte Doubloner.

153 Guld-Snuustobaksdaaser, af 1836 Lods Vægt.

214,000 Pund Sterling i Solvdalere.

764 Unzer puurt Sølv.

9 Sølv-Daaser.

31 Pund Solvert.

877 Geroner og 316 Sække Cacao.

203 Geroner Chinabark.

191 garvede Huder.

181 Dussin Vister.

36 Baller Carmeniansk Uld.

Men maaskee var det Etcetera'erne der voldte Fortreden; de bestode af: en Kaarde med massivt Guldhæfte og Beslag, et Guld-

uhr, et 5 Moitor-Stykke, 36 Pistoler, (en Guldmønt), 2 Solvkruse, 6 Par Diamants Drenringe, 2 Diamants Fingerringe, 6 Par Solitairen, 2 Rosetter af ægte Stene, og 2 Diamanter indfattede i Guld.

Vi ville nu vende os til Hovedtroppen af Wagers Mandskab, dem der holdt syd paa til Magelhaens Strædet, og af hvilke nogle naaede England, andre bleve landsatte paa forskiellige Steder, og mange omkom undervejs. Om disses Hændelser har Bulkeley, den virksomste af Hovedmændene, givet en Beretning, der aabenbar er freven for at undstyldte sig hos Admiralitetet ved deres Hiemkomst. Vogen er dediceret til Admiral Vernon, som dengang stod høit anskreven, og har følgende Linier af Waller til Motto:

Bold were the men, who on the ocean first
 Spread the new sails, when shipwreck was the worst.
 More dangers now from man alone we find
 Than from the billows and the wind.

Bulkeley var en god Somand, men tillige en listig Procurator, og for at vælte Rusvaret fra sig opsatte han, for de stilles ad, et attesteret Document, hvori det hed, at Capitain Pember-ton af Landtropperne havde arresteret Capitain Cheap og Lieutenant Hamilton, den første for Drabet paa Cozens og den anden for slet Opsørsel; at Officierer og Mandskab siden, efter Raadslagning, vare af den Mening, at det vilde udsætte dem alle for Fare, om de førte Arrestanterne med sig i deres smaa Fartøier paa saa lang en Reise, som den de vare i Begreb med at foretage; at det var paa Capitain Cheaps og Lieutenant Hamiltons eget Forlangende, at de bleve efterladte, og Doctoren blev hos dem efter hans eget Ønske.

Den skønnertaklede Storbaad og Jollen, med 73 Mand ombord, forlode endeligen den øde De, den 13de Octbr. 1741. Men Folkene duede ikke; de viste Intet af den Raskhed og Hurtighed i at finde paa Hiælpe midler, som karakteriserer den flinke Matros, naar han er i Nød; og skiondt de ideligen saae Sø-

hunde, Pinguiner og Fugle, døde dog 7 Mand af Sult medens de vare i Strædet. Anføreren selv erklærer, at der var ikke over en halv Snees af dem, der gjorde sig den ringeste Uleilighed for at opholde Livet, men at de, istedetfor dette, altid vare pirate til Sammenrottelse og Mord. De havde mistet Jollen med en Mand, som var i den, og skiondt der fandtes Træ i Overflodighed langs Kysterne og Narétiden slet ikke krævede at de maatte skynde sig, forsøgte de dog aldrig paa at bygge sig en Vaad igien. Da de nu havde 72 Mand i Storbaaden alene, besluttede de at stille sig af med nogle, ved at landsætte dem, for at give mere Plads i Vaaden for de øvrige; og her vidste atter den listige Procurator at skaffe sig et Document, der skulde bevidne for Admiralitetet, at disse Offere vare satte i Land paa deres egen indstændige Begiæring. De mange Storme og den svære Søe, som de mødte, var næsten for meget for det lille Fartøj, og Bulkeley, i sin Triumph over endeligen at være sluppen igiennem Strædet, udraaber i et gudsbespotteligt Magtsprog: „den der har været Vidne til de mange Farer, vi paa en vidunderlig Maade bleve frelste af, og endnu kan tvivle paa et Poieste Væsens Tilværelse, han frasiger sig enhver Ret til Barmhiertighed i Fremtiden og fortjener fuldeligen et opbragt Forskys Brede.“

Bulkeley lægger ofte sin Uvidenhed for Dagen. Et Blik paa Malaspinas, Kings og Fiq-Roys ypperlige Kaarter over hine Egne maa fremkalde et Smil over hans dristige Paaastand, naar han siger om Sir John Narboroughs Kaart og Beskrivelse*): „det er saa rigtigt og paalideligt, at vi troe, det er umuligt for noget levende Mennecke at levere noget bedre.“ Mærkeligt er imidlertid, at han er den Første, der omtaler Patagonierne som Ryttere.

---

*) Narborough blev udsendt for at optage Kaart over Magelhaens Strædet. Kong Carl 2den interesserede sig saa meget for dette Foretagende, at da han havde faaet Melding om, at Narborough ved Hjemkomsten var passeret Downs, roede Kongen ham imøde i sin Chaluppe til Gravesend.

I Port Desire forlangte disse urolige Karle, at „Soldater-officiererne og saadanne Folk, som ikke kunde giøre nogen Nytte i Vaadene,“ skulde kun have halv Ration imod de øvrige; 20 Mand maatte finde sig i denne Skiebne. Kort efter døde Harvey, Forvalteren, og her kan Bulkeley ikke holde den ondskabsfulde Vittighed tilbage, at han formodentlig var den første Proviantsforvalter der var død af Sult. Den 12te Januar 1742 nærmede Skonnerten sig Paraguay Kysten, hvor 14 Mand svømmede i Land for at søge efter Fødemidler og Vand; en af dem druknede i Brændingen. De fandt her ferskt Vand og Sælhundede; ligeledes stode de en Hest og en vild Hund, og fangede 4 Armadiller. Da det blæste stivt, kunde de ikke faae Meget ombord den Dag; men næste Morgen indskibede de Vandfadene, Kroppen af Hesten og en Portion Sælhundekød. De satte derpaa Seil og stode bort fra Kysten, efterladende 8 af deres Kammerater i Land! Her fik atter Bulkeley, som sædvanligt, en Retfærdiggjørelse opfat, behørigen undertegnet og attesteret, hvori den yderste Nødvendighed anføres som Grund for denne umenneskelige Handling.

Fem Dage efter dette lob Skonnerten ind i Rio de la Plata og ankom den 28de til Rio Grande, hvorfra de 30 Overlevende fandt Skibsleilighed til England. Skiondt Bulkeley og nogle af hans Kammerater i Forstningen bleve stoppede for at giøre Forklaring, sees det dog ikke, at de ere blevne stillede for nogen formelig Ret. Ja, hvad der er mærkeligt, at det opsætsige Mandskab negtede at adlyde deres lovlige Befalingsmænd udgjorde, efter vore Solovers mangelfulde Tilstand paa den Tid, ikke nogen Forbrydelse, da man antog at Officierernes Ret til Commando ophorte fra det Dieblif, et Skibs Besætning ophorte at være berettiget til Gage, hvilket var Tilfældet ved Forliis eller Skibbrud. Imidlertid gave Tildragelserne ved Wagers Skibbrud Anledning til, at det blev gjort til Regel, at Enhver, der tager Tjeneste i den kongelige Sø-Stat, skal være berettiget til at nyde den hans Stilling tillagte fulde Gage og Forpleining, indtil han paa regelmæssig

Maade beaffædiges; og Sir John Barrow har oplyst, at det var Anson selv, som bevirkede den i 1748 udstedte Act 21, Georg d. Anden, som bærer den Titel: „en Act for at udstrække Krigsdisciplinen i Marinen til Mandskabet paa Hs. Majestæts Skibe, som forlise, strande eller tages af Fienden, og lade Gagen for saadanne Mandskaber vedblive at dreie, under visse Vilkaar.“

Iblandt de 8 Mand, som bleve forladte af deres Kammerater paa Kysten af Paraguay, var Cadetten Isaaq Morris, som publicerede en Beretning om hvad der hændte dem, efterat de vare saa skiændigen forraadte af de samme Mennesser, for hvis Skyld, de havde vovet deres Liv ved at svømme i Land, for at opsøge Levnetsmidler til dem. Efter et besværligt Ophold der paa Kysten i flere Maaneder, under hvilket de gjorde nogle frugtesløse Forsøg paa at komme op til Rio de la Plata, begav Morris sig paa Sælhundefangst i Selskab med 3 Andre; men da de kom tilbage derfra, fandt de deres Telt udplyndret, 2 af deres Kammerater myrdede og de andre 2 forsvundne (bortførte hedder det), uden ringeste Spor til Gierningsmændene. Hvad der søggede det Rædsomme herved, var det aldeles uforklarlige og hemmelighedsfulde deri; thi i al den Tid, de havde været der paa Kysten, havde de aldrig seet et Spor af mennesselige Skabninger. Denne nye Ulykke ansprede dem til fornyede Anstrengelser, og de begave sig atter paa Veien, ledsagede af 16 Hunde og 2 Sviin, som de havde tæmmet. Med disse samt Riødet af Sælhundede, Armadiller og Heste opholdt de Livet. En Trop Indianere opsnappede dem underveis, eller, som Morris udtrykker sig, de havde den Lykke at blive tagne til Fanger. Disse fulgte dem siden til andre Indianere, der bragte dem til Buenos Ayres, hvor Spanierne løskøbte Morris og 2 andre for omtrent 30 Piastre hver; den fjerde Mand, John Duck, en Londoner, var saa mørk i Huden, at han blev antagen for en Indianer og sendt ind i Landet, hvor man aldrig siden hørte mere til ham. De bleve dernæst i ober et Aar holdte som Fanger ombord paa et Linieskib, Asia, hvor de bleve meget grusomt behandlete; men

Skibet blev derpaa udrustet for Admiral Pizarro, som tog dem med sig til Europa og lod dem med et Koffardislib vende tilbage til deres Fædreland, som de frelst ankom til i Juli 1746.

Der er endnu et Træk at omtale ved det mærkværdige Skibbruds Historie, som her i Korthed er given; det er, at da Capitain Dandy Kidd, som førte Wager paa Udreisen, laa paa sit Yderste, forudsagde han, at istedetfor Ure og Fordeel, som hans Kammerater ventede at høste af denne Reise, vilde den ende for dem med Fattigdom, Hunger, Dod og Udelæggelse. Da Overtro var meget almindelig paa den Tid, kan en saadan Spaa-dom ikke andet, end have bidraget til, endnu mere at nedtrykke Gemytterne under det tilstødte Uheld.

De mærkelige og interessante Omstændigheder, ved dette For-lis, foranledigede Capitain King til at anstille meget omhyggelige Efterforskninger om Stedet, hvor det maa være skeet. I April 1828 blev en stor Dæks-Viælle af engelsk Eg funden, hvis Di-mensioner svarede til Wagers Drægtighed, og hvad der endnu mere bestyrkede Formodningen om, at den har tilhørt dette Skib, var den Omstændighed, at det ene Knæ saaes at være saugt over, hvilket skete da man huggede Hul i Dækket for at komme til Provisionerne. Stedet, hvor Skibet strandede, blev med Bes-temthed udfundet at være Nordvestenden af den store Guaianeco Ø. Han traf endvidere i Chiloe en gammel Mand, ved Navn Pedro Osorio, som erindrede Don David (Capitain Cheap) og Don Juan (Byron) og deres Kammerater. Denne Mand døde i 1832. Mærkeligt er det, at den vilde Kartoffel findes paa Guaianecos-Øerne, og at Ingen af de Skibbrudne blev opmærk-som paa den.

Man har beskylt Capitain Cheap for, at han med Forsæt har søgt ind under Kysten for at gjøre Priser paa egen Haand, førend Resten af Eskadren kom til, og at denne Pengegridskhed var Skyld i, at han forliste Skibet. Men der er Intet i hans hele Opførsel, der understøtter en saadan Paastand. Han fulgte

med Iver og Activitet sine Instructioner, som findes i Ansons Reise, 6te Cap. 1ste N., og, som Byron siger om ham, naar det gjaldt Opfyldelsen af hans Pligter eller Efterlevelsen af hans Ordre, viste han en haardnakked Trods imod alle Farer og Vanskeligheder. Han vidste, hvor vigtig den Ladning af Krigs- og Mundsforraad, han havde ombord, var for Esadren og hele den forehavende Expedition, derfor vedblev han at holde paa for at naae Rendezvousstedet, selv efter at Skibene „Severn“ og „Pearl“ havde baaret af, og endskiøndt den gamle Wager ikke dueede stort til at holde Søen med i et saa længe vedholdende stormende Veir. Nu veed man — uagtet man den Gang paa- stod det Modsatte — at Capitain Cheap fuldkomment kunde forsvare at anduue Landet som han gjorde, efter den Kundskab, man da havde. Hans Mod, hans Charakterfasthed og hans udmærkede Dygtighed som Skibschef kan der ikke reises mindste Tvivl om; i Walters, Byrons og Campbells Beretninger findes der meer end tilstrækkelige Beviser herfor, og Bulkeley selv, Anføreren for de Misforsøiede, siger, da alt Shaab om, at han endnu kunde være ilive, var forsvundet: „Dette var den sidste Gang, jeg saae den uslykkelige Capitain Cheap. Om han aldrig kommer tilbage til sit Fædreland, er det dog ikke meer end Retfærdighed at erklære, at han var en ypperlig Sømand, og at ingen Modgang eller Fare kunde sløve eller forknytte ham. Frygt var en Svaghed, der var ham aldeles fremmed.“ Capitainen kom alligevel tilbage, og efter at have skrevet et Brev til Anson, hvori han bittert besværer sig over „de Sujoner“, hans Officierer, fik han Commandoen af en Fregat og gjorde en betydelig Formue i Priispenge.

Var dette Forliis hændet Capitain Cheap i vore nærværende Dage, er der den høieste Rimelighed for, at han vilde have frelst sit Mandskab, og hans Navn vilde da have gaaet ned til Efterslægten, som en Murray Maxwell siden, med Wren for at have haand- hævet den strengeste Disciplin under den høieste Nød og Fare, og for at have souteneret det sande Mod, som overfluer den

hele Fare, for paa samme Tid at finde Midlerne til at betvinge den. Men vore Skibe vare paa den Tid yderst mangelfulde og affattede i et tvetydigt, uforstaaeligt Sprog. Fem og tyve Aar efter Wagers Forliis, da Capitain Wallis, der succederede Byron som Chef for Opdagelsesfløjen Dolphin, kom til Batavia, gav han en saa rørende Skildring af den ulykkelige Forfatning, han her foresandt Regnskabsførerne i, paa det der strandede 50 Kanonfløjen Falmouth, at ingen Søofficer nutildags kan læse den, uden at bevæges af den høieste Grad af Medynk og Indignation. Kun Skraaget var tilbage af dette Skib, liggende i Mudderet i en raadden Tilstand; flere af Portene vare staaede i Stet, Agterstævnen ganske raadden, og der var ikke et Sted i Skibet, hvor en Mand kunde være i Beskyttelse for Veiret. De saa Folk, der hørte til Skibet, vare i samme ynkelige Forfatning som deres Skib, nedbrudte paa Helbred og Sind, og der var al Udflugt for dem til at drukne naar Monsunen kom. „Den 5te December 1767 — siger Wallis — modtog jeg en Ansøgning fra Regnskabsførerne, hvori de forklarede, at der ikke var noget mere for dem at have Opsyn med ved Skibet. Kanoneren havde allerede længe været død; det Meste af hans Regnskabsgods var ødelagt, især Krudtet, som efter Hollændernes Ordre var kastet overbord. Vaadsmanden var af Sorg og Græmmelse gaaet fra Forstanden og befandt sig nu i et hollandsk Hospital for Ussindige; alt hans Gods var forlængere siden forraadnet og ødelagt. Sommermanden var døds syg og Koffen var en Krøbling. Af disse Grunde anmodede de mig om, at jeg vilde tage dem hjem med mig, eller idetmindste meddele dem en formelig Utsked fra deres Poster, at de kunde see sig om en Skibsleilighed at komme hjem med. Med største Medynk og Bedrøvelse maatte jeg svare dem, at det ikke stod i min Magt at afløse dem, og at, da de stode for Regnskaber og havde det dem betroede Gods at svare til, maatte de afvente Ordre hjemme fra. De svarede hertil, at de aldrig havde modtaget en eneste Ordre fra England, siden de vare blevne efterladte her, og bade indstændigen om, at jeg vilde

melde hjem, hvor ulykkelig deres Stilling var, for at den dog kunde blive forandret. De havde — sagde de — **10 Mars Gage tilgode**, og i Forhaabning om, at erholde den engang udbetalt, vare de blevne gamle; men nu brøde de sig ikke om, de kom til at miste den; de vilde heller gaae hjem som Svabergaster, end forblive her længer. Hollænderne tillode dem ikke at ligge en eneste Nat i Land, hvordan deres Sundhedstilstand end var, og Ingen kom ombord at see til dem, naar de vare syge. De bleve bestandigt bestialne af Malaierne, og levede ideligen i Frygt for at blive dræbte af dem, da de for ikke længe siden havde stukket Ild paa Priisskibet Siam og opbrændt det. Jeg forsikrede dem, at jeg vilde giøre Alt, hvad der stod i min Magt, for at bewirke deres Hiemkaldelse, og Taarerne stode dem i Dine, da de forlode mig "

Deres Landesforviisning og Nød havde imidlertid ikke hermed Ende. Disse ulykkelige Mennesker, som sidst havde været med ved den vigtige Erobring af Manila, vare endnu fordømte til at henstæbe Livet i dette forpestede Opholdsted 2½ Aar længer, da endeligen — ikke den engelske Regiering, men Hollænderne, udfriede dem, ved at sælge Levingerne af det engang stolte Skib ved offentlig Auction. En saa grusom Sigegyldighed hos Embedsmænd, paa en Tid, der ikke er saa langt tilbage, grændser til det Utrolige.

Det er umuligt at forlade Beretningen om Wager, uden at gienkalde sig et nyere Forliis af en Drlogsmand, ikke langt fra det samme Sted, hvilket afgiver et staaende Beviis paa de Forbedringer i Disciplinen, vi have en nyere Tids forandrede Love, saavel som en større Humanitet og Dannelselse at takke for.

I Mai 1835 forliste Corvetten Challenger, Capitain M. Seymour, ved Moquilla, et Punkt imellem Concepcion og Chiloe i de underbungegne Araucaners Land. I det frygtelige Dieblit da det stødte, medens Skibet overfyldedes af fraadende Soer og Brændinger, var Mandstabet's Opførsel i høieste Grad exemplarisk og beundringsværdigt. „Endskjøndt Enhver — siger Beretning-

gen — maatte ansee vor Stilling for aldeles haabløs, herstede der dog den største Kølighed og Ugtpaagivenhed paa de Commanderendes Befalinger. Commandoerne bleve givne uden ringeste Confusion, og adlydte med Orden og Hurtighed." Efter at det var lykkedes dem at frelse sig iland fra Skibet, leirede de sig paa en Sandbakke omtrent 300 Alen fra Braget. Da flere indianiske Stammer viste sig i nogen Graastand, og gjorde Mine til at ville overfalde dem saasnart de saae Leilighed dertil, blev det nødvendigt at være beredt paa det Værste, og følgende Forholdsregler bleve derfor tagne.

Matroserne bleve deelte i 4 Bægter, de tre commanderede hver af en Lieutenant og den fjerde af Masteren. Alt Haandgevær blev lige fordeelt imellem dem, saaledes, at hver Mand fik et Vaaben: Gevær, Pistol, Huggert eller Pique. Hver Bægt havde sin bestemte Allarmplads, naar der blev raabt ud til Gevær; Marinerne havde deres i Centrum og skulde som en Reserve ile til Hjælp, hvor det meest gjordes nodigt. Ikke et Skud maatte fyres, før der var givet Ordre dertil af Capitainen. Hver Alften bleve alle mynstrede paa deres Post, Geværerne bleve af-fyrede og ladede paany. To Vaadscarronader vare monterede og anbragte paa de meest passende Steder. Om Natten sov hver Mand med sine Vaaben ved Siden af sig. Foruden Skildtvagterne, som hver halve Time hele Natten igiennem maatte raabe deres: Alt vel! patrouilleredes der stadigen rundt om Leiren; Feltraab var uddeelt, og inde i Leiren visiteredes Posterne hyppigen af en Officier eller en Cadet; den største Stilhed var iøvrigt befalet Mandskabet, kort: alle Forsigtighedsregler vare iagttagne, for at sikke sig saavel imod nattlig Overtumpling som imod Overfald om Dagen, hvilket ligemeget kunde være at befrygte af saa krigeriske, driftige, slue og hurtige Menneſter, som Araucanerne ere bekjendte for at være. Ved den nøiagtigste og strengeste Overholdelse heraf, lykkedes det Capitain Seymour at indgyde de rovhugiærlige Indianere en saadan Respect, at uagtet de Nat og Dag sværmede omkring Leiren, vovede Ingen sig til

at anfælde den eller røve noget fra Braget. En Officier blev sendt over Land til Chili for at skaffe Assistance, og da denne Hiælp ankom — en engelsk Orlogsmænd saa netop ved Callao, — forefandtes de Skibbrudne alle karste og muntre og under samme regulaire Disciplin som ombord i det bedst commanderede Skib. Det maa bemærkes, som en Ting, der under saadanne Omstændigheder sikkert ikke er uden Virkning paa Mandstabet, at Flag og Vimpel hver Dag vaiede i Leiren.

Golfstrømmens Hastighed — Strømmen ved Island m. m.

Af Capitainlieutenant C. Friminger.

Ved at læse Hr. Candidat Schythes Afhandling over Jagttagelser af Atlanterhavets Temperatur i Overfladen, i „Nyt Archiv for Søvæsenet“ 2det Binds 1ste Hefte, traf vi paa flere Punkter, hvori vi ikke dele Forfatterens Ansuelser — vi tillade os derfor i det Følgende at fremsætte vore Grunde.

Hr. Schythe anfører Side 96:

„Da nemlig Golfstrømmen, indenfor Strædet ved Florida, naaer sit Maximum af Varme, = 30°, sidst i Juli eller først i August, saa følger, at denne maa indtræde meget senere i en Afstand af henved 600 Mile fra Udgangspunktet, og at saaledes hiin Temperatur af 12°, observeret i Juli, ikke engang kan være Maximum for en Brede af 61° N. Brede. (Maastee indfalder Maximum paa denne Høide først i Slutningen af August, hvilket allerede forudsætter en temmelig stor Middelhastighed i Strømmen.)

Afstanden, fra Florida-Strædet til de Høider, hvor Jagttagelserne af Atlanterhavets Temperatur ere foretagne, er ikke 600, men omtrent 900 geographiske Mile, og, ved at regne Golfstrømmens Kruninger langs amerikanske Kysten, kan Distancen, uden

at regne for meget, anslaaes til 940 Mile. Til at giennemløbe denne Strækning, udfordrer Strømmen en meget længere Tid, end den Forfatteren antager, nemlig fra sidst i Juli, eller i Begyndelsen af August, til Slutningen af August. Thi var det muligt, at Vandmassen giennemløb dette Rum i 1 Maaned, maatte Strømmen løbe med en Hastighed af over 5 Miil i Vagten (126 Qvartmiil i Etmaalet.)

Et Ekib kunde da, ifald det bestandig holdt sig i Strømmen, i aldeles Havblik, ved blot at lade sig drive, gjøre en hurtig Reise fra Florida til Nærheden af Island eller Færøerne. Vel ere vi endnu ikke paa det Rene med Havets forunderlige Strømninger, men vi kiende dog saa meget dertil, at vi med Bestemthed tør sige, de ikke giennemfare Oceanet med en saadan Hastighed. Hvorlænge Vandmassen er undervejs fra Florida til det Strog imellem Island og Færøerne, hvor Jagttagelserne foretoges, lader sig kun vanskelig bestemme, da den Arm af Golfstrømmen, fra Sydenden af Ny-Fundlands Banke og nordøstester, endnu ikke er saa nøie undersøgt, at deraf kan drages nogen paalidelig Slutning. Imidlertid ere vi dog i Besiddelse af saadanne Data, at vi i det mindste kunne gjøre os et nogenlunde Begreb om, hvorlænge Vandmassen behøver til at giennemløbe den omtalte Distance.

Som bekiendt løber Golfstrømmen stærkest i Sidstningen af August og i Begyndelsen af September, og paa denne Nærstid ville vi forsøge at følge den fra det Sted, hvor den forlader den mexicanste Havbugt og begynder sit Løb i Atlanterhavet.

Efter Purdy, Kennels og Flere, kan Medium af Strømmens Fart, i Midten af Strømningen, hvor den løber hurtigst, fra ovennævnte Punkt til 31° N. Brede, antages at være omtrent 100 Qvartmiil i 24 Timer; Distancen er 400 Qvartmiil; det bliver med denne Fart omtrent 4 Dage. Herfra til 38° N. Br. og 69° V. f. Gr. — 60 Qvartmiil i Etmaalet — Distancen 660 Qvartmiil — altsaa 11 Dage. Herfra til $41\frac{1}{2}^{\circ}$ N. Br. og 56° V. f. Gr. 50 Qvartmiil i Etmaalet — Distancen

600 Qvartmiil — bliver 12 Dage. Derfra til 42° N. Br. og 50° V. f. Gr., hvilket er noget synden for Nysfundlands Banke, 33 Qvartmiil — Distancen 300 Qvartmiil giver 9 Dage.

Dette sammenlagt giver en Distance af 1960 Qvartmiil, og, giennemløbet i 36 Dage, en Middelhastighed af omtrent 55 Qvartmiil i Etmaalet.

Golfstrømmens Fart er, selv i denne Aarstid, hvor den løber hurtigt, meget forskiellig; men for at komme til et nogenlunde Resultat, have vi beregnet Medium af de hurtigste Farter, fundne paa denne Aarstid.

Jo længere nu Strømmen fjerner sig fra Florida-Strædet, desto bredere og mindre hurtig bliver dens Løb. Saaledes er dens Brede, hvor den falder i Oceanet, 35 à 36 Qvartmiil, og i Nærheden af Nysfundlands Banke allerede over 400 Qvartmiil.

Østerat Strømmen har passeret Nysfundlands Banke, deleer den sig i to Grene, hvoraf den største søger hen ad Azorerne og den mindre i en nordøstlig Retning. Denne sidste Green er, saavidt vi vide, kun lidet undersøgt, hvilket vel har sin Grund deri, at den giennemløber et, i Forhold til den øvrige Skibsart over Oceanet, kun lidet befaret Strøg; men at den eksisterer, er ingen Tvivl underkastet.

Saaledes fandt Capitain Park, at Strømmen, imellem Nysfundlands Banke og indtil 43° N. Br. og 37° V. f. Gr., løb i en nordøstlig Retning omtrent 25 Qvartmiil daglig. En Flaaske, som blev kastet overbord fra et engelsk Skib „Newcastle“ d. 20de Juni 1819, paa $38^{\circ} 52'$ N. Br. og 64° V. f. Gr., altsaa midt i Golfstrømmen, fandtes paa N. V. Kysten af Irland, tæt ved Arran, den 2den Juni 1820. Det mere opvarmede Strøg af Havet, som Hr. Schythe har observeret imellem Færøerne og Island — hvilken Strømning uden tvivl fortsætter sit Løb lige til Ishavet, thi Parry observerede en høiere Temperatur i Oceanet, paa en Strækning ikke langt vesten for Hammerfest, da han herfra i 1827 seilede til Spitzbergen — og mangfoldige flere Deviser tale for Tilstedeværelsen af denne Arm af Golfstrømmen.

Fra Sydenden af Nyfundlands Banke har den endnu at giennemløbe en Strækning af omtrent 1800 Qvartmiil, forinden den naaer det af Hr. Schythe omtalte Strog imellem Færøerne og Island.

De, der kiende den Noiagtighed, hvormed Vestfløjet holdes ombord paa vore Orlogsmænd, og den Skarphed, hvormed de daglige Observationer med Himmellegerne foretages, for at finde Skibets virkelige Plads, ville indrømme, at Forskiellen imellem den gisfede og observerede Plads giver en Idee om Strømmens Fart og Retning, og naar man saaledes tager Medium af en Mængde af disse Uovereensstemmelser imellem det gisfede og observerede Punkt, vil man omsider faae et, ikke langt fra Virkeligheden afvigende, Resultat for Strømsætningen.

Vi finde, ved at giennemsee nogle Journaler, holdte ombord paa vore Orlogsmænd, at flere af dem have passeret Oceanet imellem $9\frac{1}{2}^{\circ}$ og $17\frac{1}{2}^{\circ}$ N. f. Gr. og 61° og $62\frac{1}{2}^{\circ}$ N. Br., Stedet for de omtalte Jagttagelser.

Corvetten *Najaden* 1829 fra Middag den 12te til Middag den 14de Mai.

Medium af Forskiellerne imellem Vestfløjet og observerede Brede og Længde for disse 2 Dage har givet, at Skibet er blevet forsat retvisende . . . . . N. 86° D. hen 7.0 Qmiil.

Corvetten *Najaden* 1834:

fra Middag d. 25	til Middag d. 27	Mai	N. 59° D.	„	7.5	—
—	8	—	10 Juni	N. 51° B.	„	4. —
—	25	—	27 Aug.	N. 66° D.	„	9.5 —
—	4	—	6 Sep.	S. 25° B.	„	3.5 —

Corvetten *Flora* 1840:

—	18	—	20 Juni	N. 22° B.	„	10.5 —
---	----	---	---------	--------------------	---	--------

Medium af disse 12 Etmaal giver en daglig Strømsætning af 3.7 Qvartmiil, retvisende N. 38° D. hen.

Antager man nu en jevn Aftagen af Strømmens Hastighed imellem Sydenden af Nyfundlands Banke og det Sted, hvor Hr. Schythe gjorde sine Jagttagelser, altsaa imellem

25 Dvartmiil i Etmaalet — Farten ved Sydenden af Banken og
 3.7 — — — — — omtr. paa 61° N. Brede.

2) 28.7

14.35 Medium af Farten imellem Nysundlands Bante og
 61° N. Brede; dette giver for 1800 Dvartmiil. . . 125 Dage]
 lægges hertil den Tid, Strømmen bruger til at løbe

fra Florida Strædet til Sydenden af Banken. . . 36 Dage

udkommer 161 Dage,

som Strømmen, efter vor Beregning, vil være om at giennemløbe
 Afstanden fra Floridastrædet til det Sted imellem Færøerne og
 Island, hvor de omtalte Sagttagelser foretoges.

Efter Purdy har Golfstrømmen sin højeste Temperatur sidst
 i August og først i September — samtidig med sin største Pa-
 stighed; heraf følger, at Maximum af Strømmens Varme vil
 indtræde paa 61° N. Br. ikke førend noget over 5 Maanedere
 efterat Strømmen har passeret Florida-Strædet, hvilket bliver i
 Februar, saafremt ikke Vårstiden eller andre Vårsager virke for-
 styrrende paa den. I Forbindelse hermed er det dog sandsyn-
 ligt, at Strømmen paa 61° N. Br., vil være stærkest nordøstlig
 hen, samtidig med Maximum af Havets Temperatur. Vi ere
 ikke i Besiddelse af Observationer for denne Vårstid; men rime-
 ligviis vil Tiden, Strømmen er undervejs fra Banken til 61°
 N. Br., blive noget kortere end de anførte 125 Dage, da Medium,
 af Strømmens Fart ved Banken og Strømmens Sætning paa
 61° N. Br., da vil blive større end 3.7.

Fremtidige og ofte gientagne Observationer med Hensyn til
 Havets Temperatur, samt Strømmens Fart og Retning, paa
 flere Steder i denne Arm af Golfstrømmen, ville oplyse, hvorvidt
 vor Beregning stemmer med Virkeligheden.

Endvidere anfører Hr. Schythe Pag 99:

„Til Slutning kan jeg ikke forbigaae en Erfaring, som synes
 at staae i nøie Sammenhæng med den sydvestlige varme Strøms
 Tilstedeværelse. Den tager nemlig sit Løb imellem Island og

Færøerne op imod Norges Kyster, men bestryger dog ikke selve Islands sydlige eller østlige Deel, thi disse omflydes af en mægtig nordlig Strom, som fører Pelarisen til Dens Nordkyst, og derfra stedse østen om Landet og, i Forhold til dens Masse, meer eller mindre langs henad Solkysten; denne er Golfstrømmen directe modsat."

Efter den Kundskab vi have om Isens Driøt, hænder det ikke fiødent, at Islands Østkyst, hele Aaret igiennem, er fri for Is, skjøndt dets Nordkyst er belagt dermed; men driver Isen hen ad Østkysten, gaær den i Almindelighed ikke længere, og som oftest ikke engang saa langt, som til Vestre-Sporn, og bliver da liggende langs Kysten, indtil omtrent en halv Snees Miil ud fra Landet. Kommer Isen til Østerlandet, da stæer dette som oftest i April eller Mai, ved Nordlandet allerede før, dog er Tiden for dens Komme meget ubestemt. Naar den forlader Kysten igjen, driver den bort i en nordøstlig Retning, og stæer dette ikke førend i August, da har Erfaring lært, at den aldrig forbliver længere end til denne Tid.

Undertiden kan det hænde, at den strækker sig betydelig længere ud fra Kysten. 1840 var et af de Aar, hvor Østkysten var bedækket med en ualmindelig Mængde Is. Capitain Poulsen, førende Briggen *Thetis*, fik Isen i Sigte d. 24de Mai, allerede paa 64° 7' N. Br. og 10° V. f. Gr., hvilket er omtrent 30 Miil fra Østkysten af Island, og kunde desaarfsag ikke komme ind til Eskefiord førend d. 4de Juli. Sidst i Juli satte Isen sig i Bevægelse N. O. hen og forlod Islands Kyster, dog blev et Isbjerg, som stod grundfast imellem Noverhavn og Langenæs, tilbage i længere Tid. Capitain Winther, fra Kiøbenhavn, loddede tæt ved dette Bierg og fandt, at det stod paa 50 Favnes Dybde.

En Aarsag, hvorfor der bemeldte Aar var en saadan Mæsse Is ved Østerlandet, kan muligens være, at de svære vestlige og nordlige Storme allerede i Juni Maaned for en Deel ren-

sede Nordkysten for den Mængde Is, som der alt tidligere paa Varet havde samlet sig.

Capitain Olsen, Sluppen *Catinka*, var bestemt til Veffjord, men da han traf den Mængde Is ved Østerlandet, besluttede han at prøve sin Lykke ved at gaae vesten og norden om Landet, og han naaede paa denne Maade i Juni Maaned Veffjord, uden at have seet Isen paa denne Vej.

Samme Aar indtraf det sieldne Tilfælde, at endeel Isflage, med en nordøstlig Storm, løsrev sig fra den ved Østkysten af Island liggende svære Ismasse og dreve langs Landet forbi Ingolfs-Höfde og henad Vestmanøerne. Aldeles uhort var det, da Capitain James Ross i 1836 gjorde sin bekjendte Reise med Skibet „Cove“, at han paa 61° N. Br. og 6° V. f. Gr., kun omtrent 50 Mil fra Skottlands Nerne, traf paa 2 meget store Isbjerg — deraf at slutte sig til en almindelig herstende stærk nordlig Strøm, vilde være urigtigt, da saadanne Tilfælde indtræffe saa sieldent, at selv Ross anfører dette sidste for at være, „en hidtil uhort Ting“.

Flere Gange have vi passeret Atlanterhavet paa det almindelige Strøg imellem Fairhill og det sydvestlige Island — aldrig have vi seet og ikke engang hørt omtale, at man paa denne Strækning var udsat for at træffe paa Is, og dette maatte dog være Tilfældet, dersom Islands østlige og sydlige Deel blev omflydt af en „mægtig nordlig Strøm“; thi den vilde upaatvivlelig føre de dybtstikkende Isbjerg, der saa ofte leire sig paa Østfiden af Island, og navnlig i 1840, ned til lavere Breder og virke meget hindrende for de Skibes Seilads, der aarligen i stor Mængde befare Islands Synder og Vesterland; men da disse paa deres Vej derhen aldrig møde Isen, antage vi, at denne „mægtige nordlige“ Strøm ikke eksisterer.

Paa Islands Østkyst er en regelmæssig Ebbe og Flod; Strømmen løber 6 Timer Nord og 6 Timer Syd efter; med godt Veir er Strømmen nordfra i Almindelighed noget overveiende. Dog har Veirliget en betydelig Indflydelse paa Strømmen —

saaledes bemærkede Fisterne, der aarligen ere paa Havsælve- og Rabliaufangst paa Bankerne langs Østkysten, at Strømmen i 1842 saa godt som hele Tiden fra Mai til August var overveiede syd fra, paa Grund af det jevnlig urolige Veir fra S. V. og Syd.

Lovenørn anfører i sin Beskrivelse af den islandste Kyst, blandt Andet: „at Strømmen langs Nordkysten af Island sætter formentlig østlig, dette synes endnu mere at finde Medhold deri, at Drivtommeret oftere og i større Mængde andrives mod, og lægger sig mere ved Vest- end ved Østsiden af Nordlandets længst udgaaende Landpynter, saasom ved Refsnæs, Fraunhofnartunge, Langanæs &c., samt, at den saakaldte grønlandste Driv- eller Havis, som sædvanligen indfinder sig under Landet, kommer fra Vest eller N. V., og som oftest er ledsaget af en Vind fra samme Kant; naar den om Sommeren igien forlader Landets Kyster, driver den østerefter, eller ogsaa N. O. ud, svinger sig saa uidentvilt ind i den udenfor, i en vis Afstand fra Landet værende Hoved-Øststrom, som bringer Isen atter vesterefter og sætter den, naar Omstændighederne derafter føie sig, med den øvrige Hovedmasse af Is, langs Østkysten af Grønland, S. V. efter o. s. f. Noget af den Is, som sættes ved Strømmen Øst forbi Langanæs, kan og møde saadan Strom, at denne gaaer noget ned paa Østsiden af Island.“

Dette sidste stemmer fuldkommen overeens med det vi have anført om Strømmen paa Østkysten af Island, nemlig: at den i Almindelighed er noget overveiede nordfra; derfor føres Isen, som er sat Øst forbi Langanæs med denne nordlige Strom, ned ad Østkysten; men da Isen ikke af denne Bei driver langt synder paa, men altid gaaer N. O. ud igien, kan dette kun bevirkes af en paa den Tid overveiede sydvestlig Strom, hvilket beviser, at den nordlige Strom hverken er stadig eller af megen Betydning.

Ved at omtale Strømmen ved Islands Kyster, komme vi til at tænke paa Stromsætningen i det vestlige Ishav. Norden

for Spitzbergen, paa henved $82\frac{3}{4}^{\circ}$ N. Br., bemærkede Parry en sydlig Strømsætning, og anfører: Thus it appeared, that, for the last 5 days, we had been struggling against a southerly drift exceeding 4 miles per day.

I Nærheden af Grønlands Østkyst har Strømmen en sydvestlig Retning (Graah og Scoresby).

Et Factum, der staaer i noie Forbindelse med ovenanførte Jagttagelser, angaaer nogle af de mange Ulykkestilsælde, der saa voldsomt rammede Hvalfangerne i Havet 1777.

Midt i Mai bleve en Mængde af disse Skibe indesluttede af Isen imellem Spitzbergen og Jan Meyen; stormende Veir fra Østen og stærk Jisdrift vesterester førte dem i Begyndelsen af Juni i Sigte af den grønlandste Kyst, i Nærheden af Gale Hamles Land, omtrent 75° N. Br. Den 15de August vare endnu 9 Skibe samlede. Fra nu af ville vi for en Tid følge Beretningen fra det hollandske Skib „Wilhelmine“. Den 20de i en svær Storm strandede 2 af Skibene og nogle Dage efter 4. Den 24de saaes Island; men da Skibene endnu vare tæt indesluttede af Isen, kunde de ikke naae Landet. Den 7de Septbr. forliste endnu et Skib.

Bed Sammenstyrtningen af et svært Jisfield knustes Skibet „Wilhelmine“ d. 11te Septbr. Denne Ulykke kom saa uventet og saa pludselig, at største Delen af Mandstabet, som var tilkøis, kun med Nød og neppe fik Tid til at bierge sig paa Isen.

Nu var kun 1 Skib tilbage, hvorhen Mandstabet fra „Wilhelmine“ reddede sig, og hvorpaa saa godt som alle Besætninger fra de andre Skibe befandt sig.

I Begyndelsen af October vare de paa omtrent 64° N. Br. og den 11te knuste Isen dette sidste Skib, ført af Commandeur Claas Jansen Castricum fra Ameland. Imellem 3 og 400 Personer maatte nu redde sig paa Isen, udsatte for Klimatets Strengthed, med kun ringe Proviand. Isen førte dem til i Nærheden af Statenhuf. 140 Mand vare saa heldige, sidst i October og i Løbet af November, at naae de danske Colonier, og

omtrent 200 omkom. (Scoresby og Grønlandsfarerne i 1777, af Lorenz Hansen, Rector ved Skolen i Ribe.)

Man faaer ved denne Isens Drixt en klar Oversigt af Strømmens Retning i denne Deel af Ishavet; først dens Sætning vesterefter og derpaa S. V. hen langs den grønlandske Kyst. Derefter fører Strømmen Isen omkring Statenhuf (Cap Farvel) langs Grønlands S. V. Kyst, indtil omtrent 65° N. Br. eller noget nordligere, hvorpaa den svinger vesterover ad Labrador o. s. v.

En stor Deel af det Drixtommer, der saa hyppigt findes paa Ilands og Grønlands Kyster, og for største Delen bestaaer af Fyrre-Arter, kan, efter vor Mening, med Bestemthed antages at blive fort til disse nordlige Egne ved Gelfstrømmen.

Betænker man, at Mississippis og Missouris med alle deres mægtige, rivende Bifloder, giennemslunge den største Deel af Nordamericas Region for Naaletræ-Arterne, at Farten paa disse Floder saa ofte bliver farliggiort ved den Masse løsbryne Træstammer, der alle søge til disse mægtige Strømmes fælles Udgangspunkter, Mississippis Munding, og derfra ud i den mexicanske Havbugt: saa forekommer det os rimeligt, at en Mængde af disse Træstammer følge Gelfstrømmens Løb ud i Atlanterhavet, hen imellem Færøerne og Island, forbi Norges N. V. Kyst, møde Ishavets østlige Strømning og med den Vest og senere Sydvest hen o. s. v.; thi ad denne Wei gaae uidentivt de fleste af de forskjellige Mimoser, der saa hyppigen drive i Land paa Færøerne, og ligeledes findes paa Grønlands Kyster; blandt dem nævne vi især Froet af *mimosa scandens*.

Organisation af Krigsskibenes Besætning
 i Landgangscompagnier af 3 Baabenarter: Artillerie, Jæ-
 gere og Infanterie (Annales maritimes, Septbr. 1842);
 med Bemærkninger, angaaende Anvendelsen heraf hos os.
 Af Udgiveren.

Medens den store Krig tilføes nu i henved 30 Aar har hvilet, have de militaire Operationer, der ere faldne i Marinens Lod, saa godt som skiftet Natur, og det er at formode, at Maaden, at føre Krig paa tilføes, vil undergaae store Forandringer, især som Følge af Dampskibenes Anvendelse. Den eneste Forandring, vi hidtil have seet, bestaaer i den hyppige Forening af Sø- og Landmagt til Krigsoperationer i Fælledskab mod fiendtlige Kyster. Campagnen i Syrien og Krigen i China, som nu har været i 3 Aar, give os Exempler i Mængde paa den amphibialste Charakter, Søtjenesten har antaget, idet Matrosen har været brugt snart ombord og snart iland.

Naar undtages Navarino Slaget og Forceringen af Tajo-
 floden, vil man ikke finde een af vor Marines Affairer i denne hele Periode, hvor ikke det landsatte Mandskab af vore Skibes Besætninger (compagnies de débarquement) have spillet en vigtig Rolle. Jeg nævnte Navarin; men hvor mange Gange, i de utallige Skærmydster, som fandt Sted i hiin Epoque paa Kysterne i Archipelet, maatte vi ikke debarquere vore Matroser og lade dem gjøre Tjeneste som Landtropper.

Bed Algier var det Mandskab fra Skibene, som bevogtede Leiren ved Sidi-Ferruk. Efter den Tid har man ofte brugt vore Matroser paa Kysterne af Algerie, og i 1833 havde General Trezel maastee ene den lille Division Matroser under Mr. Parfevals Commando at takke for Erobringen af Bugia. En anden dristig Streg udførte Besætningen af Skonnerten Béarnaise ved Indtagelsen af Casbahen ved Bona. Da Mr. Quernel var Gouverneur i Senegal i 1834, brugte han Mandskab fra Skibene

paa Stationen til en temmelig lang Expedition i det Indre, i Forening med Coloniens Tropper. Ved Mexico var det Admiral Baudins Plan, at angribe Fortet Uloa med Matroser, dersom Kanonaden og Bombardementet den første Dag ikke havde været afgjørende, og saa Dage efter brugte han dem til at desarmere Veracruz. Under hele den lange Blokade af Platafloden, vare alle de mange Smaastærmydsler, der fandt Sted paa Uruguays og Paraná's Bredder, lutter Baadsaffairer.

Hver Gang vi have Stridigheder med Nationer, der ere for svage til at kæmpe med os paa Havet, ville vi være nødte til at opsoge dem paa deres egne Kyster, og en Landgang vil være den meest expedite Maade at bringe Sagen til Afgjørelse paa.

Det er altsaa nundgaaelig nødvendigt at have Mandskab ombord til at gjøre Landgang med, og herved forstaaer jeg Folk, der ere dannede til denne Tjeneste i Forveien, for at gjøre dem saa brugbare hertil som muligt. For paa eengang at løse Quæstionen, kunde man foreslaae at sætte et vist Antal Infanterisoldater ombord paa vore Skibe; saaledes gjorde vi i forrige Tider og saaledes gjøre næsten alle andre Marinere; men jeg troer, at Tingen kan indrettes paa en Maade, der er endnu bedre.

Sætter man øvede Soldater ombord, vænne de sig vanskeligen til Solivet, og de ville snart tabe de Egenstaber, der karakterisere dem paa Landjorden, deres militairiske Mand og Holdning, den Færdighed i Infanterie-Exercits og Manøvre, som de ombord maae savne Øvelse i. Efterat have været ombord i nogle Maaneder, ville de maastee have lært nogle af Matrosens Uvaner, uden at have antaget de gode Egenstaber, der karakterisere denne Klasse af Mennesker. Rappe og flinke i Land, ere de usikre paa Benene og ubehændige paa det gyngende Skibsdæk og endnu mere i en lille Baad. Det vilde desuden være at berøve vore Skibe saa mange Matroser, dem de til enhver Tid og under alle Omstændigheder kunne have Brug for, og det er lettere at gjøre vore Matroser til brugbare Soldater for et coup

de main paa Landjorden, end af Soldater at danne brugbare Matroser.

Da jeg har omtalt Englænderne, kan man gjøre mig den Indvending, at denne Nation bruger Soldater ombord, som meget vel finde sig i Sølivet og Sødisciplinen, uden at tabe det Rin-
geste af deres stive Holdning og militairiste Mand, hvorfor de ogsaa i mangfoldige Tilfælde have tient med Udmærkelse og vist sig som fortræffelige Soldater paa Landjorden. Dette er fuldkommen sandt. Det engelske Marinercorps ere ypperlige Infanterisoldater, og gjøre endog god Nytte ved mange Arbejder i Skibene; men der findes hos den hele Nation en eiendommelig Forkærlighed for Sølivet, som gjør, at enhver Englænder snart føler sig hjemme paa Skibet; hele Folket har et naturligt Anlæg for Søen, hvilket ei kan siges om os Frankmænd. Man vil desuden af det Følgende see, at det ikke er Infanterie alene, jeg vil have, og at de Egenstaber, jeg fordrer af et Skibs Landgangstroppe, netop ere saadanne, som findes hos Matrosen.

Jeg antager altsaa, at man indrømmer mig Nødvendigheden i at organisere hos os en Magt, der som Landtropper ere istand til at secundere vore Krigsskibe paa en fiendtlig Kyst, og at denne Magt tages af Skibenes eget Mandskab, naar Folk dertil kunne undværes, det vil sige, naar deres Brug ikke kræves ombord til Fegtning med andre Skibe.

Denne Nødvendighed have alle vore Eskadreføjer i den sidste Tid indset, og de have derfor stedse bestræbt sig for at øve deres Besætninger i Landgangsmanøvrer. I Admiral Balandes Eskadre og i Eskadren under Admiral Hugon, foretoges ideligen Øvelser med at danne veløvede Landgangscompagnier af Skibenes Besætninger, og flere fingerede Landgange bleve foretagne, hvis hurtige og velordnede Udførelse viste, at man af saadanne Foretagender kan vente sig ikke ringe Resultater. Admiral la Cusse gik endnu videre i disse Øvelser, idet han landsatte alle Skibenes Compagnier og lod dem manøvrere i Batalioner.

Det var under Deeltagelsen i disse forskellige Manøvrer

at Ideen opstod hos mig om en egen fast Organisation af Skibsbesætningen til dette Niemeed, hvorved en stadig Harmonie kan tilveiebringes, ikke alene for de enkelte Skibe ved Organisationen af en Magt til at anvende ved Landgang, men naar der af flere samlede Skibes Besætninger skal dannes en større sluttet Magt. Hvad jeg herved har havt for Sie, er følgende.

Efterhaanden, som Opfindelsen af Dampkraften har giort Fremskridt, har Landarmeen kastet meer og meer begiærlige Bine paa Marinen, og den er heri bleven understøttet af mange Nutidens Deconomister, som benegte Nødvendigheden af at have en Flaade, og derimod ville have en stærk Dampskibs-Marine. Denne Idee have uheldigviis ogsaa nogle af Marinens Officierer tiltraadt, og de, ligesaavel som hine, ansee vore Skibe for et unyttigt Materiel, og Personellet for baade for stort og for kostbart. Armeen seer i Dampen et hurtigt og sikkert Middelt til at transportere den til Kyster, den forhen ikke uden en vanskelig og lang Overreise kunde komme til. Indtræffer en af de nysomtalte Affairer, som nu ene tilfalder Marinen, vilde Armeen reclamere den for sig, fordi Landjorden tilhører den, vilde man sige. Og man kan ei negte, at vort Mandskab, formeret uden Sammenhæng, ikke exerceret med Hensyn til Bevægelser en masse, og ved Organisationens Mangel paa Plan, meget vanskelig at formere i Linier eller Colonner, at det, som Folge heraf, maa være langt under velerercerede Batailloner af Landarmeen. Min Plan gaaer derfor ud paa, at danne Skibsbesætningerne i Debarquement-Coupagnier, der skulle kunne paa egen Haand udføre Alt, hvad der kan forlanges af dem ved et hurtigt coup de main og i Tilfælde af et Armeecorps's Landgang tiene Landtropperne som uundværlige Hiælpetropper. Marinen vilde saaledes uden Modstand blive indrømmet den Andeel, der tilkommer den, og siden Dampen dog gjør os til amphibialske Væsner, saa at vi komme til at segte med een Fod i Skibet og den anden paa Land, maae vi kun tænke paa at bringe Methode i Denne

Fegtemaade, efterdi en god militairist Organisation er den bedste Grundvold til al Fremgang.

Dersom jeg troede, at Matroser formerede i Infanteriecompagnier vare Alt, hvad der udfordres for at foretage en Landgang, vilde jeg finde den hos os eksisterende Organisation tilstrækkelig, og jeg skulde da indskrænke mig til at foreslaae Midler til at forene en større eller mindre Eskadres Matroser i Masse, og at der indførtes en almindelig Instruction, hvorved de vænnedes til at agere i Fælledskab, slutte sig til hinanden og understøtte hinanden indbyrdes. Jeg troer imidlertid, at man hidtil har stølet for meget paa den Tanke, at man kun behøvede at lære Matrosen Geværets Brug, og Resten kunde man overlade til hans egen Ulandsnærverelse. Men som vore Besætninger nu ere beskafne, gaaer dette ei an, og vore Debarquements-Compagnier bestaae kun af Folk, der ombord komme i 4de Seled (en quatrième ligne (?)). Saadanne Folk maa man ei sætte for stor Tillid til; og jeg vilde altid see dem forenede i Masse, og næsten aldrig at agere efter Indskydelsen af deres individuelle Mod.

For at kunne benytte de faa gode Matroser, som man kunde faae til Landgangstropperne, har jeg reserveret dem en særskilt og i mine Tanker vigtig Tjeneste. Disse Eliter har jeg villet give en Bevæbning, der mere passer sig for deres Bestemmelse, end den vore Skibe ere forsynede med. Deres Vaaben skulde være den nye Delvigne-Riffel med Sabelbajonnet, som vore Fodjægere have faaet. Ved en Tjeneste, der i visse Maader assimilerer os med Landarmeen, bør vi benytte de Forbedringer, der indføres ved Haandvaabnene, og jeg anseer Delvigne-Riffelen for den vigtigste af dem, der lade sig anvende af Marinen.

I Land vil den lille Jæger-Riffel uimodsigeligen være et fortrinligt Vaaben i Hænderne paa gode Skytter og udvalgte Folk. Ombord og i Vaade kunne nogle store Riffeler med lang Rækning gjøre god Nytte i en Fegtning, eller ved at rødde Plads for Landgangen. Riffelen vilde saaledes være et Landgangsvaaben og tillige nyttig ombord i en Affaire imellem Skib og Skib.

Artilleriet bør ogsaa være en uadskillelig Deel af et Skibs Landgangsforce. De tre Vaabenarter, hvoraf den skulde bestaae, bliver saaledes efter mit System: Artillerie, Riffelstykker og Infanterie. Jeg skal nu omtale hver Vaabenart særskilt.

Artillerie.

Den 12-pundige Vierghaubitz, som meer og meer kommer i Brug i vor Marine, er upaatvilelig den, der bedst lader sig anvende ved en Landgang. Disse Piecer ere lette at manøvrere og kunne hurtigt transporteres fra Sted til andet.

Alle de Officierer, der have været nærværende ved de Landgangsøvelser, som iflor foretoges i Toulon, ville mindes den Effect, som de complet monterede og equiperede Haubitzer fra Linieskibet „Ville de Marseille“ gjorde, og den Hurtighed, hvormed de manøvrerede. Flere Skibe i Estadren skyndte sig at efterligne denne Installation.

Placeret i en Skibsrapert for i Vaaden, tiener Haubitzten til at beskytte Landingen, og saasnart Tropperne ere komne i Land, kan den følge dem paa den for Landtjenesten passende Afstutage, som den bør føre med sig i Vaaden. Fire Mand ere ansatte til at betjene Piecen, saavel i Fartøiet som paa Land. Tre smaa Ammunitionskasser, som hver rummer 8 Granats eller Kardætschestud, følge med den. Disse Kasser bæres hver af 2 Mand, hvilket udgjør 10 Mand i Alt til hver Piece. Hvor man har en lang Vej at marschere og Heste ere at faae, har man en til Haubitzten passende Lemnlaget; en lignende kunde have til Ammunitionskasserne.

Næsten alle vore Skibe ere allerede forsynede med Haubitzer, monterede paa Landaffutager; efter min Plan skulde Antallet af dem være 4 for Skibe af 1ste Klasse; 3 for dem af 2den Klasse; 2 for mindre Linieskibe og de store Fregatter. De mindre Fregatter og alle andre Skibe, ned til 20 Kanons Brigger inclusive, skulde have een.

Ved at nedstige til saa smaa Skibe med Reglementeringen af Haubitzer, har jeg mindre tænkt paa, at disse kunne komme

i det Tilfælde, paa egen Haand at gjøre noget Landgangscoup, end paa, at det vilde være mere til Gavn, at de medbringe til den store Masse af forenede Skibe en Piece Artillerie, end de faa Infanterister, som de vilde kunne forøge Combattanternes Antal med. Desuden er en 12-pundig Haubik det bekvemteste Skjts for alle mindre Skibe, til at armere deres største Baad med, og i mangfoldige Tilfælde, selv ved Retirade i Baadene over Hals og Hoved, kan denne Piece være mere nyttig i Land til at dække Indsibningen, end i en Baad, hvor Kystens Befæstning kan lægge Hindrer for dens virksomme Brug.

Da, i alle Tilfælde, Artilleriet er enhver Sømands første Baaben, vilde jeg, at alle Gliter af Landgangsmandskabet skulde være øvede i at betjene Haubikerne; paa alle Smaaskibe, hvis Contingent af Mandskab blev ringe, havde man da Valget af at sende Artillerister eller Riffelstykker, alt efter Omstændighedernes Krav. Det er ved vort Artillerie, at vi skulle skaffe os Bigtighed hos Landtropperne. Ved Landsætningen af et complet Troppercorps med Artillerie, vil der altid medgaae en temmelig betydelig Tid, før man faaer udfibet Landartilleriets Materiel; i denne Mellemtid kunde da vort Artillerie bruges ved de første Operationer, efterat Tropperne have sat Fod paa Landjorden. Egeledes vilde man i mange Tilfælde kunne have Fordeel af at sende en ringere Artilleristyrke med en Armee, og i Stedet derfor gjøre Brug af Skibenes Haubiker og Artillerister.

Riffelstykker.

Der gives et critisk Dieblit ved enhver Landgang, det er naar Fartøiernes Ild har renset Strandbredden og Tropperne i Masse styrte i Land. Før de have formeret Peloton eller Batalion og kunne begynde at operere regelmæssig inod Fienden, hengaaer der altid en Tid af nogle Minuter, i hvilken Troppernes Koldblodighed er sat paa Prøve. Har man da af Skibsbesætningen dannet et Corps Riffelstykker, bestaaende af stærke, modige og behændige Folk, veløvede i Tirailleurføgtning, vil man hurtigere

kunne kaste dem i Land, for at occupere Fienden indtil Infanteriets Mæsser have formeret, end Jægere af Landtropperne, som ikke ere fuldt saa let klædte som Matrosen og ikke saa vant til at bevæge sig i en Baad eller springe ud af den. Siden kunne de gjøre Tieneste paa Colonnernes Flanker og hvor man iøvrigt har Brug for dem, efter at Landtropperne have begyndt deres Operationer, og endelig maatte de ved en forceret Indslibning tiende denne til sidste Dækning. Saameget om deres Tieneste i Land.

Øvergang Skibenes Fartøier skulle foretage et coup de main, hvor man kommer til at bruge Musketterie, som ved Angreb af et Skib eller imod andre Vaade, der skulde Riffelstykkerne danne Vaadens Musketterie, og ombord skulle de i Bataille betjene Musketteriet. Den største Deel af dem skulde være bevæbnet med Delvignes Riffel, den lille Model, og kun nogle saa have den større Riffel. Dette Vaaben, den lille Riffel, og den Fegtemaade, man har indført med den, forekommer mig som skabt for Matrosen, raff, behændig og af Naturen en Ynder af denne friske Maade at fegte paa.

For at kunne forene disse Skibsjægere i Klasse, har jeg formeret dem i Sectioner paa 24 Mand, eller 8 Mand i 3 Geledder, bestaaende af 22 Mand og 2 Quartermestere i Geled, samt en Hornblæser og 2 Underofficierer udenfor (disse Underofficierer ere Vaadsmandsmather).

Sectionerne ere to Slags: ordinaire Sectioner, bestaaende af Jægere, der ere bestemte til at gjøre Landgang, og Reserve-Sectioner, som man kunde give den store Riffel alene. Ved Landgangen forblive Reserve-Sectionerne i Vaadene eller i Nærheden af Ralliementspunktet, som de skulle dække.

I en Ekstade blive disse Sectioner hver for sig dannede i Batailloner paa 16 Sectioner, eller 8 Pelotons, hver Peloton indeholdende 2 Sectioner, eller 16 Mand og 4 Underofficierer*).

---

*) Her maa vel forstaaes: 3 Geledder paa 16 Mand hver (16 files et 1 sous-off), da det ovenfor er sagt, at Sectionen skal bestaae

Maar et Skibs Contingent kun bestaaer af en Section, commanderes den kun af een Officier; i andet Fald commanderes de lige Sectioner af Cadetter og de ulige af Secondlieutenanter, som tillige commanderer Pelotonen. I Bataillonnen commanderes 2 Pelotons eller en Division (et virkeligt Compagnie) af en Premierlieutenant (Lieut. de vaisseau*).

For at faae et passende Exerceerreglement for disse Skibsjægere, kunde man lade nogle Soofficierer nøie sætte sig ind i Landarmeens Jægerexercits og giennemgaae Skolen, saa at de fattes istand til at danne et for Søetatens Jægere passende Exerceer-Reglement. Jeg troer, at Matrosen, der af Naturen har megen Lethed for alle Slags Legemsøvelser og er fri for al militairist Stivhed, vil snarere opfatte denne Exercits, end Soldaten, som, ved Banen at manøvrere samlet, har tabt den Frihed i Bevægelser, der karakteriserer vore Folk og maa kunne gjøre dem til ypperlige Tirailleurs. Maaske borde man lade dem giennemgaae en almindelig Exerceerskole, ligesom vort Constabelcorps, og ikke fordele dem paa Skibene, før efterat de vare fuldkommen dreserede. Derved vilde de hurtigere og fuldkomnere lære Exercitsen for Tienesten i Land, end der ombord vilde gives Leilighed til. Exerceerskolen maatte være i en af Hovedhavnene; derfra sendtes de til et af de en commission (nærmest som Bagtskib) liggende Skibe, hvor deres Dresur for Skibstienesten fuldendtes, og siden bleve de derfra at comandere ombord paa de i Activitet værende Skibe.

Infanterie: eller Liniesectioner.

Skibsinfanteriet skulde være det for Landgangstroppen, som

---

af „21 Mand eller 3 Geledder paa 8 Mand hver (24 hommes ou 8 files sur 3 rangs).

Udg. N. N. f. S.

*) Man maa her erindre de Franskes Organisation, hvorefter Compagnierne i deres equipages commanderes af en lieutenant de vaisseau.

Udg. N. N. f. S.

Linietropper ere for en Armee. De skulde stedsse fegte sluttet, eller agere i Masse, og deres Exercits for saa vidt ligne Landarmeens Linieexercits, som den dog ikke skulde strække sig videre, end det Nødvendige for de naturligviis mindre udstrakte Operationer, disse Tropper komme til at deeltage i. Til dette Mandstab tages de af Kanonbesætningerne, som ombord bevæbnes med Gevær og Bajonnet og danne Entrestifternes Musfetterie.

Da det Antal Folk, som hvert Skib kan afgive hertil, varierer efter Skibets Størrelse, vil det falde vanskeligt at danne nogen tactisk Inddeling, Compagnie eller Bataillon, af det Mandstab, der saaledes samles fra flere Skibe af forskjellig Størrelse. Det vil altid tage Tid op at danne disse forskjelligige Elementer til et Heelt, og især vil det være vanskeligt naar det fra flere Skibe saaledes samlede Mandstab skal formere maastee umiddelbart efter Landingen, lige under Fiendens Dine. Jeg har fundet en Enhed, som jeg troer anvendelig paa alle Skibe og som vil hæve denne Uleilighed. Denne Enhed er den allerede for Riffelstykkerne eller Skibsjægerne nævnte Section af 24 Mand i 3 Geledder; 16 Linie-Sectioner vilde danne 8 Pelotons eller 4 Divisioner, eller en Liniebataillon af lidt over 400 Mand.

En Division eller et Compagnie skulde have en Front af 32 Mand og bestaae af 88 Mand og 8 Corporaler i Geledderne, 8 Underofficierer og en Lieutenant de vaisseau, som Capitain. Den anden Peloton af hver Division skulde commanderes af en enseigne de vaisseau, og den anden Section af hver Peloton skulde igjen commanderes af en Cadet. Hver Peloton skulde, om muligt, have 4 Qvarteer-mestere i Geleddet, 2 paa hoire og 2 paa venstre Fløi; Sectionerne faae da herved, stifteviis, den ene 2 paa hoire og den anden 2 paa venstre Fløi, eftersom de ere lige eller ulige Numere. Fire Underofficierer skulde høre til hver Peloton, 2 som slutte Troppen (serre files), den tredie som venstre Fløimand (guide de gauche) og den 4de som Remplacements-Underofficier. En Tambour skulde høre til hver Peloton, eller til en enkelt

Section for de mindre Skibe, i hvilket Tilfælde alene Sectionen commanderes af en Officier.

Man vil maaskee finde denne Detail smaalig; men hvis der tiender lidt til Sagen, vil vide, hvor umuligt det er at manøvrere med en Bataillon uden at have egaliseret og aftalt de forskellige Pelotons, og da vore Matroser her skulle agere i Masse, som Linietropper, er denne Inddeling af dem uundgaaelig nødvendig. Jeg har selv været Vidne til, da Admiral la Susse lod Eskadrens Mandstab øve i Bataillon-Exercits og Manøvre, hvor megen Tid der hver Gang spildtes med at danne de ulige Contingenter fra Skibe af forskellig Størrelse i 16 lige store Pelotons til 2 Batailloner, hvorved ofte den Feil ikke kunde undgaaes, at Folkene bleve stilet saavel fra deres egne Officierer og Underofficierer som fra hinanden indbyrdes.

Med Hjælp af den nye Inddeling, som jeg har foreslaaet, vil det være let, iforveien at bestemme for hvert Skib, hvormange komplette Sectioner, det har at sende, hvilke Pelotons de forskellige Sectioner skulle danne, og til hvilken Bataillon hver Peloton hører, saa at naar en Section fra et Skib lander, veed den strax hvor den skal slutte til, og Mandstabet vil da uden ringeste Ophold eller Confusion kunne formere i det Dieblif, de træde paa Land. Den Høistcommanderende vil meget lettere kunne gjøre sine Dispositioner for Landgangen iforveien, idet han har en organiseret Masse at gjøre med, og ikke flere uordnede, sammenstimmende Smaatroppe. Ved saaledes at nøde Contingenterne fra de forskellige Skibe til at slutte sig til hinanden efter faste og bestemte Regler, modarbejder man ogsaa den Uand, der saa let bevæger en Officier til at betragte sit Skibs Detachment som en lille uafhængig Commando, hvorved han ofte ledes til, kun at følge sit personlige Modss Indskydelse, til største Skade for det Heles Vel.

Hver Contingent exerceres ombord, ligesom hidtil, i de forskellige Greb, i at Chargere og i at styde til Skiven. Desuden bør, hver Gang en Eskadre eller en Division Skibe er samlet,

alle Detachementer fra Skibene samles paa Land saa ofte som muligt, for at lade dem manøvrere en masse og danne dem saa meget muligt til regelmæssig Fegtning. Disse Manøvrer bør være simple og ikke altfor mange, at man ikke skal bebyrde Matrosens Hukommelse med unødvendige Ting og ikke nøde Oficererne til et complet Studium af Bataillonstienesten. De bør kun indbefatte de Bevægelser, der kunne foresfalde ved en Landgang: Formeren af Linie, Chargeringer, og de forskjellige Colonneformeringer, hvilket er Alt hvad vi af Manøvrer kunne have at giøre paa Land, for at angribe eller forsvare et givet Punkt i Nærheden af Strandbredden; andre Evolutioner og strategiske Combinationer henhøre mere til den store Krigs Oebeet, end til vore hurtige Excursioner. Alt hvad vi behøve er en kraftig Impuls, som lettere kan meddeles smaa Colonner, end dem, der ere dannede af en eller to Batailloner.

Hvad man ogsaa maa arbeide paa, er den strategiske Combination af vore 3 Elementer, en Combination, der sielden kan finde Sted ved Landtropper, hvor Infanteriet er meget talrigere end hos os, i Forhold til det stærke Artilleri, vi kunne disponere over.

Der er endnu en Tjeneste, hvortil jeg vil have Skibsinfanteriet anvendt, og det er især dette, som kan giøre vor Vistand af Bigtighed for en Armeé, som vi have Leilighed til at agere i Forening med, det er, at lade os i en vis Grad giøre Tjeneste som Ingenieurtropper. Matrosen kan man snart giøre til en ypperlig Pontonnier; han bør ogsaa lære at grave et Retranchement. Man begyndte for nogle Aar siden at giøre Forsøg paa, at udbrede nogen Kundskab iblandt Soofficererne om Feltfortification; det Lærte glemtes snart af Mangel paa Dvælse og fordi man maaskee ikke saae nogen umiddelbar Nytte heraf. Ved en Landgang bliver det imidlertid meget ofte nødvendigt at dække sig ved nogle i Hast opkastede simple Retranchements. Dette blev da ogsaa en Ting, man kunde optage med i de Dvælses, der anstilles paa Land fra Skibene i en Eskadre.

Da man ikke kan vente at finde de nødvendige Redskaber paa Stedet, hvor man lander, maa man fra Borde være forsynet dermed. For imidlertid ei at belejre sig med for meget Materiel, kunde blot en Deel af hver Section bære Hække, Spader og Skovle, paa samme Maade som Ingenieursoldaterne bære dem, paa Kraa over Ryggen (en sautoir) og desuden hver Mand gives en Sæk, til at fylde med Sand, for at danne et Brystværn.

Foruden de reglementerede Linie-Sectioner, som hver Linieskib og Fregat skulde levere, kunde man ombord danne flere Reserverectioner, om man vil Størstedelen af Besætningen, for i de Tilfælde, hvor der intet Brug er ombord for Mandskabet, at kunne anvende en saa meget stærkere Force til Landgangen.

Jeg skal nu i følgende Liste give Planen til et Reglement for Dannelsen af de forskjellige Vaabenarter for hver Klasse Skibe i den franske Flaade. Det bemærkes, at jeg i Listen har regnet Hornblæseren med under Antallet af hver Section Jægere og Tambouren under hver Peloton Infanterie.

Skibsklasse.	Vaabenarter.	Matroser.	Boortormestere.	Underoffitierer.	Seadetter.	Offitierer.	Total.	Reserve.
Linieskibe af 1ste Klasse med 1087 Mand.	Artillerie, 4 Haubitzer . . .	40	1	1	2	1	45	1 Section Jægere efter Behag.
	Jægere, 2 Sectioner	46	4	4	1	1	56	
	8 Sectioner Linie-Inf. . . .	180	16	16	4	4	220	
		266	21	21	7	6	321	
Linieskibe af 2den Klasse 915 Mand.	Artillerie, 3 Haubitzer . . .	40	"	1	1	1	33	1 Section Jægere efter Behag.
	Jægere 2 Sectioner	36	4	4	1	1	56	
	6 Sectioner Linie-Inf. . . .	135	12	12	3	3	165	
		211	16	17	5	5	254	
Linieskibe af 3die Klasse 810 Mand.	Artillerie, 3 Haubitzer . . .	30	"	1	1	1	33	$\frac{1}{2}$ Section Jægere efter Behag.
	Jægere, 2 Sectioner	46	4	4	1	1	56	
	6 Sectioner Linie-Inf. . . .	135	12	12	3	3	165	
		211	16	17	5	5	254	
Linieskibe af 4de Klasse 677 Mand.	Artillerie, 2 Haubitzer . . .	20	1	"	"	1	22	$\frac{1}{2}$ Section Jægere efter Behag.
	Jægere, $1\frac{1}{2}$ Section	34	3	3	1	1	42	
	5 Sectioner Linie-Inf. . . .	112	10	10	3	2	137	
		166	14	13	4	4	201	
Fregatter af 1ste Klasse 513 Mand.	Artillerie, 2 Haubitzer . . .	20	1	"	"	1	22	$\frac{1}{2}$ Section Jægere efter Behag.
	Jægere $1\frac{1}{2}$ Section	34	3	3	1	1	42	
	5 Secr. Linie-Inf.	67	6	6	2	1	82	
		121	10	9	3	3	146	

440 Mand.	Jægere, 1 Section	23	2	2	2	1	28
	3 Sectioner Infant.	67	6	6	2	1	82
		100	8	8	3	2	121
Fregatter af 3die Klasse 328 Mand.	Artillerie, 1 Haubitz	10	"	"	1	"	11
	Jægere, 1 Section	23	2	2	"	1	28
	2 Sectioner Linie-Inf.	45	4	4	1	1	55
		78	6	6	2	2	94
Corvetter med 280 Mand. Dito med 228 Mand. Dampskibe, 1ste Klasse.	Artillerie, 1 Haubitz	10	"	"	1	"	11
	Jægere, 1 Section	23	2	2	"	1	28
	2 Sectioner Linie-Inf.	45	4	4	1	1	55
		78	6	6	2	2	94
Corvetter med 166 Mand. Armerede Transport dito.	Artillerie, 1 Haubitz	10	"	"	1	"	11
	1 Section Jægere	23	2	2	"	1	28
	1 Dito Linie-Inf.	23	2	2	1	"	28
		56	4	4	2	1	67
Brigger med 110 Mand. Corvette aviso.	Artillerie, 1 Haubitz	10	"	"	1	"	11
	$\frac{1}{2}$ Section Jægere	12	1	1	"	"	15
	1 Dito Linie-Inf.	23	2	2	1	1	28
		45	3	3	2	1	54
Brigger paa 10 Kanoner. Dampskibe paa 160 Heste. Gaborer. Bombarder.	$\frac{1}{2}$ Section Jægere	12	1	1	1	"	15
	1 Dito Linie-Inf.	23	2	2	"	1	28
		35	3	3	1	1	43

$\frac{1}{2}$ Section Jægere
efter Behag.

$\frac{1}{2}$ Section Jægere.
efter Behag.

Disse og de følgende Fartsier ere
altfor svage i Mandskab til at kunne
disponere over nogen Reserve.

Til at danne Linie-Sectionerne ombord paa Linieskibe og Fregatter, har jeg kun taget de Batteries-Folk, som ere bevoxede med Geværer: saaledes finder jeg paa et Skib af 1ste Klasse:

Paa underste Batterie	16 Kanoner,	à 4 Mand	64
„ mellemste dito	17 dito	à 4 Mand	68
„ øverste dito	17 dito	à 3 Mand	51
„ Skandse og Val	4 Granatkanoner,	à 3 Mand .	12

I Alt, armerede med Flinter 195 Mand

De 8 Sectioner for denne Klasse Skibe udgiore i Listen kun 180 Matroser.

Til en Fregat af 2den Klasse:

Paa Batteriet, 14 Kanoner à 4 Mand 56

Paa Skandse og Val 4 Granatkan. à 3 Mand . . 12

I Alt, armerede med Musket . . 68 Mand.

Til denne Klasse er i Listen ansat 3 Sectioner, som udgiore 67 Mand. Denne Calcul giælder for de andre Classer derimellem. Artillerie og Jæger-Sectionerne ere dannede paa en arbitrair Basis, i Forhold til hvert Skibs Besætnings numeriske Styrke.

For at giore sig en Forestilling om de Forcer, vore Esfadrer kunne disponere over, ville vi giore en Beregning over, hvad 2 af vore Esfadrer, den ene vor nærværende Middelhavsesfadre under Admiral Hugon, den anden, den Division, som Admiral Baudin commanderede imod Mexico, efter den foreslaaede Organisation kunde stille i Marken.

Den første bestaaer af 8 Linieskibe, nemlig 3 af 1ste Klasse, 2 af 2den, og 3 af 4de Klasse, samt 1 Fregat af første og 1 af 3die Klasse, foruden et Dampstib af 1ste Klasse eller 220 Hestes Kraft. I Alt 11 Skibe, som kunne landsætte:

28 Etkr. 12-pdg. Haubiøer med 312 Mand . . . 312

18 Sectioner Jægere, eller 1 Bataillon og 2 Sectioner . 504

58 do. Linie-Infanterie, eller 3 Bataill. og 10 Sect. . 1593

2409 Mand.

Desuden en Reserve af 7 Sectioner Jægere, eller 216 Mand

og et ubestemt Antal af Linie-Reserve, efter Omstændighederne og de Forholdsbregler, hvert Skib til dette Diemeed har taget.

Den mexicanske Division bestod af 4 Fregatter, nemlig 1 af første Klasse, 2 af anden og 1 af tredje Klasse; 2 Corvetter paa 24 Kanoner, 2 Transport-Corvetter (corv. de charge), 4 Brigger paa 20 Kanoner, 2 Dampskibe af 2den Klasse, 2 Bombarde og 4 smaa Brigger. I Alt 20 Fartøier, som kunde landsætte:

13 tolypde. Haubiger med 143 Mand	143
14½ Section Jægere eller ½ Batail. og 6½ Sect. . .	418
27 Dito Linie-Inf., eller 1½ Bataill. og 3 Sect. . .	656

1217 Mand.

Desuden en Reserve af 56 Jægere i to Sectioner; men af Linie-Infanterie kunde kun Fregatterne præstere Reserverne. Uagtet de Fartøier, der udgjorde den mexicanske Division, kun vare af ringe Størrelse, var dog den Landforce, som de samlede kunde stille i Marken, stærk nok til med den at foretage Operationer af ikke saa ringe Vigtighed.

Spvad Middelhavs-Estaden angaaer, da er det uforment for mig, at udbrede mig videre om den betydelige Nytte, man i mange Tilfælde kunde drage af et saa stærkt Artillerie, understøttet af næsten 5 Batailloner og en stærk Reserve.

Til ovenstaaende Afhandling skulle vi føie nogle videre Betragtninger, saavel over Sagen, opfattet i dens Almindelighed, som ogsaa med mere særligt Hensyn paa Forholdene hos os.

Spvad der fornemmelig giver den fremsatte Plan Interesse er den Tanke, ved en for hele Flaaden almindelig og fast Organisation, til enhver Tid og i et Dieblik at tilveiebringe en sluttet og organiseret Landgangsforce fra flere samlede Skibe, istedetfor en løs Masse af lige saa mange Smaatroppe som der er Skibe. Ved denne simple og let iværksættelige Plan, fører ikke alene hvert enkelt Skib en regulair, om end kun lille, Landforce med sig, men flere Skibe, der ere enten tilfældigt samlede eller i

Estadre, kunne, ved forenede og velorganiserede Kræfter, stille en forholdsviis ikke ringe Magt til et eller andet Foretagende paa Land, uden Bistand af den regulaire Landmagt, hvis Tjeneste maaskee andensheds er vigtigere i det Dieblit. Saaledes vilde f. Ex. mange af Englændernes Smaa-Expeditioner imod Verne i det vestindiske Archipel, i de foregaaende Krige, have kunnet udføres uden den bekostelige Transport af det Par Tusind Mand Landtropper, der hvergang fandtes fornøden, idet den dertil anvendte Somagt, ved sine egne Midler, vilde have været tilstrækkelig alene.

Den Indvending, der kunde gøres, at en saadan amphibialt Tjeneste lettere kan indføres hos Franskmændene, end hos nogen anden Nation, paa Grund af dette Folks større Naturanlæg til Landtjenesten den maa tage i Bægt, ved det Exempel, Englænderne nylig have givet paa, at ogsaa hos dem er Tanken vakt om en udvidet Virksomhed for Marinen og forestaaende Modificationer i Søkrigsførelsen. Den bekendte Sir Charles Napier nemlig, som er en af dem, der i de militaire periodiske Skrifter allerede for længere Tid tilbage have forudsagt denne Folge af Dampskibets Indlemmelse i Krigsmagten, og stræbt at drage Opmærksomheden herpaa itide — han er den Første, om hvem vi have seet berettet, at han med Iver har lagt an paa, at drage den største Nytte muligt af det somilitaire Mandskab, der var hans Commando betroet, ved ogsaa at danne dem til regulair Tjeneste paa Landjorden. Vi have saaledes læst, at han, endnu paa Veien for at støde til Admiral Stopfords Estadre, lod Mandskabet paa hans eget Skib „Powerfull“ og et andet Skib, som var i Folge med ham, øve i fingeret Landgang og Attaque mod et ruineret Fort paa en lille Ø i Archipelet, samt Bataillonsmanøvrer og Evolutioner paa Landjorden. Beretningen skildrer spøgende den gamle Commodores Iver, hvorledes han lod marschere og contramarschere, og i Spidsen af sin Bataillon stormede Høien, idet han, med den trelantede Hat paa Enden af Kaarden og hurraende af Piertensgrund, opmuntrede

Tropperne. Allerede i portugisisk Tjeneste saae man ham, efter at have endt Krigen paa Soen, at forlade sine Skibe og giøre personlig Tjeneste iland paa den venstre Side af Lagoen. Have nu Englænderne fundet, at et Krigsskibs Mandskab, uden Skade for dets Somandsdygtighed og uden Hinder deraf, lader sig danne til brugbare Landtropper, saa er dette Exempel saa meget vægtigere, som det er givet af en Nation, der fremfor nogen anden har sat sin Styrke i det nautiske Element hos Besætningen af deres Krigsskibe.

Englænderne have imidlertid deres Marinere, der danne en Kierne for det øvrige Mandskab at slutte sig om, ved en saadan Organisation, og den er med de større Skibe ikke saa ringe: af disse regulære Landtropper ville 4 Liniestibe kunne stille 4—500 Mand; men foies hertil endvidere fra hvert Skib 200 Mand organiserede og øvede Matroser, saa Hayes en sluttet Styrke af 1200 Mand, som en saadan Eskadre kan operere med paa selve Landjorden, langt hurtigere ud og indskibet og mere slagfærdig, end en, som oftest af Søsøge og det uvante, indskrænkede og lidessommelige Liv ombord, i Forstningen medtagen og udisponeret Landmagt. Mandskabet hertil har altid ethvert Skib og som oftest ogsaa de fornødne Vaaben (Vajonetgeværet), men for at giøre dette fuldkommen brugbart ere Donnelsen og Dvølsen, hvilket Skibschefen altid selv har i sin Magt, ikke alene tilstrækkelige; dertil hører ogsaa den hele almindelige Organisation, Forfatteren ovenfor, som passende for den franske Marine, har udviklet, hvilken iblandt hvert enkelt Skibs Besætning finder og former de mindre Afdelinger, der, som Uniteter, lade sig med Lethed sammensmelte til et organisk Heelt.

For os kunde en saadan Organisation især have stor Interesse ved vor Kanonbaadsflotille. Vi antage det for en ubestridelig Sandhed, at dette Vaaben bør i mange Tilfælde kunne gde Staten en større Nytte, end den at beskytte Kysten imod Indsulter, dem vore mere humane Tidens Krigsbrug desuden har betydeligen forringet Faren for. Den forgangne Krigs Na-

tur medførte dette indskrænkede Brug af den; der gaves ingen offensiv Foretagender af Betydenhed at forsøge med større Afdelinger af den, ei heller defensiv for i Slutningen af Krigen, da uheldigviis Vinterens Strengthed lagde Hindringer for dens Virksomhed i denne Retning; men hvor let er det ikke at forestille sig flere Krigsforhold, hvor vor Kanonflotille bør optræde i større sluttet Masse til Landets Forsvar, eller endog til et offensivt Foretagende mod nærliggende Kyster, ene eller i Forening med Armeen. Forestille vi os en saadan Masse at bestaae af 20 eller 40 Kanonchalupper, da har den respective 600 og 1200 Mand, som kunne debarqueres til at operere med paa Landjorden, uden at gjøre Flotillen immobil eller forsvarsløs, da den endnu beholder sin halve Styrke tilbage; men der kunne selv gives Omstændigheder, hvor Størsteparten af Mandstaben kan uden Fare landsættes til et hurtigt udført Coup, og da beløber Styrken sig til respective 1000 og 2000 Mand og derover. En velbetænk og indovet Organisation til dette Diemeed er imidlertid en nødvendig Betingelse for en saadan Styrkes militairiske Værd. Hvad Over- og Under-Anførselen ved saadanne Operationer angaaer, da vilde det neppe falde vanskeligt, ved Organiseringen af et saadant System for vor Kanonflotilles Virksomhed, at indføre i den de dertil fornødne og Søkrigsfaget almindeligviis fremmede Elementer, uden at staae nogen Fare for at vække Disharmonie eller Rivninger.

Vel har Dampskibet for en Deel indskrænket Kanonbaadenes Brug, dog giælder dette maastee kun i offensiv Henseende, en Offensiv, som den i sidste Krig; men det er netop kun for Smaaopstillinger paa Kysten, at det kan blive af Fare. Ere derimod Kanonbaadene i større Antal — 6—8 f. Ex. og derover — og vise en sluttet Front, skal vel et Dampskib, naar det ikke netop er af den stærkeste Klasse, tage i Betænkning at komme dem for nær, og maa vel indskrænke sig til, i respectfuld Afstand at følge Kanonbaadenes, vel at mærke, sluttede Bevægelser. I Offensiven kunne Kanonbaade naturligviis Videt eller

Intet udrette imod Dampskibet, med Undtagelse af at fordrive det et Stykke bort fra Kysten.

En saa betydelig Vaabenmagt, som den vore 66 Kanonchalupper ere (maaskee endog bestemte til at foroges, til 80 f. Gr.) i Forening med de uidentviol til stationairt Forsvar bestemte 15 Kanonjoller — en saa betydelig Vaabenmagt kan, naar Tiden har bragt til klar Bevidsthed om, hvad dens Rolle i Krigen vil blive og hvilken Kraft, den indeslutter i sig, ikke forblive uden Organisation som saadan. De Venøvelser, der i sidste Krig brugtes for de tactiske Inddelinger, saasom: Peloton, Division, Bataillon, Eskadre og Flotille, vare uidentviol mere ved Brug og arbitrairt indførte, end grundede paa nogen intenderet tactisk Organisation.

Ville vi, for at give nogle saa Momenter til den Organisationsplan, som, med den franske Forfatters Sections-System og Vaabensammensætning til Basis, af den Saglyndige sikkert uden Noie lader sig udkaste, — ville vi her antage vor hele Kanonbaadsstyrke (Chalupperne alene) som et Lem for sig af Rigsforsvaret betragtet, at være inddeelt i 4 lige store Flotiller eller Eskadrer, svarende til Rigets geographisk-strategiske Inddelinger; en nemlig for Drefund, en for Storebelt med de sydlige Smaalandske, en for Nørrejyllands Østkyst til Lillebelt, og en for Hertugdømmernes Østkyst (de 15 Joller at danne Forsvaret for Elben og Hertugdømmernes Vestkyst) med de Forandringer i Stationeringen, som Krigens Bestaaffenhed og indtrædende Omstændigheder maatte kræve, hvorved de to hinanden nærmest liggende Flotiller i kort Tid kunde trækkes sammen og vilde da, naar vi antage vor Kanonbaadsstyrke forøget til 80 Chalupper, altsaa 20 i hver Flotille, udgiøre en samlet Vaabenmagt af 40 Chalupper med 25 à 2600 Mand. Vi lade her den sømilitaire Organisation af denne Force, med Hensyn til Operationer paa Søen, dens Commando m. m., ude af Betragtning, som vort nærværende Emne mindre vedkommende. Gaaer man da, efter denne Inddeling, ud fra den enkelte Chaluppe, hvis Besætning er, saavidt

vi erindre, 60 Mand, 2 Underofficierer og 1 Officier, saa lader denne sig danne i 2 Sectioner Linie=Infanteri, hver paa 24 Mand, og en Fierdedeel Section eller 6 Mand Jægere. For at følge den franske Forfatters System, saavidt muligt, maatte der til hver Section høre en Corporal, og desuden, til begge forenede, en Sergeant og en Tambour. Hvad Jægerne angaaer, da kan man af 2 Kanonbaade give den ene en Hornblæser, den anden en Overjæger eller Underofficier. Vi tænke os nemlig altid 2 Kanonbaade forenede, under den foreløbigen bibeholdte Betænelse „Peloton“, hvilken ogsaa forsaavidt falder sammen med Troppes=Inddelingen, som Infanterie=Sectionerne fra to Baade danne en Peloton, naar kun det halve Mandskab stilles. Disse Underofficierer, Tambourer og Hornblæsere blive da, ved en saadan Organisation, en nødvendig Forøgelse af Kanonbaadsbesætningen; de udgjøre for 2 Kanonbaade: 2 Sergeanter, 4 Corporaler, 2 Tambourer, 1 Overjæger og 1 Hornblæser, i Alt 10 Mand, eller 5 Mand for hver Kanonbaad, som herester vilde behøve en Besætning prima plan af 68 Mand. En Peloton Kanonbaade vil saaledes kunne debarquere 96 Mand, 6 Underofficierer og 2 Tambourer af Linietropper og 12 Mand Jægere med 1 Underofficier og 1 Hornblæser, og endda, naar den ene Lieutenant følger med, for at assistere ved eller føre Commandoen af Compagniet, beholde en Lieutenant og 16 Mand tilbage som Vagt ved Baadene og selv tilstrækkelig til, i Tilfælde af uventet Overfald, at betiene det svære Skyts. For at passe til halv Debarquering, ansættes stedse Sergeanten ved 1ste Section og Tambouren ved 2den; Numer 1 af Kanonbaadspelotonen afgiver da sin 1ste Section og Nr. 2 sin anden Section, som begge saaledes danne en sluttet Peloton; Jægerne følge altid saavel med halvt som med heelt Debarquement. Ved halvt Debarquement vil der altsaa blive 35 Mand tilbage i hver Baad, en Besætning, der endnu tillader dens Mobilitet.

For at skaffe den endnu manglende Baabenart tilveie, Artilleriet, vide vi ingen anden Udvei, efter den engang etablerede

faste Størrelse af Flotillen, end at lade den næste Underafdeling af denne være Bataillon, paa 10 Kanonbaade, af hvis 5 Pelotons den sidste eller 5te, istedetfor Jægere, stiller 14 Mand og 2 Piecer Skyt. En Bataillon kan altsaa med fuldt Debarquement stille 520 Mand Linie, 56 Mand Jægere og 2 Piecer med 14 Mand; den hele Flotille 1040 Mand Linie, 112 Mand Jægere og 4 Piecer med 28 Artillerister; og ere to Flotiller eller 40 Kanonbaade sammentrukne for at udføre et defensivt eller offensivt Foretagende paa Landjorden, kunne de med fuldt Debarquement stille den anseelige Magt af 2360 Mand og 8 Piecer Artillerie, alle Tropper, der kunne være disciplinerede og øvede i en Grad, der er tilstrækkelig til, at de kunne fortjene Navn af regulære Tropper. Vanskeligheden ved den her fremsatte Inddeling ligger i det halve Debarquement, hvor 2 Baads-Pelotoners Mandskab danne et Compagnie, og altsaa Bataillonens Halvdebarquement kommer til at udgiere 2 Compagnier og et halvt; men hvorvidt dette er af Indfyldelse, naar den enkelte Bataillon er detacheret fra Flotillen, samt hvilke andre Mangler i tactisk Henseende, vor Inddeling kan laborere af fra Landkrigskunstens Standpunkt betragtet, maae vi overlade til den Sagkyndige, der maatte finde Ideen Opmærksomhed værd. Vi tænke os nemlig Bataillon — efter den gttrede Forudsætning, at de forandrede Krigsforhold giøre det utilraadeligt at splitte Kanonbaadene i Smaaposteringer — som det sidste naturlige Led af Flotillen, med Undtagelse, naturligviis, af Brandvagter, Recognosceringer e. s. v., hvorfor den ogsaa, som et Heelt for sig, indeslutter i sig en fuldstændig Organisation af de 3 Baabenarter. Sectionsinddelingen passer imidlertid endnu til Baads-pelotonen, der i alle Tilfælde betragtes som uopløselig, samt til 2 Pelotons eller 4 Baade, en Afdeling, der i visse Tilfælde kunde være Brug for ved detacheret Tjeneste, og som det mere ubestemte Navn „Division“ kunde passe for.

Saavidt vare vi komne under Forfølgelsen af den Idee, der var vakt hos os ved Læsningen af den franske Forfatter, da det

randt os i Hu, at en lignende Tænke, om Anvendelse af Kanonflotillen til Co-Operation med Landarmeen, har været fremsat af nuværende Oberstlieutenant Fibiger. Ved Efterfølgelse finde vi Oberstlieutenant Fibigers Udkast i Grundtanken det samme, men afvigende i Hovedtrækkene fra det her Fremsatte, derved, at han har tænkt sig den til Landgang bestemte Deel af Kanonbaadsbesætningen at bestaae af regulære Landtropper, at han har baseret sin Beregning paa et ikke mere eksisterende Slags Fartoiers Bemandingsreglement, og at den organiske Sammensætning af flere Chaluppers Mandskab samt de forskellige Vaabenarters Forhold til hinanden, i det leilighedsviis fremsatte Udkast, ikke videre er udført. I alle Tilfælde kan det ikke andet, end være os kjær, at have en saa agtværdig Authoritet til Støtte for vor Anskuelse.

Vor Hensigt, med den her giorte Anvendelse paa vore Forhold af den franske Forfatters Idær, kan ei gaae videre, end blot at give et brugbart Vink til mulig Afbenyttelse af fremtidige Chefer af vor Kanonflotille; vi kunde altsaa gierne ende her; men da Hindringerne, som de givne Forhold sætte for Udførelsen, ligge Enhver saa nær for Nie, kunne vi ei ganske forbigaae dem. Hvad der altsaa til en saadan Organisation vilde savnes ved vor Flotille, er den antydede Forøgelse i Bemanningen, 5 Mand til hver Chaluppe; en til Planen svarende Udrustning med Vaaben, og endeligen det til Anførselen fornødne Antal Officiere.

Det maa vel først nedlægges som Princip, at man af disse amphibialste Tropper vel ei kan fordrø ganske det Samme, som af den regulære Armees Soldater, ligesom de eiheller kunne være stikkede til større, regulære Operationer, eller til at fjerne sig langt fra Kysterne; men alligevel bør man vente, at de, ved hensigtsmæssig Dvælse og under god Anførsel, kunne bringes til at holde Stand imod en lidt ringere fiendtlig Magt af regulære Tropper, og, som Oberstlieutenant Fibiger bemærker, gjøre virksom Nytte ved Diverstioner i Flanke eller Ryg af en indtrængt Fiende. De bør derfor, fremfor de mere egentlige Skibstropper, som den

franske Forfatter har for Die, være vel oplærte og øvede i Bataillonsexercits og Evolutioner.

Hvorfor vi ikke have tænkt os Kanonflotillen, med Hensyn til denne Bestemmelse, at være bemanded med Soldater, er deels fordi dens principale Bestemmelse er, at være et Søværn, som hos os har et mere aabent Forvand at agere i og derfor kræver Mandskab, der ikke er aldeles usvandt; til denne Tjeneste vilde Soldatens mere ubequemme Mundering saavel som hans hele tidligere Dressur gjøre ham ubequem og mindre flittet, og han vilde i denne snart tabe den, for hans rette Bestemmelse, nødvendige, militairiske Holdning; deels tillader hverken den nærværende Organisation af Armeen eller det Krav, der i Tilfælde af en Forsvarskrig bliver paa dens fulde Styrke, nogen saadan Afstaaelse af Mandskab, og da vor Sølægsinddeling, saavel for de seilbare Skibes som for de mere almindelige Krigsforholds Skyld, ikke kan undværes, bliver Kanonflotillens Mandskab, med ovenantydede Organisation, i Cooperationstilfælde at betragte som en umiddelbar Forøgelse af Armeens Styrke.

Hvad der, under de bestaaende Forhold, giver størst Bænkkelighed ved en Organisationsplan som denne, er Tilveiebringelsen af det til en effectiv Commando fornødne Antal Officierer. Hvor en Kanonflotille er Armeen adjungeret og dens Tropper skulle operere i Forening med denne paa ovenberorte Maade, maae de naturligviis være under Dveransførsel af en Officier af Land=Staten, sandsynligviis en af Armeens Generalstab; men til al Undercommando, den daglige Disciplin og Øvelse, samt hvor den opererer uden Forbindelse med Armeen, bør den have sine egne Officierer. Skiondt vi nu forudsætte, at alle ved Kanonflotillen tjenende Sø=Officierer tillige bør være saa meget bekendte med Søexercits og de simplere Troppe=Evolutioner, at de kunne saavel indøve Mandskabet, som føre en mindre Trop, vil der dog til større Foretagender udkræves mange væsentlige Kundskaber, som de ei kunne forudsættes at være i Besiddelse af; der udfordredes altsaa et vist Antal Landofficierer til hver

Flotille, og disse vilde, paa den naturligste, og Ubestemthed og Forvirring i Commandoforholdene bedst forebyggende Maade, findes i et eget, Sø-Statens tilhørende Marinercorps. De kunde f. Ex. bestaae af 2 under Flotillechefen umiddelbart staaende Bataillonscommandeurer, som i Corpset ere Compagniechefer med Capitains eller Majors Grad, og af 10 til 20 Lieutenanter, som ved Landgang og Dvælsel føre Commando, hver af sit Compagnie. De 4 Kanonflotiller udkrævede da af Marinerofficierer 8: af Capitains eller hoiere Grad og fra 40 til 80 Lieutenanter. Efter vore Bemændingsreglementer behøves af Marinerofficierer, til den seilbare Flaade alene, 6 Capitainer og 20 Lieutenanter: skulde nu paa eengang Flaade og Kanonflotille være udrustet og den sidste besat med Marinerofficierer i det ovenangivne Forhold, vilde dertil udfordres idetmindste 14 Capitainer og 60 Lieutenanter — en Styrke, sammenlignet med Sø-Statens faste Officiercorps, man maa indrømme, der er liden Sandsynlighed for, at de givne Forhold vilde tillade, medens det ei — Sagen fra det militaire Standpunkt betragtet, kan negtes, at en effectiv Commando gjør dette Antal uomgængeligen nødvendigt.

Vort nærværende Corps af Sø-Officierer er ikke tilstrækkeligt til at besætte den seilbare Flaade, som nedenstaaende Liste viser; ei heller kan det besætte Kanonflotillen alene med en Lieutenant til hver Baad; det er følgerigen endnu mindre tilstrækkeligt til begge Søværns saamtidige Udrustning, hvilket vel i visse Tilfælde kunde blive nødvendigt, idetmindste kunne vi ikke godt tænke os Kanonflotillen udrustet, uden at en Del af Seilflaaden ogsaa maatte være det. I ethvert Tilfælde vil et betydeligt Antal Maanedslieutenanter behøves; men da disse i Regelen maae antages fremmede for al militair Kundskab og Dannelselse, vilde de ikke synderligen kunne gøres Regning paa ved en Organisation som ovenstaaende.

Komme vi engang i Besiddelse af et Marinercorps, vil dette endnu, naar ikke den seilbare Flaade tillige er udrustet, kunne afgive til Kanonflotillerne et ikke utilstrækkeligt Antal Officierer,

som efterfølgende Beregning vil vise — forudsat nemlig, at dette Corps paa Fredsfod ikke har et ringere Antal Officierer, end hvad vore Skibe efter Bemandingsreglementet udkræve, nemlig 6 Capitainer og 20 Lieutenanter. Antage vi da en Kanonflotille paa 20 Chalupper at have følgende Officersbesætning: 1 Commandeur eller Commandeurcapitain som Chef, 2 Capitainer eller Capitainlieutenanter som Bataillonscommandeurer, en Lieutenant som Adjutant, 10 Lieutenanter af Staten, som Pelotonschefer, og 10 Maanedslieutenanter, som Baadschefer; og hertil føies 1 Capitain og 5 Lieutenanter af Marinercorpsen. Ved fuldt Debarquement blev da til Commando i Land: Chefen med Adjutant til Overcommandoen; 1 Marinercapitain som Chef for 1ste Bataillon og Anfører; en Capitain af Sø-Staten eller Capitainlieutenant som Chef af 2den Bataillon; 5 Marinerlieutenanter som Chefer for 5 Compagnier og 5 Solieutenanter som Chefer for de andre 5 Compagnier, samt 10 Maanedslieutenanter til Ansættelse, 1 ved hvert Compagnie. Tilbage ved Kanonflotillen blev: 1 Capitain eller Capitainlieutenant med 5 Solieutenanter og 160 Mand til Forsvar og Vagt. Med Halvdebarquement blev Marinercapitainen Chef for Bataillon, de 5 Marinerlieutenanter commanderede hver sit Compagnie, og af Søofficierer kunde afgives fra Baadene 10 Lieutenanter til Ansættelse 2 ved hvert Compagnie.

Men saadanne Tilpasninger og Lempelser, efter givne eller supponerede Forhold, vedkomme ikke et Tidsskrift som dette; de kunne ikke antages at have nogen praktisk Nytte og ere af liden Betydning for Bedømmelsen af en Idees Værd i og for sig selv*); vi ville derfor her standse og ifkun tilføie den oven bebudede Liste, for at Læseren kan her paa Stedet have en Oversigt af vort Officierscorps's Fordeling til Skibene, naar alle skulle udrustes.

*) Saaledes opstaaer ogsaa, under den fortsatte Forsølgelse af Ideen, Tanken om en mulig Afsondring i vore Lægdsruller imellem de egentlige Søfarende og den Deel af Mandskabet, der ved Udcommando i Krigstid kom til at danne Massen af Kanonbaadsbesætningerne, samt den blotte Arbeidskraft paa Skibene, og at denne sidste Deel kom til at giennemgaae en aarlig Recruijskole, lig Armeens, for at dannes til Baadene's Brug.

Til Flaadens Besættelse med Officiere behøves:

		behøves	har
Admiraler.			
3 Admiraltetet	2	4	4
Generaladjutant	1		
Commando af Flaaden	1		
Commandeurer.			
Standermand i Flaaden	1	6	6
Chef af Batteriet Tretroner	1		
Linieskibschef	4		
Commandeurcapitainer.			
Linieskibschef	2	7	7
Flagcapitain	1		
Stolechef i Land	1		
Fregatchef	3		
Capitainer.			
Fregatchef	5	16	16
Næstcommand. paa Linieskibe	6		
Chef af Dampskib	1		
Chef af Corvetter	4		
Capitainlieutenanter.			
Brigchef	5	26	24
Chef af Dampskib	1		
Næstcommand. paa Fregatter	8		
Batterichefer paa Linieskibe	12		
Premierlieutenanter.			
3 til hvert Linieskib.	18	36	36
1 til hver Fregat	8		
1 til hver Corvet	4		
Chef for Stonnerter	3		
Til det store Dampskib	2		
Til det lille dito	1		
Secondlieutenanter.			
4 til hvert Linieskib.	21	52	36
2 til hver Fregat	16		
1 til hver Corvet og hver Brig	9		
2 til det store og 1 til det lille Dampskib	3		
Cadetter og Maanedslieutenanter.			
3 til hvert Linieskib.	18	61	(?)
3 til hver Fregat	24		
1 til hver Corvet	4		
2 til hver Brig	10		
1 til hver Stonnert samt Dampskibe.	5		

Efter dette vil altsaa til Seilflaaden mangle 2 Capitainlieutenanter, 16 Secondlieutenanter og 61 Lieutenanter eller Cadetter, som Rubriken i Bemandingsreglementet lyder. Antager man, at Cadetcorpset til enhver Tid kan afgive 16—18 til subalterne Tieneste brugbare Subjecter — vistnok den yderste Fordring til Corpset efter dets nærværende Storrelse — saa bliver altsaa den sidste Rubrik at udfylde med Maanedslieutenanter af Koffardisarten, til et Antal af 61 og derover. Vi sige derover: fordi der ere flere Poster i Land, der under en Krig ikke ganske kunne savne Officierer, saasom Adjudanter hos Admiralitetet og Holmens Chef, en subalterne Officier ved hver af Holmene, ved Dokken, Trekroners Batterie og ved Søcadetacademiet, ligesom ei heller Flagadjudant eller Adjudant hos Standermanden eller Divisionscommandeuren i Flaaden ere opførte i Listen.

Kanonbaadene ville udkræve: 4 Commandeurer eller Commandeurcapitainer til Flotilleschefer, 8 Capitainer eller Capitainlieutenanter til Bataillonschefer, 4 Lieutenanter til Adjudanter, 40 Lieutenanter til Pelotonschefer og 40 til Vandschefer. Skulde altsaa den hele Seilflaade være udrustet samtidig med den hele Kanonbaadsflotille, udkrævedes for det samlede Søværn: 4 Admiraler, 17 Commandeurer og Commandeurcapitainer, 50 Capitainer og Capitainlieutenanter, 132 Premier- og Secondlieutenanter, og 101 Maanedslieutenanter og Cadetter. Vort nærværende Officiercorps vilde altsaa savne: 3 Commandeurer og Commandeurcapitainer, 10 Capitainer og Capitainlieutenanter, 60 Premier- og Secondlieutenanter og 101 Maanedslieutenanter eller Cadetter; og supplerede man Deficiten i de høiere Grader ved Avancement, blev det hele Antal af Auxiliair-Officierer eller Maanedslieutenanter, som udkrævedes, 174. Med en ikke overdreven Paaregning af Auxiliair-Officierer, er altsaa vort Officiercorps omtrent tilstrækkelig til Seilflaaden og Kanonflotillen hver for sig, den sidste især; men en større eller mindre Deel af det ene udrustet samtidig med det andet Værn, vilde gjøre Krav paa et Antal Officierer, som i sit Maximum vanskeligen

for ikke at sige: umuligt, vil kunne tilveiebringes af Koffarditienssten, ligesom Suppleringen fra denne ogsaa fra den effective Militaircommandos Side har sin bestemte Grændse, der ligger temmelig langt indenfor hiint Maximum.

Endnu maa bemærkes, at ingen af de hidtil udenfor Detaillen værende faste Poster, saasom Holmens Chef, Equipagemestere og Sagsmænd ere optagne i foregaaende Liste, skjøndt unegteligen ingen af disse Poster kan være ubesat under en Krig lige saa lidt som i Fred. Skulle de besættes af Statens nærmerede Glasser, forøges altsaa Deficiten saa meget mere. Til Remplacement af Eyge og Saarede, kan der under de værende Omstændigheder ikke gives Udvei.

I vort næste Hefte skulle vi meddele en Beskrivelse af den hos de Franske indførte 12-pdg. Gaubig, dens Affutager m. m.

De hollandske Colonister — „Boers“ — ved Port Natal.

Vore Læsere vil det ikke være ubekendt, at endeel af de oprindelige hollandske Colonister, som ved Afstaaelsen af Cap Colonien kom under engelsk Herredømme, for et Par Aar siden, af Misforstaaelse med deres nye Herskere, satte sig i et Slags Uafhængighedstilstand og proclamerede Oprettelsen af en lille Republik i Port Natal. I Begyndelsen af forrige Aar lykkedes det Engländerne, med en lille regulair Stridsmagt under en Capitain Smith, at forstyrre den unge Republik og tvinge de Franskdne til Underkastelse. Senere Esterretninger melde imidlertid, at de for deres ubøielige Stivhed noksom bekendte Boers (Bønder) have allerede ophævet det indgangne Forsig og ere brudte op, for at trænge videre frem i Kaffernes Land, og med Sværdet i Haanden opsøge sig bedre Egne, hvor de kunne opslaae deres Friheds Pauluner. Denne lille, men stærkesulde Trop, som dog skal tælle flere Tusind Stæde, kan saaledes komme til at spille en vigtig Rolle i Udbredelsen af europæisk Civilisation i Afrika. Ligesom Nordamericas

„Squatters“, der stedse rykke videre frem, saa snart som de blot spore Nærheden af andre dem efterfølgende Colonister, kunne disse frakaldne Boers, stedse videre og videre fremdrøve af deres uforsonlige Had til Engländerne, komme til at danne Civilisationens „pioneers“ i Afrika. Fra dette Standpunkt betragtede, kunne de ikke andet end tilbrage sig den tænkende Mands Opmærksomhed, og vi antage derfor, at efterfølgende korte Beretning om dem, udbragen af Un. Serv. Journal for Novbr. 1842, vil ikke læses uden Interesse.

Udgiveren.

Descenderterne af alle europæiske Emigranter, undtagen Engländerne, som have nedsat sig i Cap-Colonien som Landmænd, ere indbefattede under Benævnelsen „Boers“ og hollandske Landmænd, stiondt maaskee knap meer end Halvdelen af dem oprindelige ere Hollændere. Mange komme fra Sydskland og fra Frankrig, og iblandt Listen over „Veld-Cornets“ (hollandsk), vil man finde flere berømte franske Familienavne, rimeligviis Hugonotter. Slaver fra Madagascar og Nabofastlandet bleve fra tidligste Tid indførte i betydelig Mængde. Alt sværere Haandsarbejde i Capstaden og Markarbeidet paa Landet udførtes af Slaver, og sølgelig bestod en Colonists største Rigdom i hans Slaver. Hottentotterne, Landets Urindbyggere, vare gradeviis smeltede sammen i Antal, og den hollandske Colonialregierings strenge Love imod Bagabunderen havde i Gierningen gjort dem til Slaver.

Landeieendommene vare nødvendigviis af stor Udstrækning. Godt Jordsmøn og Vand ere her fældne, saa at en Landmand med 20,000 Acre (omtrent 16,000 Tønder) Land, maaskee ikke havde mere, end 5000 Acre, der duede noget. Naar undtages det høie Land omkring Winterberg og Landet langs Sydkysten, især Swellendam, lønnede det sig de fleste Steder ikke at dyrke Korn; et godt Aar nu og da kunde ikke dække Tabet i de mange flette Aar. Hornkvæg, Faar og Heste, Brændeviin, tørrede Frugter, Smør og Skind vare de fleste Landeieendommers Producter. Sverken Bonden, hans Kone eller hans Børn toge ringeste

Deel i noget svært Arbeide, dette udfortes alene af Slaver og Hottentot-Tjenestefolk. Naar derfor Vornene — og 12 vare her langtfra at kaldes en talrig Familie — voxede op, var der Intet for dem at bestille hjemme; de bleve derfor tidligt giftede bort og bosatte paa en Eiendom; Forældrene gave dem Slaver og Qvæg til at begynde med.

I forrige Tider, da der var herreløst Land nok at tage i Besiddelse, behøvede den unge Boer kun at udsøge sig et Sted, der gefaldt ham, hvor han satte sig ned uden at bryde sig om, det laae indenfor Colonialgrændsen eller ikke. Paa denne Maade udbredte de hollandske Boers sig efterhaanden over Landet indtil henimod Oranje-Floden mod Nord og den store Fiskeflod mod Osten, nedsættende sig paa de bedste Steder; og da Colonialregjeringen ikke kunde eller ikke vilde holde dem indenfor de gamle Grændser, udvidede den disse i samme Grad som Colonisterne rykkede videre og videre frem.

Disse Landeieendommers store Udstrækning, og deraf følgende Afstand imellem de nærmeste Gaarde, forhindrede Samkvemmet imellem Indbyggerne og indskrænkede det til de nærmeste Naboer, der som oftest vare forenede ved Slægtskabsbaand. Den store Afstand fra Regjeringens Sæde, i et Land, der er uden Veie og hvor der ikke hersker nogen regelmæssig Communication, gjorde, at alle Love, der ikke mødte Beboernes Bifald, forbleve uden Kraft. Undtagen i de faa Byer, gaves der ingen offentlige Gudsdyrkelsessteder. Familiens Hoved administrerede derfor paa Patriark-Vis Lovene efter eget Godtbefindende, og hans Slaver og Tjenestefolk, der i Grunden vare Set og det Samme, bleve behandlede mildt eller grusomt, eftersom Herrens Charakter var. Bønner og Stykker af det gamle Testamente bleve oplæste Aften og Morgen i hver Familie, og Fremmede eller Reisende bleve altid modtagne og behandlede med den største Giæstfrihed. Bosat i Hjertet af et Bildnis, afstaaren fra al selskabelig Omgang med andre, end sin nærmeste Slægt, i stadig Kamp med vilde Dyr eller med de næsten lige saa vilde og grumme Bustinænd, Herre

over sine egne Handlinger og med uindskrænket Magt over sin Familie, var det intet Under, at en „Boer“ i vore Dage, hvad Charakter, Sæder og Begreber angaaer, næsten ganske lignede sine Forfædre for 150 Aar siden. Da de første Indvandrere forlode civiliserede Egne og trængte dybt ind i Landets Indre, blev Slaveriet ikke betragtet som en Vederstyggelighed; Slavehandelen var da beskyttet ved Love, og at eie og tillægge Slaver blev dengang ikke anset for mere stridende imod Menneftelighedsfølelse og en Christens Pligter, end det er at eie og tillægge Qvæg. Barbariske og vilde Folkeslag kunde da fratøves deres Land, dræbes eller berøves Friheden, uden at Philantropens Stemme raabte til Hevn derover; tværtimod, slige Erobringer og Acquisitioner hilsefedes med Glæde, og Erobreren modtog Belønninger og Hæder.

Den engelske Regiering lader ikke til at have bekymret sig synderligt om Coloniens Localanliggender, før Freden sluttedes, hvorved Cap-Territoriet blev en fast Besiddelse for England. Med Undtagelse af nogle faa Personer, ansatte ved Militairet, samt Handlende, der bosatte sig i Capstaden og dens nærmeste Omegn, var Resten af Landet ganske overladt til de gamle Emigranter alene, indtil Aaret 1820, da en Sum af 50,000 Pd. Sterl. blev voteret af Parlamentet til Understøttelse for en stor Mængde engelske Udvandrede, at nedsætte sig i Districtet Zuurveldt, nu Albany kaldet, paa Coloniens Vestgrændse, henved 200 danske Mile fra Capstaden. Denne Indførelse af engelske Colonister kom imidlertid ikke synderlig i Veien for de hollandske Boers, som boede tyndt spredte omkring i Landet. Det var General Bourke, Gouverneur i 1825 og 26, der bibragte, hvad Bønderne ansaae for deres Rettigheder og Interesser, det første Slag. Ved en Forordning, han udstedte, bleve alle Love mod Bagabonderen ophævede, og Pottentotterne erklærede frie og fuldkommen lige med de blanke Indbyggere i borgerlige Rettigheder. Den umiddelbare Følge heraf var, at næsten alle Tjenestefolk hos Bønderne forlode deres Herrer, som nu ikke havde andet at

Nyt Archiv. 2det Bind 2det Hefte. 16

stole paa end deres Slavers Arbeide, der langtfra var tilstrækkeligt. Foruden det Tab og den Forlegenhed, Savnet af Tjenestefolk satte dem i, lede Bønderne ogsaa megen Skade ved de dovne og omstreifende Pottentotters Tyverier. Endelig kom i 1834 Emancipationsacten, der syntes at true baade næringsdrivende Borgere og Bønder med total Udelæggelse, ved at berøve dem deres Slaver. Mange af de Første, som i Byerne dreve indbringende Haandteringer ved Hjælp af Slaver, bleve næsten bragte til Bettelstaven; thi hverken Slaver eller Pottentotter vilde i Forstningen høre Noget om at tage Tjeneste. De hollandske Colonister vare et raat og haardt Folk, som kun sieldent tænkte paa, ved mild Behandling at vinde deres Slavers Hengivenhed. Da Erstatningsbeløbet af de 20 Millioner, der vare tilstaaede Colonien, blev bekendtgjort, fandtes det betydeligen under den Sum, Taxeringsmændene havde opgivet, og en ny Taxation blev derfor nødvendig, for at reducere Erstatningen til den Sum, Parlamentet havde tilstaaet. Den første Taxering var allerede, efter Slave-Tjernes Mening, 50 p.Ct. under den virkelige Værdi, og denne nye Reduction blev derfor betragtet som et aabenbart Bedragerie, især da Pengene skulde hæves i London, hvorved Bonden, ved Afdrag for Commission og andre Gebyrer, neppe erholdt 25 p.Ct. af den første Taxering.

Førend Slavefagen var ordnet, gjorde Kafferne af Amakosa Stammerne, i December 1834, et Udfald i de østlige Districter; de afbrændte Bøndergaardene og bortførte alt Dvæget for Colonisterne i Grændsedistricterne paa en Strækning af henved 40 Mile, fra ovenfor Winterberg og til Port Elisabeth. Endstændt det største Tab ved denne Leilighed faldt paa de engelske Emigranter, vare dog mange af de hollandske Landmænd inddragne med i den almindelige Udelæggelse. Den Skræk og Bevægelse, dette Udfald af Barbarerne forarsagede over hele Colonien, dæmpede for en Tid Interessesen for Slavekvæstionen.

Der blev oprettet Regimenter af Pottentotter, med engelske Officierer, tagne iblandt Colonisterne; og et stærkt Corps af hol-

landſke Voeré, bevåbenede og beredne paa egen Beføftning, ſtødte til den Magt, der var ſammentrukken for at gjøre Indfald i Kafferland.

I Mai 1835 udfædte Gouverneuren Sir Benjamin d'Urban, under ſit Ophold ved Armeen, en Proclamation, hvorved hele Landet imellem Kie og Keiskamma lagdes til Capſcolonien, og Indbyggerne, Kaffrer af Umakofa Stammen, erklæredes for britiſke Underſaatter. I den næſtſølgende September Maaned blev Freden ſluttet med de Hovdinger, der endnu holdt ſig i Biergene, og herved blev Indlemmellen af deres Land i Colonien definitivt anerkiendt. Den Udfigt, der ſaaledes aabnedes ſig for Colonifterne til Nedſættelſe i dette ſmukke Land, langt rigere paa Skov og Vand, end noget af de forrige Grændſedistricter, og den almindelige Tro, at Regieringen vilde tilſtaaé nogen Erſtatning for de ved Kaffrernes Indfald lidte Tab, dæmpede for en Deel Misfornoiellen, ſom Slaveqvæſtionen havde vakt. Om trent ved denne Tid havde Underhuſet udnævnt en Comitee til at underſøge Behandlingen af de Uboriginer i alle engeliſke Colonier ſamt hvorledes deres Tilſtand var. Exempler af Grufomhed og Uretfærdighed af de hollandiſke Voeré imod Kaffrerne bleve frembragte for Comiteen, fornemmeligen ved en Voer af ſvenſk Extraction, ved Navn Stockenſtrøm, en Mand af meget udmærket naturligt Talent, ſom forhen havde beklædt en anſelig Embeds-poſt i Grændſedistrictet og nu nød en Penſion af 400 £, da Poſten, han havde beklædt, var nedlagt. Paavirket af et meget formaaende Parties Anſkuelfe i England, ſom havde oplafte ſig til Beſtyttere for alle Urindbyggere i Colonierne, ſaae Colonial-minifteren, Lord Glenelg, kun paa, hvad han troede var til Kaffrernes Fordeel: Sir Benjamin d'Urban's Forhold blev ikke biligt; Poſten af Vicegouverneur for de øſtliche Districter blev atter oprettet og den nyſnævnte Capitain Andries Stockenſtrøm udnævnt dertil*). Han gik ud til Colonien med Inſtructioner

*) Han kom til England i 1838 og blev Aaret efter entlediget fra ſin Vicegouverneurſpoſt, men med en fordobbel Penſion af 800

til, ikke alene at drage alle britiske Tropper bort fra den nye Adelaide Provinds, og løse Kafferne fra deres undersaatlige Forpligtelse til den britiske Krone; men endog give Kafferne Landstrækningen imellem Keiskamma og Store Fisserevicret, det saakaldte neutrale Territorium, tilbage, hvorved de kom Grahams-Town, den vigtigste By paa denne Grændse, nær paa 4—5 Mile og ganske tæt til alle Gaarde eller Landeiendomme paa Grændsen. Alt Haab om Erstatning for lidte Tab var naturligvis nu forsvundet, og de hollandske Colonister, som i hele denne Politik ikkun saae utilstrækkelig Erstatning for deres Slaver, utilstrækkelig Besskyttelse imod Kaffernes Roverier, Afslag af al Erstatning for Krigsmolest, og fremsfor Alt Tractater, indgaaede med Kafferne, som gave Colonisterne ganske i Barbarernes Hænder, ved at foreskrive Hine Villkaar, det i Folge Landets og Folkets Natur var en reen Umulighed at opfylde, og uden hvis Opfyldelse deres Dvæg uigientkaldeligen tilfaldt Kafferne som Prisfe — de følte sig nu overbeviste om, at deres totale Undergang var bestuttet, hvilken Tanke kraftigt understøttedes ved Rygter, satte i Omlob og udsprede af ildefindede Personer, om Regjeringens Hensigt, at tvinge dem til at forandre deres Religionsstikke og gamle Sædvaner.

Efter en Occupation af 18 Maaneder, bleve alle Tropper trukne tilbage fra Kafferland i December 1836, og den store Udvandring af hollandske Landmænd til det Indre tog sin Be-

---

Pb. Sterl. aarlig, og en Barontitel (baronetcy). Den nærværende Vicegouverneur, Oberst Hare, da Oberstlieutenant og den næste i Commandoen efter ham, blev udnævnt til hans Efterfølger og Gagen forhøjet fra 1000 Pb. til 1500 Pb. Sterl. om Aaret. Disse forsøgede Udgifter bleve paabyrbede Colonien, paa en Tid, da dens Indtægter neppe vare tilstrækkelige til de løbende og ordinære Regjeringsudgifter, og da Colonialregjeringen beklagede, at den maatte standse alle nødvendige offentlige Arbejder, Veianlæg, Broers Opførelse og Underviisningens Fremme, af Mangel paa Fonds.

gyndelse i 1837. Ingen Skridt bleve tagne af Colonialregieringen til at standse eller blot fraraade denne Udvandring; ja, Vice-gouverneuren Stockenström yttrede offentligt den Mening, at der ikke gaves nogen Lov, som forbad Folk, der vare misfornøiede med deres egen Regiering, at udvandre til hvilket som helst andet Land, de fandt for godt.

Efter at have passeret Coloniens Grændse, paa deres Wei til Natal, som var det District, hvorhen Udvandrerne rettede deres Blik, stødte de først paa enkelte Partier af Mazalikatsas Folk, med hvilke der forefaldt mange Skærmydsler. Det var ikke Emigranternes Ønske at komme i Kæft med dem, de higede kun efter at komme videre frem; men da en Flok Indfødtte havde overfaldet en lille hollandsk Leir i Mændenes Fraværelse, og myrdet nogle Fruentimmer og Børn, samlede de Boers en „Commando“ og opsogte Mazalikatsa i hans eget Land; de opreve hele hans Stamme og dræbte Høvdingen selv, som det dengang hed, men vi have hørt, at han nyligen skal være kommen tilsyne igien. Dette Held gav Udvandringslysten ny Opmuntring, og lange Rækker af Bogne, trukne af Oxer, med de hollandske Bønderes Familier og Effecter og fulgte af store Flokke af Kvæg og Faar, saaes drage ud fra Colonien, for at gaae de Farer og Besværligheder imøde, som ventede dem paa deres Wei igiennem ube-kiendte og vilde Landstrækninger. Ved Emigranternes Ankomst til Grændsen af Zula-Stammens Gebeet, sendte deres Commandant, Retief, Gesandter til den store Zula-Høvding Dingaan. Denne snue Barbar, som frygtede for at dele Skiebne med Mazalikatsa, modtog Gesandterne med største Piertelighed, og indgik strax en Contract med dem om Afstaaelsen af et betydeligt Stykke Land til Emigranterne. Endskiøndt Natal-Territoriet, flere Gange i Løbet af det sidste Aarhundrede, havde været solgt til Euro-pæerne og taget i Besiddelse af dem, havde dog Zula-Høvdingerne stedse betragtet disse farlige Naboer med største Jaloussie, og Dingaan beslattede nu at opnaae ved Forrædderie, hvad han ei torde forsøge paa med aaben Magt. Efter at Tractaterne vare

afsluttede, indbød han Netief og et stort Selskab af Boers til en Fest og stor Krigsdands, anstillet til Ære for deres nye Alliance. Med en Uforsigtighed, der er uforklarlig hos Mænd, der vare saa velbekendte med Kaffrernes Troløshed, lode Hollænderne sig overtale til at lægge deres Geværer tilside, og paa et Signal fra Hovdingen, styrtede de bevæbnede Kaffrer frem af Vaabendandsen og myrdede deres værgeløse Gæster. Dingaans affendte strax bevæbnede Flokke, for at overfalde Leiren og myrde alle de Udvandrede, hvem han troede paa denne Moade hurtigt at kunne gjøre det af med og saaledes for stedse befrie sig fra de besværlige Naboer. Udskillige Boers og en Mængde Gruentimmer og Børn bleve masakrerede ved denne Leilighed; men Bønderne samlede sig snart i Masse, og efter at have tilbagedrevet Fjenden, bleve de selv de Angribende; Zulaerne dræbtes i Tusindviis og Dingaans forsvandt, uvist om falden eller flygtet dybt i det Indre af Landet. Panda, en anseet Hovding, som under Striden forlod Dingaans Parti, samlede Levningerne af de adspredte Stammer, og blev af Hollænderne anerkendt som Hovding for Zula Folket. Efter 2 Aars idelige Kamp, Besværligheder og Trængsler af alle Slags, befandt endelig Emigranterne sig i Besiddelse af det Land, de saa længe havde higet efter, og i Sikkerhed for alle Angreb af de Indfødte. Jorderne bleve udstykkede og Familierne spredte sig rundt over hele Landet. Plads til at anlægge en Stad paa blev valgt, Bygninger opreistes og en republikansk Regieringsform indførtes. Noget Tid i Forveien havde de Boers udstedt en Proclamation, hvori de erklærede, at de havde undraget sig fra den britiske Krones Herredømme, ligesom de ogsaa fremsatte alle de Krænkelse af deres Rettigheder, der havde bevæget dem til, i det Indre at opsoge sig et nyt Fødeland.

I Aarene 1837 og 38, da disse Tildragelser fandt Sted, syntes Colonialregieringen at betragte dem med fuldkommen Eiggylldighed; men tidligt i 1839, da det Rygte kom Gouverneuren for Dre, at Bønderne (Boers) begyndte at indføre Slavesystemet igien, sendte han pludseligen en Magt, bestaaende af 100 Mand

Infanterie og nogle Artillerister med 2 Kanoner, under Commando af hans Militair-Secretair, Major Chartres, søværts til Port Natal med den Ordre, som Proclamationen lød, at „tage Besiddelse“ af den. Tropperne landede i Natal uden Modstand og stationeredes paa en Strimmel Land tæt ved Baien, hvor de forstaaede deres Leir. Svad Niemedet med denne lille Expedition egentlig var, er endnu en Hemmelighed for Folk.

Det hed iblandt Publikum i den øvrige Deel af Colonien, at det Budskab, Majoren medbragte fra Gouverneuren til Emigranterne, blev modtaget med al skyldig Erbødighed; men at alle Ordre og Duster, som ikke smagte dem, bleve paa det Bestemteste afflaaede; og at tvinge dem med sin Haandsfuld Tropper, var aldeles utænkligt for ham. Soldaterne forbleve indesluttede i deres Leir næsten i et heelt Aar, medens Officiererne levede i venstabelig Umgang med Bønderne, hvorpaa de endelig indstibede sig og vendte tilbage til Capstaden. Emigranterne, som nu befandt sig i uforstyrret Besiddelse af Landet, toge nu af alle Kræfter fat paa Opdyrknin-gen af deres Jorder, og da Sagen maatte forekomme Enhver tilendebragt ved Troppernes frivillige Vortgang, paafulgte stedse flere og flere Udvandringer til Port Natal, for det Meste af respectable og velhavende Familier, som mindre af Utilfredshed forlode Colonien, end af Lyst til at slutte sig til deres Landsmænd, hvis Selskab og Sæder mere harmonerede med deres Smag end Englændernes, der havde tiltraadt de af Hollænderne forladte Eiendomme. Som man kunde vente, opstod der snart Uenighed i den unge Republik, ved enkelte Uergræriges Higen efter Magten, hvilket forhindrede Folkeraadet (Volksraad) fra at tage de nødvendige Forholdsregler, for at modstaae en større bevæbnet Magt, og der kan ikke være nogen Tvivl om, at dersom Regjeringen strax havde sendt 3—400 Mand istedetfor 100, vilde de Fleste med Glæde have givet sig atter under en kraftig og ordnet Regjerings Beskyttelse, og Sagen været endt uden at det havde været nødvendigt at løsne et Skud.

Et Aar hengik atter, med en halv officiel Correspondance

imellem Regieringsauthoriteterne og Folkeraadet; men da endeligen Faku, Amaponda Kaffernes Høveding, hvis Territorium stoder op til Natal Districtet, yttrede sin Frygt til Gouverneuren, for et Angreb af Bønderne (Boers), gav denne strax Befaling til et Corps af 150 Mand Infanteri, 50 ridende Jægere og noget Artillerie, at bryde op fra Grahams-Town, for at komme Høvedingen til Undsætning. Denne beovæbnede Magt afmarscherede i Slutningen af Januar 1841 og leirede sig paa Bredderne af Umgazi Floden, som var i Nærheden af den Kant af Grændsen, hvor man ventede Angrebet fra. Bønderne gjorde ikke ringeste fiendtlige Demonstration og Raadet afgav den Erklæring, at det aldrig havde været deres Hensigt at gyppe nogen Trætte med Faku, som heller ingen Anledning havde givet dem dertil. De store Beføstninger ved at transportere Fourage og andre Fornødenheder fra Colonien til Umgazi, en Distance af over 100 danske Mile, bevægede Gouverneuren til at kalde de ridende Jægere tilbage strax efter deres Ankomst dertil. Infanteriet og Artilleristerne med Kanonerne forbleve, under Capitain Smiths Commando, i Leir ved Umgazi til i April 1842, da Capitain Smith erholdt Udnævnelse til Commandant over Natal, hvilken Udnævnelse sendtes ham tilligemed en Forstærkning af 50 Mand Infanterie. Den nye Commandant brød strax op, for at udføre de modtagne Ordre, hvilke, at slutte fra det høie Sprog, han førte til Bønderne, ved sin Ankomst til Natal, og Angrebet paa deres Leir, som han viebliffelig lod følge paa deres Svar, maae have været bestemte og peremptoriske. Man kan ikke negte, at det var høist forvovent af Regieringen, at sende en saa lille Magt henved 200 danske Mile over Land, for at undertvinge et oprørt Folk, der efter Sigende kunde stille 4000 velbevæbnede Mand imod den, øvede og hærdede i 2 Mars næsten uafbrudte Krig med Kafferne. Formodentlig have Bønderne stolet paa den Ubestemthed og Valfen, Regieringen hidtil havde viist imod dem, og have ladet sig overraske; og lykkeligt var det for Capitain Smith, thi var han bleven angrebet paa sin Marsch, medens han satte over

de mange Floder, han havde at passere, eller i een af de mange Defileer og vanskelige Steder, vilde hans lille Troop være bleven dræbt eller tagen til Fange, indtil den sidste Mand.

I en lille befæstet Leir, tæt ved Port Natal, maatte Captain Smith imidlertid udholde en formelig Beleiring i meer end en Maaned. Oprørerne kystede ham næsten dagligt med 6-pdg. Kanoner, og han var næsten bragt til det Yderste, da en Fregat og nogle mindre Krigsskibe bragte ham Udsætning. Indløbet blev forceret, Tropper landede og Byen Natal tagen i Besiddelse, efter en heftig Modstand. Efterretninger, om Besættelsen af Pict Moritsburg og Bøndernes Underkastelse, ere siden indløbne.

Fem af Hovedmændene ere nævnte i den udstedte Proclamation, som undtagne fra den almindelige Amnestie, nemlig: Prætorius, Prinslow, Berger og to ved Navn Breda, Fader og Søn. Men er vel Sagen endt hermed? Hvad skal der blive af de udvandrede Bønder, hvis Antal, indbefattet dem, der have nedsat sig ved Kiet og Modder-Floderne, er anslaaet til 12000? De kunne ikke vende tilbage indenfor Colonialgrændsen; de have ingen Penge til at købe nye Eiendomme for, og Regieringen har ingen herreløse Jorder at skienke dem. Vedblive de at være spredte om i smaa Selskaber, over Landet imellem Colonien og Natal, ville de, uagtet deres Anerkiendelse af engelsk Overherredømme, dog være udenfor den engelske Magts og Lovs Virkekreds. De ville være uafhængige i deres Omflytninger og Handlinger; Stridigheder ville opstaae imellem dem og de Indfødte, som vil føre til Blodsudgydelse paa begge Sider og holde Landet i Ustækerhed og Bevægelse, til Udelukkelse af alle Missionairer og ethvert videre Forsøg paa at indføre Civilisationen. Tvinger man dem til at flytte sammen i Natalterritoret, skiondt det er vanskeligt at sige, hvorledes man vil kunne iværksætte dette, maa Landet formeligen coloniseres, Embedsmænd ansættes, en stærk Militairmagt underholdes og følgelig store Udgifter paadrages, uden nogen tilsvarende Forøgelse i Handel og Magt for Moderlandet.

Disse Boers ere et raat og uvidende Folk, idetmindste et

Aarhundrede tilbage i Begreber og Sæder; Slaveriets Afstaf-
 felse og Lovene til Beskyttelse for de Aborigines, betragte de som
 Indgreb i deres Rettigheder og Indskrænkninger i deres Friheder.
 Komme de ikke under en meget kraftfuld Regiering, ville de
 samme Volds-scener, som tidligere fandt Sted paa Coloniens
 Grændser med Umakosa-Kafferne, blive fornyede langs Grænd-
 serne af Natal-Districtet med Zulaerne. Deres Underkastelse er
 tvungen og kan ingen Varighed have, medmindre der holdes en
 stærk Militairmagt iblandt dem. Natal ligger over 300 danske
 Mile fra Capstaden og næsten 200 fra Grahams Town. Sir
 Benjamin d'Urbans Forslag, at giøre Uitenhage, en By omtrent
 4 Mile fra Port Elizabeth og Algoa-Baien, til Regieringens
 Sæde, vil nu fortjene at tages i Overveielse for Alvor. Dersom
 Gouverneuren residerede der, kunde Vicegouverneuren og det nær-
 værende Civil-Etablisement i Grahams-Town forflyttes til Natal.
 Vil man tilstaae dem et Folkeraad, kan Uitenhage meest passende
 være Stedet, hvor det forsamles.

Saaledes har en Politik, grundet paa philanthropiske Planer
 og i den Hensigt at udbrede Fred, Christendom og Lyksalighed
 iblandt Sydafrikas indfødte Folkestammer ført til ganske mod-
 satte Resultater. Dette maa stedse blive Tilfældet, naar Forholds-
 regler for saa forskiellige og fremmede Folkeclassers Styrelse ud-
 kastes i det langt fraliggende Moderland; kun uafhængige og
 høihiertede Gouverneurer kunne modarbejde dette, naar de med
 Kraft giøre Forestillinger imod hvad der efter dergs Overbeviis-
 ning er imod deres Interesse, hvis Velfærd det er Pligt for dem
 at forsvare.

Den nuværende Generaladjutant i Bengalen, Oberst Smith
 lykkedes det, i de 15 Maanedes, han var Vicegouverneur i Pro-
 vindsen Adelaide, næsten ganske at undertrykke Kaffernes bar-
 bariske Skikke. Hæxerie og deraf flydende Mord og „Æden ud“
 eller Udælæggen af Giendom*) vare aldeles forbudne. Den saa

---

*) Denne Skik, at æde Æn ud, eller æde ham op, bestaaer i at hælde

godt som visse Opdagelse og uindeblivelige Straf havde standset dette Folks Gang til Tyveri. Den Fordom, som Mandkionnet har imod Arbeide, hvilket de ansee for uværdigt den frie Mand, begyndte stærkt at svinde, ved de Belønninger, han havde udlovet for dem, der vilde tage fat paa Spaden, og der var Udsigt til at faae Qvindeskionnet udstriet af det haarde Slaverie, hvori de holdes — et vigtigt Skridt til en begyndende Civilisation. Den fuldkomne Fred og Orden, der herskede i Provindsen, gjorde det muligt for Missionairerne at arbeide usforstyrret i deres Kald. Alle Stammer følte sig tilfredse ved den Sikkerhed for Liv og Eiendom, som en kraftfuld Regiering havde forskaffet dem, og de eneste Misforsøiede vare Hovdingerne, som saae deres Magt og Indflydelse at aftage, og enkelte vilde og flette Charakterer, iblandt dem, der nu ei længer ustraffet kunde øve deres Volds-giærninger.

Dette var Tilstanden i 1836, da man antog den Politik, at opgive baade den nye Provinds og det neutrale Gebeet, hvorved Kaffrerne kom i nær Berøring med Grændseboerne. Nu, i 1842, er Hererie, Mord og Uden ud lige saa gængse som før. Hovdingen Macomo dræbte for kort siden en af sine Koner med en Kivle. Da Tyali, en anden Hovding, nylig døde, blev Sutu, en Enke efter Gaika, beskyldt for at have ombragt ham ved Hereri, og hendes Eiendom vilde være bleven ædt op, dersom Vicegouverneuren ikke havde forhindret det. Kaffernes Røverier gaae nu saa vidt, at en Avis beretter af 14de Juli, at Fredsdommeren har i den sidste Maaned havt Anmeldelse om ikke mindre end 70 forskiellige Røverier, som indbefatte et Tab af over 600 Dvæghoveder; og dette i eet District alene. Flere tusinde hollandske Bønder med deres Familier og Piorder have forladt Colonien og ere dragne bort til det Indre af Landet, bringende Forfærdelse og Blodsudgydelse iblandt de Indsødte, hvor de drage

---

Stammen leire sig paa den Domes Eiendom og fortære alt hans Dvæg og Levnetsmidler.

hen, og opvækkende en Frygt og Afsty for den blanke Mand, som vil standse ethvert Skridt til Civilisationens Udbredelse.

Hollands Marine.

Den kongelige nederlandske Marine bestaaer (Jan. 1842) af:

5 Linieskibe, hvoraf 2 ere paa 84 og 3 paa 74 Kanoner.

3 dito staae paa Stabelen.

15 Fregatter (2 ere paa 60, 1 paa 54 og Resten paa 44 Kan.)

5 Corvetter paa 32 Kanoner hver.

11 dito paa 28 Kanoner (heraf 3 raserede Fregatter).

4 dito paa 26 og 20 Kanoner.

12 Brigger paa 18 Kanoner.

10 dito, hvoraf 5 paa 14, 2 paa 12 og 3 paa 8 Kanoner.

9 Dampskibe, armerede med 7 Kanoner hver.

3 Gabarer.

105 Kanon- og Morteer-Fartøier.

Den indiske Colonialmarine bestaaer af 3 Brigger paa 18 og 16 Kanoner; 8 Skonnerter paa 14, en paa 10, og to paa 4 Kanoner; 2 Dampskibe af Jern paa 11 Kanoner hver, samt 5 Kanonbaade.

Officiercorpsen bestaaer af: Kronprindsen som Admiral for Flaaden; Prinds Wilhelm Frederik Henry har Capitains Rang; 5 Vice-Admiraler, 6 Contre-Admiraler (Schoutbynacht), 23 Capitainer, 33 Capitain-Lieutenanter, 97 Premier-Lieutenanter, 178 Second-Lieutenanter og 69 Cadetter.

Marinercorpsen er under en Vice-Admirals Overcommando, under Titel af Inspecteur; en Oberstlieutenant som Chef (Commandant), 2 Majorer ere Divisionschefer, 9 Capitainer, 11 Premier-Lieutenanter og 8 Second-Lieutenanter, foruden 1 Capitain og 4 Lieutenanter ved Depotet.

Medicinal-Etaten bestaaer af 26 Overlæger i 3 Classer og 46 Underlæger i 2 Classer. Victualie-Etaten bestaae af 75 Proviantsforvaltere og Skrivere sam 41 „Klerks“ (Kahytsskrivere?).

At conservere Kartofler ved at tilberede dem som Bryn.

Denne nyligen opfundne Maade, at tilberede Kartofler paa, har mange Fordele. Det er ikke muligt for den Sofarende at conservere det for Mange næsten uundværlige Fødemiddel, Kartoffelen, paa længere Soreiser; de spire meget snart eller gaae i Forraadnelse i varme Climater, og i de tropiske Colonier, hvor de betales meget dyrt, have de som oftest tabt deres Smag, Tilberedte som Bryn kunne de derimod holde sig i mange Aar og have en meget behageligere Smag i denne Form, end i enhver anden; de tage, i Sække eller Kasser, meget mindre Plads op; de kunne atter formales til Meel, hvoraf fortræffeligt Brød kan bages, helst naar det blandes med ligesaa meget Hvedemeel. En anden Fordeel, ved at fabrikere Kartoffelen til Bryn, er at Frostens aldeles ingen Skade tilfoier dem.

Det er bekendt, at Kartoffelen ikke er fri for at indeholde en giftig Vædske, som for en stor Deel evaporerer ved Røgningen; alligevel findes denne Gift i større Grad hos dem i visse Maringer, og en omhyggeligere Behandling af dem under Røgningen kan da være nødvendig for at gjøre dem uskadelige for Helbreden. Hertil hører, at man under Røgningen bortkaster Vandet og giver dem friskt Vand igjen; at man, naar de ere kogte, hælder dem op i et Dørslag og lader dem staae utildækkede, for at Vandet kan løbe fra dem og de skadelige Dampene kunne bortdunste.

Den Maskine, man bruger til at forvandle Kartoffelen til Bryn, er høist simpel. Et Brædt, 3 Alen langt, 4 Tommer

tykt og 8 Tommer bredt, hævles glat. I Midten bores et Hul, hvori man fastdriver en rund Træprop, 2 To. i Diameter og 3 To. høi over Brædtes Flade. Et Blikrør, som er 20 To. langt, og af samme Diameter som Proppen, sættes over denne, om hvilken det maa passe, saa at det staaer fast og ubevægelig. Dette Rør er fuldt af Huller, af Diameter som et Hvedekorn eller lidt mindre, fra Enden af Proppen og 15 Tommer opæfter, hvor det hele Veien er cylindrisk, men herfra ender det sig som en Tragt og har ingen Huller. Paa begge Sider af Røret er en opstaaende Kant af passende Høide, gjort af 2 To. Planke, befæstet til Bunden med Træpinde. I den ene af disse Sideplanke er der nedstaaet et Hak eller Slaar for Præssestangen at vandre i. Denne Præssestang er et Brædt paa Kant og er befæstet til den modsatte Sideplanke med en Nagle, hvorom den kan bevæge sig op og ned, og paa dens Midte, lige over Røret, er befæstet et Træstempel, som accurat passer i Røret. I den øverste Ende af Stemplet er nedstaaet et Hak, hvori Præssestangen passer, og en Pind gaaer igiennem begge og holder dem forenede. En lille Strop forhindrer Stangen fra at hæves for høit under Arbeidet, at ikke Stempelet skal slippe op af Røret. Pistonen eller Stempelet holdes ogsaa i sin rette Stilling og føres tilbage ved hvert Slag, ved Hjælp af en Staaltraad, som er fast paa det og gaaer igiennem en Stapel (?) fast med den anden Ende i en anden Strop eller Krampe. Rundt om Røret staaer et fladt Fad eller Kumme af Blik med opstaaende Kant, til at modtage de tilvirkede Bryn.

Hele Fremgangsmaaden er nu simpelthen denne: Blikrøret fyldes med kolde og strællede Kartofler, halvkogte paa den nedenfor beskrevne Maade, og Stempelet præsses ned paa dem, hvorved Kartoffelgrøden præsses ud igiennem Hullerne i lange Traade, der meget ligne Vermiceller. Efter at disse Traade have naaet en vis Længde, falde de i Blikfadet forneden og brækkes i Faldet i Smaastykker af omtrent et Riiskorns Størrelse. Naar al Kartoffelgrøden er præsset ud af Røret, tages Fadet med de vordende

Gryn og vendes forsigtigt om over et Gold eller et Blikdørslag, hvis Huller ere store nok til at Grynene, som allerede ere dannede, kunne gaae igiennem, og de endnu uadfilte Traade brækkes til Gryn, ved at ryste Dørslaget lidt. Dette skeer over rene Lærreds Duge, bedækkede med ulimet Papir, paa hvilke de udbredes til Tørring i en Temperatur, af fra 14—16 Grader Reaumur; men lidt Øvelse vil snart lære hvilken Temperatur er passende. Under Tørringen røres sagte i Grynene med en lille Rive af Buxbom. I omtrent 12 Timer vil Fugligheden være bortdampet og man har et compact, haardt, skørt og næsten giennemsigtigt Gryn, der ligner Miis og giver en meget stærk og behagelig Lugt. Man kan nu pakke disse Gryn i Sække eller Kasser og hense dem paa et Sted, hvor der er frit Lufttræk, og de ville saaledes conservere sig friske i 20 Aar.

Maaden, at tilberede Kartoflerne paa til Grynpræsningen, er følgende: I en stor Kiedel af Jern eller Kobber sætter man en Vidiekurv, der ikke er for tæt flettet, saaledes, at den ikke kommer Vunden af Kiedelen nærmere end paa 4 To., hvorpaa man kommer saa meget Vand i Kiedelen, at det ikke gaaer hoiere end op til Vidiekurven paa $\frac{1}{2}$ To. nær. Man fylder nu næsten Vidiekurven med vaskede og tørrede Kartofler, og bedækker dem med et tre Gange sammenlagt linneth Klæde, som er først dyppet i varmt Vand og siden afvredet. Man gjør en jevn Ild under Kiedelen og lader Vandet langsomt naae Kogepunktet. Dampen vil stige op, giennemtrænge Kartoflerne og optages af det linnede Klæde. I det Dieblik Kartoflerne ere blødne nok til at Skindet kan trækkes af dem, have de faaet nok; de skulle være faste og skøre, og ikke udsættes saa længe for Dampens Paavirkning, at de blive stort mere end halv kogte. Erfaringen lærer snart den rette Dmgangsmaade hermed. I samme Dieblik de tages op af Kiedelen, maae de strækkes og lægges paa Bakker eller i Kurve, indtil de ere ganske kolde.

Kartoffelgrynene behøve kun at koges meget kort Tid; saa Minuter ere tilstrækkelige til at gjøre dem bløde ligesom kogt

Riis, og Kartoffelsmagen er ved denne Tillavning conserveret langt behageligere og finere, end ved den almindelige Maade. For Syge danne de en nærende og let fordøielig Føde. I Suppe ere de bedre end Perlegryn eller Riis, og simpelt kogte i Vand, med lidt Smør, ligesom Maccaroni, ere de fortræffelige.

(Naut. Mag. Aug. 1811.)

Et Bink til en Forbedring ved Lændsportene i vore Skibe.

Ved at læse i et Nummer af „Nautical Magazine“ om et Skib, hvis Lændsporte vare til at styde for, uden Tvivl lobende i Falser udvendig, vattede Grindringen hos os om de Uleiligheder, vi i sin Tid have fundet ved Lændsportene, som de bruges hos os baade i Koffardistibe og i vore Fregatter. Ogsaa Kahytvinduerne volde Uleiligheder, baade ved Op- og Slutning; de ere i Veien ved Lændsportenes Indsættelse; spolere Gardinerne, hvor man har dem; forhindre Anbringelsen af Faloufier, hvorved Kahytten bliver utaalelig at opholde sig i, naar Solen skinner ind. Saaledes som Lændsportene ere hos os, ere de besværlige at indsætte; Haandspiret tværs over Porten spolerer Malingen og vanzurer Kahytten, ved Synet af den og de tværede Seifinger; Haandspiret forskyder sig og Surringen slappes, saa at Porten bliver utæt; Vinduerne maae være opslaaede den hele Tid, Portene ere isatte; Porten har neppe Tykkelse nok til at der kunde være et Patentglas indsat i den, for at give Lysning i Kahytten. Alle disse Uleiligheder forvolde, at man ugierne strider til Lændsportenes Indsættelse, og kan derved forledes til at udsætte det, indtil man har faaet en Sø ind.

Vi have ofte pønset paa en bedre Indretning herved, men have ikke været saa heldige at udfinde nogen, vi torde foreslaae. Alligevel kan det ikke skade at hendraage Opmærksomheden paa en

Ufuldkommenhed, som muligt Andre maatte være heldigere i at udfinde et Middel imod; og vore ufuldkomne Ideer kunne maaſtee herved være til nogen Veiledning.

Forst er det forekommet os, at Vinduerne i Speilet paa vore Krigestibe ere for høie; Agterspeilet svækkes derved, baade imod Brækſøer og Enfilering under Bataille. Vel har man formindſket Vinduets Høide omtrent en Fod, ved at affixere det og indſætte en lille Sætport fornedet; men endnu ere de meget ſtørre, end paa de engelſke Fregatter f. Ex., ligesom vi overhovedet i hele Bygningen af Speilet meget afviige fra andre Nationer. Saaledes ſom Porte og Vinduer ere indrettede, troe vi, at den lille Sætport fornedet kunde taale at være 1 à 2 Tommer tykkere, for at give meer Styrke og Faſthed; Lændsporten ſelv gives en tilſvarende Tykkelse, med en noget bredere Fals, for at ſlutte tættere; og til Begges Befæſtelse en lignende Indretning anvendes ſom ved underſte Batteries Faldporte, med Riler. Et Patentglas vilde da kunne være anbragt i Lændsporten til Lysning, og Vinduerne maatte ved en ſaadan Surrings- eller Befæſtelsesmaade kunne være lukkede ned for de indſatte Lændsporte.

En anden Maade forekommer os imidlertid at kunne anvendes, den, at have Lændsportene vandrende i en Charnis eller Gang udenbords paa Speilet, hvorved Portaabningens Tilkuſtelse blev ſaa meget lettere. En nøiere Forklaring herover maae vi anſee for overflødig i en ſaa ſimpel Sag. Vi anbefale Gienſtanden til den nautiſte Læſers Overveielſe. Et bedre Befæſtelsesmiddel, end det ſmudſige Haandſpiir og Seiſſinger, ere vi overbeviste om, maatte dog være at udfinde.

En foreslaaet Navigations-Halle i Helsingør til Bedste for Skibsfarten.

Iblandt de Bestræbelser, for at udbrede større Kundskab om den nyere Navigation eller Styrmandskunst iblandt vore Søfarende, som i det sidste Decennium fra flere Sider ere giorte, her hos os, fortienet Lieutenanterne Gottlieb og Wildes Oprettelse af en temporair Navigations-skole i Helsingør at nævnes med Roes*).

- *) Man har tidligere anført det praktiske England, hvor hidtil saa godt som Intet er gjort fra det Offentliges Side, for at staae Garantie for, at Skibsførerne ere i Besiddelse af de fornødne Kundskaber for at kunne betroes deres Medmenneskers Liv og Gods, som et staaende Exempel paa, hvor lidet Trang der i Virkeligheden er for de proponerede Forbedringer ved Underviisningen i Navigationen. Men, who der har fulgt den engelske periodiske Litteratur, kan ei være fremmed for, at man der allerede længe har skrevet offentlig og arbeidet med Iver, for at bevirke en Forandring til det Bedre. I hvert næste Hefte skulle vi meddele Hovedtrækkene af en Bill, som i denne Tid er bragt for Parlamentet, om Reguleringen eller rettere Indskiftelsen af Styrmands og Skipper-Examina m. m. Man vil deraf see, at det ingenlunde er fordi Nødvendigheden og Nyttens, af en offentlig Garantie for at have tilbørligen oplyste Skibsførere, ikke der møder Erkiendelse, at England staaer tilbage for andre Søfarende Nationer i dette Punkt; men Banskælighederne ere større i et Land, hvor en i Næringsveienes Frihed saa indgribende Foranstaltning maa være begrundet i Folkets sølte Trang og egen Overbeviisning, for den kan sættes igiennem. I saadanne Ting, der mere umiddelbar høre under Regjeringens Resfort, finde vi Forbedringer, tilsigtende Videnkærligheds Fremme, iværksatte med en Hurtighed, Fuldstændighed og Liberalitet, som neppe af nogen anden Regjering er overtruffet; saaledes med Præmier for Sø-Uhre og Indretning for deres Controllering, med Fyrvæsenet, hydrographiske Opmaalinger, Journalsøringens systematiske Regulering, forbedret Formular for meteorologiske Journaler, Tids-Signaler (time balls) i flere af de vigtigste Havne i alle Verdensdele o. s. v. Her har Regjeringen ikke ladet sig standse af praktiske Betænkeligheder, af hvilke der altid ved enhver nok saa nyttig Forandring vil være nogle at fremsøre, Ibsndt de undertiden opløse sig i den ene Modgrund: det er en Forandring.

Et Antal unge Sømænd ere af dem i Vinterens Løb underviste og ville nu snart være forberedte til at aflægge den befalede Prøve. Efter Forlydende skal en Udvidelse være paatænkt af disse Herrer, hvorved blandt Andet tilsigtes, at skaffe dygtige Navigateurer til en Branche af Lotser, der privat har dannet sig, nemlig „kiendte Mænd“ til Petersborg og andre Havne i Østersøen, undertiden ogsaa Rattegattet ud og over Nordsoen, hvilke næsten alle italienske, spanske og portugisiske, samt nogle amerikanske og franske Skibe pleie at forsyne sig med i Helsingør, og hvorved ikke saa faa, skøndt ei altid tilbørligen kvalificerede Sømænd, finde en indbringende Levevei.

Men en anden Plan, der, om den kommer til Udførelse, vil fortjene en mere almindelig Paaskjønnelse og forsøge vor Agtelse hos fremmede Nationer, skulde vi her give Grundtrækkene af, saaledes som vi have opfattet dem efter en mundtlig Meddelelse.

Planen er, at der ved Helsingør — Hovedstationen for Skibsfarten imellem to Have — skulde oprettes, hvad Proponenten vil kalde en Navigationshalle (navigation hall). Denne Anstalt skulde bestaae i et af en paalidelig Mand bestyret lille Observatorium, forsynet med Passage-Instrument, Normal-Uhr og Instrumenter til meteorologiske Observationer. Herfra skulde dagligen gøres Tids-Signal, for at Skibene paa Rheden kunne derefter verificere deres Chronometere, ligesom nu er indført i adskillige Hovedhavne i alle Verdensdele. Observator skulde fra de Rheden anløbende Skibe, paa Forlangende, modtage Uhre og hvilke som helst nautiske Instrumenter til Prøve og Verification; han skulde tillige være dem behjælpelig med at skaffe dem beskadigede Instrumenter hurtigt og paalideligt istandsatte. Ved Observatoriet skulde forefindes et privat Oplag af Uhre og andre nautiske Instrumenter til Salg eller til Udleie, over hvilke holdes Qualifications-Journal til Riisørnes Efterretning, hvorefter en Embedsattest udstedes ved Afhændelsen. Til dette Oplag skulde flere af vore udmærkede Kunstnere have erklæret sig villige at bidrage; det kan heller ikke andet end være

dem til Fordeel at have et Udsalgsted paa dette, for Affætning langt bequemere end Kiøbenhavn beliggende Sted, og under en baade for Sælger og Kjøber lige ønskelig offentlig Embedsgarantie.

Endvidere skulde en meteorologisk Journal føres, saavel til Underretning for de Søfarende, som maatte sætte Priis herpaa, som ogsaa for fra dette, for slige Observationer fortrinligt stikede Sted, frit beliggende imellem to Have, at forstaae denne Videnskab paalidelige Data.

For endeligen at gjøre Anstalten fuldstændig, vil Proponenten endvidere hermed have forenet flere, Skibsfarten gavnlige Indretninger, saasom en Protocol, fremlagt til offentligt Giennemsyn, hvori skulde findes indført troværdige Meddelelser af ankomne Skippere, om forstieilige, for Skibsfarten interessante Nyheder, saasom: nautiske Efterretninger af alle Slags; maastee ogsaa Hændelsefterretninger m. m., hvorved Skibsførerne kunde finde samlet paa eet Sted, og under en vis Grad af Authenticitet, mange Efterretninger, der kunne have Interesse for dem paa deres videre fortsatte Reise.

Dette er det omtrentlige Omrids af Planen. At erstatte den ved at indføre det blotte Tids-Signal alene, enten fra Vagtskibet i Sundet eller fra Trekroners Batteri, vilde, hvad det første Sted angaaer, ikke give den samme Paalidelighed — langt fra endog — og fra det sidste ikke blive ret mange til Nytte, som blot Tids-Signal, da Batteriet dog ligger noget af Veien og usigtbart for et saadant Signal, og passeres til de forstieiligste Tider af Dagen; det vilde være et Surrogat, en Halvmesure, som — idet den afgav et Beviis paa, at Forslagets Hensigtsmæssighed nok erkjendtes, skjøndt mindre villigt og liberalt indrommet — fra Videnskabelighedens saavel som fra det Almindeliges Synspunkt betragtet, ikke i nogen stor Grad kunde tilfredsstille, da kun een af Forslagets lige vigtige Punkter herved — og det endda kun ufuldkomment — var opnaaet. Ideen med en Bazar for nautiske Instrumenter (hvortil vi vilde føie Kaarter og Be-

skrivelse), under offentlig Garantie og forenet med Observatoriet eller Lids-Signalstationen, finde vi især bifaldsværdig.

Vi tilstaae, at vi for vor Part ikke kunne opdage anden Grund af Vægt imod en saadan Plan, end Bekostningen; hvilken dog kun kan være af indskrænket Betydning imod andre til Almennytte sigtende Foranstaltninger, som man har fundet det nødvendigt at træffe for Skibsfarten i Sundet; og denne er af en Natur, at Private ikke kunne ventes at ville paatage sig den i Regjeringens Sted, hvilket maaskee engang i Tiden kan blive Tilfældet med Bugseer-Dampskibet, naar det kan betale sig for Private at anstaffe og holde ordentlige „Lugboats“ her i Sundet.

Man kunde vel sige: denne Anstalt er ikke absolut nødvendig — den har endnu ikke været krævet af de høiræstede Stemmer, der ikke udeblive, hvor der er mindste Anledning for dem at lade sig høre — Skibsfarten paa Østersøen er ikke af dem, der drive en mere videnskabelig Navigation, m. m.; men hertil svare vi: at det er værdigt og liberalt at fremme Videnskabelighed; at det er værdigere at føre an, end at følge efter eller lade sig fremdrive; at man bør lytte til Videnskabernes Fordringer, prøve dem og, erkjendes de gyldige, da lade saadanne praktiske Betæneligheder, som i Grunden ei sige andet end: „det er en Forandring“, uændsede; dernæst, at dog næsten alle Amerikanere have Sø-Uhre, og sikkert ogsaa mange Andre, som kunne her forbi fra eller til det store Verdenshav, paa Reiser, der gaae over Equator (Preussere, Russer og Svenske), og som ved Forbiseiling eller under Opholdet paa Rheden vilde være meget glade ved at kunne verificere deres Uhr paa en saa beqvem og sikker Maade, samt forefinde de andre omtalte Bequemmeligheder ved Observatoriet; endeligen, at en saadan Foranstaltning vil bidrage meget til at bringe Sø-Uhret i Brug i vore Farvande og fremme Udsættningen for vore egne Kunstnere af Sø-Uhre samt andre nautiske Instrumenter.

Bed ethvert Forslag af denne Natur forekommer det os, at man først maa spørge: er det til nogen Skade? hvilket da her

maa besvares eenstemmigt med et Nei! dernæst: kan det stifte Nytte? og derpaa maa vi med Bestemthed svare „Ja! baade strax og i Tiden, baade en directe og en indirecte Nytte“; spørges endeligen, er Beføstningen stor? bliver det Svar, som vi ere istand til at give herpaa: „Beføstningens Forhold til Nyttten lader sig i videnskabelige, philanthropiske, ja i politiske Siemeed ikke angive med Tal; men forlanges den positivt angivet, troe vi at kunne svare: neppe af stor Betydighed; hoit anslaaet, ikke To Tusinde Rigsbankdaler aarlig.

Ved i denne Aand og fra vort Standpunkt at tale et Forslags Sag, der saa meget tiltaler vor Overbeviisning, som det her Fremsatte, følge vi lige saa meget den Interesse, vi personlig føle for Alt, hvad der forekommer os en gavnlig Forbedring, som den Grundsætning, vi stedse have fulgt som Udgiver, den, at anbefale enhver prisværdig ny Idee, der, for sig betragtet, holder Prove for Fornuftens Domstoel og imod hvis praktiske Udførelse vi ikke kunne opdage nogen væsentlig Hindring fra Tingenes Side.

Erindringer fra Fregatten Thetis's Togt i 1842.

(Meddeelt af Commandeurcapitain Zahrtmann.)

Ikun Overtalelse af min Ven, Redacteuven, har kunnet bevæge mig til, her, kort og rhapsodiskt, at meddele nogle nautiske Data af Fregatten Thetis's Expedition til Levanten

Det er bekendt, at Prinds Frederik af Hessen gjorde en Deel af Togtet som Passageer med Fregatten, hvilken derfor bearedes med, at Deres Majestæter, ledsagede af Kongehuset, gik ombord i den og fulgte med den til forbi Hveen. I denne Anledning vil jeg ikkun berøre, at det Spørgsmaal, hvorvidt Commandoen af et Skib, som Hans Majestæt Kongen gaaer ombord i, tilkommer Jagtcapitainen, blev afgjort saaledes, at dette ikke var Tilfældet, men at de Ordre, Hs. Majestæt maatte ville give Chefen, ville blive denne meddeelte igiennem Jagtcapitainen.

Skibets store Overlegenhed i Seilads, over Corvetten Flora, lod strax formode at det var en god Seiler; men en kort Bilægning i Nordsoen tilfredsstillede mig ikke ganske, med Hensyn til dets Egenstaber som Søffib; Skibet laa nemlig dengang 7 Tom. dybere over Livet, end det hvortil det var beregnet. I Canalen indtraf det ualmindelige Tilfælde, at vi i Stille lode os drive med Ebben, fra Den Wight indtil forbi Portland, og dryppede Warpanker med hver Flod for at stoppe Strømmen.

Vi løbe Lagoen ind den 20de Mai, igiennem det nordre Løb, med en Lots fra Cascaes, der ikke forstod noget Ord uden Portugisisk, ikke engang Spansk, og jeg advarer derfor Enhver imod at benytte dette yderst farlige Løb, naar Leiligheden ikke er aaben og Kulingen fast. De engelske Orlogsmænd have haft saamange Uheld der, at de aldrig benyttede det mere; og i Hovedløbet, mellem Cachopperne, finder en Sømand Plads til at hjælpe sig fri, endog naar Lots og Omstændigheder kunne have bragt ham i Forlegenhed. Dette er derimod ikke Tilfældet i nordre Løbet,

hvis critiske, farlige Punkt er saa smalt, at jeg mener, at et Skib, hellere end strax at ankre naar Leiligheden faldt imod, først borde forsøge at lube sig muligst nær op under Fortet St. Juliao med den Fart det havde, da man uagtet Klippegrunden sielent kommer til betydelig Skade ved at støde her, med mindre der staaer Dyrning af Søvind, hvormed man er uden Redning tabt, hvis man bliver sat ned paa Gachops.

Lisabon er allerede noksom bestrevet og noksom forurettet. Til Trods for al Giæring er Stad, Land og Folk i kiendelig Fremstriden, og det Hele bærer et umiskieneligt Præg af almindelig Velstand. For første Gang i umindelige Tider er Lisabons Kongeborg Sædet for huuslig Lykke, og det Exempel, som saaledes udgaaer fra Tronen, vil mere end noget andet rodfæste Dynastiet og qvæle Tvedragten. Materielle Forbedringer ere i rast Fremstriden, og deriblandt ere, af de for Sømanden især mærkelige, Anlægget af Fyre, hvormed Portugals Kyster nu blive rigt besatte.

Saa vel Admiral Vasconcellos, som Oberst Franzini negtede med Bestemthed Tilværelsen af de ud for Cap St. Vincent i Kaarterne aflagte Vigier. Dædalus Klippe fortiente imidlertid vistnok meget nøie at eftersøges.

Den 27de Mai gik vi tilsøes, og udenfor Varren detacherede jeg Corvetten Flora paa Piemreise.

En meget haard Levant nødte mig til at holde krydsfende bag Cap Spartel fra 30te Mai til 3die Juni. Det vilde være saare onskeligt om Keiseren af Marocco blev foranlediget til at anlægge et godt Fyr paa dette vigtige Fjebjerg. Vi traf her en amerikansk Divission, bestaaende af 1 Fregat og 2 Corvetter. Fregatten the Brandywine blev detacheret hjem, men Corvetterne bleve krydsfende med os, og søgte som vi den 3die Juni Tangiers Rhed. En fransk Delogsbrig, le Cerf, lagde sig derimod tilligemed et Par andre Skibe til Ankers $\frac{1}{2}$ Mil fra Land, og laa der meget mageligere end vi, men med pludseligt Vindspring vist ikke saa sikkert.

Tangier fandt jeg aldeles uforandret, ligesaa usfelt og ligesaa kras mahomedanst som for 25 Aar siden; ikkun Consulatet var forandret, thi det var nu en stor, ny, rummelig Bygning, i hvilken vi bleve modtagne, som Landsmænd, med den allerbehageligste Gæstfrihed.

Den 5te Juni afeilede jeg til Gibraltar, men fandt ikke i Strædet den sædvanlige indløbende Strom. Ved Gibraltar laae Linieskibet Formidable og den gamle velbekiendte Fregat Belvidera. Fæstningen fandt jeg omtrent uforandret, og i Staden klagedes stærkt over Næringsløshed, da Gspartero synes at have sat en temmelig fast Pind for Smughandelen paa denne Kant. En vigtig Forbedring er det skønne Victoria Fyr paa Europa Point.

Efter Afseilingen fra Gibraltar indtraf det høist besynderlige Tilfælde, at Strømmen fra den 8de til den 9de Juni, i omtrent 20 Timer, med skönt stille Veir, satte Skibet ikke alene 27 Dvartmiil østeri, hvilket var at vente, men derhos tillige 27 Dvartmiil synderi, saa at vi gik 3 Miil syndenom Alboran istedenfor 4 Miil nordenom den. Flere engelske Chefer, noie bekiendte med Middelhavet, have senere sagt mig, at de aldrig havde hørt om noget lignende Tilfælde. Strømmen vedblev fremdeles at sætte over imod Kysten af Africa.

Den 11te Juni kom vi til Ankers ved Algier. Ankerpladsen søges nu ikke, som forhen, midt ude paa Baien, men derimod ind imod Havnehovedet paa 15 til 16 Favnes Dybde, hvor Erfaring har godtgiort, at Skibe, forsynede med forsvarlige Ankere og Riæder, kunne ride de sværeste nordlige Storme af for 1 Anker med 100 Favne Riæde eller derover. Molen har allerede erholdt en betydelig Forlængelse, men, som bekiendt, er det under Dverveielse at anlægge en fuldstændig kunstig Havn der, et Anlæg, som vil koste mange Millioner. Allerede for 11 Aar siden har jeg udtalt mig om, at jeg ansaae Algiers Besættelse for Frankrigs Fordærv, en Mening, jeg ved mit Ophold der nødvendigen maatte bestyrkes i. Armeen tæller 75,000 virkelige

Combattanter, hvoraf 10—12,000 hvert Nar bukter under, saagodt som Alle i Høspitalerne og meest af Blodgang. Som Følge af en saadan Afgang seer Resten kraftig og martialst ud, men bærer Præget af en laxere Disciplin end i Keiserens Tid, hvortil imidlertid Climadet og de dermed forbundne Ubequemmeligheder maaskee bidrage Endeel, ligesom det ogsaa var efter 42 Dages Bivouac at vi saae 17,000 Mand marschere ind i Algier. Den nærværende General=Gouverneur har Ord for, i en særdeles Grad at sørge for den menige Mand, hvilket dog ikke spores meget i Caserner og Lazarether; at han er en strengt retsaffen Mand spores derimod i hele Administrationen, der nu har Navn af i saa Henseende at være pletfri. Den brogede Brimmel i Staden, og det militaire Liv der, gjør den, uden at være Fæstning, til en fuldkommen place de guerre, og stiller paa en særegen Maade af imod det forødede mennesketomme Land, hvor de Franske endnu ikke tæt ved Baien, ligeoverfor Staden, til Trods for enhver tagen Forholdsregel, have kunnet slaae Hø uden at Beduinerne brændte det. Derfor har endogsaa denne Artikel maattet indføres fra Italien.

Skibe, som komme her i Practika fra Gibraltar, blive desuagtet lagte i Quarantaine, naar de ei have Sundheds Pas fra den franske Consul der; vi undgik ikkun dette derved, at Admiral Rigodits Adjutant var gaaet ombord til os, og jeg advarer derfor Andre i saa Henseende.

Den 14de Juni affeilede vi fra Algier, modte under Galita et modgaaende engelsk Linieskib, Thunderer, og kom den 19de til Ankers paa Rheden ved Gouletta. Vi havde ingen Communication med Land, men saluterede den 20de Fæstningen med 101 Skud, hvilket Tal var blevet givet fra den, i Anledning af Hs. Majestæt Kongens Trenbestigelse. Som Beviis paa vort Artilleries, men navnligens Percussions Laafenes og Fængrensens Fortræffelighed, kan bemærkes, at denne store Salut gif uden at et eneste Skud kliffede eller brændte for.

Cap Carthago er nu forsynet med et Blinkfy, ved Hiælp af

hvilket man kan søge Rheden om Natten; iøvrigt syntes Fæstningsværkerne at være i bedre Stand, end for 25 Aar siden, og en stærk tunestift Fregat laa paa Rheden. Af Nyt bemærkede jeg ifkun det Capel, der af de Franskes Konge er bygget som Minde om Ludvig den Hellige, og som staaer paa Carthagos Ruiner, nærved Vandledningens Reservoirer.

Vi affeilede den 20de og kom den 21de under Pantellaria, hvilket jeg advarer imod at løbe nær under, for ei, ligesom vi, at faae Stille derfra. Den 23de om Aftenen kom vi ifigte af det for Sr. Hans Aften glimrende oplyste la Valetta, hvortil vi løb ind den 24de paa Dens store Festsdag. Med den høieste Forekommenhed imodtoges vi der af alle Autoriteter, i Spidsen for hvilke stode Gouverneuren, Generallieutenant Sir Henry Bouverie, og den en chef Commanderende over Middelhavs Flaaden, Vice-Admiral Sir Edward Owen. I Havnen laae Tredekernes Queen, Howe og Impregnable, Todækkerne Vanguard, Cambridge og Calcutta samt Rodney, der kom ind efter os. Jeg var løbet herind blot for at erholde Praktika og saaledes undgaae Quarantaine i Athen; tillige fik jeg her en Lots til Archipelagus, og jeg satte Vant og Stag, hvilket desværre atter var fornødent her, endstiondt vi havde sat i Lisabon.

Med en saare knap Leilighed affeilede vi om Aftenen den 25de fra Ankerpladsen oppe i Havnen, da jeg nødigen vilde benytte Admiralsens Tilbud, at buxeres ud af Flaadens Fartøier. Den 28de feirede vi Hendes Majestæt Dronningens Fødselsdag ifigte af Morea, men maatte nu for Modvind og stiv Kuling holde krydsende under Cerigo og i Bugten ved Kolkethia indtil vi den 1ste Juli om Morgenen kom den snevne Servo Passage ind, imellem Morea og Cerigo. Man kan ikke være for forsigtig ved at nærme sig Cap San Angelo, der med de fremherskende nordlige Vinde giver frygtelige Raft, og uden Lots forekommer det mig i det Hele uiraadeligere at søge ind i Archipelet imellem Cerigo og Cerigotto. Vi maatte krydse ind forbi Hydra, Poros

og Suboa til Havnen ved Piræus, i hvilken vi løb ind den 3die Juli om Morgenen.

Denne ypperlige, i Fortiden saa berømte Havn, vaagner nu tildeels af den Dvale, hvori den har ligget i Aarhundreder. Havnen bliver forsynet med steensatte Kaier; Magaziner, Quarantaine-Bygninger og en lille By ere allerede byggede, og dennes Størrelse tiltager dagligen. Ligesom det i Athen fornemmelig er to Danste, Brodrene Hansen, hvem det er overdraget at gienreise Staden af sin Afte, saa bliver her i Piræus alle de offentlige Bygninger opførte af Holsteneren Lorenzen, Alt under Overbestyrelse af Ministerialraad Schaubert. Engelske, franske, russiske Orlogsmænd gaae og komme ideligen her; østerrigste Dampskibe anløbe 2 Gange maanedlig, paa Touren fra Triest til Smyrna, og tilbage, og de franske Dampskibe holde over Syra 3 Gange maanedlig Forbindelse vedlige med Constantinopel, Alexandria, Malta og Europa. Quarantaine-Anstalter findes i Piræus og paa Syra, og Sørøveriet kan nu ansees for aldeles ophørt imellem de græske Der.

Mit korte Ophold i Grækenland tillader mig ikkun at have den Mening, at næsten Alt hvad der bekendtgjøres herom er Overdrivelse. Alt Folk og Land have begyndt og fremdeles giøre stadige og store Fremstridt, er uden for al Tvivl, og Nationen er nu vistnok istand til alene at værges sig imod Tyrkiet. Jeg troer derfor, at Staten vilde udvikle sig kraftigere og rasere, naar den blev fri for videre Beskyttelse, og navnlig for fremmede Ministre, hvilke ere blevne vante til at spille Formynder-Roller der, og dette kan nu ei fortsattes uden at krænke og volde Forstemning. Regjeringen har overordentlige Vanskeligheder at bekæmpe og deriblandt en hoist foragtelig, principløs og fræk Presse, hvis Maal i den senere Tid fornemmelig har været at opirre det endnu saa raa Folk imod alle Fremmede, hvilke den i den Grad har overflaaet med Skarn, at flere af de Allerdygtigste af den Grund alene have forladt Landet. Iblandt Grækerne selv er det

desværre velbekendt, at de mest dannede, Fanarioterne, tillige vare de meest fordærvede.

Grækenland har Mængde af ypperlige Sofolk, der dog næsten aldrig gaae udenfor Middelhavet. Marinen tæller ifkun Smaasfibe, der have været brugte imod Sørovere. Officier-Corpsset er talrigt, og deri findes nu ifkun een Udlænding, Capt. Brummel, der, besynderligt nok, er en født Leipziger og Under-Directeur for Militair-Academiet i Piræus. Ved dette findes flere Fremmede som Lærere, og deriblandt en meget dygtig og dannet Landsmand, Professor Røppen, som Lærer i Historien. Marine-ministeren Chrisas, en Hydriot, er Præsident i Conseilet, en Ting, der neppe er Tilfældet i noget andet Land.

Vi forlod, den 14de Juli om Morgenen, Piræus i Stille, buxerede af det kongelige Dampfskib Otto, og havde derefter et Tordenveir, der bragte os den første Regn, vi havde havt siden Equiperingen begyndte. Den 16de om Morgenen krydsede vi Doro Passagen ud under torebede Mersseil, hvilket imod Strøm og nordlig Vind ifkun kan udføres af meget gode Seilere; af flere Skibe, der havde Præget heraf, lykkedes det imidlertid ifkun eet, en græsk Brig fra Ipsaae, foruden os at komme ud, og dette er det eneste Skib, vi have mødt, der vandt, skøndt hoist ubetydeligt, fra Fregatten i Krydsning. Med stiv Bramseils Ruling, tilsidst uden Bramseil, var Fregattens mindste Fart 9 og den største 10 Mile i Bagten; hermed vandt vi i Fart, men tabte i Luven, saa at vi tilsidst dog tabte nogle Favne for denne mærkeligt velseilende Koffardi-Brig. Den 17de kom vi til Ankers ved Smyrna, hvor man altid finder en Mængde Orlogsmænd af alle Nationer, og som har Dampskibs-Forbindelser i enhver Retning og næsten dagligen med Constantinopel. Det tyrkiske Bagtskib „Navie Bahri“, en Fregat paa 54 Stykker 24-Pdg. var holdt reent, og Metallet var vel pudset, men Skibet isvrigt af en ru Bygningsmaade, og Chefen, som det syntes, en godmodig, men raa Tyrk; hans Læge, en Corsicaner, ledsagede ham som Tolk.

Med det franske Dampfskib Rhamses gik jeg den 22de til

Constantinopel, hvor jeg ankom den 24de ved Daggry. I Besika Bay, udenfor Dardanellerne, laae de engelske Linieskibe Vanguard paa 80 Kanoner og Cambridge paa 78 ved Siden af hinanden, saa at de nøie kunde sammenlignes, og denne Sammenligning var mig interessant, eftersom Cambridge noiagtig er efter Christian den Syvendes Tegning. Vanguard's store Overlegenhed i elegant, let Udseende viser hvorledes Kunsten er fremskreden siden den Tid, da Christian 7de ved sit Udseende vakte saamegen Beundring i England. Om Vanguard's Overlegenhed som Seiler og som Krigsskib kan ikke næres allermindste Tvivl.

Strædet ved Dardanellerne fandt jeg saare langt under min Forventning; det kan ikke befæstes saaledes at det kan holdes lukket imod en Flaade, og at fordre dette af de nu derværende Fæstningsværker vilde være latterligt. De to stærkeste Værker ere de to indre Slotte. Linieskibe kunne ankre flos under Begge, og jeg antager at hvert af dem vilde kunne modstaae to 80 Kanonskibe i $1\frac{1}{2}$ til $1\frac{3}{4}$ Time. Det asiatiske Slot er det stærkeste og har paa et Water-Batterie, med dobbelt Face, foranfor Slottet, monteret 14 Stykker Canonsmonstres, 7 imod Syd og 7 imod Nord. Den her indenfor liggende By er ussel, og begge Bredder af Strædet ere ufrugtbare, den europæiske Bred endog mærkelig øde.

Synet af Constantinopel fra Søen er uforligneligt, saavel som det af Bosporus, der paa hele Veien til det sorte Hav danner saagodtsom en sluttet Gade, der, i en Længde af omtrent 3 Meil, til Therapia, er aldeles uafbrudt. Havnen er mageløs i Størrelse, Sikkerhed og Bequemmelighed, og under Sultan Mahmoud er en særdeles fast Flydebro anlagt tværs over den, fra Stamboul til Galata. Næsten alle Koffardskibe ligge ved Galata og Tophana udenfor Broen, hvorimod Orlogsværftet ligger indenfor denne. Udenfor det nye Serail, i Mundingen af Bosporus, laa den udrustede Deel af Flaaden: 1 Tredækker, 7 Totdækkere, 4 store Fregatter og nogle mindre Skite. Jeg havde ikke Tid til at bese dem indenborde, men det var alle skønne Modeller, især Tredækkeren Mamoudie, det skønneste Skraag man

kan tænke sig, og af utrolig Lethed med Hensyn til at det bærer 130 Kanoner, og har 136 til Capudan Pascha lod Kanonerne tage af Pytten. Skibene ere næsten alle byggede af franske Constructeurer, og skulle alle være meget gode Seilere, men især Mamoudie. Af en amerikansk Constructeur var her en meget smuk Fregat, sørende 74 Stykker 24-pdg, nemlig 36 Kanoner og 38 Carronader, og som, besynderligt nok, saae let ud paa Vandet. Flaaden ligger her ubevægelig hver Sommer, og er neppe istand til at bevæge sig, da den ei er behørig besat. Den gjør ingen anden Nyttelse end den, at salutere hver Fredag, naar Sultanen besøger Moskeen i Scutari, og den bidrager saaledes neppe meget til at oprætholde den faldefærdige Stat. Værftet er næsten tomt og derved ligge endeel gamle ubrugelige Skibe, der dog alle ere af smukke Former, aldeles franske, foruden nogle nye Dampskibe. Bygningen af nye Skibe drives paa forskjellige Steder, men især ved Sinope i det sorte Hav. Den daværende, nu afgaarde, Capudan Pascha var Tahir Pascha, der commanderede ved Navarin og der viste sig, som han er, en Tyrk af den gamle Slags, Mage til hans Klinge, og uden mindste Lighed med det hvortil Uviserne ville gjøre ham. Kunde det tyrkiske Rige end muligen regenereres under en østerlandsk Napoleon, saa vil det dog neppe nogensinde mere kunne komme til at spille en Rolle paa Havet; det mangler ikke diere Krigere til at besætte de skønne Skibe ved Constantinopel og Alexandria, men Sømand, og disse gik tabte med Grækenland.

Her er ikke Stedet at omtale Constantinopels Moskeer, Bazjar, Hunde, Cäiques etc, og jeg besidder ikke Evne til at beskrive den brogede Brimmel, som her samles paa et Dampskibs Dæk. Som Præcaution bruges der, at lade hver Tyrk, som stiger over, aflevere sine Pistoler til en Mand, der skyder dem af og ved Tilbageleveringen modtager Tyrkens øvrige Ammunition til Opbevaring. At staae paa Piulkassen en stion Sommeraften, ved Solens Nedgang, og oversee Dampskibets Dæk paa den Tid da alle Mahomedanerne forrette deres Aftenbøn, har været mig et

af mit Livs uforglemmeligste Dieblikke, hvis Indtryk umuligen la-
der sig giengive. Tyrker, Perser, Araber, Jøder, Græker, Armenier,
Franker af alle Nationer, ja selv en Hindu fra Madras, vare
samlede i dette Babylons Taarn, hvor Enhver levede paa sin
Viis, vi navnlig ved et godt Kioffen, til en Prlis, der var
langt under den til hvilken jeg kunde have Eignende i mit eget
Skib. Som en Synderlighed bemærkes, at jeg ligesaa lidt saae
noget tyrkisk Fruentimmer deeltage i Vønnen ombord, som jeg
havde seet noget qvindeligt Væsen i Moskørne i Constantinopel.

Hele Kysten af Lille Asien bærer Præget af stor Frugtbar-
hed, og ualmindelig skøn er Den Metelino, der er saare godt
dyrket. Her, som overalt, findes en Mængde ældre Fæstnings-
værker, hvis Vedligeholdelse ikkun synes at bestaae i at holde dem
hvidtede.

Da Smyrna er en saa betydelig Handelstad, med friere
Former end nogen anden Stad i Tyrkiet, og fast Station for
Orlogsmænd af alle Nationer, saa skulde man formode mere Spor
af Civilisation end man opdager ved at see Staden, der i sit Ydre
er en aldeles tyrkisk By. Man skal om Vinteren her finde en me-
get behagelig europæisk Selskabskreds, der under vort Ophold i
Juli Maaned var adspredt paa Landet. Tyrker, Franker, Græ-
ker, Jøder og Armenier leve her, hver i sin særskilte Deel af
Staden. Høist paafaldende var det os at see, hvor skionne Græ-
kerinderne i Almindelighed vare her, hvad vi intet Spor havde seet
til i Athen, medens vi paa den anden Side i Smyrna ikke fandt
Athens mageløs skionne, kraftige, martialke Mænd.

Den udstrakte Bugt ved Smyrna forfristes hver Dag ved Sø-
vinden, l'Embat, der i Almindelighed varer fra 10—6 og blæser
stiv Bramseils til Mersseils Ruling. Den sætter imidlertid ogsaa
saamegen Sø, at den i høi Grad generer Farten med Far-
tøier; disse maae, for at lande, lægge til ved et Bulværk, som Sø-
vinden blæser tværs paa, og ihvor farligt dette end seer ud, er
det, besynderligt nok, saare let at udføre; Søen danner for-

modentlig under sin Overflade et Contraflag, som holder Fartøierne frie.

Iblandt alle andre Nationers Orlogsmænd saae vi ogsaa her de mindre bekiendte østerrigste, 1 Corvet og 1 Brig; disse vare smaa, meget net og reent holdte Skibe, der udmærkede sig ved en meget solid, vel proportioneret Reising. De afverle hvert Fierdingaar paa Stationen ved Beyrouth i Syrien, hvor et Skib vistnok ikke ligger paa Roser. Naar man i Levanten seer, hvorledes det østerrigste Flag er blevet det fremherskende, hvorledes Trieste har taget Luven fra Marseille, hvorledes østerrigste Dampskibe omspænde og opretholde Forbindelsen i det hele tyrkiske Monarchie, og hvorledes desuagtet Østerrig er den eneste store europæiske Magt, imod hvilken Tyrkerne hverken nære Bitterhed eller Mistillid, saa maa dette i hoi Grad forsøge den Veneration, som enhver tænkende og veltænkende Mand nødvendigviis maa føle for den store Statsmand, som styrer dette Monarchie, og derved har havt en saa overordentlig Indflydelse paa hele Tidsalderen.

Udfrydsningen fra Smyrna imod Søvinden er saare interessant og precair, da Løbet ikke er 3 Kabellængder bredt og uden sikke Mærker paa det Smalleste, men ikke farlig, da Grunden er blød. Bourla, 4 Miil udenfor Smyrna, er en ypperlig Rhed, eller rettere sagt Havn, den alle Orlogsmænd tye til for at fylde det fortræffeligste Vand, som findes i Middelhavet. Et skønnere, frugtbarere Land, end Egnen her omkring, og en elskeligere, godmodigere Race Menneker, end de her boende Tyrker, kan man ikke forestille sig; det lader sig neppe forudsee eller beregne, hvad en stor Mand vilde være istand til endnu at gjøre af dette Folk.

Den 4de August forlode vi Bourla, efter at have inodtaget den rystende Efterretning om Hertugen af Orleans Død, og krydsede med Stille og omlobende Vinde paa Bugten imellem Mitylene og Scio, indtil jeg den 5te henimod Aftenen besluttede at holde igiennem Estrædet ved Scio, en ganske særdeles skøn Fart. Hele Dens Østside har det skønneste, frugtbareste Udseende; hverken paa Land eller Stad sees nu fra Søen af videre Spor af

den der stedfundne Udelæggelse, og næsten ligesaa sion er Kysten af Fastlandet ved Tschesme. En strygende Norden førte os igiennem Archipelet, saa at vi allerede den 6te om Eftermiddagen stode ud imellem Rhodes og Scarpanto.

Kaarterne over dette Farvand ere endnu saa usuldkomme at det ikke var muligt at gienkiende, hvilke nogle Smaasøer vare, dem vi passerede imellem, vestenfor Ghos, og den bekiendte Mands valende Udsagn egnede sig ikke til at give os Bished heri. Den Dr, han kaldte la Madonneta, men som ei kunde være Kaartets la Madona, paastod han, havde sit Navn af en Kirke, hvis Ruiner vi tydeligen saae, og som skulde være den førstbyggede christne Kirke i hele Archipelagus.

Den 8de, Middag, saaes Landet ved Alexandria forud, og Kl. 3 E. M. dreiede vi bøl $1\frac{1}{2}$ Dvartmiil udenfor Fyrtaarnet. Efter at have saluteret Fæstningen og at være bleven takket af den i Havnen heelt tiltakket liggende, ægyptiske Flaade, samt at have sendt Breve iland, stod jeg om Natten længere tilføes, og faldt derefter i Stille til efter Middag den 9de, da jeg satte Cours til Malta. Arbeidende op imod idelig nordlig og vestlig Vind, samt imod en stadig østenløbende Strøm, fik vi Den ifigte den 22de; under Candia havde vi lidt haard Kuling af nordlig Vind, hvorved Forremerseraa størede.

Vi krydsede om Natten med lei Landvind op imod Malta Havn og ankrede Kl. 1 indenfor Fortet St. Elma uden at bruge Assistance fra Flaaden, hvilken Admiral Owen ved sin Adjudant lod mig tilbyde, da Fregatten endnu var $\frac{3}{4}$ Miil udenfor Havnen. Om Morgenen slæbte 16 svære Fartøier fra Flaaden os derimod ind paa Quarantainepladsen, i den store Havn, indenfor Flaadens Leie.

Under 12 Dages Quarantaine, som vi laae ud her, blev Skibet og dets Reising muligst forseet, efterseet og pyntet, saa at det ved Afseilingen derfra var i Zenith af dets Elegance paa denne Reise. Dette kunde nu vel interessere os, men ei mine nautiske Læsere, hvem jeg derfor vil meddele nogle Bemærkninger om et

store og interessantere Stof, nemlig den engelske Middelhavs Flaades Tilstand.

Denne Flaade bestod af 11 Linieskibe, 3 Fregatter, 7—8 Corvetter og Brigger og omtrent 12 armerede Dampskibe. Linieskibene saae vi alle; disse vare:

Anciennitet	Uf Stabel			
— Commander Henry	1839	Tredækkeren	Queen	110 Sir W. Symonds første Tredækker.
1837 Capt. Smart	1815	Howe		120 Seppings første Tredækker.
1809 Forrest	1810	— Impregnable		104
1812 Maunsell	1833	Tredækkeren	Rodney	92 Sepping.
1812 Chambers	1832	— Monarch		84 ditto
1815 Pring	1829	— Thunderer	}	84
1823 Rich	1831	— Calcutta		
1814 Sir C. Sullivan	1823	— Formidable		
1814 Sir D. Dunn	1836	— Vanguard		80 Sir W. Symonds første Linieskib.
1818 Sir J. Stirling	1839	— Indus	}	Legning af CVII; Cambridge aldel, Indus med forandret Overstek.
1817 Barnard	1817	— Cambridge		

Heraf sees, at denne Flaades mindste Skibe vare af de Dimensioner, som man hos os ved Aarhundredets Begyndelse havde troet at kunne sætte istedenfor Tredækkere! Impregnable alene var et Skib af forældet Tegning; hele Resten kunde vel tiene til at prøve imod, og Resultatet af disse Prøver havde været, at tilkiende Symonds's Skibe et aldeles undisputeerligt Fortrin som Seilere, og som Batalieskibe, paa Grund af deres store Stivhed. Forskiellen var saa betydelig, at Capitain Rich, saa førte Calcutta, umiddelbart efter at have ført Queen, sagde mig, som aldeles bestemt, at naar hiint krængede 7° krængede dette derimod ifkun 3°, og da jeg spurgte: og Vanguard, hvad gjør den? svarede han: „Vanguard? Ja den gaaer som en Pæl igiennem Vandet!“ Om Seiladsen var ikke mindste Tvivl, thi den eneste Chef, der ikke ubetinget indrømmede Symonds's Skibe Overlegenhed heri, var Sir Charles Sullivan, Chef af den senere saa uheldige Formidable, da dette Skib med en Stryger fra Canalen til Strødet

syntes at have havt lidt Fordeel for Queen. Udmærkede Søstibe synes det afgjort at de ikke ere, men den almindeligste Mening er dog, at de i saa Henseende ere forsvarlige. Af Udseende var Vanguard ganske bestemt den smukkeste af Todækkerne, let og lille i en høist bedragerist Grad; det er bekiendt hvormegget vi i sin Tid fandt Høhlenbergs Skibe at excellere heri. Jeg har, som anført, seet Vanguard og det noie efter C. VII. byggede Cambridge ligge alene til Ankers sammen i Vesico Bay udenfor Dardanellerne, og jeg har seet dem seile sammen ved Salamis og ved Bourla; under alle Omstændigheder saae Vanguard ud som en stor Fregat, sammenlignet med den betydeligt mindre Cambridge. Af Tredekkerne var derimod Howe med sin store Længde, 17 og 18 Porte i Lagene, endnu smukkere end Queen, der dog var et smukt Skib.

Alle Skibene vare meget godt holdte, saa godt at man ikke borde fremhæve noget enkelt Skib; men Vanguard, Howe og Queen forekom mig at være de meest udmærkede, maastee netop fordi de vare de smukkeste Skraag. Der øvedes hver Dag under Morgentimerne Exercitier med Vaaben, Seil og Fartøier. Vaabensøvelserne drevs vistnok med megen Hurtighed. Seilsøvelserne vare derimod, naar Rebningen undtages, under hvad jeg havde ventet at see i en saa vel besat og øvet Flaade, hvorhen f. Ex. kan regnes den Synnderlighed, at Bramræer aldrig toges ned uden at noget kom iveien paa flere, som oftest paa de fleste af Skibene.

Evolutionerne med Fartøierne vare ogsaa usuldkomne, saa lidt præcise, at man sieldent kunde kiende i hvilken Orden de vare, og de endtes med en forstilt Landgang, udført af alle de bevæbnede Fartøier, og som forekom mig at afgive meget mere Deviis for vild Skydning i alle Retninger, end for en Øvelse efter Plan og Overlæg; Færdighed i Bruget af Carronader og Haandvaaben fra Fartøier maatte i alle Tilfælde dog følge heraf.

Hele Flaaden var armereret alene med 32-pdg. Kanoner og Carronader, med Undtagelse af Bombekanoner, hvoraf hvert Linieskib havde 4—8 Stykker; de ældre Skibe havde blot Carronader, eller

Garronader med nogle korte Kanoner til Standsefftyts, hvorimod de yngre Skibe havde blot Kanoner. Efter at man saavel i den engelske som i den franske Marine havde begaaet den store Feil, almindeligen at indføre Garronader, hvoraf de nu besidde Tusinder til at omstøbe, saa er det mærkeligt, at man nu i begge Mariner er gaaet over til en Ting, der i Grunden er bygget paa samme Princip, den nemlig, at giøre 30-Pdg. til den eneste Caliber Kanoner af forskiellig Længde. Det er aabenbart, at jo mindre Skibene ere, desto vrangere er dette System; men hvor uhenigtsmæssigt det endog er i større Skibe, vil jeg her bevise med et Exempel, hvori jeg vil antage den engelske 32Pdg. at være lig vor 30Pdg. Den engelske Fregat Pique fører 36 Stykker skarptskydende 30Pdg. Kanoner, hvoraf 26*) veie hver omtrent $17\frac{1}{2}$ Skpd., og 10 henimod 13 Skpd.; Skibet er 1622 Tons drægtig. Fregatten Thetis, som ikkun er 1175 Tons drægtig, fører 48 Stykker ligesaa skarptskydende 18Pdg. Kanoner, hvoraf 28 à $12\frac{1}{2}$ Skpd. og 20 à $7\frac{1}{4}$ Skpd.; et Lag af Thetis veier altsaa 432 Pd. og et Lag af Pique 540 Pd., men Thetis's meget lettere og handeligere Skyts tillader at skyde i det mindste 5 Lag med det imedens Pique skyder 4, og da $540 \times 4 = 432 \times 5 = 2160$ saa kan fra begge Skibe i lige Tid udstydes 2160 Pd. Kugler, men med den Forskiel at de fra Pique ikkun udgiøre 72 Kugler, for Thetis derimod 120 Kugler, og da Kanonerne ere lige skarptskydende, saa er, endog uden at tage Hensyn til Skraagens forskiellige Størrelser, Probabiliteten for, at Thetis vil træffe Pique med 5 Kugler medens den selv træffes af 3, hvis hele Fortrin for hine er, at de i større Afstand, end den man almindeligen flaaes i, 2 Kabellængder, ville besidde nogen større Indtrængnings Gyde

*) Jeg forbigaaer, at 4 Stykker af disse Batteriers Kanoner ere 8 Tom. Bombekanoner, da dette er et Moment, som her ci kan indbrages i Regningen, og da det er efter det næste Overlæg og Beregning, at det er bestemt ikke at ombytte nogen af vore Linieskibes eller Fregatters Batteriers Kanoner med Bombekanoner.

og altsaa da kunne giøre nogen større Skade end 18Pd. Da det nu imidlertid er vist, at om endog Fregatten Pique under visse Omstændigheder skulde kunne være Thetis overlegen i Seilads, saa er dog hverken den eller nogen anden Fregat det under alle Omstændigheder, eller i den Grad at de kunne bestemme i hvilken Afstand de ville staaes med Thetis. Jeg kan saaledes ikke tænke mig noget større Held, end i Krig at føre en Fregat som Thetis imod en Fregat som Pique, hvor al Sandsynlighed for Seieren ligger paa det meget mindre Skibs Side, alene paa Grund af dets hensigtsmæssigere Armering. Hvad her er sagt om Pique, gjælder i en endnu høiere Grad om de lignende, næsten ligesaa store Fregatter Castor og Inconstant, der paa deres Skandse ifkun kunne gives 30Pd. af 8 Skpds. Vægt, som vel kunne betienes ligesaa hurtigt som Skandsestyktet paa Thetis, men derimod i alle Henseender staae under dette, og i Grunden ifkun ere forbedrede Carronader. Disse Fregatter besidde saaledes ei heller det Fortrin, der under enkelte Omstændigheder maa indrommes Pique, derved, at den paa Skandse og Bal fører Kanoner af samme Vægt som Thetis's Batteriestykt. Netop paa samme Grund kan ethvert Linieskibs Skandse og Bal vistnok gives en hensigtsmæssigere Armering, ved en Reduction i Caliberen imod Batteriets Stykt, end ved Bibeholdelsen af Batteriernes Caliber med Reduction alene i Længden af Kanonerne, hvorved enten disse ifkun blive lidet bedre end Carronader, eller det bliver fornødent at give Skibet unødvendig store Dimensioner og Tommersværd. Eigesom vor Marine lykkeligen i sin Tid holdt sig fri for Carronade-Marinen, hvorfor man nok meest kan takke de udmærkede Høierste korte Kanoner, ligesaa vist vil sund Estertanke holde os fri for nu, efter de Stores Exempel, at bringe l'égalisation du Calibre jusqu'au fanatisme.*)

*) Det glæder os, at finde her udtalt en Mening, der i Hovedsagen stemmer ganske med Resultatet af de Undersøgelser, vi have anstillet i to Afhandlinger om dette Emne, i Arch. f. S. 12. Bd. Pag. 66 og Pag. 416. Udg. af N. A. f. S.

Iblandt den Mængde skionne Dampskibe, som horte til Flaaden, vare de nyeste ufravigeligen de bedste, da heri stee ideligen Forbedringer, og man i mange Henseender endnu ikke er paa det Rene, hverken med Maskiner eller Skibe. Det skionne Skib *Medea*, der for 10 Aar siden ansaaes som et non plus ultra, med sit Straag af Lang, og Maskiner af *Maudsley*, var nu et Slags Skumpelskud, hvorimod al Opmærksomhed var henvendt paa de to nyeste Skibe af cens Storrelse: *Devastation* med *Maudsley* & *Fields* nyeste forbedrede Maskiner med dobbelte Cylindre og 450 Hestes Kraft, og *Geyser* med *Seawards* Maskiner af 320 (?) Hestes Kraft. *Devastation* havde været længere paa Stationen, til hvilken *Geyser* just ankom; men den almindelige Mening var, at *Devastation* havde bestemt Fortrinnet. Dette hele Skib med alle dets Indretninger bar ligesaa afgjorende Præget af stor Simpelt, som *Geyser* derimod bar det af den største, tildeels urimelige Luxus, for et Krigsskib der ei var bestemt til at være Kongejagt. Vegges Maskinerier indtog forholdsvis meget lidt Plads, *Devastation*s dog mindst, og her saae jeg for første Gang den Indretning, at en Gang førte midtskibs igiennem mellem Riedlerne. *Geyser* førtes af „Commander“ *Carpenter*, en af de engelske Officiere, der noiest er kiendt med Dampskibe og Dampmaskiner, og som har skrevet over denne Vienstænd. Dette Skib var bevæbnet med to, 112 Centner svære, drejende 6Spundige Bombekanoner, til hvis Betiening Artillerister vare commanderede med Skibet, og med hvilke man havde opnaaet at strække saa langt som den nedensfor vedsoiede Liste udviser. Betieningen af Kanonerne stete meget raft, og man havde den Opmærksomhed at vise os en Prove hermed, Dagen efter at vi havde forladt *Quarantainen*, i Overværelsen af alle de første militaire Autoriteter, da dette var aldeles nyt og Alle ubekiendt. Ved Enden af disse Grindringer er en Tabel om Skjydeproven med disse Kanoner.

Dette Skib havde ogsaa de af *Capt. Smith* opfundne *Paddle-Box Boats*, en ypperlig Indretning, som borde Hayes paa alle

Dampskibe der fore mange Folk; de fattes i Vandet for os i 4—5 Minuter, og toges ind endnu hurtigere. Fartoierne selv lignede tildeels de store Landgangsbaade, hvormed den engelske Flaade var forsynet her i 1807. Efter at disse Baade alene have reddet hele Dampskibet Isis's og Halvparten af Dampskibet Solways Mandskab, tor man maaskee haabe, at dette vil overdøve de taabelige Jndvendinger, der ere giorte imod denne Installation, hvis Nytte jeg intet Dieblif har tvivlet om siden den Dag, da jeg i Woolwich i 1839 hændelsesviis, i Opfinderen Capitain Smiths Nærværelse, saae den første Baad anbragt paa det første Krigs-Dampskib, hvorpaa den forsøgte, nemlig the Firebrand. Nptringen af begge disse Dampskibe var beregnet paa at fore Tropsper, og det hertil bestemte Rum stod tomt og benyttedes ikkun som Sygkelukaf.

Den engelske Flaades fordums barbariske Straffesystem synes at være meget for en mild og human Behandling, uden at Disciplinen i nogen Henseende har lidt derved. Den Drukkenhed og de dermed forbundne Excesser, for hvilke den engelske Matros altid var berøgtet naar han kom iland, synes imidlertid temmelig usforandret at finde Sted og foranledige Sammenligninger, der altid maae falde ud til Fordeel for danske Orlogsmænd, hvis Besætninger i saa Henseende nu danne en fuldkommen Contrast med det de vare ved Aarhundredets Begyndelse, vistnok et stiont Resultat af det Meget der i den Tid er steet hos os for Folkeoplysningen og Almuens moralske Forbedring.*)

*) Jeg vil ikke giøre nogen Sammenligning med Russerne, der her paa Stedet have endnu værre Navn for Mangel paa Udruelighed end de fortiene; ei heller med Engleske og Amerikanere, eller med Broderfolkene Svenske og Norske, der Alle have maattet tage Tilflugt til Naadeholdenheds Selskaber, hvilke ikkun kunne tænkes fornødne under en vis Grad af Naahed, hvormod de for et oplyst, tænkende Folk maae ansees for at være et aldeles uærdigt aandeligt Formynderskab. — Jeg vil derimod sammenligne med en anden Nation, der, endog paa den meest svimlende Hsibe af Kriegerhæder, altid beholdt sit Rygte for udmærket Udruelighed uplettet. Denne Dyd contrasterede for 60 Aar siden, under den ameri-

I et andet Punkt af Disciplinen er den engelske Marine derimod gaaet paafaldende tilbage, og staaer deri efter min Mening paa et hoist farligt Trin, det er, i Ugtelsen for sine Førefatte, navnlig Admiralerne.

Som Følge af det under den lange Fred vedligeholdte Anciennetets-System, ere de yngste Admiraler i den engelske Marine „Post-Captains“ fra 1806; et Par af dem ere altsaa vel blevne Contre Admiraler i en Alder af 55 Aar, men Massen først med 60 Aar og selv langt derover. Den physiske Kraft, der udfordres til at føre en Flaade, kan saaledes ifkun undtagelsesviis findes forbunden med den dertil i den engelske Marine fornødne Anciennet, og for et Par Aar siden anførte en agtet

---

franske Krig, i den Grad med Tilstanden hos os, at de Officierer, der i denne Krig ticnte paa den franske Flaade, ved Piemontskue ikke alene sølte sig oprørte over Mandstaberne, men endog paa den Grund ofte sølte Mobbhydelighed for deres egne Kammerater. Den seneste franske Berdensomseiler Admiral Dumont d'Urville, en Mand, hvis Reisebeskrivelse aander den meest eensidige Franskhed, beskriver i følgende Udtryk hans Mandstabers Dpførsel paa Teneriffa:

Pour essayer jusqu'à quel degré nous pouvions compter sur la sagesse de nos Marins, j'avais assenti à laisser descendre à terre le quart de chaque équipage. En véritables étourdis, ils tombèrent à coups perdu sur le vin fortement alcoolisé du pays; la plupart firent des libations si abondants qu'ils perdirent la faible dose de raison dont ils avaient été doués par la nature. Une fois dans cet état, suivant la louable coutume des français, ils allèrent chercher querelle aux habitants de la ville; le guet intervint et quelques-uns furent logés en prison, ou il fallut aller les réclamer. D'autres à bord oublièrent les lo's de la discipline. Il en resulta que je donnai l'ordre de consigner sur leurs navires respectifs les deux equipages pour toute la durée de la relâche, me reservant de les en dedommager en des lieux où le jus de la vigne ne serait pas là pour leur faire oublier leurs devoirs.

Deette er Tilstanden paa den seneste franske Jorodomseiler. Ved at sammenligne denne med Tilstanden i vore Krigsskibe, tør man vel glæde sig til at vi ere gaaede fri for disse som for mange andre franske étourderies.

engelsk Journal, at Sir Edward Bruce, Sir Thomas Hardy og Sir George Cockburn alene vare i denne Categoric. Kort for- end hans paafulgte Død besvarede Sir Thomas Hardy, Nelsons noieste Ven, det Spørgsmaal: hvad vilde være skeet ved Aboukir, Risbenhavn og Trafalgar, saafremt Nelson, istedetfor omtrent 40, havde været imellem 60 og 70 Aar gammel? saaledes: „de to første Slage vare aldrig blevne fegtede, og det tredie havde faaet et meget forskielligt Udfald.“ Sir George Cockburn laa selv nys for Døden, og det Admiralitet, hvoraf han nu er styrende nautisk Medlem, har givet alle Liniestibene i Middelhavet til meget ældre Chefer, end de der førte dem under Admiral Stopford imod Syrien. De roligste, sindigste ældre Officierer sige eenstemmigen, at Sligt ikke kan bestaae naar Krig skulde udbryde, men at Nødvendigheden da vilde byde England at søge sine Admiraler iblandt sine yngre kraftige og duelige Capitainer; men med en saadan almindelig Mening maa Disciplinen imidlertid gaae tilgrunde, og maastee saaledes tilgrunde, at ikkun en napoleonisk Kraft vilde kunne gienoprette den. Et afgjørende Beviis herpaa afgav det sidste Tog imod Syrien, og den Rolle, som den vistnok endnu kraftige, fra sidste Krig høit hædrede Admiral Stopford spillede imod hans Næstcommanderende, Commodore Napier, der ikke alene i Flaadens, Ministeriets og Folkets, men i hele Europas, og selv i Mehemed Allis Dine kom til at giælde for at være Manden, blot fordi han havde Alderen til at være det, hvilket Admiralen ikke længere havde. Imedens Flaaden gav Admiralen public dinners, under hvilke han godtgjorde, at han, med dem, uden „Commodoren“, vilde have udrettet netop ligesaameget som med Commodoren til, reiste denne omkring i England fra By til By og modtog andre public dinners som Helten fra Syrien, under hvilke han forklarede dem, hvorledes han vilde commandere Flaaden, og hvorlunde Englands Gnevælde paa Havet da skulde være sikket, og John Bull klappede trostydigt i Næverne, uden at betænke, at den første Betingelse for denne, som for al anden Vælde, er Enighed og Disciplin.

Det Forsøg, der nys gjordes paa at udvotere Sir Charles

Mapier af the senior United Service Club viser hvilke Spendinger Sligt frembringer, og ved at ansætte Contre-Admiraler i Mid-delhavs Flaaden har Admiralitetet ventelig villet udfylde enhver Kløvt i Alderen, saa betydelig som den imellem Stopford og Napier.

Den nærværende commanderende Vice-Admiral Sir Edward Owen, en ædel, fortræffelig Mand, er — en Dlding, og denne Mangel kan ingen Fuldkommenheder opveie. I den store ørkesløse Flaade holdt han strængt over idelige Øvelser, og han havde indført, hvad jeg i det hede Climat fandt saare hensigtsmæssigt: Mandskabet meget tidligt tilkøis og udpurret igien imellem 3—4; alle Øvelser foretoges strax derefter og til Kl. 8; Frokost til Kl. 9 og derefter først Spulingen. Mandskabet leed saaledes ikke af Hede under Øvelserne; Kanon-Exercitien øvedes derved tildeels i Mørke, hvilket ogsaa var en gavnlige Øvelse, og endelig vedligeholdte Dækkene deres Reenhed, da Spulingen kom efter Øvelserne, og den gavne tillige Dækkene ved at holde dem fugtge indtil Middag. Hvem denne Organisation imidlertid ikke behagede vare de unge Lieutenanter og Cadetterne, som maatte tørne ud i Mørke med Mandskabet, og deres Følelser i denne Anledning fandt saa villige Fortolkere i Maltas Avisfrittere, der desuden vare hoist misfornioede med, at Admiralen vedligeholdte den strængeste Tausshed over Flaadens Bevægelser, saa at ethvert Skib seilede uden at være anmeldt af dem i det Dieblis det modtog Ordre. De fngsede derfor af afmægtig Harmis mod den værdige Fædersmand, og udtalte dette i Tirader, der naturligtviis som oftest ikkun indeholdte Taabeligheder. Et enkelt Exempel paa uforfalsket Cadet-Raadhed erindrer jeg dog i følgende Artikel: „Imorgen ved Daggry seiler Flaaden. Sagen er vis, thi i Estermiddag Kl. 3 blev Admiralsens Ro bragt ombord, og medens andre Flaader navigeres efter Sol, Maane og Stierner, saa styres denne derimod ad Melkeveien.“ Herved blev det imidlertid ikke, men at samme Mand gif igieunem alle Glasser sees deraf, at da Chesen af Linieskibet Calcutta, Capitain Robert, fik et apoplektisk Anfald, saa beordrede Admiralen efter 6 Ugers

Forløb, Chefen af sit Skib, Capt. Rich, at overtage Commandoen af Calcutta og at føre Skibet hjem, Chefen af Dampskibet Devastation, Commander Henry, derimod at overtage Commandoen af Flagskibet, og Flaglieutenant Robinson at tage Commandoen af Devastation. Paa Veien hjem anløb Calcutta Gibraltar, og her, hvor Admiralen endnu havde Commandoen, indførte Capt. Robert, der gik hjem i den som Invalid, en yderst bitter Artikel i Aviserne imod Admiralen, hvem han beskyldte for Uretfærdighed imod sig, alene for at begunstige ovennævnte Officierer. Har Admiralen virkelig villet protegere Noget, saa er det vist, at en dertil mere fortient Officier end Capt. Henry kunde han neppe nogensteds finde, og at denne Officier til Alles Tilfredshed havde som Flagskibs-Chef Ledningen af hele Commandoens Detail; desuden har Admiralitetet, ved at sende Capt. Rich ud igien, tilintetgjort den hele Forfremmelse. I alle Tilfælde synes det afgjort, at en apoplektisk Mand ei kan giøre grundet Fordring paa at føre Linieskib, og at endog denne Sygdom ei kan undskyldte en gammel Capitain og Linieskibs-Chef, naar han, paa Stationen, i Aviserne, angriber den høistcommanderende Admiral, hvem han jo kunde klage over til Admiralitetet, og troede han sig der forurettet da endog til Parlamentet. Slig Mand er sorgelig, og kan ifkun tilskrives Admiralernes høie Alder, samt den Viomsfændighed, at det nu i Frankrig er Lov, at enhver Admiral træder ud i Reserven naar han er 65 Aar gammel. Denne for en Militair-Stat saa kloge Forholdsregel medfører, at alle franske Admiraler ere raske og kraftfulde Mænd. De Engelse komme i Middelhavet ideligen i Berørelse med disse Mænd, betragte alt Fransk med en overordentlig Skinsyge, og komme saaledes idelig til at giøre Sammentligninger, der ende med Bitterhed imod deres egne gamle Admiraler, ihvor værdige disse Mænd end i enhver anden Henseende maatte være. Skal denne Tilstand vedblive, saa seer jeg heri større Fare for Englands Marine, end den der kunde ligge i en mulig Forbindelse af alle Verdens øvrige Flaader imod dens.

Paa ethvert Sted, Fregatten paa Reisen anløb, blev den med:

taget med en saa høist udmærket Forekommenhed, at det var let at indsee, at dette for største Deelen maatte giælde dens Passageer, Prindsen af Hessen, hvis elskværdige Personlighed overalt gjorde og maatte gjøre ham til en kjær Gæst; ogsaa paa Malta var dette aabenbart Tilfældet, men her viste sig tillige den allerbestemteste Villie hos Militair-Autoriteterne, og navnlig hos Marinen, at ville vise den meest søgte Opmærksomhed og Forekommenhed imod det danske Flag og den danske Marine. At opregne her, hvori dette bestod, vilde blive trivielt, og jeg anfører derfor ikkun den sidste Proeve paa denne Artighed, nemlig, at Admiralen beordrede Commander Warren med Dampfskibet *Medea* at være til min Disposition for at bringe mig tilsøs, og det var i Slæbetoug af dette Dampfskib at Thetis den 6te September forlod Malta Havn.

Der gives neppe noget Punkt i Verden, som er Vindpunkt for en saadan Mængde Dampfskibs-Forbindelser som Malta, og hvor man altsaa saaledes har alle Efterretninger fra første Haand, som her; dette, i Forbindelse med en talrig Garnison, den meget stærke Flaade og Indbyggernes bekiendte Vindskibeligbed skulde man troe maatte medføre et større Handelsrøre, end det, her spores, og som siges ikke er i Tiltagende. Det er derimod nu erklæret Middelhavets første og snart eneste Quarantaineplads, da næsten alle fra Levanten kommende Skibe ligge Quarantainen ud her. Localiteterne ere store og ypperlige, hele Organisationen god, Principerne liberale, uden at der derfor finder mindre Orden og Paapasenhed Sted. Ogsaa her er man imod de lange Quarantainer, efterat Sundheds-Politiet er blevet saameget bedre i Levanten, og efter at Dampfskibsfarten har sat istand til saa hurtigt og sikkert at erfare Sundheds Tilstanden paa de forskjellige Pladser. Man har isøvrigt hyppigt Pesten i Lazarethet, overbragt med Skibe fra Egypten eller Syrien, men det forundrede mig at man i Almindelighed ikke regnede mere end 1 Dødsfald paa 4—5 Pestsyge.

Der findes ikke mere nogen Malteser-Ridder paa Den, men vel interessante Levninger af Ordenen, især i den til St. John

indviiede Cathedral, hvis hele Gulv er en Mosaik af Mindestene over Ridderne, ligesom Stormesterne have Mausoleer her. I Bibliotheket findes mange, Ordenen vedkommende, Manuscripter og mange videnskabelige Afhandlinger, især Ingenieurvidenskabene angaaende, samt Pragt-Udgaver af mange fieldne ældre Bærker; og i Gouvernementshuset, fordum Stormesterens Palais, findes mange interessante Minder, Portraiter af Stormesterne, og Gobelins, forestillende alle Riddernes Affairer med Tyrkerne, hvoraf mange aldeles uberørte i Historien. Rustkammeret derimod har en Reputation, den det ikke længer fortjener.

Den 7de og 8de September nærmede vi os, med labert og stille, skiont Veir, op imod Strædet ved Messina; paa Cap Passaro er nu saavel Fyr som Telegraph, af hvilken vi saae, at vi bleve signalerede nordesten til Neapel. Den 9de September passerede vi med en frisk tiltagende sydlig Brise, under de heldigste Omstændigheder, det skionne Stræde ved Messina, imod en Strom, hvis Kraft var utrolig. Jeg forcerede igiennem Strædet med Altning til, og vedblev saaledes op imod Stromboli; men ikke langt udenfor Faro fik vi et svært Lørdensveir, hvorved Vinden gik nordvestlig, og det satte herefter ind med en Række af vestlige Storme, som foranledigede at jeg først den 16de kunde holde ind paa Neapels Bai, naagtet vi allerede den 11te havde seet Capri. Denne Bugt, med Kysten af Calabrien, er ikke behagelig med vestlige Storme; men en Udspredelse under denue kiedelige Krydsning var det, at see Vulcanen paa Stromboli, den kastede uafsladeligt Flammer eller Gnister, med Mellemrum af hoist 10 Minuter.

Vi ankrede med skiont Veir paa Neapels Bai i 19 Favne Vand, udenfor en neapolitanst Eskadre, bestaaende af Linieskibet Vesuv paa 84, 4 Fregatter, 2 Corvetter og 1 Brig, og vi node den Gæ, at Deres Majestæter Kongen og Dronningen havde begivet sig incognito ombord i Vesuv for at see os ankre. Lotfen vilde absolut blive saalangt ude og vilde nødvendigen strax lægge Skibet for 2 Ankere, ligesom den hele neapolitanste Eskadre, og som dens Commandeur de Cosa ogsaa meente rigtigst; jeg led mig imponere, imod min egen Dverbeviisning, af disse Folks

noiere Kundskab om et Sted hvor jeg aldrig havde været for, men jeg fortrød dette saare meget under den første S. V. Storm vi fik, og jeg fik skyndsomst efter den det ene Anker hjem. De følgende Storme afventede jeg nu med 75 Favne Kiæde ude paa eet Anker, og det andet hængende for Kranen klar til at falde, hvilket tvende Gange fandt Sted. Paa enhver aaben og dyb Bai, som Neapel, hvor man med Paalands=Storm ei kan gaae Seil, men maa ride af, raader jeg paa det allerbestemteste at lægge sig langt inde, naar iøvrigt Holdebunden er god, at ligge for 1 Anker, og paa dette at have megen Kiæde ude; dette medfører den store Fordeel at Ankeret ei kan blive uklart, og man er da sikker paa aabent Klyds, naar det bliver fornødent at bruge flere Ankere, hvortil udfordres overordentlige Omstændigheder, naar man nemlig har behørig lang Kiæde paa det første Anker. Et klare Kiæde er med Es og Skvalp et saare misligt Arbeide. Hvo der iøvrigt skulde ligge længe og i en slet Aarstid paa Neapels Bai, raader jeg at lægge sig paa den meget sikkrere Rhed ved Castellamare; her findes det egentlige Orlogs=Værst med Skibbygning; her kan et større Skib komme i Havnen, og herfra gaaer Jernbane med regelmæssige Trains til Neapel, hvilken Wei tilbageslægges i 1 Time. Besuv var af fransk Tegning, maadeligt holdt. Flaadens eneste nyere Linieskib hedder Capri. Fregatterne vare bedre holdte, af temmelig forstiekligt Udseende. Een stor Fregat var bygget uden Knæer, med Dæksbælterne i Bøjere; nogle Dampskibe vare under Bygning. Over=Constructeuren var en høist dannet og oplyst Mand, der havde reist meget, især i England, og som der havde seet skarpt og uden Fordom. Kongen har selv en levende Interesse for Marinen, gaaer ofte ombord i Skibene, telegrapherer dagligen med dem fra sit Slot, og har ansat sin yngre Broder Don Luis som Solicutenant. Vaa-benet er imidlertid saa lidt nationalt, at slige Bestræbelser neppe kunne føre til anden Nytte, end maaskee den, noiere at sammensmelte Sicilien med Neapel, hvilket synes at være Regjeringens bestemte Hoved=Diemeed.

Heldigviis beholdt vi godt Veir den 17de, St. Januarii Fest,

og den 18de paa vor ædle Konges Fødselsdag, den vi i hiertelig Glæde og Tilfredshed feirede ombord, i Forening med de meget faa Danste som fandtes i Neapel, ligesom den neapolitaniske Commandeur ogsaa hædrede Dagen med en Salut. Endelig afgik samme Dag Prindsen af Pæssen; og meget vil jeg haabe, at de Grindringer, han medtog fra Skibet, maae i Behagelighed have lignet dem han efterlod der. Veiret blev herefter saare uroligt og stormende af S. V., og fordærvede saaledes tildeels det korte Ophold paa dette skionne Sted, ligesom det ogsaa afholdt Hs. Majestæt Kongen fra et Fregatten tiltænkt Besøg.

Om Naturen der har man hos os vistnok meget rigtigere Begreber, end de vort Ophold maatte bibringe os; men om den store Orden i Staden, om Velstanden iblandt Folket, om Tropsernes Udseende og Holdning, om Omegnens haveagtige Dykning og mange flere Ting hersker hos os de allervrangeste Begreber. Jeg benyttede den første Laring ud af Bugten til den 23de at staae tilføes, fulgt kort efter af den hele neapolitaniske Eskadre, som jeg troer, med Kongen ombord, men som vendte om da jeg under Ischia atter maatte tage 2 Reeb ind for vestlig Vind. Efter et Par Dage gik denne sydligere, og jeg satte da Cours nordestefter; en lille Klaring ved Daggry den 26de lod os skimte Monte Christo og viste os derved, at Strømmen igiennem Bonifacio Strædet havde forsat os Natten over omtrent 4 Mil østeri. Paa denne Landkiending var jeg nødt til at sætte Cours efter Capraia, i saadan Lykning at vi aldeles ikke saae Corsica og vare tætved Capraia førend vi saae den. Efter atter at have ligget en Nat bi herunder med haard Kuling, kom vi med godt Veir den 27de til Ankers paa Livorno Rhed i 7 Favne Vand, nær under Malora Banken, altsaa langtfra Staden, men i den sikreste Ankerplads, i hvilken jeg formener at en vel udhalt Drølogsmand vilde kunde ride enhver Storm af. Vi gik siebliffligen iværk med at gjøre Skibet klart til Piemreisen og til at indtage de her til Indsibning særdisliggende Thorvaldsenske Kunstværker.

Livorno, dette store Emporium for Italiens Handel, mangler endnu altid en Havn af tilbørlig Udstrækning og Dybde. Allerede Cosimo de Medicis har havt ifinde at foretage et meget stort Arbejde af den Art, hvilket det rimeligviis vil blive forbeholdt den nærværende Storhertug at paabegynde, maaskee at fuldføre, og derved at sætte Kronen paa den ualmindelige Lykke, det skionne Toskana har opnaaet under hans Regiering. Dette frugtbare Land frembringer Korn af en saa udmærket Godhed, at det næsten alt føres ud, navnlig nu i stor Mængde til Algier, hvorimod Korn til Forbrug atter indføres fra Egypten og det sorte Hav, og dette Korn er en af de vigtigste Artikler i Livornos saa betydelige Handel. Jeg havde ei Tid til at giøre nogen længere Udflugt end til Pisa; og endskjøndt den ganske ualmindelige Mængde Regn havde bragt flere Smaafloeder til at stige over deres Bredder og oversvømmede det frugtbare Land, saa var her dog nok tilbage for at kunne bedømme hvilken skion veldyrket Have det Hele er. Ved at domme, ikke efter den levende Frishavn og Handelstad Livorno, men derimod efter den, som uddød beskrevne, nuværende Landstad Pisa, bragtes jeg til den Overbeviisning, hvormeget jeg hidtil havde undervurderet dette Land og Folk.

De Thorvaldsenske Kunstværker vare saa mange og saa voluminøse, at det var med Noie at de kunde henstoves saaledes, at alt Skytis forblev ubelemret. Da dette var udført, tiltraadte jeg Piemreisen den 2den October, feirede den 6te under Minorca Hans Kongelige Hoied Kronprindsens Fødselsdag, og mødte under Cap Gate uroligt truende Veir med Tkning, som foranledigede mig til to Gange at dreie til i Nærheden af Gibraltar, og da jeg den 11te kom under Klippen, døde Levanten af, netop i Nalningen af Strædet, og Fregatten drev med Strømmen tilbage i Middelhavet. Efter forgiæves at have arbejdet paa at komme igiennem, eller at naae Gibraltar, besluttede jeg den 14de at ankre under Ceuta; Seilene vare biergede, Folkene oppe at bestaae Ankeret klart til at falde, da en Vande af S. D. bevægede mig til atter at sætte Seil, og denne Vande tiltog til en frist Brise

med hvilken vi om Natten stode Strædet ud imellem en Mængde indkrydsende Skibe. Jeg holdt omtrent 30 Mil udenom Portugal for at undgaae Nordenvinden, og beholdt laaber sydlig og sydvestlig Vind til den 18de, da vi paa Bredden af Porto fik en Vilægger af N. O.; og fra nu af indtil den 31te, under Christiansand, havde vi uafadeligt uroligt Veir med afværlende Storme af N. V. og N. O., Vinden aldrig sydsfor Ost og V. N. V. Fregatten aqvitterede sig fortræffeligt, og ifkun en udmærket Seiler kunde tilbagelægge denne Vei under slige Omstændigheder i saa kort Tid. Den 26de om Aftenen saae vi Lizards Fyre; den 28de feirede vi under Dover Hendes Majestæt Enkedronningens Fødselsdag, passerede Galloper, og kom om Natten Hoofden ud, og den 31te om Middagen vare vi under Dro, hvorfra vi med Nordvest bare af for Skagen, som vi passerede om Aftenen silde, og efter en Dag, skionnere end nogen vi havde havt siden Strædet ved Messina, antrede Fregatten den 1ste November Kl. 7 Aften paa Kiøbenhavns Rhed, Alt vel indenborde og uden nogen Syg iblandt 315 Mands Besætning. Paa Toiren døde ifkun 3 Mand, hvoraf 1 af ulægelig Brystsyge, 1 faldt overbord i godt Veir uden mere at komme op, da Skibet gif over ham, og ifkun den tredie døde af hidsig Feber, en Følge af Levantens hede Climat. Endvidere havde vi det fieldne Held, at af 120 Kasser med Kunstværker kom ved Indslibning paa Livorno Rhed og Udslibningen her ifkun en Gnefte til mindste Skade, og denne Gne indeholdt den ikke væsentlige Model til en Gruppe, der forlængst havde her i Landet, udført i Marmor, og selv denne Model lod sig siden til Fuldkommenhed restaurere.

Min Tid har ikke tilladt mig i denne hurtige Skizze at optage Andet, end netop det der kunde have Interesse for den blot nautiske Læser. Skibet berorte paa denne korte Reise en saadan Mængde af de skionneste og interessanteste Steder, at en nogenledes tilfredsstillende Beskrivelse i flere Retninger, end den paa-pegede, vilde have udfordret mere Tid end jeg har kunnet anvende herpaa.

Skydeprøver med den 6Spdg. Kanon af 10 Fod 10 To. Længde og 112 Centners Vægt. Ladning 20 Pd., massiv Kugle 68 Pd., Lobets Diameter 8,12 To. og Projectilets Middeldiameter 7,925 To., Skuddene giorte fra Sandbankeerne ved Sandwich over Grundene ved Lav-Bande i Juni Maaned 1842.

Medium af det anførte Antal Skud.

Skuddenes Antal.	Elevation.	Tid under- veis.	Ræfning til første Græsn.	Anmærkning.
	Grader.	Secunder.	Yard å 3 Fd.	
5	2	4½	1356	Elevationen efter Qua- drant. Percussions-Hammer og rectangulaire Fængror. Hvide over Planet 15 Fod.
5	5	7½	2221	
5	7	9¼	2627	
3	10	11¼	3100	
5	15	16⅞	3750	
2	20	19¼	4263	

Forsøgene continuerede d. 22de 23de og 30te Juni 1812
med forskjellige Ladninger.

Stubdet Numer.	Ladning.	Elevation.	Tid under- veis.	Rækning til 1ste Græsn	Anmærkn.
	Pund.	Grader.	Secunder.	Yard à 3 Fd.	
1	20	15	16 $\frac{9}{10}$	3665	Elevation, Antændelse og Søbe over Planet som i Foreg.
2	20	15	17 $\frac{1}{3}$	3730	
3	20	15	16	3688	
4	20	20	19 $\frac{2}{3}$	4227	
5	20	19 $\frac{1}{2}$	"	4110	
6	20	20	20 $\frac{1}{10}$	4300	
7	21	31 $\frac{1}{2}$	"	5208	
8	21	31 $\frac{1}{2}$	"	5280	
9	21	31	31 $\frac{3}{10}$	5465	
10	21	31	"	5160	
11	21	20	"	4710	
12	21	20	20 $\frac{9}{10}$	4180	
13	21	5	7 $\frac{9}{10}$	2253	
14	21	5	7 $\frac{7}{10}$	2325	
15	21	1	2 $\frac{2}{10}$	1005	
16	21	1	3	1120	
17	21	0.	1 $\frac{1}{4}$	619	
18	18	5	6 $\frac{1}{3}$	2093	
19	18	7	8 $\frac{2}{10}$	2415	
20	18	10	11 $\frac{1}{10}$	3025	
21	18	15	16 $\frac{1}{10}$	3935	
22	21	15	15 $\frac{1}{2}$	3720	
23	21	10	12 $\frac{3}{10}$	3025	
24	21	7	9 $\frac{3}{10}$	2640	
25	21	5	6 $\frac{1}{3}$	2115	
26	18	20	19 $\frac{9}{10}$	4230	
27	18	20	20 $\frac{3}{10}$	4305	

To nautisk-astronomiske Problemer.

(Meddeelt af Capitain Tegner.)

Nedenstaaende Maade, at bestemme Bredden paa med mindre Regning og større Noiagtighed, end de andre saakaldte „To Høide-methoder“ — Fordels, som aldrig bør lades ubenyttede tilføes — findes som Problem 26 i min under Trykken værende Lærebog i den elementaire og nautiske Astronomie Pag. 147; den meddeles her i Archiv for Søværnet, for snarere at hændrage Søfarendes Opmærksomhed paa den. Af samme Grund meddeles længer nede et andet særdeles nyttigt Problem, ved corresponderende Solhøider at bestemme Længden og Bredden tillige.

Tegner.

Problem.

At bestemme Bredden ved to lige store eller næsten lige store Solhøider, observerede kort før og efter Culminationen, naar den forløbne Sandtid imellem Observationerne, Datum og Observationsstedets omtrentlige Beliggenhed ere bekjendte.

I.

At bestemme Bredden ved to lige store Solhøider, maalte i Nærheden af Meridianen.

Den halv forløbne Sandtid imellem Observationerne er Solens Timevinkel.

Regel.

1. Solens maalte Høide reduceres til Center-Centralhøiden (Probl. 10). Det halve Interval, Solens Declination til Observationsstedets Sandmiddag samt den omtrentlige Middagsbrede findes.

2. Dernæst beregnes Correctionen c , som skal adderes til Solens Center-Centralhøide for at faae Solens Center-Central-Meridianhøide, efter en af efterfølgende Formler:

a. $c = CT^2$ (Probl. 18, Formel IV);*

*) Henviisningen til Formlerne og Tabellerne gælder Lærebogen.

$$b. \log c = \log A + \log \cos p + \log \cos d + \log' \cos h$$

(Probl. 17, Formel XV);

$$c. \log c = \log \sin T + \log \cos p + \log \cos d + \log' \cos h + 5,31443$$

(Probl. 17, Form. XIII.);

$$d. \log \sin c = 2 \log \sin \frac{1}{2} T + \log \cos p + \log \cos d + \log' \cos h + 0,30103$$

(Probl. 17, Form. XII).

3. Solens Center-Central-Meridianzenithdistance og dens Declination adderes, naar de ere af samme Navn, subtraheres fra hinanden, naar de ere af modsat Navn, Summen eller Forskiellen er Observationsstedets Brede, der er af samme Navn som den Største.

Bemærk. Hvis der forandres Sted imellem Observationerne, hvilket bør undgaes, reduceres første Hoide til sidste Steds Horizont.

Salmindelighed vil Formel a kunne bruges, kun naar Timevinkelen er større end 13^m og Meridian-Zenithdistancen lille, bruges en af de andre Formler.

Exempel.

D. 24 Februar 1835, omtr. paa $7^{\circ}36'$ Nord Brede, $55^{\circ}25'$ E. B. Grw., befandtes, da Observationsuhret viste $9^h38^m50^s$, Solens Center-Centralhoide Øst for Meridianen at være $73^{\circ}36'$, Observationsuhret viste $10^h0^m0^s$, Solens Center-Centralhoide Vest for Meridianen at være $73^{\circ}36'$.

Observationsstedet uforandret. Find Breden.

Observationsstedets E. B. Grw.	<u>$55^{\circ}25'$</u>
i Tid	3^h42^m
Observationsstedets Skl. d. $\frac{3}{2}35$	<u>$0. 0$</u>
Silsvarende Skl. i Grw. d. $\frac{3}{2}35$	3^h42^m
Solens Syd Decl. S. Md. i Grw. d. $\frac{3}{2}35$	$9^{\circ}36'30''$
Correction for $3', 7$	<u>$- 3.25$</u>
Solens Syd Decl til Observationsmomentet	$9^{\circ}33' 5''$

Observationsuhr-Klokkeslettet.

1ste Observation	$9^h38^m50^s$
2den "	<u>$10. 0. 0$</u>
Intervallet	$0.21.10$
Halve Interval	$0^h10^m35^s$

Probl. 18, Formel IV	}	Tab. 27 A ($10^m 35^s$) . . . . . 112,0 Tab. 27 ($7^o 38'$ Nord Brede og $9^o 33'$ Syd Decl.) . . . . . $6', 4$
		Correctionen = $\frac{716'' 8}{100}$, eller:
		Dmtr. Correction . $0^o 12'$
		Solens Center-Centralhøide . . . . . $73. 36$
		Solens Center-Central-Meridianhøide . . . . . $73. 48 S$
		Solens Center-Central-Meridianzenithdistance . $16. 12 N$
		Solens Syd Declination . . . . . $9. 33 S$
		Observationsstedets Nord Brede d. $2^4 35$ Okt. $0^o 10^m 6^s 39' N$

II.

At bestemme Bredden ved to næsten lige store Solhøider, maalte i Nærheden og paa modsatte Sider af Meridianen.

Selvdelene af den forløbne Sandtid imellem Observationerne kan ansees for at være Timevinkelen til den halve Sum af Center-Centralhøiderne; thi:

betegnes Center-Centralhøiderne ved h og h' , de tilsvarende Timevinkler ved T og $T + t$, Center-Central-Meridianhøiden ved H , og det Antal Secunder, som Solen stiger eller daler i Minuten for eller efter Culminationen, ved C , saa er:

$$H = \frac{h + h'}{2} + C \left(\frac{T^2 + (T + t)^2}{2} \right) \quad (\text{Probl. 18, Form. V}).$$

Sættes nu:

$$H' = \frac{h + h'}{2} + C \left(\frac{T + T + t}{2} \right)^2, \text{ saa bliver}$$

Differensen imellem disse to Meridianhøider eller Feilen i Bredden, ved at antage halve Interval for at være Timevinkelen til halve Sum af de ulige store Høider, liig med

$$\frac{C t^2}{4} = \frac{\text{sv } 15' \cos p \cdot \cos d \cdot t^2}{4 \sin 1'' \sin (p - d)},$$

som ialmindelighed er en meget lille Storrelse; thi, da Maximum af C , naar Meridianzenithdistancen er 2° , er $56'' 2$, saa vil, naar Forskiellen imellem Timevinklerne

er 1^m , Feilen i Bredden ikke kunne overstige $0' 14'' 0$;

78° 16' 30", Observationsuhret viste 0^h 22^m 16^s, Solens Center-Centralhoide Vest for Meridianen 78° 17' 30".

Da første Hoide blev maalt, var Solen i misvisende N. 24° D, beholdne Cours og Distance imellem Observationerne $W. \frac{1}{4} N.$ 6,2 Dml. Find Bredden af sidste Observationssted.

Observationsstedets L. B. Grv. . . . . 30° 30'
i Tid . . . 2^h 2^m

Observationsstedets Skl. d. $\frac{3}{11}$ 35 . . . 0. 0

Tilsvarende Skl. i Grv. d. $\frac{3}{11}$ 35 . . . 2^h 2^m

☉ Syd Decl. S. Md. i Grv. d. $\frac{3}{11}$ 35 14° 56', 6

Correction for 2^h . . . . . + 1,6

☉ Syd Decl. til Observationsmomentet . 14° 58', 2

Solens første Center-Centralhoide . . . . . 78° 16' 30"

Corr. for Seil. = 6', 2 × cos 111° 11'. — 2.18

Solens reducerede Center-Centralhoide . . . 78° 14' 12"

Solens anden Center-Centralhoide 78. 17. 30

Halve Sum af Center-Centralholderne . . 78° 15' 51"

1ste Observation viste Uhret . . . . . 11^h 44^m 30^s

2den " " " 0. 22. 16

Intervallet imellem Observationerne 0. 37. 46

Halve Interval eller Timevinkelen . . . . . 0^h 18^m 53^s

I Tabel 29 til 18^m 53^s findes $A = 699,7$

log A 699,7 = 2,84491

log cos p 25 45' = 9,95458

log cos d 14.58 = 9,98501

log' cos h 78.16 = 0,69174

log c 2994" = 3,47624

$c = 0^{\circ} 49', 9$

Halve Sum af Solens Center-Centralholder. . 78. 15. 9

Solens Center-Central-Meridianhoide . . . . 79. 5, 8 N

Solens Center-Central-Meridianzenithdist . . 10. 54, 2 S

Solens Syd Declination . . . . . 14. 58, 2 S

Sidste Observationsstedes Syd Brede . . . . . 25° 52', 4 S,

da Skl. d. $\frac{3}{11}$ 35 omtr. var 0^h 19^m.

Problem.

Ved Chronometer og corresponderende Solhøider, observerede Kort før og efter Culminationen, at bestemme Længden og Bredden, naar Datum og Stedets omtrentlige Beliggenhed ere bekendte.

Paa lave Breder, hvor Solens verticale Bevægelse i Nærheden af Culminationen er stor, er Methoden, ved Chronometer og corresponderende Solhøider, at bestemme Længden paa, ikke alene meget nøiagtig, men tillige den hurtigste af alle Længdemethoder.

Med de samme corresponderende Høider og Intervallet imellem disse kan man tillige hurtigt og nøiagtigt bestemme Bredden efter Reglerne, anførte Pagina 147 Tegners nautiske Astronomie.

Peiles Solen paa samme Tid, som de corresponderende Høider maales, kan man ogsaa bestemme Magnetnaalens Misviiisning efter Reglerne, anførte ibid. Pag. 365; dog er denne Methode mindre god paa lavere Breder, fordi det er vanskeligere at peile Solen.

Ved Chronometer og corresponderende Solhøider, observerede Kort før og efter Culminationen, at bestemme Længden og Bredden.

Regelen for Observationen og Beregningen af Længden og Bredden.

1. Observationsuhret sammenlignes med Chronometeret kort før og efter Observationerne. 2. Kort før Culminationen maales Solens Høide og Observations-Uhr-Klokkeslettet noteres. Efter Culminationen, naar Solen har den samme Høide*), noteres

*) I fald man kun tager et Sæt corresponderende Høider, lader man Zderen blive staaende paa samme Høide; dog bør man, deels for større Nøiagtighed, deels for ikke at forseile Eftermiddags-Høiden, maale flere Høider, hvis enkelte Resultaters Overensstemmelse vil være en Prøve paa Nøiagtigheden. Biser der sig Differentser, maa man undersøge, hvilke af Observationerne, der ere mindre gode, udskyde disse og dernæst tage Middeltallet af de resterende.

Hvis Skibet forandrer Sted imellem Observationerne, da reduceres den førstmaalte Høide til det sidste Steds Horizont (23 Probl. Pagina 120) og Indexen stilles paa denne reducerede

atter Tidsmomentet efter samme Uhr. Medium af de noterede Uhrklokkesletter er Observationsuhr-Klokkeslet, svarende til Observationsstedets Sandmiddag. 3. Tidsæquationen og Solens Declination til Observationsstedets Sandmiddag findes, og den maalte Høide reduceres til Center-Central-Høiden ved Tabel 5.

Længden.

1. Til Observationsstedets Sandmiddag findes saavel Stedets tilsvarende Middelsklokkeslet, ved at anvende Tidsæquationen, som Greenwichs tilsvarende Middelsklokkeslet, ved paa Mediet af de noterede Uhrklokkeslet at anvende Observationsuhrets Stand mod Chronometeret samt Chronometerets Gang og Stand mod Greenwichs Middelsklokkeslet.

2. Dernæst er Forskiellen imellem Observationsstedets og Greenwichs Middelsklokkeslet, multipliceret med 15, Længden, som bliver Øst eller Vest, eftersom Stedets Middelsk. $>$ eller $<$ Greenwichs, og som svarer til det sidste Observationssted og Moment.

Breden.

1. Med det halve Interval imellem de corresponderende Høider beregnes Correctionen c , som skal adderes til Solens Center-Centralhøide for at faae Solens Center-Central-Meridianhøide, efter en af efterfølgende Formler.

a. $c = CT^2$ (Probl. 18, Formel IV);

b. $\log c = \log A + \log \cos p + \log \cos d + \log' \cos h$
(Probl. 17, Formel XV); eller

c. $\log c = \log sv T + \log \cos p + \log \cos d + \log' \cos h$
 $+ 5,31443$ (Probl. 17, Formel XIII).

2. Solens Center-Central-Meridianzenithdistance og dens Declination adderes, naar de ere af samme Navn, subtraheres, naar de ere af modsat Navn; Summen eller Forskiellen er Bredden, som svarer til det sidste Observationssted og Moment. (See Tegners Nautiske Astron. Pag. 147).

Høide, førend den corresponderende Høide maales; dog er det bedre at undgaae Stedsforandring, ved at lade Skibet ligge opbrast i den korte Tid imellem Observationerne.

T , p , d og h betegne Timevinkel, Brede, Declination og Høide.

Bemærkninger.

Jo mindre Tidsrummet imellem de corresponderende Høider er, desto bedre; dog bør Afstanden fra Meridianen være saa stor, at man ved Solens verticale Bevægelse kan nøiagtigt bestemme Tidsmomentet. Antages, at man, med en Høidedifferenti af 2' i 1^m, kan nøiagtigt bestemme Tidsmomenterne, som svare til de corresponderende Høider, saa har man at finde, enten Solens Timevinkel, eller Azimuthvinkel, naar dette finder Sted, og vilde denne Afstand fra Meridianen være Grændsen, indenfor hvilken Maalingen ikke bør foretages.

Betegnes Solens Høideforandring i Minuten før eller efter Culminationen ved C ; Timevinkelen ved T , da er:

$$T = 1^m + \sqrt{\frac{120''}{C}},$$

idet T er udtrykt i Tidsminuter og C i Buesecunder.

Er t. Ex. Bredden 23° og Declinationen 2°, begge af samme Navn, da findes i Tabel 27, med Argumenterne: 23° Brede og 2° Declination, C at være 5'', og folgelig

$$T = 1^m + \sqrt{\frac{120''}{5''}} = 5,9,$$

som er Solens Timevinkel eller Afstand fra Meridianen paa den Tid, at Solens verticale Bevægelse er 2' i een Tidsminut. Man maa altsaa i dette Tilfælde ikke maale de corresponderende Høider nærmere Sandmiddag end 6^m.

Betegnes Stedets Brede ved p og den Vinkel, som Solens Vertical danner med Meridianen, naar Solens verticale Bevægelse er 2' i een Tidsminut, ved A , da er:

$$\sin A = \frac{1}{7,5 \cos p} = \frac{\sec p}{7,5}.$$

Salmündelighed vil for Steder, som ligge imellem Equatoren og 40° Brede, Solens Høideforandring i een Tidsminut være imellem 2 og 3', naar Solen er i en Vertical, som danner en Vinkel af 10 til 12° med Meridianen. (See Tabel 30, Ampl. 78°).

Med Hensyn til de mulige Feil i de to corresponderende Observationsmomenter, da kan, naar Feilene falde til samme Side, kun disses halve Sum influere paa Resultatet, og, hvis Feilene falde til modsatte Sider og ere ligestore, da vilde de aldeles ikke have nogen Indflydelse paa Resultatets Nøiagtighed.

Man har i dette Problem antaget Solens Declination for at være constant i det lille Tidsforløb imellem Observationerne og liig med Declinationen til Observationsstedets Sandmiddag. Denne Antagelse er vel ikke ganske rigtig, dog vil den heraf flydende Feil i Længden eller i Bredden kunne ansees for aldeles Intet tilføes, efterdi den kun kan beløbe sig til nogle faa Secunder.

Vil man imidlertid have et fuldkomment nøiagtigt Længde-Resultat, da maa, paa Observationsuhr-Klokkeslettet midt imellem de ligestore Høider, anvendes Correctionen for Declinationsforandringen (Middags-Culminations-Correctionen) som er

$$= \mp \frac{d}{15} \left(\frac{\operatorname{tg} p}{\sin T} - \frac{\operatorname{tg} d}{\operatorname{tg} T} \right) = \mp D (A \operatorname{tg} p - B \operatorname{tg} d) \text{ (Nautisk Astr. Pag. 188).}$$

Feilen i Bredden, ved at antage Declinationen for at være constant og liig med Declinationen til Observationsstedets Sandmiddag, $= \left(1 - \frac{\sin(p-d) \cos T}{\cos h} \right) d$; men da $\frac{\sin(p-d) \cos T}{\cos h}$ meget nærmer sig 1, saa vil denne Feil i Bredden meget nærme sig 0 og selden kunne overstige et Par Secunder.

1. Exempel.

D. 24de Februar 1835, omtrent paa 7°38' Nord Brede, 55°25' E. B. Grv., da

Observuhr. viste 9^m38^s50^o, ☉ Høide Østf. Meridianen at være 73°24'

" " 10.0. 0, " " Best " " 73.24.

Chronometeret No. 20 Stand mod Greenwich M. Md. d. 1ste Februar 1835 var + 40^m10^s0, og dets daglige Gang + 5,4.

Ved Sammenligningen befandtes Chronometeret — Observationsuhret at være 5^m22^s31^o.

Diets Høide over Havets Overflade 14 Fod; Indexfeilen 0'. De corresponderende Høider bleve maalte paa samme Sted.

Sind Observationsstedets Længde og Brede.

Observationsstedets L. B. Grw.	Tidsæquationen.	Solens Syd Declination.
55°25'		
i Tid . . . . . 3',7	E. Md. i Grw. d. 2 ⁴ 35 . . . 13 ^m 33',7	E. Md. i Grw. d. 2 ⁴ 35 . . . 9°36'30"
Observationsstedets Effl. d. 2 ⁴ 35 0,0	Cor. for 3',7 . . . . . — 1,4	Cor. for 3',7 . . . . . — 3.25
Tilsv. Effl. i Grw. 2 ⁴ 35 . . . . . 3',7	Til Obsint . . . . . 13 ^m 32',3	Til Obsint . . . . . 9°33' 5"

Længden.

73°24'	9'38"50'	F. Md.	} Observationsuhr = Klokkeslet.
	10. 0. 0	E. Md.	
	<u>19.38.50</u>		
	9.49.25	Obsuhrkl midt imellem de ligestore Høider.	
+	5.22.31	Chr. — Obsuhr	
+	40.10	Chr. No. 20 Stand mod Grw. M. Md. d. 1/2 35	
+	2. 4	Chr. Gang i 23 ^d , 2	
	<u>3'54^m10'</u>	Greenwiche Mfl. d. 2 ⁴ 35, { da Observationsstedets Effl. d. 2 ⁴ 35 var . . . . . 0' 0 ^m 0'	
	0.13.32	Tidsæquationen + 0.13.32	
	<u>3'40^m38'</u>	da Observationsstedets Mfl. d. 2 ⁴ 35 var . . . . . 0'13 ^m 32'	
	3'40 ^m 38'	Tidsforskjellen imellem Greenwich og Observationsstedet.	
	<u>55° 91'</u>	Observationsstedets Længde B. Grw., da Effl. d. 2 ⁴ 35 var 0'10 1/2 ^m .	

Breden.

Obsuhr = Klokkeslettet.				
1ste Observation	9 ^h 38 ^m 50 ^s	Probl. 18 Formel. IV. {	Tab. 27. A (10 ^m 35')	112,0
2den = ...	10. 0. 0			Tab. 27 (7 ^o 38' N Br og 9 ^o 33' S. D.) {
Intervallet	0.21.10			<u>716^h,8</u>
Halve Interval	0.10 ^m 35 ^s	Correctionen	+	0 ^o 12
		Sol = Correctionen (Tab. 5. (73 ^h $\frac{1}{2}$ ^o — 14 Fod)	+	12
		Index Correctionen		0
		☉ maalte Høide		<u>73.24</u>
		Solens Center = Central = Meridianhøide		<u>73^o48' S</u>
		Solens Center = Central = Meridianzenithdistance		16 ^o 12' N
		Solens Syd = Declination S. Md.		9.33' S
				<u>6^o39' N,</u>

som er Observationsstedets Nord Brede d. $2\frac{3}{4}$ 35 Eff. 0^h10 $\frac{1}{2}$ ^m.

2. Exempel.

Den 3die November 1835 omtr. paa 25^o45' Syd Brede, 30^o30' L. B. Grw., befandt^s, da Observationsuhret viste 11^h44^m30^s, ☉ Høide Ost for Meridianen at være 78^o5' og i misvisende N 24° 0'.

Observationsuhret gif omtrent 4^m f. f. og Skibets beholdne Cours var B. $\frac{1}{4}$ N. 9, 8 Qvnl. i Timen; Diet 16 Fod o. S. D; Indexfeilen 0'; Chronometeret No. 21 Stand med Grw. M. Md. d. $\frac{7}{8}$ 35 var — 14^m20' og dets daglige Gang + 1^s,5. Ved Sammenligningen befandt^s Chr. — Obsuhr at være 1^h56^m6^s.

Reductionen.

☉ maalte Høide paa første Observationssted	78°5'
Correctionen for Stedsforandringen i omtrent 38 ^m , imellem 1ste og 2det Sted = 6',2 × cos 111°11' = - 2' ₄	<u> </u>
☉ tilsvarende Høide paa andet Observationssted	78°2 ₄ '
Da Observationsuhret viste 0 ^h 22 ^m 52 ^s , var ☉ Høide Vest for Meridianen	78°2 ₄ '

Find det sidste Observationssteds Længde og Brede.

Længde.

	Tidsæquationen.	Solens Syd Declination.
Obsstedets L. B. Grw. . . . . 30°30'		
i Tid . . . . . 2',0	☉. Md. i Grw. d. $\frac{3}{11}$ 35. 16 ^m 16 ^s ,9	☉. Md. i Grw. d. $\frac{3}{11}$ 35 14°56'35"
Obsstedets Eff. d. $\frac{3}{11}$ 35 0,0	Corr. for 2',0 . . . . . 0. 0	Corr. for 2' . . . . . + 1.34
Tilsy. Eff. i Grw. d. $\frac{3}{11}$ 35 . . . . . 2',0	Til Obsmt . . . . . - 16 ^m 16 ^s ,9	Til Obsmt . . . . . 14°58' 9"

☉	{	11'44 ^m 30 ^s	{	☉. Md.	} Observationsuhr: Klokkeslettet.
78°2 ₄ '	{	12.22.52	{	☉. Md.	
<u> </u>	{	<u>24. 7. 22</u>	{		

- 0. 3. 41 Observationsuhr-Kl. midt imellem de ligestore Høider.
- + 1.56. 6 Chr. — Obsuhr.
- 14. 20 Chr. No. 20 Stand mod Grw. M. Md. d. $\frac{29}{10}$ 35.
- +   21 Chr. Gang i 14^d
- 1'45^m48^s Grw. Mfl. d. $\frac{3}{11}$ 35,

23.43.43

da Obskedets Mfl. d. $\frac{2}{11}$ 35 var . . . . . 23^h43^m43^s2^h 2^m 5^s Tidsforskjellen imel. Greenwich og det sidste Observationssted.30° 31 $\frac{1}{4}$ Det sidste Observationssteds Længde Vest for Greenwich, da Eff. d. $\frac{3}{11}$ 35 var 0^h19^m,2.

Breden.

Observationsuhr: Kl.	
1ste Observation	11 ^h 41 ^m 30 ^s
2den "	12.22.52
Intervallet	<u>0.38.22</u>
$\frac{1}{2}$ Interval	0 ^h 19 ^m 11 ^s

☉ maalte Høide	78 ^o 2',8
Sol Correctionen (Tab. 5—78 ^o og 16 Fod)	<u>+ 11,9</u>
Solens Center-Centralhøide	78 ^o 14',7
I Tabel 29 til 19 ^m 11 ^s findes $A = 722^{\circ},1$	
log A 722 ^o , 1 =	2,85860
log cos p 25 ^o 45' =	9,95458
log cos d 14. 58 =	9,98501
log' cos h 78. 15 =	<u>0,69113</u>
log c 3085" =	3,48932
Correctionen 51'25"	<u>+ 51,4</u>
Solens Center-Central-Meridianhøide	<u>79. 6, 1 N</u>
Solens Center-Central-Meridianzenithdistance	10.53, 9 S
Solens Syd Declination S. Md.	14.58, 2 S
Det sidste Observationssteds Brede er	<u>25^o52', 1 S,</u>

da Eff. d. $\frac{3}{11}$ 35 var 0^h19^m,2.

Bierghaubigen anvendt af de Franske til Fartøis: Skyts og ved Landgang.

I vort forrige Hefte omtales den 12pdg. Bierghaubih som nu almindelig indført i den franske Marine, istedetfor Baads-carro-naden. Ved den sammesteds foreslaaede Organisation af Skibs-mandskabet, til at danne Landgangstroppe af 3 Baabenarter, er det berørt, at denne Haubih er monteret i en Baadsaffutage, men ved Landgang kan lægges i en Limonlavet, som Skibene bør være forsynede med til Brug ved saadanne Leiligheder. Tre Ammunitionskasser følge Piecen, baarne hver af 2 Mand.

I Annales maritimes for December, 1842, foreslaaes en Installation, hvorved Mandskabet, der er ansat til Piecens Betiening, reduceres fra 10 Mand til 6, og disse 6 Mand ere tilstrækkelige til dens Transport, hvor ikke Hest er at erholde.

Denne Indretning bestaaer i en Art af Træfadel (Pakfadel) til at lægge over den i Lavetten monterede Haubih, hvilken Sadel tiener til Leie for to Ammunitionskasser, en paa hver Side, som ved de nedenfor beskrevne simple Indretninger kunne fastholdes paa deres Plads under Transporten. En Krudtkasse placeres paa Limonlavettens Forstilling, og saaledes kan Piecen med dens Ammunition transporteres, enten ved Hjælp af en Hest, eller ved at lade den trække af de 6 Mand, der ere ansatte til dens Betiening.

Den nærmere Beskrivelse er følgende. Et Blik paa Tegningen er iøvrigt tilstrækkeligt til at forstaae den hele Indretning.

Uf Tegningen synes det, at Landaffutagen alene bestaaer i 2 Piul med en Axel, paa hvilken Haubihen lægges med den samme Blok eller Slæde, som tiener den til Baadsaffutage. Svantsen af denne Slæde forenes med Limonieren ved en Prottsbolt, eller maaskee ved to, en nemlig igiennem hvert af de to Tværstykker, der forene Limonierens Stænger og danne en Art Forstilling.

Sadelen, til Ammunitionskasserne er giort af stærkt Træ;

den bestaaer af to Sidevægge med Opstøring i Underkanten for Haubihens Tapper; disse Sidevægge ere forenede ved tre Tværstykker, der ere buede, for at passe over Haubihen. Sadelryggen dannes af to Vinkelstykker, et i hver Ende, som ere forbundne med et Længestykke. Alle disse Stykker ere stærkt forbundne med hinanden, ved Indtapninger og et passende Beslag af Jernskinner, saa at Sadelen faaer behørig Styrke uden at blive for tung for en beqvem Transport. Fra Sidevæggene staae paa hver Side to stærke Jernboiler eller Tapper ud i en ret Vinkel paa Sadelryggens straa Plan. Paa disse hvile Kasserne, naar de transporteres, og for at de ikke skulle glide frem eller tilbage er der, under Bunden paa Kassen, en Fodliste ved hver Ende af omtrent $1\frac{1}{2}$ To. Tykkelse, hvilken Fod tiener deels til at styrke Kassens Bund, deels til at støtte imod hine Jernboiler, saa at den ei kan glide frem eller tilbage i Leiet, hvor den desuden fastholdes under Transporten ved Surringstouge rundt om begge Kasser og det Hele.

Krudtkassen har sin Plads paa Limonierens Tværstykke, hvor den fastholdes, deels ved Endelister eller Fod under Bunden, som forhindre den fra at glide til Siderne, deels ved et Surringstoug imellem Hankene og ned under og omkring Lavestængerne, saa at Laaget frit kan aabne.

For at transportere den saaledes monterede Haubih med dens Ammunition ved Hjælp af Mandskabet alene, fordeles dette paa følgende Maade: Kanoncommandeuren træder ind imellem Stængerne, som han fatter med Hænderne og desuden bærer dem i en Sele over Skuldrene. Anden Mand til Venstre stiller sig udenfor Stangen, eet Skridt bagenfor Commandeuren, med venstre Haand paa Stangen og Hovedet stukket igiennem en Træksele med et Hagetoug, der er hugget i en Øfen paa Forstillingen. Første Mand til Venstre stiller sig eet Skridt bagenfor 2den Mand, med venstre Haand paa dennes Sele og med sit Hoved stukket igiennem en Træksele med Hagetoug, som er hugget i en Krampe paa Enden af Vælen. Mandskabet paa hoire Side er fordeelt paa samme Maade. Laderen tager Plads ved Hau-

bizens Munding, imellem Piulene, for at skyde efter, samt holde Die med Ammunitionskasserne og alt Dvrigt.

Kan man ofte stifte Mandskab, og selv ved at lade dem stifte Plads indbyrdes, er det paa denne Maade muligt at transportere Skyfset temmelig langt, uden Hjælp af Heste, om man ikke kan forskaffe sig dem og Veiene ere gode.

For at kunne transportere denne Landaffutage i Kartsierne, uden at belejre sig for meget, er det nødvendigt at den maa kunne stilles ad saa meget som muligt, og dog være simpel og hurtigt samlet igien. Disse Betingelser synes den i Frankrig brugte, efter Tegningen at domme, ogsaa at opfylde. De to Ammunitionskasser rumme hver 8 Projectiler. Udtræves et større Forraad, maa man naturligviis have Ammunitionsvogne og være sikker paa at finde Heste ved Landgangen. For Kanonbaade vil det ei være vanskeligt at finde Plads ombord til alle Rekviziter, og ved en Organisation, som den i vort sidste Hefte beskrevne, for Landgangsoperationer, maatte Installationer som de her forklarede kunne blive af megen Vigtighed.

Endnu er at beskrive en Indretning, som de Franse have, for at svække Reculen, naar Haubiken bruges paa Landjorden. Den bestaaer i et Stoptoug, hvormed man laaser Piulene. Det er et 4 To. Toug, som er omtrent 16 Fod langt og har et splødet Die i den ene Ende til at smoge om Fornavet af Piulet. Vil man laase Piulene, tager Anden-Mand til Høire Bugten af Touget, som han lægger over Kaperten og an imod Stillestruen, Diet rækker han til Venstre og Lampen til Høire. Første venstre Mand tager Diet under Axelen, bagfra og forefter, imellem Piulet og Kaperten paa sin Side, viser det op imellem de to øverste Eger (jantes) og smoger det om Fornavet (moyeu exterieur) Anden høire Mand haler derpaa Touget fivt og holder det fast med Haanden paa Stillestruen. Første høire Mand tager den talkede Ende, viser den under Axlen, agterfra og forefter, imellem Piulet og Kaperten paa hans Side, brækker det i Bugt og viser denne ud igiennem de to øverste Eger, smoger den om Fornavet og gjør Lampen fast med Halvstik om Egen. Piulene laase sig herved

strax under Reculen og Reculen bliver kun ubetydelig. Vil man aftage Laafetouget, skydes Haubigen lidt forefter, hvorved Touget slappes saameget at man kan faae det løst.

Undersøgelse om Marsagen til den engelske Chinafarers „Reliance“ Forlis i Canalen.

(Naut. Mag. Martis 1813.)

Det er ikke for at kaste nogen Skygge paa den afdøde Capitain Greens Minde, at vi indlade os paa at undersøge, hvad der kan have foraarsaget det beklagelige Forlis, ei heller er det af nogen forsængelig eller letsindig Bevæggrund; men vi finde det, som Udgivere af et offentligt Tidsskrift, en hellig Pligt imod Publicum, som et advarende Exempel for Andre, at fremstille et Forlis, hvorved et kostbart Skib og Ladning totalt bortkastedes og et stort Antal Mennesker fandt deres Grav i Volgerne. Skiondt vi ikke kunne dadle Capitainen for de Forholdsregler han tog umiddelbar for Catastrophen, er det umuligt at frikende ham for den tidligere viste Uforsigtighed, som bragte ham i Fare. Vi ere herved nødte til at sætte den Skaansel tilside, som Ulykken almindeligviis har Krav paa, thi kun ved en streng Undersøgelse og en upartist Fremstilling af alle Omstændigheder bliver Exemplet advarende og belærende for Andre. Netop et saa kostbart og velcommanderet Skibs Forlis er, ved den Opsigt det vækker, stillet til at fremstilles som et slaaende Beviis for, hvor bydende en Pligt det er for en Capitain, der løber Canalen ind vesterfra, ikke i ondt Veir, hverken om Dagen eller om Natten, men især om Natten, at staae langt ind uden at have en sikker Bredeobservation eller at have faaet sikker Kiending af Land.

Spvad man veed om Reliances Seilads, for Forliset, er usfuldstændigt og uden Sammenhæng; af det der er blevet bekiendt herom bliver det imidlertid muligt at følge Skibet paa

dets Bei fra Andvningen af Canalen og lige til dets Undergang, naar man nemlig sætter Alt sammen og i behørig Orden. Af et Brev fra Capitainen ved man, at han havde havt en besværlig og langsom Reise og havde længe kæmpet mod østlige Vinde, før han kunde komme ind i Canalen. Endelig faaer han vestlig Vind, men ledsaget af haardt Veir og Tynning, og en af Styrmandene siger, i et Brev til sin Vvder, skrevet 28 Timer før Ulykken: „Vi ere nu udfør Startpoint, tree vi; men da det har blæst meget haardt og været meget tykt Veir, have vi ikke været istand til at faae en Observation“. Her have vi paa een-gang Hovedarsagen til Forliset; andre Aarsager ere siden tilskødte og have bidraget dertil, som altid ved slige Leiligheder er Tilfældet.

Vi kunne antage, at det ovenanførte Brev har været skrevet Aftenen før Reliance forliste. Men lad os spørge, hvad vilde Capitainen paa et af H. S. Majestæts Skibe have gjort, i den Situation, hvori Reliance befandt sig, antagende sig at være under Start, usikker i sit Bestik, uden nogen Observation i de to foregaaende Dage, medens det blæste haardt med Tynning og Regn? Han vilde upaatviveligen ikke have holdt gaaende; han vilde roligt ligge bi snart den ene Bei over, snart den anden, holdende Loddet gaaende, og naar han fandt at Lodstuddene astog, som han enten nærmede sig den frænste eller den engelske Kyst, vilde han vende ud fra den, indtil han, enten ved Kiending af Land eller Fyr, eller ved en Observation, havde faaet Sikkerhed for, hvor han var. Saaledes, sige vi, vilde Chesen for en af vore Orlogsmænd have handlet, og vi kunne anføre et Exempel herpaa fra ikke meer end faa Maaneder siden, med en af vore mindre Orlogsmænd, der kom fra Ostindien. Den skulde til Portsmouth og havde god Vind, men havde ingen Observation, paa Grund af tykt Veir, og var usikker i sit Bestik. Den sølte sig frem med Loddet, indtil den fik Kysten fat, gjorde Land ved St. Catharines og satte saa sin Cours videre.

Vi have hørt sige, at Capitainerne paa vore Ostindiefarere stole saa meget paa deres Erfarenhed som Navigatorer og Sømand — og vi tilskaae at de fortjene det store Navn de have for udmærket Dygtighed — at deielden bryde sig om at logge,

men gisfe sig Farten til, og at de altid helde paa med en god Vind i Canalen. Men selv om de skulde forseile sig Assuran-
cen, eller komme for sildigt for gode Børspriser, ved at dreie bi
for en Klaring i Luften, til de have faaet Observation eller Land-
kiending, er det dog bedre, end at forlise et godt Skib og tilfætte
mange Menneffers Liv. Denne Uforsigtighed er det netop, som
vi lægge Capitain Green til Last. Vi antage gierne, at hans
Bestik var rigtigt; men han skulde ikke have holdt paaun der de
Omstændigheder.

Naar vi tage Efterretningerne om det ulykkelige Skib i den
Orden de bør tages, er den næste Kundskab, vi have om dets Sei-
lads, den, at det har praet en fransk Fisserbaad i Løbet af Dagen
før det forliste. En fransk Fisserbaad! Vorde ikke den Omstæn-
dighed, at de traf paa en fransk Fisserbaad i et saadant Veir,
have givet dem Formodning om, at de vare nærmere ved den
franske Kyst end den engelske? Havde Capitainen overveiet dette,
som han borde, skulde han strax have holdt Nord i og følt sig
frem med sit Lod, til han var kommen over under sin egen Kyst.
Men denne Advarsel agtede han ikke paa. Reliance praiede Vaa-
den for at faae at vide, hvor de vare, men Svaret kunde ikke
hores. Reliance kastede bi for at lade Vaaden komme paa Siden,
men Fisseren stod fra dem. Man har dadlet ham derfor, men
uden Grund, synes os; thi det er muligt, han ikke har forstaaet
Prainingen, og at lægge til Siden i et saa haardt Veir er baade
forbundet med Fare og Tidspilde. Advarselen var spildt og Re-
liance holdt Cours igien.

Skibet nærmede sig nu et Sted i Canalen, hvor Strømsæt-
ningen er yderst farlig, da baade Flod og Ebbe sætte et Skib
synder efter. Der er endnu en anden Aarsag til at bringe
Skibet synderfor sin Cours, det er Localattractionen af Compasfæt,
hvis største Virkning er med Ost og Vest=Courser.*) Vi have

*) At man ogsaa iblandt vore Koffardimænd begynde at troe paa
denne Localattraction — og det vil sige meget — sees af følgende
Extract af „Shipping Gazette“:

sagt, at Stromsætningen i denne Deel af Canalen er farlig. Tager man Capitain Martin Whites Kaart over Canalen ostent for Beachyhead, vil man finde, at Kysterne her ere saaledes oplyste, at der er intet Sted, hvor et Skib, i en Afstand af 5 Qvartmiil fra Land, ikke har et Fyr isigte, og med Undtagelse af et Stykke ved Merlimont (hvor Forliset skete) kan et Fyr altid have isigte i en Afstand af 14 Qvartmiil fra noget som helst Sted af Kysten. Et Blik paa et Generalkaart over Canalen vil vise, at hele Massen af Flodtiden, som kommer op vesterfra, sætter lige paa Kysten imellem Cap Grinez og Cayeur, som løber Nord og Syd, og det er let at see, at en stor Deel af den Vandmasse, som kommer vesterfra med Floden og møder den fra Nordsoen igiennem det snevre Stræde ved Dover kommende Flod, maa her danne en Slags Hvirvel, hvilket ogsaa Kaartet antyder.

En af dem, der offentligent have yttret sig om Reliances Forliis, fremsætter saa rigtige og sunde Bemærkninger om Navigationen i Canalen, at vi her ville anføre hans Ord. Efter at have omtalt og paa det varmeste anbefalet at lægge bi i haardt Veir imellem Beachyhead og Dungeness, siger han: „Jeg maa ogsaa her bemærke, med Hensyn til at det saa ofte hænder at Skibe blive forsatte over til den franske Kyst, at Uagtsomhed paa

---

Bridlington Decbr. 5te. „Capitain Alexander af Briggen Hannah af Guernsey, som har været paa Grund herudensfor, har armodet os om at bekendtgjøre, at han, ved at sammenligne sine Compasfer med Andres, siden han kom herind, har fundet, at de vise 2 Streger feil, idetvidt forarsaget af Attractionen af det Jern, han havde ombord til Ballast, og hvilken Misviisning han tilskriver at Skibet seilede paa Land i tykt Veir.“

Liverpool, Decbr. 21. „Briggen Commerce, Morgan, af og fra Drogheda, ankom her den 12te; den har den 8de mødt Skonertern Autumn af Scarborough, fra London bestemt til Marseilles, omtrent 20 Qvartmiil Ost for Lambay, St. Georges Canal, og maatte forsyne den med et Compas, da dens egne vare ubrugelige, som de troede, paa Grund af Ladningens Attraction, da den var lastet med Jern og Staal.“

Stremsætningen er altfor hyppig Marsagen hertil, og at de sætte deres Cours for sydlig. Vel er det mig bekiendt, at mange Captainer ere saa fornuftige og saa forsigtige at dreie bi itide; men der gives ogsaa mange som lade staae til og komme i største Fare; de snakke siden om Forsættelse og ligesom giøre sig til af den Fare, de ved egen Ukyndighed og Uforsigtighed have bragt sig selv i. Jeg vil blot spørge enhver sindig og erfaren Sømand, om det ikke, naar han giæser sig at have lobet Distancen ud til Høiden af Beachyhead, og maastee ikke har seet Land eller Fyr hele Canalen op, er paa Tiden at mindste Seil og lægge bi til Dagen, tage et Lodstuds nu og da, have sine Ankere og Touge fuldkommen klare til at lade Ankeret falde og Altting fuldkomment parat til hvad der kan møde? Mange Captainer tænke ikke paa disse Ting før Løtsen kommer ombord; men de handle i mine Tanker uforsvarligt."

Om Reliances videre Seilads er nu Intet bekiendt før henimod Midnat, en Timestid eller saa før Ulykken skete. Den dreiede ikke til, da den giæsende sig at være tværs af Beachyhead; og havde den været ostefor Startpoint, da Styrmanden skrev sit Brev 28 Timer før de strandede, maatte den have lobet omtrent 180 Qvartmile for at naae Stedet hvor de forliste. Det berettes, at Loddet har været holdt stadigt gaaende i 2 Dage; men skiondt Capitainen kunde stufes af Dybderne, borde Vundens Bestaffenhed, Gruus paa den franske Side og Sand med brukne Skiel og Steen paa den engelske, have viist ham, at han var for sydlig i Farvandet. Loddet holdtes gaaende, siges der, men hvor længe imellem hvert Lodstuds nævnes ei, en vigtig Ting, hvor Talen er om Lodning. Det er oplyst, at Coursen efter Midnat var D. t. N. Efter Distancen imellem Merlimont og Start og Tiden fra Styrmandens Brev og til Forliset, har Skibet lobet imellem 7 og 8 Miles Fart. Det er ogsaa oplyst, at Flodtiden var netop begyndt da Skibet forliste, hvoraf følger, at Skibet paa de sidste 50—60 Qvartmile maa have seilet imod den hele Ebbe, og da det har havt den paa Vagbords Boug, er det blevet sat synderester af den. Vi kiende ikke, hvad Cours Re-

liance har styret hele denne Tid; men da det har troet sig at staae op under og fri af Beachyhead, maa dets Cours have været D. t. S. omtrent. Hvad Coursen siden end har været, da det kom østligere, mod Slutningen af Førstevagten, vil det i ethvert Tilfælde være forsat sydester.

Zommermanden paa Reliance, som blev frelst, har udsagt, at Veiret var saa tykt, at de ikke kunde see Fyrene, og kort før de stødte havde de netop loddet og sandt da 6 Favne Vand og at der løb en meget stærk Strøm; strax efter dybnedes det til 17 Favne. Dette maa have været den Grund som i Raartet kaldes Bassure. Denne Forklaring hæver enhver Tvivl om Reliances Cours. Det maa have gaaet over Banken og faaet 17 Favne omtrent 8 Qvartmiil N. t. S. fra det Sted det strandede paa og hvorfra et Løb af omtrent 4 Qvartmiil vilde bringe Skibet indenfor Synskredsen af Fyrene paa „Haut Banc de Berck“ og „Point Touquet“, i Staples Bugten. Og det er mærkeligt, at i saadant Veir, som Reliance havde, ere disse Fyre de eneste „kort Afstands“ Fyre, som kunne sees paa cengang her paa denne Deel af Kysten. Men ved at staae østerefter vilde et Skib snart efter ogsaa faae Fyret paa Point Cornet isigte. Det var, nærmende sig denne Deel af Kysten fra Bassure Sand paa en D. N. D. Cours, at vi forestille os Reliance, da Fyrene saaes. En almindelig Glæde udbredtes i Skibet da Fyre saaes. Matrosen O'Neill siger i sin Forklaring; „de havde overordentligt tykt og disigt Veir i flere Dage forud, og en Fredagen mindskede de Seil og Loddet holdtes gaaende. Kl. 12½ om Ratten varstøede en af Mandskabet, ved Navn Thomas, som havde Udkik, at han saae Fyre, og strax efter kunde flere af Folkene tydelig see dem baade om Styrbord og Vagbord. Anden-Styrmand Green havde Vagt og sagde, at Fyrene paa luv Voung vare Skibsfyre. Han tilføiede: „Hurra Gutter! Fyret tøers i Lø er Dungeness; imorgen tidlig ere vi i Downs.“ De styrede derpaa Nord og troede de styrede for Downs. Coursen var fra Kl. 12 D. t. N.“

Det berettes ogsaa, at Capitain Tucker troede fra Mesantvandet at see Fyr. I den Stilling, vi antage Skibet at have

været i, er der ingen Tvivl om, at Fyret om Styrbord eller til Luvart jo har været det paa „Haut Banc de Verck" og det om Vagbord Point Touquet Fyr, ved Indløbet til Canche-Floden.

De styrede derpaa Nord, hvilket bekræftes af Raabet: „Fyr ret forud, Fyr agterud!" Boulogne Gazette siger: „I samme Dieblif, da Lodhivoren raabte: „6 Favne", klarede det op og mange Stemmer raabte: „Fyr forud, Fyr agterud!" hvorfra man maa slutte, at der ogsaa høves 6 Fod Vand nærved Land, ligesaavel som paa Basfure-Grunden.

Naar vi betænke, at Fyret om Vagbord, da Reliance stod ind mod Kysten paa en D. t. N. Cours, blev taget for Dungenes Fyr og det om Styrbord for et Skibsfyr, lader det sig kun forklare, hvorfor Coursen forandrede sig til Nord, at det er skeet for at staae nærmere ind mod Dungenes for at faae sikker Kiending af det. Et Skib, som kommer vesterfra og venter at faae Dungenes ifigte, for det er D. t. N. en meget god Cours, og med Undtagelse af de 6 Favne paa Basfure Banken kunde det gierne være saa nær inde i den vestre Bay, at det kunde have accurat de samme Lodstod som Reliance havde. Og naar man betænker, at intet Land var seet siden Skibet kom ind i Canalen, og at de i flere Dage ikke havde haft nogen Observation, maa man tilstaae, at dets Bestik har været temmelig accurat; sandt nok! det var nogle og tredive Qvartmiil ude af sin Brede og 25 af Længden; men det var Strømmens og maaskee ogsaa Localattractionens Skyld.

Capitain Green maa sikkert være bleven forundret over de 6 Favne han fik og de Lodstod som kom efter; men han var saa sikker paa, at det Fyr han antog for Dungenes virkelig var det, at han kort efter Kl. 1 gav Ordre til at vende for Veiret rundt. Dette var det afgjørende Dieblif. Havde Reliance — om den virkelig, som der berettes, stod Nord i under klobrebende Mersseil — blot staaet nogle faa Minuter længer denne Cours, vilde den have faaet Fyret i en saadan Direction, at Capitainen vilde diebliffelig være revet ud af sin Wildfarelse, selv om Loddet ikke havde gaaet, hvilket vi have en Tvivl om.

Man seer heraf, hvor let man kan bedrage sig selv ved altfor stor Tillid til sit Bestik: Fyret paa Styrbord Side kunde ikke være andet end et Skibsfyr, sagde man, fordi det andet om Bagbord skulde og maatte være Dungeness; men selv den dristigste og meest erfarne og dygtige Navigateur maa, i et Farvand som Canalen og under Omstændigheder som de her foreliggende, tage alle Muligheder i Beregning, selv dem der grændse til Umulighed; hurtigt og bestemt giennemløbe dem i Tankerne, i et kritisk Øieblik som dette; med en for alle Tilfælde beregnet Forsigtighed staae sig sikker Kiending af hvad han faaer isigte, og forst naar han har faaet denne vide sig sikker. Endnu efter denne ulykkelige Bildfarelse kunde Reliance have frelst sig; Vinden var rum nok endnu for at den kunde have klaret sig ved at staae nordover — men Forsynet havde anderledes bestemt det!

Det maa erindres, at Flodtiden havde begyndt at sætte ind mod Kysten, hvorved Skibets Stilling blev endnu mere farlig. Den ulykkelige Ordre gaves: de gaae iværk med at vende; og neppe er Skibet kommet rundt, før det hugger. Stødet maa have været frygteligt; den Mand der stod til Rors, Munroe, som var iblandt de Reddede, beskriver det som i høieste Grad voldsomt: „Stødet giennemfoer alle mine Lemmer — siger han — ligesom om jeg havde grebet om en Electrifeermaskine.“

Vor Hensigt med denne Undersøgelse er, at indstærpe hver den, der er betroet Skib at fore, Forsigtighed. Vi have her Exemplet for os af et herligt Skib, med en kostbar Ladning og fuldt af Mennesker, kommende ind fra det atlantiske Hav i et snevert Farvand og holdende paa midt i Storm og Tøfning uden ringeste Kiending af Land eller Berigtigelse af Bestikket ved Observationer; et fransk Fisserfartøi passerer det forbi som et advarende Syn — det agter ei derpaa og bliver ved at holde paa; Fyre sees, og den overmodige Selvtilid veed at forklare sig det Modsigende i disse Fyres Direction, ved at antage det ene af dem for et Skibsfyr — blot et Glimt af Tanken om Muligheden af at kunne feile, og Skibet havde endnu kunnet være frelst;

men, nei, det er forloren og over hundrede Mennesker ere beredte en Grav i Volgerne.

Man har gjort den Bemærkning, som vi finde fuldkommen rigtig, at den engelske Canal er ligesaa godt oplyst som „Regents Street“ eller en anden af de bedst oplyste Gader i London. Der er ikke nogen Vanskelighed i at lobe et Skib igiennem Canalen; ingensomhelst, vaastaae vi, for en forsigtig Sømand. Lad det blæse saa meget det vil en heel Maaned igiennem, med Tynning og usigtbart Veir, som det Reliance havde: hvad Vanskelighed er der i at kaste et Skib hi, nord og sydover, med Opmærksomhed paa dets Drift, paa Strømmen, paa Dybder og Lodstod som det nærmer sig Landet paa begge Sider? Med disse nødvendige Forsigtighedsregler og dem, vi ovenfor have citeret efter en anden Forfatter, kan et Skib godt vogte sig og holde sig beredt til at benytte et Dieblis Opklaring, naar Land eller Fyr kan faaes Kiending af; men ikke at lobe paa i Blinde. Havde Reliance ankret da den fik Fyrene at see, istedetfor at holde gaende, vilde den ogsaa kunne have været reddet.

Efter en Beretning om Forliset i Annales maritimes var Skibet Reliance af 1550 Tons eller omtrent 650 Commercelæsterns Drægtighed; den havde en Besætning af 70 Mand, og der var 47 Passagerer ombord, hvoriblandt en Capitain Zucker af den engelske Marine. Den kom fra China og havde en Ladning inde, bestaaende af 26,500 Kasser The samt forskellige andre Artikler. Stormast og Fokkemast gik overbord kort efter at den havde stødt. Alle Fartøier paa en Jolle nær vare knuste eller bortstyllede af Søerne. I denne Baad forsøgte 12 Mand at frelse sig; men neppe vare de komne 500 Alen fra Skibet, før en Sø fyldte den og alle druknede. Af de 117 Mennesker blev kun 7 Mand reddede.

Om Organisationen af Landgangs Corps fra en samlet Søstyrke, med specielt Hen- syn paa den danske Marine.

(Af Kæmperre og Captain Steen Dille.)

Den Artikel i 6te Hefte af dette Tidsskrift, som afhandler dette Emne, tilligemed den Udvikling af dets mulige Anvendelse for os, hvormed den ærede Udgiver har ledsaget den, maatte i hoi Grad interessere den danske Sø-Officier. Vor Flaade, saavel den der seiler, som den der roer, er et i Sandhed saa kostbart Forsvarsmiddel, og bliver nutildags i Almindelighed betegnet som et for Staten saa byrdefuldt Apparat, at enhver Bestræbelse for at udvide dens Virkekræds, for at paavise hvad Nytte der kan drages af den i Farens Dieblit, er et fortienstligt Arbejde. Vi bør derfor vide den ærede Udgiver megen Tak, for at have gjort det første Skridt i en for os — i det mindste for Tiden*) — fremmed Retning. Det være mig tilladt ogsaa at yde min Skiærv til Behandlingen af denne Gienstand.

Allerede i 1820 og 21, da jeg første Gang var i fransk Tjeneste, saae jeg et Landgangs-Compagnie organiseret i et fransk Linieskib. Det var imidlertid ikke andet end et vist Antal Folk, (jeg troer 150 Mand af 630 Mand's Besætning) som vare udtagne af de forskjellige Delinger af Mandstabet, bevæbnede med et Gevær, og som fortrinsviis lærte Gevær-Exercitien. Intet tydede paa videre Organisation til Udførelse af Landgang, endmindre blev denne nogensinde søgt.

I 1823, under Cadix Blokaden, havde alle Linieskibe og Fregatter et vist Antal Folk disponible, deels til Landgang, deels til Besættelse af dem adjungerede Kanonbaade. Jeg havde dengang ikke Tid, og sandt at sige tænkte jeg vel heller ikke paa,

*) Under Krigen vare ved flere af vore Kanonbaads-Stationer Mandstaberne indøvede til Landgang; det er mig ubekendt om nogen egentlig Organisation til Samvirken af de landsatte Folk var paatænkt.

at underrette mig om, hvorledes de andre Skibe havde det, eller om nogen eensartet Organisation fandt Sted for hele Flaaden. Kun veed jeg, at i Fregatten *Hermione* havde vi, af 350 Mand's Besætning, 60 Mand Landgangs-Folk, samt 30 Mand Reserve, bevæbnede med Skibets Haand-Armatur. Disse Folk besatte to Kanonbaade*), som vare os anviste og som havde deres Station og Depot hos os. De samme Folk vare bestemte til at støde til Armeen, da vi skulde have gjort Landgang paa Ven Leon. Da Linieskibene *Centaur**)* og *Trident* samt Fregatten *Guerrière* angreb Fortet St. Petri, laae deres svære Fartøier klare i Lø af dem, til at indtage Landgangs-Compagnierne, med hvilke man var tilfunds at storme dette Batterie; men da det strøg besatte de det strax, indtil Landtropperne kunde overtage det.

Jeg formoder, at de Officierer, som have tient i Frankrig, ville ligeledes erindre, at have seet Landgangs-Compagnier mere eller mindre vel organiserede, i de Skibe hvor de have tient.

At organisere en Deel af sit Mandskab til Landgang er altsaa ikke nogen ny Idee. Men det Originale, hvorfor vi skyld den franske Forfatter Erkiendelse, er Tanken om, at opstille et System, hvorefter de fra en Flaade eller Eskadre landsatte Folk kunne komme til at danne et samlet Corps, under en sælleds Overcommando, organiseret saaledes at det i sig selv, med Undtagelse af det umulige Cavalerie, indeholder de militaire Elementer, hvoraf et saa stort Armeekorps bør bestaae, og folgelig at give en Bestemmelse for, hvor stor en Deel af ethvert Skibes Besætning der kan og skal indlemmes i Landgangs-Corpsen, og af hvilke Elementer dette skal bestaae.

Men ligesom dette ikke har nogen Hensigt uden i Krigstid, eller i al Fald hvor krigeriske Demonstrationer udfordres, saaledes kan det heller ikke bringes til Udførelse, uden hvor Krigsbeman-

*) Spanske Fartøier, Feluccer og andre Kyskibe, som vare tagne, og bleve indrettebe af Flaadens Tommermænd i St. Lucar Havn hvorefter monteredes med 18pdg. Kanoner fra Skibene i Flaaden.

**) Efter denne Affaire fik den Navnet le Santi Petri.

ding have ombord. En Orlogsmænd har i sin Fredsbemanding kun det nødvendige Mandskab til sin Manøvre og sit Forsvar; at ville berøve den nogen betydelig Deel deraf, vilde være at compromittere dens militaire Existence, maaskee endog dens Sikkerhed.

Forsaavidt som man altsaa i et Skib med Fredsbemanding vilde organisere et Landgangs-Compagnie, da kan det kun betragtes som en Dvælse, en Vestkæstigelse for Mandstabet. *) Om et System for Samvirken af flere Skibes Landgangs-Compagnier kan der i dette Tilfælde aldrig blive Tale.

Pos os vilde Organisationen af Landgangs-Corps blive at betragte under to Categorier, nemlig for den seilbare Flaade, og for Koffotillen. Det er den sidste som den ærede Udgiver er gaaet ind paa, i det han til Oversættelsen af den franske Forfatters Arbejde har knyttet et Udkast til en saadan Organisation for vore Kanonbaade, under Forudsætning af, at denne Deel af vort Søværn, skulde bestaae af 80 Kanon-Chalupper og nogle Joller, og deles i fire Hoved-Afdelinger, hver paa 20 Chalupper.

At Koffotillen isærdeleshed egner sig til at afgive et velorganiseret Landgangs-Corps, vil indrommes af Enhver der vil sætte sig ind i Forholdene. Her er en meget betydelig Mandstyrke, langt større end der behøves til Kanonerne's Betjening; sandsynligviis vil der findes endeel Soldater paa hver Chalup; den fører altsaa med sig, saavel i Qvantitet som i Qvalitet, Stoffet til et Landgangscorps. De ere lidet dybtstikkende Fartøier, som

*) I denne Hensigt var det, at der ombord i Fregatten Bellona paa dens sidste Tocht til Syd-Havet var organiseret et Landgangs-Compagnie, bestaaende af 52 Mand, nemlig:

- 2 Officierer.
- 1 Docter.
- 1 Ud. Off.
- 1 Tambour.
- 1 Hornblæser.
- 10 Soldater.
- 32 Matroser.
- 1 Officier-Oppasser.

med deres svære Skjts kunne roe ind under en Kyst, rensse den for Fiender ved en formidabel Ild, og derefter kaste deres Landgangs-Corps i Land fra alle Vaadene paa eensgang.

Med Hensyn til den ærede Udgivers Skizze til et saadant Corps's Organisation, da skal jeg kun bemærke, at da sandsynligviis en Deel af Corpsset vil komme til at bestaae af Soldater, saa kan og bør Armeens tactiske Inddelinger alene lægges til Basis; endvidere, hvad angaaer Artilleriet, at det stundom kan blive vanskeligt at faae Piecerne i Land, da Kanon-Chalupperne ikke føre Fartøier med sig, som kunne bære dem, og selv stikke 4 Fod og derefter, saaledes at de som oftest ikke ville kunne lægge lige til Land.

Men ved at tænke over dette Gemne, er jeg kommen til at betragte Sagen fra et andet Standpunkt, som jeg vil forsøge at udvikle mig over. Jeg tilstaaer det; — det skeer ikke uden en vis Ungsteligbed — thi jeg er kommen til et Resultat, der er afvigende fra de for Tiden bestaaende Ansuelser; men, i det Haab at jeg skal kunne støtte min Mening paa Grunde, der ikke ere aldeles uden Bægt, vil jeg komme frem med hvad jeg har at sige, om ikke for andet, saa for en muligt at fremkalde en Udverling af Ideer over en, for vort Fædrelands Forsvar, saa hoist vigtig Gienstand.

Den aabne fladbundede Kanon-Chaluppe, bevæbnet med en lang 24pdg. eller en 60pdg. Bombekanon for, en dreieende 24pdg. agter, er bemanded med 64 Mand. Med denne Styrke betienes $\frac{1}{3}$ af et Linieskibs underste Batterie eller 10 Stkr. 30pdg. Kanoner; den er $\frac{1}{2}$ af en 46 Kanon Fregats fulde Bemanding, $\frac{1}{2}$ Delen af en 20 Kanon Corvets, $\frac{2}{3}$ af en Brigs paa 12 à 14 Stykker 18pdg. Canoner.

Disse aabne Fartøier kunne ikkun bruges i stille Veir. Saa snart det blæser saa meget, at et Seilskib kan løbe stærkere Fart end de kunne roe, det vil sige 3 à 4 Miles Fart*) saa ere de

*) Med stille Veir kunne Kanon-Chalupperne roe indtil 5 Miles Fart; men saasnart der kommer nogen Brise, og altsaa Skvalp, formindskes deres Fart strax.

ikke længere Herre af den Afstand de ville ligge paa — ikke at tale om, at de da kunne blive seilede isænk af en Brig. Kanon-Chaluppen kan, for at undgaae Seilskibet, roe lige op i Vinden; men da den sandsynligviis ikke har søgt Fiendens Nærhed uden med Stille, saa kan det vel hælde sig, at den nye Vind bringer den i Læ af ham, og at altsaa Kongen ret op i Vinden, bringer den ret op i Fiendens Ild.

Men ikke alene fordrer Kanonbaadene Stille: de behøve ogsaa smuldt Blande for at kunne virke med Kraft. Enhver nok saa ringe Bevægelse af Søen har Indflydelse paa det lette Fartoi, og gjør dets Skud usikre.

Da de fornemmeligst skulle bringes frem ved Roning, saa bør de være saa lette som muligt og ikke belembes mere med Bagage og Proviant, end strengt nødvendigt.

Det er altsaa indlysende for enhver Somand, at Hoved-Betingelserne for Kanonbaadenes offensive Benyttelse, bliver stille Veir, smuldt Blande, og en nogenlunde sikker Retraite, enten til Havn, eller paa grundt Blande, i Tilfælde af opstaaende Kuling. Vore Fartøier, især Belterne, frembyde disse Localiteter i en temmelig tilfredsstillende Grad; men saa langvarigt Stille, som der behøves til Kanonbaadenes Angreb og dettes heldige Udfald, er hertillands høist usikkert.

Som Defension indrømmer jeg Kanon-Chalupperne storre Gavnlighed, i det jeg antager, at en sluttet Front af disse Fartøier, dannende saa at sige et mobilt Sø-Batterie, kunne, ved en skionsom Disposition og kraftig Betiening af deres svære Skjts, være en angribende Fiende til betydelig Skade. Men deels antager jeg, at en Fiende, som har en Flaade, og som for Alvor vil angribe et saadant Punkt, hvor man har fundet det passende at stationere en Division Kanon-Chalupper, vil nok vide at stille en saadan Styrke imod dem, og at tage Omstændighederne med Vind og Veir saaledes i Agt, at disse Fartøier ingen synderlig Hindring kan være; deels antager jeg, at Kanon-Chalupperne, under disse Forhold, med Held kunne remplaceres af Kanon-Toller, Fartøier, der føre samme Skjts, og i stille Veir roe lige saa

godt som Kanon-Chalupper, medens de kun udkræve en Trediedeel af disses Bemanding.

Men Hoved-Indvendingen, imod den udtrakke Brug af Roflotillen, bliver dog den sig stedse udvidende Anvendelse af Dampskibe, som, deels armerede til selvstændig Virksomhed, deels blot agerende som Auxiliaire til Seil-Krigsskibene, ved at buxere disse, ville i en kommende Søkrig faae en afgjørende Indflydelse. Kofartsoiets Fordeel over Seilskibet, i stille Veir, bliver herved tilintetgjort. Det er jo indlysende, at en Fiende, som vover sig ind i vore Farvande, enten fordi han vil angribe os, eller fordi han skal derigennem, vil være ledsaget af Dampskibe. Han vil altsaa stedse være istand til at komme igiennem Vandet med ligesaa stor og større Fart end Kanon-Chalupperne; mere behøves ikke, for at paralisere ethvert Angreb af disse. Det er vel sandt, at en eneste Kugle i et Dampskibs Maskineri sætter det ud af Stand til at bevæge sig; men et buxerende Dampskib har ikke nodig at udsætte sig synderlig for sin Fiendes Ild; det slæber nemlig i dette Tilfælde ved at tage Buxertouge fra Siden, og holder sig saaledes temmelig i Læ af det Skib det bringer til Angreb. Desuden, skulle vi beregne Chancen af Kuglernes Træf, saa maae vi ikke glemme, at en eneste Kugle kan sænke en Kanon-Chaluppe, eller gjøre den ubrugelig, ved at borttage en Række Arer. Er det Dampskibet selv, som angriber Kanon-Chalupper, saa er det jo vel endeel udsat; imidlertid skal jeg herved bemærke, for det første, at Fordelen kun er paa Kanon-Chaluppernes Side saalænge de holde sig aldeles paa det Defensive, og i saa Tilfælde kunne Kanon-Joller udrette det Samme; for det andet, at et kraftigt armeret Dampskib, løbende 10 Miils Fart, behøver kun 5 Minuter til at gienneumløbe Afstanden imellem ham og hans Fiende, fra det Dieblik den første Kugle fra Kanonchalupperne kan række ham til han seiler dem isænk, i hvilken Tid hvert Fartoi i det Høieste kan gjøre 2 à 3 Skud. Træffer, i disse fem Minuter, ingen Kugle hans Maskineri, og Kanonbaadene have holdt Stand, og ikke ere flygtede ind paa grundt Vand, saa er Dampskibet aldeles deres Herre. Han kan løbe dem isænk, bruge sine Side-Kanoner

og sine treiende Kanoner paa dem, affixere dem fra Land, og 120 Mand, som er dens sandsynlige Besætning, ville da have giort det af med 500 Mand, som er 8 Kanonbaades Bemanding.*)

Og dette er endda kun Dampstibene, saaledes som vi nu almindeligviis have dem. Men hvis man betragte de Kæmpestrid, hvormed Dampstibs-Farten har udviklet sig, og de Forbedringer, som daglig foretages dermed, uden at gribes af Tanken om, at den, saare langt fra at være paa sit Høieste, endnu vil være underkastet Forbedringer og Fuldkommenheder, som ville have den næst afgjørende Indvirkning paa en kommende Søkrig. Jeg skal her blot pege hen til Dampens Anvendelse paa Archimedes-Skruen, for at sætte Dampstibene i Bevægelse. Bringes dette til Udførelse i det Store, saa vil Dampstibenes Bevægning overgaae til at blive Sidebevægning, ligesom Seilstibenes, eller med andre Ord: Krigsstibene ville erholde en Damp-Maskine med Archimedes-Skrue ombord, som, liggende under Vandet, vil være sikket mod fiendtlige Kugler, og som vil gjøre Skibet bevægeligt under alle Forhold.

Men, for ikke at gaae længere end til hvad vi kende og have nu, er der da nogen grundet Anledning til at haabe, at Kanon-Chalupper kunne afgive noget tilbørligt Forsvar for vore Kyster, i Forhold til den store Bekostning deres Besætning vil medføre? Til 80 Kanon-Chalupper behøves 5000 Mand. Jeg for mit Vedkommende antager, at fiendtlige Seilstibe, i Forening med Dampstibe, ville enten paralyseres Kogotillens Virkning, ved at blokere den i dens Stationer, eller odelægge den hvis den kommer til Søes. Og til dette Resultat er jeg kommen, uagtet jeg ingentunde har ladet ude af Betragtning, at ogsaa Kanon-Chalupperne kunne blive assisterede af Dampstibe. Vel ere Kanonbaadene derved giorte endel mobilere og have større Chance for at reddes, naar der kommer Vind, men her maa det bemærkes, at Argumentet hentet fra, at Dampstibet paralyseres i sin Virkning, ved en eneste Kugle i sit Maskineri, er nu ligesaameget

*) Den ærede Udgivers Forudsætning.

imod os som for os.*) Spørgsmaalet bliver da om, hvo der bevæger sig hurtigst, enten Dampskibet som slæber et enkelt Krigsskib, eller det der slæber et Antal Kanonbaade? Svaret er simpelt: det kommer an paa hvilket Dampskib der har den største Kraft i Forhold til hvad det skal slæbe. Men det Dampskib, der skal gjøre Kanon-Chalupperne tilbørlig Nytte, maa kunne slæbe dem ind paa saa grundt Vand, som de selv kunne befare. Det maa altsaa ikke stikke mere end 4 à 5 Fod, og kan altsaa ikke blive noget betydeligt Fartoi, som Krigsskib betragtet, ei heller kan det ventes at blive af nogen synderlig Hestekraft, naar det ikke er et Jern-Dampskib. Det er endvidere indlysende, at et Dampskib, som slæber et enkelt Krigsskib, er mindre belempret end ved at slæbe flere Kanonbaade, der, ved at fortoies den ene til den anden, ville danne en hoist belemprende Hale for de burende Fartoi.**) Dette maa giælde, hvad enten man betragter Kanon-Chalupperne som et blot Søværn, til at forsvare en Havn, til at hærcellere en i vore Farvande indtrængende Fiende, — eller man vil anvende dem til et Forbindingsmiddel imellem Land- og Søværn, til Transport af Tropper fra en Kampplads til en anden, til at assistere Flaanbevægelser, at hærcellere en langs Kysten fremtrængende Fiende. Er der en Fiende i Søen, saa har han sandsynligviis Dampskibe hos sig, og Kanon-Chaluppernes Virkning er da lammet; er der Ingen, saa bliver Kanon-Chalupperne, som blot Transportmiddel, et temmelig kostbart Apparat. Jagter og andre Kystfartoi, assisterede af armerede Dampskibe,

*) En vulnerabel Side ved Dampskibet, som vi, forunderligt nok, ikke have seet omtalt af Noget, er dets Eskorte. Bliver den stød overbord, maa Ilden slukkes og Skibet er immobil; og at den kan stydes overbord er der vel neppe nogen Tvivl om.

Udg. N. N. f. S.

**) En Kanon-Chalup er 65 Fod lang. Antage vi et Jern Dampskib paa 90 Hestes Kraft, stikkende 5 à 6 Fod, at slæbe en Division af 8 Chalupper, saa tager han den sandsynligviis i to Colonner, hver paa fire, hvilket gjør, med 16 à 20 Fods Slæber imellem hvert Fartoi, at han faaer to Haler efter sig paa 320 à 340 Fod, hvilket er meget mere end det største Linieskibs Længde.

kunne da gjøre samme Nytte. Imidlertid kan der i dette Tilfælde indtræde Forhold, hvor jeg maa indrømme Kanon-Chaluppers Gavnlighed i offensiv Retning, hvorom et Par Ord i det Følgende. Naar jeg taler om Kanon-Chaluppernes Kostbarhed, da mener jeg, med Hensyn paa deres store Besætning. En Kanon-Chaluppe fordrer, som sagt, 64 Mand's Besætning. Jeg har i det Foregaaende sagt, at en Deel heraf kan være Soldater; men herved kan jeg ikke indsee at noget vindes i Antallet, med mindre at Fartoiet reduceres til en aldeles defensiv Rolle, som et mobilt Sø-Batterie ved en Fæstning eller Havn; thi da kan en Deel af denne Besætning være en Deel af Stedets Garnison. Men skulle Kanon-Chalupperne agere offensivt, skulle de f. Ex. i Beltet eller paa jydste Kysten, forenede fra flere Stationer, agere mod en indtrængende Fiende, og altsaa transportere sig snart nordlig snart sydlig i Farvandet, da kunne hverken Fæstningerne eller Fartoierne være tiende med, at deres Garnisoner besætte Flotillen og blive borte i flere Dage; da maae altsaa Kanon-Chalupperne have faste Besætninger af vel øvede, vel sammenroede Folk — Soldater eller Matroser gjør Intet til Sagen, thi de kunne alle lære at roe, og at roe godt; men faste maae de blive ved Fartoierne, og altsaa behøves der 5000 Mand til at besætte vore Kanon-Chalupper, saafremt 80 er det Antal der er bestemt.

Reduceres Sø-Fartoierne til den, ovenfor paapegede, blot defensiv Rolle, nemlig i et snevert Farvand, med megen Sand-synlighed for altid at have smuldt Vand, med udstrakte Grunde til at retirere ind paa, at tiene som et mobilt Udenværk for en Fæstning eller Sø-Havn, for at holde en Fiende uden for Skudvidde fra Land, da vil Kanon-Søllernes Fortrinlighed især gjøre sig giældende. Her haves samme Kanon-Styrke mod Fienden, nemlig en 60pundig Bombekanon eller en lang 24pdg*) paa et meget mindre Fartoi, der kun kræver 22 Mand's Besætning. Af disse behøve kun en Officier, en Underofficier og 4 Mand Artil-

*) Vore nuhavende Søller have kun 60pdg. Bombekanoner, de kunne altsaa meget godt føre den noget lettere 24pdg.

lerister, som tillige ere Matroser, at være faste ved Fartøiet, de Dvrige kunne være Soldater af Garnisonen eller hvem som helst der kan lære at roe en Mære; dog, vel at mærke, altid de samme Folk.

Vi have, i vore senest byggede Kanon-Joller, et høist ypperligt Fartøi. Det har i enhver Henseende overgaaet de dristigste Forventninger. Det roer i smuldt Vand med de bedste Kanon-Chalupper; det seiler lige saa godt og bedre; det roer lige saa godt agterud som forud, hvilket i Tilfælde af Retraite er af den høieste Vigtighed; det fører sin svære Kanon uden mindste Uleilighed; det stikker ikkun 2 Fod 7 To, koster en Ubetydelighed mere, end en Trediedeel af hvad en Chaluppe andrager at bygge, og neppe det halve i Armering og Ekipering, og besættes med $\frac{1}{3}$ af dennes Besætning. Kanon-Jollen har fast Dæk; Folkene sidde i Luger, som kunne lukkes, og, om fornødent gøres, stakkes. Kanon-Chaluppen har derimod en aaben Kule, hvorover ere Toster til Mandskabet som roer, og hvori Kanonerne hales ned i Soen. Jollerne ere altsaa egentlig bedre Sø-Fartøier end Kanon-Chalupperne, hvilket, med Hensyn paa deres Transport fra en Station til en anden, ikke er uvigtigt. Derimod have Chalupperne, ved deres større Besætning, langt større Selvstændighed. De behøve ikke at frygte noget Overfald af Fartøier, og de kunne, naar de indhentes og angribes paa nær Hold af Dampskibe eller mindre Seilskibe, søge deres Redning i Entring, med Haab om et heldigt Udfald. De roe ogsaa bedre end Jollerne i nogen Søgning.

Jeg indrømmede det for, og gientager det her, at Kofflotillen under visse Forhold maa kunne agere offensiv med Fordeel. Jeg tænker mig f. Ex. en Landkrig alene, hvor vi ingen seilbar fiendtlig Sømagt havde at befrygte, men at Fienden mulig, for at føre Tropper over til og bemestre sig Derne, havde anstaaft sig endeel mindre Fartøier og Dampskibe. Her vilde Kanon-Chalupperne, assisterede af Damp-Fartøier, være til megen Gavn for at være Herre over Farvandene og forsvare vore Kyster. Men skulde det være nødvendigt for denne, eller en lignende Eventualitet, at underholde en saa stor Kofflotille med al dens

Tilbehør? Hvor hurtigt skabtes den ikke under sidste Krig, uagtet vert Hovedværst var udplyndret ved fiendtligt Overfald. Der byggedes dengang Kanonbaade i alle vore Sø-Havne, hvoraf endeel endnu findes ved Holmen. Skulde da ikke en lille Kirne, f. Ex. 20 Kanon-Chalupper, til strax at sendes ind i Bølterne, og 24 Joller til Kiøbenhavns Defension, og forresten gode Materialier og de nødvendige Armerings-Requvisiter i Oplag, være tilstrækkeligt? Skulde man ikke tørde stole paa, at det øvrige Antal, som Omstændighederne maatte bestemme Størrelsen af, vilde meget hurtigt kunne staffles tilveie? I vore Skove findes Tommer nok af de Dimensioner som behøves til Kanonbaade; ved vore Provindsbyer haves ypperlige Stibbyggerier for mindre Skibe; vi have erkjendte gode Tegninger til at bygge efter: hvor snart kan da ikke saadanne Fartøier bygges; thi kostbare ere de ikke fra Begyndelsen af; de blive det først ved den lange Hensstand, ved den Capital der da stikker i dem, den Reparation de maa have, ved deres Materiels Vedligeholdelse, ikke at tale om Skurene som de staae under. *)

Men skulde vi blive indviklede i en Søkrig, hvor vi altsaa maae vente at have Seilskibe og Dampskibe imed os, da antager jeg, saaledes som jeg troer i det Foregaaende at have godtgjort, at vi ikke tør vente os nogen synderlig Gavn af vor Roflotille, saafremt vi ikke ville indstrænke os til det absolut Defensive, og at den offensive Rolle, den skal komme til at spille i saa Tilfælde, vil, saavel i absolut Henseende, som i Forhold til det store Antal Folk den udkræver, blive hoist ubetydelig. Og jeg vover at tilføie, at Erfaringen har stadfæstet denne Mening. Endnu staaer det friskt i alle Samtidiges Grindring, og med Ugtelse og Stoltthed omtaler Nationen endnu stedse vor Marines rastlose Vestræbelser under vor sidste Krig med England; hvert Blad af vert Fædrelands Kronike for hine ulykkelige syv Aar vil bære Vidne om det

*) En Kanon-Chaluppe at bygge koster pr. Medium 7500 Rbd., en Jolle 2850 Rbd., et Skuur, hvorunder staaer to Chalupper, omtrent 5000 Rbd. En Kanon-Chalupperes Materialier kan vel andrage 2500 Rbd. inklusive dens Artillerie, en Jolles 12 à 1500 Rbd.

Mod, den Dygtighed og den Udholdenhed, som vore Søkrigere udviste, da vi nødtvungne af vor overlegne Fiende maatte gribe til at forsvare vore Kyster med aabne Vaade, efter at ethvert andet Middell var os berøvet. Nationen lønede Marinens Anstrængelser med dybt følt Taknemmelighed, og vore Fienders angstelige Marvaagenhed, saasnart de nærmede sig vore Farvande, beviste noksom at de kiendte deres Modstanderes Dristighed. Og desuagtet, naar der spørges om: hvad var da Resultatet af disse Anstrængelser? hvad udrettede vore Kanon-Chalupper i offensiv Retning? saa bliver Svaret, at Fienden blev idelig harcelleret og havde aldrig No, saasnart det var stille Veir; at endeel Priser bleve tagne ud af Convoierne, at et Linieskib og en Fregat bleve meget ilde tilredte, at nogle med 1 Spundige Carronader armerede Brigger bleve erobrede; men i 7 Aar blev ikke et tremastet Krigsskib erobret, ikke en Convoi forhindret i at passere vore snevre Farvande, og de 6 à 8 Brigger i Norge erobrede ligesaamange fiendtlige Krigsskibe som vor hele Kanonbaadsflotte, ligesom det var disse seilende Skibe, der erobrede den eneste samlede Convoi, som under hele Krigen blev Fienden frataget.*) Sandelig, naar hiin Krig, der skabte saa talrige, saa vel organiserede og vel commanderede Flotiller**) ikke kunde bringe noget større Resultat, uagtet Dampskibe dengang vare aldeles ukiendte, hvad tor vi da vente i en kommende Søkrig, hvor vore Kanon-Chalupper kunne blive, muligt ligesaagodt, men sandelig ikke bedre commanderede, og hvor vi ville have Dampskibenes Indvirkning paa Søkrigen aldeles imod os, og kun lidet for os, en Indvirkning, der langt vil opveie den Fordeel som Kanon-Chaluppernes

*) Under hele Krigen bleve circa 400 Koffardiskibe tagne fra Fjenden, hvoraf omtrent 250 til Danmark og Hertugdømmene, 150 til Norge. Men heraf blev største Deelen tagen ved dristig Indtrængen i Fjendens Convoier ved Nattetid i aabne Vaade. Kanonbaade, som umulig kunne mastere deres Roning, ere aldeles uflukkede til saadanne coups de main.

**) Vi havde i begge Kongeriger og Hertugdømmene i alt 160 Kanon-Chalupper, 70 Joller og 15 Morter-Chalupper.

fuldkomnere Bevæbning med Bombekanon og drejende Kanon agter vil bringe os. Skulde jeg da virkelig have Uret i at troe, at vor Koffotille vil blive reduceret til en i høi Grad begrændset defensiv Virkekreds, og at den til dette Tiemeed principaliter bør bestaae af Kanon-Zoller?

Ihvorvel det endnu er problematist, hvilken Rolle Dampstibene ville komme til at spille i en kommende Søkrig, saa er det hævet over enhver Tvivl, at den vil blive af største Vigtighed. Det bliver derfor en absolut Nødvendighed, at forstykke sig det størst mulige Antal til Statens Tjeneste. Det vilde imidlertid være forbundet med Bekostninger, der langt vilde overstige Marinens Kræfter, at have et blot nogenlunde tilstrækkeligt Antal, den alene tilhørende, tilmed da de tabe saa betydelig i Værdi ved at ligge stille. Det vil være en Selvsølge, at i Tilfælde af en Krig, vil Regjeringen lægge Beslag paa alle, Landets Undersaatler tilhørende Dampstibe, imod passende Bederlag. I denne Anledning skal jeg fremsætte følgende Spørgsmaal til Gienstand for flersidig Besvarelse:

a) Om det ikke var rigtigst, at det blev paalagt enhver Dampstibs=Kheder, at det af ham byggede eller kjøbte Dampstib maatte have saadanne Sommer=Dimensioner, at det kunde armeres passende til sin Størrelse, ligesom det borde gives Indretninger til at kunne buxere?

b) Om det ikke var hensigtsmæssigt, at de Dampstibe, som Regjeringen selv eier, bleve satte i stadig Fart som Paket eller Buxer=Skibe, hvorved Officierer og Folk øvedes, Maskinerierne holdtes i Gang, og Udgifterne ved deres Underhold kunde nogenlunde dækkes?

Forinden jeg atter vender mig til den egentlige Gienstand for min Afhandling, nemlig Organisationen af Landgangs=Corps fra en Flaade, maa jeg bede Læserne om Undskyldning for denne Digression, der vel var noget udskjeiende fra mit Emne, men som jeg haaber, man i det mindste for saa vidt ikke vil fortryde paa at have giennemlæst, som den leder Tanken paa, hvad Un-

deel en saa vigtig Deel af vort Søværn, som vor Roffotille, skal spille i en kommende Søkrig, og paa hvorledes den skal benyttes, og jeg trøster mig da med den Dverbeyiisning, at skulde man end give mit Uret i alt hvad jeg i det Foregaaende har yttret, saa vil man i det mindste indrømme mig min sidste Paaastand, som er, at hvad Kanon=Chalupper skulle udrette, maa stee ved samlede Masser, af otte, tolv til tyve Stykker, at det ikke er ligegyldigt, hvorledes disse Masser behandles, hvorledes disse Esfadrer manøvreres, og at det derfor var ønskeligt, og ogsaa denne Deel af vor Tjeneste blev giort til Gienstand for hensigtsmæssige Dvelfer.

Med Hensyn paa Organisationen af Landgangs-Corps paa vore Seilskibe, skal jeg bemærke følgende: Jeg har i det Foregaaende udviklet, at det kun kan være Skibe med Krigsbemanding, der kunne afgive Landgangs-Corps'er, eftersom deres Fredsbemanding ikke er større, end hvad der er almindeligviis nødvendig til deres orlogsmæssige Manøvre og Forsvar. Som en Følge heraf kan man foreløbig antage, at et Skibs Landgangs-Corps kan gives en Styrke, liig Forskiellen imellem de to Bemandinger. Men imidlertid tør man vel uden Fare supplere dette Antal med nogle flere, især paa Liniestibe og Fregatter. Jeg antager saaledes, at et Liniestib med circa 670 Md. Krigsbemanding kan afgive 200 à 220 Md., og beholder da 470 à 450 Md.

en Fregat med circa 360 Md. Krigsbmd. kan afgive 100 à 110 Md., og beholder da 260 à 250 Md.

en Corvet med circa 180 Md. Krigsbmd. kan afgive 30 Md., og beholder da 100 Mand tilbage,

hvilket er for et Liniestib 30 à 50 Mand,

„ en Fregat 25 à 35 „

„ en Corvet 13 Mand mindre end deres respective

Fredsbemanding, en Besætning, jeg antager at være fuldkommen tilstrækkelig til at bruge Batterierne, liggende til Ankers, ja Skibene kunne, naar forudsættes øvede Folk, med Rolighed møde en Fiende i Søen. Jeg skal hertil desuden bemærke, hvad i det

Følgende vil vorde udviklet, at der i ovennævnte Styrke ere iberegne:

som Reserve paa Linieskibet circa 40 Mand	} hvilke ifkun antages at debarqueres betingelsesviis.
" " Fregatten " 20 "	
" " Corvetten " 10 "	

Hvad en Brig kan afgive, er en for ringe Styrke, til at lade den komme ind i Beregningen, naar det gjælder Udkast til en almindelig Plan.

Efter vore Bemandings-Reglementer have i vore Skibe, Officerer og Underofficerer inclusive, i et Linieskib 120, i en Fregat 44, i en Corvet 10 Mand Soldatesque. Det vil vel være en Selsfølge, at disse Folk ville komme til at udgiøre Kiernen af den debarquerende Styrke; men altsaa vil atter her, saaledes som ovenfor er sagt, Armeens tactiske Inddelinger være den Basis som maa bygges paa, og man bør derfor bestræbe sig for at bringe denne Inddeling i Overensstemmelse med den fra hvert Skib disponible Styrke, for, saameget som muligt, at beholde affluttede Heelheder, og saa flere samlede Delinger som skee kan, ombord i hvert enkelt Skib. Dette Problem har jeg tænkt mig løst saaledes:

Den mindste tactiske Deling, Nemeen har, er en Section paa 6 Mand's Front, i tre Seledder, altsaa 18 Mand. Antager jeg et Compagnie at bestaae af otte Sectioner, saa behoves dertil:

144 Menige.

Til Commandoen udfordres: Capitain	1
Officerer	3
Commander-Sergeant	1
Underofficer	8
Lambour og Hornblæser	2

I alt 159 Mand.

Enhvert Linieskib kan altsaa stille et saadant afflutet Compagnie, enhver Fregat et halvt, enhver Corvet en Ottendeel eller en Section.

Den franske Fersfatter har inddeelt sit Landgangs-Corps i

Infanterie, Jægere og Artillerie. Han antager, at Matrosen bedre egner sig til Jæger-Tjenesten, som tillader større Frihed i Bevægelserne og derfor vil stemme bedre overeens med hans daglige Baner og udføres med mere Lyst. I hvorvel jeg finder han har Ret heri, antager jeg dog at dette maa blive en Biting mod den Indvending, at Simpelt og Gensformighed maae være Hovedbetingelserne for denne Organisation. Jeg skulde derfor troe det nok saa rigtigt, at vi her atter fulgte Armeens Bestemmelse, at tredie Seled er bestemt til at giøre Tirailleur-Tjeneste, og derfor dannede dette af Matroser, som da specielt instrueredes hertil. I et Linieskib vilde altsaa 48 Mand, i en Fregat 24, og i en Corvet 6 Mand, være at udtage til denne Tjeneste, blandt Skibets rappeste, stærkeste og behændigste Folk — disse, tilligemed deres respective Officierer, Underofficierer og Hornblæser, ville, sluttet til Soldatesquen, udgiøre det oyeennævnte 150 Mand stærke Compagnie.

Med Hensyn paa Artilleriet skal jeg bemærke følgende: Jeg kan ingenlunde billige den franske Forfatters Idee, at lade Fartois-Skytset tiene til Landgangs-Artillerie, hverken med vore Fartoisers nuhavende Bevæbning, eller med nogen anden. Fartois-Skytset er beregnet paa at virke paa nær Hold. Her giælder det om at kunne kaste en stor Mængde Skraa ind imellem sine Fiender, de være enten i Vaade eller paa Land. Det sikke Skud er fra Fartoiets fast uopnaaeligt, derfor har man til Fartoiernes Bevæbning antaget Carronader af svære Calibre, som 18 og 12pdg. Til Lands er det især det skarpe, sikke Skud, som er Hovedsagen, forenet med let Transport: derfor er den spundige Kanon Hoved-Vaabnet ved Land-Artilleriet. Men ubetragtet dette, saa antager jeg det for høist critiskt just ved Landgang, hvor der altsaa maa antages Mulighed af, at blive afflaaet, og at maatte retirere til Fartoierne igien, at disse da ere berovede deres Artillerie, hvormed de kunne dække Retiraden. Det kan paa den anden Side ikke have den mindste Banfelighed at medføre lette Piecer med tilhørende Lavet i saa svære Fartoiere som Linieskibes

og Fregatters Barcasfer og Travaille-Chalupper bør være. Disse Lavetter kunne være meget let construerede, thi de ere paa ingen Maade bestemte til at udholde anden Strabads, end den de lide ved selve Skydningen; de skulle ikke kiores længere end Folkene selv kunne trække dem. Landgangs-Corpsets Balplads bør ikke række nogen Fierdingvei fra Strandbredden; Arter og Hiul maae kunne monteres og demonteres med Dragbaand og Møttringer.

Jeg skulde derfor troe det rigtigst, at der medgaves hvert Linieskib tvende, hver Fregat een Gvdg. Feldt-Kanon, med tilhørende Affutage og Ammunitions-Kasser. Til en saadan Pieces Betiening, hvortil maa henregnes Transport, antages 10 Mand at behøves. Et Linieskib vil derfor stille af Artillerie: 1 Officier, 1 Underofficier og 20 Mand, en Fregat: en Underofficier og 10 Mand.

Den franske Forfatter har ogsaa omtalt Ingenieur-Tropper, som en ønskelig Deel af Landgangs-Corpsset. Der er megen Sandsynlighed for, at et Detachement Tropper, som har gjort Landgang, kan blive sat i den Nødvendighed, strax at maatte forstaa sig. Imidlertid troer jeg ikke, at man bør indlade sig paa nogen særskilt Afdeling af Folk hertil; men jeg skulde foreslaae, at der, som henhørende til Artilleriet, commanderedes fra Linieskibene 4 Tommermænd og 1 Smed, fra Fregatterne 2 Tommermænd, hvilke Folk ved Montringen af Piecen og ved Tilhugning af Fasciner og Palisader kunne giøre ypperlig Nytte, og kunne isvrigt giøre Gavn ved Betiening af Piecerne, ved at lange Ammunition og ved at bære Kasserne.

Naar et Linieskib saaledes har stillet: et Comp. Infanterie à 159 Mand og Artillerie 22 Md.

Naar en Fregat saaledes har stillet: $\frac{1}{2}$ Comp. Infanterie à 78 Md. og Artillerie 11 Md.

Naar en Corvet saaledes har stillet: en Section Infanterie à 19 Mand, saa bliver der endnu disponible:

i et Linieskib indtil	40	Mand.
i en Fregat	20	—
i en Corvet	11	—

Heraf mener jeg, at der bør dannes Reserve-Infanterie, saaledes, at et Linieskib leverer tvende hele Sectioner, en Fregat en heel Section, med tilhørende Officierer og Underofficierer. Corvettens Reserve maa betragtes som disponible Folk til at udfylde Vacancer, eller hvor ellers maatte befales.

Endelig antager jeg, at der med hvert Linieskibs og Fregats Landgangs-Corps følger en Læge.

Efter saaledes at have betragtet, hvor stor en Styrke, hvert Skib i Forhold til sin Størrelse kan stille, og hvorledes den kan inddeles, ville vi undersøge, hvorfra disse Folk hensigtsmæssigt bør tages, for at deres temporaire Fraværelse skal gribe saa lidet forstyrrende ind i Skibets Organisation som mulig.

Tager man i et Linieskib hele Soldatesquen til Landgangs-Corpsset, hvilken udgjør, inclusive Officierer og Underofficierer, 120 Mand, saa har man paa Skytrullen borttaget 1 Mand pr. Kanon, og hele Musketteriet fra Dækket. Krigsbemandingen anviser til:

hver 30pundige Kanon . . . 15 Mand

„ 18pdg. „ . . . 11 —

„ 18pdg. Skands-Kanon 7 —

Imidlertid kunne de tvende Batteriers Kanoner beviisligen meget forsvarlig betienes med respective 13 og 9 Mand. Man kan altsaa tage endnu 1 Mand fra hver af disse Kanoner, hvilket giver 31 Mand. Paa Skands og Val have 22 Stykker, 13 Calibers 18pundige Kanoner, ved hvilke der refterer, efter at Soldaten er borttaget, 6 Mand pr. Piece. Heraf er een Haandlanger, sædvanligviis en Dreng, som ikke kan tages til Landgangs-Corpsset. Jeg vil derfor troe det rigtigst, at tage de 5 Mand fra hver anden Kanon paa Dækket, og lade Haandlangerne fra disse Kanoner slutte til Nabo-Kanonerne. Man børde agte paa at tage Besætningerne fra No. 2, 3, 6, 7 og 10, hvorved der afgaaer lige mange Folk fra hvert Qvarteer og No. 1, 4, 5, 8 og 9 erholde da fuld Besætning af 7 Mand, med hvilken Styrke de ville være istand til at doublere deres Nabo-Kanoner med Kraft. Kun No. 11, som ikke behøver at doublere, forbliver

med 6 Mand's Besætning. Herved* har man da 25 Mand, hvoriblandt 5 Kanon-Commandeurer, 5 Vicecommandeurer og 5 Lædere, som fortrinnsviis bør udtages til Artillerister. Det øvrige Mandskab, til at completere Landgangs-Corpsen til 200 à 220 Mand, bør, forsaavidt de ikke bestaae af Officerer, Underofficerer, Haandværkere og Hornblæsere, tages af de Folk, der ere til Seilenes Regiering, hvilke fornemmelig bør udsæes til Tirailleur-Tjenesten, da de almindeligviis ere iblandt de raskeste Matroser i Skibet.*)

*) Efter denne Fordeling vil altsaa et Linieskibs Landgangs-Corps komme til at bestaae af:

Inf. Comp. Chef Land Capt.	1	taget fra Muffetteriet paa Dækket.
Land-Dff.	2	ligeledes.
Se-Dff.	1	underste Batterie.
Comd. Serg.	1	Under-Kanoncer eller Soldat Und. Dff.
Soldat-Und. Dff. . . .	4	Muffetteriet.
Matros Und. Dff. . . .	4	forskjellige Poster i Skibet.
Soldater	96	15 underst. Bat. 11 Dækket, 70 fra Muffetteriet.
Matroser	18	16 øverst Bat. 10 Stands og Bat, 22 Seil-Reg.
Lambour, Hornblæser	2	Dækket.
Ialt 159 Md.		

Artill. 1 Officer	taget fra Standsen.	Reserve: Dff. 1	tages fra øverst Bat.
1 Und. Con.	øverste Batterie.	Und. Dff. 2	fra Seilenes Regiering.
20 Menige	15 fra Stands og Bat.	Soldater 16	fra øverst Batterie.
Ialt 22 Mand.	4 Lømmerevent. 1 Smed.	Matroser 20	deraf 15 fra underste Bat. 5 fra Seilenes Reg.

Lambour 1
Ialt 10 Md.

Hevsigten med en Flaades Landgangs-Corps kan aldrig være anden, end at udføre et coup de main mod en Sø-Havn, Fæstning eller Batterie, at tage Besiddelse af et ved Flaadens Kanoner erobret Punkt, at erobre og besætte et eller andet fordelagtigt Sted til Landgang for Armeen, som da kan trænge videre frem, ubekymret for sin Retraite, som nu er dækket. Kort: Landgangs-corpsset skal ikke marschere videre, dets Rolle er indstrænket til nogle faa Hjerdingvei fra Strandbredden, dets Depot er ombord i Flaaden. Det er derfor aldeles fri for Bagage og Folkene for Oppatning. Med Artilleriet følger 30 à 50 Skud pr. Kanon i let transportable Ammunitions-Kasser. Den eneste Bagage jeg vil indrømme Folkene er, at hver Mand har sin

Følgende samme Princip, vil Fordelingen i en Fregat see saaledes: det halve Infanterie-Comp. skal bestaae af:

Sø-Officier	1	tages fra Dækket.	
Land-Officier	1	Musketteriet.	
Sø og L. Und. Off.	4		forskjellige Poster i Skibet og Musketteriet.
Soldater	40	14 Md. fra Batteriet, 9 fra Stands og Bak, Resten fra Musketteriet.	
Matroser	32	11 fra Batteriet, 12 fra Stands og Bak, 6 fra Seil-Reg.	
Tambour	1	Dækket.	
Artilleriet: Und. Con.	1	Batteriet.	
Menige	10		2 Lømmere, 8 fra Stands og Bak.
Reserve: Officier	1	Batteriet.	
Und. Off.	1		Seilenes Regiering.
Matroser	18		5 fra Kan. No. 9 paa Standsen, 13 fra Seilenes Regiering.

Salt 110 Mand Landgangs Folk fra en Fregat.

I en Corvet kan Sectionen dannes af 1 Soldater Underofficier.

9 Mand Soldater.

9 Matroser fra Seilenes Reg.

Salt 19 Mand. Endvidere Reserven

11 Mand bør tages 1 Mand fra hver Kanon og 1 Officier eller Underofficier.

Kappe eller Pijacke, for muligt at bruges ved Bivouac, og en Pose til 24 Timers Proviant.

Uniformeringen bør være saa simpel og let som mulig. Soldaterne have deres Mundering. Unsfeligt var det, at den var blaa istedetfor rød, og istedetfor deres Chakots, som i Forbigaaende sagt, er et til alle Tider hoist belemlrende og saare undværligt Stykke ombord i et Skib, bør de have en Hue med et Bænd, hvorpaa Skibets Navn og Flaade-Compagniets Nummer. Matroserne bør være iført deres blaa Klædes Troie med Ankerknapper, hvide eller blaa Buxer, Stromper og høie Skoe, en Rem om Livet med Patronastse og Sabel, en lille blank Hat med Skibets Navn og Compagniets Nummer. Saaledes paaklædt, med Torklædet løst om Halsen, Pijacken paa, eller oprullet paa Ryggen, Provisions-Pesen hængende i en Snor over venstre Skulder, Geværet i Haanden og en Palle Patroner i Lommen, er min Landgangs-Matros klar til at gaae i Land.

Artilleristerne bør bevæbnes med Sabler. Maaskee var det rigtigst, at Handværkerne gaves Haffstknive. Infanteriet bør have Gevær med Bajonet og Sabel. Med Hensyn paa den for Matroserne bestemte Tirailleur-Tjeneste, vilde det maaskee være et Spørgsmaal, om de borde gives Kiffeler, maaskee den løbnihsse, til at lade bagfra. Saavidt mig er bekiendt, har man i Armeen almindeligviis forladt Brugen af Kiffeler, som et altfor seendragtigt og vanskeligt Waaben at benytte i Feldten.

Saaledes organiserede, eqviperede og armerede, kan altsaa hvert Skib stille sit Contingent, som, samlet under een Commando, kan afgive en ganske forsvarlig Styrke. Lader os antage, at den danske Eskadre, bestaaende af 6 Linieskibe, 8 Fregatter og 4 Corvetter, var samlet under een Commando, saa kan den commanderende Admiral disponere over:

10 Compagnier Infanterie à 159 Mand 1590 Mand.

20 Piecer Artillerie à 11 Mand . . . . . 220 —

foruden en Reserve paa 20 à 21 Sectioner,

som sandsynligviis, ved at have complet=

Lateris 1810 Mand.

Transport 1810 Mand.

teret Hoved-Styrken, vil være reduceret
 endeel, men dog tør beregnes til at kunne
 udgiøre to complete Infanterie-Com-
 pagnier à 159 Mand . . . . . 318 —

Jalt 2128 Mand.

eller med andre Ord: Esfadren kan landsætte 3 complete Ba-
 tailloner, hver paa 4 Compagnier, og indtil 20 Piecer Gpdg.
 Kanoner med fuld Bemanding, circa 2000 Mand vel organi-
 serede Tropper, uden at sætte sig selv ud af slagfærdig eller seil-
 bar Stand.

Det maa naturligtviis beroe paa de forhaandenværende Om-
 stændigheder, hvorledes og af hvem de skulle commanderes; — at
 indlade mig paa nogen Bestemmelse i denne Retning, vil jeg fra-
 holde mig som et paa dette Sted lige uvigtigt og overflødigt Ar-
 bejde. Kun skal jeg, med Hensyn til Fregatternes Contingent,
 bemærke, at da hver Fregat leverer et halvt Compagnie, saa maa
 den ene stille en Compagnie-Chef, en Captain-Lieutenant, og
 en Commandeer-Sergeant, medens den anden stiller een Sø-Lieute-
 nant til Compagniet, og een til at commandere begge Fregatters
 Artillerie.

Jeg tænker mig det ikke umuligt, at der med en saadan
 Styrke embarqueredes en superieur Land-Officier, maaskee af
 General-Staben, til at tage Overcommandoen, hvis ei, maatte
 den commanderende Admiral bestemme, hvem af Flaadens Flag-
 eller Stander mænd denne Ære tilkommer, og denne maatte da
 danne sin Stab af Flaadens disponible Officierer. Jeg tænker
 mig Linieskibenes Næstcommanderender som Bataillons-Chefer og
 Een som Chef af Artilleriet, endvidere dette deelt i flere Batterier
 og hver af disse underlagt en Captain-Lieutenants Commando.
 Men denne hele Fordeling af de superieure Poster kan naturlig-
 viis først finde Sted, naar Flaaden samles under et Flag, og
 det derefter viser sig, hvor stor Landgangsstyrke man kan dispo-
 nere over.

Jeg skal ligeledes afholde mig fra, at omtale nogensomhelst

Organisation af Lægestaben, da det først er med Kundskab til Stedet, der skal ageres paa, at Bestemmelser kan tages, om Ambulancen skal være ombord eller i Land, og folgelig, om hvor mange Læger der skal følge Corpsen.

Gennemtrængt af Overbeviisningen om Nøtten af en saadan Organisation for vore Krigsskibe, som blot behøver at være befalet og derefter i Forveien at være grundigen udarbejdet, for at kunne udføres samtidig med Skibs-Mandskabernes øvrige Organisation, har jeg gjort ovenstaaende Udkast for at give en Idee om, hvorledes jeg har tænkt mig det kunde indrettes, hvilket muligen kunde benyttes, hvis Sagens Vigtighed maatte vinde Anerkjendelse, og altsaa sandsynligviis maatte komme under speciel Behandling af en til dette Diemeed nedsat Commission af sagkyndige Militaire af begge Stater. Til denne Eventualitet skal jeg da henvide Alt, hvad der staaer i Forbindelse hermed, altsaa ogsaa Oprettelsen af et Sø-Soldat Regiment, som den ærede Udgiver af Archivet i forrige Nummer har omtalt, og om hvis Nødselighed der sikkert kun er een Mening i Marinen, da vi heri see et Middel til at bøde paa den store Mangel paa Sø-Artillerister, som vil opstaae i Tilfælde af en almindelig Udrustning. Spørgsmaalsviis skal jeg blot fremsætte, om ikke et saadant Regiment kunde recruteret af vore Sø-Limenter?

Men Et skal jeg endnu til Slutning tillade mig at sige nogle Ord om, da det er en ufravigelig Betingelse for den hele Sags Mulighed. Det er, at vore Sø-Officerer og Underofficerer maae forstaae, foruden Kanon og Gevær-Exercitien, saa og et Corps's, en Bataillons, et Compagnies og dets Under-Afdelingers tactiske Bevægelser. Og de maae ikke alene kunne forstaae disse Dele af den landmilitaire Videnskab, men de maae selv kunne, og skulle selv commandere dem. Herom kan ingen Tvivl være: man kan forkaste hele Ideen; man bevise, om man kan, det Heles Uhenftsmæssighed, Upractiffhed, Unytte ic. — men finder man det gavnligt, og vil man udføre det, saa maa man ogsaa ville Midlerne til Hensigtens Opnaaelse. Vel have's endeel

Land-Officierer ombord, men langt fra ikke nok; overalt, den hele Plan er beregnet paa en complet Amalgamation af Soldater og Matroser, altsaa ogsaa af deres Officierer. — Man vil tale om Matrosens Ulyst, ja Modbydelighed for den stive Exercitses Gøne, om Sømandens Eiendommelighed, som ikke sympathiserer med det Landmilitaires Gaaen i Detaillen o. s. v. — og jeg svarer derpaa, at det er altsammen Fordom og Indbildning. Gives der nogen bedre Matros i Danmark end vore Constabler? og exercere de ikke trods noget Compagnie her i Garnisonen? og vil Nogen for Alvor indbilde mig, at en Sø-Officier, fordi han forstaaer at commandere et Compagnie Infanterie eller et Batterie Artillerie, derfor sulde tabe det Mindste i sin Sømands Dygtighed? Det er imidlertid at haabe og vente, at det Reglement, der maatte udarbeides for Landgangs-Corpsernes Exercits, vilde blive saa simpelt som muligt, blottet for al Parade-Exercits, og med Hændlen for Alvor til eneste Niemeed.

Endnu mindre venter jeg mig nogen Indvending om Mangel paa Leilighed og Tid, til at lære Exercitien. Paa Academiet læres Bevær-Exercits. Enhver Lieutenant som gaaer af, maa altsaa forstaae denne og at manøvrere med en Peloton. Forresten have Lieutenanterne om Wintermaanederne, og de ældre Officierer hele Aaret igiennem, Tid nok tilovers, til at kunne giennemgaae en Exerceer-skole og et Manøver-Cursus, saavel theoretisk som praktisk.

Naar saaledes Sø-Officieren bliver fortrolig med denne Deel af sin Tjeneste, saa at han er sig bevidst, at han forstaaer ligesaagodt at evoluere med et Compagnie, som at vende med et Skib, saa vil al falsk Uundseelse og den sidste Rest af Stands-Fordom vige for Overbevisningen om, at Maalet for den Militaires Bestræbelser bør være Fædrelandets bedst mulige Forsvar, at Fienden maae søges overalt, hvor han er at finde, og at der er Hæder og Ære at vinde, overalt hvor man møder ham.

Steen Hille.

„Overlanders“ eller Dvægghandlere i Australien.

(Efter Greys Northwestern Australia.)

Det er begribeligt, at de fuldkomne nye og eiendommelige Forhold og Omstændigheder, i nyligen coloniserede Lande, maae fremkalde adskillige Glasfer Mennesker, som man i andre Lande ikke kender noget til, og hvis hele Charakter og Væsen har modificeret sig efter de eiendommelige Forhold. Dette er Tilfældet med de Englændere, der i Australien gaae under det Navn „Overlanders“ og hvis Næringsvei er at føre store Skolte af Dvæg til Salg fra en Colonie til en anden. Det er en Handel, der kaster en overordentlig stor Fordeel af sig, men Transporten igiennem vilde og ubanede Egne er forbunden med saa mange Besværligheder og Farer, og gjør tidt Fordring paa saa megen Driftighed og Landsnærvarrelse, at man næsten altid kan være vis paa, i en Overlander at finde et ualmindeligt Menneske.

Disse „Overlanders“ ere alle Mennesker i den kraftigste Ungdomsalder. I Ualmindelig nedstamme de fra gode Familier, have nydt den bedste Opdragelse (man finder hyppigt Folk iblandt dem, der have studeret ved Universiteterne hjemme) og ere komne til Colonien allerede i Besiddelse af en uafhængig Formue. Lyst til Eventyr og Haabet om, i kort Tid at samle sig en stor Formue, have bragt disse unge Mennesker til at forlade deres Fædreland. Man finder derfor en Grad af Politiur hos dem, forenet med det frie og mandige Væsen, som det utvungne Liv de føre giver dem, en ydre saavel som indre Dannelselse, man ikke ere vant til at tænke sig forenet med en Veskæftigelse som deres; og i en vild og øde Afkrog af denne fjerne Verdensdeel støder man ofte usformodentligen paa den komplette Gentleman i en Dvægghandlers Skikkelse.

En Overlanders Liv paa Marschen er fuldt af romantiske Scener og Situationer, der holde Sindet idelig i Virksomhed og vænner det til Selvbeherkelse og Landsnærvarrelse. At føre en Flok af henved 1000 Dvægghoveder igiennem vilde Egne, der aldrig have været betraadte af en Europæers Fod, er et Fore-

tagende, som kræver mange af de Egenheder, der danne Hærføreren. De fiendtlige og ofte blodige Moder, som undertiden finde Sted med de Indfødtte, hvor 2—3 Europæere staae ene imod en Sværm af Vilde, hvis frygtelige Hyl og diævelske Skikkelser kunne bringe Blodet til at isne i det kielleste Pierte, giøre Fordring paa bestemt Mor og Koldblodighed. Men, det gaaer med dette Slags Liv, som med Krigen, hoit Spil, Jagten eller enhver anden Beskæftigelse, der holder Sindet i en voldsom Spænding: det bliver til en Passion, og saa „Overlanders“ tale om at bytte det med et roligt Liv.

Og det er ikke at undres over, at den syrige unge Mand kommer til at faae et Liv kiært, der er saa rigt paa Hændelser og Ufverling, og som baade beriger den heldige Speculant og udbreder Velstand og Overflodighed i den Egn, han kommer til. Den første Mand, der aabner Handelen paa et Sted, som ingen anden „Overlander“ har besøgt for ham, kommer ridende ind i Districtet, slet klædt og bestøvet af Reisen. Ingen værdiger ham i Forstningen et Diekast, før det begynder at rygtes, at en „Overlander“ er ankommen, at en Vei er funden fra Nvægdistricterne til Colonien, og at der er aabnet Udsigt til den uberegnelige Fordeel, at kunne forskaffe sig Nvæg i Overflodighed til lave Priser. Landeiendommens Priis stiger sieblikkeligt, maastee til det Dobbelte af hvad den var for faa Timer siden. Mange Menneſter ere i et Dieblik blevne rige, uden ringeste Anstrængelse fra deres Side, og Menneſter strømme til fra alle Kanter for at see den sælleds Velgiører. Den sletklædte, støvede og overseete Reifende seer sig paa eengang omgiven med en Grobrers Hæder. Alle kappes om at giøre af ham; Dineer gives til Væ for ham; en Subskription er i et Dieblik bragt istand for et Sølvservice til ham, og medens han endnu svælger i denne Ruus af Hæder og Rigdomme, speculerer han allerede paa et nyt Tog igiennem Bildnisser og øde Egne, nye Eventyr i Seifstab med sine prøvede Nvægdrivere og nye Rigdomme fœiede til dem han allerede har erhvervet sig.

Snart forandrer Scenen sig for vor ledige „Overlander“. Han har bragt hvert et Hoved med sig, han kunde opdrive; og

efter faa Dages Forløb har han folgt det sidste af dem. Hans Affairer ere endte; han vaagner en Morgenstund op som en rig Mand, men han har Intet meer at bestille; han har faa stor en Sum Penge, men intet Dvæg. Han rider ikke længer bag efter den lange Række af stadseligt Hornqvæg og brægende Faarefloffe, belæsfede Karrer og stæggede Drivere, igiennem det frie Bildniss; han styrer og vaager ikke længer over deres vanffelige og farefulde Transport over en Flod, eller overskuer fra en fritliggende Høi det stielose Landskab, for at vælge den Bei han skal tage med sin talrige og urolige Caravane. Han er nu en løs og ledig Gentleman, en Legerende i et Værtshuus, uden nogen Bestiæftigelse eller Maal for Die; men det varer ikke længe, for han i Tankerne har udkastet Planen til nye Foretagender, nye Speculationer. Hift ude staaer en Klynge langstæggede, soelbrændte Karle med kortstafede Pidske i Haanden. Vor „Overlander“ træder hen til dem, en kort Raadslagning finder Sted, og Dagen efter er han og hans Folgesvende atter paa Farten til et eller andet District, hvor Dvæg er at faae for godt Riøb og en ny Expedition til en anden Kant af Landet kan forberedes.

Disse Speculationer ere ofte af en Størrelse, som man neppe skulde forestille sig. Alt, hvad en Mand eier og har, voves paa en eneste Expedition igiennem Bildnisser uden Beie og Etier, som maaskee ingen Europæer for ham har giennemvandet: Alt beroer paa den Dygtighed hvormed Toget føres. For at give et Begreb om Størrelsen af den Capital, der stikker i en eneste Speculation, tage vi Værdien af en Dvægtransport, der ankom til Adelaide-Colonien i Marts 1840, fra Mawarra Districtet. Den bestod af 855 Stykker Hornqvæg, 62 Heste og 900 fede Beder. Efter et meget moderat Anslag, var Værdien af denne Dvægstok paa Markedet, som følger: Hornqvæget 8,550 Pund Sterling; Hestene 3,720 Pd. Sterl., og Bederne 1575 Pd. Sterl. tilsammen 13,845 Pd. Sterl. Hvad her er anført, er det Antal, der lykkeligen naaede Markedet; hvor mange der ere styrtede eller gaaede tabte underveis, paa den meer end hundrede Mile lange Bei (mange hundrede engelske Mile hedder det) de havde at giennemvandre, derom

er Intet nævnt; og en „Overlander“ kan ikke assurere, som Kiobmanden assurerer sit Skib eller sin Ladning.

Naar en „Overlander“ driver Faar alene, stæer det altid med Flokke paa 8—12,000 Stykker, som ere skilte i mindre Flokke paa omtrent 1000 hver, og disse følge efter hinanden i afmaalte regelmæssige Mellemrum. Værdien af en Flok paa 12,000 kan ikke anslaaes lavere end til 21,000 Pd. Sterl.

Dette angaaer kun den enkelte Mand's Speculationer; men hvor først Veien er aabnet til et nyt Marked, følge snart Mange efter i den første dristige Eventyrers Fodspor, og Storrelsen af alle samlede Operationer vil forekomme Mange utrolig. Saaledes blev der til Provindsen Syd-Australien i Aaret 1839 indført af „Overlanders“ fra Ny Syd-Wales 4,200 Stykker Hornqvæg, 130 Heste og 35,000 Faar; og i de første 3 Maaneder af 1840: 7000 Stykker Hornqvæg, 100 Heste og 25,000 Faar, altsaa i 15 Maaneder 11,200 Kvæghoveder, 230 Heste og 60,000 Faar, hvis samlede Værdi omtrent var 230,800 Pd. Sterling. Og denne Indførsel var til en Colonie, som 3 Aar tilbage laa øde, som den kom fra Naturens Haand, et Opholdssted for vilde Mennesker alene.

En „Overlanders“ første Ankomst til et District kan lignedes med Nilens Oversvømmelse: Landet er frugtbargjort, Jorden frembærer nu sin Betsignelse. Han kommer stille og uventet ind; men snart sporer man alle vegne hans Indflydelse: Skibene kunne nu faae Ladninger af Uld og behøve ei at seile tomme bort; England modtager raae Producter derfra, og sender Manufacturvarer og Luxusartikler til Giengæld. Landmanden rødder nye Strækninger, han har nu Siødning i Overflodighed. Haandværkere af alle Slags faae nu fuldt op af Arbeide. Levnetsmidler ere nu at faae for godt Kiob og i Mængde: ferskt Kiob, Mælk og Vegetabilier.

Har en „Overlander“ først fundet Veien til et nyt District, er der Intet der kan standse Andre fra at følge efter; det nytter ikke at han siger, maastee i al Urlighed og Oprigtighed, at han fraraaader Andre det, Mexico er for stor, Reisen for besværlig,

Landet for ufremkommeligt og udtorret. Ingen vil troe ham: Det er for at holde Andre borte, mener man; har han kunnet komme frem, hvorfor skulde ikke ogsaa Andre kunne det?

Speculanter fra de gamle Colonier indfinde sig strax, saasnart det bliver bekiendt, at man har fundet Veien fra Qvæg-districterne til den nye Colonie, thi nu er dens Opblomstren en afgjort Sag, og det er i nye Colonier at Speculationer i Landeieendomme give størst Profit. Disse Folk ere i Besiddelse af Erfarenhed, Capital og udbredte Connectioner; deres Ankomst aabner nye Kilder for Industrie og Speculation; alt Byland og Landeieendom, der kan faaes for godt Riib, bliver i en Hast opkøbt af dem; Penge circulerer fra Haand til Haand og Stødet er givet til Fremstridt, som den gamle Verden ikke kan giøre sig et Begreb om.

Det er altid et sikkert Tegn paa hurtig Fremgang, naar Emigranter fra de gamle Colonier strømme til. De, der indvandre fra disse Steder, ere Folk, der have staaet sig godt paa det første Sted; men her ankom de, da der endnu var tyndt befolket, da Land var i en meget lav Priis og kunde erholdes nær ved Hovedstaden. De have forøget deres Formue betydeligen; men nu synes de, der er Intet meer at fortiene. Eiendommene have nu naaet en saadan Priis, at de ikke kunne stige meget høiere. Landet er nu saa bebygget, at de nødes til at anlægge deres Schæferier og Qvægstationer saa langt fra Kysten, at Omkostningerne ved Transporten af deres Uld blive dem for store. Under disse Omstændigheder udvandre de atter, for i en nye Colonie at gientage de samme Operationer, der have svaret saa god Regning for dem tidligere; og deres Erfarenhed giver dem herved stor Fordeel over de yngre Colonister.

Den Lethed, hvormed den kloge og driftige Mand her kan fortiene Penge, gjør at alle Mennesker speculere, og Saa ville befatte sig med Embedsforretninger. Præsterne blive Landmænd og Speculanter, undertiden opgive de ganske deres geistlige Kald. Lægerne vedblive felden deres Praxis, naar der gives saa god Leilighed for dem til at fortiene Penge ved Speculationer. Mili-

taire forlade Tjenesten, og alle offentlige Embedsmænd ere Jordbrugere og Eiere af Dvægdrifts-Stationer. Da Dvægdriften er den Green af Landoeconomien, der kaster den største Fordeel af sig, og det med mindst Arbeide, saa er det den, Nybyggere stænkmest Dymærksomhed, saameget mere som en ny Colonies hele Existence er usikker og Indbyggerne udsatte for Mangel og Elendighed, indtil der er indført en tilstrækkelig Stamme af Dvæg. Det er ikke muligt at forestille sig, hvor hurtigt Dvægavlen har udbredt sig over den hidtil bekiendte Deel af Australien; det grændser næsten til det Utrolige, og det Samme gjælder om Stigningen i Priserne paa Byjorder og Landeiendomme. I Westaustralien kunde man i December 1839 kobe Byjorder for 23 Pd. Sterl. pr. „Acre“, og i Februar 1840, efter at store Tilførsler af Dvæg havde fundet Sted, blev den samme Jord solgt for 60 Pd. Sterl. pr. Acre. Men i andre Colonier, hvor denne Tilførsel kan stee overland, vilde en saadan Stigning i Prisen kun have været betragtet som en Bagatel for en ny Colonie. I Syd-Australien gives der mange Exempler paa, at Folk have i mindre end 2 Aar profiteret 10—12,000 Pd. Sterling paa Salget af Bylodder i Staden Adelaide.

For at give Læseren et Begreb om den Hurtighed, hvormed Dvægstationerne*) udbrede sig over Landet, er det nødvendigt at bemærke, at Dvægstammer noget meer end fordobbe sig i 2 Aar, eller at de efter 2 Aars Forløb optage det dobbelte Areal af Territorium. I samme Forhold som det occuperede Territorium

*) Dette her bannede Ord, af stockstations, behøver maaskee en Forklaring, for at forstaaes af mange af vore Læsere. I vore Colonier er „Stockplantage“ et velbekiendt Ord, der omtrent betegner det samme, skiondt det ogsaa bruges — troe vi — om Dyrkning af Markfrugter, der tiene til daglige Levnetsmidler. Ved stock forstaaes i Landbruget Kreaturbesætning, og stock-stations ere de Strækninger i Udkanterne af Colonierne, der benyttes til Græsgange for talrige Horder af Hærnvæg og Faar, som eies af Colonister, der ene give sig af med at tillægge Kreaturer.

vejer i Udstrækning, i samme Grad tiltager Landets Rigdom og Spørgsmaalet efter Arbeidere.

Port Philip blev først coloniseret i 1836, Portland Bay i 1835, South-Australia i December 1836. Det første Skridt, „Overlanders“ gjorde, var at forbinde Port Philip med Sydney. I November 1837, altsaa 11 Maaneder efter Coloniens første Anlæggelse i Syd-Australien, var Planen lagt for at udstrække deres Operationer til denne nye Colonie. To Expeditioner satte sig i Bevægelse omtrent paa samme Tid fra forskellige Steder. I Februar 1838 brød Hr. Pawdon op fra Goulbourn og Hr. Eyre fra Port Philip. Den Første ankom til Adelaide i Slutningen af April, og kort efter ankom ogsaa Hr. Eyre, som havde prøvet paa at tage en lige Vej fra Port Philip til Adelaide, men da han fandt Landet ufremkommeligt, var han bleven nødt til at vende sig mod Norden og derfra slaae ind paa den samme Vej, som Hr. Pawdon havde fulgt. Neppe 8 Uar forud havde Capitain Surt vovet sig i en Baad ned ad en Flod, der giennemskærer dette ubekjendte Land, og allerede nu høstes Frugt af hans Opdagelse: Floden tiente nu Pandelen til Landevei; den blev et Led, der forbinder to Lande med hinanden.

I den øvrige Deel af 1838 og 1839 vare „Overlanders“ i fuld Bevægelse med at tilføre Syd-Australien Nvæg, og flere nye og kortere Veilinier bleve fundne, af hvilke den sidste og vigtigste især var den, som den dristige Hr. Bonny fandt: han forbandt Port Philip med Adelaide, ved en lige Vej, der løber næsten parallel med Kysten, saa at den Deel af Continentet, der ligger imellem Moreton-Bay og Adelaide, nu havde en sammenhængende Forbindelse ved en fremkommelig Landevei.

Priserne i Sydaustralien daledede efterhaanden til et Punkt, at Speculanterne ikke længere fandt deres Profit ved flere Expeditioner dertil; men nu anlagdes Colonier i Port Lincoln, og her fandt de ny Beskæftigelse i nogen Tid. Tilførselen stete tværs over Spencers Golf. Enkelte Expeditioner foretoges vestenfor Port Lincoln, en endog til Denial-Bay; men en Reise til

„King Georges's Sound“ forekom Enhver et saa stort Bovestykke, at Ingen torde forsøge det.

Imedens der speculeredes paa Muligheden af at forbinde Ost- og Vest-Australien med hinanden, ved en eneste stor Communicationslinie, gjorde Colonierne i Syd-Australien og Port Philip saa overordentlige Fremstridt i Velstand, at det næsten overgaaer enhver Forestilling. Colonierne ved Swanefloden og Kong Georges Sund, der nu vare henved 10 Aar gamle, befandt sig derimod i den usleste Forfatning; men i Slutningen af 1839 indførtes et bedre System i Bestyrelsen af dem, som meget snart viste de heldigste Frugter. Disse Forandringer undgik ikke de dristige „Overlanders“ Opmærksomhed. En af de ældste og dristigste Colonister ved Swanefloden, Dr. Harris, vovede endelig paa at drive en Flok Faar over Land fra Kong Georges Sund til de indre Districter af Colonien ved Swanefloden. Forsøget lykkedes, og neppe var Efterretningen om hans lykkelige Ankomst til Bestemmelsesstedet naaet til Kong Georges Sund, før Hr. Eyre ankom hertil med et Skib ladet med Faar, og saa Dage efter ham ankom Lieutenant Mundy i et andet og større Skib, ladet med Hornkvæg og Faar. Nu var Isen brudt og en Communication bragt tilveie imellem Colonier, der hidtil vare hinanden lige saa fremmede som for nogle Aarhundreder tilbage de modsatte Endepunkter af Europa.

Den Communication, der saaledes er bragt i Stand fra Punkt til Punkt, har frembragt saa store Virkninger, at man maa have været Dienvidne dertil for at troe det. Riobanden i London, som udruster sit Skib til en vis Havn, betragter Sagen som en simpel mercantilt Speculation; men kunde han spore Virkningerne i deres fierneste Forgreninger, vilde han forbanes. Han vinker med Handelens Tryllestav, og tykke Stove segne, Stæder og Byer reise sig, en travl Virksomheds Larm og Støv opfylder Luften; gamle Folkeracer svinde hen, og deres Love og Skikke synke i Forglemmelse; hvor Mord og Dvertro husede, der forlyndes Evangeliets milde Lære; udannede Tungemaal forsvinde og kun Englands Sprog høres over det hele Land.

Disse ere de endelige Virkninger af vore Kiøbmands daglige Vestkæftigelser: siddende i et mørkt og støvet Contoir i en snever Gade af Londons City, udtænke de Speculationer, som oprindeligen kun have deres egen Berigelse til Maal, men ende med at berige Mennefteslægten; og i de sidste 50 Aar have saadanne Kiøbmand lagt Grundvolden til 6 store Riger.

Men England deler Gæren for Civilisationens Fremstridt i disse Egne med Amerika. Begge udbrede her det samme Sprog og den samme Tro, og ethvert Spor af Nationalhad imellem dem er her forsvundet. Amerikanerne ere bestemt mere entreprenante Kiøbmand; de have i disse Egne idetmindste ti Gange saa mange Skibe som vi. Foruden at de næsten have tilvædt sig Enehandelen i Farvandene omkring det indiske Archipel og de vestlige og sydvestlige Dele af Ny-Holland, finder man deres Skibe ved alle Udstationer af Vest-Australien; de forsyne disse fjerne Punkter med alle Fornødenheder, og hvor den engelske Kiøbmand og Fabrikant med Rette borde være den der dominerede Handelen, finder man næsten ene amerikanske Producter. De amerikanske Hvalfangere forsyne Colonisterne med det Beste af hvad de behøve og faae Levnetsmidler til Bytte derfor. Af dette Samqvem opstaaer den venstabeligste Forbindelse imellem Colonisterne og de amerikanske Sydsfarere. I de 5 Maaneder et Skib ligger til Ankers ved et Sted, medens Fangsten i Baierne varer, finder en stadig Omgang Sted med det Par Colonistfamilier, der boe her; nu og da fører dette til et Giftermaal, og naar Skibet skal til at seile, feiler det aldrig, at jo nogle af Mandskabet blive tilbage for at gjøre deres Lykke i Colonien. Dette er en Indvandring, der usformærkt finder Sted og om hvis Storrelse og Indfyldelse, man ingen Forestilling gjør sig i England.

Charakteerskildring af berømte engelske Admiraler.

(Udbraget af en Artikel i Edinburgh Review, April 1839, betitlet: Public characters in the reigns of George 3 & 4.)

Lige stor som Statsmand og Kriger staaer Lord St. Vincent iblandt de Forreste af sin Tids berømte Mænd. Som Sø-Officer udmærkede han sig allerede tidligt og var med ved Quebeck, hvor General Wolfe bedækkede de britiske Vaaben med uvisnelig Hæder. En Fegtning, han siden havde med det franske Linieskib Foudroyant, det meest glimrende Exempel paa Tapperhed og Krigskunst i den Krig, hævede hans Navn høit i Marinen. Derefter kom Freden, som efterfulgtes af en Krig, hvori Englands Flaader kun høstede faa Laurbær, indtil Rodney imod dens Slutning atter hævede Flagets Ære. I næsten 20 Aar forblev Sir John Jervis ude af Activitet. Denne Tilfidsættelse maa ene tilskrives hans politiske Anskuelse, som bragte ham i Opposition med det da herskende Parti. Denne lange Periode, i hvilken man ikke brugte ham i nogenformhelt offentlig Tjeneste eller lagde ringeste Mærke til ham, benyttede han stadigen til at uddanne sig selv, ved Læsning, ved megen Tænkning og ved Omgang med lærde og talentsfulde Mænd. Herved erhvervede han sig det dybe Blik, der udmærkede ham som Statsmand, den Skarpsindighed, der giennemtrængte Alt, den Fiinhed, der aldrig lod sig stusse, og en Kløgt og Forudseenhed, ingen usformodet Hindring kunde overraske.

Da Krigen brød ud i 1793 fik Admiral Jervis Commando ved Middelhavs og Lissabons Stationerne. De Underværker han udrettede med en ringe Magt ere velbekendte, hvorledes han i Februar 1797 slog en spansk Flaade, der næsten var tre Gange saa stærk som hans; ikke mindre bekendt er den jernfaste Villie, hvormed han drev igiennem at faae Flaaden gjort klar til at seile fra Lissabon i lige saa mange Timer, som Alle undtagen han erklærede man behøvede Dage dertil, da Efterretning var indløben over Land til Lissabon om den fiendtlige Flaades Udløben. Den samme Kraft og Wiisdom lagde han for Dagen ved Undertryk-

kelsen af den farlige Oprørsaad, der yttrede sig i alle Englands Flaader efter Oprøret ved Flaaden i Nordsoen. Det blev Skik at sende Skibe, hvis Mandskab ei var at stole paa, til hans Flaade, og ved klogt at parre Strengthed med Mildhed oprettede han i kort Tid Disciplinen igien paa dem. Hans promte Uldøvelse af nødvendig, men aldrig meer end den nødvendige, Strengthed qualte snart den sidste Skist af den største Fare, der nogenfinde har truet England.

Da det Uddingtonske Ministerium dannedes, blev han sat i Spidsen for Admiralitetet, og nu skinnede den store Dygtighed til Forretninger, Naturen havde begavet ham med, frem i al sin Glæde, modnet ved dyb Tænkning, ved udbredt Mennekundskab og Dvæls i at commandere. Han lagde Grunden til et System for sparsommelig Administration, som fra Marinen har udbredt sig til alle Departementer af Statsbestyrelsen. Men denne Grundlæggelse kunde ikke skee uden en nøie og streng Undersøgelse af alle Misbrug ved det herskende System. Den berømte Undersøgelses-Commission ved Sø-Staten (Commission of Naval Enquiry) var hans Bærk, og den ledte til Opdagelsen af en utallig Mængde Underfløb og Misbrug, og blev Forbilledet for alle de lignende Undersøgelser, der snart efter paafulgte. Den var det, som først aabnede Øinene paa Folk, baade i og udenfor Parlamentet, og gjorde oekonomisk Reform i alle Statshusholdningens Grene til Hovedgjenstanden for alle Englands patriotiske Statsmænds Bestræbelser.

Hvor store hans Fortienester af Fædrelandet end vare, ved en Reform, der afføede saa mange Misbrug og sparede Staten saa mange Millioner, kunde de dog ikke befrie ham fra at dele Skæbne med de fleste Reformatorer før ham. Hans uestergivende Strengthed, hans ubøielige Retsfærdighed og hans faste Beslutning, at blotte Forbryderen, hvor høi hans Stilling end var, at stille Staten ved overflødige og unyttige Tjenere — alt dette reiste en Sværm af Fiender imod ham; Partiaanden satte dem i Bevægelse og styrede deres blinde Forbittrelse, og da Pitts og Fox's Partier forenede sig for at styrte Uddington, var Marinebestyrelsen — den Green, i hvis Spidse stod den eneste sande

store Mand, Ministeriet besad — det Punkt de rettede deres Angreb imod, og det lykkedes dem.

At Lord St. Vincent hverken besad Betsalenhed eller hvad man kalder parlamentarisk Talent er neppe fornødent at sige; han gjorde aldrig Fordring derpaa; sin Mening udtrykte han altid i et ligefremt og jævnt Sprog — undertiden maaskee med lidt for megen Ligefremhed. Ikke at han havde det Ringeste af den Raahed, man stundom finder hos Sømænd; tværtimod, i Manerer var han den meest polerede Gentleman og Ingen kunde have mere af den fuldendte Hofmand i hele hans udvortes Væsen og Dmgang end han. Hans overordentlige Artighed, hans fine Tact i at lede Folk, hvorhen han vilde have dem; den Delicatesse, hvormed han ligesaavel kunde tilkiendegive Underordnede hvad der var hans Villie, som udtrykke en modsat Mening for Ligemænd, eller gjøre en Overmand Modforestillinger, var i høi Grad mærk- værdig hos en Mand, der var bekendt for at besidde en saa ubøielig Charakterfasthed som nogenfinde et Menneske har havt. Hos overfladiske Personer eller saadanne, som ikke kiendte hans Charakter noie nok, gav dette slebne Væsen ham Ord for at være listig og falsk, skøndt det alene reiste sig af hans Godmodighed, hans Ulyst til at saare Nogen i ringeste Maade, hvor det kunde undgaaes, eller ved overmodig, tirrende Udfærd vække Hindringer for sit Diemeed.

Ham var det, der fremdrog Nelson efter Seiren ved St. Vincent og gav ham Commandoen af den Esfadre, hvormed han opsogte og slog Franskmændene ved Aboukir. Nelson yttrede altid den inderligste Hengivenhed og Hoiagtelse for sin fordums Chef, og hans ædle Siæl folte sig stedsse oprørt, hver Gang lave Emigrere vilde give ham Hren for Seiren ved St. Vincent og tilskrive hans velbekiendte dristige Manøvre med hans Skib „Captain“ Slagets Udfald. Venstabet og Hoiagtelsen var giensidig, og den Længstlevende, Lord St. Vincent, undlod aldrig ved enhver Leilighed at lægge den Kiærlighed for Dagen, som han bar for sin berømmelige Ven og Protegée, og den Sorg han folte over hans Tab. Saaledes lod han, hvergang han havde Selstab hos sig paa

Flagstibet, Nelsons Sørgemarsch spille, for man reiste sig fra Maaltidet; og tausé hævdede Gæsterne, efter deres Værts Exempel, Glasset til Munden, for at drikke til den Foreviges Minde. Ingen kunde have større Foragt for enhver Parade med sine Følelser, end Lord St. Vincent; men ved enhver Leilighed som denne var det tydeligt at see, hvorledes den gamle Krigers Stoicisme her forfagede ham for Naturens og Venfæbets Magt*).

Lord St. Vincent kiendte meget vel alt hvad Nelsons Smigrere havde gjort for at faae ham fremstillet som den rette Helt i St. Vincent Slaget; men aldrig lod han sig paavirke af de Følelser, som vel hos lavere Siæle herved kunde være vakte. Disse foragtelige Kunstter til Trods sendte han Nelson til Aboukir**) og med den kun en Fjerds tilhørende Energie var Expeditionen udrustet i kortere Tid og afsailede i en skønnere og completere Stand, end nogen anden Eskadre under den Krig; Skibene vare commanderede af Nelsons meest hengivne Kammerater og Venner, og Intet var undladt af Lord St. Vincent for at give Nelson Midler i Hænde til at fordunkle ham selv i Hæder. Her finde vi end ikke den svageste Stygge af hui usalige Skinsyge, der saa ofte fordunkler selv de meest glimrende Talenter; imellem

*) Et Træk af Lord St. Vincent, der ogsaa, som Karakteristisk, fortæner at anføres her, erindre vi at have læst for mange Aar siden i Naval Chronicle. En ung Officier — Lieutenant eller Commander — om vi ikke feile, var det den tappre Haulknor, der siden faldt som Capitain paa Fregatten Cleopatra, commanderede en lille Brig, med hvilken han, under Eskadrens Angreb paa en af de vestindiske Øer, lagde sig tæt under et Fort og stormede det med sit Mandskab. Hans kielte Daad vakte almindelig Beundring i Flaaden, og da han efter Dens Indtagelse kom ombord til Admiralen for at aflægge Rapport, modtog denne ham paa sin Standse, omgivet af alle de forsamlende Skibschefer, idet han lod Musikcorpsen fra Sytten spille den bekjendte Melodie af: „See the conquering hero comes“ — „En saadan Compliment, fra en saadan Mand som Lord St. Vincent — skrev han til sin Moder — maatte vel gjøre et uudsætteligt Indtryk paa en ung Officier.“ Udg.

**) Vice-Admiral Parter fandt sig forbigaaet ved Nelsons Udnævnelse til denne Commando og forlangte sin Afløsning fra Flaaden.

St. Vincent og Nelson herskede der kun gjensidig Beundring og ærlig Rivaliseren, ingen lav Misundelse eller Skinsyge.

En Paralell imellem disse to, som Krigere lige udmærkede Mænd, vil fremvise de mærkeligste Contraster i de fleste Hovedtræk af deres Charakter. I Modet vare de hinandens Lige, med den Forskiel, at hos den ene var det mere fyrigt, mere constitutionelt — hos den anden mere det faste Resultat af Reflection og mere et Product af mange forenede store Egenstaber, end af Temperamentet. De vare hinanden lige i den langt høiere Egenstabs, moralsk Mod, og i politisk Mod, som er dettes høieste Potenté. De vare hinanden lige i den completeste Dygtighed som Sø-officierer, Resultatet af Talenter, modnede ved lang og rig Erfaring og den sunde Dømmekraft, der ikke agter den mindste Detail for ringe; men herved viste der sig den Forskiel imellem disse store Anførere, at den enes fastere Charakter gjorde ham til en streng Disciplinair, medens den andens elskværdige Natur bragte ham til at overse Regler, hvis strenge Udførelse saarede hans blidere Følelser. Nelson kom ikke St. Vincent nær i vidt stuennde Plan eller Forberedelse, saavel som i den urokkelige Vedholdenhed, der udfordres til længe vedvarende Operationer; han vilde derfor ikke kunne have udholdt en Blokades trættende Monotonie, Blokader, som den der holdt Collingwood fængslet til sit Skib i flere Aar i Rad uden at sætte Foden iland, eller som den, St. Vincent vedligeholdt for Brest med Canalflaaden. Nelsons utaalmodige Sind vilde have lagt ham i Graven, skulde han have udført en Blokade som Cornwallis's eller St. Vincents; der var en næsten sygelig Activitetstrang hos ham, ethvert af hans Breve udtaler den, især i de sidste Aar af hans Liv; ideligen klager han over, hvorledes han fortæres af Utaalmodighed efter at komme til at maale sig med Fienden. Det kan ogsaa neppe drages i Tvivl, at, skøndt Ingen kunde overgaae ham i Dispositionerne for et Slag, naar Diebliffet til at levere det var kommet, kunde han ei, som St. Vincent, lægge Planen for en heel Campagne, eller have combineret alle Operationer over en stor Strækning af Kyst eller Sø, saaledes, at hver enkelt Deel

understøttede den anden og alle virkede i Harmonie til et sælreds Maal. Paa den anden Side er det at betvivle, om St. Vincent vilde have viist den pludselige, næsten intuitive Beslutningshurtighed — mere Resultatet af en syrig Siæl end af en gienemtrængende Skarpsindighed — som Nelson, i hans dristige og afgjørende Manøvre i Slaget ved St. Vincent, eller paa hans mærkværdige Jagt over Atlanterhavet i 1805, efter at have i Dieblikket opdaget, at den franske Flaade var seilet til Vestindien, og atter, da han fandt at den havde forladt dette Farvand igien, naaede Europa næsten paa samme Tid som Fienden. At hans berommelige Mesters Bevægelser vilde have været lige saa hurtige og hans Beslutning lige saa lynsnar, dersom Formodningen lige saa snar og lige saa stærk var opstaaet hos ham, derom kan ei tvivles. Den peremptoriske Villie, St. Vincent viste, den faste Beslutning at adlydes — en saa haardnakkethed, ubøielig, uoverbeviselig Forkastelse af det Ord „umuligt“, naar Spørgsmaalet var om at gjøre klar til et Foretagende — laa ikke i Nelsons Charakter, endskiondt han lige saa lidt, som hans Mester, kiendte Ordet, naar det galdt at udføre en Vaabendaad. Han, der seirede i den ulige Kamp med det franske Liniestib le Foudroyant, vilde uden Betænkning have angrebet de spanske Tredækkere ved St. Vincent, om hans Flag, som Nelsons, havde vaiet paa en 74; men Nelson kunde lige saa lidt have gjort Flaaden klar til at stikke i Søen tidsnok for at affiære Fienden, som han kunde have undertrykt og qvalt Oprørsaanden, der herskede blandt Mandskabet lige til Dieblikket før han førte dem i Slaget.

Medens det er vanskeligt at sige, hvor Jervis glimrede meest, i eller udenfor hans Fag, var Nelson ingen Ting paa Landjorden, ja, han havde Svagheder, som gjorde Solusten lige saa nødvendig, om ikke for hans Sindstilstand, dog idetmindste for hans Hæder, som den er for mange Svageliges legemlige Helbred. Medens Stolthed var et Hovedtræk i den Førstes Charakter, blev den Andens simplere Natur altfor let et Bytte for Forsængelighed. Nelson følte saa levende en Fryd, ved at være elsket og beundret af Alle — for han var selv god og venlig

imod Alle — at han hverken kunde nyde den med Moderation eller stule den for Andre. Streng og tilbageholden, beskæftiget med sine egne Tanker, bekymrede den Første sig Intet om deres Mening, hvem han søgte sig bestemt til at byde over. Medens Nelson tænkte høit, skulde Jervis's Ord aldrig forraade hans Følelser eller de Tanker der beskæftigede hans Aand. Den En var kun stor i Actionen; den Anden forenede i en fælden Grad alle de Egenstaber der danne Statsmanden og Anføreren tillige. Visdom og Kraft i Raadslagning; Hurtighed, Diærighed og Sikkerhed i Udførelse.

Sorgeligt som det er, at fremdrage Styggensiden af en stor Mands Charakter, vilde dog Ligheden med Originalen forsvinde, om den her ganske blev udeladt i denne sammenlignende Skizze. Lord St. Vincent bevarede stedse Reenhed og Værdighed i sin Opførelse, og skiondt han hadede al Skindhellighed, og ingen mere end en overdreven og pharisæisk Moralitet, tillod han sig dog aldrig, i sin egen Person at give et slet Exempel, lige saa lidt i det private som i det offentlige Livs Dyder. Lord Nelson, derimod, lod sig i et ulykkeligt Dieblik hilde i qvindelig Skionheds forførte Snarer, som en listig Dronning lagde for hans Fæder. Forsørt af et vellystigt Hofs nedrige Kunster, nedsunken til at være en Slave af en intrigant Qvindes Skionhed, lod han sig bruge til Handlinger, der ville staae afmaalede i Historien med Forræderiets og Mordets sorteste Farver. Kun en temporair Sindsförvirring kan forklare, men ikke undskyldte, denne sorgelige Periode af hans Livs Historie. Sandhedens og Dydens hellige Krav tillader ikke at lade Skøret urørt hvile over disse sorgelige Scener; men, efter at have løftet det et Dieblik, tør den billige Smerte, over en saa stor og i mange Henseender ædel og mønsterværdig Mands Svagheder, atter lade det synke med vemodig Skaansel mod Trafalgar Heltens Minde.

Lord Anson og Lord Howe.

(Af Sir John Barrow's: Life of Lord Anson.)

En mærkelig Overensstemmelse finder Sted i Ansons og Howes Liv og Charakter. Begge traadte ind i Tienesten, uden

Udsigter til nogen særdeles Lykke eller hurtigt Avancement paa Grund af Familieforbindelser eller anden Indflydelse. Streng Pligtopfyldelse og stadig Iver for Tienesten var det, de ene skyldte deres Lykke. Howe blev Admiral da han var 45 Aar gammel, Anson i sit 47de Aar. Begge opnaaede de høieste Værdigheder i deres Stand; Begge bleve ophøiede i Pairsstanden og Begge kom i Spidsen for Marinens Bestyrelse. Begge lignede hinanden i personlige Egenskaber: Resolution og uforsærdet Mod forenet med Taalmodighed, Vedholdenhed og utrættelig Iver for Tienesten; Værdighed og Tilbageholdenhed vare eiendommelige Egenskaber hos Begge. Howe talede kun en eller to Gange i Parlamentet, Anson aldrig. Howe levede helst i sin Familiefreds og kom meget sjældent i Selskaber. Om Anson sagde man, at han havde været „rundt om Verden, men aldrig i den“. I Howes Charakter vare Velvillie, Humanitet og Udelmodighed de fremherskende Træk, og de vare det ikke mindre i Ansons. Begge havde den Lykke tilfælles, at være Seierherre i det første Slag der blev leveret i den Krig, der udbrød paa den Tid, hver af dem havde Commando, Anson i 1747 og Howe i 1794.

Anson havde, allerede som yngre Medlem af Admiralitetet, stor Deel i det noiere Tilsyn med Orlogsværsterne, som begyndte i 1749, da Lord Sandwich første Gang indførte de Visitationer, eller Inspectionsreiser til Værsterne af en eller flere af Admiralitetsherrerne, som siden ogsaa Lord Howe efterfulgte og efter ham Lord Spencer, Lord St. Vincent og indtil nærværende Tid ere vedblevne i Brug. Disse Visitationer have havt mange gode Følger, Misbrug ere herved opdagede og afskaffede, og betydelige Besparelser vundne for Statskassen.

I Admiralitetets Protocol findes indført under 9de Juni 1749: „Nærværende vare Lorderne Sandwich, Beauclerc og Anson. Følgende Beslutning blev tagen: Paa Grund af det store Antal af Haandværkere og Arbeidsmand, der holdes ved de forskjellige Værster, Reberbaner ic. og den store Udgift, der heraf følger, samt fordi Arbeidet ikke svarer hertil eller udføres med tilbørlig Hurtighed, hvilket maa tilskrives Forsømmelighed hos Officiererne

eller Udygtighed hos Arbeiderne, eller begge Dele i Forening, og da Admiralitetet har besluttet at raade Bod derpaa saavidt det staaer i dets Magt: saa besluttes herved, at foretage en nøie Visitation ved alle kongelige Værster, Rebslagerier ic., undersøge Officierernes Forhold og Dydighed i deres Poster, Haandværkernes og Arbeidernes Duellighed og Flid, Magaziners og Skibes Tilstand samt hvilke Arbeider der ere i Værk. Alt i den Hensigt at indføre saadanne Forandringer, som maatte findes nødvendige for at opheve og forebygge Misbrug og Udslæen med det Offentliges Midler, haandhæve de bestaaende Anordninger og Regulativer for Tjenesten, saa at Kongens Skibe holdes stadigen i brugbar Stand, og at de Midler, der hertil ere anviste, ikke uforsvarligen forødes."

Af de senere til Protocols førte Rapporter om disse Undersøgelser sees, at Officiererne paa de fleste Værster ere befundne baade uvidende og forsømmelige, Folkene dovnede ved Arbeidet eller gik ledige, Forraadene vare utilstrækkelige og slet ordnede, alle staaende Ordre forsømte og Regnskaberne i største Noorden, Skibene vare i en maadelig Tilstand — kort, der herskede i Almindelighed saa grove Uregelmæssigheder, Forsømmelighed, Udsekelighed og Underfløb, at Admiralitetet fandt det nødvendigt at lade opslaae Placater paa Værsterne, hvori Enhver opfordredes til at fremkomme med Angivelser af Misbrug, begaaede hvad enten af Officierer eller Menige, især om Noget havde benyttet Arbeidsfolk eller Gods til eget private Brug.

I den efterfølgende Tid bleve vel disse Visitationsreiser fra Tid til anden foretagne, skiondt ikke regelmæssigen og med tilbørlig Strengthed, hvorfor ogsaa Lord St. Vincent fandt Misbrugene og Underfløbet atter saa frodigt opvoret under en stor og langvarig Krig, at en speciel Undersøgelsescommission — den berømte commission of naval enquiry — blev nødvendig, som det eneste Middel til varigt at raade Bod derpaa. Efter ham og lige til den nærværende Tid bereises alle Orlogsværster og Hovedstationer for Flaaden een Gang aarligen af Admiralitetets søyndige Medlemmer.

Sømilitair-Statens Finantsregnskab for Aar 1841.

(Uddraget af det offentliggjorte almindelige Finantsregnskab for Aaret 1841.)*

Conti i Budgettet for 1841.	Indtægt.			Udgift.	Mere	Mindre
	Budgetsum.	Lilfsud fra Sø- Statens sepa- rate Fonds.	Totalsum.		Udgift end Indtægten beløber.	
	Rbd. β	Rbd. β	Rbd. β	Rbd. β	Rbd. β	Rbd. β
1. Admiralitets og Commissariats Colle- giet med dets Contoirer	31,703. 38	.....	31,703. 38	30,716. 12	.....	987. 26
2. Officierpersonalet	92,471. 64	.....	92,471. 64	90,277. 31	.....	2,194. 33
3. General-Adjudanten af Sø-Staten m. Fl.	1,900. :	.....	1,900. :	1,900. :	.....	
4. Escadet-Compagniet	11,147. 6	.....	11,147. 6	10,522. 68	.....	624. 34
5. De to Divisioner, med hvad dertil hører 225,184 Rbd. 18 β .						
men i denne Budgetsum er indbefattet, som cal- culatorisk, Lilfsud fra Sø- Statens separate Fonds 14,200 — : : der her afgaae, mod at det virkelig indbragne Beløb tilføres med	.....	12,139. 83	} 233,124. 5	202,976. 26	.....	20,147. 75
	210,981. 18					
6. Holmens og Sø-Løshusets Officierer samt civile Embedsmænd og Betiente, m. m.	37,622. :	.....	37,622. :	36,850. 53	.....	771. 43
7. Slouerløn paa Holmen samt Lillæg til Pensjonister, der arbeide i Spaanehaven	18,000. :	.....	18,000. :	17,728. 12	.....	271. 84
8. Indrulleringen og Lotsvæsenet	16,026. 64	.....	16,026. 64	14,790. 15	.....	1,236. 49
9. Justitsembedsmænd og Betiente	2,515. 32	.....	2,515. 32	2,521. 32	6. :	

#12

	sum er indbefattet, som calculeret Tilskud fra Sø-Statens separate Fonds . . . 3,800 — " "					
	der her afgaae, imod at det virkelig indbragne Beløb tilføres med	3,824. 67	}	10,611. 57	10,336. 51	305. 6
	6,816. 86					
14.	Naturalforpleiningen eller Maanedstøften m. v.	141,502. 79		141,502. 79	96,031. 42	45,471. 37
15.	Probianthgaarden og Magazinkornet . .	5,201. 66		5,201. 66	5,069. 57	132. 9
16.	Fæstningen Christiansø	12,226. 71		12,226. 71	12,468. 17	241. 42
17.	Adetstibet og Bagtstationerne samt Dvelfesudrustninger:					
	a. Adetstibet	8,000. =		8,000. =	8,690. 75	690. 75
	b. Bagtstibet i Sundet	12,500. =		12,500. =	14,520. =	2,020. =
	c. Bagtstibet i Storebølt	7,300. =		7,300. =	7,211. 41	88. 55
	d. Bagtstationen paa Batteriet Trekroner .	5,900. =		5,900. =	7,237. 65	1,337. 65
	e. Bagtstibet ved Altona	17,200. =		17,200. =	13,497. 87	3,702. 9
	f. Dvelfesudrustninger	59,000. =		59,000. =	69,836. 36	10,836. 36
18.	Statter og Afgifter for Sø-Statens, derunder indbefattede Nyboders Gader og Bygninger	4,000. =		4,000. =	3,738. 62	261. 34
19.	Rang- og Procent-Skat	6,380. 46		6,380. 46	6,380. 46	
20.	Forskjellige Udgifter	14,200. =		14,200. =	12,274. 19	1,925. 77
21.	Sølmens Materialfond	288,911. 79		288,911. 79	352,680. 84	63,769. 5
		1,020,000. =	15,964. 54	1,035,964. 54	1,035,964. 54	78,901. 31
						78,901. 31

353

*) I vort næste Nummer skulle vi ligeledes meddele det senest udkomne Marine-Budget for indværende Aar; at det ikke stæer i dette er for et at optage for meget af Pladsen for andre Artikler. Vi skulle ogsaa, i næste eller i følgende Hefte, i en egen Afhandling, forsøge paa en theoretisk Udvikling af Principerne for et Marine-Budgets Affattelse, betragtet som en Deel af Læren om den høiere Organisation eller Marine-Administration.

Udg. N. A. f. S.

Anmærkninger.

- ad 1. Af det mindre medgaaede Beløb bestaae 914 Rbd. i besparede Gager, de øvrige 73 Rbd. 26 f. ere indvundne paa Summen til Contoirhold.
- ad 2. Den mindre Udgift bestaaer deels i vacante Gager, til et Beløb af 1,626 Rbd. 79 f., deels i 2,007 Rbd. 50 f., som er den inddragne halve Gage for permitterede Officierer og den fulde Gage for en Premierlieutenant, der har Reifestipendium. Men af de saaledes inddragne Summer 3,634 Rbd. 33 f. er igien udredet en Capitainlieutenantsgage for 10 Maaneder, 666 Rbd. 64 f., istedetfor en besparet Capitains-Gage, og Gage 773 Rbd. 32 f. til en permitteret Capitainlieutenant, der staaer à la suite, men gjør Tjeneste som Adjutant hos Generalgouverneuren i Vestindien.
- ad 4. Her er besparet paa Gagerne 456 Rbd. 56 f., paa Summen til Wunderinger 200 Rbd. 91 f., paa Extra-Udgifter 174 Rbd. 58 f. og paa Brænde og Lys 142 Rbd. 21 f., tilsammen 974 Rbd. 34 f., hvorimod er udgivet mere, til physiske Instrumenters Anskaffelse, 350 Rbd.
- ad 5. Ved Vacance og Udcommando er paa dette Contos Gager besparet i det Hele 22,690 Rbd. 30 f. (hvoraf de 3000 Rbd., der vare udsatte til Corpsernes Gageforbedring, men som ei anvendtes, fordi Corpsernes Organisation ei blev fuldført) samt indvundet ved Overlæbelse af Mandskab til Arbejde for andre Autoriteter, for Absenter og Contrabøger 1,167 Rbd. 35 f., ialt mindre udgivet:
- 23,857 Rbd. 65 f.

ved Sø-Statens Hospital er derhos indvundet, Beløbet for nogle Naturalpræstationer, dog ikke herunder indbefattet . . . . . 3,528 — 81 :

paa Udgiften til Guur og Pleie i Fattigvæsenets Stiftelser, til Udfy-

Lateris: 27,386 Rbd. 50 f.

Transport:	27,386 Rbd.	50	§.
let, Medicamenter, Munderings-			
lammer-Penge, Rugdrenge, Dr-			
donnantser og Løv	1,311	—	3 "
tilsammen	28,697 Rbd.	53	§.
Derimod udgivet mere til Munderin-			
ger, som skulde anlægges den 1ste			
Januar 1842: 6,447 Rbd.	61		§.
og Capitulationspenge 42 — "	6,459	—	61 "
altsaa mindre udgivet	22,207 Rbd.	88	§.
heraf er besparet for de separate Fonds	2,060	—	13 "
igien	20,177 Rbd.	75	§.

ad 6. Den anførte mindre Udgift udkommer saaledes:

Der er bleven besparet paa Gagerne			
i Alt	2,050	—	58 "
ligeledes paa Dagtholdet ved Krudt-			
taarnene, Præmie til Artilleri-			
sterne og paa forskiellige Douceu-			
rer, m. fl. herhen hørende mindre			
Poste, ialt	293	—	32 "
ialt	2,343 Rbd.	90	§.

Derimod udgivet mere:

i Douceurer til Tømmermænd og			
Borere, Timepenge for Fritids-			
arbejde o. s. v.	1,572	—	47 "
Igien	771 Rbd.	43	§.

ad 8. Til Sessions-Udgifter, Rejsepenge for Officierer m. Fl. samt Qvarteerpenge er i det Hele medgaaet mindre 1,469 Rbd. 17 §., men til Skrivematerialier o. s. v. udgivet mere 232 Rbd. 64 §.; igien de udførte besparede 1,236 Rbd. 49 §.

ad 9. For 4 Favne Brænde til Retslocalets Opvarmen er betalt 6 Rbd. mere, end derfor var opført paa Budgettet.

- ad 10. Foruden det i Budgettet opførte Tilskud til Bygnings-
Reparationer m. v. i Nyboder . . . 3,000 Rbd. : ƒ.
- er dertil indkommet:
Leie af Beboerne	19,911	—	53	„
			22,919	Rbd. 53 ƒ.
Udgifterne have været	22,390	—	69	„
altsaa besparet			528	Rbd. 80 ƒ.
- Desuden er paa dette Konto besparet af
Copiist-Gagen 115 Rbd., medens
de to Favne Brænde have kostet 3
Rbd. mere, end beregnet, altsaa . . . 112 — „
i alt mindre udgivet			640	Rbd. 80 ƒ.
- ad 12. Af Tilskuddet 1000 Rbd. til Fattigskolen i Laregaden er
ikke anvendt 140 Rbd. 52 ƒ.
- ad 13. Naar der fra de forskjellige her forekommende Poster
mindre udgivne 368 Rbd. 44 ƒ. drages den større Udgift
88 Rbd. 9 ƒ. paa andre (navnlig paa Brænde 59 Rbd.
22 ƒ.) udfommer . . . . . 280 Rbd. 35 ƒ.
- men hertil bliver at lægge, som mere ind-
betalt end calculeret, for Sø-Statens
Drengeskolers Midler i Rente for 1841 . . . . . 24 — 67 „
i alt mindre udgivet, end efter Budgettet			305	Rbd. 68 ƒ.
- ad 14. Den virkelige Udgift for dette Konto
har været . . . . . 122,664 Rbd. 68 ƒ.
- Men heraf er forskudsvis udredet af
de til Equiperinger for Vestindien
bestemte Summer (cfr. Budget for
1841, Pag. 231) 28,449 Rbd. 34 ƒ.
- hvori liquideres for ud-
sendt Proviant til
Skibene i Vestindien 1,816 — 8 „
igen, hvorfor Rigtighed bliver at af- lægge i Aaret 1842	26,633	—	26	„
Rest-Udgift for 1841			96,031	Rbd. 42 ƒ

Besparselsen paa dette Konto hidrører deels fra, at det fulde Beløb for Provianten til Vagtskibsstationerne er overført paa disses Conti, deels fra Vacance og Uldcommando af det faste Mandskab, og deels derfra, at ikke alle omcontraherede Leverancer ere fuldstændigen blevne præsterede.

ad 15. Den mindre Uldgift har været en Følge af, at nogle færre end de calculerede Varer ere blevne leverede.

ad 16. Da endeel af Uldgifterne ved Fæstningen ikkun calculatorist kunde opføres i Budgettet, er derved opstaaet den større Uldgift.

ad 17 a. b og d. I Budgettet var ikkun beregnet Forskiellen imellem Skibs- og Landkosten til det faste Mandskab, hvorimod her er anført Skibskostens fulde Beløb; iøvrigt kunde Anførselen i Budgettet ikkun være aldeles calculatorist.

c. Er blot en Forskiel imellem den calculerede og den virkelige Uldgift.

e. Den mindre Uldgift hidrører fra, at en paatænkt Reparation af Skibet først blev fuldført i Foraaret 1812.

f. De 59,000 Rbd. vare ikke tilstrækkelige til Uldgifternes Bestridelse, deels fordi Linieskibet Christian 8de var noget længere paa Togt, end de bestemte 3 Maanedre, deels fordi nærværende Konto, ifølge allerhøieste Befaling, belastedes med Statens havte Uldgifter til de kongelige Dampskibe, til Lystcutteren Neptunus og ved Sø-Dyemaalingerne.

ad 18 og 20. Begge Poster have kun kunnet ansættes calculatorist i Budgettet. De „forskjellige Uldgifter“ have iøvrigt været følgende:

Reifestipendium til en studerende Officier 2,280 Rbd. 22 fl.
Honorar til Maskinmesteren ved det konge-

lige Dampskib . . . . . 800 — „

Til Chaluproerne m. Fl. ved de Konge-

lige Fartøier paa Fredensborg og ved

Admir. og Com. Collegiets Chaluppe 1,035 — „

Lateris 4,115 Rbd. 22 fl.

Transport	4,115 Rbd.	22 §.
Lilægspension og Vartpenge til Forstieilige	715	— 5 "
Til Dvæstede og Faldnes Efterladte samt for Medaillen af 2den April 1801 . . .	1,080	— " "
Consumtions-Douceur til Indrullerede . . .	82	— 36 "
Renter af en Prioritet i Socadetaacademiets Bygning	1,000	— " "
For Lotsmærkers Vedligeholdelse samt Sold- bodbroens Op- og Slutning	938	— 3 "
For Paradering af Mandstabet i Anled- ning af Ds. R. H. Kronprindsens og Kronprindsessens Indtog	545	— 56 "
For forstieilige Arbejder og Forretninger, der ikke kunne henføres til andre Conti	1,772	— 55 "
Brevporto, Aviser, Bogbinder og Bogtrykker Regninger m. v.	1,645	— 33 "
Udfilligt	380	— 1 "
	<u>12,274 Rbd.</u>	<u>19 §.</u>

ad 21. De udforte mere udgivne 63,769 Rbd. 5 §. ere Saldoen af den større og den mindre Udgift paa de øvrige Conti, hvilken Saldo, ifølge allerhøieste Resolution af 19de Januar 1841 tilflyder Materialfonden (cfr. Bilag IX A til Normalreglementet og Budgettet for 1841, Pag. 440). For- saavidt der fra de separate Fonds er til Udgivernes Bestri- delse ikkun Vidraget med ialt 15,964 Rbd. 54 §., nemlig: fra Søqvæst- og Assistentshuset til Sø-Statens Hospital 12,000 Rbd.; fra Fonden af 2den April 1801, 139 Rbd. 83 §., og fra Drengeskolernes Midler 3,824 Rbd. 67 §. medens Tilskuddet fra disse Fonds var beregnet til ialt 18,000 Rbd., som tillagdes Budgetsummen af Finantsklassen (cfr. ovennævnte Bilag Pag. 385) da har dette sin Grund deri, at Udgifterne ved Hospitalet have kunnet bestrides med 2,000 Rbd. mindre, end der var calculeret. Iøvrigt har Sø- Staten havt endel Extra- og Versur-Indtægter, der bestaae

deels af Refusionet fra andre Authoriteter og Private, for Materialier og Arbeidet, hvormed de ere blevne assisterede fra Holmen, samt for Udgifter, Sø-Etaten paa anden Maade har havt for dem; deels af Udbyttet fra Holmens Auctioner over ubrugelige Sager; deels af tilbagebetalte Gage- og Pensionsforskud, og endelig af indkomne Steenpenge og Bulværkspenge m. v. Samtlige disse Indtægter, hvortil findes tilsvarende Udgifter udenfor de i ovenstaaende Regnskab anførte Udgiftssummer, ere følgende:

Paa Divisionernes Konto	2,034 Rbd. 51 §.
Sicuerlen	1,106 — " "
Indrulleringen m. v.	503 — 75 "
Nyhoder m. v.	1,206 — 5 "
Naturalforpleiningen m. v.	5,017 — 24 "
Fæstningen Christiansø	1,761 — 30 "
Cadettkibet	601 — 12 "
Vagtstibet i Sundet	458 — 23 "
Batteriet Trekroner	135 — 8 "
Vagtstibet ved Altona	203 — 30 "
Dvellsesudrustninger	6,277 — 37 "
Forforskellige Udgifter	1,637 — 3 "
Materialfonden	40,013 — 40 "
Tilsammen	60,954 Rbd. 50 §.

De separate Fonds.

1. Sø-Etatens militaire Pensionskasse.

Indtægt. Rente af Kassens Capital 224,366	
Rbd 24½ §.	8,937 Rbd. 59 §.
Tilskud fra Finantsernes aftagende Pensionsliste til nogle Pensioners Afholdelse, ifølge allerhøieste Rescript af 11te Febr. 1841	6,858 — 32 "
Andeel af Bestallings- og Depechegebyrer ved Sø-Etaten	645 — 95 "
Ialt Indtægt	16,441 Rbd. 90 §.

Udgift. Extragage til Officierer, der ifølge det ovennævnte allerhøieste Rescript ere udtraadte af Marinen og satte à la suite
12,566 Rbd. 64 §.

Pension til afskedigede

Officierer . . . 1,555 — 51 „

Gageforstud til Forstiel-

lige, hvilke Forstud

blive at indeholde i

1842 . . . . . 442 — „

14,164 Rbd. 19 §.

Overskud 2,277 Rbd. 71 §.

Anmærkning. Kassens Midler angaves i Bilag IX, A til Normal-Reglementet og Budgettet for 1841, Pag. 457. at udgøre ved Uldgangen af 1840: 224,982 Rbd. 4 §. Forforskellen imellem dette og det ovenangførte Beløb bestaaer i en Sum af 615 Rbd. 75½ §., som var regnet med under Kassens Formue, men ifkun var den Kongelige Kasses og Frederiks Hospitals Andeel af de i 1840 indkomne Bestallings- og Depeche-Gebyrer, der vare blot midlertidigen deponerede i Kassen og i 1841 bleve indbetalte paa vedkommende Steder. Naar til de 224,366 Rbd. 24½ §., lægges Overskuddet for 1841 = 2,277 Rbd. 71 §., udkommer, som Kassens virkelige Status ved Uldgangen af sidstnævnte Aar, 226,643 Rbd. 95½ §., hvorimod det i Budgettet for 1842 Pag. 124 opgivne Beløb, som differerer herfra med 135 Rbd. 44½ §., dengang ifkun calculatorisk kunde beregnes.

2. Sø-Statens Drengeskolers Midler.

For disse har alene været at beregne Renter af Capitalen 95,617 Rbd. 45 §., med 3,824 Rbd. 67 §., hvilke Renter igien ere afgivne til Statens almindelige Fonds, ifølge Bestemmelserne (cfr. ovenfor) Capitalen er altsaa usorandret ved Uldgangen af 1841.

3. Understøttelses-Sonden „2den April 1801“.

Med denne Fond forholder det sig som med den foregaaende, nemlig at hele Renten 139 Rbd. 83 §. er bleven indbetalt til

den almindelige Fond (efr. ovenfor) og da Fondens øvrige Indtægt, nemlig Overskuddet af et Bludsalg paa Holmen, er med 100 Rbd. forbleven som Depositum i Kassen, er Capitalen ved Udgangen af 1841 uforandret 3,496 Rbd. 78 ß , som ved Aarets Begyndelse.

4. Sø-Statens Sattigbøsse.

Indtægt. Undeel af Absent- og Forsømmelsesbøder ved Holmen	116 Rbd. 60 ß .
Ligeledes af Retsportlerne paa Fæstningen Christiansø	40 — 94 „
Uf nogle smaa, uvisse eller dog ikke ved Pant betryggede, udestaaende Fordringer, som ved allerhøieste Resolution af 20 Juni 1841 ere henlagte under denne Kasse, ialt et Beløb af 2,844 Rbd. 39 ß , er indkommet i Renter	83 — 65 „
	<hr/> 241 Rbd. 27 ß .
Udgift. Temporair Understøttelse for Trængende, fornemmelig af det faste Mandskab, deres Enker og Børn	167 — „
	<hr/> Beholdning 74 Rbd. 27 ß .

5. Søkaart-Archivet.

Indtægt. Renter af Capitalen 27,900 Rbd.	1,132 Rbd. = ß .
Ved Salg af Kaarter og Beskrivelser . . .	4,942 — 90 „
Bidrag fra den mecklenborgske Regiering til de i Aaret 1840 af Archivets Midler med 1,484 Rbd. betalte Omkostninger ved en Opmaalning af de mecklenborgske Kyster	1,400 — „
Beholdning fra 1840	72 — 34 „
	<hr/> Ialt 7,547 Rbd. 28 ß .
Udgift. For Papir, Bøger, Kaart, Instrumenter, Tegnematerialier m. v. 465 Rbd. = ß .	
	<hr/> Pateris 7,547 Rbd. 28 ß .

Transport 7,547 Rbd. 28 §.

Stifnings, Tryknings, Dver-		
sætter og Tegnearbejder	1,792	— 27 „
Reparation af Archivbygning-		
gen, Inventarium og til		
Brændsel	406	— 26 „
Et nyt So-Uhr og Repa-		
ration af et ældre	681	— „
Gager og Lønninger	2,438	— 37 „
En Pension	300	— „
Forskjellige Udgifter	136	— 32 „
Til Forøgelsen af Capital-		
formuen anvendt	800	— „
		<hr/>
		7,019 Rbd. 26 §.
Igien contant Beholdning		<hr/>
		528 Rbd. 2 §.

Anmærkn. I. Efter Indstilling fra Archivets Directeur og Admiralitets og Commissariats-Collegiets derpaa afgivne Resolutioner i 1840 og 1841 have Tegneren, Trykkeren og Lærlingen erholdt Forbedring i deres Indkomster paa Grund af Duelighed og lang Tjenestetid. Herfra samt fra Forskiellen i Priserne paa den Koft, der er tillagt Archivets Arbejdere, hidrører den større Udgift til Lønninger, i Sammenligning med Anførselen i Bilag IX, A, til Normalreglementet og Budgettet for 1841 Pag. 450. Lønningerne have saaledes i 1841 beløbet sig til følgende Summer:

Directurens Honorar	300 Rbd.	= §.
Den adjungerede Officier for 8 Maanedes	80	— „
En Skriver	150	— „
De øvrige Betientes og Arbeidsmændenes		
Gage og Emolumenter	1,609	— 80 „
Tillæg for Assistenten, Tegneren og Tryk-		
keren	138	— „
For Fritidsarbejde	77	— 48 „
Douceur til Trykkeriet	83	— „
		<hr/>
		2,438 Rbd. 37 §.

Anmærkn. II. Naar til Capitalformuen ved Udgangen af 1840 lægges de til dens Forøgelse i 1841 anvendte 800 Rbd., bliver dens Størrelse ved Udgangen af 1841: 28,700 Rbd. eller 100 Rbd. mindre, end efter Calculen til Budgettet for 1842, Pag. 125.

6. Legatet til unge Søfrigeres Dannelsse.

Indtægt. Rente af Capitalformuen 32,300 Rbd. 1,290 Rbd. 72 $\frac{1}{2}$.
 Pertil den contante Beholdning fra 1840 151 — 83 „
 1,442 Rbd. 59 $\frac{1}{2}$.

Udgift. Til forskiellige Paarørende af Legatets Stiftere, ifølge disses testamentariske Bestemmelse . 1,005 Rbd. 53 $\frac{1}{2}$.

Cadetchefen til Disposition, efter Testatorernes Forskrift 146 — 30 „
 1,151 — 83 „
 contant Beholdning 290 Rbd. 72 $\frac{1}{2}$.

Anmærkn. Efter Cadetchefens Regnskab til Collegiet var hos ham i Behold ved Udgangen af 1841 ikke blot de i dette Aar anviste 146 Rbd. 30 $\frac{1}{2}$., men tillige fra foregaaende Aar 155 Rbd. 91 $\frac{1}{2}$., ialt altsaa 302 Rbd. 25 $\frac{1}{2}$., som vare indsatte i Sparekassen, indtil Anvendelse kan skee efter Testatorernes Forskrift.

7. Commandeurcapitain Stampes Legat.

Renten 80 Rbd. af Capital 2000 Rbd. er igien udbetalt til Cadetchefen, som deraf har anvendt 75 Rbd., tilligemed en ældre hos ham beroende Beholdning af 40 Rbd. overensstemmende med Legatets Forskrifter.

8. Geheimeraad Schack's Legat.

Renten 12 Rbd. af en Obligation paa 300 Rbd. er, tilligemed en Beholdning fra 1840 af 7 Rbd. 25 $\frac{1}{2}$., af Cadetchefen bleven anvendt til Medailler, som uddeles til Gerners Minde.

9. Geheimeraad Sehesteds Legat.

Renten 400 Rbd. af Obligationsbeløbet 10,000 Rbd. er udbetalt til to Legatarier efter Giverens Bestemmelse.

10. Solmens Sogns Kirkeskolers Midler.

Renten af Capitalformuen 36,639 Rbd. 50 β . er med 1,465 Rbd. 56 β . udbetalt til Curatorerne for Skolerne, til Lærernes Lønning m. f. Udgifter. Indtægten af Bøsserne ved Solmens Kirkes Dørre paa Helligdagene, hvilken i 1841 har udgiort 54 Rbd. 13 β ., er ligeledes udbetalt igien til vedkommende Skole-commission og optaget i dens Regnskab.

11. Solmens Sogns Fattiges Midler.

Capitalen var efter Budgettet for 1841, Pag. 456: 13,940 Rbd. 76 β ., hvortil imidlertid kom en Sum af 14 Rbd. 93 β ., saa at Beløbet ved Udgangen af 1840 virkeligen var 13,955 Rbd. 73 β . Af denne Capitals Renter 558 Rbd. 22 β . ere 544 Rbd. 2 β . betalte til Solmens Kirkes Præster, for at uddeles til Trængende i Sognet; Resten 14 Rbd. 20 β . er tilfalden den under Capitalen indbefattede Hiælpefond (cfr. Budgettet for 1841, Pag. 441).

12. Jomfru Qvists Legat.

Legatet til Fattige og Huuearme har af den Capital, der, retteligen anført, udgiorde 7,859 Rbd. 63 β ., havt en Rente-Indtægt af 314 Rbd. 37 β ., hvoraf 312 Rbd. ere anvendte efter Testatrix's Bestemmelse, og de øvrige 2 Rbd. 37 β . ere tillagte Capitalen.

Af de 4 Rbd. 81 β ., som indkom i Renter af Legatet paa 120 Rbd. 93 β ., ere 2 Rbd. anvendte efter Bestemmelsen til Testatrix's Gravs Vedligeholdelse, Resten, 2 Rbd. 81 β . tillagt Capitalen.

Med ovennævnte Tilværter beløb begge Legaters Formue sig ved Udgangen af 1841, til 7,985 Rbd. 82 β . (Ved en Feilskrivning er Status i Budgettet for 1832, Pag. 125, opgivet med 2 Rbd. mindre.)

13. Søqvæst- og Assistentshusets Grundfond.

Indtægt: a. Søqvæsthuset vedkommende:

Renter af Stiftelsens Capitaler . . . . . 17,508 Rbd. 19 β .

Table- og Blokkepenge . . . . . 283 — 16 „

Lateris 17,791 Rbd. 35 β .

	Transport	17,791 Rbd.	35 β.
Stiftelsens Andeel af Toldconfiskationer . . .		537	— 18 „
Bøder		206	— „
1 Maanedes Forbedringsgage ved Officerers Avancement		1,433	— 35 „
$\frac{1}{4}$ af permitterede Officerers Gage		208	— 37 „
1 Skilling pr. Rbd. af det paa Søgage ud- commanderede Mandstabs Gehalt		782	— 14 „
Godtgjørelse for Søqvæsthusets forrige Vul- værker		300	— „
Leie af Søqvæsthusets ene Floibygning, som er overladt Straffeanstalten		1,500	— „
Leie af Søqvæsthusets Haver		326	— 75 „
		<hr/>	
		23,085 Rbd.	22 β.

b. Assistenthuset vedkommende.

Renter af Assistenthusets Udlaan	35,683	— 80 „
Leie af et, Assistenthuset tilhørende Huus	280	— „
Piemfaldet Overstud paa bortsolgte Panter	691	— 90 „
Vulværkspenge	6	— 4 „
	<hr/>	
	59,747 Rbd.	4 β.

Udgift.

a. Søqvæsthuset vedkommende:

Gage m. v. til Vetientene, nemlig:

Inspecteuren, Gage 660 Rbd.

til Contoirhold 340 —

af Assistent-

huus Forval-

terens Pro-

center . . . 200 —

1,200 Rbd.

Deconomen, fra 1ste Januar

til hans Dødsdag d. 11te

August . . . . . 215 — 26 β.

Oldfruen . . . . . 71 — „

Eteris 59,747 Rbd. 4 β.

Transport 59,747 Rbd. 4 f.

1,486 Rbd. 26 f.

Budet til hans Afstedigelse		
d. 1ste Octbr.	130	— = "
Portneren	156	Rbd.
Tillæg for at forrette Bud- tjeneste fra 1ste Nov.	7	— 32 f.
	<u>163</u>	— 32 "
Gaarskarlen	60	Rbd. = "
Kostpenge 1 Rd. 48 f. ugentlig	78	— = "
	<u>138</u>	— = "
Vægteren	144	— = "
	<u>2,064</u>	Rbd. 58 f.
Revisor	120	— = "
Sø-Statens Bygmester, for Tilsyn med Bygningerne	20	— = "
Skatter	324	— 68 "
Til Havneværnen, for Dvæst- husets Afløbsrende	30	— = "
For Sproiternes Vedligehol- delse	30	— 94 "
Udsurance af Bygninger og Inventarium	121	— 8 "
For Reparationer paa Byg- ningerne	439	— 45 "
Refusion for endeel af Ud- gifterne til Sø-Statens Hospital	12,305	— 47 "
Til chirurgiske Instrumenter og Requisite til Flaaden	385	— 15 "

 Cateris 59,747 Rbd. 4 f.

Transport 59,747 Rbd. 4 f.

15,838 Rbd. 47 f.

Kjøbenhavn's Fattigvæsen:

til Sø=Statens

Pensionister 5,515 Rbd. 92 f.

Almisselem-

mer . . 8,000 — " "

Fattigfogders

Lønning . 188 — " "

14,020 — 92 "

Pensioner til Enker efter Offi-

cierer og civile Embedsmænd

under Sø=Staten . . . 4,039 — 59 "

Pensioner til Dvæst- og Udfi-

stentshusets affledigede Be-

tiente og Enker . . . 1,186 — " "

Til Pensionister og Almisse-

lemmer paa Christiansø og

Bornholm . . . . 1,036 — 83 "

Almisse til Enker efter private

Betiente ved Dvæst og Udfi-

stentshuset . . . . . 120 — 46 "

Udskillige Udgifter . . . . . 509 — 3 "

b. Udfi-stentshuset vedkommende:

Gage m. v. til Directeurer og Betiente, nemlig:

1ste Directeur . . . 300 Rbd.

2den Directeur . . . 200 —

Forvalteren 646 Rbd. 13 f.

til Contoirh. 453 — 83 "

1,100 —

Controlløuren 200 Rbd.

til Huusleie 140 —

til Folkeløn 520 —

---

860 —

Cateris 59,747 Rbd, 4 f.

Transport 59,747 Rbd 4 f.

36,751 Rbd. 42 f.

Forvalterens Fuldmægtig:

450 Rbd., og af Forvalterens
PrCtr. 250 Rbd. 700 Rbd.Bægteren . . . . . 160 —

3,320 —

Forvalterens Procenter af Pantebeholdningen til „Bærkets Drift“ 4,667 Rbd. 49 f. hvorfra afgaaer de, Lovæsthussinspecteuren og Assistentshuusfuldmægtigen heraf bevilgede,

Tillæg 450 Rbd. . . . . 4,217 — 49 „

Statter . . . . . 297 — 90 „

Afgift til Fattigvæsenet og Straffeanstalten paa Christiansh. 1,400 — = „

Assurance af Bygningen og Pantebeholdningen . . . . . 763 — 18 „

For Reparationer paa Bygningen . . . . . 411 — 31 „

Udførlige Udgifter . . . . . 503 — 69 „

47,665 — 11 „Altsaa Overstud

12,081 Rbd. 89 f.

Anmærk. I. Søqvæsthuset eiede den 31te Decbr. 1840:

Obligationer til 4pCt. Rente . . . . . 414,649 Rbd. 59 f.

En Meubel-Assurance-Actie (Udbytte

14 Rbd.) . . . . . 100 — = „

og et Actiebrev i Nationalbanken for 400 — = „

---

ialt 415,149 Rbd. 59 f.

I Bilag IX. til Normalreglementet og Budgettet for 1841 Pag. 445 var vel Capitalformuen opgivet til samme Størrelse, men den contante Beholdning uretteligen til 20,739 Rbd. 71 f., istedetfor 20,039 Rbd. 71 f. Af de 284,240 Rbd. 79 f., hvilke Assistentshuset sammesteds opgaves at have udestaaende ved Udgangen af 8140, vare 5,742 Rbd. 63 f.

- en hos Forvalteren beroende contant Kassebeholdning, saa at de udlaante Summer kun beløb sig til 278,498 Rbd. 16 $\frac{1}{2}$.
- Anm. 2. Lønningerne til Budet, Portneren, Gaardskarlen og Vægteren ere noget høiere, end efter Udsigten for 1839, meddeelt i Budgettet for 1841, Pag. 446. Aarsagen hertil er, at, da disse Betientes Lon var for ringe ansat, havde Directionen i endeel Aar maattet tilstaae dem Gratialer, hvilke i fornævnte Udsigt forekom under „adskillige Udgifter“, men fra 1ste Januar 1841 forhøiedes hine Lønninger ved Gratialernes Inddragelse. I Aarets Løb blev desuden Budtjenesten inddragen, mod et lille aarligt Tillæg til Portneren for at besørge hans Forretninger.
- Anm. 3. Ifølge de afgivne Bestemmelser skal Dvæsthuset afholde Udgifterne ved Sv-Statens Hospital, hvilke ere anslaaede til 14,000 Rbd. aarligen. For 1841 har Udgiften kun været 12,000 Rbd., hvilken Sum er beregnet Dvæsthuset til Last under den anførte Sum 12,305 Rbd. 47 $\frac{1}{2}$; Resten af dette Beløb er betalt Hospitalet efter Regning for det fra de Kongelige Skibe indlagte Mandskab.
- Anm. 4. Flaadens Chirurgiske Instrumenter og Requisite betales af Dvæsthusskassen, ifølge Kongelig Resolution af 12 August 1762, Dvæsthusets Fundats samt Udm. og Com. Collegiets Resolution af 10 October 1836. Derfor er Summen 385 Rbd. 15 $\frac{1}{2}$ her til Udgift, medens lignende Udgift i Udsigten for 1839 forekommer under „adskillige Udgifter“.
- Anm. 5. Den formindskede Udgift til Pensioner for Dvæst- og Assistenthusets afskedigede Betiente og Enker hidrører deels derfra, at den afgangne Assistenthusforvalters Pension 1,600 Rbd. ved hans Død er bortfalden, deels fra anden Afgang.
- Anm. 6. Naar Indtægterne og Udgifterne balanceres mod hinanden, bliver der, som anført, et Overskud af 12,081 Rbd. 89 $\frac{1}{2}$, hvilket efter Bestemmelserne er anvendt, paa 4,379 Rbd. 61 $\frac{1}{2}$ nær, til at forsyne Assistenthuset med de fornødne Summer til Udlaan. Herved, og ved et i National-

banken optaget Caan paa 21,000 Rbd., samt ved de foranførte contante Beholdninger ved Udgangen af 1840, respective 20,039 Rbd. 71 β . og 5,742 Rbd. 63 β ., eller tilsammen 25,782 Rbd. 38 β . (med Fradrag af 4,401 Rbd. 34 β ., hvilke henstaae som Dverffud paa de bortsolgte Pantter, for at udbetales til Pantelaanerne, naar de melde sig) er Capitalformuen i 1841 voret med i det Hele 50,083 Rbd. 32 β ., idet nemlig:

Søqvæsthuset eiede i Obligationer . . .	448,749 Rbd. 59 β .
og Assistenthuset i Pante-Udlaan . . .	294,981 — 48 „
	<hr/>
Tall	743,731 Rbd. 11 β .

Desuden var contant i Behold:

ved Søqvæsthuset .	2,337 Rbd. 80 β .
ved Assistenthuset	2,041 — 77 „
	<hr/>
	4,379 Rbd. 61 β .

foruden det anførte Veløb, som staaer til Pantelaanernes Disposition.

Naar desuagtet Søqvæsthusets og Assistenthusets Formue i Budgettet for 1842 er opført med ifkun 715,000 Rbd., da er her alene den Sum nævnt, som man har anseet for Grundfonden, der ifølge allerhøieste Rescript af 19de Januar 1841 ikke maatte angribes.

14. Indrulleringsfonden.

Dennes Midler, der indestaae i Dvæsthuuskassen, beløb sig ved Udgangen af 1840 til	1,335 Rbd. 51 β .
Gebyrer til Fonden indkom i 1841 med .	2,183 — „
	<hr/>
ialt	3,518 Rbd. 51 β .

Heraf udbetaltes i Understøttelser til forhen-

værende Indrullerede	20 — „
ved Udgangen af 1841 igjen	3,498 Rbd. 51 β .

Ifølge en af Adm. og Com. Collegiet under 16de Juli 1842 tagen Beslutning, skal Dvæsthuuskassen svare Renter af hvad Indrulleringsfonden hver 11te Decb. Termin har indestaaende i samme, og særskilt Regnskab aflægges for bemeldte Fond. Jovrigt

ere de i Budgettet for 1841 omtalte nærmere Regler for denne Fonds Anvendelse endnu ikke allernaadigst approberede.

Sluttelig bemærkes, at følgende, under Collegiets Bestyrelse forterende, alteles private Fonds havde ved Udgangen af 1841 esternævnte Beholdninger:

- a. Lotseriernes Midler, en Sum af . . . 99,958 Rbd. 58 ff.
- b. Fæstningen Christiansøes Umyndiges Midler 704 — 69 „
- c. Artillerie-Underofficierernes Liigkasse . . . 2,098 — 64 „

(Summerne for a og b vare i Budgettet for 1842, Pag. 125, ifkun calculatorisk opgivne.)

Seildugs- og Værrede-Fabrikens Midler 22,000 Rbd. ere afleverede til Finantserne, midlertidigen som Depositum, indtil Fabrikens Skæbne i sin Tid vorder afgjort.

Som bemærket i Uldgifts-Bilag IX, A, til Normalreglementet og Budgettet for 1841, Pag. 457 og 458, blev det ved Afgivelsen af Sø-Etatsens separate Fonds bestemt, at derfor skulde godtgøres Staten en contant Sum af 303,000 Rbd., hvis Bestemmelse var at anvendes til Anskaffelsen af 2 Dampskibe, der vare anslaaede at ville koste omtrent £ 35,000 Sterl. Angaaende dette Anliggende vil blive meddeelt nærmere Forklaring ved Regnskabsoversigten for 1842.

Lotningen paa Østersøen forenet med Helsingørs Lotserie,

et Forslag af **A. Wilde**, Lieutenant i Sø-Etaten.

Lotningen af fremmede Skibe imellem Helsingør og østersøiske Havne indbringer aarligen circa 12,000 Rbd., hvoraf den mindste Deel kommer til Helsingør, da de fleste af disse Lotser eller „kiendte Mand“ høre hjemme paa forskjellige Steder i Danmark. For at skaffe Byen Helsingør en større Andeel i denne ikke ubetydelige Indtægt og, ved at skaffe en større Garantie for Duelighed end hidtil have, tillige udside denne Erhvervskilde og serøge

Fordelen derved for Landet i det Hele, er det, at jeg foreslaaer Høisingors Lotserie at oprette imellem sig selv en egen Afdeling af regulære Lotser paa Østersøen.

For at svare til Hensigten, saaledes at disse Lotser bestandig af de Søfarende gaves Fortrinet for de hidtilværende private „kiendte Mænd“, maatte de besidde den fornødne Dygtighed, hvortil horer, for det Første: complet Navigation, og for det Andet: sikker Kiendskab til de forskjellige Kyster, Skær, Grunde o. s. v. Til at erhverve den første Kundskab afgiver den i Høisingor for Tiden bestaaende Navigations-Skole en beqvem Leilighed, og for at opnaae den anden maatte Regjeringen ansøges om, at udsende et Fartoi i to eller hinanden følgende Sommere, for at besøge Østersøen med et Antal Lotselover ombord, som under en hensigtsmæssig Veiledning oves i practisk Navigation og anføres til den fornødne Localkundskabs Erhvervelse. Efter endt Tugt maatte de, der troe sig tilstrækkelig forberedte, underkaste sig en af Regjeringen foreskrevet og foranstaltet Examen, hvorefter dem meddeles Patent som dygtig befundne Lotser.

Indtægten af dette Lotserie maatte tilfalde Lotskassen, med Fradrag af nogle Procent til Lotsen, Præmie for Flid og Duelighed samt Landgangspengene. Til Deling af disse indkomne Penge skulde enhver Østersøes-Lots have fuld Part, hvorimod han af det herhjemme Fortiente kun erholder sin Part overensstemmende med hans Charge.

Skiondt man hidtil ikke har anseet det for nødvendigt, i et af Land nær omgivet Farvand at bruge Observationer, saa troer jeg dog med Grund at kunne paastaae, at netop i et saadant Farvand er en paalidelig Observation af stor Nytte, ofte af større Vigtighed for Skibets Sikkerhed, end i det aabne Hav. Paa enhver Reise, der gaaer østen for Bornholm bør derfor Lotsen være medgivet et Chronometer, tilhørende Lotseriet. Han bør paa Reisen føre Skibets hele Navigation og dagligen tage saavel Længde- som Brede-Observationer, der indføres i en ham medgiven Observationsprotocol, som han ved hjemkomsten afleverer til Giennemsyn og Paategning. Ved Aarets Ende uddeles af

Lotskassen Præmier til de dygtigste og flittigste Lotser. Sludsmaal fra Skibsførerne, Taxter for Lotsdistancer m. m. maatte ved Regulativer lovformeligen bestemmes.

Reguleringen af og Opsynet med Lotseriets Uhre kunde sættes i Forbindelse med det af Hr. Admiral Ville foreslaaede Observatorium og Tids=Signal=Station.

Til Slutning vil jeg blot berøre den Ære og Fordeel, som Danmark, men især Helsingør, vil høste af en saa vel oplært Stamme af Lotser, som disse Mennesker ved den foreslaaede Dannelsesplan ville blive. Der kan neppe være Tvivl om, at fremmede Skibe langt hyppigere vilde benytte dem, end Tilfældet er med de ikke altid tilbørligen kvalificerede Mænd, der nu give sig af med at lotse over Østersøen.

Et Par Ord om Dampskibenes Anlægning ved Kiøbenhavn,

af Lieutenant A. Wilde.

De flere Planer, jeg har hørt omtale, til Rettelse for Dampskibenes Indløben og Anlæggen indenfor Kiøbenhavns Toldbod, have givet mig Anledning til at tænke over Sagen, og staae kan det i alle Fald ikke, at jeg ogsaa fremsætter et Forslag om denne Gienstand, hvilket i al Korthed er som følger:

Overgangen til Holmen stæer nu paa en fast Bro, der ved en Flaadebro er forenet med en kortere fast Vælebro paa Holmens Side; disse maatte borttages saa at det hele Løb blev aabnet for Giennemseilende, og Communication med Holmen kunde beqvemt, sikkert og hurtigt vedligeholdes ved Hjælp af en Dampfærge, som f. Ex. den ved Portsmouth. Men ydermere kunde Flaadebasinen indstrænkes betydeligt og Væle med Bomme ic rykkes længer ind, saa at et stort og frit Løb vandtes hele Strømmen op til Christiansholm, hvilket kunde deles i Seilskibs og Dampskibs Løb. Dampskibene kunde da løbe langs med Bulværkerne; men da disse ikke tilbyde megen Plads til Anlæg, vil den Deel af Sammel-

holm, som ligger imellem Nyhavn og Gammelholms Reberbane kunne afgive en beqvem Liggeplads for Dampskibene. Her kunne de lande Passagerer og Gods, have Kuloplag og Magaziner lige ved Haanden, og ved en Gade derfra op imod den nordvestlige Ende af Hovedmagazinet sættes i Forbindelse med Hiertet af Byen.

Ved Opførelsen af de projecterede Dampskibsbroer udenfor Toldboden, gøres det allerede smalle Sted af Yderhavnen endnu smallere for Skibsfarten, og saadanne Broer kunne ei altid benyttes, deels for nordlige og østlige Vinde, deels for Dampskibenes tiltagende Mængde. Vorttages derimod den lange faste Broe med Bommen ic., lettes Ind- og Udseilingen for den Mængde Skibe og Fartøier, der dagligen tilføre Staden Provisioner og Fornodenheder, og Toldopsynet kan ikke giøre denne Afskuffelse af Havnen mere nødvendig her end ved andre store Søstæder, f. Ex. London, Lisabon, Ny-York og f. U, hvor et aabent Revier danner Havnen. Befæstningen af en Dampfærge over til Nyholm kan neppe blive større end ved Op- og Slutningen af den nærværende Flydebro. Vel synes maaskee mit Project for stort og kostbart for de nærværende Forhold, saasom Afhændelsen af det omtalte Stykke af Gammelholm og dets Indretning med Quaier, Magaziner og Gader, Forandringen af Toldbodsbroen og Lobet m. m. men jeg troer igjen, at det i Tidens Længde vil svare bedst Regning, som fuldstændigt og beregnet paa en længere Fremtid, Noget, man ved store og vigtige Anlæg maa tage Hensyn til og ei til den allernærmeste Tids trængende Krav.

Forsøg med Archimedes Skruen paa Dampskibet Napoleon i Havre de Grace.

(Meddeelt af Cap. Lieut. J. van Doekum.)

Et Brev fra en Ven i Havre meddeler følgende Beretning om de der anstillede Forsøg med Dampskibet Napoleon, som er bygget af Hr. A. Normand sammesteds.

Efter den første Prøve, der blev gjort med Dampskibet Napoleon, har man paa dette Skib forsøgt Skrue (hélices) af forskellige Former og Dimensioner, ved hvilke man efterhaanden har bragt det til en Fart af 9. 8 Knob, 10 og 10,2 Knob. Disse Farter ere maalte paa det Noiagtigste, ved udmaalte og afmærkede Distancer paa Land, samt ved at gaae saavel imod som med Strommen for deraf at uddrage den virkelige Fart igiennem Vandet. Under disse Forsøg har Napoleon havt kiendelig Fordeel over flere Dampskibe, der høre hjemme her og regnes til Første-Klasse, hvad Hurtighed angaaer. Ved en af disse Prøver maatte Napoleon staae tværs over Rheden midt imellem en Mængde Seilere, som krydsede med en frisk Kuling, og den maatte da løbe imellem to Skibe, der laae hinanden saa nær, at den ufeilbarligen vilde have raget ombord paa dem, om den havde havt Piul og Piulkasser.

Den 10de i denne Maaned (Mai) bleve atter Prøver foretagne, for at forsøge Skibets Stivhed under Seil, ligesledes dets Fart for Seilene alene og med Seil og Maskiner i Forening. Resultaterne vare følgende:

- Under alle Seil, halv Damp, laaber Kuling, løb det 10.8 Knob
 — dito — og heel Damp; dito . . . . 12,5 —
 — dito — Maskinen standset, Skruen slæbet, fast, 4,7 og
 5,0 Knob.
 — dito — Skruen afkoblet, samme Kuling, løb det
 9,2 Knob.
 — Rhyveren paa $\frac{1}{2}$ Bom, Skruen afkoblet, Br. Sr. Kuling
 10.5 Knob.

Seiladsen var Videvind og Farterne maalt med den almindelige Log, nogle af dem tillige med Masséys Log.

Skruen af- og paakobledes med største Lethed og næsten sieblikkelig.

Denne Prøve skete under ugunstige Omstændigheder, da Skibets Seil og Takkelage kun foreløbigen vare indrettede til denne Tour. Seilene kunde ikke ret sættes kant, hvilket nødven-

digviis maa have havt en skadelig Indflydelse paa Farten og ei heller tillod at føre saameget Seil, da Rulingen friskede, som Skibets Stivhed tillod, thi det krævede kun meget lidt.

Det var saa loit, især i Begyndelsen af Proven, at de Skibe, der vare isigte, gik med deres Boven Bramseil i Top; paa et Skib, som gik plat for Vinden, sloge Seilene imod Masten. Dombord i Napoleon gjorde imidlertid den stærke Fart, den havde ved Maskinens og Seilenes forenede Virkning, at man følte en temmelig frisk Ruling bidevind, saa at Seilene trak bedre paa den, end paa Seilstibene.

Udfaldet af denne Prøve har paa det klareste og uomstødeligste godtgjort Skruens Hensigtsmæssighed for større Skibe og det store Fortrin den har over de almindelige Hiul, ved Skibets Bevægelser i rum Sø. Den Commission, der af Regieringen var udnævnt til at overvære Proverne, har i sin Rapport erklæret sig af denne Mening og at den anseer Opgaven for at være fuldkommen løst. De sidste Forsøg med Napoleon skulle finde Sted i næste Maaned (Juni) og flere af Marinens og andre Departementers Notabiliteter skulle overvære dem.

Medlemmerne af den Commission, der af Regieringen var nedsat for paa dens Vegne at overvære de første Prover, ere Hr. Mlx, Marine-Ingenieur fra Cherbourg; Belanger, Corvet-capitain; Vasseur, Postinspecteur i Havre; Martignac, Lieutenant du vaisseau og Chef af Napoleon, og en kongelig Skibstømmester fra Cherbourg.

Den ovenangivne Fart er i nautiske Mil, 60 paa Graden.

Efterretninger for Søfarende.

Nyt Fyr ved Cap det gode Haab, Afrika.

Paa Mouille Point er oprettet et nyt Lindsø-Fyr af 1de Klasse og som ligger i en Afstand af 1,822 Alen østen for det ældre Fyr paa Greenpoint med 2 Blus, hvilket uforandret vedbliver. Det nye Fyrs Hoide over Vandfladen er 40 Fod. Det tændtes 1ste Juli 1842.

Naar et Skib søger ind i Tafelbay fra S. V., bør det ikke faae mindre end 40 Fv. forend Fyret bærer S. D. eller D. S. D. og ikke mindre end 20 Fv. før det bærer S. t. D. Det bør da ikke passere Fyret paa Greenpoint nærmere end paa en Miil; ikke heller bør Coursen forandres fra østlig til sydlig, for at søge Ankerplads, eller Skibet komme paa mindre end 14—15 Favne, forend Fyret paa Greenpoint peiles i S. V. t. V. $\frac{1}{2}$ V., da man har dem overret; Fyret paa Mouille Point vil da ogsaa strax sees, og ikke før, og man har det da paa det nærmeste i S. t. V. Coursen kan da forandres til S. S. V., som bringer midt paa Ankerpladsen, hvor man kan ankre saasnart Fyrene paa Greenpoint ere skjulte af nogle Sandhoie nær ved Mouille, og man peiler da Fyret paa Mouillepoint i N. V. omtrent i en Miils Afstand; Dybden er 6—8 Favne. Mindre dybgaende Skibe kunne styre S. t. D. $\frac{1}{2}$ D. ind til Ankerpladsen og ankre med Mouille Points Fyr i N. V. t. N. paa 4—5 Favne Vand.

Kommer Skibet derimod nordfra, uden om Robben Liland, bør det holde Fyret paa Green Point østen for Syd, omtrent S. t. D. indtil det faaer Lodstuds under 20 Favne, lidt over en Miil fra Fyrtaarnet; det maa da styre D. S. D. saaledes at det ei faaer under 10—12 Fv., indtil det har Fyret i V. S. V., og kan da sætte Cours efter Ankerpladsen som ovennævnt. Denne Cours fører omtrent 1 Miil klar af Green Point; men man har ikke nodig at komme denne saa nær, dersom man har seet Robbeniland og ved Peiling af den er sikker paa at have klaret Whale Rock; man kan da holde sig i en større Afstand fra Green Point, om man foretrækker dette; men i saa Fald ere Lodstuddene ikke nogen sikker Veiledning. Afstanden fra Land vil, saasnart Fyret paa Mouillepoint sees, let kunne beregnes ved Krydspeiling af begge Fyre.

Gaaer Skibet indenom Robbeniland ville Fyrene paa Green Point vise sig overret eller næsten saaledes, og Fyret paa Mouillepoint vil ogsaa sees. Man maa da holde Fyret paa Greenpoint omtrent i S. V. t. S., indtil man har passeret Robbeniland, hvorved man vil faae nogle Lodstuds fra 8—6 Favne;

naar det dybnes til 11—12 Favne, styres ind efter Ankerpladsen saaledes som ommeldt er. Krydser man rundt Green Point, bør man aldrig komme paa mindre Dybde, end 11—12 Favne, indtil man har faaet Fyret i V. S. V. Krydser man ind imellem Robbeneiland og Fastlandet, kan man tage Lodstod fra Den, da det grunder meget regelmæssigt op. Ved at staae ind imod Fastlandet, er det forsigtigst at vende, saasnart Loddet viser, at det grunder op. Fremmede advares imidlertid fra at forsøge paa at krydse sig ind i Baien om Natten i tykt eller i Byge-Beir. Man maa i det Hele være yderst opmærksom paa Loddet og holde det stadigt gaaende. Bekdig. fra Capitain Vance, Favnecapitain.

(Naut. Mag. Juli 1812).

Strømsætning i Oceanet.

Fra Gouverneuren over de danske Besiddelser paa Kysten Guinea have vi modtaget følgende velvillige Meddelelse: Paa Stranden ved Cap. St. Paul, som efter et nyligen udkommet Kaart ligger paa 5° 46' N. Br. 0° 53' Egd. Ost for Br., er omtrent d. 20de Mai d. A. funden en Flaske med en Seddel i, saaledes lydende: Le navire „Colonial“ de Nantes, Capitaine Adr. Josso, armateurs M.M. H. Auger & Ant. Chauvet.

Je suis parti de St. Denis (ile Bourbon) le 25 Novembre 1841, mouillé à Ste Hélène le 2 Janvier 1842, et parti le 3 pour mon port d'armement.

Le 16 Janvier me trouvant par 3° 53' Lat. N. et 21° 27' Ouest par chronomètre, réglé à Ste Hélène, j'ai jetté le present billet; je prie mes Conf. (reres), qui le trouveront, de vouloir bien donner avis, soit à Bourbon, Maurice ou l'Europe.

A la Mer le 16 Janvier 1842. Adr. Josso, Capitaine.

Gouverneur Wilckens tilføier, at han antager den i Seddelen opgivne Længde at være regnet fra Paris' Meridian. Den originale Seddel er indsendt til General-Toldkammeret.

Regler ved at anløbe Havnen Villa Nova di Portimao, Portugal.

Skibe, som ønske Løts, maae heise Flaget fra Fortoppen

med et Riendingsflag eller en Stander under. Har Skibet lidt Skade, heises Riendingsflaget øverst og Nationalflaget derunder, ligeledes fra Fortoppen. Har det mistet sit Anker, heises Flaget med en Stander under fra den agterste Top; er det læt, heises Riendingsflag eller Stander med Nationalflaget under fra agterste Top.

Fra Fortet Farragudo, paa den østre Side af Baien gjøres følgende Signaler: Et rødt Flag med en Stander under tiener til Anviisning for Skibet til at vælge et passende Sted til at tage Lotsen ombord. Standeren med det røde Flag under tilkiendegiver, at ingen Lots kan sendes ombord. Det portugisiske Flag med det røde Flag under betegner, at Skibet maa usfortøvet holde tilføes igjen. Det røde Flag betyder, at Skibet kan nærme sig Baien for at tage Lotsen ombord. Naar det hændes, at Lotserne for svær Sogang ikke kunne gaae ud af Baien, og Skibet er nødt til at seile ind, vil der fra Fortet blive givet Signaler med det røde Flag.

(Fr. Tid. Nr. 65.)

Anviisning for Indseilingen efter Qvitholmens og Stav- næssets Fyre, Norges N. V. Kyst.

Disse, forhen ommeldte, Fyre bleve første Gang tændte d. 1ste Septbr. f. A.; dem vedkommende meddeles følgende Anviisning for Søfarende.

Qvitholmens Fyr er et Blinkfyr, som hvert Minut giver et Glimt af 10—12 Secunders Varighed, paa hvilket følger en Formørkelse, der ikke er total, førend i en Afstand af 2 Mile og derover. Med Diet 10—15 Fod ophøiet sees det under almindelige Omstændigheder $4\frac{1}{2}$ —5 Seemile borte, igiennem Compasstregerne fra S. S. V. $\frac{3}{4}$ V., Vest, Nord og Ost, til S. S. O. $\frac{3}{4}$ O. Lanternens Høide over Vandfladen er 130 Fod. Taarnet er hvidt anstrøget.

Naar man, kommende vesterfra, ved Siælp af Qvitholmens Fyr vil søge ind i Fugleledet om Natten, maa man bringe dette i D. S. O. $\frac{1}{2}$ O. og da styre ret paa Fyret, til man har nærmet

fig dette paa omtrent $\frac{1}{2}$ Miil, da man forandrer Coursen til $\text{D. } \frac{1}{4} \text{ N.}$, hvorved man vil passere udenom „Biognan“, omtrent paa 2—3 Rabbel-Lænder. For det Tilfælde, at man faaer Faldet (blindt Skær) „Biognan“ ret forud, gøres opmærksom paa, at man helst bør søge at holde det om Styrbord; dog kan man uden Fare passere det paa begge Sider, da Faldet er aldeles steilt overalt. Distancen man skal seile efter den opgivne Cours $\text{D. } \frac{1}{4} \text{ N.}$, er omtrent 1 Sømiil, og Larmen af Faldet „Biognan“ vil desuden gjøre, at man med Letthed bemærker det, naar man kommer paa Siden af det. Til større Sikkerhed gøres opmærksom paa, at man da skal have Qvitholmens Fyr i $\text{S. V. t. V. } \frac{3}{4} \text{ V.}$ Fra dette Sted styres imellem $\text{D. og D. } \frac{1}{4} \text{ N.}$ $1\frac{1}{4}$ Miil, da man netop vil have passeret Faldet „Braka“. Nu forandres Coursen til $\text{D. N. D } \frac{1}{4} \text{ D.}$, hvilken Cours styres til man faaer Stavnæs Fyr i Sigte. Vil man derimod gaae ind Ledet udenom Fuglen, da bør man ikke komme Qvitholms Fyr nærmere end $1-1\frac{1}{2}$ Miil, før man kan peile det i $\text{S. } 21^\circ \text{ Ost}$, da man kan styre lige paa Fyret, dog efterhaanden forandrende sin Cours saameget til Øster, at man, naar man har nærmet sig Fyret paa omtrent $\frac{1}{4}$ Miil, peiler det i Syd 2° Ost ; da man styrer Øst $\frac{1}{4}$ Nord for at komme op paa Siden af Biognan. Siden følges den ovenfor givne Anviisning. Naar Qvitholmens Fyr peiles sydligere end Syd 2° Ost , maa man ikke seile ind paa samme, da man derved vil komme for nær Olan Skærene.

Stavnæssets Fyr er et fast Fyr, der under ovenanferte Omstændigheder i Almindelighed vil sees 3 Mile borte; det lyser igiennem alle Compassstregger fra $\text{N. V. t. V. } \frac{3}{4} \text{ V.}$, igiennem Nord og Ost til S. D. , dets Høide er 63 Fod over Havet og Bygningerne ere lyst anstrøgne, for at være kjendelige som Dagmærke.

Vil man søge ind til Christiansund, da maa man, naar Stavnæs Fyr efter ovenstaaende Anviisning er seilet i Sigte, forandre Coursen til D. t. S. , hvilken Cours styres til man peiler Stavnæs Fyr i $\text{S. S. D. } \frac{1}{2} \text{ D.}$, da man styrer tæt op under Stavnæspynten, som er aldeles reen. Herfra styres S. D. t. S. ,

til man netop er i Kanten af Lyset, da man styrer S. S. D., hvorved observeres, at man ingensinde taber Lyset af Sigte; man bør, om muligt, søge at styre saaledes, at man paa den ene Side af Dækket kan see Fyret, medens man taber det af Sigte paa den anden Side. Herved seiler man sig ind imellem Smørvignæsset og Indlandet, og, saasnart man har Sundet aabent, styres en østlig Cours til man er inde paa Havnen, hvor Undergrund findes paa 8—12 Favne. Enhver, der vil søge Christiansunds Havn, gøres opmærksom paa, at Landtoug maa have i Beredskab.

Er et Fartoi drevet forbi Indseilingen ved Fuglen, da kan man ved Hjælp af Stavns Fyr løbe ind ved „Trefloesen“; thi naar Fyret peiles i S. D. $\frac{1}{2}$ D. og man da styrer lige paa samme, gaaer man fri af alle Skæer, og vil man løbe ind til Christiansund, styres som ovenfor beskrevet, naar man har nærmet sig Fyret paa $\frac{3}{4}$ Mil.

Fyrene brænde fra 15de August, giennem Vinteren, til 30te April, og tændes fra Paaske til Michaeli 1 Time, og fra Michaeli til Paaske $\frac{1}{2}$ Time, efter Solens Nedgang og brænde til dens Dpgang.

Misviisningen er beregnet til 18° N. B.; Distancerne ere i Sømile, 15 til en Grad, og alle Compasangivelser ere misvisende.
(Sb. Lb. No. 67.)

Nye Fyre i det hvide Hav.

Fra det russiske Soministeriums hydrographiske Departement er bekendtgjort, at 3 nye Fyrtaarnet af Steen ere opførte ved Rysterne af det hvide Hav, paa følgende Punkter:

1. Paa Skæret paa Østsiden af Cap Delow.
2. Paa N. B. Pynten af Den Morshovez.
3. Paa Den Shishginst, ved Indløbet af Dnegabugten.

Disse Fyr, som alle ere stadige, holdes tændte, fra 13de August hvert Aar og til 13de November, den Tid Skibsfarten almindeligviis er ophørt. Ved Fyrtaarnet paa Cap Delow er desuden opført et Trætaarn med en Klokke i, med hvilken der i taaget Weir vil blive ringet for at advare Skibene.

(Efter Sb. Lb. Nr. 70.)

Farlig Grund paa 31° S. Br. og 50° V. Lgd.

Capitain Reid, førende den engelske Brig Sweet Home, beretter fra Rio Grande, at have paa sin Reise fra Liverpool stødt paa en Grund, hvis Beliggenhed han angiver at være 31° 3' S. Br. og 49° 47' V. Længde, idetmindste 70 Mile (skal uden tvivl være engelske miles, i danske Søprog Qvartmile) fra den brasilianske Kyst. Lykkeligtvis var Veiret roligt og Vinden N. D. t. D., hvorved det lykkedes Briggen snart at komme af igjen og den trak kun lidet Vand. Ved Ankomsten til Rio Grande erfarede han, at en brasiliansk Skonnert havde været paa det samme Rev, hvilket er saa meget mere farligt, som det ligger lige i Farvandet for de til Rio Grande bestemte Skibe og ikke er aflagt i noget Kaart.

(Efter Sd. Bd. Nr. 72.)

Ophalingsbedding paa St. Thomas.

St. Thomas d. 24de Februar d. A. Indbyggerne paa denne danske De har i den senere Tid ladet udføre et meget stort Arbejde, nemlig en marine railway, som vil blive af megen Betydning for hele Vestindien, thi en Slig af saa store Dimensioner findes ikke paa de andre fremmede Der. Arbejdet, som koster over 300,000 Rbd. vil blive fuldendt i April d. A. Banen løber circa 150 Fod ud i Vandet, til en Dybde af omtrent 21 Fod, og er i det hele henved 800 Fod lang. Ved Dampkraft optrækkes de største Koffardiskibe med fuld Ladning, saaledes at 3 saadanne kunne staae paa Banen og repareres paa eengang. Omkostningen ved Afbenyttelsen vil neppe blive dyrere, end paa lignende i Amerika. Foruden de sædvanlige Skibe, som anløbe Havnen, venter man et stort Antal amerikanske Skibe, som efter at have seilet et Aarstid omkring i Vestindien uden Kobberforhudning, og som før vare nødsagede til at gaae til Amerika for at blive reengjorte, nu ville bruge denne Indretning og derved spare betydeligt.

Revolutionen i Venezuela i Maret 1835.

Meddeelt af Capitain-Lieutenant C. Wulff.

(Da den danske Marine har havt en, om end kun mindre, Rolle i denne Revolution, derved, at Orlogsbriggen St. Jan førte den af Oprørerne fordrevne Præsident og Vicepræsidenten tilbage til Laguaira fra St. Thomas, vil en kort Beretning om de nærmere Omstændigheder ved Samme muligt have Interesse for en Deel af dette Tidsskrifts Læsere. Beretningen er udtaget af et stort historisk Værk over Venezuela, af D^r. Baralt og Diaz, udgivet paa Regjeringens Befaling for at ledsage et topographisk Atlas, som den har ladet Ingeniøren, Oberst Agostin Carazzin optage, hvilket udbreder meget Lys over denne hidtil saa lidet bekendte Stat, saavel i geographisk som i statistisk Henseende).

En vigtig Begivenhed for Venezuela forberedte sig i Maret 1834 ved Valget af den nye Præsident, der skulde styre Republiken i dens anden constitutionelle Periode*). Naar der, ved en saadan Leilighed, ikke findes en Mand, hvis Dygtighed og Fortienester rage betydelig frem over Mængden af hans Medborgere, dele naturligtviis Meningerne sig, og Enhver søger Fortienesten imellem dem, der omgive ham nærmest, eller han vil kun se den hos den Person, hvis Dygtighed kan convenere hans egne Interesser. Der herskede altsaa stor Meningsforskjellighed i Hovedstaden og i Provindserne; dog, da Partierne bleve deres Svaghed vaer og indsaae, hvor vanskeligt det vilde blive for enhver af dem at seire, saa adspalttede som de vare, begyndte de at concentrere sig, idet

*) Citer at den kunstige Bygning, Bolivar havde opført under Navn af Columbien, atter var styrket sammen, idet den i 1830 havde deelt sig i de tre Republiker: Ny Granada, Venezuela og Ecuador, var General Paez, en af Uafhængighedskrigens meest udmærkede Helte og en af Landets dygtigste Statsmænd og uegennyttigste Borgere, eenstemmig valgt til Præsident for Venezuela, og denne Post beklædte han til almindelig Tilfredshed og til stor Ære for ham selv i de fire Aar, Constitutionen har fastsat for dens Varighed.

de gjensidigen offrede en Deel af deres Fordringer. De betydeligste og meest indskyldelsesrige Candidater vare fire: Diego Bautista Urbaneja, som allerede havde været Vicepræsident og beklædt andvo hoi Embeder til almindelig Tilfredshed; Generalerne Mariño*) og Scoublette, Veteraner fra Uafhængighedskrigen, og den bestedne Doctor Jose Vargas, uden anden anbefaling, end sine Dyder, uden andre Fortienester, end sine Kundstaber og sin uegenlyttige Kiærlighed til Fædrelandet. De tre Første havde en Flok af Benner og Tilhængere til at understøtte deres Sag;

*) Mariños †) Fremtrædelse paa Krigsscenen er unegteligen en af de meest poetiske iblandt de mange skønne og romantiske Charakterer, den amerikanske Frihedsstrig har at opvise. Da Spanierne, efter det store Jordskælv i 1812, atter vare blevne Herrer over hele Venezuela, flygtede Mariño tilligemed nogle faa Benner til den lille De Chaca-Chacara, en Klippe rettere, der ligger i Boca del Drago og hører under den engelske De Trinidad. Hans patriotiske Hierte tillod ham ikke at være en rolig Tilskuer til alle de Grusomheder, Spanierne, under Anførsel af General Cerveres, udoevde i hans ulykkelige Fædreland, og han besluttede at prøve et Forsøg paa at befrie det. Med 41 andre Ynglinge og kun 6 Geværer, deres hele Vaabenforraad, seilede han i Begyndelsen af 1813 fra Chaca-Chacara til Guiria paa Falsen Paria, overrumplede den spanske Besætning, der bestod af 300 Mand, og befriede Byen. Her forenede mange Independentter sig med ham; han drog videre, og i kort Tid havde han fordrevet Spanierne fra Provindserne Cumaná og Barcelona. Han blev hædret med Navnet: de østlige Provindseres Befrier, ligesom Bolivar var de vestlige Provindseres, og længe deelte han med denne Æren og Magten. Men Lykken var mindre gunstig imod ham, end imod Bolivar; thi medens denne steg til at blive den uindstrænkede Boldgiftsmand for tre store Stater, maatte han lade sig nøie med at være Gouverneur i en Provinds eller commanderende General over en lille Arme. Misfornøiet med sin Skæbne, see vi nu i en sildigere Alder den samme Mand, som i sin entusiastiske Ungdom vilde have offret Liv og Blod for sit Fædrelands Frihed, af Egenkiærlighed at neblade sig til at spille en Landsforræders Rolle.

†) Læserne gjøres opmærksom paa, at Udtalen af det spanske *N* med en Streg over er som det franske *gu*, eller omtrent som det danske *uj*.

Coublette var desuden favoriseret, paa saa Undtagelser nær, af alle de Mænd, som paa en eller anden Maade vare afhængige af Regjeringen. Vargas var ivrigt understøttet af den største Deel af Landets velhavende Folk, som Landbrugere, Handlende og Grundeiere.

Efterhaanden, som Tidspunktet, da Valget skulde finde Sted, nærmede sig, fordoblede Partierne deres Anstrængelser. Mariños og Urbanijos Partier forenede sig, saa de kun udgjorde eet, for at sikkre den første af disse Candidater Seiren. Vargas's og Coublottes Partier nærmede sig hinanden, for at arbejde i Fælledskab og for, hvis det skulde gøres fornødent, endog at række hinanden Haanden, dog uden i Grunden at opgive deres respective Fordringer. Pressen, der borde være Organet for en moderat Discussion, gierde sig til Værktøi for uretsfærdige og overdrevne Beskyldninger, for Lidenskabelighed og for Hævnelyst. Uagtet disse Dphidselser, fandt dog Valgene Sted, uden at den offentlige Rolighed blev forstyrret. Kun i Maracaibo havde der for Valget fundet nogle Uroligheder Sted, som dog strax bleve dæmpede, og senere opstode nogle Uenigheder imellem Domstolen og Gouverneuren i Cumaná, da hiin vilde tvinge denne til at anerkende den provindsiiale Deputations Handlinger for lovlige, hvilket han negtede. Da nemlig Valgcollegiet havde været forsamlet, og Minoriteten saae, at dens Modstandere vilde seire, tog den sin Tilflugt til det ulovlige Middel, at gaae bort for at opløse Forsamlingen; men Majoriteten, der ikke var tvivlsraadig, lukkede Døren for den heraf opstaaede Ufuldtallighed af Forsamlingen, og ifred til Valget. Gouverneuren anerkendte naturligviis ikke denne Forsamlings Valg. Domstelens Præsident, som vilde understøtte de Deputerede, suspenderede Gouverneuren fra hans Forretninger. Den udøvende Magt opretholdt ham paa hans Post, og denne Sag, der siden blev foretaget i Congressen, gav Anledning til heftige Discussioner.

Som Følge af Partiernes Adspjittelse, blev Ingen af Can-

ditaterne valgt af Valgcollegierne. Congressen skulde fuldbyrde Handlingen, ved at vælge imellem Mariño, Seublette og Vargas, hvilke havde faaet de fleste Stemmer. Den forsamlede sig d. 20de Januar 1835 og bestæftigede sig strax med Spørgsmaalet fra Cumanà, hvis Deputerede havde indfundet sig for at tage Sæde, det man strax gjorde dem stridigt. Mange Dage hengik med dette, og Enden paa Sagen blev, at man annullerede denne Provindses Valg og befalede den at foretage andre. Den 6te Februar forenede de to Kamre sig, og valgte til Republikens Præsident Doctor Vargas, som d. 9de aflagde Eden.

Under hele Valgstriden havde Vargas, ved bestedne Forestillinger, søgt at fjerne den Hæderspost fra sig, som den offentlige Mening vilde tildele ham, og han modtog den kun af Grefreygt for Nationens Souverainitet; men neppe vare 3 Maaneder forløbne og Congressens Sæssioner nærmede sig Enden, for han indgav sin Dimission, der ikke blev modtaget, uagtet tusinde Bønner og indstændige Forestillinger fra hans Side. Dette skete den 29de April; den 30te endte den lovgivende Forsamling sine Forhandlinger.

Vargas's frugtesløse Ustald paa Præsidentværdigheden havde skadelige Følger. Det Parti, der havde arbeidet for Mariño, opbragt over sit Nederlag, viste sig fiendtlig imod den nye Administration, truede offentlig med Oprør og blodige Omvæltninger, og idet det udtvdede som en Svaghed, hvad der var Vædskenhed af Vargas, samlede det nyt Mod og begyndte at conspirere. Man talte høit herom. Alle kiendte de Sammensvorne; men man savnede tilstrækkelige Beviser, for at kunne procedere imod dem, og af denne Grund, eller fordi man ikke troede, at en Revolution med væbnet Haand kunde blive populair, lod man dem Frihed og Tid til at modne deres Planer.

Intriguerne vare saa offentlige og Hovedmændene for dem saa godt kiendte, at et offentligt Blad yttrede sig saaledes herom i April Maaned: „So Fiender, som hidtil have ført Krig med hinanden paa Liv og Død, staae i disse Dage paa Nippet af at forene sig. De saakaldte Democrater, der ikke tragte efter andet,

end Opror og Anarchie, og Monarchisterne, som ikkun see Farer i de offentlige Forsamlinger, og som i en repræsentativ Forfatning savne Energie og Sikkerhed, følge nu deres Had, modsigge deres Principer og danne en oprørende Masse, sammensat af heterogene Elementer, som giære og fordærve Alt omkring sig midt i vort Samfund."

Denne Faction's Indflydelse var ikke indskrænket til Hovedstaden alene, men udstrakte sig til de andre Provindser, da den fandt Profelyter allevegne, hvor der var Militaire, hvilke i Almindelighed vare misfornøiede med Ophævelsen af deres Forretligheder, begiærlige efter Krig og Uorden, og utilfredse med en Singes Orden, som fordoimte dem til Armod eller Arbeide*). De Sammensvorne i Maracibo optraadte først som Handlende, idet de proclamerede Foederationen af 7de Juli og Mariño som Chef for den. Dog lykkedes det Authoriteterne at standse Oprøret, ved at arrestere Hovedmændene, og Roligheden blev atter oprettet.

Denne sidste Omstændighed vidste man endnu ikke i Caracas, da de Sammensvorne der frygtede for at give Regjeringen Leilighed til at undertrykke Bevægelsen i Maracibo, hvorfor de fremskyndte Udbruddet af deres Planer. Sele Hovedstadens Garnison bestod af noget over 200 Mand af Bataillon Anzuetegui, og med denne Magt, som de vandt for deres Sag ved Hjælp af Officiererne af de lavere Grader og Underofficiererne, kuldkastede de Regjeringen, idet de d. 8de Juli bemægtigede sig Præsidentens

---

*) I en Krig, som den, de spanske-amerikanske Colonier førte med Motherlandet, var det naturligtvis disse magtpaaliggende ei alene at lokke Folket til at blive Soldater, men ogsaa at indgyde dem Kierlighed og Lyst til Militairstanden; dette gjorde man ved at stienke dem en Mængde Rettigheder og Privilegier, fremfor de andre Classer i Samfundet. Da Krigen var endt og ingen Fiende mere for Døren, vilde man atter ophæve disse saakaldte sueros militares, hvilket i alle disse unge Stater har været Marsag til mange Uleiligheder og blodige Revolutioner.

Person, som de tilligemed Vicepræsidenten*) sendte i Landflygtighed til en fremmed Colonie**).

Bargas's Randsnærverelse frelst Venezuelas Institutioner i dette farlige Dieblik, ved at benytte et kort Ophold, de Sammensvorne gave ham, i hvilket han samlede sit Raad og modtog af det den nedvendige Bemyndigelse til at anvende væbnet Magt til Ordenens Gienoprettelse, da man var istand til at samle henimod 10,000 Mand udnævne en Anfører for dem og optage de fornødne Pengemidler. Bargas kunde ikke være tvivlsraadig i Valget af Generalen til at anføre denne Armee. Paëz, elsket af Folket, Regjeringen hengiven, agtet af Uafhængighedskrigens Veteraner, fik det skionne Hverv at forsvare den Constitution, som var vundet Fædrelandet ved hans egne Anstrængelser og havde fremblomstret under hans Beskyttelse. Han opholdt sig paa sit Landsted ved San Pablo, beskæftiget med landlige Syssler, da han modtog Regjeringens Udnævnelse d. 14de Juli***). Hans Proclamation af 15de forkyndte Folket, at han havde medtaget den, og Løstet om, ikke at styre Dpoffrelser for at frelse Republiken af den Fare, hvori den svævede. Den 17de forled han San Pablo med kun 50 Ryttere, for største Delen paa hans egne Heste. Paa hans Fjlmarsch hialp Folket ham til Alt, hvad han behøvede, og da han kom henimod Valencia, havde han allerede 300

*) Doctor Narvarte var Vicepræsident siden Januar 1833, og skulde vedblive i sin Post til Januar 1837, da hans Functionstid, efter Constitutionen, skulde løbe 2 Aar ind paa den næste Præsident.

***) Begge de Forviste tyede til den Danske De St. Thomas, hvor de opholdt sig indtil de midt i August atter vendte tilbage paa den danske Orlogsbrig St. Jan.

*) Man kommer ubilkaarlig til at tænke paa Cincinnatus, der ligesom Paëz var beskæftiget med at dyrke sin Jord da han af Senatet og Folket blev opfordret til at forsvare Fædrelandet og forjage dets Fjender, der, ligesom Paëz, modtog Opfordringen, da Folkets Billie var hans høieste Lov, og som, efter at have fuldbragt sit skionne og store Hverv, ligesom denne vendte hjem til de landlige Syssler, ledsaget af Folkets Taknemmelighed og Betsignelser.

Mand med sig. Denne By og Puerto Cabello vare allerede i Hænderne paa Reformisterne — saaledes begyndte dette Oprørs Partigængere at kalde sig. Tropperne, som udgjorde deres Besætninger, vare, ligesom i Caracas, behjælpelige med at fuldbyrde Omvæltningen, og paa denne Maade kom Rebellerne i Besiddelse af de tre Steder, hvori der fandtes de største Forraad af Vaaben og Munitiøn. Lykkeligviis underkastede Reformisterne i Valencia sig Paëz, som derpaa, forstærket med de der foresundne Tropper, brød op den 24de, rettende sin Marsch imod Hovedstaden.

Ved Cagua*) forenede 3 Eskadroner fra Ortiz, Liguados og Calabezo**) sig med ham. En Colonne Infanterie, som Reformisterne havde reist i Aragua Dalene***), underkastede sig ham den 26de i „Los Lajos,“ og den 28de ved Morgendæmringen drog han ind i Caracas, paa samme Tid som en Divisiøn, dannet ved Floden Tuz†) og anført af General Macero, drog ind i den fra Byen Valle. Reformisterne havde forladt Staden om Natten og havde taget Veien til Barcelona, langs med Kysten. De vare anførte af Hovedmændene for Oprøret: Mariño, som man kaldte Overhoved for Republikken, men som i Virkeligheden ingen Magt udøvede; de to Barra'er, Bolivars Neveuer, og de to Briceño'er, hans Protegøer; Oberst Pedro Carujo, en

*) Cagua er en lille Flod, der løber ud i det caraibiske Hav, 6—8 Mil vesten for Lagunaira.

**) Calabezo er berømt i den venezuelanske Historie af et Hovedslag, som Patrioterne vandt over Spanierne under General La Torres Commando og som for en stor Deel afgjorde Venezuelas Skiebne.

***) De skønne frugtbare Dale, eller rettere Høifletter ved den østlige Ende af Valencia Søen.

†) Tuz springer ud paa den østlige Straaning af den Biergryg, der banner Østgrændsen af Valencia Dalen, som her kaldes Aragua-Dalen, da en Flod af samme Navn udspringer paa samme Biergrygs vestlige Straaning, løber mod Vest og falder i Valencia Søen. Tuz løber derimod øst, eller omtrent parallel med Kysten og falder ud i det caraibiske Hav, et Par Mile sydost for Cap Codera.

af dem der havde villet myrde Bolivar i Bogotà*); mange Militaire af tvivlsom Charakteer, og nogle private Folk, som kaldte sig Mariñister, Democrater, Foederalister og Bolivianere**), alle Mænd af modstridende Principer, dersom man kan kalde de Regler for Ens Handlemaade, som forandre sig efter Diebliffets Interesse, Principer.

Det første, Paëz drog Omforg for, da han kom til Caraccas, var at sammenkalde Regjeringsraadet, for at Statens første Auctoritet kunde indtræde i sine Functioner. Dette skete strax, og saaledes havde Paëz den Hæder, at have fuldbragt den vigtigste Deel af sit ædle Hverv i 20 Dage, uden at udgyde en eneste Draabe Blod. Da han ønskede at ende det efter de samme menneskekærlige Grundsætninger, tilbød han, med Regjeringens Indvilligelse, Reformisterne en Capitulation, hvori han tilstod dem Vibeholdelsen af deres militaire Grader, hvilket han havde tilstaaet dem i Valencia og i los Pajos; men da dette Tilbud ikke blev modtaget, besluttede han at sende nogle Tropper imod dem, og han forblev selv i Caraccas for at giøre Tilberedelser til et regelmæssigt Felttog. To Commissaire, den ene udvalgt af Regjeringen, den anden af General Paëz, afreiste strax til St. Thomas, for at meddele Præsidenten og Vicepræsidenten Efterretning om hvad der var passeret og indbyde dem til at vende tilbage.

*) Da Nygten var stærkest, at Bolivar vilde lade sig udnævne til Dictator paa Livstid, eller da man endog besyftede ham for, at han tragtede efter Konge- eller Keiserwürdigheeden, bannede der sig en Sammensværgelse imod ham i Bogotà, den columbianste Regjerings Sæde, hvilken havde til Hensigt at bringe ham af Dage, som det eneste Middel til at bevare Statens Frihed.

**) Bolivianere kaldtes Tilhængerne af den Constitution, som Bolivar havde udarbejdet for Republiken Bolivia og som han forsøgte at indføre i Columbien allerede i 1826, hvilket mødte stor Modstand og foraarsagede mange Uroligheder; ogsaa bidrog dette til at fremskynde Columbiens Deling i de tre mindre Stater, skøndt denne rimeligviis dog aldrig kunde have været forhindret, da Spiren dertil var tilstede lige fra Begyndelsen.

Oprøerne i Puerto Cabello begyndte ved denne Tid at vise Tegn paa Anger; de indsendte en i tvetydige Udtryk affattet Erklæring, efter hvilken de vilde være villige til at adlyde General Pæz's Befalinger, men undlode udtrykkelig at anerkende den nationale Regjering. Da Pæz onskede at forsikre sig dette vigtige Punkt, befalede han, at Garnisonen, som bestod af Veteraner fra Befrielseskrigen, skulde afløses af Byens egen Militi; men i det Dieblik, Ombytningen skulde gaae for sig, overfaldt Soldaterne den bevæbnede Militi og myrdede mange af den saavel som af Byens Indvaanere, hvorved da alt Haab om Forsoning atter forsvandt. Det var de reformistiske Anførere, der fremkaldte denne uformodede Voldsscene, for at compromittere Soldaterne uigienkaldelig med Regjeringen og saaledes bringe dem til at forsvare Staden til det Yderste, for at undgaae en retfærdig Straf.

Da de Reformister, som under Carujos Anførsel vare dragne ud af Caraccas, havde rettet deres Marsch imod Provindsen Barcelona og Rygtet allerede gif, at General Jose Tadeo Monagas, ligeledes en af Heltene fra Frihedskrigen, vilde forene sig med dem for at udbrede Oprøret i de østlige Byer, sendte Pæz en Commisair til ham, ved hvem han opfordrede ham til at understøtte Landets Institutioner, idet han med en ædel Oprigtighed erindrede ham om de Ulykker, hans egne Wildfareiser havde afstedkommet i Revolutionen i 1826*). Han forlagde tillige strax sit Hovedkvarter til Maracay, saavel for at organisere Hæren, som for saameget desuærmere at kunne have et Die med Opera-

---

*) Pæz havde i 1826 gjort sig skyldig i samme Feil og modsat sig den columbianste Regjering's Befalinger, men var bleven tilgivet af Bolivar, der dog ikke havde kunnet handle anderledes, da i modsat Fald hele Venezuela og en stor Deel af Ny-Granada vilde være staaet op som een Mand til Pæz' Forsvar. Dette var hans eneste politiske Feiltrin, og i den Proclamation, han udstedte til sine Medborgere, da han i 1837 nedlagde Commandoen, efter at have dæmpet nogle Uroligheder, opbakte af en vis Farsan, nævner han, idet han giennemgaaer sin lange militaire og politiske Løbebane, med dybtfølt Anger hiin Omstændighed som en Wildfarelse, der flest vil hvile tungt paa hans Samvittighed.

tionerne, der skulde foretages imod Puerto Cabello. Faa Dage derefter kom Republikens to hvoiste Dyrighedspersoner, Præsidenten Vargas og Vicepræsidenten Narvarte, tilbage fra St. Thomas.

Meddelelsen troer at kunne her meest passende indsthyde en kort Beretning om de exilerede Præsidentens Dphold paa den danske De St. Thomas og deres Tilbagereise med den danske Orlogsbrig, efter mundtlig Meddelelse af Briggens daværende Chef, Capitain Fister.

Vargas og Narvarte vare blevne særdeles vel modtagne af Regjeringen paa de danske Colonier. Denne affendte strax Briggen St. Jan til Lagunaira, for at indhente noiere Kundskab om Sagernes Gang og tillige være den danske Handel til Beskyttelse. Den 20de Juli ankom Briggen til Lagunaira, og Dagen derpaa reiste Chefen til Caraccas, hvor han havde Audients hos General Pedro Briceño Mendez, som repræsenterede den nye Regjering. Han meldte sig at være affendt af sin Regjering for at beskytte dansk Handel og Eiendom, og at, i det Tilfælde at denne skulde blive angreben, vilde han vide at tage Repressalier paa Kysten. Generalen erklærede, at dansk Eiendom skulde i fuldeste Maade blive respecteret, og at den nye Regjering var, ligesaa fuldt som den forrige, gunstigt stemt for den danske Nation og onskede Intet hellere, end at vedblive at staae paa den samme venskabelige Fod med den som hiin.

Dodsstilhed herskede i Byen; alle Boutiquer og offentlige Steder vare lukkede; man saae Ingen paa Gaden uden de Militaire, af hvem man hvert Dieblik kunde befrygte en almindelig Plyndring, hvori Caraccas talrige lave Pobel vist ikke vilde have manglet at tage virksom Deel. Til Beviis paa, hvilken Effect en fremmed Orlogsmand gjør i hine Egne, kan tiene, at Briggens Chef blev anmodet af en Dame om at komme hen i hendes Huus og vise sig i Vinduet, da hun var vis paa, at Pøbelen saa sidenestor ikke torde angribe det, om ogsaa en almindelig Plyndring skulde udbryde. Til Lykke for Byen, afholdt dog Frygten for Pæz fra, at det kom til denne Yderlighed.

Den 22de tog Chefen for den danske Brig tilbage til Laguaira, men vedblev at staae i Correspondance med Riibmand Akers, der senere er bleven dansk Generalconsul i Venezuela. Denne var i daglig Brevverling med General Paëz og var altsaa fuldkommen inde i Sagernes Gang; han var tillige selv temmelig interesseret i Udfaldet, da han havde forstrakt det constitutionelle Parti med Penge, imod Soldintægterne for et halvt Aar. Revolutionspartiet havde ogsaa henvendt sig til ham i samme Anledning, men det havde han svaret, at han ingen Penge havde.

Paëz ankom til Caraccas den 28de Juli, og samme Dag kom Briggen St. Jans Chef tilbage dertil fra Laguaira. Nu havde han en Sammenkomst med Paëz, og det blev besluttet, at Briggen skulde vende tilbage til St. Thomas for at melde Dr. Vargas, hvorledes Sagerne stode, at Kongligheden var tilbagevendt i Hovedstaden og de midterste Provindser, skiondt Dyrerne ikke vare aldeles undervungne i de østlige og vestlige, og tillige at afhente Præsidenten og Vice-Præsidenten, i hvilken Anledning den medtog de Commissarier, der skulde ledsage dem tilbage til Venezuela. Den 31te Juli seilede Briggen fra Laguaira og ankom den 6te August til Frederiksted paa St. Croix, hvorfra Chefen tog til Christiansted for at melde det Passerede til Generalgouverneuren og modtage hans videre Ordre.

Den 7de August løb Briggen til St. Thomas og landsatte Commissarierne, som bleve modtagne af Vargas og Navarte med stor Ængstelse og spændt Forventning, hvilke Følelser snart forvandlede sig til Glæde da Anledningen til deres Komme blev dem forkyndt. Paa Generalgouverneurens Indbydelse til at gjøre Piemreisen i den danske Orlogsbrig, bleve Anstalter truffne til Afreisen. Den 11te havde Indvaanerne i St. Thomas foranstaltet en stor Fest til Ære for dem, og efter endt Fest ledsagedes de af hele Selskabet og en stor Folkemængde ned til Skibsbroen, hvor de indstibede sig. Briggen ankom den næste Dags Formiddag til Frederiksted. Præsidenten og hans

Følge gik i Land her og reiste op til Christiansted for at aflægge Generalgouverneuren deres Tak for den dem viste Vistand. En Salut fra Briggen, idet Vaaden satte fra Verde, hilfede den i sin Værdighed igien indsatte Præsident som Republikken Venezuelas første Værdighedsperson.

Samme Aften kom Vargas med sit Folge tilbage til Frederiksted og gik ombord i Briggen, som strax lettede og satte Cours for Laguaira *). Efterhaanden som de nærmede sig Venezuelas Kyst steg Ængstelsen hos Vargas og hans Ledsagere, da Meget kunde have forandret sig siden Briggens Afreise fra Laguaira; hver Dag, ja hver Time kunde jo under slige Omstændigheder bringe nye Omverlinger. For Afreisen havde Commissarierne aftalt med deres Parti, at dersom Alt var saa roligt ved deres Tilbagekomst, at det var raadeligt for Præsidenten at gaae iland, skulde et vist Signal vaie paa et lille Fort, der ligger oven over Laguaira, imellem denne Bye og Caraccas. Ved Andvningen af Laguaira den 19de August vare derfor alle Riffertter rettede efter Signalet; men intet Die kunde opdage det.

*) En overhængende Bæve kom Briggen i lige under Afseilingen, idet en voldsom Orcan udbrod i samme Dieblid, hvorved Briggen kom paa Grund paa det farlige Rev, der strækker sig et langt Stykke ud syd for Rheden. Den var imidlertid saa heldig at komme af strax igien uden videre Skade og slap lykkeligen ud af Orcanen, ved at løbe synder i. Mindre heldig var man paa det giæstfrie Bülowsminde, Generalgouverneurens Landsted, hvor et brillant Festmaal tid var givet til Ære for Præsidenten Vargas. Neppes havde Giæsterne forladt Stedet, før de velbekendte Tegne paa Orcanens Nærmelse satte alle Hænder i Arbejde med at tilstænge alle Binduer og Døre, og nepps var dette steet før Uveiret brød løs med rasende Voldsomhed. I en affondret Floi af Bygningen stod Bordet endnu uafdækket, ligesom Giæsterne havde forladt det. Ud paa Natten rev Orcanen Taget af denne Floi og førte det heelt og holdent med de vedhængende kostbare Lysekroner ud over Bierget, hvor det i Dalen nedenfor faubtes knuust den næste Morgen. De kostbare Servicer med Alt hvad der befandtes i Spisefalen blev knuust og ødelagt under Ruinerne af den sammenstyrtede Bygning. Tabet vurderedes til en betydelig Sum.

Uroligheden tilstog, og Dr. Vargas bad allerede Chefen om at vende om for at bringe ham tilbage til St. Thomas igien; men denne gjorde ham opmærksom paa, at der var Intet i Veien for at løbe ind paa Rheden og ankre der, for at forstaafe sig noiere Kundskab om Sagernes Stilling, førend man i alle Fald besluttede sig til at vende om. Pludselig saae man Signalet. Sorgen forvandlede sig til Glæde; Uroligheden ophørte, og de før saa taus Passagerer talde nu med Sydamerikanernes hele Livlighed, omfavnede og kysede hinanden.

Da Ankeret var faldet, kom strax Stadens civile og militaire Tyrighed ombord for at byde Præsidenten velkommen; derpaa forlod han og hans Folge, ledsagede af Chefen med sin Adjutant, Briggen, som atter hilste ham med 15 Skud, hvilke besvaredes af Fortet. Da han, over Træbroen, var kommen op paa den faste Steenbro, henvendte han nogle Ord til sine Ledsagere og endte den med et tre Gange gientaget „Viva“ for det elskede Fædreland, hvis Jordbund de atter betraadte, og det under saa meget lykkeligere Omstændigheder, end dem, hvorunder de havde forladt det. Dette „Viva“ blev naturligviis med Enthusiasme besvaret af den talrige Mennessemasse, der var forsamlet nede ved Broen, for at modtage den tilbagevendte Præsident. Alt havde et festligt Udseende; alle Stibene flagede; fra alle offentlige Bygninger og en stor Deel af de private vaiede ligeledes Flag, og allevegne saae man det danske og venezuelanske Flag sammen. Man gik i Procession igiennem Byen op til Raadhuset: foran Dr. Vargas med Briggens Chef, derefter Vicepræsidenten med Brigchefens Adjutant, og derefter fulgte de Dvrige parviis. Paa Raadhuset blev holdt flere Taler, saavel af de Hjemvendende som af de Andre, og i dem alle bleve den danske Regiering paa St. Croix, Autoriteter og Indvaanere paa St. Thomas, Briggen St. Jan og dens Chef nævnte med Taknemmelighedsyttringer for den virksomme Deel, de havde havt i Præsidentens hurtige Tilbagekomst til Republikken. Om Middagen gaves en stor Diner til Gre for Dr. Vargas, hvor da en Mængde Skaaler bleve udbragte,

blandt andet for Kongen af Danmark, for Dr. Vargas, for den danske og venezuelanske Nation, for Generalgouverneur v. Scholten, for Briggen St. Jan og dens Chef, m. f. a Under Maaltidet stod hele Tiden en Tambour bag ved Præsidentens Stol med sin Tromme, og efter en lang Hvirvel opramsede han alle Præsidentens Dyder og Fortienester, og naar han var færdig begyndte han atter paa sin Hvirvel, til stor Pine for de Nærsteddende. Derefter skiltes de danske og venezuelanske Venner. Præsidenten og hans Følge reiste den næste Dag til Caraccas, og Briggen St. Jan afskildede den 21de August fra Lagunaira tilbage til St. Croir, ledsaget af det constitutionelle Parties gode Dnsker og Velsignelser.

Fra denne lille Episode tage vi atter Traaden fat i Beretningen om Revolutionens videre Skiebne. Monagas lod sig forlede af flette Raadgivere, Mennesker, der i Opror og Anarchie kun søgte deres egen Fordeel; han horte ikke Fædrelandets Stemme eller sin egen Fæders sande Interesse, og istedetfor at modtage Udnævnelsen til Generalcommandant over de østlige Provindser, som Paëz havde tilbudt ham, lod han sig udraabe til øverste Chef, og det lykkedes ham ogsaa at bevæge mange Byer og Steder til at tiltræde Bevægelsen af Sde Juli.

Det Vespændeligste ved det Hele var, at Oprorerne kun vare enige i et eneste Punkt, nemlig at styrte Regieringen; thi der var ikke den ringeste Overensstemmelse, hverken i de Vestfyldninger, de gjorde imod denne, eller i de Reformer, de ønskede indførte. Oprorerne i Caraccas fordrede Forbedringer i Bestyrelsen, men uden at angive, hvori disse skulde bestaae. De fordrede at vedblive i de Grader og de Embeder, som de selv havde givet sig, — at der skulde oprettes en militair Regiering og at der skulde sammenkaldes en Convention eller constituerende Forsamling. Uagtet alt dette, erklærede de sig dog for: „Gienoprettere af Principerne for det populair-repræsenterative, alternative og ansvarlige System“, hvilket de sagde var undertrykt af de forskjellige Factioner.

Oprøerne i de østlige Provindser fordrøede, at det forrige Columbien skulde oprettes paany; men nu vilde de give det Formen af en stor Confoederation af forskiellige Stater, efter det nordamerikanske Princip. Den nationale Religion skulde være den romersk apostolisk-catholske; de militaire Privilegier (sueros militares) skulde gienindføres og de offentlige Embeder borde nødvendigviis gives til Frihedens Begrundere og de gamle Patrioter.

Uagtet Hovedstæderne i Provindserne Cumanà og Barcelona vare i Hænderne paa Reformisterne, vare der dog mange Byer i begge Provindserne, som viste sig bestemte paa at understøtte den constitutionelle Orden; Andre, som havde givet efter, enten for Overtalelser, eller af Frygt for Overmagten, fortrøede snart deres første Svaghed, og begge Partier forberedte sig til at understøtte deres Principer, deres Meninger eller deres Interesser med Vaaben.

Krigen udbrod snart, idet det første Blod blev udgydt i Byen Rio Chico, ikke langt fra Tuysslodens Udløb, som blev angreben og besat af Reformisterne d. 1ste September. I samme Maaned blev Cariaco, i Provindsen Cumanà gjort til en Skueplads for blodige Dyrtrin. Endelig opnaaede de Constitutionelle deres første Triumph i Urica, paa Grændsen af Cumanà og Barcelona, den 8de October, skiondt med Tabet af den tappre Oberst Juan de Dios Infante, som døde af sine Saar.

Den offentlige Rolighed blev ligeledes forstyrret i de vestlige Provindser. Et Parti af Quiber, i Provindsen Barquisimento, affatte Cantonets første Dyrighedsperson, proclamerede Reformen og vilde bemægtige sig Barquisimento. Indbyggerne gjorde kraftig Modstand og Oprøerne flygtede forstrækkede. Mange bleve fangne, og da han som spillede Chef saae sig forladt og forfulgt, modtog han den Amnestie, som Provindsens Gouverneur tilbød ham.

Urolighederne i Maracàibo vare alvorligere og farligere. De gamle slet bilagte Stridigheder bleve opprippede paany, hvorved de frembrøde endnu heftigere og uforsonligere end forhen.

En Proclamation, hvori Gouverneuren formanede til Fred og Enighed, frembragte den midsatte Virkning; thi da der i den ikke var antydet, at man vilde sammenkalde Folkets Repræsentanter for at deliberere, tabte han Regjeringens Venners Tillid, og lod derved tillige Dyrererne formode, at de kunde gjøre Regning paa hans kraftige Medvirkning til at omstyrte Regjeringen, hvilket dog ingenlunde var Gouverneurens Hensigt. Endelig lod Reform-Kriget i Altagracias Havne, og strax blev det gientaget i Maracáibo, hvis Indbyggere, der vare blevne forsagte ved Troppernes Desertion, strax overlode de Sammensvorne Pladsen. Det lykkedes dog nogle Officierer, der vare blevne deres Plikt tro, at bevare Besiddelsen af Søen og Fortet San Carlos for Regjeringen*).

Paa samme Tid, som dette tildrog sig i den vestlige Deel af Staten, stod venezuelansk Blod paa Republikens modsatte Grændse. General Francisco Esteban Gomez, ogsaa en af Heltenes fra Frihedskrigen, der var udnævnt af Paëz til at lede Krigene i de østlige Provindser, opholdt sig i Carujano med nogle nys samlede, sletbeværnede Tropper, da han pludselig blev angreben af Reformisterne, under Carujos Commando. I 5 Timer forsvarede Gomez Byen, og han vilde ikke have forladt den, dersom han ikke havde manglet Munitioen. Derfra traf han sig tilbage til Rio Caribe**), hvorfra han gik over til Den Margarita;

*) Den store Maracáibo Sø er forbundet med Habbugten af samme Navn ved et meget smalt Indløb, der forsvares af Fortet San Carlos. Fem Mile synden her dette ligger Provindsens Hovedstad, Maracáibo, paa den vestlige Bred af Søen, og, lige over for denne, Altagracia paa den østlige Kyst.

**) Rio Caribe saavel som Carujano ere Byer paa Nordkysten af Cumará, imellem Halvøen Paria og Halvøen Aroya, hvilken sidste danner Carinco Bugten, hvori Byen Cumará ligger. Den Margarita er bleven berømt i den spansk-amerikanske Frihedskrig for sit heltemodige Forsvar under Arismendi, hvorfor den er bleven hædret med Navnet „det nye Sparta“. Den er Arismendis, Mariños, Gomez' og flere Frihedskæmpes Fødested.

men herfra kom han meget snart tilbage, paany forsynet med det Nødvendige. Da han atter viste sig for Carujano traf Reformisterne sig tilbage hen imod Gumanà.

Dette Carujos Tilbagetog foranledigedes saavel ved den tapre Margaritaners Tilbagekomst som ved Esterretningen om at General Paëz stod i Begreb med at marschere ind i Barcelonas Eletter med en betydelig Stridsmagt. Imidlertid fattede Reformisterne en Plan, der, som det syntes, vilde være let at udføre. Monagas paatog sig at byde Paëz Epidfen, uden dog at ville indlade sig i et afgjørende Slag, medens Mariño, Carujo og de andre Anførere skulde indstibe sig i Barcelona med 500 Mand godt Infanterie og føre Krigen over til Caraccas Kyster.

Til Hovedstadens Forsvar havde Regjeringen kun en Estadron Cavallerie og en Bataillon Infanterie, der var samlet kort iforveien og bevæbnet med de Vaaben, der nyligen vare giorte til Bytte, uden Disciplin og endnu ikke tilbørligen indexerceret, hvorfor den ogsaa blev temmelig urolig, da Fienden viste sig udenfor Cahia, en Miilsvei vesten for Laguaira, hvor han truede med at giøre Landgang. Til Lykke havde General Paëz befalet en Colonne paa 450 Mand at vende om og marschere imod Kysten under Oberst Cadazzis Commando, og denne Forces he'dige Ankomst gienoprettede Tilliden. En Underretning, som Reformisterne fik itide, om at Hovedstaden ikke var uden Forsvar, som de havde troet, bragte dem til at afstaae fra deres første Forsæt; men efter at have krydset i nogen Tid udenfor Cahio og Laguaira seilede de til Puerto Cabello, hvor de gik i Land den 25de October. Med den Besætning, der var i Staden, og de Tropper de medbragte, kunde de danne en Division paa 1100 Mand, alt Infanterie, og med den marscherede de strax, uden at spille Tid, ad Veien forbi Esteban, for at overfalde Valencia.

Den lille constitutionelle Force, som bloquerede Puerto Cabello, traf sig tilbage til Valencia. Den Modstand, de gjorde

Reformisterne i Biergene, forstfattede Autoriteterne Tid til at tage nogle Forholdsregler. Da General Carreño, der var sendt af Regjeringen for at skulle varetage dens Forsvar, var kommen til Valencia, og her kun foresandt 400 Mand Infanterie og 300 Ryttere, alle i meget slet Stand, besluttede han at romme Staden, for at vente paa Forstærkning, som skulde komme til ham fra Aragua Dalen og Caraccas. Han efterlod dog 400 Mand af Militisen, fordeelte i Taarnet og andre Bygninger paa det store Torv (Plaza Mayor) for at forurolige Reformisterne og siule hans Bevægelser for dem. Paa denne Maade iværksatte han sin Retirade henimod Timaquillo, der ligger syden for Valencia; men da Natten kom paa, forandrede han Direction og tog Veien, som fører til Las Guayos, østen for Valencia. Lykkeligvis lode Reformisterne sig bedrage. Da de saae den Haardnakketthed, hvormed Militissoldaterne forsvarede Husene, troede de alle eller idetmindste den største Deel af Carreños Trepper vare indsluttede der, og da de ikke vovede at give dem Leilighed til at falde sig i Ryggen, tabte de megen Tid i unyttige Skiærmpøsler, hvorved deres Tab var meget større end de Constitutionelles. Denne Omstændighed skyldtes at Carreño kunde forholde sig rolig, indtil han havde trukket nogle Compagnier Militis og Oberst Cadazzis Colonne til sig. Da han saaledes havde forstærket sig, vendte han tilbage til Valencia, som Reformisterne nu forlode og vendte sig mod Maguanagua paa Veien til Puerto Cabello. Da deres Arieregarde blev haardt præsset, toge de en fast Position i Landsbyen Guapara, og her fandt Kampen Sted. Regjeringstroppernes gode Skiæbne vilde at de reformistiske Anførere, som vare uenige indbyrdes om Overcommandoen, ikke handlede i Fælledsskab i dette for Republikken saa skiæbnesvangre Dieblik. Havde de seiret ved Guapara, vilde de have gjort sig til Herrer over Aragua Dalen og alle dens Tilgange. Hovedstaden var paany falden i deres Hænder og Krigen havde forlænget sig i det Uendelige. Men Uenighed og Mistillid til de

Anførere, de selv havde valgt sig, styrkede dem i Fordærvelse. Kun paa denne Maade kan man forklare sig, hvorledes disse stolte Veteraner kunde flygte, næsten uden at forsøge paa at beholde Balapladsen, disse Tropper, som i lykkeligere Tider havde skienket Columbien saa mange Hædersdage. Vist er det at de flygtede, endskjøndt de vare overlegne i Antal, og det var ikke for hele Carreños Magt, men kun for to Compagnier af Cadazzis Colonne og nogle stetbevæbnede og udisciplinerede Militstropper. Af Døde, Saarede og Fangne tabte Reformisterne i denne Fegtning over 500 Mand. Anførerne indeslattede sig med Resten i Puerto Cabello.

Man kan let forestille sig den Uro, Paëz svævede i, da han ikke vidste, hvad der tildrog sig i de midterste Provindser, og der var liden Sandsynlighed for et Udfald som det Sagerne havde faaet. Monagas havde heldigen udført den Rolle, som Reformisternes Plan havde tildeelt ham. Mere bekendt med det Terrain, hvori de omtumlede, end hans Modstander, var det lykkedes ham at undgaae dennes Forsølgelser, uden at ophøre at holde ham i bestandig Uro; han fatiguerede uafsladeligen hans Cavallerie, af hvilken Vaabenart den vigtigste Deel af Hæren bestod, og han bestæftigede den med en langsem og ødelæggende Krig, paa samme Tid som Regjeringen kunde trænge meest til dens Hiælp, for at bøde Carujos Tropper Spidsen. Disse vare, blandt andre, de Grunde, som bevægede Paëz til at udstede Decretet af 3die November, som tilstod Monagas og hans Folk en fuldkommen Amnestie med Bibeholdelsen af deres militaire Grader og Indkomster. Da han derefter erfarede hvad der var paaferet i Valencia, afstedigede han sin Hær og begav sig til Puerto Cabello, for selv at lede dens Veleiring.

Reformisterne havde kun et ringe Forraad af Levnetsmidler og flere Folk end der behøvedes til Fæstningens Forsvar. Denne Omstændighed bevægede dem til at sende en Deel af dem som Udsætning til Farias, der commanderede Oprørerne i

Maracaibo. Noget Tid efter, da Paëz var paa la Vigia*), gjorde Carujo et Udfald med 100 Mand, henimod Paso Real, egentlig i den Hensigt at opsnappe noget Qvæg. Da han var uvidende om den constitutionelle Generals Nærhed, var hans Forundring saa meget desto større da han saae sig omringet og angrebet af overlegne Kræfter. Slaaet og dødelig saaret blev han taget tilfange med en stor Deel af sine Folk. Mange bleve paa Pladsen eller adspalttede sig, og det lykkedes kun meget faa af dem at naae Fæstningen igien. Efter dette Held mødte et andet ikke mindre gunstigt for den nationale Sag. General Montilla, der var udnævnt til Hærens anden Anfører, og havde faaet det Hverv, at bringe Maracaibo til Overgivelse, drog bort i denne Hensigt med 500 Mand gode Tropper. Dog fik han ikke Leilighed til at bruge Vaabnene, thi da Farias erjoer sine Staldbrodres Uheld og han saae, at Regjeringens Mildhed endnu ikke var udtømt, modtog han en Amnestie, som forsikkrede ham og hans Folk Liv og Eiendom.

Reformisternes Stilling i Puerto Cabello blev nu fortvovlet, thi da de saae, at Folkets Mening allevegne var imod dem, havde de intet Haab om at blive understøttede, og deres Levnetsmidler bleve knappere Dag for Dag. For at sætte Kronen paa Ulykken, deserterede de bedste Skibe af deres Flaade med Mariño**), og et Andet, som de sendte til St. Thomas, for at hente Levnetsmidler, blev lagt i Beslag af denne Des Gouverneur og sendt tilbage til Laguaira. Hidindtil havde de haardnakket

*) La Vigia er et lille, ved sin Beliggenhed temmelig stærkt, Fort. Det ligger paa et isoleret, temmelig høit Bierg, omtrent $\frac{1}{2}$ Mil sydvest for Porto Cabello, og derfra overseer man Alt, hvad der foregaaer i Havnen, i Byen og i Omegnen.

**) Mariño flygtede til Haiti, hvorfra det rimeligviis var hans Hensigt at forsøge paa at faae Venezuela i sin Vold. De gamle Befrier- og Dictator-Griller fra 1813—14 og 15 spøge endnu i hans Hoved. Det vil neppe lykkes ham, da han holdes i et Slags Fangenskab af Haitis Præsident, General Boyer, der har lovet Regjeringen i Venezuela at forhindre Udsørelsen af hans ærgjærrige Planer.

afflaaet enhver Proposition om Overgivelse, som ikke havde Betydelsen af deres militaire Grader til Basis; men dette sidste Stod lod dem forandre Tonen og de taledede nu om at overgive Fæstningen paa rimeligere Vilkaar. Da den siette constitutionelle Congress netop var samlet paa den Tid, i Begyndelsen af 1836, troede Pæiz sig ikke tilstrækkelig bemyndiget til at afgjøre Sagen, men raadspurgte Regjeringen, som indberettede den til Kamrene. Folgen heraf var Decretet af 1ste Marts, der tilstod den udøvende Magt Myndighed til at tilgive Oprorerne paa visse Betingelser, hvoraf de vigtigste vare Fortabelsen af deres Embeder, militaire Grader og Lønninger, og Forviisning for bestandig eller paa en vis Tid, efter deres Forsøelsers forskellige Grader.

Paa samme Tid, Congressen bekræftigede sig med dette, bemægtigede Pæiz sig Porto Cabello uden Betingelser. Reformisterne, som garnisonerede i Castelllet, bleve Forrædere imod deres Kammerater. De proclamerede Constitutionen og underkastede sig Generalen. Der blev altsaa intet Andet for dem i den inderste Deel af Byen at gjore, end at overgive sig paa Raade og Uraade; og dette sidste Tilflugtssted for Oprorerne fra 8de Juli blev strax besat af de Constitutionelle. Da Congressen blev underrettet om det Passerede, tilbagekaldte den strax sit første Decret og udstedte et andet, ved hvilket de der havde begaaet visse Forbrydelser og de fornemste Ophavsmand til Oprøret i Caraccas bleve undtagne fra den almindelige Amnestie. Den udøvende Magt forandrede dog Dødsstraffen, hvori de ordinaire Tribunaler havde dømt disse, til andre Straffe.

Saaledes endte Reformisternes uoverlagte Foretagende, den sidste Kraftanstrengelse af Lasterne, nedarvede fra Columbien, og hvortil den største Deel af de Militaire og Veteranerne fra Frihedskrigen, som Regjeringen lønede til sit Forsvar, vare strømmede. Det var en dyr Lection for Venezula, men overordentlig gavnlig, thi den viste det i saa Maaneder, som mange Mars Erfaring ikke vilde have været tilstrækkelig til at lære, at dets Constitutio-

ner vare gode og at de elskedes af Folket. Den tierte tillige til at rense Republiken for en Mængde urolige Hoveder, for Mænd, som med Uvillie og Modbydelighed saae Nødvendigheden af at erhverve sig deres Livsophold ved hæderligt Arbeide, og som derfor ønskede at fornye de forrige Uroligheder og Umvæltninger, og med dem deres Magt og vrkesløse Levnet.

Da Fred og Orden var gienoprettet, indgav Vargas en ny og indstændig Begjæring til Congressen om at tørde nedlægge Præsidentværdigheden. De Grunde, han fremførte, vare saa oprigtige og uimodsigelige, at Det endeligen den 24de April 1836 blev ham tilstaaet at trække sig tilbage fra de offentlige Forretninger. Derefter regjerede Dr. Narvarte til den 20de Januar 1837, da hans Functionstid var udløben. General Soublette valgtes til Vicepræsident; men da han var fraværende i Madrid paa en Mission for Regjeringen, for at bevirke Anerkiendelsen af Venezuelas Uafhængighed, styrede General Carreño, som Vicepræsident for Regjeringsraadet, Statens Anliggender indtil hans Tilbagekomst.

Efterat General Páez havde endt sit skionne og hæderfulde Hverv, at berolige Staten og give den dens Institutioner tilbage, luttrede og styrkede i Faren, tral han sig tilbage i sin landlige Ro og Indgetogenhed, og han viste saaledes at han tilfulde fortiente det skionne Navn, hans Medborgere havde skænket ham: den ædle Borger (el ciudadano esclarecido). I 1839 valgtes han anden Gang til Republikens Overhoved, hvilken Post han beklæder til 1ste Januar 1843, til Held for Staten og til sin egen Hæder.

To Besøg til Sydamerikas Fastland med Briggen St. Croix i 1826.

(Af Udgiveren.)

Som et Supplement til foranstaaende Beretning om den Resolution i Venezuela, der forudgik den nærværende Tingenes Ordren, kunne maaskee de følgende Erindringer fra mit Ophold i Caraccas og Portocabello, under lignende Scener, finde et passende Sted her.

Medens jeg i Maret 1826 var stationeret med Briggen St. Croix ved vore vestindiske Besiddelser, udbrod indre Uroligheder i Republiken Venezuela, eller, som den da kaldtes, Columbien. Det var endnu kun ganske faa Aar siden, at det var lykkes Columbierne at fordrive Spanierne fra det sidste Punkt af Landet. Bolivar havde allerede i længere Tid været fraværende for at udføre Befrielsesværket i de sydligere og vestligere Stater, og Santander, en Mand, der i Almindelighed blev anseet for at besidde megen Dygtighed som Statsmand, stod i Spidsen for Regjeringen, som havde sit Sæde i Bogotà.

Det var naturligt, at der efter en saa langvarig og blodig Frihedskamp endnu længe maatte yttre sig convulsiviske Bevægelser iblandt Folket. De mange Generaler og Partianførere, der under Krigen havde fundet Bestjæftigelse og som i Spidsen for en Hær spillede en mere glimrende Rolle, end den de, traadte tilbage i Privatlivet, kunde fortsætte, hagede efter ny Leilighed til at gjenvinde deres tabte Magt og Anseelse; en Mængde fremmede Militaire, hvoriblandt vare ikke faa simple Lykkeriddere, saae nu, med tilbagevendt Fred og Orden, deres Haab om Berigelse stuet; Folket selv, allerede af Naturen mindre tilbøieligt til en rolig og stadig Virksomhed, var endnu ophidset af den nys endte Krigs inciterende Liv: heraf opstod en indre Siæring, som stræbte at give sig Luft i gientagne Udbrud af Smaarevolutioner, hvilke endnu en Tidlang vedbleve at sætte den unge Stat i Fare.

Netop ved denne Tid var det, at Misfornoielsen havde begyndt at yttre sig i Klager over Regjeringsfædets sierne Veligheden for de vigtigere Provindser og Dele af Staten; Sagernes Afgiørelse forsinkedes derved, paastod man, og den almindelige Stemme i de østlige Provindser var for en Foederativforsætning liig de nordamerikanske Staters. General Paëz, som i Epiden for sine tappre Planeros*) havde spillet en af de meest glimrende og betydelige Roller i Frihedskrigen og været den der fravristede Spanierne den sidste Føddred Land, de besadte i den nordlige Deel af Sydamerika, var Folkets og især Armeens Afgud; ham var det, Hovederne for de Misfornoiede søgte at bevæge til at stille sig i Epiden for Militairet, for at give Staten en forandret Forsætning, og i September 1826 havde Giæringen naaet det Punkt, at et Udbrud hvert Dieblif maatte ventes.

Den danske De St. Thomas havde lige fra Revolutionens første Udbrud knyttet vigtige Handelsforbindelser med Fastehjsten**) ligesaa Oronocofoden og til Panamabugten, og Handelen herpaa var næsten udelukkende i Hænderne paa denne Des Riobmænd. De fleste Huse i St. Thomas havde oprettet Contoirer i alle Hovedhavne og Stæder, og eiede der betydelige Varelagere af europæiske Fabrikater og Producter, som affattes deels med rede Penge, deels mod Landets kostbare Producter: Indigo, Cacao, Vanille, Tobak &c. Handelen dreves med stor Fordeel og St. Thomas tog i denne Periode et Opsving, der gjorde den til denne Verdensdeels meest blomstrende Handelsplads.***)

*) Stetteboere, af los llanos (udtales omtrent som Lianos) de Oronoco, Stetterne ved Oronoco.

***) Paa Engelsk the main, — med dette Navn, af Spaniernes costa firma, benævnes her hele den nordlige Strækning af Sydamerika.

***) Aaafaldende og beklageligen karakteristisk for vor Handels Tilstand — hvad enten et Beviis paa vore Handlendes Mangel paa Driftighed og Kundskab om de nyere Handelsforhold, eller det var af Mangel paa Capital — var det, at der iblandt de mange rige og driftige Handelshuse, der dengang fandtes eller opstode paa den danske De

Under disse Forhold vakte det Triende i Columbiens indre Tilstand ikke liden Vængstelse paa vore Der, og Generalgouverneuren, dengang Admiral Vardenfleth, besluttede at sende en De-logsmænd ned til Kysten for at erhverve Oplysninger om Sager-nes Tilstand og efter Omstændighederne være de danske Hand- lende til Beskyttelse. Briggen St. Croix var dengang ene paa Stationen, da Corvetten Fortuna ikke ankom for midt i Novem- ber Maaned; jeg fik altsaa Ordre til at gaae med Briggen til Fastekysten i dette Niemeed, hvorved det blev mig overladt, efter Omstændighederne ogsaa at gaae til Maracaibo og heelt ned i Bugten til St. Martha og Cartagena, hvorfra man i længere Tid var uden Efterretninger i St. Thomas.

Den 24de September affeilede jeg fra St. Thomas. Sei- ladsen ned til Laguna er den skønneste man kan tænke sig; man har altid god Vind; Skibet glider hen uden synderlig Be- vægelse, som i en Dam, da man har Vinden fra Siden; Heden mildnes af Solusten og den kislende Vind, og de skønne tropiske Aftener nyder man ret paa denne Reise. Den 29de fik vi hen- imod Middag den høie Kyst af Sydamerika isigte. Landet er her en Fortsættelse af Andesbjergene, som løbe brat af og danne

---

St. Thomas, saagodtsom ikke var et eneste dansk — at der iblandt den Mængde unge, ialmindelighed særdeles dannede, Mænd, der under Ravn af og Beskyttelse som danske Undersaatter vare etable- rede rundt om paa hele Kysten af den nordlige Deel af Sydame- rika og bereiste Landet i alle Retninger, vare yderst faa eller ingen egentlige Danske; næsten alle vare Nordtyskere, de fleste Bremers og Hamborgere. Det er mig ubekendt, at der er indtraadt nogen Feraandring heri senere: de Handlende paa St. Thomas ere uden- tvivl endnu alle Tydskere, Englændere, Spaniere, Franskmænd og nogle faa Italiener. En dansk Mand, som i den sidste Tid gjør en hårdelig Undtagelse i denne Mangel paa Foretagelsesaaand hos vore Handelsmænd (selv Ordet er ikke rigtig dansk) er Apotheker Riise, der i kort Tid har skaffet sig betydelige og udbredte Forbin- delser med Fastekysten og en Mængde af de andre Der og givet sit Etablissement og sin Hændel med Droguier et betydeligt Opving.

Kysten ved Laguaira og en Strækning øster efter. Det blev langt hen paa Aftenen og var allerede længe mørkt for Briggen med den afdoende Søvind naaede ind til Ankerpladsen. Om Matten var det fuldkommen Stille, og den umaadelige Hede i Forening med en Dyrning, der rullede os Rølingerne i Vandet, gjorde den første Nat, vi tilbragte her, hoist ubehagelig. Af en engelsk Cadet, som kom ombord til os under Indseilingen, var jeg underrettet om, at Fregatten Valorous, commanderet af Capitain Earl af Puntingdon, laa her paa Rheden; den var ankommen hertil for et Par Dage siden, og Chesfen var reist til Caraccas i samme Grinde som det jeg kom i.

Den næste Morgen var Brændingen saa svær paa Landet, at det var umuligt for nogen Vaad at lande. Da den henimod Middag syntes at have lagt sig noget, roede jeg ind med min Chaluppe, men fandt det endnu umuligt at komme Broen nærmere end paa et Par Rabbellængder. Medens vi her bleve liggende paa Arerne, kom en lille Pram ud til os, roet af to Mænd, den ene sort, den anden kobberrod af Farve, og begge de mest colossale og kæmpestore Mennesker jeg nogensinde har seet; jeg kom ved Synet af dem uvilkaarlig til at tænke paa de Figurer, der sidde omkring Stotten paa Kongens Nytorv, og jeg kan neppe troe det er Overdrivelse, naar jeg siger, at de i Høide og Lemmers Førlighed vare disse lige. De tilbød at ville lande mig og en ung Franskmænd, der var kommen med os som Passagerer fra St. Thomas. Vi traadte over i deres Pram, en lille fladbundet Kasse, der var spids til begge Ender, og i denne førte de os, svømmende en paa hver Side, hen til Strandbredden, indtil de selv kunde naae Bunden, da den ene af dem, den røde Mand, hurtigt tog mig paa sine Skuldre og bar mig op paa det Tørre, saa let som man bærer et Barn paa 4 Aar.

Efterat det sædvanlige Besøg hos Stedets Commandant var afslagt, opsogte jeg de Ridsmænd, til hvem jeg havde Adressebreve. Man beskrev mig de fremmede Handlendes Stilling som, om ikke aabenbare usikker, dog ængstende nok, idet den simple Mand, som altid er Tilfældet ved indre Uroligheder i et Land, betragtede de

Fremmede med Mistro og Misundelse, og lod undertiden Trusler falde imod dem. Contante Betalinger vare i den sidste Tid blevne yderst seldne, da Enhver tilbageholdt rede Penge af Frygt for hvad der kunde hænde, og i det Hele var Handelen trykket, saa at endog nogle af de mest Frygtsomme taledes om at forlade Landet. Din General Paëz's Hensigter, ja endog om han for Diebliffet befandt sig i Caraccas, derom var man, forunderligt nok, aldeles uvidende her. Jeg besluttede derfor at reise til Caraccas og bestilte Muuldyr til den næste Morgen tidligt.

Man indbød mig til at spise til Middag ved Table d'hote i et Værtshuus, der var opkaldt efter Columbus og førte hans velbekendte Billede til Skildt. Vi satte os, ikke langt fra 100 Personer i Tallet, til Bords i en stor Sal — største Parten fremmede Kiobmænd med deres Contoirbetiente — og erpederede Maaltidet i største Hast; og neppe havde alle Gæster reist sig fra Bordet for en Sværm af Tjenerstab og Husets Folk styrtede til og indtoges Sæderne, medens Gæsterne, de nys havde opvartet, endnu vare i Værelset. Denne Skik bemærkede jeg ogsaa i Værtshuset af samme Navn i Caraccas.

Den følgende Morgen, en Søndag, var jeg oppe før Daggry, og saasnart det var blevet lyst nok til at lande, gik jeg i min Ghaluppe tilligemed Lieutenant Zinn og Skibets Forvalter, Winding, der skulde være vor Vejviser, da han engang før, Naret iforveien, havde gjort Reisen til Caraccas. Da vi roede ind imod Broen, fandt vi Brændingen der for stærk for at lægge til, men dybere inde i Bugten, sagde Forvalteren, var et Sted, hvor han før havde landet og som han viste os. Vi roede derhen, men idet vi skulde til at løbe Baaden paa Land, kom en svær Brænding rullende ind, og ved en Uagtsomhed af Mandstabet kastedes Baaden tværs og fyldtes. Svømmende og vadende kom vi drivvaade i Land og maatte i denne Tilstand spadseres omkring i de tomme Gader, medens Baaden blev bragt tilrette igien og gik ombord efter tørre Klæder til os. En Timestid hengik hermed. Folkene i Byen vare imidlertid komne paa Benene, og i en tydsp Kiobmands Pakhuus iførte vi os tørre Klæder, drak et Par Kop-

per Spøcolade i „Posada de Colon“, ovenpaa det forfriskende kolde Bad, vi imod vor Willie havde taget, hvorpaa vi bestege vore Mulder og travede nu raft afsted paa vor Bei til Caraccas.

Den første Fierdingvei gik over temmelig jevn Grund, men kort efter at vi vare passerede den lille Landsby Mayaguez, der ligger strax vestenfor Laguaira, begyndte Bierget, og nu gik det stedse iveiret, brat stigende, ad den i Biergets Side dybt indhuggede Bei, hvis Anlæggelse, under Spaniernes tidlige Herredømme, skal have kostet over 100,000 af de Indfødte Livet. Den er saaledes hugget ud, eller rettere ind i Fjeldet, at den paa de fleste Steder danner en dyb Huulvei med bratte Fjeldvægge paa begge Sider. Hyppigt gaaer den i Zigzag og har Indhugninger som Trappetrin, for at give Godfæste paa det nøgne Fjeld, og nu og da kommer man ud paa en aaben Plateau, hvor Beien løber jevn hen i Strækninger af $\frac{1}{2}$ Fierdingvei eller meer. Fra disse aabne Steder har man en herlig Udsigt, deels ud over Havet, deels ned paa smukke Dale mod Østen; men Stigningen var saa brat, at vi snart ikke sinede andet ud over Rheden og Havet, end en hvid Taage. Flere Gange kom vi igiennem Skyer, der bedækkede os med en fin Støvregn. Paa en af disse Plateaus mødte der os en comist Scene. Jeg var kommen et Stykke foran for mine Ledsagere og travede, efter den monotone og trættende Opstigning ad en brat Zigzag, raft afsted paa den jevne Bei, da jeg, idet jeg dreiede om en Fjeldpynt, fik Die paa en Forsamling af sorte Figurer midt paa Beien, et Stykke fra mig. De syntes ivrigt bestræftede med Noget, der laa paa Jorden, og bevægede sig paa en forunderlig censformig Maade op og ned. Synet var saa paafaldende, at jeg standsede mit Muuldyr; jeg var ikke over et Par hundrede Skridt fra Klyngen og dog var det mig ikke muligt at sige om det var Mennesker eller Dyr jeg saae; ingen Lyd høstes, men Bevægelsen vedblev lige ivrigt iblandt dem, uden at forstyrres af min Tilkomst. Mine Medreisende kom til og vi nærmede os langsomt den mysterieuse Forsamling, da pludselig det Hele opklarede sig, idet en Snees store Madsel-

gribbe hævede sig, med Moie som det lod, og i tung Flugt fienede sig et lille Stykke fra Veien for at lade os passere forbi. Da vi kom op til det døde Muuldyr, der var blevet liggende midt paa Veien, hvor det var styrtet, og hvis Nadsel disse Klovfugle vare i Begreb med at fortære, kom der endnu en ud af Nadselens aabne Bug, ganske bedækket med Blod, og, hvæsende ad os, svingede den sig forstrækket hen til et Fjeldstykke en Snees Skridt fra Veien.

Da vi havde redet omtrent en 4 Timers Tid og den kislige Biergluft lod os fornemme en Appetit, der længe i det tropiske Klima havde været os fremmed, begyndte vi at længes efter et Værtshuus, som Forvalteren erindrede fra sin forrige Tour skulde findes omtrent midtvejs. Omsider fik vi Die paa et lille uanseligt Huus, lidt til Siden af Veien, og her dreiede vore trætte Muler af og travede lystigt op til Døren, sikkert ikke mindre fornøiede ved at naae et Hvilested, end deres Kyttere. Værten modtog os udenfor Døren og bød os med spansk Gravitet Velkommen, skiondt jeg skimtede i hans Miner en vis Forlegenhed, som jeg siden kunde forklare mig kom af Bevidstheden om, at det var en Feiltagelse han skyldte Gren og Fordelen af vort Besøg. Han førte os ind i sin Stue, hvor det var et Udsalg af simple og grove Fødemidler. Paa Brædder, der hvilede paa tomme Tønder, laa udstillet grovt Brød, smaa hollandske Oste, Æg, Honningkager, Bananer, en stor Krukke med Vand, en Flaske med Genever (olanda) m. m. som vor Vært, med nedladende Mine og en Bevægelse med Haanden, indbød os til, at tage for os af, medens han gik ud for at fodre vore Muler. Forvalteren var forlegen; han havde lovet os at finde et elegant Værtshuus, hvor en fortræffelig Frokost skulde vente os, men denne Forvandling kunde han ikke forklare sig anderledes, end som en Folge af de urolige Tider og de indre Umvæltninger, der havde fundet Sted i Landet siden han var her sidst. Heldigviis opdagede vi paa Baggen bag en Dør en roget Flæskeskinke, og da vor Vært kom ind, fik vi ham til at skære os nogle Skiver af den, som, stegte med Æg over, smagte

os ganske fortræffeligt efter det stærke Ridt i den tiolige Biergluft. Efter denne Styrkning begave vi os atter paa Veien, og neppe vare vi komne $\frac{1}{2}$ Fierdingvei videre frem, før en smul Bygning, med grønne Verandaer og de forgyldte Ord: „Venta“ over Døren, straalede os imøde tæt ved Veien. Dette var Huset, vor Reisiviser havde meent at føre os til, men han havde taget feil af Stedet og vi vare komne til at bæere en simpel Muuldriverkro med vort Besøg, istedetfor det elegant indrettede og stiont beliggende Værtshuus for „fine Folk“ som Spanierne sige.

Egnen havde her forandret sig; vi reiste nu paa Viergets Plateau, ad en temmelig jevn og velvedligeholdt Vei. Emaabierge og Dale afverlede med hinanden rundt om, og hvor man vendte Diet saae man den stionneste Vegetation. Hift og her saaes Huse med dyrkede Marker, i en Afstand fra Veien, paa de grønne Biergsfider eller i Dalene. Vi fem endog igiennem en lille Skov af skyggesfulde Træer, med en tiolig Kilde, der sprudler ud igiennem en opmuret Bæg med Bassin foran, ligesom man finder i Spanien. Langs med Landeveien var derimod aldeles ubebygget, og paa et Par enkelte Ryttere nær, stærkt bestæggede, med store Pistoler i Sadelhylsterne og en lang Sabel ved Siden, samt et Par trætte Vandrerere ved Kilden, mødte vi paa den hele Opreise ikke et Menneffe før tæt ved Caraccas Port.

Veien, der i et Par Timer havde været over temmelig jevn Grund, begyndte efterhaanden at gaae nedad, og omsider fik vi Die paa Staden, liggende udbredt for os i en dyb og bred Dal, begrændset af steile Bierge; rettere sagt ligger den i en Kløft eller Kende, som man tydeligen seer eengang har været Seng for en uhyre stor Flod, hvoraf kun nu er en lille Aa tilbage, der dog bæeres med Navn af Floden Caraccas, hvorfra Staden har faaet sit Navn. Synet af Caraccas, oppe fra Vierget, hvor vi vare, havde isvrigt intet Imposant eller Malerist ved sig: med sine røde Tage laa den flat udbredt i en nøgen, tør og steenrig Dal. Indgangen til den var ikke heller meget lovende. Port eller Forstad saae vi ikke og vare nærved at begaae en

uforsættlig Politiforseelse, da vi trøvede rast forbi et lille Træskur ved Siden af Veien, hvorfra en Soldat, bevæbnet med en Kiep, kom ud i aandeløs Hast og raabte med vred Stemme til os at standse. Da vi kom tilbage til ham, viste det sig at vi havde passeret, hvad der skulde gælde for Stadporten, uden at erlægge Portpenge. Vi betalte den opbragte Portvogter hvad han forlangte, men endnu længe efter hørte vi ham stående over den formeentlige Tilfidsættelse af Respccten for Stadens Port, og dog laa der endnu et godt Stykke videre frem ikke andet for os end en bar Mark, paa hvilken fulgte en lang Række af edelagte Huse, hvis alentykke Mure stode nøgne og fortbrændte Vidner om den frygtelige Udæggelse der var overgaaet Staden i det store Jordskielv 1812.

Efter at vi havde passeret en lang Gade af Ruiner, kom vi til den beboede Deel af Staden, hvor smukke, store og massive Huse, i den bekjendte spanske eller mauriske Stiil, mange af dem 3—4 Etager høie, gave os et fordeeligt Begreb om, hvad Staden engang i dens blomstrende Tid har været. Efter nogen Forespørgsel naaede vi omsider en prægtig Bygning, prangende med det bekjendte Billede af Amerikas Opdager, og her var Caraccas Posada de Colon. Klokken var omtrent 2 da vi steg af vore Muler, og efter at have udhvilet lidt efter den trættende Reise, og gjort vort Toilette, kom vi netop i rette Tid til at sætte os ned til et fortræffeligt Table d'hote i Selskab med en 50 Personer, der næsten alle vare Fremmede som opholdt sig i Caraccas. Jeg traf her sammen med de Riibmænd, som jeg havde Unbefalingsbreve til, og fandt i dem velunderrettede og artige unge Mænd, største Deelen Nordtydskere. Efter Bordet spadserede de om i Staden med os, og Aftenen tilbragtes i disse elstværdisge Menneskers Selskab, hvis hiertelige Forekommenhed lod os føle os som om vi vare iblandt Landsmænd.

Skildringen, de gave mig af Tingenes Tilstand i Landet, var følgende: Allerede i nogen Tid havde der, under Bolivars Graværelse, begyndt at pttre sig Misfornoielse, som dog mere gialdt

Forfatningen selv, end Regjeringen. Caracas forlangte at ansees for Rigets første Stad. Regjeringsrådets fierte Veliggenhed fra de vigtigste Provindser, som ved Handel og Skibsfart vare i levende Samkvem med den ydre civiliserede Verden, besværede alle vigtige Sagers Afgiørelse. Landets store Udstrækning og den endnu kun ringe og vanskelige Forbindelse imellem dets Dele forekom derfor alle ved Kysten liggende Provindser at egne sig mere til en Foderativforfatning, hvorved alle de smaa Stater, som Naturen for endeel selv har betegnet Grændserne for, som Orinoco, Cumanà, Caracas, Maracàibo, Quito ic. erholdt hver sin egen Regjering efter de nordamerikanske Fristaters Exempel. Ønsket om en Forandring i Statsforfatningen var derfor temmelig almindeligt; alligevel havde der dannet sig flere Partier, især i Caracas, hvor det mægtigste bestod af de gamle og rige Familier med en Marquis de Toro i Spidsen, hvis Planer gik ud paa at gienindføre Aristokratiet, ja maastee endog Kongemagten. General Paëz var Dagen for ankommen til Caracas, ledsaget af General Vriçeno Mendez, en Ven og Slægtning af Bolivar; han havde medbragt endeel Tropper og deriblandt et Regiment af de ham hengivne Planeros. Dagen efter (den nærværende Dag) havde han holdt Revue over samtlige Tropper i Caracas og taget dem i Ed, at ville staae ham bi ved Indførelsen af en Foederativforfatning. Kun Marquis de Toro og nogle Officiere vægrede sig herved og udbade sig Betænkningstid; men da Paëz gav dem Valget imellem at aflægge Eden strax, eller at modtage deres Passer til uopholdelig at forlade Landet, bekvemmede de sig til det Første. Cabildoen eller Borgerrådet var sammenkaldt til den følgende Dag Kl. 12, og da den bestod af selvstændige Mænd, som ialmindelighed ikke vare meget tilbøielige til at indromme Militairet for stor Indflydelse, var man nu spændt efter at erfare Udfaldet af denne Forsamling.

Paa vor Spadsretour igiennem Staden vare vi komne forbi General Arismendis Huus, hvor Paëz opholdt sig. Det laa frit og affondret i Sjornet af en aaben, irregulair Plads og

var en lav Bygning af betydeligt Omfang og Dybde, med flere indre Gaarde, der alle syntes at være opfyldte med Tropper. Under Verandaen foran hele Forsiden vrimlede det af Officierer, og rundtom udenfor holdt Pikeater til Hest. Paa vor Vej hjem til vort Logis, længerhen paa Astenen, bleve vi hvert Dieblig anraabte af Skildvagter i Gaderne, saa al Alt vidnede om, at Pænj ikke havde ladet det mangle paa Forholdsregler for at sikre sig Staden.

Om Natten kunde jeg ikke sove for Kulde, hvilket klinger sært nok om et Sted, der ligger 7 Grader nærmere Linien end vor De St. Croix. Men Caraccas ligger flere Tusinde Fod over Havet, og Temperaturen forekom os ikke høiere end som paa en smuk Maidag hjemme. Værelserne i Posadaen vare ganske i spanskeuropæisk Stiil, meget høie og store Gulvene af Steen, og de smaa Jernsenge vare uden Matrader; man laa i dem paa den blotte udspilede Seildugsbund og havde kun et tøndt Uldteppe over sig. Denne kolige Temperatur skulde man troe maatte gjøre Opholdet her meget skyende for den der kommer hertil fra Derne, alligevel klagede de Fremmede over det Modsatte. Dette tilskrives Vandet, som angriber Maven stærkt, hvilken purgerende Egenstabs troes at hidrøre fra Sarsaparillen, som vorer i stor Mængde i Omegnen og hvis Rødder giennemvæve Jorden.

Efter at have nydt nogle Kopper af den uforlignelige Chocolade, Caraccas producerer, ilede vi ud for at bese Staden i den tidlige Morgenstund, da Landsfolket bringe deres Varer til Torvs. Paa Hovedtorvet vrimlede det af Mennesker, en livfuld og godmodig Race, hvoraf den større Masse saae ud til at være af blandet Blod, med et Physiognomie, der meget nærmede sig det spanske, medens Urindbyggerne vare let kiendelige ved deres brede og korte Ansigter, straat liggende Pine, bløde Ansigtstræk, glat og sortglindsende Haar, en lav og bred Væxt med slappe Muskler, og en blødagtig Indolentis i deres Væsen. Foruden Levnetsmidler og tropiske Frugter af alle Slags, saae vi her til Salg Pappegoier og mange andre seldne og smukke Fugle, Aber

og andre Dyr i Bure udfillede til Salg. Cathedralkirken var aaben og en Mængde Damer vandrede til Morgenmæsse, ledsagede af deres Duennaer med en lille Knælestammel eller Matte, for deres Fruer at knæle paa, under Armen. Kirken var stor og ikke uden Pragt, dog kunde den i det sidste Punkt ikke lignedes med de større og rigere catholske Kirker, jeg har seet i Europa.

Vi maatte idag — en Mandag — savne vore venlige Ciceroner fra igaar, da de alle, sem Riobmænd, maatte varetage deres Forretninger i Contoirer og Pakhuse. Udsalget af Varer stæer her, ligesom paa St. Thomas, fra Pakhuset eller Magazinet selv. Boutiker som i Europa saae vi ingen af, undtagen nogle ubetydelige fæer indenlandtske Varer og Provisioner. En europæisk Riobmands Magazin eller „store“ (som Englænderne og efter dem de Tydske og Danske kalde det) indeholder Fabrik- og Manufacturvarer af alle Slags. I den ene Ende af Magazinet ligge nogle Valler aabnede, Prover ere fremlagte til Skue tilligemed enkelte mere kostbare og lokkende Artikler, som Taffel- og Musik-Uhre, Guld- og Juvelerarbejder, finere Damepynt, Geværer, smukke Ridetoier o. s. v. og dette danner Boutiken indenfor den mod Gaden vendende, heelt opslaaede Port, og i et Piørne ved Siden af er et med Tralværk afsluttet Rum, hvor Riobmanden har sit Contoir.

Vi vare alligevel ikke længe i Forlegenhed for en Beiviser, thi ved Frokosten Kl. 9 — à la fourchette ved Table d'hôte og bestaaende af en Mængde varme og kolde Retter — bleve vi introducerede til en Baron Rud, en Eversker, der som Oberst stod i columbianst Tjeneste. Med den mageløse Artighed og hiertelige Tienstvillighed, som jeg altid har modt af Everskere fremfor nogen anden Nation, hvor jeg er truffen sammen med dem iblandt Fremmede, tilbød Baronen sig at indføre os hos General Pæz og at vise os hvad Interessant i Staden, der endnu kunde være tilbage for os at see. Efter Frokosten gik han til Generalen, for at anmeldte os, og bragte det Budskab tilbage, at vort Besøg med Fornøielse vilde blive modtaget Kl. 12.

I Mellemtiden besaae vi adskillige offentlige Bygninger, som imidlertid ikke udmærkede sig meget, undtagen et Franciskanerkloster, der var en meget stor og vidtloftig Bygning, den meest imponerende i architectonisk Henseende, vi saa. Det Indre kunde ikke andet end være haardt medtaget, da Klosteret under Krigen ofte benyttedes til Militairbrug. Netop nu var det nyankomne Regiment Spaneros indkvarteret her, og vi gik omkring imellem disse Mennesker, der opfyldte alle Trapper og laae henstrakte i de store Gallerier, som løb rundt om det Indre af Bygningen. Deres Vaaben — Landse, Sabel og Pistoler — stode opstillede til Væggen rundt om; Gaarden var fuld af Ryttere, som vandede, striglede eller sadlede deres Heste, og den hele store Bygning gienlød af Tummel og Latter. Middagsmaden blev netop bragt Nogle, medens vi gik omkring i Gallerierne; den blev, rettere sagt, lavet under vore Bine: Brødet — hyppeligt Hvedebrod — bræffedes i Stumper op i en Balke, en Anden kom med alle slags Grønt, som blev snittet op og blandet med Brødet, Salt blev stroet over det, og endelig kom En løbende med en Kirdel kogende Vand, som forvandlede det Hele til en jevn Brød- og Grøn-Suppe. De mange velsmagende og nærende Grønsager, de troppiste Lande frembringe, giøre det forklarligt at vi kunde finde denne simple Føde velsmagende for vore forvante Spaner, og det fornøiede disse Naturborn at vi Fremmede smagte paa den og roste deres Kogekunst. Folkene vare smaa, ikke sværlemmede men dog kraftige og velbyggede Mennesker. I deres Physiognomie havde de saagodtsom Intet af Sydamerikaneren og heller ikke af Spanieren — uden at der var noget Marqueret i deres Træk laa der dog megen Intelligents i dem — skiondt jeg ikke veed hvor jeg skulde henføre dem til, vilde jeg snarest sammenligne dem med et nordeuropæisk Folk. I deres Væsen vare de af en indsmigrende Livlighed og Godmodighed, og ærbødige, skiondt u:vingne og frimodige, i Anstand. Til de regulaire Tropper bleve de neppe regnede, idetmindste var deres hele Væbning og Mundering meget under Infanteriets. Deres Føde=Egn er de vidtudstrakte Eletter

langs Bredderne af Oronocofloden, hvor Paëz var Forvalter paa en Plantage. Af sine egne Undergivne organiserede han først en Ryttertrop, hvis Antal voxte efterhaanden, ved Røgtet om deres Anførers Dristighed og Lykke, og Paëz blev, fra Partigænger, General og Anfører for regelmæssige Armeoperationer. Med disse Ulaneros var det at Paëz fordrev la Torre fra Puerto Cabello, idet han om Natten svømmede med dem over Lagunen, der dækker Fæstningen imod Østen.

Vi saae ogsaa en Bataillon Infanterie under Baaben, vel klædte og vel bevæbnede Folk med en udmærket krigerisk Holdning; men hvad der i vore uvante Dine stak forunderliggen af herimod var, at de alle vare barfodede. Dette gav dem imidlertid, efter en erfaren Militair, Oberst Uslers Udsigende, en stor Fordeel over alle de europæiske Tropper, der havde fegtet mod eller med dem. Denne Oberst Uslar, Hannoveraner af Fødsel og tidligere Officier i den hannoverske Legion, havde efter Continentalsfredens Slutning, ligesom saa mange andre Condottierer, der dengang strømmede til Sydamerika, bragt et Par Hundrede Mand hvervede europæiske Soldater med sig; men største Delen havde i kort Tid maattet bukke under for Climateret og Besværlighederne ved Krigen i disse Lande. En ikke ringe Andeel heri tilskrey han Skotsiet, som, i det hede Climat og over et ubanet Terrain, paa mange Maader var til Besvær, og, naar det var opslidt, ikke kunde forskaffes igien til den der ved Banen fandt det uundværligt. Den indfodte Soldat, derimod, marscherede paa sine barlede Fodsaaler over Torn og Steen uden Pinder; var han vadet over en Flod eller igiennem et Morads, havde hans Sundhed ingen Meen af de vaade Fodder, ikke heller standsedes han for at tage Skoene af og paa. En anden Ting der faldt mig i Minne var, at Chacot'en havde hvidt Overtræk af Rattun, for Solstraalernes Skyld.

Klokken var imidlertid bleven 12, og vi begave os derfor, ledsagede af Baron Rud og Oberst Uslar, til General Paëz's Qvarter. En Adjutant modtog os og førte os igiennem et Par

Gaarde, der vrimlede af Soldater, op i Den Stage. Bærelset var yderst simpelt; en Hængeskøje af Netarbejde hang, i en Høide af en halvanden Alen fra Gulvet, under en Viælle i Loftet, og et Dufin Træstole stode i en Halvkreds foran den. Endeel Officiere af høiere Rang vare nærværende, hvoriblandt vare et Par Englændere. Man bød os at tage Sæde, og Conversationen, snart i eet, snart i et andet Tungemaal, havde vedvaret et Qvarterstid, da en smuk lille Mand kom springende ind i Bærelset, ilede hen imod mig og rakte mig Haanden. Det var General Paëz. Efter et Par Ord af Baron Rud til Introduction, bød Generalen os at tage Sæde igien; selv svingede han sig ved en let Bevægelse op paa Hængeskøjen og sad paa den som paa en Sopha under hele Samtalen. Han erkjendte sig — om de to columbiske Krigsskibe, en Corvet, *Ulrica*, og en 18 Kanonsbrig, la *Pinchincha*, som vare ude at krydse imod Spanierne og jevnlig besøgte St. Thomas — om et Par Kapere, de Spaniske sagdes at have ude i Farvandet imellem vore Der — og om hvad Sensation, iblandt de Handlende paa St. Thomas, Sagernes Stilling i Columbien havde vakt, m. m. forsikkende tillige, „at de Fremmede i intet Tilfælde havde nogensomhelst Molest at befrygte, dertil vare de Columbien for nødvendige; mod de danske Colonier havde dem unge Etat især store Forpligtelser; St. Thomas' Frihavn havde ydet dem den største Bistand og de modtog fremdeles deres vigtigste Fornødenheder derfra.“

Hans Conversation var utvungen og livfuld, og i artige og velvalgte Udtryk, saavidt min ringe Færdighed i Sproget tillod mig at domme. Skjøndt det netop var paa denne Tid at Gaabildens Forsamling fandt Sted, af hvis meget tvivlsomme Beslutning det afgang om det af hamtagne Skridt skulde betragtes som en Opstand eller ikke, sporedes ingen Uro hos ham. Hvad hans Ydre angaaer, fandt jeg ham en Mand, efter Uldsendet at domme, paa 30 Aar, af et smukt og indtagende Ansigt, lille af Væxt og af en fin, men kraftig Legemsbygning, livfuld og med en gracieus Lethed i sine Bevægelser. Han ansaaes for den dri-

stigste og behændigste Rytter iblandt de for deres overordentlige Færdighed heri berømte Sletteboere, og man fortæller mange vidunderlige Træk heraf om ham, saavel fra Krigens Tid imod Fienden, som senere, da han satte en Forsængelighed i at glimre for sine Landsmænd og Landsmændinder ved forvoven og behændig Ridkunst. Man havde i Europa beskrevet ham som af blandet Blod, og Spanierne kaldte ham stedse, af Foragt, Mulatten Paëz; men jeg fandt ham aldeles ikke forskiellig fra en Franskmand i Udseende, eller maaste endog saa en Nordeuropæer med sort Haar og fine Ansigtstræk. Han bar en Uniformstrøje uden Epauletter, blaa, med Krave og Opslag røde og broderede meget rigt og smagfuldt med Guld. Denne Uniform, horte jeg siden, var en Foræring fra Damerne i Caraccas, som paa samme Maade havde hædret „Libertadoren“ Bolivar. Henved en halv Time varede Samtalen, da han sprang ned af Hængeboien, rakte mig Haanden med et Par Ord til Afstedcompliment, og vi forlode ham.

Paa Tilbageveien til vort Logis besøgte vi endnu en Hr. Acker, en Engländer af Fodsel og Borger paa St. Croix, senere udnævnt til dansk Generalconsul i Venezuela. Han var en rig og meget anseet Kiøbmand, og havde stor Indflydelse hos Regjeringen saavel som hos Magthaverne af de forskjellige Partier. Af ham underrettedes jeg om, at Lord Puntingdon var Dagen for reist tilbage til Laguaira, men havde beordret en Lieutenant Campbell, Chef af en lille Skonnert, Monkey, nylig ankommen fra Maracaiibo, at forblive i Caraccas til Udfaldet af Cabildoens Raadslagninger var bekendt. Denne Officers Tilbagekomst fra Forsamlingshuset, hvor han var gaaet hen, erpebiede jeg hos Hr. Acker. En Timestid efter kom han og bragte os den Efterretning, at Cabildoen ikke endnu havde taget nogen endelig Beslutning, men vilde atter næste Dag komme sammen. Da Lieutenant Campbell lovede at meddele mig Udfaldet af næste Dags Deliberationer, og jeg for Rhedens Usikkerheds Skyld ønskede at være endnu idag tilbage paa mit Skib, tog jeg Afsted

med den artige Baron og saa mange af mine nye Venner, som jeg underveis til Posadaen kunde træffe, og Kl. 2 travede vi atter ud af Caraccas Port, dennegang uden at forsee os imod Respec-ten, ved ikke at honorere Portvogteren.

Vi forsomte ikke at tage ind paa den smukke „Venta“, som vi paa Opreisen saa uheldigt havde forseilet. Vi fandt her et elegant indrettet Værtshuus og nødde et fortræffeligt Middagsmaaltid under en af Wiinranker overstygget Veranda, hvorfra den meest henrivende Udsigt havde sig ud over frugtbare Dale, dybt nedenfor Skraaningen, Huset laa paa, og de grønklædte Biergsider mod Østen og Norden.

Tilbagereisen gik hurtigere end Opreisen; men Nedstigningen igiennem den bratte Fjeldvei var endnu mere trættende for Rytteren end Opstigningen. Færdselen var idag meget livligere end igaar; vi mødte ikke saa Reisende — de Indfødte bevæbnede fra Top til Taa og som oftest indhyllede i en Kappe op til Næsen — ogsaa mange Caravaner af Munkdyr, belastede med Varer fra Laguaira, almindeligviis Flokke paa en Snees og derover, som trængte sig frem imellem hverandre og ofte saaledes udfyldte Veien, at deres Drivere ikke kunde forhindre at vi bleve klemte op imod Fjeldvæggen og af og til fik et Puf af de Kasfer og Tonder, de bare i en Klovfadel over Ryggen.

Et Par Mile fra Laguaira mødte vi Lord Huntingdon, som, ledsaget af en Officier, atter begav sig til Caraccas. Han havde ganske costumeret sig efter Landets Skik: stærke Knebelsbarter og Skjæg, en hvid Lærreds Troie og Vuxer, Panama Hat paa Hovedet, store Pistoler i Hylsterne o. s. v. saa at vi vilde have redet ham forbi, antagende ham og hans lignende klædte Led- sager for Indfødte, dersom ikke Lordens store og fyldige Figur og det jovialste, engelske Ansigt havde tiltrukket sig min Opmærksomhed. Vi standsede paa begge Sider og vekslede Complimenter. Han havde aftagt Besøg paa Briggen i min Fraværelse og gien- tog for mig, hvad han derombord havde yttret til min Næstcom- manderende, at det vilde være ham kiært at faae Leilighed til, ved

enhver Gientieneste imod Danske at vise sin Erkiendtlighed for den udmærkede Artighed og Giæstfrihed, han havde modt paa de danske Der, især af daværende Gouverneur paa St. Thomas Kammerherre v. Scholten, som i længer Tid havde huset hans Kone og Familie og overost dem med Artigheder. Lordens aabne og ligefremme Væsen og den hiertelige Varme, hvormed han udtrykte sin Forbindlighed imod de Danske, viste at det var oprigtigt meent, og han lovede mig at sende Lieutenant Campbell til mig den næste Dag med Efterretning om, hvorledes Sagerne stode i Caraccas. Vi sagde hinanden Farvel, og henimod Mørkningen naaede jeg Laguaira, hiertelig kied af det trættende Ridt ned af Vierget.*)

---

*) Denne Lord Huntingdon, dengang en Mand nær de 50 og nu død for endel Aar siden, var et Exempel paa den pludselige Lykkesforandring, som undertiden finder Sted i England. Han fortalte selv engang i St. Thomas, at han indtil langt over sit 30te Aar havde været en fattig Lieutenant, uden Patroner og uden Haab om at avancere til Capitain, da han, ved hjemkomsten fra Ostindien, i Postkaretten fra Plymouth til London traf sammen med en Mand, som han kom i Samtale med. Da denne i Samtalens Løb hørte, at han kom lige fra Ostindien, hvor han i flere Aar havde været stationeret, gjorde han ham det Spørgsmaal, om han ikke af en Hændelse havde truffet der en vis Lieutenant Hans Francis Hastings? det var netop hans eget Navn. Paa Svaret, at han var selv den omspurgte Person, yttrede den Fremmede, at det glædede ham, at Tilfældet havde ført dem sammen; han var nemlig i sit Kald som Sagfører stødt paa Papirer, der forhaabentlig kunde erhverve ham, Lieutenant Hastings, den ledigværende Carls Titel af Huntingdon. En mægtig Rival havde han vel i Lord Moira (meget bekendt General og Statsmand fra den franske Revolutionstid, senere Generalgouverneur i Indien og senere over de Joniske Der) men han haabede at kunne skaffe ham Sciren, om han vilde overdrage ham Sagen. Den saa behageligt overraskede Lieutenant lod sig ikke gjøre dette Tilbud to Gange, og modtog hans Adresse, for i London at fortsætte Bekjendtskabet og afhandle det Videre. Enden blev, at Lieutenant Hastings tilkiendtes Carlstitelen, skjøndt kun forenet med en ringe aarlig Indkomst.

Næste Dags Eftermiddag kom Lieutenant Campbell ombord til mig med Efterretning fra Caraccas. Cabildoen havde haft en Forsamling Aftenen før, i hvilken man endnu ikke var bleven enig om nogen bestemt Erklæring til Pæz. Derimod havde man foreslaaet en Udsættelse af 8—14 Dage, i Haab om at høre fra Bolivar; efter den Tids Forløb vilde man ufortøvet sammenkalde alle Familiefædre i Caraccas for at afgive deres Stemmer. Hermed havde Pæz været fornøiet. Han havde erklæret, i alle Tilfælde at henstille Sagens Afgjørelse til Bolivar, hvis Ankomst han inderligen ønskede (man havde i lang Tid Intet hørt fra Bolivar og Mange troede ham død). Selv vilde han afholde sig fra enhver Tvang paa Folkets Villie som fra enhver Indblanding i Regjeringsager; hans Hensigter gik ei videre, end, i Spidsen for Militairet, at bevare Staten for Anarchie.

Jøvrigt havde Lieutenant Campbell Intet at tilføie til hvad der allerede var os bekendt. Fra Bogotà hørtes Intet. Man ventede ikke, at Santander skulde foretage noget aabent Skridt til at undertrykke Bevægelserne, da han ikke vilde kunne stille nogen tilstrækkelig Militairmagt imod Pæz og der syntes altsaa ikke at være Fare for nogen Borgerkrig. Imidlertid længtes Alle, saavel Folket som især de fremmede Handlende, efter en Ende paa dette Interregnum. Lord Puntingdon lod mig sige, at han agtede at forblive endnu en Maanedstid ved Laguaira, om han ikke forinden blev afløst af Fregatten Aurora, Commodore Austin, som han ventede dertil.

Under disse Omstændigheder ansaae jeg Briggens Mission her for endt, og jeg besluttede nu at fortsætte Reisen videre. Henimod Aften lettede jeg, med større Besvær for at faae Ankeret hjem, end jeg nogensinde har erfaret; en forfærdelig Dyrning truede med at knække Spillet og alle Letningsredskaber, og endnu efter at vi vare komne under Seil satte den os saa nær ind

---

mebens Lord Moira, der siden førte Titel af Marquis af Hastings, erholdt de betydelige Gudsor og Eiendomme, der vare at arve.

imod Landet, at vor Stilling begyndte at blive betænkelig, da endelig Vinden friskede saameget at Briggen fik Fart og klarede sig ud fra Kysten.

Den næste Dags Eftermiddag kom vi til Ankers i Porto Cabellos Havn. 20—30 europæiske Kiobmænd vare bosatte her, de Fleste Udsendinge fra Huse i St. Thomas. De havde her deres Oplag, hvorfra de forsynede Staden Valencia, der ligger oppe i Landet omtrent i samme Afstand som Caraccas fra Laguaira. Skiondt endnu ingen politiske Bevægelser havde fundet Sted paa denne Kant af Provindsen, var Spændingen her dog ikke mindre, end i Laguaira og flere Kiobmænd fandt Sagernes Stilling saa betænkelig, at de for Alvor tænkte paa at forlade Landet. Et Par betydelige Huse fra St. Thomas henvendte sig strax efter min Ankomst til mig, med Forespørgsel om jeg vilde give dem Convoi til St. Thomas, i hvilket Fald de strax vilde indlade deres Varer i to Skibe, de havde liggende i Havnen.

Da der i Faroandet imellem St. Thomas og Fastekysten paa den Tid krydsede et Par spanske Kapere — la Fama og Cometa — tilligemed nu og da andre Krydsere af mistænkelig Charakter, og Nyttet gif, at den spanske Admiral Laborda i de Dage ventedes til Curacao med nogle Krigsskibe fra Havana, vovede disse Kiobmænd sig ikke ud, med mindre at Briggen vilde tage dem under Beskyttelse. Det var imidlertid ikke vore Krigsskibe tilladt at convoiere i Ordet's egentlige Forstand; men Skibe, der i Soen befandt sig i Nærheden af dem, paalaa det dem at sikke imod Molest, og da Kapere vilde i ethvert Tilfælde være forpligtede til at forevise Orlogsmænd deres Kaperbrev, hvilket ikke sieldent var udlobet uagtet de endnu vedbleve at krydse, styede de gierne ethvert Møde med dem, og en Orlogsmands Nærværelse var saaledes allerede en god Beskyttelse imod disse, der overhovedet hyppigt tillode sig allehaande Uregelmæssigheder, ja endog Plyndringer.

Jeg overveiede, at Touren til Maracaibo og videre ned til Cartagena vilde trække Briggen langt fra Stationen, maafee for et Par Maaneder, paa en Tid, hvor dens Nærværelse kunde blive

nødvendig her. Lieutenant Campbell havde med sin Skonnert, der seilede bedre end Briggen St. Croix, været længe om at krydse op fra Maracaibo til Laguaira og havde raadet mig fra denne Tour saa langt i Læ, hvor Alt var roligt og rimeligviis vilde forblive det indtil Sagerne havde taget en bestemt Vending i Caraccas. Jeg besluttede mig derfor til at opgive Touren videre mod Vest, og indrommede Kiobmændene deres Begjæring, idet jeg bestemte at ville seile om 6 Dage, da det saa skulde staae Skibene frit for at gjøre mig Selskab paa Opreisen til St. Thomas. Da denne Tid var udloben, lettede jeg den 10de Septbr. om E. N. D. fra Portocabello med de to Skibe i Følge — en Brig og en Skonnert — og naaede efter 7 Dages Seilads St. Thomas, uden at have seet nogen Krydser underveis.

Førend jeg kommer til at omtale mit andet og længere Op- hold i Portocabello, kan en flygtig Skildring af Stedet passende gives Plads her. Denne befæstede Stad ligger i en Bugt, der bærer det betegnende Navn „Golfo triste“, og en mere øde, nogen og uddød Kyst, end hele den lange Strækning vestenfor Staden, kan man ikke tænke sig; kun det Jnderste af Bugten, hvor Byen ligger, og det korte Stykke af Kysten, der er østenfor den, pranger endnu med Sydamerikas imponante Naturskjønhed, dets majestætiske skovbeklædte Bierge, giennemskaarne af frugtbare Dale, der smile i en aldrig hendsøende Vegetation, medens Landet vestenfor pludseligen forvandles til en milelang Række af graae, lave Fjælde, hvor intet Træ, ingen grøn Plet eller en menneffelig Baaning opliver den uddøde Natur. Byen selv, der er af middelmaadigt Omfang, ligger paa den yderste Ende af en flad og smal Landtunge, der skyder sig omtrent en Fierdingvei ud fra Biergkjaedens Fod. Østen for denne Landtunge udbreder sig en temmelig udstrakt Sump eller Lagun, og ud for Pynten, adskilt fra den ved et neppe 200 Alen bredt Sund, ligger en lille D, som rundt om er indesluttet af stærke Fæstningsværker, forsynede med Casematter. Denne lille, men stærke Fæstning kaldes el castillo — Castellet —, den danner Forsvaret for Havnen og behersker saavel

Byen som Lagunen mod Osten. Mod Landsiden forsvares Byen af stærke Fæstningsværker tværs over Landtungen, og udenfor disse ligger en Forstad af uanseelige Huse, som tabe sig i det med Træer og Krat bevædede og af Vælde giennemstaarne Underland, der ligger ved Biergkædens Fod. Strax vesten for Landtungen, ved det Inderste af Bugten, trækker Biergkæden sig noget længer tilbage, og i den lille Dal foran den hæver sig et isoleret, sukker-topformig Bierg, paa hvis Top er et lille Fort, kaldet „la Vigia“, hvilket egentligen kun er et stærkt Taarn med Platform og besat med et Par Stykker svært Skyts. Byen er ubetydelig og har ingen store offentlige Bygninger eller andet af Interesse at fremvise. Husene ere uanseelige og Størsteparten af dem kun een Etage høie. I de brede Gader finder man, med de lave Huse, uden Gallerier eller Verandaer, ingen Skygge; den flade sandige Jordbund, hvorfra Solstraalerne kastes tilbage, gjør Føden her dobbelt besværlig, og Lagunen til Luvart udsender sine forpæstende Dunster over Portocabello, saa at dette Sted ansees for at være et lige saa usundt Opholdssted som Veraacruz. Indvaanerne vare forarmede. Af offentlige Forlystelser gaves der Ingen; ja — hvad meer er — Byens, saa vidt jeg erindrer, eneste Kirke sted forfalden og lukket, og man forsikrede mig, at ingen offentlig Gudstjeneste, ingen vielse eller Daab havde fundet Sted her i henved et Aar. Kun en eneste Padre var her endnu, som, ringeagtet og uden Bestæftigelse, drev om fra Boutif til Boutif — Ryhedstorvet i de tropiske Lande. Jeg saae ham dagligen i Aftenkiølingen snige sig om i Gaderne og nu og da standse for en Dør eller et af de aabne, med Jernstænger tilgittrede Vinduer, for at tale med et eller andet Fruentimmer indenfor, og af hans Bevægelser og Fagter at domme, var det Bysladder og Spøg mere end præstelig Tale, han søgte at vinde sig Tilhængere ved. At man beskrev os Sædernes Tilstand som høist forfalden, kunde ikke undre os i en By, hvorfra Religion og alle kirkelige Skikke i saa lang Tid havde været forviist.

De Fremmede her levede uden al selskabelig Dngang med

de Indfødte, og da de fleste af dem vare unge Mennesker og ugifte, vare Ridetoure i Aftenkølingen og musikalske Sammenkomster den eneste Recreation de havde i deres eensformige Liv. Under mit første Ophold her var jeg saa heldig at træffe et gæstfrit og behageligt Huus hos en Hr. Schön, Hamborger af Fødsel og Associe af et betydeligt Handelshuus paa St. Thomas. Han var nylig bleven gift og levede her med sin unge Kone, en Creolerinde, Datter af en dansk Embedsmand paa St. Thomas. Hos dem samlede de fleste unge Kibmænd sig og tilbragte Aftenen med Musik og Samtale. Der herskede en elskværdig hjemlig og dannet Tone i disse Selskaber, og jeg gjorde atter her den Bemærkning, at disse unge Nördtydskere uden Undtagelse vare velinstruerede og selskabeligen cultiverede Mennesker, med en Mildhed og Venlighed i deres Væsen, som gjorde dem til det behageligste Selskab; næsten alle besad musikalsk Færdighed, en ubetalelig Ressource for den unge Mand, hvis Kald fører ham ud i fjerne Lande, blandt uciviliserede og uselskabelige Fremmede.

Jeg gjorde et Par korte Ridetoure udenfor Byen, i Selskab med Hr. Schön, og fandt den nærmeste Omegn ret smuk og interessant. Uden for Byen, jeg troer i Forstaden, var en Kirkegaard, hvor min Formand paa Stationen, Capitainlieutenant Hedemann, ligger begravet. Han døde da han var her med Briggen St. Jan i Begyndelsen af Aaret eller i Slutningen af det foregaaende, og det hød sig, at det var ikke uden Vanskelighed at man fik Tilladelse til at begrave ham i indviet Jord. Det var enten Gouverneuren Oberst Gala eller Havnecapitainen Bougier, der fortalte mig dette og forfikkede mig, at kun hans Autoritet havde bevirket Tilladelsen — en Intolerance, der ikke svarede til den Ringeagt man iøvrigt viste for Religionen.

Jeg forblev, efter denne første Tour, et Par Maaneder paa Stationen ved vore Der. Efterretningerne fra Caraccas lode bestandigt om Sagernes uforandrede Penstand, i Forventning af Bolivars Hiemkomst, og om den trykkende Indflydelse, som en ulmende Misfornøielse og Frygt for et voldsomt Udbrud yttrede paa Handelen.

Da Bolivars Ankomst imodsaæts henimod Slutningen af November Maaned, fik jeg ved denne Tid Ordre til, atter at løbe ned til Kysten, for at iagttage Begivenhederne der. Den 25de Nov. affeilede jeg fra St. Croix. Bert Selstaa ombord var denne Gang forøget med tre Passagerer: Doctor Schlegel fra St. Croix, som for at retablere sit Helbred i et kisligeres Climat vilde tilbringe nogen Tid i Caraccas; en stotst Doctor Buchanan, der vilde sætte sig ned i Portocabello eller et andet Sted som praktiserende Læge, og endelig en ung Hamburger, der var ansat ved et Handelscontoir i Portocabello.

Den 29de November Kl. 2 om Eftermiddagen kom jeg til Anfers paa Lagunaira Rhed. Jeg gik strax i Land og aflagde Besøg hos Gouverneuren, som jeg fandt var en Oberst Nuñez, en ganske ung Mand, der nyligen var ansat i denne Post af Paëz, som Følge af de Begivenheder, der for saa Dage siden vare indtrufne og hvorom jeg her modtog den første Efterretning. Oberst Nuñez var en meget taus og gravitetist Mand; alt hvad han meddeelte mig var, at General Paëz ikke længer var i Caraccas, men havde begivet sig til Valencia, for at dæmpe en Opstand, der var udbrudt i Portocabello. Af Kiøbmændene, der imidlertid havde forsamlet sig hos en Hr. Ursinus, dansk Borger paa St. Thomas, hvor han var Colonialadjutant hos Gouverneuren, og her en af de meest anseete Kiøbmænd, fik jeg en fuldstændig Beretning om det Passerede. Den 20de Novbr. havde nemlig Besætningen i Portocabello, i Forstaaelse med Borgerne og under Anførsel af Havnecapitainen, en Franskmænd ved Navn Vouquier, arresteret Fæstningens Commandant Cala, erklæret sig imod Paëz og udraabt Bolivar til Dictator. Da Paëz havde modtaget Efterretning herom, var han øieblikkelig afreist til Valencia, medtagende sine Claneros og en Bataillon fra Caraccas samt en anden fra Lagunaira, som netop skulde indføres til Portocabello for at afløse den der garnisonerende, da Efterretningen om Opstanden indløb. Rygtet gik, at det ogsaa i Cumanà var kommet til Fiendtligheder imellem Cumaneserne og General Bermudez,

som skulde være bleven fordreven med et betydeligt Tab. I Caraccas, hvor Alt var roligt og den tilbageladte Troppemagt stærk nok til at holde de saa Misfornøiede i Aye, var man omsider bleven enig om, at lade udgaae Indbydelse til de andre Provindser at sende Repræsenteranter til en Congress, der skulde komme sammen midt i December for at oprette Foederativforsætningen. Paëtz, som ad interim var anerkjendt som Civil- og Militair-Chef, ventede man almindelig vilde blive valgt til Præsident.

Under disse Omstændigheder fandt jeg Briggens Nærværelse i Portocabello mere nødvendig end her; ingen af Stæderne var der nogen fremmed Orlogsmand for nærværende Tid, men her, sagde man mig, var for det Første ingen Uroligheder at befrygte. Men endnu mere bestyrkedes jeg i min Beslutning, strax at seile, ved at læse et Brev, som en Franskmand netop kom tililende med. Det var dateret d. 25de Novbr. fra Portocabello, og indeholdt en omstændelig Beretning om det Passerede. Foruden det allerede Omnævnte meldte det, at Bolivar var udraabt til Dictator, i Forstaaelse med Cartagena, hvor Montilla er Chef, at General Briceño Mendez var ankommen og havde overtaget Commandoen fra Bouquier, hvorpaa han havde udstædt en Proclamation, i hvilken han erklærede, ikke at ville overgive Fæstningen til nogen anden end Bolivar selv. Det hed videre i Brevet, at Fregatten Columbia ventedes dertil med Tropper fra Cartagena. Dette Brev meddelees som en Hemmelighed til Ursinus og mig alene, der bleve indkaldte i et andet Bærelse, efterdi der var udstædt et strengt Forbud imod al Samqvem med Portocabello.

Jeg gif derpaa ombord for at lette strax. Mine Passagerer, som stode særdige til at gaae i Land med deres Toi, vare i et Dieblik tvivlraadige ved de Nyheder jeg bragte dem. Doctor Schlegel besluttede at blive ombord, ligesom den unge Hamborger, hvem den directe Leilighed til hans Bestemmelsessted kom ret tilpas; men Dr. Buchanan, som ikke vilde indeslutte sig i en beleiret Stad, forlod Briggen for at gaae til Caraccas. Kl. 6 om Eftermiddagen vare vi under Seil og styrede til Portocabello.

Den næste Dag, den 30te November, om Eftermiddagen Kl. 4 kom jeg til Ankers i Portocabellos Havn. Under Indseilingen var det mig paafaldende at see en stor Mængde Mennesker forsamlede paa Fæstningens Mure og ved Quaieren i Havnen, og det var siensynligt at der herskede en usædvanlig Bevægelse i Byen. Paa Broen blev jeg modtagen af alle de fremmede Kiobmænd, som med megen Glæde bode mig velkommen, og en af dem ledsagede mig til General Briceño Mendez, som boede i et privat Huus i Byen, hvor jeg traf ham som han netop havde sat sig tilbords med en Mængde Officierer og Damer, alle i den muntreste Stemning. Man indbød mig til at tage Plads ved Bordet, spiste med den fortræffeligste Appetit, fladdrede, loe og spogte med Damerne, uden i mindste Maade at være generet af de Fremmedes Indtræden. Jeg havde allerede spist til Middag ombord og forlod derfor efter et kort Ophold Generalen for at samles med de ventende Kiobmænd.

De Efterretninger, jeg her modtog, vare, at Hr. Schön med Kone vare afreiste til St Thomas for 4 Dage siden i en lille Skup; at alle fremmede Kiobmænd her paa Stedet agtede at indgive en Begiarung til mig, om at forblive her i nogen Tid til deres Besyttelse; her havde 2 Dage før været en nederlandsk Orlogsbrig, hvis Chef havde svaret, paa en lignende Anmodning, at han var under bestemte Ordre, men han vilde bevæge Gouverneuren paa Curaçao til at sende et Krigsfartoi saa snart som muligt. Om Begivenhederne fortalte man, at hidtil var Alt gaaet af med den største Orden. Oberst Cala og Commandanten paa Vigia vare om Natten blevne arresterede i al Stilhed; en Forsamling blev holdt næste Morgen i Kirken, en Proclamation udstædt, at Regieringen i Bogotà anerkjendes og at den skulde ansøges om at bevirke den onskede Ferandring i Forsatningen. Dagen efter var General Mendez af en Hændelse — hed det — kommet ind i en Orlogskonnert, Independencia, som Paëz havde laant ham at reise til Cartagena i med sin Kone; man havde tilbudt ham Commandoen, som han strax havde modtaget.

En Fegtning havde allerede fundet Sted med 100 Cavalerister og 2 Compagnier Fodfolk, som den 25de om Morgenen tidlig vare komne ned fra Valencia og havde giort et Overfald paa Forstaden, hvorfra over 100 Dvæghoveder og endeel Provisioner bleve bortførte. To Dage efter havde den samme Styrke atter aflagt et natlig Besøg i Forstaden og kastet Fæstningens Udposter tilbage til Porten; i et derpaa følgende Udfald af Garnisonen var en af Paëz's Officierer — en Russer sagde man — bleven sludt af Pesten og farligt saaret indbragt i Fæstningen; de to Compagnier Fodfolk gik over til General Mendez; Cavaleriet trak sig tilbage mod Valencia. Fra Paëz kom igaar Aftes en Parlamentair, som ikke blev indladt, men opholdtes udenfor og fik Svar.

Provisioner var Staden temmelig vel forsynet med; imidlertid var Indforselen af alle Provisionsartikler givet fri for Told, og tre Fartøier vare i denne Anledning afgaaede til St. Thomas efter Ladninger. Alle fremmede Kiøbmænd havde indpakket deres Varer og holdt sig beredte til at flygte. Man havde allerede flere Gange affordret dem Pengebidrag, een Gang 400 Piaastre af hvert Huus, en anden Gang 100 og endeligen 40 Piaastre dagligen. Derfor gives dem Anviisning paa Godtgjørelse i Tolden i Fremtiden. Alle svævede i stor Frygt for værre Udprækselser saavel som for en Veleirings Rædsler. Paa deres Unmodninger og Spørgsmaal til mig gav jeg ubestemte Svar; men lovede at komme i Land imorgen og da erklære mig

Penimod Aften gik jeg ud for at betragte Forsvarsanstalterne. Paa Veien modte jeg General Mendez med sin Stab; han indbød mig til at gaae udenfor Porten og betragte de nye Værker. Jeg fandt Forstaden aldeles rømmet; for Enden af Gaden var oplastet en Redoute, der strakte sig tværs over Landtungen. Pladsen udenfor, som var Torv før, var røddet for Boder; men længerude stode dog endeel Huse. Stærke Vagter vare ved Portene; Kanoner monteredes paa Voldene eller bleve prøvede; Stabler af Kugler, Skraasække og Kardetsker stode alle-

vegne paa Volden. 2 Kanonbaade vare henlagte i Lagunen, saa at de kunde bescryge det Inderste af Landtungen og Udgangen til Fæstningen paa den østre Side; 2 andre vare under Tiltaling og Armering; Orlogsskonnerten Independencia paa 8—10 Kanoner og to mindre Skonnerter med en lang Pivotkanon vare de Krigsfactoirer de havde foruden Kanonbaadene.

Om Aftenen Kl. 8 gik jeg ombord, hvorved jeg blev opmærksom paa at Bagten og Posterne paa Toldboden og ved Søfiden vare inddragne. Da jeg kom ombord lod jeg sætte Vagt med det halve Mandskab og i al Stilhed glore klart Skib, Kanonerne lade med Skarp samt tage alle Forsigtighedsregler for Overrumpling. Briggen laa ikke over et Par hundrede Alen fra Land, og den exalterede Stemning, jeg havde bemærket hos Tropperne ved Aftenparaden og i Gaderne, samt andre Tegn jeg saae paa, at jeg besandt mig i en Stad, der havde opsagt Statens Overhoved Lydighed og hvor de Commanderendes Autoritet stod paa svage Fødder, paabød mig Forsigtighed, og jeg besluttede at forandre Plads med Briggen næste Morgen, under et eller andet Paaskud, der ikke kunde vise Mistro eller vække Fornærmelse. Jeg havde hørt i Land af General Mendez, at Briggen under Indseilingen længe var bleven antaget for en af deres egne Krigsskibe, Utrica eller Pinchincha, og at der delibereedes om den skulde tvinges til at erklære sig for Bolivar først, før den fik Lov til at løbe ind og ankre, da omsider det udvaiende Splitflag opklarede Tingen; denne Spænding havde været Anledningen til den Sammenstimlen af Mennester, jeg havde bemærket paa Fæstningen og ved Havnen da jeg kom ind. Han beklagede ogsaa, at de ikke vare sikke paa disse to Skibe og ikke havde noget større Krigsskib til at holde Søen aaben for dem. Under disse Omstændigheder var det ikke umuligt, at en oprørsf Populads kunde falde paa at ville overrumple og bemestre sig et Krigsskib, der tilhørte en Stat, hvis Magt til at tugte dem de ikke havde store Tanker om, hvilket der var Beviis for i det hvide Sprog, Santander ved flere Leiligheder havde tilladt sig imod vore Colo-

niers Regjering, og den Trods som en af deres Brigger „El Zonto“ ikke længe efter viste imod vor Corvette, men som denne dog ved sin Bestemthed vidste at bøde.

Den næste Morgen, den 1ste December, gik jeg i Arbejde med at lette. Da vi vare let og stode ud for Stagsseilene alene, praiede man fra Castellet og vinkede ad os at vi skulde løbe tilbage i Havnen. Jeg sendte et Fartoi med en Lieutenant i og en Tolk for at erfare Meningen heraf. Det viste sig, at der var en Ordre for, at intet Fartoi maatte forlade Havnen uden Tilsladelse; men da det var blevet dem forklaret, at fremmede Magters Krigsskibe ikke kunde være indbefattede heri, og Briggen imidlertid havde faaet alle Seil sat og krydsede ud, faldt Tingen bort af sig selv, skøndt man endnu med nogen Hæftighed vedblev at paastaae, vi skulde vende tilbage. Jeg gjorde et Par Slag udester og gik til Ankers med Briggen paa Rheden, et Kanonstod fra Castellet. Kort efter gik jeg i Land og gjorde Capitain Bougier Forestillinger imod den Dvsforsel, der var viist fra Fæstningen, hvilken han misbilligede og gjorde Undskyldninger for, og jeg lod ham forstaae i Samtalens Løb, at Briggen havde stiftet Plads, deels fordi den havde ligget i Skudlinien for Castellet, om der stete et Angreb paa Forstaden, deels fordi Rheden var en sunder Ankerplads, om jeg kom til at forblive her i længere Tid.

Til Efterretning for de fremmede Handlende sagde jeg Hr. Geller, den nærværende Chef for Huset Overmann, Schön & Co. at han underhaanden kunde meddele dem, at jeg lovede at forblive her 8 Dage for det Første, i hvilken Tid det vilde vise sig om Generalgouverneuren vilde sende mig forandrede Forholdsregler, da han nu maatte være underrettet om det Foresaldne, og at saavel danske Undersaatter, som Undersaatter af en Magt i venskabeligt Forhold til Danmark og i Fred med de krigførende Parter, skulde finde Tilflugt og Beskyttelse ombord i Hs. Majestæts Brig for deres Personer sa. velsom for Kostbarheder og Gien- dele af saadan Natur at de kunde modtages — at ved første

Attaque paa Staden, Nat eller Dag, skulde alle mine Fartøier ligge paa Værterne ved Værftet, med Officierer i, for at modtage dem — at jeg raadede dem, ikke at lade sig indlemme i noget Corps eller i mindste Maade tage Parti, men forholde sig aldeles neutrals og rolige; jeg skulde ved første Leilighed komme til en Forklaring med General Mendez herom.

Man sagde mig, at der inat var affendt et Fartøi til Cumanà, hvorfra man ventede Hjælp af General Bermudez, der opfordredes til at falde Pæz i Ryggen. Det Rygte jeg hørte i Lagunaira, om Bermudez, vilde man her ikke troe. En Hr. Brown, Broder til Riobmanden i St. Thomas, ankom hertil idag fra Valencia; han sagde, at Pæz var der og kunde ikke ventes hertil før om 8 Dage, men da vilde han være her med 5000 Mand. Ved St. Esteban, omtrent 2 Mile borte, havde Pæz sine Fortropper, 100 Mand Cavallerister og henved 200 Mand Infanterie.

I det Følgende skal jeg beholde den Journalform, hvori mine Optegnelser af de vistnok Fleertallet af Læserne ei videre interesserende Tildragelser ere førte.

Den 2den December gif jeg i Land Kl. 11. Jeg havde en Sammenkomst med Dhr. Wilson, Mac Whirter og Geller for at aftale hvilke Mesurer der vare at tage til de Handlendes Sikkerhed. Jeg foreslog dem at holde en Samling og udvælge en Comitee eller Repræsentanter, og det første Skridt, jeg raadte disse at giøre, var, at henvende sig til Gouverneuren med Begjæring om Sikkerhed for at kunne trække sig bort med deres Eiendomme, naar de vilde m. m. De lovede at tale med de andre herom og give mig Underretning naar en Beslutning var tagen.

Man fortalte, at Pæz selv havde inat været under Vigie og forlangt at tale med Commandanten. Officieren, som havde Vagt, viste ham bort og truede med at skyde ham, om han ikke oieblikkelig bortførnede sig. Ordre blev idag udstædt fra Gouverneuren, at fra i Aften Kl. 6 var al Ind- og Udgang af

Stadens Port afbrudt og forbudt indtil videre. Nogle fremmede Kiobmænd benyttede den dem givne Frist og skyndte sig at reise til Valencia, som en Hr. Kooch, Cloette o. f.

Jeg gik atter i Land Kl. 5 for at spise til Middag hos Hr. Geller. I Eftermiddag faldt der adskillige enkelte Skud fra Vigia. Da jeg om Aftenen Kl. 7 spadserede om i Gaderne, var Alting roligt; et Skud faldt fra Vigia, men Ingen bekymrede sig derom. Kl. 7½ gik jeg ned til mit Fartoi for at gaae ombord. Skildvagten, som nu atter var udsat ved Værstet, vilde ikke tillade os at gaae i Baaden. Jeg sendte Lieutenant Zinn, som var med mig, hen til Officieren i Vagten og denne kom siebliklig ned og gjorde Undskyldning, hvorpaa vi gik i Baaden og satte af. Nvartermeesteren meldte mig, at da han kom i Land havde man fra Castellet anraabt Baaden flere Gange, hvortil han, som det var ham befalet, havde svaret: „Dinamarca“ og styret ind imod Castellet; men desuagtet var der studt et skarpt Geværskud imod Chaluppen. Han havde derfor nedfiredt Seilene og roet ind for at tale med dem, hvor da endelig en Officier, som talde Engelsk, kom til og gav Ordre at lade ham passere. Da jeg horte dette, lod jeg styre tæt under Castelsmuren, for strax at kunne svare paa Anraab. Det var maanelyst og vi kunde tydeligen see enhver Skildvagt paa Muren. Vi bleve anraabte, men dennegang paa Engelsk, og svarede. Man spurgte derpaa: I hope nobody is hurt? (Jeg haaber Ingen er kommen til Skade?) hvortil jeg svarede: No! Den samme Person gjorde atter Undskyldninger, og vi roede og seilede bort. Fra Kl. 8½ til Kl. 1—2 vedvarede, med korte Mellemrum, Kanon- og Geværilden fra Vigia; men udenfra saae vi ikke der blev studt imod den.

Den 3die December. Alt saae roligt ud i Land. Da Briggen var kommen til at ligge vel langt ude, lod jeg lette og varpede nærmere ind imod Castellet, saa at vi kom til at ligge i Linie med Pynthatteriet. Jeg skrev et Brev paa Fransk til General Mendez, hvori jeg, efter at berette ham det imellem Castellet og min Chaluppe igaar Passerede, anmodede om „at slige Misfor-

staaelser, som kunde have saa beklagelige Folger, maatte blive forebyggede ved Instructioner til Castelscommandanten. Skulde det være Generalens Villie, at forbyde Udgangen til Havnen efter Mørket, var det en Selvfølge at jeg respecterede denne, som enhver anden Forholdsregel til Fæstningens Sikkerhed under nærværende Omstændigheder, saasnart det behagede Hs. Exc. selv eller ved Havnecapitainen at meddele mig den. Jeg greb endvidere Leiligheden til at begiære mig oplyst om, hvorvidt de i Staden bosatte fremmede Kiøbmænd i Almindelighed, og de af dem i særdeleshed, som vare Undersaatter af Hs. M. Kongen af Danmark, min ophoiede Souverain, havde Frihed til, paa enhver Tid at søge den Vestsyttelse under mit Flag, for deres Personer og Eiendomme, som jeg sandt mig authoriseret til at give dem. De Farer, Indvaanerne af en beleiret Stad ere udsatte for, ere af en saa sorgelig Natur, at jeg ikke kunde andet end haabe, saavel af Hs. Exc. Mildhed som af hans Retfærdighed, at de fremmede Kiøbmænd maatte nyde den fuldkomne Neutralitet for deres Personer og Eiendomme, de som Undersaatter af en fremmed og neutral Magt vare berettigede til, og at det maatte være dem uformeent at forlade Staden, dersom en formelig Beleiring skulde finde Sted. I denne Anledning foreslog jeg, ved Nærmelsen af en overhængende Fare at sende mine Fartøier ind til Toldboden eller hvilket andet Sted, der vilde blive mig anvist, for der, under Officierers Opsyn, at indstibe de nævnte Personer med deres Penge og Kostbarheder, for at bringe dem ombord paa mit Skib. Jeg erklærede mig ansvarlig for, at ikkun Personer i den nævnte Categorie skulde blive modtagne, ligesom det stedse skulde være mig magtpaaliggende fra min Side at undgaae enhver Handling, som i mindste Maade kunde forstyrre den gode Forstaaelse og gensidige Tillid, der saa lykkeligen existerede imellem begge Nationer o. s. v."

Jeg var i Land fra Kl. 1 til Kl. 3. Man vidste ikke andet Nyt, end at Pætz's Tropper havde om Natten været under Wigia og opfordret den til at overgive sig, men vare fordrevne

ved Skud; 20 Mand Forstærkning var om Morgenen sendt ud til den. Om Natten havde man ogsaa seet Folk ved Lagunen. Kiobmændene klagede over, at Fordringerne atter bleve større, skiondt fremførte med Høflighed, som Laan paa Tolden og med glimrende Vil'aar. Ved min Tilbagekomst ombord sendte jeg en Lieutenant ind med Brevet til General Mendez. Jeg forbød fra idag af al Landgang indtil videre. Om Aftenen kaldt atter en Mængde Skud fra Vigia og fra Fæstningen ind imod Lagunen, som lader til at være det Sted Pæz agter at angribe Fæstningen fra, ligesom da han tog den fra Spanierne.

Den 4de Dec. Kl. 8 om Morgenen saae vi en levende Seværlid fra Vigia og Skud fra Fæstningen ind imod den østlige Dal. Kl. 12 sendte jeg min Næstcommanderende, Lieutenant Påludan, ind for at høre Nytt. Alt var stille i Byen. Skydningen havde været paa et Par hundrede Mand, dem der om Natten havde recognosceret ved Lagunen og som paa Tilbagetoget Kl. 8 om Morgenen kom tilsynne i Biergpasset. Kl. 3 kom en Baad med Flag paa ud til Briggen. En Udjulant overbragte mig en Skrivelse fra Generalen til Svar paa mit Brev til ham igaar. Jeg maatte beklage den unge Mand, for hvem denne Tjeneste maa have været meget ubehagelig. Det blæste stivt og der gik endel So, saa han vel allerede i Baaden har følt sig fælg, thi neppe havde han overrakt mig Brevet i min Kabyt, før han med en uforstaaelig Undskyldning før ud af Døren og kom netop tidsnok op paa Dækket, for imellem to Kanoner at nedlægge sit Offer til Neptunus. Den arme Mand var saa forvirret over den ugracieuse Maade, han imod sin Villie var optraadt paa for os Fremmede, at han bleg og vaklende stammede en Undskyldning og ilede ned i sin Baad igien.

Brevet indeholdt Undskyldning for Tildragelsen med Castellet og Lovte om at den ikke skulde blive gientaget. Generalen foreslog i dette Niemeed, at mine Fartøier, naar de gik iland eller ombord medens det var mørkt, vilde føre en Lanterne forud i Stævnen, for at være kiendelige, og at Communication med Havnen i Al-

mindelighed skulde være aaben til K. S. Endvidere erklærede han, at det stod de fremmede Kiøbmænd frit for at forlade Staden under de giældende Betingelser af Exporttold for Varer og Passer for Personer, at iøvrigt dersom nogen overhængende Fare skulde indtræffe, som han dog haabede ikke skete, vilde han itide underrette de fremmede Indvaanere af Staden for at de kunde see sig om Frelse. Skulde der, ved en af de Hændelser, der ere saa hyppige i Krigen, indtræffe et Kampens Dieblik, som krævede min Hiælp og Medvirkning til at frelse de Betrængte, vilde jeg kun derved opfylde Menneskelighedens helligste Pligt, og Intet vil kunne forhindre mig deri. Slutningen er den sædvanlige Høflighedsformular. Jeg foretrækker at give Brevet i Originalsprog hernedenfor, fremfor en ordret Oversættelse. Det kan give Begreb om Vendinger i det spanske Sprogs diplomatiste Skrivemaade, som ved foresaldende Leilighed kan være en Officier, der kender noget til Sproget i Forveien, til Nytte. Brevet lyder saaledes: Señor!

Tuve ayer el honor de recibir la nota que se sirvió V. S. dirigirme con la misma fha^{*)}.

He sentido vivamente la ocurrencia de que V. S. me informe entre el bote desu bordo y el Castillo. Espero que no se repetirá, porque he comunicado mis ordenes al intento; pero como por la noche está prohibida la entrada de cualquier buque al puerto, y es difícil distinguir si es el bote desu bordo el que acerca, me parece muy conveniente, que siempre que su bote venga á tierra ó vuelva para bordo, durante la noche, lleve en su proa un fanal que lo haga conocer desde lejos. Ademas de esto el patron debe siempre responder de palabra á la voz que le den las centinelas, sea del Castillo ó dela plaza. Con estas precauciones puede V. S. comunicar hasta las 8 de la noche con la tierra, siempre por la Aduana, mientras no se advierta á V. S. otra cosa en contrario.

*) fha, s: fecha - af samme Dato.

Yo no tengo ningun inconveniente en que V. S. reciba à su bordo todas las propiedades ó personas que deseen salir de la plaza, con tal que esto sea conforme à las Leyes de la Republica à que pertenesco, es decir, que se paguen los derechos de Aduana por las propiedades que estan sujetas à ellos, y que las personas lleven el pasaporte correspondiente. Aunque yo no espero, que ocurra peligro inminente, si acaso ocurriere yo lo avisaré oportunamente à los estrangeros, que residen en la plaza para que provean à su seguridad. Si por alguno de los accidentes, tan frecuentes en la guerra, llegare à presentarse un momento de conflicto que eccija el auxilio y cooperacion de V. S. para salvar à los aflijidos, V. S. cumple con el deber mas sagrado del hombre socorriendolos y nadie podrá impedirlo.

Confío en que la conducta de V. S. durante su residencia en el puerto, y las operaciones à que dé lugar la situacion actual de la plaza, contribuirá à confirmar las relaciones de buena inteligencia y confianza mutua, que felizmente eccisten entre S. M. el Rey de Dinamarca y el gobierno y pueblo Columbiano.

Aprovecho esta ocasion para rogar à V. S. que acepte los testimonios de consideracion y respeto con que tengo el honor de ser

Puerto Cabello Diciembre 4 de 1826. de V. S.

Muy obedte humilde Servidor
P. Bric^o Mendez.

Al. S^{or}.

B. Dahlerup Capitan de Fragata
y Com^{te} del Bergn Sta Cruz de
S. M. el Rey de Dinamarca.

Den 5te December. Om Natten Kl. 3 stete en svær og længe vedholdende Kanonade fra Udenværkerne og 3 i Lagunen liggende Kanonbaade. Da jeg Kl. 1 kom i Land vidste man i Staden ikke andet derom, end at der atter havde viist sig Tropper af det fiendtlige Parti ved Lagunen, som lader til at være Fæst-

ningens omme Side; iøvrigt bekymrede Indvaanerne sig kun lidet om Skydningen; endnu er der ikke skudt med svært Skyts imod Fæstningen og Paëz skal endnu ikke have nedsendt Kanoner fra Valencia. Der var intet andet Nyt i Byen, end at en Parla-mentair var ankommen til Fæstningen og ventede udenfor paa Svar; som man troede, bragte den Forslag til en mindelig Overenskomst. En Skonnert var idag kommen ind fra Laguaira, og flere Smaafartøier vare igaar og idag affeilede til Curacao med en Mængde Passagerer af begge Kion, som forlode Staden af Frygt for en Beleiring.

Jeg meddelte Hr. Geller til Underretning for de andre fremmede Kiøbmænd, hvad General Mendez igaar havde tilstrevet mig dem vedkommende. Anmodning om Pengelaan var idag atter gientaget og Hr. Geller havde betalt 50 Piaastre. Kl. 3 gik jeg ombord igjen.

Den 6te December. Inat var Alting stille i Land. Om Middagen sendte jeg Lieutenant Paludan i Land for at høre Nyheder. Kl. 3 stete der en Salut paa 21 Skud fra Castelllet og en lignende fra Skonnerten Independencia, der har heist Commandeurs Stander. Lieutenant Paludan kom ombord og berettede, at man i Land var i Jubel over en Proclamation fra Bolivar, dateret Guayaquil i September, i hvilken han lover snart at vende tilbage og oprette Orden og Rolighed igjen. Man glæder sig og anseer nu hans Komme for vis. Om Morgenens var det utrommet i Gaderne og Placater opslaaede om, at Civilgouvernementet i Staden var ophævet ad interim og Militairbestyrelsen proclameredes. Dette tyder ikke paa fredelige Forventninger. Fra Valencia vare i Formiddags endeel Rejsende ankomne og indladte, meest fremmede Kiøbmænd, deriblandt Hr. Cloette og en Hr. Levy fra St. Croix, begge danske Borgere. De sige at have talet med Paëz, som har ladet falde Trusler imod de Fremmede: „de vare Urofstifterne — sagde han — de gave Mendez Midlerne til at gjøre Opstand; de besoldede Militairet; han svarede ikke for Folkets og hans Soldaters Brede,

naar han kom til Portocabello." Han raadede Levy at tage sin Kone og Familie med, det denne gjorde — og forlode Landet med sine Eiendomme. Han samlede Tropper, hvorpaa han ikke havde Mangel. Noget Militærcavallerie havde han hiemsendt, som uøvet, og ventede 2—3000 Mand fra Apure. De Ankomne vare meget nedslaaede og gjorde de Fremmede meer end nogen-
 finde forsagte, indtil de ved Bolivars Proclamation og den derved bevirkede almindelige Jubel atter noget oplivedes. De bade indstændigen om, at Briggen endnu ikke vilde forlade dem. En Skonnert afgik atter i Aften med Passagerer og Varer til Curacao.

Den 7de December. Natten forløb roligt. Jeg gik i Land Kl. 1 og fandt Stemningen som før, svævende imellem Frygt og Haab. Hr. Cloette fortalte mig, at han havde seet en Troppe-
 mynstning i Valencia over 2500 Mand Linietropper. Paëz havde udraabt: „viva Bolivar!“ hvortil Tropperne svarede: „viva Bolivar! viva Paëz! y mucran los perlicos de Puerto Cabello!“ Jeg læste den igaar bekiendtgjorte Proclamation, men saa intet videre Trostende i den, eller Besviis for at den var ægte; dog sigte de igaar Ankomne, at de have læst den i Valencia, hvorfra den hemmeligen skal være indsmuglet hertil. Paa Befæstningen af Staden, især imod Lagunen, arbeides der ideligen. Jeg gik ombord igien ved sædvanlig Tid. Kl. 10 om Aftenen giordes der nogle Skud fra Udenværkerne og Kanonbaadene i Lagunen.

Den 8de. Om Morgenen Kl. 8 faldt der nogle Skud fra Vigia og Udenværkerne. Om Middagen kom en Deputation fra de fremmede Riobmænd i Portocabello ombord og overrakte mig en Skrivelse, hvori jeg anmodedes om at forblive her endnu i nogen Tid til deres Forsvar. Jeg forbeholdt mig at sende dem Svar. Man sagde, at ved Skærmydselen imorges var en Mand af Paëz's Følk taget til Fange og indbragt haardt saaret. Han var en af de „Peones“, som her i Byen havde arbejdet i Pakhusene og som alle vare gaaede over til Paëz, en Omstændighed, som de fremmede Riobmænd ansaae af megen Fare for dem, da disse

Karle kiende deres Varelagere og sikkert ene i Haab om Plyndring af deres Gods ere bevægede til at gaae over. Om Ustenen falde nogle enkelte Skud.

Den 9de. En Brig under hollandsk Flag kom ind fra Curacao og medbragte de Ryheder, at Maracaibo og Cartagena vare tiltraadte Portocabellos Erklæring, at der snart fra sidstnævnte Sted kan ventes en Sønagt hertil af 3 Fregatter, at Bolivar sikkert skal befinde sig i Bogotà og at en General Soulong skal have samlet 1500 Mand, som han i det Indre vil operere Pæz i Ryggen med. Disse vare de Efterretninger, der idag cirkulerede i Byen og oplivede Folkets Mod. Jeg sendte idag Riobmændene Svarskrivelse paa deres igaar mig overrakte Brev. Om Middagen spiste jeg i Land hos Hr. Stægermann, hvor jeg, blandt andre Fremmede, gjorde Bekjendtskab med den amerikanske Consul Dr. Franklin Vitchfield som er gift med en Slægtning af General Mendez og er en af dem der har understrevet Riobmændenes Begjæring til mig.

Den omtalte Skrivelse fra Riobmændene lyder saaledes:

Sir!

We the undersigned foreign merchants of this place, giving you our best thanks for the kindness, you have already conferred upon us, in having remained till now with us, in order to give us protection, if the present circumstances should take such a turn, that we might stand in need of it — take now, by the present, the liberty, as the late political events have not yet taken any decisive character, respecting the apprehension of any danger to us — to request you to stay with us, till we are able to judge, whether any danger is to be apprehended for us or not, or till we have another foreign man of war here in our port, which would offer us that protection, which you so kindly promised us.

Being aware, that you, if possible, will grant our request,

we beg you to accept once more the manifestation of our sincerest thanks and believe us to be &c.

Porto Cabello 8. December 1826.

Signed

Overmann Geller & Co., Heyliger & Co., Franklin Litchfield, Fleury & Co., Ackers Huizi & Co., Röttgers Stægemann & Co., M. Whirters & Luill, Brown Wilson & Co., Robert Syers & &

Mit Evar var som følger:

Gentlemen!

In answer to your fav. of yesterdays date, stating your wish, that I might extend the term, I at first proposed for the stay of H. M. brig in these roads, for some time longer, till circumstances shall have ceased to wear the same aspects of danger to the persons and property of the foreign merchants of this place, or till some other foreign ship of war be arrived — I have the honor to reply, that, being sensible of the very unpleasant and precarious situation, in which you have been placed by the present state of this country, and the dangers you in the event of an attack upon the town might be exposed to, I consider it to be as much within the bounds of duty prescribed to me, as concordant with the dictates of humanity, not to leave the subjects of His Danish Majesty and their property concerned without that protection they might stand in need of in a critical moment, and which I might have it in my power to give them. I shall therefore comply with your request and remain upon this station as long as I possibly can, without overstepping the limits of time, my orders positively set me for my absence from the islands, which period — though as yet I am not at liberty to fix the day — I hope will place you in the desired security.

His Danish Majesty being happily united in relations of the strictest amity with all the powers of Europe and the United States of Northamerica, I feel happy in declaring it equally my

duty to render the subjects of these Powers every service and assistance, as such friendly relations give a claim to.

Allow me, Gentlemen, in the mean time to assure you, that it will be highly grateful to my personal feelings, if the presence of H. M. brig may contribute to alleviate the apprehensions, which your present situation has created.

I have the honor to be &c.

To the foreign Merchants of Porto Cabello.

Jeg havde i dette Svar forsættelig været vaersom med at give noget bestemt Lovte, fordi jeg forudsaae Nødvendigheden af, snart at maatte forlade Stationen, og ikke vilde utidigen nedslaae Gemytterne. Jeg var, da jeg kom hertil, dels uforberedt paa et langt Ophold paa Kysten, dels uden Forholds-Ordre for en Begivenhed som den indtrufne. Min Proviant begyndte at svinde og jeg maatte giøre Regning paa en langsom Hiemreise med det døde og stille Veir, det var faldet ind med. Sygdelighed begyndte ogsaa at yttre sig iblandt Mandskabet, som Følge af det overordentlig varme og stille Veir. Hver Nat havde vi regelmæssigen fra Kl. 9—10 og til et Par Timer efter Midnat et Tordenveir, ledsaget af en Lynild og Regnstrømme, som overgik Alt hvad jeg nogensinde har oplevet. Denne stærke Fugtighed og Hede udviklede en usund Luft i det lille Skib, som virkede skadeligen paa Mandskabets Sundhed.

Jeg kunde desuden vente hver Dag en eller anden fremmed Orlogsmands Ankomst, hidkaldt af Rygtet om den indtrufne Begivenhed; selv vor Corvette Fortuna ventede jeg sendt ned for at afkøse mig eller give mig Forholdsordre, da Generalgouverneuren nu maatte have fuld Kundskab om det Passerede.

Den 10de December. Tordenen og Lynilden inat overgik enhver Forestilling. Om Morgenen fik vi at vide at Lynilden var slaaet ned i Skonnerten Independencia og havde splintret dens Stormast. Der var intet Nytt i Land. Nogle Skud faldt fra Vigia af og til i Dagens Løb. Om Aftenen kom to Skon-

nerter ind, den ene fra St. Thomas under dansk Flag, den kom sidst fra Laguaira, hvorfra den havde været 4 Dage underveis for Stille.

Den 11te December. Efter at have havt en Officier i Land for at høre Nyet og underrette Riobmændene om min Hensigt med at gaae under Seil, lettede jeg for at forfriske Mandstabet lidt ved at krydse paa Bugten en Dagstid eller to. Efter at have mere drevet om i Stille en Miilsvei fra Kysten, end seilet, løb jeg ind igien den 13de og ankrede henimod Aftenen paa den forrige Ankerplads. I min Fraværelse var Intet passeret. Under Indseilingen østerfra saae vi fra Briggen en Forpost af Paüz's Tropper i et Biergpas, et lille Kanonstuds østenfor Byen. De vare stulte for Fæstningen ved et Fjeld, bag hvilket Veien slyngede sig. Af og til, medens vi dreve langsomt indester i Stille, saae vi en lille Trop komme frem paa Veien, men saasnart den viste sig, drev et Par Kanonstuds fra Fæstningen den tilbage bag Fjeldet, hvor vi fra Briggen kunde see dem leirede i Græsset eller opstillede i uordentlige Hobe i Veien. Saa vidt vi kunde skionne var der et Par Hundrede Mand og vi troede at see et Par Kanoner hos dem.

Den Brig, der kom ind d. 9de fra Suracao, fandt jeg var nu leiet af General Mendez og taget i Republikens Tjeneste som Orlogsmænd. Dens Navn er el Tonto (Tossen) den fører 16 Kanoner og er i det Hele en complet og smuk Orlogsmænd at see til. Havnecapitain Bougier fører nu Titel af Chef for Marinen. Han lader til at være en activ og energisk Mand, lidt stortalende, men altid høflig og tjenstvillig imod mig. Af andre fremmede Officierer er her en Englænder, en ung Mand med et Træbeen. Han synes at være Secondcommandant paa Castellet, da han stedse er ved Paanden og træder op hvergang vi have noget med Castellet at giøre. Som en Fugl hopper han om med sit Træbeen paa Mure og Volde; i det ene Dieblik taler han til os fra den øverste Muurtinde, idet vi roe forbi, og neppe have vi roet en halv Snees Marcetag før han staaer nede ved

Strandbredden paa Vaterbatteriet, udenfor Ringmuren, hvor han endnu har Noget at sige os. Det er en gestæftig Person, som jeg troer vi kunne takke for de Smaadrillerier, vi jevnlig møde fra Castelllet, hvor han da altid pludselig kommer til Synet som den Forklarende og Mæglende.

Hele Nften til Midnat faldt en Mængde Kanonstod fra Fæstningen og Mustetild fra begge Sider; rimeligviis er det de Tropper vi saae oppe i Biergyeien, som efter Mørkningen have nærmet sig Forstaden og Lagunen.

Den 14de December. En Kanonbaad halte om i Bugten Vest for Byen for at beskytte Vandledningen ved Fjoden. Nogle Baade gik ud af Havnen og østerefter med Soldater, som det syntes paa en eller anden hemmelig Expedition. Briggen el Tonto halte ud af Havnen for at ligge seilklar. Det hedder, at den skal gaae ud at opsøge Corvetten Urica og Briggen Pinchincha for at vinde dem for Portocabellos Parti. Fra Maracaibo kom idag en Skonnert ind med Provisioner og Penge fra General Urdaneta.

Den 15de December. Kl. 5 imorges faldt der en kort, men levende Mustetild inde ved Udenværkerne. Ved Daggry kom de igaar udsendte Baade tilbage, medbringende 13 andre Baade, som de ved Balbarotta har fraløst Fjenden. Kl. 8 havde vi fra Briggen et smukt Skuespil af en Fegtning langs Strandbredden i Bugten vestenfor Staden. Et stærkt Recognosceerparti paa omtrent et Par hundrede Mand kom ud af den lille Kraistov tæt ved Forstaden, forfulgt af Tropper fra Fæstningen. Vi saae dem trække sig tilbage med største Orden under en levende Mustetild. Da Kanonbaaden i Bugten begyndte at fyre paa dem, traf de sig høiere op af Bierget, hvor de efterhaanden forsvandt for vort Syn imellem Bustene. De maae paa deres Veie være komne nær forbi Vigia, thi derfra blev ogsaa skudt baade med Kanoner og Geværer. Paa Platsermen ovenpaa Taarnet kom en halv Snees Mand tilsynet, som fyrede en Salve og derpaa hurtigt forsvandt igiennem en Overbygning, formodentlig over en Nedgang

i Taarnet; et Dieblig efter kom de atter frem, fyrede en Salve og forsvandt igien, og saaledes vedblev det i nogen Tid.

Om Middagen blev en stor Glædesalut given fra alle Bateriaer og Skibe. Da jeg strax efter kom i Land, fik jeg at vide, at en Parlamentaire fra Paëz netop havde bragt en egenhændig Skrivelse fra Bolivar, dateret 16de October i Bogotà, hvori han lover snarest muligt at indtræffe hertil over Maracàibo. Jeg gjorde General Mendez en Visit, for at lykønske ham til de glædelige Udsigter, der var til, snart at see alle Stridigheder jevnede. Jeg traf ham paa Raadstuen, der var opfyldt med Bergere af alle Classer, som omfavnede Generalen og hinanden indbyrdes; der herskede en almindelig Jubel og en Loben ind og ud af Døren, saa jeg knap kunde trænge mig frem. Generalen stod med Brevet i Haanden, som han gav mig at læse. Han var mild og stille af Væsen, som sædvanligt, og havde et venligt Ord til Enhver af de Mange, som kom med Spaniernes eller rettere Syd-amerikanernes barnligventlige, men ceremonieuse Manerer og Compliment-Taler at omfavne ham og yttre deres Glæde.

Jeg tog nu min Beslutning og underrettede de fremmede Kiobmænd om, at jeg imorgen agter at affeile. Jeg lovede dem imidlertid at forebringe Generalgouverneuren deres Duffe, at en af vore Orlogsmænd snart maatte komme herved til deres Beskyttelse, indtil Orden og Fasthed atter var vendt tilbage. Om Aftenen affeilede Briggen El Tonto.

Den 16de December. Imorges faldt atter nogle Skud fra Vigia, saa det synes at en egentlig Vaabenstilstand ikke er sluttet endnu. Desværre yttre Følgerne af vort Ophold her, paa Sundhedstilstanden ombord, sig idag: Lieutenant Zinn, Vaadsmanden og 3 af Mandskabet ere syge af Feberen. Jeg gik i Land om Formiddagen for at aflægge Afstedsvisiter. Generalen og Marinecommandanten Bougier vare fulde af Artigheder og Venstabsforfirkninger. Jeg spiste til Middag hos Hr. Geller i stort Selskab med de fleste af de fremmede Kiobmænd, og Kl. 7½ gik Doctor Schlegel og jeg, ledsagede efter vestindisk Skif af vort venlige

Bordselskab, ned til Toldboden, hvor de toge en hiertelig Afsted med os, og vi gik i vor Baad og roede ombord. Vi skulde endnu til Afsted have en lille Scene med Castellet. Da vi roede forbi den yderste Skildvagt sendte han os en Geværkugle over Hovedet og raabte til os at vende om, uagtet vi forte Lanterne i Baaden og havde svaret paa Anraabet. Opbragt herover forlangte jeg at han skulde tilkalde en Officier, og da denne kom, opbød jeg mit hele Forraad af Spanst for ret droit at bebreide ham disse hyppige Utilbørligheder imod mine Fartøier. Som sædvanligt gjorde han mange Undskyldninger, og vi roede bort. Da jeg imidlertid, af denne Gientagelse af de gamle Historier med Castellet, fandt det ikke usandsynligt, at man kunde falde paa at styde efter Briggen selv, naar de saae at den gik under Seil, lod jeg strax, da jeg kom ombord, en Kanon holde i Veredskab, stillet ind paa Castellet, for uden Ophold at kunne giengælde Pilsenen med en Kugle, da jeg nu ikke ostere vilde indlade mig i Remonstrationer eller lade mig opholde i min Afreise. Som vel var udeblev imidlertid Anledningen til at giøre Brug af dette skarpe Argument. Kl. 8 lettede jeg og stod ud af Bugten med en frisk Brise, glad over atter at indaande den rene Solust. Den 23de December ankrede vi i St. Thomas' Havn. Lieutenant Zinn døde samme Dags Morgen og blev begravet paa St. Thomas' Kirkegaard. De andre Syge bleve bragte i Land paa Hospitalet, hvor de efterhaanden bleve helbrede.

Saaledes endte denne min sidste Tour til Fastekysten. Den her fragmentarisk skildrede Revolution i 1826, for hvilken Paëz stod i Spidsen, er den samme der i det foregaaende Stykke er omtalt som en Handling, Paëz selv bebreidede sig i hans senere Dage, og denne Dmtale bragte mig paa den Tanke at give nærværende Uddrag af min Dagbog til Priis for Publiciteten.

Marine-Budget for Aar 1843.

Admiralitet= og Commisfariats= Collegiet.

	Specialsummer		Hovedsummer	
	Normal- Reglement	Budget for Aaret 1843	Normal Reglement	Budget for Aaret 1843.
	Rbd.	Rbd.	Rbd.	Rbd.
1. Admiralitets og Commisfariats-Collegiet med dets Con- toirer:				
a. Lønninger	25,601.	27,571.		
b. Contoir-Udgifter	2,500.	2,670.		
			28,101.	30,241.
2. Officier=Personalet	. . .	. . .	91,100.	107,100.
3. General=Adjudanten af Sø=Staten, m. Fl.	. . .	. . .	1,900.	1,900.
4. Søcadet=Academiet	. . .	. . .	10,950. s	10,645. 80
5. De 2de Divisioner med hvad dertil hører:				
A. Divisionernes Mandstab:				
a. 1ste Division	76,199. 34	78,376. 22		
b. 2den —	121,303. 59	121,120. 39		
Capitulationspenge	600.	600.		
Lateris	198,102. 93	200,096. 61		

	Specialsummer.		Hovedsummer.	
	Normal Reglement	Budget for Aaret 1813.	Normal- Reglement	Budget for Aaret 1843
	Rbd. /β	Rbd. /β	Rbd. /β	Rbd. /β
Transport	198,102.93	200,096.61		
B. Høspitalet og Medicinalvæsenet, m. v.	20,355.	21,525.		
C. Forskiellige Lønninger og andre Udgifter	3,338.	3,138.		
D. Godtgjørelse for Ordonnanser	4,656.30	7,006.10		
			226,452.27	231,765.71
6. Holmens og Sø-Loihusets Officierer, samt civile Embeds- mænd og Betiente, m. v.:				
A. Holmen:				
a. forskiellige Embedsmænd	13,000.	15,400.		
b. Contoirerne	6,550.	6,750.		
c. andre Embedsmænd og Betiente	4,522.64	4,858.		
	24,072.64	27,008.		
B. Sø-Loihuset	3,945.	2,750.		
C. Forskiellige Udgifter, Douceurer o. s. v.	6,413.32	6,313.32		
			34,431.	36,071.32
7. Siouerløn paa Holmen, samt Tillæg til Pensionister, der arbejde i Spaanehaven	. . . . .	. . . . .	18,000.	18,000.
8. Indrulleringen og Lotsvæsenet	. . . . .	. . . . .	15,580.	15,896.61
9. Justits-Embedsmænd og Betiente	. . . . .	. . . . .	2,289.32	2,735.32
10. Ryboders Embedsmænd og Betiente samt Tilskud til Byg- ningernes Reparation	. . . . .	. . . . .	2,113.21	5,313.27

12. Geistligheden ved Holmens Kirke m. v.	. . . . .	. . . . .	2,222 72	3,042. 60
13. Skolevæsenet	. . . . .	. . . . .	9,700. 54	10,616. 51
14. Naturalforpleiningen eller Maanedskosten, m. v.	. . . . .	. . . . .	131,406. 50	151,995. 89
15. Proviantgaarden og Magazinkornet	. . . . .	. . . . .	5,201. 66	5,201. 66
16. Fæstningen Christiansø	. . . . .	. . . . .	12,176. 71	13,213. 95
17. Cadetfibet, Vagtstationerne samt Dvelses-Udrustninger:				
a. Cadetfibet	8,000.	8,000.		
b. Vagtstationerne	42,900.	42,900.		
c. Dvelses-Udrustninger, m. v.	50,300.	41,000.		
18. Skatter og Afgifter for Sø=Staten, derunder indbefattet Nyboders Gader og Bygninger	. . . . .	. . . . .	101,200.	91,900.
19. Rang- og Procentstat	. . . . .	. . . . .	4,000.	4,000.
20. Forskiellige Udgifter	. . . . .	. . . . .	6,380. 46	6,380. 46
21. Holmens Materialfond	. . . . .	. . . . .	10,600.	14,200.
			303,£68. 30	276,839. 52
			1,018,000.	1,038,000.
Herfra, som inddrages fra de under Sø=Staten forblevne separate Fonds:				
af Sø=Dvæsthusets Midler . . . . . 14,000 Rbd.				
Renten af Nyboders Drengeskolers Capitäl og af Fonden 2den April 1801. 4,000 —				
			18,000.	18,000.
			Igien .	1,000,000. 1,020,000.

Anmærkninger.

- ad 1. For en Fyrbøder er ved Vacance bortfaldet et personligt Tillæg af 110 Rbd.
 ad 2. Ved Kongelig Resolution af 19de Juni 1842 ere Gagerne for Officier=Personalet forhojede, som følger, fra 1ste Juni 1842 at regne:

	Gage.	Qvarteerpenge og Dypasfer- penge.	Talt.	Den tidligere Gage var.	Altsaa Fors- gelse for hver.	Talt Forsøgelse.
	Rbd.	Rbd.	Rbd.	Rbd.	Rbd.	Rbd.
1 Viceadmiral	3,600.	250.	3,850.	3,250.	600.	600.
2 Contre-Admiraler, hver . . .	3,200.	250.	3,450.	2,950.	500.	1,000.
2 Commandeurer med Division .	2,400.	250.	2,650.	2,650.	—	—
4 Commandeurer uden Division .	2,000.	200.	2,200.	1,800.	400.	1,600.
7 Commandeur-Capitainer . . .	1,600.	200.	1,800.	1,500.	300.	2,100.
7 Capitainer	1,300.	200.	1,500.	1,200.	300.	2,100.
7 dito	1,050.	200.	1,250.	1,050.	200.	1,400.
11 Capitain-Lieutenanter	840.	160.	1,000.	800.	200.	2,200.
11 dito dito	640.	160.	800.	640.	160.	1,760.
36 Premierlieutenanter	360.	120.	480.	440.	40.	1,440.
36 Secondlieutenanter	250.	120.	370.	320.	50.	1,800.

Følgeligen er dette Konto i det Hele forøget med . . . . . 16,000.

ad 3 For Munderinger til Cadetterne bliver, efter hvad paa Normal-Reglementet er antydet, i 1813 at udrede 1,300 Rbd. imod 2,000 Rbd. i 1842, altsaa mindre . . . 700 Rbd.

Bemærkningen i Budgettet for 1842 om, at den første subalterne Officier var tillagt 300 Rbd. til Huusleie, bortfalder, da han nu har faaet den reglementerede frie Bolig paa Academiet.

ad 5. Den paatænkte nye Organisation af Sø-Artillerie- og Matros-Corpsene er nu indtraadt, idet Hans Majestæt under 22de Juni 1842 allernaadigst har bifaldet et nyt Reglement for disse Corpsers Styrke og Lonning. — Ved samme Resolution er allernaadigst approberet, at Divisionernes 9 Compagnier af forskjelligt Mandstabs sammendrages til 6 Compagnier, hvorved i Tiden vil spares Lonning til 3 Sergeanter og 3 Løbere, hvilke saaledes nu ere opførte som overcomplete, hvorimod der er tilstaaet de tilbageblivende Sergeanter og Løbere nogen Forbedring i deres Kaar, med Hensyn til deres forøgede Arbeide. — Endvidere ere nogle mindre væsentlige Forandringer, Divisionerne vedkommende, allernaadigst approberede. Nogle flere, end forhen, blandt de høiere Underofficierer, have saaledes, efter deres Stilling i Tienesten, faaet dobbelt Bolig mod menig Mand, og som Folge deraf er for dem ogsaa opført dobbelt Qvarteerpenge, hvorved de dog i og for sig Intet vinde, da Qvarteerpengene indeholdes i Huusleien; — 2 Overkanonerer, der forrette Tieneste ved Sø-Statens Drengeskoler, ere overførte fra Artilleriecorpsen til Dreng-Compagniet som Skole-Inspectorer, med samme Lonning og Emolumenter, som ere tillagte Corpsets Overkanonerer; — Skipperen ved Nyholms Brævbænk er det paalagt at overtage Regnskabsføringen ved denne Indretning, mod et Gagetillæg af 36 Rbd. aarlig. Til denne Regnskabsføring har hidtil været brugt en Underofficier og en Arbeidsmand, hvilke begge afgaae, hvorimod hos Skipperen ansættes en Skriver af 2den Klasse.

Som Folge af Dampskibes Anskaffelse til Flaaden er det nødvendigt at holde og lønne duelige Folk til at passe Maskinerne. I dette Niemeed er opført under 2den Division 1ste Compagnie:

en Dampmaskinmester med 15 Rbd. maanedlig Gage,
 en Under-Dampmaskinmester med 12 Rbd maanedlig Gage og
 en Dampmaskine-Assistent med 10 Rbd. Gage om Maaneden;
 hver med 1 Rbd. 32 β . maanedlig i Qvarteerpenge og 1½
 Portion Kost, samt Mundering, Lys og Brændsel, ligesom det er
 bestemt for Opsynsmanden med Sammelholms Dampmaskine

Holmens Snekker- og Stolemagermester, som, efter Bestem-
 melser fra ældre Tider, havde 60 Rbd. mindre i Lon aar-
 lig, end de Mestere, med hvilke han ellers staaer aldeles
 lige, er nu opført med samme Gage, som disse.

So=Statens 4 Gymnastiklærere er tilstaaet hver et person-
 ligt Tillæg af 30 Rbd. aarligt.

De for Løge=Personalet opførte Tillæg ere bevilgede ved
 Kongelig Resolution af 7de Juli 1842.

Til det overcomplete Mandstabs Lønning ic. i 2den Divi-
 sion, forsaavidt samme ikke kan antages at ville blive dækket
 ved Vacance, ere de fornødne Summer anslaaede; hvorimod
 der ikke er opført noget særskilt Beløb for overcomplet Mand-
 stab i 1ste Division, da sammes Lønning med Sikkerhed
 kan antages at ville blive dækket ved Vacancer.

Dette Konto vil, i Overeensstemmelse med det Foransorte,
 komme til at bestaae af følgende Poster:

A. Divisionernes Mandstab.

1. 1ste Division.

1. Bager o. s. v.

Den Kongelige Chaluppe.

1 Qvarteermester	106 Rbd.
12 Chaluproere, hver 56 Rbd.	672 —

778 Rbd.

Transport 778 Rbd

So - Artillerie - Corpset:

1 Sergeant	160 Rbd.	
1 Lober	104 —	
1 Toihuus - Lieutenant	508 —	
1 dito dito	436 —	
1 dito dito	396 —	
1 Gyrværker (nu overcomplet)	304 —	
12 Overkanonerer, hver 160 Rbd.	1,920 —	
16 Kanonerer, " 136 —	2,176 —	
20 Underkanonerer, " 104 —	2,080 —	
15 Over-Constabler, " 80 —	1,200 —	
105 heef. Constabler, " 68 —	7,140 —	
105 halvbefarne dito, " 56 —	5,880 —	
40 Lærlinger, " 32 —	1,280 —	
	<hr/>	23,584 —

Matros - Corpset.

1 Sergeant	160 Rbd.	
1 Lober	104 —	
1 Skipper ved Taffeloftet	376 —	
1 dito " Flaaden	340 —	
1 dito " Bradbænken	340 —	
12 Hoihaadsmand, hver 160 Rbd.	1,920 —	
16 Skibmænd, " 136 —	2,176 —	
20 Baadsmandsmather, " 104 —	2,080 —	
15 Qvartermestere, " 80 —	1,200 —	
105 heef. Matroser, " 68 —	7,140 —	
105 halvbefarne dito, " 56 —	5,880 —	
40 Lærlinger, " 32 —	1,280 —	
	<hr/>	22,996 —

1ste Compagnie.

1 Sergeant	160 Rbd.	
1 Lober	104 —	
	<hr/>	Cateris 47,358 Rbd

		Transport	47,358 Rbd. = β.
5 Arsenal-Underofficierer	hver 80 Rbd.	400 Rbd.	
60 Arsenal-Arbeidsmænd,	" 44 —	2,640 —	
14 Sølmens Underoffic.,	" 80 —	1,120 —	
197 Sølmens Arbeidsmænd,	" 44 Rbd.	8,668 —	
6 Materialkudske,	" 44 —	264 —	
1 Justitssergeant	. . . . .	130 —	
5 Justitsquartermestere	" 74 —	370 —	
3 Vægter-Underofficierer,	" 80 —	240 —	
38 Vægttere,	" 32 —	1,216 —	
1 overcomplet Sergeant	. . . . .	130 —	
1 dito Løber	. . . . .	74 —	
		<hr/>	15,516 — . . .

2det Compagnie.

1 Sergeant	. . . . .	160 Rbd.	
1 Løber	. . . . .	104 —	
2 Skole-Inspecteurer,	hver 160 Rbd.	320 —	
1 Lærer i Gymnastik,	Gage 98 Rbd.		
personligt Tillæg	. . . 89 — 21.		
		<hr/>	187 — 21.
1 Lærer i Gymnastik,	Gage 98 Rbd.		
personligt Tillæg	. . . 62 —		
		<hr/>	160 —
1 Lærer i Gymnastik,	Gage 98 Rbd.		
personligt Tillæg	. . . 30 —		
		<hr/>	128 —
1 dito (overcomplet)	ligeledes . . .	128 —	
75 Drengene i 1ste Klasse,	hver 14 Rbd.	1,050 —	
75 dito i 2den dito,	" 8 —	600 —	
75 dito i 3die dito,	" en Portion		
Rug og en Mundering	paa vedkom-		
mende Conti.			
		<hr/>	2,837 — 21 -
			Lateris 65,711 Rbd. 21 β.

Transport 65,711 Rbd. 21 β .

Zil Gage for 1ste Divisions Mandstabs er i Budget for 1842 opført	58,757 — 39 —
altsaa for 1843 mere	<u>6,953 Rbd. 78 β.</u>

2. Munderinger.

De Munderingsstykker ic., der skulle anlægges i Maret 1843, ville koste:

37 Par middelvide lange Buxer, à 6 Rbd. 77 β	251 Rbd. 65 β .		
95 Par lange Buxer . . . . . à 3 — 24 -	308 — 72 -		
305 Stykker Troier	{ 80 Stykker à 4 Rbd. 28½ β . . . . . 343 — 72 - 75 — à 3 — 45¼ - . . . . . 260 — 34 - 75 — à 3 — 44 - . . . . . 259 — 36 - 75 — à 3 — 42½ - . . . . . 258 — 20 -		
		312 Par Ravndugs-Buxer	{ 86 Par à 1 — 11 - . . . . . 95 — 82 - 226 — à 2 — 92¾ - . . . . . 218 — 34 -
		2334 Stykker Skjorter	{ 1878 Stykker à 1 — 22 - . . . . . 2,308 — 36 - 456 — à 1 — " - . . . . . 456 — " -
2334 Par Strømper	{ 1878 Par à " — 41 - . . . . . 802 — 6 - 466 — à " — 17 - . . . . . 80 — 72 -		
		37 Par Fahlæders Støvler . . . . . à 5 — " - . . . . . 185 — " -	
47 — Smurtlæders dito . . . . . à 6 — " - . . . . . 272 — " -			
40 Stykker Uldhatte . . . . . à 1 — 8 - . . . . . 43 — 32 -			
530 — blanke dito . . . . . à " — 80 - . . . . . 441 — 64 -			

Zil de Forandringer ved Munderingerne, som, efter Forslag fra Organisations-Commissionen, ventes at ville indtræde, anslaaes	750 — " -
--	-----------

11,466 Rbd. 1 β .

Zil Munderinger var i Budgettet for 1842 opført 16,587 — 59 -

altsaa for 1843 mindre . . . . . 5,121 Rbd. 58 β .

Zil ovennævnte Mandstabs vil behøves 54½ Gsfaavn

Lorv à 22 Rbd. . . . . 1,199 Rbd. " β .

Transport	1,199 Rbd. = ƒ.
hvorimod i Budgettet for 1842 kun var anført	
38 $\frac{1}{2}$ Ebfavn à 22 Rbd.	854 — 33 —
følgeligen for 1843 mere	<u>344 Rbd. 64 ƒ.</u>

Uf Koft vil behoves:

1163 Portioner, som anslaaes à 58 Rbd. 57 ƒ. pr.	
Portion til	68,144 Rbd. 51 ƒ.
De paa Budgettet anførte Rugportioner ville være	
i Budgettet for 1843 at opføre med 85, hvoraf 10	
extraordinairt tildeles Familier, der have mange Børn.	
Disse Portioner ville koste à 22 $\frac{3}{4}$ Rbd.	1,933 — 72 —
Paa Budgettet for 1843 bliver at anføre 260 Epd.	
Lys, som à 21 $\frac{1}{2}$ Mark kunne anslaaes at koste	937 — 8 —
	<u>71,015 Rbd. 35 ƒ.</u>

2. 2den Division.

1. Gager o. s. v.

1ste Compagnie.

1 Sergeant	160 Rbd. = ƒ.
1 Eober	104 — = —
1 Constructeur	648 — = —
1 Under-Constructeur	376 — = —
1 Constructions-Assistent	256 — = —
2 Underconstructions-Assistenter i 1ste Classe, à 160 Rbd.	320 — = —
2 — — i 2den — à 128 —	256 — = —
2 — — i 3die — à 104 —	208 — = —
1 Assistent ved Fabrikstriveriet 316 Rbd.	
personligt Tillæg	200 —
	<u>516 — = —</u>

desuden 2 Favne Brænde fra Holmen, imod Beta:
ling af 5 Rbd. pr. Favn.

Cateris . . . . . 2,844 Rbd. = ƒ.

	Transport	2,844 Rbd. : §	
2	Underassistenten ved Fabrikstriveriet à 104 Rbd.	208 Rbd.	
	personligt Tillæg til Gen af disse	48 —	
	dito forhøiede Qvartterpenge, tilsammen	8 —	
		<hr/>	264 — : -
1	første Modelleer	128 —	: -
1	anden dito	104 Rbd.	
	personligt Tillæg 24 —		
		<hr/>	128 — : -
1	Billedhugger	208 —	: -
1	Billedhuggerensvend i 1ste Klasse	128 —	: -
1	ditto i 3die —	80 —	: -
1	Billedhuggerlærling i 1ste Klasse	56 —	: -
1	Bøsfemager	256 Rbd.	
	personligt Tillæg 120 —		
		<hr/>	376 — : -
1	Bøsfemagerensvend i 1ste Klasse	128 —	: -
1	ditto i 2den —	104 —	: -
1	ditto i 3die —	80 —	: -
1	Bøsfemagerlærling i 1ste Klasse	56 —	: -
1	Opfyndmand ved Skibstømmeret 376 Rbd.		
	personligt Tillæg	80 —	
		<hr/>	456 — : -
1	Assistent hos samme	128 —	: -
1	Regnskabsfører ved Tømmermaterialet	316 —	: -
10	Skrivere i 1ste Klasse, à 128 Rbd.	1280 Rbd.	
	personligt Tillæg til Gen af disse 24 —		
		<hr/>	1,304 — : -
9	ditto i 2den Klasse, à 104 Rbd.	936 —	: -
5	ditto i 3die — à 80 —	400 —	: -
1	Skriverlærling	56 —	: -
1	Qvarttermand ved Boringen	196 —	: -
1	Formand ved Saugstærningen	160 —	: -
1	ditto ved Jernarbeidets Transport	160 —	: -
		<hr/>	
	Cateris	8,692 Rbd. : §	

	Transport . . .	8,692 Rbd. =	§.
1	Formand ved Sommerbesigtigelseserne	160 — =	-
2	Sommermænd ved dito, à 92 Rbd. 184 Rbd.		
	personligt Tillæg til Gen af disse	6 — 54 §.	
		<hr/>	
		190 —	54 -
1	Dampmaskinmester	196 — =	-
1	Under-Dampmaskinmester	160 — =	-
1	Dampmaskinasistent	136 — =	-
1	Opsynsmand ved Dampmaskinen i Smedien	136 — =	-
1	ditto i Dokken	128 — =	-
1	ditto i dito	92 — =	-
2	ditto i Spaanehaven, à 160 Rbd.	320 — =	-
1	Skibsbygmester	648 — =	-
1	Mestersvend	256 — =	-
3	Qvarttermænd, à 196 Rbd. 72 §.	590 —	24 -
5	Formænd, à 168 Rbd.	840 — =	-
30	Sommermænd i 1ste Klasse, à 125 Rbd. 24 §.	3,757 —	48 -
30	ditto i 2den — à 114 — 48 -	3,435 — =	-
30	ditto i 3die — à 103 — 72 -	3,112 —	48 -
76	ditto i 4de — à 87 — = -	6,612 — =	-
12	Lærlinger i 1ste — à 53 — 48 -	642 — =	-
12	ditto i 2den — à 32 — = -	384 — =	-
8	Volteslagere . . . . . à 76 — 24 -	610 — =	-

2det Compagnie.

1	Sergeant	160 Rbd. =	§.
1	Løber	104 — =	-
1	Under-skibsbygmester	528 — =	-
1	Mestersvend	256 — =	-
1	Qvarttermænd	196 — 72 -	
3	Formænd . . . . . à 168 R. = §.	504 — =	-
15	Sommermænd i 1ste Cl. à 125 — 24 - 1,878 — 72 -		
		<hr/>	
		3,627 —	48 -
	Cateris	34,725 Rbd	30. §.

	Transport . . .	34,725 Rbd. 30 ø.
15	Sommermænd i 2den Cl. à 114 R. 48 ø.	1,717 — 48-
15	dito 3die — à 103 — 72-	1,556 — 24-
38	dito i 4de — à 87 — " - . . .	3,306 — " -
6	Lærlinge i 1ste — à 53 — 48-	321 — " -
6	dito i 2den — à 32 — " - . . .	192 — " -
4	Volteslagere . . . à 76 — 24-	305 — " -
1	Mester ved Skibsreparationsarbejdet . . .	648 — " -
2	Mestersvende à 256 Rbd. 512 Rbd.	
	personligt Tillæg til Gen afdisse 50 —	
	<hr/>	562 — " -
4	Quarteermænd . . . à 196 R. 72 ø.	787 — " -
6	Formænd . . . à 168 — " - . . .	1,008 — " -
24	Sommermænd i 1ste Cl. à 125 — 24-	3,006 — " -
24	dito i 2den — à 114 — 48-	2,748 — " -
24	dito i 3die — à 103 — 72-	2,490 — " -
58	dito i 4de — à 87 — " - . . .	5,046 — " -
10	Læringer i 1ste — à 53 — 48-	535 — " -
9	dito i 2den — à 32 — " - . . .	288 — " -
8	Volteslagere . . . à 76 — 24-	610 — " -
3	Beegsydere . . . à 76 — 24-	228 — 72-

3die Compagnie.

1	Sergeant	160 — " -
1	Løber	104 — " -
1	Baadebygger . . . 256 Rbd.	
	personligt Tillæg 50 —	
	<hr/>	306 — " -
1	Baadebygger-Quarteermænd	196 — 72-
1	dito Formænd	168 — " -
5	Baadebyggere i 1ste Cl. à 125 R. 24 ø.	626 — 24-
5	dito i 2den — à 114 — 48-	572 — 48-
5	dito i 3die — à 103 — 72-	518 — 72-

Eateris . . . 62,732 Rbd. 6 ø.

	Transport	62,732 Rbd. 6 ø.
10	Boadebyggere i 4de Cl. à 57 R. = ø.	570 — = -
2	dito Lærlinger i 1ste — à 53 — 48-	107 — = -
1	dito dito i 2den —	32 — = -
1	Mastemagermester	528 — = -
1	Mastemager=Qvarteermand	196 — 72-
1	dito Formand	168 — = -
6	Mastemagere i 1ste Cl. à 125 R. 24 ø.	751 — 48-
6	dito i 2den — à 114 — 48-	687 — = -
6	dito i 3die — à 103 — 72-	622 — 48-
12	dito i 4de — à 87 — = -	1,044 — = -
2	dito Lærlinger i 1ste — à 53 — 48-	107 — = -
2	dito — i 2den — à 32 — = -	64 — = -
1	Pælebucker og Rapertmagermester	648 — = -
1	Mestersvend	256 — = -
2	Qvarteermænd . . . . . à 196 R. 72 ø.	393 — 48-
3	Formænd . . . . . à 168 — = -	504 — = -
12	Pælebuckere i 1ste Cl. à 125 — 24-	1,503 — = -
12	dito i 2den — à 114 — 48-	1,374 — = -
12	dito i 3die — à 103 — 72-	1,245 — = -
30	dito i 4de — à 87 — = -	2,610 — = -
4	dito Lærlinger i 1ste — à 53 — 48-	214 — = -
4	dito dito i 2den — à 32 — = -	128 — = -
1	Dreiermester	528 — = -
1	dito Qvarteermand	196 — 72-
2	Dreiersvende i 1ste Cl. à 114 R. 48 ø.	229 — = -
2	dito i 2den — à 103 — 72-	207 — 48-
3	dito i 3die — à 93 — = -	279 — = -
4	dito i 4de — à 76 — 24-	305 — = -
1	Dreierlærling i 1ste —	42 — 72-
2	dito Arbeidsmænd . . . . . à 76 — 24-	152 — 48-
1	Snedker- og Stolemagermester 468 R.	
	personligt Tillæg . . . . . 60 —	
		528 — = -
	Enteris	79,253 Rbd. 78 ø.

	Transport	79,253 Rbd. 78 ff.
1	Snedker- og Stolemager-Quarteermand	196 — 72-
3	dito Svende i 1ste Klasse à 114 Rbd. 48 ff.	343 — 48-
3	dito dito i 2den dito à 103 — 72-	311 — 24-
3	dito dito i 3die dito à 93 — " -	279 — " -
3	dito dito i 4de dito à 76 — 24-	457 — 48-
1	dito Lærling i 1ste Klasse	42 — 72-
1	dito dito i 2den dito	32 — " -
1	Bødker	196 — 72-
1	dito Svend i 1ste Klasse	114 — 48-
2	dito dito i 2den dito à 103 Rbd. 72 ff.	207 — 48-
2	dito dito i 3die dito à 93 — " -	186 — " -
3	dito dito i 4de dito à 76 — 24-	228 — 72-
1	dito Lærling i 1ste Klasse	42 — 72-
1	Seil- og Compasmagermester 528 Rbd. = ff.	
	personligt Tillæg	172 — " -
	<hr/>	
		700 — " -
1	Seilmager-Quarteermand	196 — " -
4	Seilmagere i 1ste Klasse à 114 Rbd. 48 ff.	458 — 72-
4	dito i 2den dito à 103 — 72-	415 — " -
4	dito i 3die dito à 93 — " -	372 — " -
3	dito i 4de dito à 76 — 24-	610 — " -
1	dito Lærling i 1ste Klasse	42 — 72-
1	dito dito i 2den dito	32 — " -
1	dito Arbeidsmand	76 — 24-
1	Reebflagermester	528 — " -
2	dito Quarteermand à 197 Rbd. 72 ff.	393 — 48-
2	dito Formænd	336 — " -
5	Reebflagere i 1ste Klasse à 125 — 24-	626 — 24-
5	dito i 2den dito à 114 — 48-	572 — 48-
5	dito i 3die dito à 103 — 72-	518 — 72-
9	dito i 4de dito à 87 — " -	783 — " -
2	dito Lærlinge i 1ste Klasse à 53 Rbd. 48 ff.	107 — " -
	Læteris	88,660 Rbd. 54 ff.

	Transport	88,660 Rbd. 54 f.
1	Reefslager Lærling i 2den Klasse	32 — = -
8	dito Arbeidsmænd à 76 Rbd. 24 f.	610 — = -

4de Compagnie.

1	Sergeant	160 Rbd. = f.
1	Løber	104 — = -
1	Grov- og Ankersmedmester	750 — = -
3	Mestersvende . . . . . à 256 Rbd. = f.	768 — = -
4	Qvarteermænd . . . . . à 220 — 72 -	883 — = -
5	Formænd . . . . . à 168 — = -	840 — = -
17	Grovsmedsvende i 1ste Klasse . . . . . à 125 — 24 -	2,129 — 24 -
17	dito i 2den dito . . . . . à 114 — 48 -	1,946 — 48 -
17	dito i 3die dito . . . . . à 103 — 72 -	1,763 — 72 -
24	dito i 4de dito . . . . . à 87 — = -	2,088 — = -
4	Grovsmedlærlinger i 1ste Klasse . . . . . à 64 — 24 -	257 — = -
4	dito i 2den dito . . . . . à 32 — = -	128 — = -
1	Kleinsmedmester	528 — = -
1	dito Qvarteermænd	220 — 72 -
4	dito Svende i 1ste Klasse . . . . . à 125 Rbd. 24 f.	501 — = -
4	dito dito i 2den dito . . . . . à 114 — 48 -	458 — = -
4	dito dito i 3die dito . . . . . à 103 — 72 -	415 — = -
6	dito dito i 4de dito . . . . . à 87 — = -	522 — = -
1	dito Lærling i 1ste dito	64 — 24 -
1	dito dito i 2den dito	32 — = -
20	Smede-Arbeidsmænd . . . . . à 87 Rbd. = f.	1,740 — = -
2	overcomplete Sergeanter . . . . . à 130 — = -	260 — = -
2	— Løbere . . . . . à 74 — = -	148 — = -
6	Pensionister, 1ste Klasse	1,200 — = -
15	dito 2den dito . . . . . à 56 Rbd. 840 Rbd. = f.	
	personligt Tillæg til Een af disse	48 — = -
		<hr/> 888 — = -

Lateris . . . 108,097 Rbd. 6 f.

Transport . . .	108,097 Rbd. 6 β.
40 Pensionister, 3die Klasse à 32 Rbd. 1,280 Rbd. = β.	
personligt Tillæg til Gen af disse . . . 12 — = -	
	<u>1,292 — = -</u>
40 Pensionister, 4de Klasse à 20 Rbd.	800 — = -
	<u>110,189 Rbd. 6 β.</u>
Forskjellen mellem overcomplete og vacante Gager	2,500 — = -
	<u>112,689 Rbd. 6 β.</u>
Til Gage for denne Divisions Mandskab er i Bud-	
gettet for 1842 opført	114,099 — 30-
	<u>1,410 Rbd. 24 β.</u>
altsaa for 1843 mindre	

2. Munderinger.

De Munderingsstykker der skulle anlægges i 1843, ville koste:

15 Par middelvide lange Buxer . . . à 6 Rbd. 77 β.	102 Rbd. 3 β.
5 — Ravndugs-Buxer . . . . . à 1 — 11-	5 — 55-
39 — Støvler . . . . . à 5 — = -	195 — = -
1886 — Eto . . . . . à 1 — 80-	3,457 — 64-
1881 — Stromper . . . . . à = — 41-	803 — 33-
1881 Stykker Skiorter . . . . . à 1 — 22-	2,312 — 6-
Munderingsstykker til Overcomplete, med Gradrag af	
Vesparelser ved Vacancer, anslaaes til	230 — = -
Til de Forandringer ved Munderingerne, som, efter	
Forflag af Organisations-Commissionen, ventes at ville	
indtræde, anslaaes	750 — = -
Til Munderinger var i Budgettet for 1842 opført	18,629 — 18-
	<u>10,773 Rbd. 49 β.</u>

Til ovennævnte Mandskab vil behøves:

26½ Cbf. Torv à 22 Rbd.	575 Rbd. 64 β.
hvorimod i Budgettet for 1842 var opført for 21½ Cbf.	469 — 92-
	<u>105 Rbd. 68 β.</u>

Af Kost vil behoves 1,152½ Portioner, som à 58 Rbd. 57 $\frac{1}{2}$ pr. Portion ville koste	67,529 Rbd. 29 $\frac{1}{2}$
Af Lys ligeledes 399½ Lispund à 21½ Mark pr. Lispund	1,439 — 83 —
Kost og Lys til Overcomplete, med Fradrag af Besparelsen ved Vacancer, anslaaes til	3,600 — : -
De paa Budgettet anførte Rugportioner til Familier, der have mange Børn, ville i 1843 være at opføre med 25 Portioner à 22½ Rbd.	568 — 72 —
	<hr/>
	73,137 Rbd. 88 $\frac{1}{2}$

B. Hospitalet og Medicinalvæsenet, ic.

Ved Kongelig Resolution af 7de Juli 1842, er det bestemt, at Sø-Statens Læge-Personale skal bestaae af:

- 1 Stabslæge,
- 2 Overlæger, hvoraf 1 kan tillige være Stabslæge,
- 6 Underlæger,

og ere derhos Gagerne forhoiede, nemlig:

Stabslægen har faaet et Tillæg af	300 Rbd.
2 Overlæger (Divisionschirurgerne) à 100 Rbd.	200 —
2 Læger, med Prædicat af Overlæger (Reservechirurgerne), ligeledes personligt à 100 Rbd.	200 —
4 Underlæger (Underchirurgerne) have faaet hver, Gage 200 Rbd. aarlig samt 60 Rbd. i Qvarteerpenge og 60 Rbd. i Oppasserpeng, altsaa et Tillæg af 140 Rbd. hver 560 Rbd.	
Spvorfra Qvarteerpengene, som bortfalde, saalænge Lægerne have, som nu, fri Bolig, m. v. i Sø- Statens Hospital	240 —
	<hr/>
	320 —

ialt tilkommer imod 1842 . 1,020 Rbd.

hvorimod udgaaer den extraordinaire Uldgift til Ryboders Afsl . 685 —

Altsaa igjen Forsøgelse for Lit. B. . . . . 335 Rbd.

C. Forstieilige Udgifter.

Til Munderingskammer vil i 1843 kun være at opføre:

for 1ste Divisions 4 Compagniechefer à 50 Rbd.	200 Rbd.
— 2den — 4 — — — — à 50 —	200 —
	<hr/>
	400 Rbd.

hvorimod i Budgettet for 1842 var opført 250 + 300 Rbd.	550 —
	<hr/>
altsaa mindre i 1843	150 Rbd.
	<hr/>

D. Godtgjorelse for Ordonnantser.

Godtgjorelsen for Ordonnantser og Jolleroere, der i 1842 var 114 Rbd. 61 $\frac{1}{2}$ vil i 1843 blive 114 Rbd. 82 $\frac{1}{2}$, nemlig:

for Gage	44 Rbd. 6 $\frac{1}{2}$
— Kost	58 — 57 —
— Mundering	12 — 25 —
	<hr/>
	114 Rbd. 32 $\frac{1}{2}$

Deres Antal er uforandret 61, og Beløbet for dem ud-

gjør altsaa i 1843 . . . . . 7,006 Rbd. 10 $\frac{1}{2}$.

I Budgettet for 1842 var Beløbet . . . . . 6,992 — 73 —

altsaa mere for 1843 . . . . . 13 Rbd. 33 $\frac{1}{2}$.

ad G. A. a. Holmens Over-Equipagemester er ved Kongelig Resolution af 25 Juni 1842 tillagt personligt 500 Rbd. aarligt, er . 500 Rbd.

Equipagemesteren paa Nyholm og Equipagemesteren paa Sammelholm have hver ved Kongelig Resolution af samme Dato faaet et personligt Gage-Tillæg af 200 Rbd. aarligt, er 400 —

Anmærkn. Den tidligere Bemærkning ved Equipagemesteren paa Nyholm, at 100 Rbd. aftortes i hans Gage, bortfalder, da han har faaet fri Bolig i Nyboder.

Her er altsaa tilkommet, imod 1842 . . . . . 900 Rbd.

ad 6 A. c. I Lighed med hvad der er bevilget Sø=Statens Læger ved Divisionerne, er der allernaadigst forundt de 3 vagtgjørende Læger paa Holmen følgende Indtægter:

for 1, Gage 200 Rbd., Kvarteerpenge 60 Rbd. og Dypasferpenge 60 Rbd. aarligt ialt	320 Rbd.
for 2, hver Gage 200 Rbd., Kvarteerpenge 60 Rbd. aarligt, ialt 260 Rbd. hver	520 Rbd.

---

840 Rbd.

Paa Budgettet for 1842 var anført for dem . . . . . 708 —

---

altsaa Tilgang . . . . . 132 Rbd.

ad 6. B. Sotoinimesteren har ved Kongelig Resolution af 25de Juni 1842 faaet et personligt Sagetillæg af aarlig . . . . . 200 Rbd.

Paa Normalreglementet og de tidligere Budgetter var paa Sotoihusets Konto opført Gage, m. v. til 3 Sotoihuus-Lieutenanter. Da disse, efter det nu approberede Reglement for Divisionerne, ere placerede i Sø-Artilleri-Corpsset, er ogsaa deres Gehalt overført paa Divisionernes Konto og udgaaer altsaa her med . . . . . 1,995 —

---

altsaa nu mindre . . . . . 1,195 Rbd.

Jøvrigt erindres her, at Bemærkningen ved Sø=Toimesteren, om at 108 Rbd. indeholdes af Gagen, bortfalder, da han har faaet fri Bolig i Nyboder.

ad 8. Det personlige Tillæg for Mynsterstriveren i Sjællands District af 80 Rbd. aarligt til en Skriver er bortfaldet ved Vacance. Den nuværende Mynsterstriver i bemeldte District har, som den yngste, kun 300 Rbd i Gage, hvorimod Mynsterstriverne i Holsteens, Lollands og Siellands Districter ere, efter den paa Normal-Reglementet anførte Bestemmelse, oprykkede til respective 360 Rbd., 340 Rbd. og 320 Rbd. i aarlig Gage.

Til Lønningsforsøgelse for Indrulleringscheferne og Mynsterstriverne, tildeels med Pensyn paa en paatænt Indskrænkning i Indrullerings-

gebyhrerne, forbeholdes for dette Konto det fornødne Tilskud, hvilket foreløbigen er calculeret til 3,500 Rbd.

ad 9. Auditeuren ved den combinerede Ret er ved Kongelig Resolution af 7de Juli 1842, fra 1ste s. M. at regne, bleven tillagt 800 Rbd. i Gage samt Kvarteerpenge og Dypasferpenge lige med Brigade-Auditeurer af Infanteriet, altsaa nu 120 Rbd., ialt . . . 920 Rbd.

Paa Budgettet for 1842 var for ham anført . . . 700 —

altsaa Forøgelse for dette Konto . . . 220 Rbd.

ad 10. Commandauten har ved fornævnte Kongelige Resolution af 7de Juli 1842 ligeledes fra 1ste samme Maaned faaet et personligt Tillæg af 200 Rbd. aarligt, hvilke saaledes ere tilkomne paa dette Konto.

Velobet for den Portion Kost samt Lys (6 Pund), der er tillagt Vandmesteren, er i 1843: 58 Rbd. 57 β . + 1 Rbd. 33 β . = 59 Rbd. 90 β .

ad 13. Da det er anseet for nødvendigt, i Nyboder at oprette en Aften-skole for Pigebørn, tilkommer her:

Løn til en Lærer . . . . . 120 Rbd.

Brænde og Lys til Localet . . . . . 20 —

ialt . . . 140 Rbd.

ad 14. Paa dette Konto bliver i Budgettet for 1843 at anføre:

Kost og Lys til 1ste Division (hvorunder Sotaihuns-

Lieutenanterne) . . . . . 71,015 Rbd. 35 β .

Kost og Lys til 2den Division . . . . . 73,137 — 88 —

— — — 1ste Vandmester i Nyboder . . . . . 59 — 90 —

— — — Besætningen paa Christiansø . . . . . 5,061 — 84 —

Skibskost til Besætningen paa Sø-Statens Trans-

port-Fartøier, regnet til 400 maanedlige Kost-

portioner à 6 Rbd, 77 β . . . . . 2,720 — 80 —

Ialt 151,995 Rbd. 89 β .

for 1842 var Naturalforpleiningen beregnet til 157,548 — 75 —

altsaa for 1843 mindre . . . 5,552 Rbd. 82 β .

ad 16. Commandanten og de øvrige Embedsmænd samt Betiente paa Christiansø have efter ældre Bestemmelser hidtil havt visse Parter af Biergelønnen af Brag ved Fæstningen. Da denne Lønningsmaade er anseet for mindre passende, og der i Fremtiden vil med Hensyn til Strandinger paa Christiansø være at forholde efter de almindelige Bestemmelser, er det allernaadigst bevilget fornævnte Embedsmænd passende Tillæg til deres Indtægter, imod at bemeldte Biergeløns-Parter bortfalde for dem, saavelsom Auctions-Salarium til Auditeuren af bierget Gods, der ikke sælges frivilligt paa Fæstningen. Derhos er det allernaadigst bestemt, at de Ordonnanser in natura, som de Fleste af Embedsmændene hidtil have havt, skulle, med Undtagelse af den Ene af Commandantens, inddrages, mod Vederlag af 60 Rbd. for hver. Ifølge det Foransførte bliver altsaa her at tillægge:

for Commandanten, der desuden ved Kongelig Resolution af 7de Juli 1842 har erholdt et personligt Tillæg af	200 Rbd.		
i Godtgjørelse for den ene af de to Ordonnanser, han nu har in natura	60 —		
		<hr/>	260 Rbd. . . §.
— Auditeuren et personligt Tillæg af 100 Rbd. og i Godtgjørelse for hans Ordonnans	60 —		
		<hr/>	160 — . -
— Garnisons-Lieutenanten et videre personligt Tillæg af	112 Rbd.		
og i Godtgjørelse for hans Ordonnans	60 —		
		<hr/>	172 — . -
— Fyrværkeren, (hvis Tjeneste for Tiden udføres ved en Lieutenant af Marinen) Godtgjørelse for en Ordonnans	60 —		
— Forvalteren et personligt Tillæg af 75 Rbd. 24 §. og i Godtgjørelse for hans Ordonnans	60 —		
		<hr/>	135 — 24 -
		<hr/>	Lateris . 787 Rbd. 24 §.

Transport .	787 Rbd.	24 §.
for Præsten et personligt Tillæg af	100	— = -
— Garnisons-Chirurgen, et personligt Tillæg af	100	— = -
— Skolelæreren en Portion Kost in natura.		

Da der desuden er tilstaaet Assistenten hos Mel-
leren $\frac{1}{2}$ Portion Kost in natura, bliver Kost-
portionernes Antal herved 78 og Beløbet af
samme udgjør à 64 Rbd. 86 §. = 5,061
Rbd. 84 §.

Sålt tilgangen for dette Konto . 987 Rbd. 24 §.

ad 17. For Cadetstribet og Vagtstationerne er samme Sum udkastet, som for 1842.	
Til Ovelses-Udrustninger udføres	41,000 Rbd.
i 1842 var derimod opført	47,000 —
	<hr/>
altsaa mindre for 1843	6,000 Rbd.

Hertil føies endnu følgende summariske Overfigt over den antagne Status ved Udgangen af Aaret 1842 af de under Admiralitets- og Com-missariats-Collegiet hørende separate Fonds, samt over deres Indtægter og Udgifter i 1843:

	Capital-Formue.		Indtægter.		Udgifter.	
	Rbd.	§	Rbd.	§.	Rbd.	§.
1. Sø-Statens militaire Pensionskasse	229,486.	41½	16,989.	44.	13,640.	—
2. — Drengeskoles Midler .	95,617.	45.	3,824.	67.	3,824.	67.
3. Understøttelsesfonden „2den April 1801“	3,496.	78.	189.	83.	189.	83.
4. Sø-Statens Fattigbøsse	2,844.	39.	252.	—	252.	—
5. Søfort-Archivet	28,700.	—	5,648.	—	5,590.	—
6. Legatet til unge Søkrigeres Dan- nelse	32,300.	—	1,290.	72.	1,290.	72.
7. Commandeurcapitain Stampes Le- gat	2,000.	—	80.	—	80.	—
8. Geheimeraad Schack's Legat	300.	—	12.	—	12.	—

	Capital-Formue.		Indtægter.		Udgifter.	
	Rbd.	ß.	Rbd.	ß.	Rbd.	ß.
9. Geheimeraad Sehesteds Legat	10,000.	—	400.	—	400.	—
10. Holmens Sogns Kirkefeters Midler	36,639.	50.	1,465.	56.	1,465.	56.
(til Bestridelse af Skolernes Udgifter tilskydes aarligen 1,000 Rbd. af Statens ordinaire Fonds).						
11. Holmens Sogns Fattiges Midler	13,984.	71.	559.	37.	544.	2.
12. Jomfru Quist's Legater:						
a. til Fattige og Spunsarme	7,864.	50.	314.	55.	312.	—
(foruden de endnu i Kiøbenhavns Overformynderi inde- staaende 500 Rbd.)						
b. til hendes Gravsted's Vedligeholdelse	126.	77.	5.	7.	2.	—
13. Søqvæst- og Assistentshusets Gruudfond	715,000.	—				
hvoraf Søqvæsthusets Capital udgjør	418,250	Rbd.	23,156.	75.	38,006.	—
og Assistentshusets bestaaer i udlaaente Summer			35,590.	—	11,235.	—
Sø-Indrulleringens til Søqvæsthuset overgaaede Fond udgjør	5,300	Rbd.				

Under Collegiets Bestyrelse høre endeligen følgende aldeles private Midler:

- Forstieflige Lotseriers Midler . . . . . 103,745 Rbd 88 ß.
- Fæstningen Christiansø's Umyndiges Midler . . . . . 732 — 87 —
- Sø-Artilleri-Underofficerernes Ligkasse . . . . . 2,298 — —

hvorhos endnu tilføies, at Sø-Statens Seildugs- og Lærredsfabriks Midler 22,000 Rbd., ere ifølge allerhøieste Resolution af 17de Mai 1841 midlertidigen deponerede hos Finantserne, indtil det i sin Tid bliver afgjort, om Fabrikken skal vedblive eller nedlægges.

Dymuddringsvæsenet.

Den i Budgettet for 1841, Pag. 461, og i Budgettet for 1842, Pag. 126, omhandlede Erklæring fra Kiøbenhavns Communalbestyrelse, angaaende Communens Deelagtighed i Udgifterne til Dymuddringsvæsenet i det Hele, er vel indkommet, men de nærmere Forhandlinger, hvortil den giver Anledning, ere ikke tilendebragte. Ligesom derfor intet Normal-Reglement for Kiøbenhavns Dymuddringsvæsen hidtil har kunnet forfattes, hvorimod den hidtil midlertidigen opførte Normalsum af 12,600 Rbd. foreløbig er forblevet staaende, har ogsaa Budgettet for 1843 maattet forfattes uden Hensyn til hiint Spørgsmaal, og dette Udkast er derefter blevet allernaadigst approberet saaledes, at de $\frac{7}{10}$ af Udgifterne antages at falde Finantskassen, de øvrige $\frac{3}{10}$ Communen til Last, men at der endnu i 1843 Intet bliver at foretage ved Handelshavnene's Dymuddring.

A. Lønninger.

a. ved Dymuddringsvæsenet:

Inspecteuren	848 Rbd.
------------------------	----------

1ste Assistent	800 —
--------------------------	-------

2den —	600 —
------------------	-------

Forvalter og Kasserer	200 —
---------------------------------	-------

Siouerstriveren	110 —
---------------------------	-------

3 Form. à 14 R. maanedl.	504 R.
--------------------------	--------

3 — - 11 — —	396 —
--------------	-------

1 — - 7 — —	84 —
-------------	------

1 — - 5½ — —	66 —
--------------	------

	1,050 —
--	---------

	3,608 Rbd.
--	------------

b. ved Slamkisternes Rensning:

1 Assistent for Tilsynet	120 Rbd.
------------------------------------	----------

1 Opsynsmand	58 —
------------------------	------

	178 —
--	-------

ialt Lønninger	3,786 Rbd.
--------------------------	------------

B. Andre Udgifter:**a. ved Opmuddringsvæsenet:****1. staaende Udgifter:**

til Vedligeholdelsen af 5 Sobakker	950	Rbd.
af 46 Pramme	1,200	—
- alle Fartøier	400	—
- Piulmaskinen	100	—
- Flaademøllen	25	—
- Trampemaskinen	200	—

forstieilige andre Udgifter . . . 3,661 —

6,536 Rbd.

2. Udgifter, naar der arbeides:**a. Arbejdsomkostninger for Sobakkerne à 174 Dage:**

paa Sobakken Nr. 1 à 16 R.	44	§.	2,864	Rbd.
- — Nr. 2 - 16 —	68	-	2,907	—
- — Nr. 3 - 16 —	68	-	2,907	—
- — Nr. 4 - 17 —	44	-	3,038	—
- — Nr. 5 - 16 —	44	-	2,864	—

og paa Flaademøllen i 92 Dage

à 92 Rbd. 12 §. 563 —

15,143 —

β. Planering af Mudderet:

Samtlige Maskiner ville optage omtrent

5,220 Pramme à 1 Rbd. 51 §. . . . . 8,000 —

γ. Reparationer paa Inventariet og Anstaf-

felfer, m. m. . . . . 5,950 —

b. Slamkisternes Rensning:

Arbejdet selv . . . . . 700 Rbd.

Materialier . . . . . 50 —

750 —

ialt Udgifter under B . . . . . 36,379 Rbd.

Silsammen . . . . . 40,165 Rbd.

hvorfra de $\frac{3}{5}$ Dele, som Communen antages at komme til

at udrede for Handelshavnene . . . . . 12,050 —

igien Udgift for Finantsskassen . . . . . 28,115 Rbd.

	Transport	23,115 Rbd.
hvoertil kommer for nye Bulværksarbeider ved Pladsen til		
Mudderets Opkastning	4,000 —	
		<hr/>
	ialt for 1843	32,115 Rbd.

eller med rund Sum 32,100 Rbd.

Anmærkninger.

1. Paa Lønninger er besparet, cfr. Budgettet for 1842, Pag. 128:

for Forvalter og Kasserer	600 Rbd.
paa Formændenes Løn	36 —
for Opsynsmændene ved Slankisterne	116 —
for et Bud	132 —

---

 884 Rbd.
2. Arbejdsomkostningerne overstige de for 1842 calculerede saa betydeligt, paa Grund af at Sobakken Nr. 1 atter vil blive taget i Brug, ligesom Flaademøllen.

Endskiondt den i 1842, Pag. 126 omhandlede Plan til Anlæggelsen af et nyt Oplagssted for Mudderet er udsat indtil videre, er det dog befundet nødvendigt at foretage adskillige Bulværksarbeider til Beskyttelse af den hidtil benyttede Mudderplads. I Aaret 1843 vil der saaledes blive slaact 200 Alen Bulværk, som à 20 Rbd. pr. Alen koste 4,000 Rbd.

Defensions-Arbejderne paa Kiøbenhavn's Rhed.

Udgifterne til disse Arbejder have hidtil hvert Aar været extraordinaart udredede af Finantsskassen ifølge specielle derom afgivne allerhøieste Resolutioner. De have bestaaet deels i Gageringer ved Defensions-Commissionen, deels i andre Udgifter, vedkommende den hele faste Defension, navnlig Bateriaet Trekroner. Hvad dette Sidste in specie angaaer, da blev der i Aaret 1837 af den daværende Chef for Ingenieurcorpsset udarbejdet en Plan, ledsaget af Overslag over hvad det vil koste at sætte Bateriaet i

den Stand, hvori det borde være, for at svare til Hensigten. Der ansloges saaledes at vilke i Lobet af 2 til 3 Aar medgaae:

til Forhoielse af Revetementsmuren	22,852 Rbd.
- Reduitbygningen	143,305 —
- 2 Kasernebygninger	17,992 —
- Opsyn og almindelige Udgifter	19,916 —
Salt	204,065 Rbd.

Men, da Summen fandtes altfor betydelig til dengang at kunne udredes, befaledes det, at man for det Første skulde indskrænke sig til det Nødvendige, nemlig til de 2 Magazin- og Vaaningsbygninger (Kasernebygningerne), hvortil bevilgedes den foranførte Sum af ca. 18,000 Rbd., at fordeles paa de to Aar 1837 og 1838 med respective 5,000 Rbd. og 13,000 Rbd. til extraordinair Udredelse af Finantsekassen. Ifølge en allerhøiest Resolution af 12te October 1824 var nemlig Sø-Etaten fritaget for at overtage Batteriet til fremtidig Vedligeholdelse af dens Fonds, saalænge de, Batteriet vedkommende, overordentlige Bygnings-Arbejder ei vare fuldførte og Batteriet afleveret til Staten, og i Overeensstemmelse hermed er det nu, da de øvrige i Forslag bragte Bygnings-Arbejder for det Første ere udsatte, under 9de Januar 1843 befalet, at der midlertidigen skal paa Budgettet udkastes en Sum til Defensions-Arbejder paa Kiøbenhavns Rhed, derunder indbefattet den aarlige Vedligeholdelse af Trekroners Batterie.

Ifølge et af Defensions-Commissionen^e indgivet Overflag vil der for Aaret 1843 blive at udbetale:

Gage til Commissionens Secretair og Forvalter	400 Rbd. = §.
Tillæg til den Næstcommanderende paa Batteriet Trekroner for hans Tjeneste som Inspections-Officier ved Værket	145 — 48 —
Tillæg til Baadsmanden og Dagvagten i den Tid, hvori der arbeides	45 — = -
til Reparation paa Batteriets Bygninger og Mure, Træ- værkets Maling og Lapsalving, m. m.	300 — = -
	890 Rbd. 48 §.

Der er saaledes, med rund Sum, opført 1,000 Rbd. paa Budgettet for 1843 til denne Udgiftspost.

Mere om Jeffery's Marine-Liim.

(Af Naut. Mag. for Juli 1813.)

Dr. Jeffery, Opfinderen af denne Liim, var en af de Første, der forsøgte Sir Humphrey Davys Galvaniseringsmethode ved Skibes Kobberforhudning; men da han fandt, at Tabet ved Drysdation, paa den ene Side, og Dndet af den urene Bund, naar Drydationen standsedes, paa den anden, vare Anstødsstene han ikke kunde undgaae, afstod han fra videre Forsøg. Han fandt da paa den Tanke, at anvende Gummier, der ere uopløselige i Vand, som et Beskyttelsesmiddel for Skibes Bund, og ved at forene elastiske Gummi med uelastisk, og tilsætte Compositionen saadanne Ingredienter, som ere ødelæggende saavel for dyrist som vegetabilsk Liv, at erholde et Overstrygningsmiddel, der kunde beskytte Træet imod Ansamling af animalisk og vegetabilsk Materie og modstaae Boreinsecters Angreb. Efter mange Forsøg lykkedes det ham at udfinde en Composition, der lovede at svare til Hensigten. Han deponerede derpaa et forseglet Papir i Admiraltetet, hvilket indeholdt en Beskrivelse af hans Opfindelse, og paa samme Tid bleve adskillige Tommerblokke, overstrøgne med Compositionen, nedsænkede i Portsmouths Havn for at forsøge hvorvidt denne Marine-Liim besad de opgivne Egenskaber.

Enhver veed, at Tommerne i et Skib ere underkastede en stadig brydende Kraft ved dets Bevægelser i Søen. De Egenskaber, som en Substant, der skal bruges til at sammenføie disse Tommere, maa have, ere: Uopløselighed i Vand, da den ellers er ubrugelig; den maa ikke giennemtrænges af Vandet, for at den kan forebygge en Læk; den maa være elastisk, for at den kan udvide og sammentrække sig efter Tommeret, som dette giver sig under Skibets Bevægelser eller af Climatets Paavirkning; den maa haae en vis Soliditet, for at kunne udfylde Sammenføiningen og give Styrke, og den maa være sammenhængende og feig, for at holde Tommerne fast sammen. Disse Egenskaber

besidder Hr. Jefferys Marine-Liim i en overordentlig høi Grad. Et af de Forsøg, der ere giorte med denne Liim for at prøve dens Styrke, er følgende.

To Blokke af afrikansk Eg, 18 To. lange, 9 To. brede og $4\frac{1}{2}$ To. tykke, bleve sammenlignede efter Længden med Marine-liim, og en Jernbolt af $1\frac{1}{4}$ To. i Diameter blev sat igiennem hver af disse Blokke, fra Ende til Ende, og en Riæde giort fast i Boltene*). Den følgende Dag forsøgte man at slide Blokkene fra hinanden efter Længden, ved Hjælp af en hydraulisk Maskine som blev anbragt paa Riæden. En Kraft af 19 Tons (38,000 Pd.) sprængte en af Boltene, men Sammenlimningen blev uforandret. Den næste Dag bleve to nye Bolte indsatte, begge $\frac{1}{4}$ To. tykkere end de forrige, og Kraften blev nu anbragt igjen indtil man naaede 42,000 Pd. da en af Boltene sprang, men Sammenlimningen blev ikke i ringeste Maade forandret.

To andre Blokke, af samme Slags Træ og samme Dimensioner som de forrige, bleve sammenlignede og Boltene anbragte saaledes, at Forsøget paa at rive dem fra hinanden, eller Kraftanbringelsen, virkede retvinklet paa Sammenfoiningen (?). Med 10,000 Pd. splittedes den ene Blok istykker, men Sammenlimningen blev uforandret.

Man har anstillet en Mængde Forsøg for at udfinde de bedste Forhold i Blandingen af Marine-Limen efter de forskellige Slags Liim, og i eet Tilfælde, hvor den var anbragt paa Alme-træ, modstod den en Kraft der var liig 368 Pd. paa Kvadrat-tommen. Dette Forsøg blev giort medens Blokken var i en vaad Tilstand, hvilken ansees som den gunstigste for Limens Virkning. Flere svære Stykker Tømmer, som vare sammenlignede, bleve nedkastede fra Toppen af Mastekranen paa Værftet i Woolwich, en Høide af omtrent 70 Fod over Jorden, de faldt paa Granit-

*) Det har uden tvivl været en Diebolt, med Split eller Klinkning for den anden Ende, og hver Blok har havt sin Diebolt i modsat Ende af den andens, som vil sees af Experimentet. Udg.

Brolægningen. Træet blev knust og splintret, men Limen gav sig kun i et eneste Tilfælde, hvor Sammensøiningen havde været slet giort, og det endda først i den tredie Nedkastelse. Dette Fald, fra en stor Høide paa et haardt Legeme, er en meget streng Prove. Explosionen af en Bombe har større Kraft til at sønderrive Træet, men frembringer ikke saa stor en Rystelse. Disse Prover skete alle i Overbærelse af Værftschefen Sir Francis Collier og Skibsbygmestere fra de kongelige Værster i Plymouth, Portsmouth, Sheerness, Chatham og Woolwich.

Formedelt Marine-Limens elastiske Natur, trækker den sig sammen, naar det Sommer, den er anbragt paa, svolmer op af Vandet, og udvider sig naar Sommeret kryber ind af Heden eller en anden Aarsag. En Træblok med en Skiore i blev tagen og Skioren udfyldt med Lim. Den blev derpaa nedstænket i en Mastegrav i Chatham i en heel Maaned, under en Temperatur, der varierede imellem 30 og 40 Grader F. Da den blev tagen ud af Mastegraven var Limen en Smule udpræsset, ved Træets Sammentrækning, saa at den stod lidt ophøiet udenfor Revnen i Træet, men efter at Blokken havde ligget en Maanedstid i Bødkerhuset, under en Temperatur af 70—80 Grader F, dannede den atter en lille Fordybning i Revnen eller Skioren. Dette Experiment fortsættes, og man har i Sinde at lægge Blokken verelviis i Mastegraven og i Bødkerhuset, et heelt Aar rundt, for at see om Resultatet bliver det samme. Men ved at præparere Limen kan man efter Behag forsøge eller formindste Graden af dens Elasticitet.

Denne Egenskab gjør Limen fortræffelig til at anvende ved Skiorer og Revner i Sommer, saa at disse Mangler i Fremtiden ville blive af ingen Betydning ved Sommer eller Planker, et Resultat, hvis store Vigtighed er indlysende for Skibsbyggere. Den lader sig ogsaa med stor Fordeel anvende til Naadder istedetfor Beeg: Naadder, bestrogne med den for et Aar siden og udsatte for den stærke Varme i forrige Sommer, er der næsten ingen Forandring at opdage ved, og de lække ikke det ringeste,

endstøndt de bleve drevne og overstrogne under meget ugunstige Omstændigheder. Til Naadder i Dækkene er den især hensigtsmæssig, og den vil ikke i stærk Hede hænge ved Fodderne som Beegen. Efter svær Regn eller megen Fugtighed i Luften blive Naadderne lidt convexe eller faae Ryg, og i Varme blive de lidt concave, men Limen bliver aldrig flydende i Solvarme og holder fuldkommen fast under alle Omstændigheder. Alle Somænd ville kunne begribe hvilken stor Fordeel dette er, baade for Deconomie, Behagelighed og Frihed for Læt i Dækkene, især i varme Climater.

Et andet vigtigt Experiment har man gjort med Marinelimen, for at prøve om den kan træde i Stedet for Kobberforhudning. Compositionen blev anbragt uden Tilsætning paa de fire Flader af nogle cubiske Træblokke, og paa de to andre Flader anbragtes den med en Tilsætning af Gift, hvis Virkning var lige dræbende saavel for animalt som vegetabilt Liv. Efter et Forløb af 23 Maaneder bleve disse Blokke optagne af Vandet og befandtes da paa de 4 Sider besatte med smaa Skæltyr, medens de to Sider, der vare bestrogne med Giftblandingen, vare fuldkommen rene. Hele Compositionen havde forandret Farve i en ringe Grad, men havde iøvrigt ikke tabt Noget af dens Egenskaber.

En af de nyttigste Anvendelser af Marinelimen er upaatvilelig den til Sammensætning af Maste. Dens Sammenbindingskraft og Elasticitet gjør den særdeles flittet til at forbinde de Stykker hvoraf Maste ere sammensatte. En meget betydelig Besparelse vil følge af dens Anvendelse til dette Brug, da man derved kan benytte baade kortere og mindre Stykker end forhen og de fleste om ikke alle indvendige Laase og Forbindinger kunne undværes. Følgende Rapport om nogle Experimenter i dette Punkt er tagen af de holdte Journaler. Masterne bleve limede sammen med saadanne Proportioner i Limens Elasticitet, som behøvedes for at gjøre dens Boielighed saa nær liig, Træets

som muligt, eller saaledes at det Hele kunde i Voielighed blive liig et solid heelt Stykke Træ.

„Experimenter bleve foretagne med det af Hr. Jeffery opfundne Marineliim den 4de og 5te Januar i Chatham, i Overværelse af Bærstschefen, Capitain Shireff, og Skibsbyggmesteren Hr. John Fincham. De Forsøg, der i forrige Aar bleve giorte i Woolwich, for at prøve denne Liims sammenbindende Kraft, og at det var langt vanskeligere at løsrive Sammenlimningerne end at splintre Træet ved Skud med svære Caliber, vare saa overbevisende for Alle der vare Vidner dertil, at det eenstemmigt blev besluttet at anbefale denne Opfindelses Anvendelse for Marinen til det Kongelige Admiralitet. Følgende Skibes Stormaster ere sammensatte ved Hjælp af denne Liim under Hr. Jefferys egen Anviisning. 50 Kanonstibet Eagles Stormast blev først sammensat med den, og den staaer nu udsat for al Slags Veir. Fredækkeren Trafalgar, 120 Kanoner, har ogsaa en Stormast, sammensat paa samme Maade og den er efter al Tilsyneladende en paa-lidelig Mast; dens Længde er 125 Fod og Diameteren 40 Tommer. Fregatten Suracao, forhen paa 32 Kanoner, men nu raseret til 24, har en Stormast i Arbeide ganske paa samme Maade. Alle Mastemagerne, der arbeide ved Bærstet, rose Opfindelsen og ere af den Formening, at dens Anvendelse vil spare en betydelig Deel Arbeide ved de indre Sammensætninger, som man for største Delen kan undvære. Hr. Jeffery har havt en Mestersvend fra Pembroke-Bærstet i Lære hos sig, som nu er reist tilbage igien med det fornødne Qvantum Liim til Dækkene i Dronningens Dampstib, Victoria og Albert.

Da de tidligere Forsøg og Prover med denne Liim vare giorte paa en Aarstid, da Veiret var meget varmt, og man troede, at det vilde være vanskeligt at anvende den om Vinteren, lod Opfinderen adskillige Stykker Sommer lime sammen i det kolde Veir, vi havde i den sidste Tid (Februar og Marts) og Resultaterne af de forskjellige Prover ere som følger:

Man skar 8 Stykker Træ, hvis Længde var 12 Fod og hvis Tykkelse var 6 To. i den ene Ende og 5 To. i den anden, paa langs i fire Stykker og limede dem sammen med Marineliim, to af Stykkerne med en ny Composition og de andre med den sædvanlige, kun med den Forskiel at Forholdet af Schellak varierede fra $\frac{6}{12}$ til $\frac{9}{12}$. Disse Stykker bleve efter hverandre befæstede til Gulvet i Spantloftet ved stærke Bolte, og en Jernboile med Riæde blev anbragt paa Midten af dem, hvorpaa de følgende Vægter bleve satte paa en Vægtstaaal for at see hvad Kraft de kunde udholde. No. 1 med den nye Composition krummedes ved en Kraft af 25 Centner accurat 3 To. og gik, ved Borttagelsen af Kraften, med den største Elasticitet tilbage til sin forrige Stilling. No. 2 gav sig ifkun $2\frac{1}{2}$ To. med en Kraft af 27 Centner; No. 3 med samme Kraft $2\frac{3}{4}$ To., No. 4, som var limet med den nye Composition, boiedes $3\frac{3}{4}$ To. med samme Vægt; No. 5 ogsaa med 27 Centner boiedes $2\frac{1}{2}$ To., No. 6 med samme Vægt ifkun 2 To., No. 7 boiedes med 27 Centner $1\frac{1}{2}$ To., med 29 $\frac{1}{4}$ Centner $2\frac{1}{2}$ To. og med 31 $\frac{1}{2}$ Centner $2\frac{1}{4}$ Tommer. Man vilde derpaa forsøge at brække denne Modelmast og lagde forøgede Vægter paa indtil der var 45 Centner paa Vægtstaaalen, da Bugten beløb sig til $3\frac{1}{2}$ To. og den overste Deel af Træet brækkedes, men ingen af Sammenlimningerne aabnede sig, ikk heller brækkedes Træet heelt igiennem, hvoraf saaes at de sammenlagte Stykker vare langt stærkere end heelt Træ af samme Dimensioner. No. 8 blev prøvet paa samme Maade og krummede sig, med en Vægt af 45 Centner, $3\frac{1}{2}$ Tomme, og Limningen aabnede sig i den ene Ende lidt i een Direction, hvilket vil give Opfinderen Leilighed til at domme om hvilket Forhold imellem de forskiellige Bestanddele af Compositionen der er det bedste. Forsøgene stete under en Temperatur af 40° F og dette var Thermometerets Poide paa Spantloftet, da de vare forbi, nemlig Kl. 4 E. M. D. d. 5te Marts. Fordelene ved denne Opfindelse ere overordentlige, især paa Grund af Vanskeligheden ved at faae Spire af fornoden Forlighed til Stor- og Ferstang for svære Skibe, hvilke Rundholter

have en Diameter af 22—23 Tommer; men nu kan man gjøre dem af mange Stykker, en Ting man saa ofte har prøvet paa, men altid forgiæves.

Et andet Experiment gjorde man ved at sammenlime to Stykker Træ, 9 To. i Firkant og 20 To. lange, og placerede saaledes, at 21 Centner Jern, udgiørende en Stabel af 6 Fods Høide, omtrent 7 To. bred og 20 To. lang, og det bar den hele Vægt uden at give sig.*) Den følgende Dag brækkedes Træet under den uhyre Vægt, hvoraf saaes at Cementet er stærkere end Træet selv.

Kort Udsigt over forhenværende Capitain i Sø-Staten, senere Generalkrigscommissair, Georg Frederik Ulrichs Levnetsløb.

(Meddeelt af hans Søn, Secondlieutenant i Sø-Staten.)

Georg Frederik Ulrich blev født d. 16de Marts 1762 i Kiøbenhavn. Faderen, der ogsaa hed Georg Frederik, var Capitain i Sø-Staten og Næstcommanderende ved Sæcadetcorpsset og blev i Aaret 1760 gift med en Datter af den daværende Holmens Chef, Contre-Admiral Herbst. Han døde i Stubbekjøbing paa Falster i Aaret 1766, efterladende sig 2 Sønner, hvoraf den ældste, Michael Christopher, døde i Kiøbenhavn d. 3die August 1806, som Capitain i Sø-Staten.

Bestemt for den samme Søebane som Faderen og den ældre Broder, tiltraadte Georg Frederik Ulrich i Aaret 1772 Underviisningen ved Sæcadetacademiet. Som Cadet gjorde han adskillige Reiser til Nord- og Øster-Søen, een Reise til Kysten Guinea og det gode Høabs Forbjerg, og een til Vestindien. Efter

*) Dette er ordret efter Originalen; men Noget maa mangle her, da Meningen er uforstaaelig. Udg. N. N. f. S.

at have taget 3 Examinet paa Academiet, blev han i Efteraaret 1781 paa Vegiæring forfremmet til extraordinair Lieutenant i den danske Sø-Stat.

I Februar 1782 blev han, efter aflagt Examen, ansat i hollandsk Tjeneste, som 3die Lieutenant ombord paa Linieskibet „Admiral Ruyter“, 64 Kanoner, ført af Capitain Staring. Med dette Skib gjorde han samme Aar to Toure i Nordsoen, den ene under Vice-Admiral Hassings, den anden under Contre-Admiral Kingsbergens Overcommando.

Da Freden, i Februar 1783, blev sluttet imellem Holland og England, forlod Ulrich igien den hollandske Tjeneste og traadte ind i sit Numer i den danske Sø-Stat. Her blev han, i Sommeren 1784, commanderet ombord paa Linieskibet Oldenborg, 64 Kanoner, under Commandeur Buddes Commando, paa en Tour i Østersøen. Ved sin Hjemkomst fra denne Tour fik han en Brig, Frederikke Louise, paa 8 Kanoner, at føre for det Østersøiske Compagnie. Med denne gik han til Cork i Irland og derefter til St. Thomas i Vestindien; men da Briggen her skulde bruges til Slavehandelen, forlod han den og gik over Amsterdam tilbage til Kiøbenhavn.

I Mai 1786 gik Ulrich som Passager med et Skib til Vestindien og indtraadte der i Ægteffab med en Datter af Capitain Balthasar Raas, Havnecapitain paa St. Thomas. Det følgende Aar i Juni fik han Commandoen af Skibet Rio Volta, paa 10 Kanoner, tilhørende det Østersøiske Compagnie, og gik med det til Norge, hvor han afløstes af en anden Capitain og gik selv tilbage til Kiøbenhavn.

I Aaret 1788 blev Ulrich ansat i russisk Tjeneste som Capitainlieutenant og kom, ved en Eskadres Ankomst til Kiøbenhavn, ombord paa Linieskibet Johan Crestilla, som førte Vice-Admiral v. Dessens Flag. Med denne Eskadre gjorde han en Tour i Nordsoen, og da de kom tilbage paa Helsingørs Rhed fik han Commandoen af Transportskibet Christina paa 10 Kanoner.

I September samme Aar blev han ansat som Næstcommanderende paa Tredekkeren Saratoff, 110 Kanoner, ombord paa hvilket Generalmajor Chanikoff havde sit Flag. Tiligemed flere Skibe, der vare komne fra Archangel, gik Saratoff til Østersøen, hvor en dansk Eskadre under Contre-Admiral Krieger stodte til dem, og de forenede Flaader vare under Vice-Admiral v. Desfens Commando.

I Aaret 1789 fik en Capitain Varch Commandoen af Saratoff og Contre-Admiral Chanikoff havde sit Flag derpaa. Eskadren, hvortil Saratoff hørte, commanderedes af Vice-Admiral Kostianoff, men senere stodte den til den samlede russiske Flaade i Østersøen, over hvilken Admiral Tschitchagoff havde Overcommandoen. I November Maaned tog Skibet Saratoff Winterleie i Revals Havn.

Det følgende Aar var Flaaden atter i Søen og Saratoff førte da Vice-Admiral Wischinpuschins Flag. I det, i Mai Maaned, den svenske Flaade leverede Slag, blev Capitainlieutenant Ulrich beordret til at tage Besiddelse af det svenske Liniestib „Prinds Carl“ paa 64 Kanoner, som havde stroget. Da det var bragt i Sikkerhed indensfor Batterierne ved Reval, fik Ulrich Ordre til at vende tilbage til Saratoff.

Sidst i Mai Maaned løb Eskadren ud fra Reval og forenede sig med den øvrige Deel af den russiske Flaade under Vice-Admiral Kruses Commando, og bloquerede den svenske Flaade i Viborg Sund. Først i August Maaned brød den svenske Flaade ud*). Ved denne Leilighed tabte den ved deres egne Brandere 1 Liniestib og to Fregatter. Fem Liniestibe kom paa Grund og bleve tagne; paa Flugten tabte de endnu 6 andre Liniestibe foruden endeel

---

*) Af en Rapport fra Lieutenant Hans Kaas, som med Luggeren Lærken var sendt ind i Østersøen for at observere de krigsførende Magters Flaader — hvilken Rapport vi meddele nedenfor som et Supplement til denne Artikel — vil det sees, at Ulrich har angivet Tiden urigtigt, thi Kaas beretter Retiraden at have fundet Sted d. 3die Jult.

andre Krigsfartsøier. Den 23de August lod de Evenste ind til Sveaborg, hvor den russiske Flaade holdt krydsende udenfor til sidst i Maaneden, da den ankrede paa Revals Rhed.

Da Freden samme Aar blev sluttet, fik Ulrich Ordre til at gaae med Skibet Pobjedanosty, 64 Kanoner, commanderet af Brigadier Timatschef til Kiøbenhavn for derfra at føre Transportskibet Solofki, paa 20 Kanoner, til Reval. Aaret derpaa fik han Commandoen af Vagtskibet ved Reval, Corvetten Uddalov paa 22 Kanoner, hvilken han beholdt til Januar 1792, da han blev ansat som Næstcommanderende paa det fra Evensterne erobrede Skib Sophia Magdalene, 74 Kanoner, og fungerede hele Aaret som Chef i Capitain Tschitchakoffs Graværelse. I Aaret 1793 kom Ulrich som Næstcommanderende atter ombord paa Saratoff, under Brigadere Timatscheffs Commando, og gjorde med Eskadren fra Kronstadt en kort Tour i Østersøen og til Kiøgebugt. 1794 var Ulrich atter med samme Skib paa samme Tour, og fik ved Tilbagekomsten til Kronstadt i September Maaned Commandoen af Fregatten Narva paa 36 Kanoner.

I Juni Maaned det følgende Aar fik Ulrich Commandoen af Fregatten Raphael paa 44 Kanoner, der hørte til en Eskadre, som under Vice-Admiral Chanikoffs Commando afgik til England, hvor den forenede sig med den engelske Flaade i Nordsøen under Admiral Duncan. Fra August til November var Fregatten Raphael stationeret ved Sheerness, samt krydsede af og til udenfor Texel. Den 19de November leed den her et betydeligt Havarie og maatte søge Leith Rhed, hvor den, efter at have udstaaet megen Fare i stormende Veir, ankom den 31te December.

I Aaret 1796 sidst i Marts var Fregatten istandsat og gik med en Convoi af 35 Skibe til Sheerness, hvorfra den atter blev beordret tilføes, og havde det Uheld at blive sat paa Grund af Loitsen, men kom dog af den næste Dag og maatte ind i Dokken for at repareres. I Juni Maaned var Fregatten istandsat og forenede sig med Flaaden, der holdt krydsende under Texel indtil

i September Maaned, da den russiske Eskadre fik Ordre til at vende tilbage til Kronstadt, hvor den ankom den 14de October.

Ved Vallotering blev Ulrich den 17de December 1796 forfremmet til Capitain med Oberstlieutenants Rang. I Januar 1797 fik han Commandoen af Linieskibet Helena paa 74 Kanoner, hvilken Commando nogle Maaneder efter ombyttedes med Bombardeerskibet Gran, paa 28 Kanoner og 2 Morterer, og atter i December med Linieskibet Europa, paa 64 Kanoner.

I April 1798 fik Ulrich Commandoen af Linieskibet Maxim=Isopovedik, hvilket Skib udgik i en Eskadre under Admiral Kruse, i Juni Maaned, og seilede til Kiøgebugt, hvorfra den igien i August Maaned vendte tilbage til Reval. Strax efter Hiemkomsten sendte Keiser Poul den 1ste Ulrich sin Afsted, fordi Keiseren var bleven stød over en Forestilling fra det danske Hof, i Anledning af den russiske Flaades uventede Ankomst paa Kiøgebugt, hvortil var føiet en Ordre til Ulrich at vende tilbage til Danmark. Efter at have gjort en forgiæves Reise til Petersborg for at erfare Grunden til denne pludselige Afsted, forlod han Rusland og traadte d. 28de Juni ind igien i den danske Sø=Stat som Capitainlieutenant.

I Marts 1800 fik Ulrich Commandoen af den Glückstadtse Sø=Equipage og i Juli s. A. kom der Ordre til at udruste 18 Skytbaade, som forte i Alt 54 Kanoner og 36 Falkonetter. *) De bleve imidlertid ikke bemandede, og aftakledes igien nogen Tid efter. I Januar 1801 kom der atter Ordre til at udruste saa mange Baade som der kunde faaes Bevæbning til, og først i Marts var der 63 Baade udrustede og bemandede. Disse, hvoraf de 5 største tilhørte Sø=Equipagen, skulde forsvare Elben, Eideren og

*) I Garbes Esterr. anføres Briggen Støren paa 8 Kanoner, 3pdg.; Bombarderen Alvorligheden paa 6 Kanoner 6pdg.; Kanonbaadene Vardøhuus og Friderichsort, hver med 2 Kanoner 36pdg. og Kanonsnekken Anna Maria paa 4 Kanoner 12pdg. at have været udrustede under Capitain Lieutenant Ulrichs Commando dette Aar.

Ellen, hvorfor en Division blev sendt til Kiel, en anden til Tonningen og en tredje forblev paa Elben. Denne sidste, under Ulrichs Commando, fulgte siden med Armeen, der stod under Statholderen Hs. Durchlauchtighed Prinds Carl af Hesses Commando, og var i Slutningen af Maris behjælpelig med at tage Staden Hamborg i Besiddelse. Høje Flotillen var armeret med 386 Kanoner og bemanded med 4,720 Mand. I Juli kom der Ordre til at afvæbne Flotillen med Undtagelse af Sø-Equipagens egne Fartøier.

I Slutningen af samme Aar fik Ulrich Ordre til at indgive et Forslag til, hvilke Foranstaltninger der kunde gøres for stedse at være vel beredt paa en pludselig Udrustning. Denne blev indsendt og allernaadigst approberet, hvorefter en Planteskole for unge Sømand blev befalet at oprettes ved den Glückstadtse Sø-Equipage. Ordren hertil samt Betingelserne for de unge Menneskers Optagelse, deres Lønning, Underviisning m. m. blev udstædt af Admiralitetet d. 5te April 1802, og i Aaret 1804 var der 27 unge Mennesker paa Skolen, da denne tilligemed Værkstederne blev taget i Diesyn af H. K. H. Kronprindsen og Contra-Admiral Lütken. Grundtrækkene af Planen til denne Skole vare følgende:

Drengene antages i en Alder af omtrent 12 Aar og skulle forblive ved Institutet i 12 Aar, i hvilken Tid de nyde en Gage, efter deres Flid og Duelighed, af fra 2 Rd. til 10 Rd. Courant maanedlig tilligemed Skibskost. De forblive Aaret om paa de Skibe, de ere ansatte til, hvilke Skibe ligge 4 Maaneder i Vinterhavn og i de 8 Sommermaaneder krydse de paa Kysterne. Udgifterne til Klæder, Bøger, Instrumenter og extraordinair Underviisning betales ved Afdrag af deres Gage. Enhvers Konto opgøres aarlig og Overskudet af Gagen opbevares og udsættes indtil Løretiden er udloben, for at Eleven ved sin Udtrædelse i Verden kan være i Besiddelse af en lille Sum. Underviisningen gaaer ud paa at danne det unge Menneske, saavel theoretisk som praktisk, til en dygtig Styrmand og Skipper; desuden læres han

et eller flere i Skibsfarten anvendelige Haandværker, saasom Lømmersmands, Seilmager, Bøtfer, Smede og Blokkdreier-Haandværk. Efter 3 Proveaar afvises den der er befunden udygtig til at forblive ved Institutet. Forældre, der indbetale ved Sønnens Indskrivning 50 eller 100 Rd. Courant, forstafte ham visse Fortrin ved Antagelsen, og Sønnen bliver efter fuldendt Dannelsen fritagen for al Kongelig Tjeneste.

Om denne Skoles videre Fremgang og Skæbne, om den har bestaaet lige til Ophævelsen af Sø-Equipagen i 1816, m. m. derom findes Intet i nogen af de forskiellige om Sø-Statens trykte Efterretninger.

Da Ulrich i Aaret 1803 var bleven Capitain og Aaret derpaa fik Compagnie, gav den Bestemmelse, at Posten som Chef for Sø-Equipagen i Glückstadt kun skulde beklædes af en Capitainlieutenant, Anledning til at han blev tilbagekaldt derafra i Slutningen af Aaret 1804. Denne Forskyttelse var meget imod Ulrichs Dnske, hvorfor han ogsaa havde bestræbt sig for ved sin Durchlauchtige Patron, Prinds Carl af Hessens Intercession, at erholde Tilladelse til at forblive i Posten, men forgiæves. Ulrich havde faaet denne Dannelsesanstalt for unge Sømand kiær; Ideen dertil og dens første Udførelse var hans Bærk; det var derfor ikke at undre over, at han med nogen Misfornøielse i Hiertet saae sig bortkaldt fra en Virksomhed, der var bleven ham kiær, og at han i denne Stemning tilskrev sin Bortkaldelse Andres Misundelse over den store Commando, der havde været ham betroet paa Elben, samt deres Uvillie imod hans Forslag, hvorefter den danske Flaade skulde deles i 3 Dele: den ene at have Station i Kiøbenhavn, den anden i Christiania og den tredie paa Elben.

Ankommen til Kiøbenhavn i November 1804 søgte Ulrich det følgende Aar atter at komme ind i den russiske Marine og fik udvirket, ved den russiske Minister i Kiøbenhavn, at en Bestalling blev sendt ham fra Keiser Alexander, hvorved hans forrige Anciennetet var ham forbeholdt. Da Rusland ikke var i Krig

paa denne Tid, kunde han alligevel ei erholde Tilladelse her hienne fra til at træde i dette Lands Tjeneste; han søgte derfor om at blive ansat som dansk Generalconsul i Algier, hvilket Embede han ogsaa i Mai s. A. erholdt.

Den 1ste October 1805 affeilede Ulrich fra Kiøbenhavn med Presentskibet. Efter at have anløbet Tanger fik de den 7de December Algier i Sigte, men dreve derpaa af i en Storm og maatte med lægt Skib søge ind til Palermo, hvor de laae til i Mai Maaned, da de efter fuldendt Reparation paa Skibet affeilede derfra og ankom til Algier d. 14 Mai 1806.

I Maret 1807 anløb den danske Fregat Diana, Capitain Meyer, Algier. Denne Fregat var bestemt til Stationen i Vestindien og blev siden paa Grund af den med England udbrudte Krig nødt til at søge ind i den paa denne Tid venstabelige Havn Cartagena i Spanien, hvor den under den senere Insurrection blev lagt i Beslag af Spanierne og Besætningen giort til Krigsfanger.

I Maret 1808 blev Ulrich af Deyen opfordret til at erlægge den toaarige Present og at foranstalte at den traktatmæssige Present i Varer blev tiffendt inden 3 Maaneders Forløb. En til Consulatet nylig indløben Ordre forbyd det Første, og Krigen gjorde det umuligt at opfylde det andet Forlangende. Paa Ulrichs Forestilling herom til Deyen, lod denne ham uden videre lægge i Kænter og sendte ham den 25de Marts ud til Arbejde paa Marinen iblandt de øvrige Slaver. Ulrich vedblev standhaftigt at vægre sig ved at arbejde, og endnu den samme Dag, om Eftermiddagen, blev han befriet for Kænter paa de andre Consulers Forestilling til Deyen og endelig sat i Frihed igien paa den engelske Consuls Caution.

Den 28de Januar 1809 blev Consul Ulrich henaadet med Dannebrogordenens Ridderkors og senere i 1815 d. 31te Juli med denne Ordens Sølvkors. I 1814 døde hans Kone og efterlod ham en Søn og 4 Døttre. I 1816 forlob han efter et elleveaarigt Ophold Algier, under hvilket han blandt anden Mod-

gang ogsaa havde Tabet af sin Formue at beklage, hvilken ved Pengeomvæltningerne hjemme var smeltet sammen fra 16,000 Rd. Courant til 3,000 Rbd. og hans Gage for 1813 og 14 blev ham ikke udbetalt.

Ved Hiemkomsten til Fædrelandet erholdt Ulrich Titel af Etatsraad. Han søgte først Ansættelse i Gouverneursposten i Franquebar, men da Embedet undergik en Indstrækning, var det ham ikke passende og han tog sin Ansøgning tilbage. I 1818 fik han Tilladelse til at bære Commandeurs Uniform, for igien at søge Ansættelse i russisk Tjeneste, og han gjorde i denne Anledning en Reise til Petersborg, hvor han fandt Reiseren mindre stemt for Udlændinges Optagelse i Sotienesten, saa at man nu ikke vilde erkiende hans tidligere Anciennetet i Marinen og kun tilbød ham Optagelse som Capitain. Dette vilde Ulrich ikke modtage. Han vendte tilbage til Kiøbenhavn, hvor han blev forfremmet til Geheimlegationsraad. Kort efter erholdt han Toldforvalter Embedet i Friderichstadt og Titel som Generalkrigscommissair. I dette Embede, der var blevet ham afmalet som meget større end det i Virkeligheden var, hensad Ulrich Resten af hans Liv paa en meget ringere Gage, end den han før havde havt. I Aaret 1817 var Ulrich anden Gang bleven gift. Efter saa Dages Sygeleie døde han den 25de Juni 1830, efterladende sig Kone og 4 umyndige Børn. Sønnen af første Ægteskab, der i flere Aar havde arbejdet paa Faderens Contoir, fik i Aaret 1831 et Toldassistent Embede i Landskabet Siderstedt, med en Gage af 4—500 Rbd., hvori han endnu hensidder. Toldforvalter Ulrichs Navn lever endnu i Friderichstadt i Kiøer Grindring, og den af ham oprettede Sparekæse og et Læsebibliothek ere endnu til som Mindre om hans Lyst til Virksomhed for at gavne sine Medborgere.

Den Svenske Flaades Retirade ud af Wiborg-Bugten d. 3die Juli 1790.

(Denne Beretning, om Bataillen imellem de Svenske og Russerne ved de Førstes Retirade ud af Wiborg Bugten, er af Capitain Lieutenant Hans Raas, som med Luggeren Lærken var sendt ind i Østersøen for at observere de trigforende Magters Flaader. Tilfældigviis skodte vi paa den imellem endeel andre gamle Papirer og troe at den, skøndt ufuldstændig som Beskrivelse af Bataillen, dog kan have nogen Interesse som Archivstykke og i Forbindelse med den foregaaende Artikel, der er endnu mindre indholdsrig, hvor Talen er om de To, Ulrich dæstog i medens han var i russisk Tjeneste.)

Den 2den og 3die Juli var Prindsen af Nassau med sin Galeiskaade inde i Biorn Sund og attaquerede Kongens Galeiskaade, som strax retirerede ud af det nordre Løb. Den Wiborgske Galeiskaade kunde ikke komme til Assistance, for Kongen var i fuld Retirade. Da Kongen var ude med sin Galeiskaade, gjorde han Signal for den store Flaade at lette og gaae under Seil, den 3die Juli Kl. 6 Morgen, Vinden N. O. Bramseils Kuling. Flaaden lettede strax, og Linieskibet Finland, som var det nordligste Skib, kom strax paa Grund. Den øvrige Deel af Flaaden styrede da ud imellem det smalle Løb ved Salvor og passerede imellem de 5 russiske Linieskibe, som laae for det. En Brander, som formodentlig var beordret at løbe ned paa den russiske Flaade, blev for tidligt antændt og kom paa Grund i det Smalleste af Løbet, og da Linieskibet Vasa og Fregatten Camilla skulde passere igiennem, kom der Ild i deres Seil og Skraagene blev ligeledes antændte; de brændte da omtrent 13—14 Minuter, til vi saae dem springe i Luften. Der er stor Tvivl om det er Vasa eller Enigheden*) der er sprungen i Luften, ligeledes var der Dispute imellem de svenske Officierer, om det var Camilla eller Zemira; men de Fleste holde dog for, at det er Vasa og Camilla. De hørte begge til Løyonankars Arrieregarde, og han kunde ikke selv

*) Det var Enigheden.

fige, hvilke det var; der var endog svenske Officierer, som forfikkrede mig, at der var 2 Linieskibe og en Fregat brændte.

Linieskibet Ulrica Lovisa, 70 Kanoner, kom paa Grund, uden at kunne komme af. Hedevig Elisabeth Charlotta ligeledes paa Grund uden Redning, Dmhetan, 64 Kanoner, paa Grund; Upsala stødte ogsaa og blev tilbage; Fregatten Jaroslaw, 36 Kanoner, blev tagen og endnu en Fregat skal være tagen, men dens Navn har jeg ikke kunnet faae opgivet. Den øvrige Deel af den svenske Flaade var imidlertid passeret de 5 Skibe. Galeiflaaden holdt under Pynten af Krosserort og gik over Grundene. Hensigten var, at den skulde have attaqueret de 5 Skibe med det Samme at Flaaden passerede dem; men det gjorde den ei, den forcerede i 3 Delinger, enhver at holde sig ved sin Deling af Flaaden. Kl. 9 var den svenske Flaade passeret Grundens og styrede synden om Vedstær.

Den hele russiske Flaade havde gjort Seil los Kl. 8 om Morgenen; Kl. 9 kom de 3 nordligste Skibe under Seil, Kl. 9½ vare de sydligste Skibe, der commanderes af Admiral Kruse, ligeledes under Seil og Kl. 10 gik den en chef Commanderende under Seil med Corps de Bataille. Den svenske Flaade havde da et Forspring af 1½ Mil, undtagen Contre-Admiral Leionarskar, som sakkede stærkt, og vi saae ham giøre adskillige Signaler, der ei bleve agtede paa.

Kl. 12 passerede den svenske Flaade norden om Narfde. Kl. 1½ passerede den russiske Flaade den samme Wei. Da jeg paa den samme Tid saae endeel Skibe ligge til Ankers under Biskop Den, kastede jeg N. D. over og blev da vaer, at det var Prindsen af Nassaus Galeiflotille, som kom og styrede vester efter. Jeg holdt da efter Flaaderne igien.

Kl. 2 blev jeg opholdt igien, ved at den russiske Flaade sendte Capitain Crown med 4 andre Fregatter til den Deel af den svenske Galeiflaade, som laa uden Vedækning, da det var næsten hele Arrieregarden af den store Flaade som var gaaet forloren. Svenskerne sloges til Kl. 4, da de alle overgav sig.

hvorpaa Crown forlod dem og lod de andre Fregatter blive for at stifte Fanger og bemestre sig Fartsoierne. Det begyndte samme Tid at blæse meget haardt, og sørend de kunde saae Folkene bierge de sank 6 Kanonbaade med Mandskab og Alt. De toge imellem 20 og 30 Fartsoier op og en Mængde Fanger, hvoraf en Deel siden har sat Livet til, da det blæste saa haardt at de ikke kunde naae Flaaden; mange Skibe, har jeg siden hørt, savne deres Baade, som formodes at være sunkne. Kl. 8 om Aftenen passerede jeg Frederikshavn og saae der endeel af den svenske Galeiflaade til Ankers, hvilken havde retireret ind her.

De store Flaader vare imidlertid passeret Hoogland. Kl. 8½ passerede jeg Hoogland og var bleven noget tilbage for dem, da jeg havde mødt endeel Stykker og Stumper af forliste Chalupper og jeg dreiede ofte bi for Chalupper, som jeg passerede, for om de vilde bierges; men der var ingen af dem som vilde komme til mig.

Kl. 9½ om Aftenen blev Contre-Admiral-Skibet Sophia Magdalena taget af det russiske Skib Mitislaiff paa 74 Kanoner, commanderet af Capitain Bülow (en Dans) efter en Times Action, og Alt var nedstødt paa det svenske Skib. Han havde ikke nogen Raa oppe undtagen Blinderaaen. Mesansmasten var stødt overbord. Rulingen tog alt haardere til om Natten, og Kl. 12 saae jeg 5 russiske Skibe, som havde dreiet bi Nord over. Da jeg ikke kunde vide om den hele russiske Flaade var dreiet bi, saasom de skulde passere en farlig Grund, dreiede jeg ogsaa bi til Kl. 4 om Morgenen, da jeg, fordi jeg ikke saae flere end de 5 Skibe, holdt af igien og fik Kl. 7 Flaaden i Sigte liggende bidevind øster over.

Kl. 5 om Morgenen havde Capitain Crown med Fregatten Venus afstaaet Linieskibet Retvisan fra den svenske Flaade, og efter en Times Action strog det sit Flag for ham. Et andet russisk Linieskib, ført af Capitain Ziewerts kom imidlertid op med det, hvorpaa Retvisan heiste sit Flag igien og strax efter strog det for Linieskibet. Der er nu Dispute om, hvo Prisen horer til.

Vegge paaftaae den; men Admiral Tschitschakoff sagde mig, at Crown var den der havde taget den.

Kl. 9 passerede jeg igiennem den russiske Flaade, som laae i 3 Colonner øster over, og jeg styrede N. N. V. op, for at komme i Sigte af den svenske Flaade. Den vendte samme Tid Nord over. Vi havde Kofstær i Syd $1\frac{1}{2}$ Mil.

Kl. 11 fik jeg Die paa 17 Skibe af den svenske Flaade heelt inde under Sveaborg i Skiærene. Jeg kunde ei komme den nærmere uden at krydse mig op igiennem den russiske Flaade, og da jeg havde seet den der, var det mig ikke om at gjøre at komme den nærmere, da det blæste saa haardt. Jeg forfattede min Rapport saa hastigt som muligt, og om Natten Kl. 12 detacherede jeg „Pelleflynderen“ med Rapport til Hs. K. H. Kronprindsen og Hs. Exc. Orev Bernstorff.

Den 5te Juli løb jeg op under Sveaborg igjen. Det var temmeligt disigt under Landet; men jeg fik dog den svenske Flaade at see, liggende ude ved Sveaborg, paa 5 Skibe nær, som endnu laae til Anfers i Udstiærene. Den russiske Flaade, som ligeledes havde været oppe under Sveaborg, saae jeg bære af for Vinden sydefter. Da jeg havde faaet en Læl af henved 3 Fod i Etmaalet, som jeg ikke kan vide hvorved jeg har faaet den, medmindre jeg om Natten i Stormen skulde have seilet paa noget Brag, resolverede jeg at løbe ned til Reval, hvor jeg kom til Anfers Kl. 11 om Aftenen og gik strax i Værk den følgende Dag med at søge Lækken, men fandt den ei.

Den svenske Flaades Tab i denne Retraite er, efter de sikreste Efterretninger, jeg har kunnet erholde, følgende:

Sophia Magdalena, 70 Kanoner	taget af Wittislaß, Capt. Bülow, og ligger nu i Reval. Skraaget har ikke lidt synderligt, men alle Seil og Røer ere nedsfudte.
Contre-Admiral Leionankar.	
Chef Major Jægerfeldt.	
Capitain-Lieut. Blesking.	
Louisa Ulrica, 70 Kanoner, er paa Grund ved Wiborg uden Redning; Kanonerne biergede.	

Hedevig Elizabeth Charlotta, 64 Kanoner, er paa Grund ved Wiborg og neppe til at redde.

Vasa (skal være Snighed) 64 Kanoner, brændt ved at sættes Ild paa af en svensk Brander.

Dmhetan, 64 Kanoner, er paa Grund ved Wiborg og neppe til at redde
Retvisan, 64 Kanoner*) taget af Crown med Fregatten Venus under Sveaborg; den ligger nu i Reval, har mistet Forstangen og har 5 Skud i Skraaget.

Finland, 60 Kanoner, er paa Grund og sunket ved Wiborg.

Upland, Fregat paa 44 Kanoner, er efterbleven og formodentlig sat paa Grund.

Postillionen, boret til 24 Kanoner, Brander, er opbrændt og satte Ild paa de ommeldte Skibe.

Caratia, en russisk Priis, Brander, sat Ild paa og opbrændt.

Jaroslaff 36 Kanoner, russisk Priis, taget.

Der er endnu en Fregat, som enten er tagen eller brændt, men om hvis Navn jeg ingen Underretning kunde faae.

En stor Deel af Galeislaaden er taget og sunket af sig selv, deels sunket efterat de havde bierget Mandstabet; men herom vides Intet med Visshed, undtagen at Prindsen af Nassau følger dem og har den 4de Juli været udenfor Frederikshamn. Hans Galeislaade har vistnok lidt betydeligt i Stormen og endeel Fartøier ere vistnok sunkne, men det faaer man aldrig at vide Antallet paa. Den russiske Flaade har ikke lidt Noget, undtagen de 5 Skibe under Pavolinskys Commando, som vist maas have lidt endeel, endstviandt de sagde mig ombord hos Admiralen, at de kun havde 21 Mand dode i Alt paa de 5 Skibe. Men i Actionen fik Capitain Bülow Ordre at sende 40 Mand og 1 Officier ombord paa Trevenins Skib, og et andet Skib ligesaa, og Trevenin er selv stærkt bleseret tilligemed hans Næstcomman-

*) Dette Skib er ligesom det forrige bygt 1783; deis Armering er: 26 Stkr. 36pdg. 26 Stkr. 24pdg. og 24pdg. og 10 Stkr. 24pdg. Kanoner.

derende, Capitainlieutenant Nikin, en Engländer. De Svenske sagde mig, at disse 5 Skibe havde næsten ikke skudt paa de sidste Skibe af deres Flaade, og at de troede det var af Mangel paa Mandskab ombord hos dem. Der har ellers ingen Skibe af den russiske Flaade været i Action, undtagen dem, førte af Capt. Bülow, Ziewerts og Crown, og de have alle lidt ubetydeligt. Baade Russer og Svensker have meest skudt efter Master og Stænger. De foregav, at de gjorde dette forsætlig for ikke at øde Mennekkeliv.

Min Tanke er, at der har været betydelig Feil paa begge Sider den Dag; thi havde de Svenske lettet og gaaet under Seil, og formeret en ordentlig sluttet Linie og gaaet saaledes ud, maatte de have ecraseret de 5 Skibe, som bloquerede Udløbet, og de havde formodentlig ikke mistet meer end Linieskibet Finland. Med det Forspring, de havde fra den russiske Flaade, kunde de have undgaaet Action, og om de skulde være bleven forceret til den, saa havde de været 21 Skibe imod Russernes 18; men deres store Confusion gjorde, at deres Brander satte Ild paa deres egne Skibe.

Hadde Russerne benyttet sig af den store Confusion, de Svenske vare i, og gaaet Seil Kl. 8 om Morgenen istedetfor Kl. 10, saa maatte de have ruineret hele den svenske Flaade. Men selv efter at de vare komne under Seil, gjorde de i mine Tanker ikke Jagt, men fulgte blot den svenske Flaade, som for at see hvor den gik hen; og havde Capitain Bülow, som var Admirals Secundant, og Crown, som laa paa Siden af ham, ikke faaet Signal for at gjøre Jagt paa de to Skibe, der siden bleve tagne, saa havde den store Flaade ingen Priser gjort, og endnu seer jeg ikke hvad de have gjort; uden at bloquere den svenske Flaade i Wiborg Bugten.

Admiral Tschitschagoff har faaet, til Belønning for denne Dag, den 1ste Grad af St. Georgs Ordenen, og 2,400 Bønder. Hans Skibschef er bleven Oberst og har faaet en Greslaardehvorpaa er indgravet: „for Tapperhed“. Vice-Admiral Kruse har ikke faaet Noget, og det er ubetydeligt hvad han har faaet for de forrige Actioner, han har været i.

Nu ligger den svenske Flaade, 15 Skibe stærk, i Sveaborg. Den russiske Flaade agter at løbe ind til Reval med det Første, da de foregive, at de ere i Mangel af Vand og Proviant, endskiøndt de have kun været 4 Uger i Søen.

Her var altsaa intet Mere for mig at observere, hvorfor jeg retournerede hjem. Den 10de Juli gif jeg Seil fra Reval om Aftenen Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Euggeren Lærten d. 19de Juli 1790.

Hans Aaas.

Liste

over de Skibe som de Svenske have tabt imod Russerne i Karene
88 — 90.

I Bataillen 1788.

Prinds Gustaf, 74 Kanoner, taget.
Prinds Adolph, 74 dito stukket i Brand.
Venus . . . 40 dito tagen under Norge 1789.

I Bataillen ved Reval.

Prinds Carl . 64 Kanoner, taget.
Riksens Stænder 74 dito brændt.

Ved Wiborg Sund.

Sophia Magdalena, 70 Kanoner, taget (Contre-Admiral Leionars
fars Flag).
Hedevig Elisabeth Charlotte, 64 Kanoner, taget paa Grund.
Louisa Ulrika . . . . 70 dito dito.
Enigheten . . . . . 64 dito brændt.
Omhyeten . . . . . 64 dito indbragt til Reval.
Retvisan . . . . . 64 dito taget ved Hoogland.
Finland . . . . . 60 dito dito.
Camilla . . . . . 40 dito brændt.
Upland . . . . . 44 dito tagen.

*) Situationskaart af Udsøbet fra Wiborgsund følger med Hestet.
Udg. N. N. f. Sev.

Postillionen	24	Kanoner, brændt.
Zaroslaff	36	dito tagen.
Saratia	6	dito dito.

Et Par Noticer om Hvalfangsten paa Vestkysten af Australien.

Man maa formode, at den engelske Regiering ikke er vidende om, at over 150 nordamerikanske Skibe, i Giennemsnit paa 300 Tons (100 Commercelæsters) Drægtighed, findes ialmindelighed under Kysterne af Vestaustralien i Fissetiden og søge ind i Havnene her for at forsyne sig med Forfriskninger, saasom Kartofler, Raal, Roer, Frugter ic. Dette giver Colonisten en meget betydelig Uffætning. Men beklageligt er det, at ingen engelsk Sydsøfarer viser sig her og at Amerikanerne saaledes lige for vor Næse bortføre de Havets Rigdomme, som Englænderne borde betragte som sig tilhørende. Af og til seer man Demonstrationer, der skulle gjøre vor Eneret til Kyst- eller Bay-Fisserieset giældende. Saaledes blev et Par Uar tilbage en Amerikaner, Tuscalooga, som fiskede i „Two-People-Bay“, viist ud derfra af vor Corvette Herald; men i dette Dieblik, jeg skriver disse Linier, ligger det samme Skib til Ankers i „Princess Royal Harbour“, lavende sig til at gaae ud paa Cachelotgrundene og siden, i Vintermaanederne, til en eller anden af vore Baier, hvor der ikke er nogen Gouvernements Station. En anden amerikansk Hvalfanger, ved Navn „John & Elizabeth“, ligger paa Siden af den første og har aldeles samme Bestemmelse. De bruge engelske Lotser til at lotse sig ind i engelske Baier.

I Bladet „Perth Enquirer“ findes adskillige statistiske Efterretninger af Interesse, angaaende Amerikanernes Fisserie ved Swanestoden. Man seer heraf, hvilke betydelige Rigdomme vi lade Fremmede tage fra os paa vore egne Kyster. Port Augusta, et

endnu kun lidet bekiendt Sted, er Favoritpladsen, hvor Amerikanerne forsyne sig med Grønsager, Frugter, Melk, ferst Kiød og andre Fornødenheder for en lang Reise, ligesom de ogsaa her istandsætte sig paa Skraag og Reising, ja endog kiohale deres Skibe, hvor det er nødvendigt. Tolv Skibe havde været inde her i Lobet af den første Halvdeel af Aaret, og deraf vare 10 Amerikanere, eet var fra Cap og et fra Hobarton. Af deres Fangst kan man giøre sig en Forestilling om Fisseriet paa dette Strog; Iris havde 60 Tønder Spermacet; Chelsea 850 Tønder mørk Tran; Montezuma 1,500 Tønder Tran, Connecticut 1,190 Tønder Tran og 200 Tønder Spermacet; Mentor 2,100 Tønder Tran; William 100 Tønder Spermacet; Julius Cæsar 1,175 Tønder bruun Tran og Uddison 500 Tønder Spermacet. Alle disse vare amerikanske Hvalfangere. Skibet fra Cap havde til Dato ikke fisket noget, og Camilla fra Hobarton havde kun 60 Tønder Spermacet. Mange af disse Skibe havde imidlertid endnu ikke endt deres Reise, men vare kun komne ind for at forsyne sig med Forfriskninger. Det bemærkes videre, som Beviis for den Mængde Fisk der findes i Baien, at i Vinteren 1839 to Skibe fra Nordamerika fangede ikke ringere end 30 Hvaler, og i 1840 vare to andre Skibe lige saa lykkelige. I Vinteren 1841 blev 27 Hvaler dræbte i Baien af Camilla fra Hobarton og John Parry, et amerikansk Skib, og dette, siger man, er kun et lille Exempel paa det Held man kan love sig af Fisseriet hele Kysten over, dersom det blev drevet som det fortiener. Der skal allerede være kommet amerikanske Skibe til Kong Georgs Sund, „Two-People-Bay“ og Vasse, og de have, siger man, giort gode Fangster paa disse Steder.

Fra Sydaustralien skrives under 2den Sept. 1842: „Jeg ønsker, igiennem deres meget læste Tidsskrift, at hændrage vore Capitalisters Opmærksomhed paa den store Mark, der findes her i vore Have for dem at anlægge frugtbringende Capitaler i. For nærværende Tid ere de eneste Fangster, der gøres her og som i nogen Maade kunne siges at være England til Fordeel, dem der

see tilfældig af Colonisternes egne Folk. Medens Fremmede hente store Rigdomme her, synes vore egne Ridsmænd hjemme ikke at kiende til Forholdene her, hvor hver Bugt paa Kysten vrimler af Hvalfist. Da Skibet General Gawler nylig gik herfra til Port Lincoln, saae Capitaenen underveis 3 prægtige Fisk tumle sig omkring Skibet, og da Skibet Guiana nylig kom tilbage her-til havde det under Cap Jervis seet 5 Hvaler og flere Flokke af store Fisk langs med Kysten. I Port Lincoln er det et meget almindeligt Syn at see Hvaler tumle sig udenfor og puste og sprude. Udskillige Gange har man fra Land gjort Forsøg paa at tage dem, men uden at det vilde lykkes, af Mangel paa ordentlige Redstaber og øvede Folk. (Naut. Mag. Mai 1813.)

Den engelske Eskadre i Middelhavet overfalden af en Læger.

(Naut. Magazine.)

Om Natten den 2den Decbr. 1840 laa Linjeskibet Vellerophon til Ankers udenfor Beyrout, da en Storm kom paa fra Synden og Vesten ledsaget af svære og længe vedholdende Vindstød med Regn og Lynild. Sen imod Morgenstunden blev Veiret efterhaanden haardere, og Kl. 5, en halv Time før Daggry, gik Ankerne med og Skibet drev ud paa dybt Vand. Der var nu ingen anden Maade at frelse Skibet paa, end at forsøge paa at prange ud fra Land, skiondt det var en tvivlsom Sag; det drev stærkt ned mod Nord siden af Baien, hvis yderste nordlige Punt strakte sig et Stykke foran for tværs. Der var ikke Tid til lang Betænkning: Lougene bleve stukne fra Skibet og Seil sat.

Stormens Voldsomhed tiltog ligesom Dagen brød frem, og for det var Middag blæste det en fuldkommen Orcan og Søen var overordentlig høi. Skibet var haardt præstet med Seil, og et flokret Storemersseil og rebet Fol var Alt hvad der var

muligt at fore; men de blæste ud af Eigene og Masterne begyndte stærkt at true med at gaae overbord. Det blev da besluttet at kaste 5 af de læ Overtskibbatteries Kanoner overbord; Skibet krængede da 40°; Finkenetterne paa Valfen og de læ Sidesartioier vare begravede under Vandet, og det var et Vidunder at Masterne kunde blive staaende.

Efter at have kastet Kanonerne overbord tog Skibet vel ikke meer saa svære læ Overhalinger som før, men Masternes Fald var endnu lige saa meget at befrygte. Et stumpet Forremersseil og Stormmesanen vare tilsatte; vor Afdrift var 4 Streger og Farten imellem 3 og 4 Mile. Det var oiensynligt for Enhver, at dersom Vinden ikke gif mere sydlig (den var omtrent N. S. V.) saa at vi kunde ligge høiere over den Boug vi vare paa, eller den vilde springe om til Nordost, maatte vi vente at forlise paa Kysten i Lobet af Ratten. Solen gif ned og Stormen vedblev uden Forandring. Klokker blev 8 og Alt var som før. Kl. 9½ syntes vor Undergang uundgaelig; vi kunde ikke ligge høiere end Nord. Kl. 9¾ laae vi N. N. O., da Chefen lod Mandstabet kalde sammen og underrettede dem om den Fare Skibet var i. Der blev gjort klar til at kappe Masterne og lade de tilbageblevne Ankere falde, dersom vi ikke kunde klare den Pynt vi havde tæt i Læ af os og som vi antog for Catasta. Neppe 10 Minuter efter faldt Skibet af til N. O. og nu var det sidste Dieblif for Haanden til at giøre et Forsøg paa at klare Landet fra os paa den anden Boug. Roret blev lagt op; Skibet lystrede det fortreffeligt og før vi vare under Vinden igien, havde den i en svær Byge sprunget om til N. N. V. og nu vare vi paa eengang at ansee som frelste. Ved Midnat begyndte Veiret at bedages og vi vare uden Fare.

Vi fik siden at vide, at vore Skibe ved Beyrout vare frelste, men af Koffardistibene vare 8 forliste. En østerrigsk Corvette var nær gaaen samme Wei; den drev ind i Brændingerne og mistede sin Fokkemast. Eskadren under Commodore Napier var

lykkeligviis et godt Stykke fra Land, hvor den laa bi under et rebet Stormstagsseil.

Briggen Zebra laa ved Acre med 4 Ankere i Bund Kl. henimod 5 om Eftermiddagen ragede den i Drift; Masterne bleve da kappede og Kanonerne kastede overbord, men Skibet blev ved at drive. Det blev da besluttet at kappe Ankerne fra sig og lobe Briggen paa Land, medens det endnu var Dag, paa et Sted hvor der var reent for Klipper. Det lykkedes efter Dunst; Briggen kom til at staae i blød Grund, og den næste Morgen fik man Fokkeraaen, det længste Rundholdt de havde, lagt ud fra Rælingen og ind paa Land, ad hvilken Mandskabet i største Orden forlod Skibet.

Dampskibet Vesuvius havde giort et forgiares Forsøg paa at komme Briggen til Hiælp; men det blev nødt til at søge Frelse ved at staae ud fra Bugten, efter at have forliist 2 Ankere. Fregatten Pique havde ligeledes kappet sine Master efter at 2 af dens Touge (Jern og Hamp) vare sprungne. Den blev imidlertid ved at ride for sit sidste Hamptoug, som var blevet saa meget skamfilet af de overbord kappede Master, at der var kun ringe Haab om at det vilde holde. Lykkeligviis døde Vinden af næsten i et Dieblik og Fregatten red Veiret af, Ratten over, i Sikkerhed. Tidligt næste Morgen kom Dampskibet ind og buxerede Pique omtrent 40 Mile ud til Søs, hvorfra den under Jurmester naaede Malta 18 Dage efter. Den havde mistet alle Master og Bongspryd, 6 Kanoner og 4 Sværankere; Roret var stærkt bestadiget og Skibet var læst.

Alf de andre Skibe lede flere meer eller mindre Skade. Linieskibet Powersull fik en Sø paa Bungen, som slog Fokkerøstet løs, og kun ved diebliffelig at lovende med Skibet frelstes Fokkemasten fra at gaae overbord. En Sø tog Fokkemasten bort paa den østerrigste Corvet, og en Koffardibrig reed under og syldte for sine Ankere.

Om Pique beretter et privat Brev, at det Dieblif Storstaget var kappet faldt Masten agter over og tog begge de andre

Master og Bougsprydet med sig. Stormen var saa haard, at man neppe horte Braget af Masterne, da de faldt, og de Folk der vare nede paa Batteriet vidste ikke at Masterne vare overbord, før de kom op paa Dækket.

Efterretninger for Søfarende.

Havnesyr ved Kløge.

Havnecommissionen bekiendtgjør under 21de Sept. f. N. at der paa den saakaldte Brolyng er opført 2 Lygtesyr, som fra 1ste Oct. holdes tændte saalænge Iis ikke forhindrer Indseilingen i Havnen. Naar disse Fyr, som ere synlige indtil 1½ Miils Afstand, holdes overret, i Vest til Syd, bærer Coursen lige paa Havnens Munding. Dybden i Havnen er 11 Fod.

Nyt Fyr paa Hällöen, Sverrig, Skagerrak

(see f. Bd. Pag. 489.)

Den 1ste November sidstleden tændtes dette omdreieude Fyr, som ligger omtrent $\frac{1}{4}$ Miil S. O. for Sälö Baake. Det er 116 Fod over Vandfladen; Omløbstiden er 6 Minuter, i hvilken vises 9 Blink med formørkede Mellemrum. Dette Fyr vil saaledes ikke kunne forveksles med Marstrands, som i en Omdreiningstid af 8 Minuter kun viser 4 længere vedvarende Skin. Fyrtaarnet, bygt af Steen, er 44 Fod høit fra Fundamentet; det er hvidtet og staaer paa S. O. Siden af Hällöen, omtrent midt paa dens Længde, nærmest det store Indløb til Kongshamn, hvorefter det vil være muligt for Skibe, som ere forfaldne i den farlige saakaldte N. O. Bugt og i en Paalands Storm ikke kunne klare Landet, at bierge sig i Læ af „Vaaklandet“ ved Hjælp af Fyret, hvilket er synligt i alle Retninger, med Undtagelse af D. S. O. paa Compasset, hvor det i nogle Minuter (Grader?) af Cirkelen

fiules af Sæls-Vaale. Fra Landsiden er det merkt imellem N. D. t. D. og D. S. D. fra Fyret. (Pd. Bd. Nr. 77.)

Sorandring ved Tønderne i Elbmundingen.

Havne-Deputationen i Hamborg har under 21de Sept. 1842 bekiendtgjort, at den hvide Tønde No. 14 (ved Altenbruch) er lagt nordligere, saa at No. 12 (Den anden hvide Tønde ovenfor Guxhaven), No. 13 og 14 ligge i lige Linie S. D. og N. V. fra hinanden.

Den hvide Tønde No. 15 er ligeledes lagt nordligere, saa at No. 14, 15 og 16 (sidstnævnte ved Ottendorff) ligge i lige Linie D. S. D. og V. N. N. fra hinanden.

(Pd. Bd. No. 78.)

Syre oprettede paa den nordre Kyst af Sydamerika.

For at samle Midler til Oprettelsen af Fyre ved Laguayra, Punta Brava, i Maracaibo-Bugten og ved Dronocoflodens Munding, er der paalagt Skibsfarten en Afgift af 6 Cents pr. Ton, for Skibe der komme fra fremmede Steder; have de derimod ved Ankomsten til en venezuelansk Havn allerede erlagt denne Afgift i en anden af de nævnte Havne, erlægges paa det nye Sted ifkun 3 Cents for hver Ton, Skibet er større end 25 Tons. Det første Fyr vil blive oprettet paa Punta Brava i Golfo Triste.

(Naut. Mag. Dec. 1842.)

Somærker i Farvandet mellem Liden og Elben.

I Büsum, Warwerort, Wörden og Meldorff Priele ere Prifker (Buschbaken) anbragte. Storre Prifker med Roste (Stechbaken) ere udsatte: a. I Mielefloden, paa Nordtiden af Farvandet, fra Bartler og Meldorfer Prieles Sammenlob. b. I Norderpiep, langs Nordtiden fra Mielefloden til det nye Farvand over Blauort. c. I det nye Farvand over Blauort, der fører fra Norderpiep ind i Liden, paa Farvandets Østside. d. I Süderpiep, langs Eyvallen, fra Mielefloden til Flakstrømmen. e. I

Flakstrømmen, i Diefsandergatt og i Gelfsanderloch paa Farvandetets vestre Side.

For at betegne Boiningerne i Lobene og Dvergangen fra et Lob i et andet, ere Huctbaker eller Kopsbaker, det er 2 eller flere store og ved dobbelte Koste kiendelige, tæt sammenstaaende Prikker, anbragte paa følgende Steder: a. ved Prielen, der fører fra Norder-Piep over Blauort ind i Eideren; b. ved Bilsun Havnepriel; c. ved Mieleflodens Udlob i Norder og Syder-Piep; d. hvor Süderpiep og Flakstrømmen, Flakstrømmen og Diefsandergatt, Diefsandergatt og Elben stode sammen.

3 Süderpiep ere 4 Sotønder udlagte, nemlig: a. en rød Tønde med Bager, for Andvningen paa Sydsiden, paa 3 Favne Vand med Lavvande, i N. D. t. D. fra det yderste Fyrstib paa Elben; b. en sort Tønde No. 1 med Bager, paa Sydsiden, paa $7\frac{1}{2}$ Fod Vand med Lavvande, i D. t. S. $\frac{1}{4}$ S. omtrent $\frac{1}{4}$ Mil fra den røde Tønde; c. en hvid Tønde med Floi, paa Nordsiden, paa 2 Favne Vand ved Lavvande, paa Vestpynten af Middelplassen, der adskiller Norders og Süder-Piep, D. t. N. fra den sorte Tønde No. 1.; d. en sort Tønde No. 2 med Bager, paa Sydsiden, paa 2 Favne Vand ved Lavvande, paa den vestlige Ende af Bielskhoven Totel, ved Süder Piepes og Flakkestrømmens Sammenlob.

Endvidere ere 2 Baaker (Kaver) opreiste, nemlig: en paa Blauort-Sand, høieste, bestaaende af en, 46 Fod høi, Stang, som holdes af 4 Sidestræbere og har et 4 Cubikfod stort Kofværk paa Toppen. Baaken staaer i S. D. $\frac{1}{2}$ D. fra Fyrstibet paa Eideren vestlig af Farvandet over Blauort ind i Eideren; og en paa Boschand Pollen, hvilken ligeledes er 46 Fod høi, holdes af 6 Sidestræbere og har en 5 Fod lang, aaben Tønde paa Toppen; den staaer i N. D. fra Fyrtaarnet paa Neuwerck.

Tønderne have flad Bund, hvorpaa Navnet Bilsun og Tøndens Nummer ere udstaarne og det Kongelige Navneciffer er indbrændt. Den røde Tønde bliver liggende ude om Vinteren; de andre 3 indtages om Efteraaret, i Regelen den 1ste December

og udlægges først i Marts Maaned. Ankerpladsene betegnes med smaa Bagere (Rhedebaken). Brag, som ere til Hinder for Seilsadsen, betegnes med Drivbaaker eller Voier. Naar Forandringer opstaae i Farvandet, vil saadant blive betegnet med Prikker; nye Løb beprøves naar de have naaet tilstrækkelig Dybde for 6—7 Fod dybgaaende Fartøier med ordinair Flod, og alle saadanne Forandringer ville blive offentlig bekiendgiorte.

(Sb. Bd. No. 82.)

Salsterbo-Syr.

Taarnet til det her bestemte Lindsesyr er opført; men indtil Fyrapparatet bliver opsat fyres i Vinterens Løb med et aabent Steenkulsfyrtil i April Maaned, da en Lanterne midlertidigen anbringes.

(Sb. Bd. 84.)

Syr paa Morantpoint, Jamaika.

Dette Fyr tændtes d. 1ste Nov. 1842. Det er 96 Fod over Vandfladen og gjør en Omdreining i Minuten.

(Sb. Bd. 85.)

Sømærke ved Indløbet til Ankonas Havn.

Paa en Klippe, nær ved Indløbet, kaldet la Volpe, i Almindelighed bekiendt under Navnet Wolffs Rock, er i Klippen indsat en Kanon, med Mundingen opad, hvori er anbragt en Jernstang med et fladt firkantet Stykke Jern foroven, alt tilsammen 20 Fod høit. Volpeklippen, som Skibe hyppigt ere løbne paa, ligger i Nærheden af St. Clemens Klippen, der ligger imellem den nordlige Side af Punta d'Ancona og Fyrtaarnet. Paa mindre end een Rabbellængde fra Skæret la Volpe er 9 Favne Vand, men der løber bestandigt en rivende Strøm fra Nord til Syd.

(Sb. Bd. No. 88.)

Svartklubbans Syrt ved Alands Hav.

Det svenske Generalconsulat her i Staden har ladet bekiendtgjøre, at den tidligere bebudede Forandring af Steenkulsfyret

Svartklubban til et stillestaaende Lampefyrt med Reverbeer nu er iværksat, og at Lysningen paa den sidstnævnte Maade har taget sin Begyndelse. (Sb. Ib. No. 92.)

Somærker paa de norske Kyster.

Den kongelige norske Marinebestyrelse har under 10de Nov. 1842 bekendtgjort, at der til Søfarendes Veiledning er anbragt følgende Somærker:

Paa Homborgo, 4 Mile vestenfor Arendal. Mærket har Udseende af en Molle, hvis Vinger danne en Vinkel af 45° med Horizonten; det er lyseguult anstrøget.

I Saltens Fogderie, Nordlands Amt, er paa Arnøen, ved det syndre Indløb til Havnen, opført et Leedmærke, som er en, 11 Fod høi, firkantet Figur, mørk af Farve.

Endvidere i samme Amt: 1) paa syndre Fleinvær, paa Sværøen ved det nordre Indløb, en firkantet Figur, 15 Fod høi og lys af Farve, 2) paa nordre Fleinvær er paa Langholmen, ved det nordre Indløb til Bæret, anbragt et Mærke, firkantet af Figur, 15 Fod høit og lys af Farve. 3) Paa Svartøen, ved Indløbet til Bodøe, en firkantet Figur, 12 Fod høi og mørk af Farve; 4) paa Giver-Tenholmen en rund Figur, 19 Fod høi, 18 Fod i Gennemsnit; Overdelen dannes af 3 Fod høie og 3 Fod brede Dpbygninger; Farven er mørk; 5) paa syndre Selligvær, ved dettes syndre Indløb, to Kugler, den syndre 16 Fod, den nordre 14 Fod høi, mørke af Farve; 6) paa nordre Selligvær, ved det nordre Indløb, en firkantet Figur, 12 Fod høi og mørkfarvet; 7) paa Dieholmen en firkantet Figur 12 Fod høi og mørk; 8) paa Maaløskarholmen et rødt malet Trækors 12 Fod høit; 9) paa Bringebærsundsholmen, en firkantet Figur, 10 Fod høi og lys af Farve; 10 og 11) paa Maltfælken og Skaten ere anbragte Steenlar med opstaaende Pøle. (Sb. Ib. No. 93.)

Nyt Fyrt ved Neustadt, Sølsteen.

Et nyt Fyrt er oprettet paa Pelzerhøjen, $54^{\circ} 5' 17''$ N.

Br. 10° 54' 54" Egd. Ost for Grwch. Taarnet i midvisende N. t. D. $\frac{1}{2}$ D. og omtrent 2 Mile fra Fyrtaarnet ved Travemünde og i S. D. t. D. for Indlobet til Neustadt Havn, $\frac{1}{2}$ Mil fra samme. Fyret er et Lindesfyr, afværlende med Glimt saaledes: det giver hver 2den Minut et stærkt Glimt og umiddelbart før og efter Glimtet indtræder en kort Formørkelse; dernæst viser sig omtrent i 2 Minuter det faste Lys, hvilket imidlertid under almindeligt Veir vil kunne sees i 2 Miles Afstand. Lanternens Høide over Vandet er 46 danske Fod; Taarnet holdes hvidtkalket. Det tændtes første Gang d. 1ste Januar 1843. (Efter Hb. Bd. 97.)

Nyt Fyr paa Zeyst, Slanderske Kyst.

Det nye Fyrtaarn ved Zeyst (Vestflandern) er nu fuldført og Fyret vil fra 1ste Januar 1843 regelmæssigen blive tændt hver Dag ved Solens Nedgang. Det er et stadigt Fyr med et rødtligt Skin. Taarnet staaer paa Dünerne norden for Landsbyen Zeyst. Lanternen er omtrent 44 Fod over Vandfladen. (Hb. Bd. No. 99.)

Fyr ved Rio Grande do Sul (Brasilien).

Ved Indlobet til Rio Grande do Sul's Havn er oprettet et Fyr, som tændtes ved August Maanedes Begyndelse 1842. Det ligger paa 32° 8' Syd Br. og 52° 7' Egd. Vest for Grwch. Lanternen er anbragt i det ved Indlobet til Havnen liggende Atalaya Taarn og bestaaer af 3 ottelantede med Reflectorer forsynede Lamper. Høiden er 64 engelske Fod over Havet og det kan sees paa 3 Miles Afstand. (Hb. Bd. No. 99.)

Fyr ved Alicante.

Paa det yderste Punkt af Ankerpladsen ved Alicante er opført et Fyrtaarn, hvis nederste Deel er af Sten, den øverste af Træ, og hvorfra der siden 1ste October 1842 vises et stadigt Fyr. Høiden er omtrent 100 Fod over Havet. (Hb. Bd. No. 101.)

Ledesyrene Buskær og Bøtts ved Gothenborg.

Disse Fyr, der efter første Bestemmelse kun skulde brænde fra 15de August til 15de April, er det nu befalet at skulle holdes tændte hele Aaret rundt. (Sb. Ib. No. 103.)

Sorandring ved Fyret paa Sandyhook.

Et nyt Fyr er opført, 1,100 Fod oven for den gamle Ost=Baake og i lige Linie østlig med Fyrtaarnet og den gamle Ost=Baake. Fyret fra denne hører op, men Bygningen bliver staaende som Dagsmærke. Fyret i den nye Vest=Baake, som er bygget tæt op til den gamle, vil brænde fra 10de Novbr. 1842 og den gamle Vestbaake nedbrydes. (Sb. Ib. No. 98.)

Liste over Sö-Etaten,

den 1ste Januar 1843.

Udtydning af efterstaaende Tegn, der findes i Listen.

RE.* — Ridder af Elephanten.

SK.* — Storkors af Dannebrog.

C.* — Commandeur af Dannebrog.

R.* — Ridder af Dannebrog.

DM.* — Dannebrogsmænd.

HM. — Hæders-Medailen for Slaget den 2den April 1801.

HHM. — Holmens Hæders-Medaille for 25 Aars tro Tjeneste.

Admiralitetets- og Commissa- riats-Collegiet,

i hvilket

**Hs. K. H. Kronprinds Frederik Carl Christian
til Danmark
har Sæde og Stemme.**

Deputerede.

**Hs. Excellence Hr. Admiral, Baron H. Holsten,
RE.* SR.* DM. HHM.**

Contre-Admiral U. A. Schönheyder, SR.* DM.

General-Krigs-Commissair P. C. Kinck, R.* DM.

— — — **N. Wiborg, R.* DM.**

General-Adjutant for Sö-Etaten.

Contre-Admiral C. Wulff, C.* DM.

General-Auditeur.

Conferentsraad H. I. Koefoed, R.* DM.

Officierer i den kongelige Sø-Etat.

Admiral.

	Datum af Arancement.	
Baron <i>H. Holsten</i> , RE.° SK.° DM. HM.	$\frac{22}{12}$ 1835.	1ste Militair-Deputeret.

Vice-Admiral.

Hs. K. H. Kronprinds <i>Frederik Carl Christian</i> til Danmark, RE.° DM.	$\frac{22}{3}$ 1840.	
--	----------------------	--

Gontre-Admiraler.

<i>H. Stephanson</i> , SK.° DM. . . .	$\frac{20}{12}$ 1834.	Holmens Over-Equipagemester.
<i>U. A. Schönheyder</i> , SK.° DM.	$\frac{20}{10}$ 1836.	2den Militair-Deputeret.
<i>A. Krieger</i> , C.°	$\frac{22}{8}$ 1840.	
<i>C. Wulff</i> , C.° DM.	$\frac{4}{8}$ 1842.	Kammerherre, Generaladjutant og Kongelig Jagtcapitain, Chef af 1ste Division

Commandeurer.

<i>A. Schifter</i> , C.° DM.	$\frac{9}{11}$ 1839.	Fabrikmester.
<i>J. C. A. Bielke</i> , C.°	$\frac{26}{2}$ 1840.	Kammerherre, Chef af 2den Di- vision.
<i>C. Lütken</i> , C.° DM.	$\frac{22}{8}$ —	Kammerherre.
<i>H. D. B. Seidelin</i> , C.° DM, . .	— —	
<i>M. Lütken</i> , R.° DM.	— —	
<i>J. W. C. Krieger</i> , R.°	$\frac{15}{2}$ 1842.	Kammerherre. Ridder af Sværd-Ordenen,

Commandeur - Capitainer.

<i>E. Blom</i> , R.°	$\frac{25}{8}$ 1839.	
<i>H. G. Garde</i> , R.°	$\frac{1}{1}$ 1840.	Chef for 1ste Div, 2det Comp.
<i>H. B. Dahlerup</i> , R.°	$\frac{7}{2}$ —	
<i>H. B. Thomsen</i> , R.*	$\frac{22}{8}$ —	Ridder af St. Anna-Ordenen 2den Classe med Brillanter.

	Datum af Avancement.	
<i>J. Seidelin</i> , R. ^o DM.	$\frac{23}{7}$ 1840.	
<i>O. F. Lütken</i> , R. ^o	$\frac{13}{2}$ 1841.	
<i>H. C. Bodenhoff</i> , R. ^o DM.	$\frac{20}{3}$ 1842.	
<i>S. L. Tuxen</i> , R.* DM.	$\frac{13}{8}$ —	Ridder af Æreslegionen. Equi- pagemester paa Nyholm.
<i>J. P. Gandil</i> , R.*	$\frac{7}{7}$ —	Equipagemester paa Gammel- holm.
Capitainer.		
<i>C. C. Zahrtmann</i> , C.* DM.	$\frac{28}{10}$ 1836.	Adjutant hos H. M. Kongen. Ridder af den franske Orden pour le Merite militaire. Rid- der af St. Anna-Ordens 2den Classe, af den svenske Sværd- Orden og den preussiske røde Ørns Orden. Directeur for Sø-Kaart-Archivet, og Ge- neral-Inspecteur over Sø-Eta- tens Chronometere.
<i>C. C. Paludan</i> , R.*	— —	Chef for Søcadetcorpset.
<i>F. A. Pa'udan</i> , R.*	$\frac{16}{9}$ 1838.	
<i>H. Aschehoug</i> , R.*	$\frac{1}{5}$ 1839.	
<i>H. Fisker</i> , R.*	$\frac{31}{1}$ 1840.	Kammerjunker, Medaillen for ædel Dand.
<i>D. W. Holsteen</i>	$\frac{22}{0}$ —	
<i>K. E. Mourier</i> , R.* DM.	— —	Ridder af Sværdordenen.
<i>J. G. Schneider</i> , R.*	— —	Ridder af Isabella den Kathol- skes amerikanske Orden,
<i>C. L. Ellbrecht</i> , R.*	— —	
<i>S. A. Bille</i> , R.*	$\frac{13}{2}$ 1841.	Kammerherre. Ridder af den franske Orden pour le merite militaire.
<i>J. R. Petersen</i> , R.*	— —	
<i>M. Meyer</i>	$\frac{15}{2}$ 1842.	
<i>O. W. Michelsen</i> , R.* DM.	— —	Tøimester.
<i>P. W. Tegner</i> , R.* DM.	$\frac{20}{2}$ —	
<i>J. F. Braëm</i> , R.*	$\frac{13}{5}$ —	Takkelmester.
<i>P. C. Bruun</i>	$\frac{5}{8}$ —	
<i>M. P. Secher</i> , R.*	$\frac{11}{2}$ —	
Capitain-Lieutenanter.		
<i>H. Fæster</i>	$\frac{25}{8}$ 1839.	
<i>J. A. K. Næser</i>	$\frac{27}{0}$ —	
<i>J. Christmass</i>	$\frac{26}{1}$ 1840.	
<i>J. A. Meyer</i> R.*	$\frac{26}{1}$ —	

	Datum af Avancement.	
<i>A. C. Polder, R.*</i>	$\frac{31}{1}$ —	Ridder af Æres-Legionen.
<i>C. L. Prösilius, R.*</i>	$\frac{7}{2}$ —	
<i>C. E. van Dockum</i>	$\frac{20}{5}$ —	Kammerjunker, Ridder af Æres-Legionen og Ordenen pour le merite militaire.
<i>H. E. Krenckel</i>	$\frac{20}{5}$ —	
<i>R. Aschlund</i>	$\frac{23}{8}$ —	
<i>C. L. C. Irminger, R.* DM.</i>	— —	Kammerjunker, Adjudant hos H. K. II, Kronprindsen.
<i>M. N. Suenson</i>	$\frac{13}{2}$ 1841.	Ridder af Æreslegionen.
<i>E. Suenson, R.*</i>	— —	Ridder af Æreslegionen.
<i>J. L. Grove</i>	— —	
<i>J. C. Krüger</i>	— —	
<i>E. Raffenberg</i>	— —	
<i>J. P. F. Wulff R.*</i>	— —	Ridder af Æreslegionen.
<i>F. C. G. Muxoll</i>	— —	
<i>H. Schierbeck R.*</i>	— —	Inspecteur ved Reberbauen.
<i>C. N. Wulff</i>	— —	
<i>P. W. Flensborg</i>	— —	
<i>J. F. G. van Dockum</i>	— —	Kammerjunker, Ridder af Æres-Legionen.
<i>C. Krieger</i>	$\frac{20}{2}$ 1842.	
<i>P. C. Holm</i>	$\frac{10}{2}$ —	Ridder af Æres-Legionen.
<i>C. B. Köbke</i>	$\frac{11}{12}$ —	

Premier-Lieutenanter.

<i>H. Oxholm</i>	$\frac{20}{12}$ 1834.	Kammerjunker, Ridder af Æres-Legionen.
<i>M. C. Thulstrup</i>	$\frac{1}{3}$ 1835.	
<i>H. Steenbach</i>	$\frac{13}{9}$ —	
<i>J. O. Donner</i>	$\frac{25}{12}$ —	
<i>F. Paludan</i>	$\frac{28}{10}$ 1836.	
<i>J. L. Gottlieb</i>	— —	
<i>C. M. Meinertz</i>	$\frac{27}{1}$ 1838.	
<i>H. Ipsen</i>	$\frac{27}{6}$ —	
<i>C. S. Feilberg</i>	$\frac{16}{9}$ —	
<i>M. B. Böcker</i>	$\frac{25}{11}$ —	
<i>C. A. Meyer</i>	$\frac{13}{1}$ 1839.	
<i>N. E. Tuxen</i>	$\frac{1}{3}$ —	

	Datum af Avancement.
<i>O. F. Suenson</i>	$\frac{14}{7}$ 1839.
<i>H. P. Rothe</i>	$\frac{1}{8}$ —
<i>E. A. Wulff</i>	$\frac{27}{10}$ —
<i>F. L. F. Sommer</i>	$\frac{26}{1}$ 1840.
<i>E. W. Holst</i>	$\frac{31}{1}$ —
<i>O. J. Marstrand</i>	$\frac{7}{2}$ —
<i>O. H. Lütken</i>	$\frac{29}{5}$ —
<i>P. H. C. Smidth</i>	— —
<i>C. H. Möller</i>	$\frac{22}{0}$ —
<i>A. F. A. Schierbeck</i>	— —
<i>A. Bielke</i>	— —
<i>A. C. Schultz</i>	— —
<i>A. J. H. Agerskov</i>	$\frac{13}{2}$ 1841.
<i>A. E. L. Knudsen</i>	— —
<i>E. C. C. Tuxen</i>	— —
<i>H. H. S. Grove</i>	— —
<i>O. W. de Fine Skibsted</i>	— —
<i>H. L. Moe</i>	$\frac{4}{4}$ —
<i>O. C. Pedersen</i>	$\frac{1}{9}$ —
<i>F. Frölich</i>	$\frac{7}{17}$ —
<i>P. A. Seidelin</i>	$\frac{9}{1}$ 1842.
<i>G. E. Tuxen</i>	$\frac{15}{2}$ —
<i>P. C. Albech</i>	$\frac{20}{2}$ —
<i>G. F. W. Wrisberg</i>	$\frac{16}{8}$ —
<i>S. Lund</i>	$\frac{11}{12}$ —
Second-Lieutenant.	
<i>A. Krieger</i>	$\frac{28}{8}$ 1835.
<i>V. Skibsted</i>	— —
<i>H. J. A. Hagen</i>	$\frac{27}{11}$ —
<i>C. F. Hedemann</i>	$\frac{10}{3}$ 1836.
<i>V. H. Köbke</i>	— —
<i>F. S. Kinck</i>	$\frac{4}{2}$ —
<i>P. F. Buchwald</i>	$\frac{15}{4}$ 1837.

Kammerjunker.

Kammerjunker.

	Datum af Avancement.
C. F. <i>Gottlieb</i>	$\frac{1^6}{4}$ 1837.
O. A. K. <i>Wilde</i>	— —
F. A. <i>Gandil</i>	— —
R. C. M. <i>Bruun</i>	$\frac{2^0}{8}$ —
G. P. <i>Schönheyder</i>	— —
A. R. <i>Hedemann</i>	$\frac{1^6}{4}$ 1838.
W. C. L. <i>Jacobsen</i> , ...	— —
M. J. <i>Harboe</i>	$\frac{2^6}{2}$ —
E. F. <i>Krieger</i>	$\frac{8}{9}$ 1840.
C. A. <i>Obelitz</i>	$\frac{0}{1^7}$ —
H. A. <i>Hensen</i>	$\frac{1^1}{3}$ 1840.
C. V. <i>Schönheyder</i>	— —
J. C. <i>Tuxen</i>	$\frac{2^2}{8}$ —
J. C. <i>Kraft</i>	— —
J. P. <i>Schultz</i>	$\frac{2^9}{11}$ —
W. Greve <i>Holck</i>	— —
H. C. <i>Colsmann</i>	$\frac{2^2}{3}$ 1841.
E. P. <i>Groth</i>	$\frac{1^5}{9}$ —
S. <i>Albeck</i>	— —
E. <i>Duntzfeldt</i>	— —
T. W. <i>Pedersen</i>	— —
C. F. <i>Wrisberg</i>	— —
A. J. L. <i>Roepstorff</i>	$\frac{4}{8}$ 1842.
F. E. A. E. <i>Lund</i>	— —
C. J. F. <i>Michelsen</i>	— —
D. R. <i>Braag</i>	— —
A. T. <i>Ulrich</i>	— —
L. F. <i>Schmidt</i>	— —
L. <i>Skibsted</i>	— —
Officierer, der ere à la suite.	
Vice-Admiral J. <i>Johansen</i> , SK.*	$\frac{2^2}{2}$ 1835.
DM.	

	Datum af Avancement.	
Contre-Admiral <i>J. P. Stibolt</i> , C.* DM.	$\frac{2^5}{8}$ 1836.	
Commandeur <i>F. Holst</i> , R.* . . .	— —	
Command. Capt. <i>C. F. Wilckens</i>	$\frac{2^2}{8}$ 1840.	
Capitain <i>P. E. Sletting</i> . . .	$\frac{1^1}{7}$ 1839.	
— <i>P. T. Grove</i>	$\frac{2^5}{8}$ 1839.	
— <i>V. A. Graah</i> , R.*	$\frac{2^2}{8}$ 1840.	Kammerjunker.
— <i>E. C. Waltersdorff</i> . . .	$\frac{1^3}{2}$ 1841.	
— <i>F. W. Liebmann</i>	$\frac{2^1}{2}$ —	
— <i>P. C. Simmelkiær</i>	— —	
Capt. Lieut. <i>E. W. Normann</i> . .	$\frac{2^2}{8}$ 1840.	
— — <i>E. R. F. Baron Dir- ckinck-Holmfeld</i>	— —	Kammerjunker, Ridder af Æres- Legionen.

Anmærkning.

For ei ideligen at gientage de Ordener og Decorationer, som Officiererne have, er der i det Efterfølgende blot anført en * ved deres Navne, der ere decorerede; ved da at eftersee Listen paa Officiererne, vil findes hvori disse Decorationer bestaae.

Officierernes Fordeling ved Divisionerne.

1ste Division.

Contre-Admiral <i>C. Wulff</i> ,* Chef.
Commandeur <i>C. Lütken</i> .*
— <i>H. D. B. Seidelin</i> .*
— <i>J. W. C. Krieger</i> .*
Command.-Capt. <i>E. Blom</i> .*
— — <i>H. B. Thomsen</i> .*
— — <i>H. C. Bodenhoff</i> .*
Capitain <i>F. A. Paludan</i> .*
— <i>H. Fisker</i> .*
— <i>D. W. Holsteen</i> .
— <i>C. E. Mourier</i> .*

Artillerie-Corpset.

Capitain <i>O. W. Michelsen</i> ,*
Chef. Töimester.
Capitain-Lieut. <i>A. Polder</i> .*
— — <i>I. P. F. Wulff</i> .*
— — <i>C. Krieger</i> .
Premier-Lieut. <i>I. O. Donner</i> .
— — <i>E. A. Wulff</i> .
— — <i>E. W. Holst</i> .
— — <i>G. E. Tuxen</i> .
Second-Lieut. <i>V. Skibsted</i> .
— — <i>R. M. Bruun</i> .

Sötöihuus-Lieut. C. *Wodrup*, DM.
 HHM. Töivarter.
 — *Carlsen*, DM. HHM.
 — A. A. *Smidth*, DM. HHM.

Matros-Corpset.

Capitain *Braëm*,³ Chef, Takkelmester.
 Capitain-Lieut. C. *Prösilius*.^o
 — — F. C. *Muxoll*.
 — — C. N. *Wulff*.
 Premier-Lieut. F. *Paludan*.
 — — F. L. *Sommer*.
 — — A. C. *Schultz*.
 — — A. I. *Agerskov*.
 — — P. A. *Seidelin*.
 Second-Lieut. H. I. *Hagen*.
 — — P. I. *Buchwald*.
 — — W. *Jacobsen*.
 — — M. I. *Harboe*.
 — — D. R. *Braag*.

1ste Compagnie.

Capitain P. C. *Bruun*, Chef.
 Capitain-Lieut. H. E. *Krenckel*.
 — — E. *Suenson*.^o
 — — I. C. *Krüger*.
 — — P. C. *Holm*.^o
 Premier-Lieut. H. C. *Steenback*.
 — — I. L. *Gottlieb*.
 — — C. A. *Meyer*.
 — — P. C. *Smidth*.
 Second-Lieut. A. *Krieger*.
 — — G. P. *Schönheyder*.
 — — H. G. *Hensen*.
 — — I. C. *Kraft*.

Second-Lieut. F. E. *Lund*.
 — — L. F. *Schmidt*.

2^{det} Compagnie.

Commandeur-Capt. *Garde*,^o Chef.
 Capitain-Lieut. C. E. van *Dockum*.^o
 — — C. *Irminger*.^o
 — — I. L. *Grove*
 — — C. B. *Köbke*.
 Premier-Lieut. H. *Ipsen*.
 — — C. H. *Möller*.
 — — H. H. *Grove*.
 — — O. C. *Pedersen*.
 Second-Lieut. C. F. *Hedemann*.
 — — C. F. *Gottlieb*.
 — — C. A. *Obelitz*.
 — — I. P. *Schultz*.
 — — E. P. *Groth*.
 — — E. *Duntzfeldt*.

2^{den} Division.

Commandeur I. C. *Bielke*,^o Chef.
 Commandeur M. *Lütken*.^{*}
 Command.-Capt. H. B. *Dahlerup*.^{*}
 — — J. *Seidelin*.^{*}
 — — O. F. *Lütken*.^{*}
 Capitain C. C. *Zahrtmann*.^{*}
 — H. *Aschehoug*.^{*}
 — I. G. *Schneider*.^{*}
 — C. L. *Ellbrecht*.^{*}
 — S. A. *Bille*.^{*}

1ste Compagnie.

Capitain P. W. *Tegner*,^{*} Chef.
 Capitain-Lieut. J. *Christmass*.

Capitain-Lieut. J. F. G. van *Dockum*.*
 Premier-Lieut. M. A. *Thulstrup*.
 — — C. S. *Feilberg*.
 — — O. H. *Lütken*.
 — — A. E. *Knudsen*.
 — — O. de Fine *Skibsted*.
 Second-Lieut. F. *Kinck*.
 — — O. *Wilde*.
 — — E. *Krieger*.
 — — I. C. *Tuxen*.

2^{det} Compagnie.

Capitain M. *Secher*,* Chef.
 Capitain-Lieut. *Fæster*.
 — — H. *Schierbeck*.*
 — — *Flensborg*.
 Premier-Lieut. *Meinertz*.
 — — N. E. *Tuxen*.
 — — O. *Suenson*.
 — — A. *Schierbeck*.
 — — *Frölich*.
 Second-Lieut. W. *Köbke*.
 — — W. Greve *Holck*.
 — — I. *Albeck*.
 — — *Michelsen*.

5^{die} Compagnie.

Capitain *Petersen*,* Chef.
 Capitain-Lieut. I. A. *Meyer*.*

Capitain-Lieut. *Aschlund*.
 — — *Raffenberg*.
 Premier-Lieut. *Oxholm*.*
 — — *Bielke*.
 — — *Moe*.
 — — P. C. *Albeck*.
 — — S. Lund.
 Second-Lieut. *Gandil*.
 — — C. F. *Wrisberg*.
 — — *Roepstorff*.
 — — *Ulrich*.

4de Compagnie.

Capitain M. *Meyer*, Chef.
 Capitain-Lieut. *Næser*.
 — — M. *Suenson*.*
 Premier-Lieut. *Böcher*.
 — — *Rothe*.
 — — *Marstrand*.
 — — E. *Tuxen*.
 — — G. *Wrisberg*.
 Second-Lieut. A. *Hedemann*.
 — — C. *Schönheyder*.
 — — *Colsmann*.
 — — T. *Pedersen*.
 — — L. *Skibsted*.

Officierer ansatte ved Holmene m, m.

Contre-Admiral *Stephansen*,* Over-Equipagemester.
 Commandeur *Schifter*,* Fabrikmester.
 Capitain-Lieut. J. L. *Grove*, Underfabrikmester.
 Capitain-Lieut. H. *Schierbeck*,* forestaer Reberbanen.
 Commandeur-Capitain S. L. *Tuxen*,* Equipagemester paa Nyholm.

Commandeur-Capitain *J. P. Gandil*,* Equipagemester paa Gammelholm.
 Capitain *Michelsen*,* Töimester.
 Capitain *Braëm*,* Takkelmester.
 Premier-Lieut. N. E. *Tuxen*, Inspecteur ved Dokken (ad interim).

Inspections-Officierer.

Paa Gammelholm.

Premier-Lieut. E. *Holst*.
 Second-Lieut. *Hagen*.

Paa Nyholm.

Second-Lieut. C. *Hedemann*.
 — — G. *Schönheyder*.
 — — E. *Krieger*.

Constructions- og Regulerings-Commissionen.

Contre-Admiral A. <i>Krieger</i> .*	Capitain O. W. <i>Michelsen</i> .*
Commandeur <i>Schifter</i> .*	— J. F. <i>Braëm</i> *
— M. <i>Lütken</i> .*	Capitain-Lieut. J. L. <i>Grove</i> .
Command.-Capt. H. B. <i>Thomsen</i> .*	Premier-Lieut. N. E. <i>Tuxen</i> .
— — S. L. <i>Tuxen</i> .*	— — O. F. <i>Suenson</i> .
— — J. P. <i>Gandil</i> .*	Krigs-Assessor <i>Lipke</i> , constit. Com-
Capitain <i>Zahrtmann</i> .*	missionsskrifer.
— S. A. <i>Bille</i> .*	

Navigations-Directeur.

Commandeur-Capitain J. *Seidelin*,* constitueret.

Lector Matheseos.

Professor og Magister Artium C. *Jürgensen*.

Sö-Raart-Archivet.

Capitain *Zahrtmann*,* Directeur.
 Premier-Lieut. H. P. *Rothe*.
 H. C. *Klingsey*, DM. HMM., Assistent.

Commissionen for de studerende Sö-Officierer.

Commandeur *Schifter*.[^]

Capitain *Michelsen*.^o

Lector i Mathem. Prof. C. *Jürgensen*.

Premier-Lieut. N. *Tuxen*.

Defensions-Commissionen.

Generalmajor P. F. v. *Quaade*, Chef af Ingenieur-Corpset, C.^o DM.

Capitain O. W. *Michelsen*.^o

Krigs-Assessor C. F. *Krabbe*, Secretair og Forvalter.

Opnuddringsvæsenet.

Commandeur Greve *Trampe*, R.^o DM.

Lieutenant F. A. *Sommerfeldt*, D. M. Assistent.

L. *Sommerfeldt*, 2den Assistent.

Krigsassessor I. L. *Möller*, constitueret Commissionsskriver, Materialforvalter og Kasserer.

Nyboder.

Commandeur-Capitain C. G. L. *Harboe*, Commandant.

F. A. *Kroyer*, constit. Commandant-Skriver.

Huusbygmester.

Professor og Stadsbygmester *Malling*.

Sö-Etatens Seildugs- og Lærreds-Fabrik.

General-Krigs-Commissair N. *Wiborg*,^o har Overopsigt med samme.

F. R. *Grove*, Polytechniker, Fabrikör.

A. *Larsen*, HHM, Regnskabsförer.

Sö-Qvæsthuset og Assistentshuset i Riöbenhavn.

Major E. Möller, R.	}	Directeurer.
Gen.-Krigs-Commissair N. Wiborg.		
Stabs og Over-Læge B. O. Winckler, R.° DM.		
Over-Krigscommissair Albeck.		
— — Leschly, Inspecteur ved Söqvæsthuset.	}	ved Assistentshuset.
— — C. Hegedahl, Forvalter.		
— — H. Hassert, Controlleur.		
Krigs-Assessor Harboe, Fuldmægtig.		

Sö-Etatens Hospital i Nyboder.

Contre-Admiral U. A. Schönheyder.	}	Directeurer.
General-Krigscommissair N. Wiborg.		
Stabs- og Overlæge B. O. Winckler.*		
Commandeur-Capt. Harboe		
Krigscancellie-Secretair Bondrop, const. Inspecteur.		
J. A. Riis, Præst.		
P. M. Knudsen, Oeconomus.		

Sö-Etatens Læger.

B. O. Winckler, R.* DM., Overlæge og Stabslæge, Rang med Comd.-Capt.

Ved 1ste Division.

F. W. Mansa, Med. Dr., Overlæge.	
H. O. Sommerfeldt, M. D., har Prædicat af Overlæge.	
P. L. Seidelin.	} Underlæger.
A. Drachmann.	

Ved 2^{den} Division.

B. O. Winckler,* Stabs- og Overlæge.	
C. Müllertz, har Prædicat af Overlæge.	
J. C. Krieger.	} Underlæger.
C. E. Holm.	

Holmens Kirke

Adm.-Deputeret N. *Wiborg*.*
 Justitsraad *Tilge*.*
 — — — — } Kirkevæger.

A. K. *Holm*, C.* DM., Dr. Theol., Sognepræst og Provst.

B. *Münter*, R.* DM., Hofprædikant, Dr. Theol., 1ste residerende Capellan.

J. A. *Riis*, 2den resid. Capellan.

E. E. *Gottlieb*, 1ste Catechet.

C. *Kierumgaard*, 2den Catechet.

H. *Glahn*, 3die Catechet.

J. F. *Johansen*, Klokker.

Professor R. *Bay*, Cantor.

C. *Raven*, Succentor.

C. *Rauch*, Organist.

N. *Gerdzen*, DM., Overgraver.

J. *Trulsen*, DM. HHM., Undergraver.

Commissionen for Sö-Etatens Drengeskoler.

Commandeur H. D. B. *Seidelin*.*

Commandeur-Capt. E. *Blom*.*

— — H. G. *Garde*.*

— — O. F. *Lätken*.*

-- -- C. *Harboe*.

Justitsraad *Halkiær*, R.*

Provst A. K. *Holm*.*

Commissionen for Pigeskolerne.

Commandanten i Nyboder.

De Herrer Præster ved Holmens Kirke.

Justitsraad *Halkiær*.*

Proviant-Gaarden.

Over-Krigscommissair S. P. *Nyeland*.

Fæstningen Christiansö.

Commandeur-Capt. A. G. *Ellbrecht*, Commandant.

Premier-Lieut. C. A. *Meyer*.

— — *Dam*, af Armeen.

P. J. *Uldall*, Garnisons-Auditeur.

Sö-Krigscommissair C. F. *Nissen*, Proviants-, Ammunitions- og Materialforvalter.

Cand. Med. & Chirurg. L. *Hasse*, Garnisons-Læge.

C. A. *Sparre*, Præst.

Cand. Theol. J. F. *Carstensen*, Kirkesanger og Skolelærer.

Quarantainen paa Ryholm.

Capitain *Schumacher*, Commandant.

Rongelig Jagt-Capitain.

Contre-Admiral C. *Wulff*.^o General-Adjutant &c.

Adjutant hos Hs. Majestæt Kongen.

Capitain *Zahrtmann*.*

Overlots i Siællands District.

Commandeur E. *Wulff*, R.* DM.

Indrulleringsvæsenet.

Oberst J. N. v. *Abrahamson*, C.* DM., Kammerherre, Ridder af flere Ordener, General-Krigscommissair for Danmark.

Oberst J. A. U. v. *Salchow*, C.* DM., General-Krigscommissair for Hertugdømmerne.

Indrullerings-Chefer.

Siællands District: Commandeur J. J. *Paludan*, R.*

Laalands, Falsters og Möens District: Capitain F. A. *Wulff*.

- Fyens District: Commandeur-Capitain K. *Linde*, R.* DM.
 Jydske District: Capitain A. C. *Kierulff*.
 Slesvigske District: Command.-Capit. G. v. *Varendorf*, R.*
 Holsteenske District: Commandeur *Raaslöff*, R.*

Capitain J. P. *Blutme*, Subalterne-Officier i Jydske District.

Mynster-Skrivere.

- Siællandske District: Krigsassessor A. F. *Petersen*.
 Laalands, Falsters og Möens District: Sö-Krigscommissair *Rathie*.
 Fyens District: Sö-Krigscommissair *Bülow*.
 Jydske District: Hr. H, A. *Nissen*
 Slesvigske District: Sö-Krigscommissair *Kierksteen*.
 Holsteenske District: Sö-Krigscommissair S. B. *Brodersen*

Sö- og Land-Krigs-Commissairer.

- 1ste Siællandske District: General-Krigscommissair F. E. *Frisch*.
 2det Siællandske District: General - Krigscommissair F. O. v. *Rosen-örn*. R.*
 Fyens og Langelands District: General-Krigscommissair H. C. v. *Riegels*, R.*
 1ste Jydske District: Major v. *Würtzen*.
 2det Jydske District: — — —
 3die Jydske District: Major F. *Toxvård* v. *Printzen*.
 1te Slesvig-Holsteenske District: Kammerherre S. v. *Stemann*, R.*
 2det — — — Kammerherre L. Baron v. *Liliencron*,*
 (C.* DM. FÆL.)
 3die — — — General - Krigscommissair Greve A. af *Moltke*, R.* Kammerherre.

Söcadet-Corpsset.

Capitain C. C. *Paludan*, R.* Chef.

Subalterne-Officierer.

Capitain-Lieut. C. L. *Prösilius*.*

Premier-Lieut. H. *Ipsen*.

— C. H. *Möller*.

Lærere.

Premier-Lieut. N. E. *Tuxen*,

— *Marstrand*,

— O. de F. *Skibsted*.

} i Mathematik og Navigation.

Capitain *Michelsen*.* i Artillerie.

Professor *Forchhammer*.* i Chemie og Physik.

Cand. Phil. *Zahrtmann*, i Dansk, Historie og Geographic.

Assessor S. *Drewsen*, i Moral og Retslære.

Professor *Abrahams*, i Fransk og Tydsk.

Hr. *Früs*, i Fransk.

Kammerraad *Rosing*,

Hr. *Jork*.

} i Engelsk.

Premier Lieut. A. C. *Schultz*, i Regning, Calligraphie, Landtonings- og Militair-Tegning.

Hr. *Dahl*, i Frihaandstegning.

Cand. Theol. *Scheller*, i Christendom.

Lieutenant P. M. *Staal*, DM. H. H. M., i Fægtning, Gymnastik og Svømning.

Hr. O. *Larcher*, i Dands.

Assessor *Drewsen*, Auditeur og Regnskabsfører.

Hr. Overlæge J. J. *Zahlmann*, Læge.

Hr. Cancellist *Boetius*, Inspecteur og Bibliothekar.

Cadetter.

1. O. C. *Hammer*.

2. J. A. *Garde*.

3. H. J. V. *Rambusch*.

4. N. F. *Ravn*.

5. A. B. *Rothe*.

} Under-
Officierer.

6. W. *Michelsen*, Underofficier.

7. J. *Schoustrup*.

8. J. S. *Meldal*.

9. C. P. *Prösilius*.

10. G. *Giödesen*.

11. H. G. F. <i>Garde.</i>	21. A. W. <i>Schive.</i>
12. V. <i>Falbe.</i>	22. V. <i>Pedersen.</i>
13. M. A. C. B. <i>Wulff.</i>	23. G. L. <i>Rohde.</i>
14. F. W. W. <i>Lüders.</i>	24. J. B. <i>Wigelsen.</i>
15. L. C. <i>Braag.</i>	25. W. de <i>Coninck.</i>
16. F. L. <i>Holböll.</i>	26. A. T. <i>Berg.</i>
17. W. A. <i>Carstensen.</i>	27. G. F. <i>Schneider.</i>
18. P. C. <i>Holböll.</i>	28. E. E. <i>Hansen.</i>
19. R. V. <i>Bauer.</i>	29. W. <i>Haffner.</i>
20. J. C. <i>Tegner.</i>	30. P. F. <i>Giödesen.</i>

Sö-Etatens Justitsvæsen.

General-Auditeur. Conferentsraad og Höiesterets-Assessor H. J. *Koefoed*, R.* DM.

Over-Auditeur. — — —

Auditeur. Over-Auditeur E. R. P. *Esskildsen.*

Sökrigs-Procureur. Etatsraad og Höiesterets-Advocat P. G. H. *L. Salicath.*

Collegiets og Holmens Contoirer.

Admiralitets- eller 1ste Departements-Contoir.

Krigs-Assessor C. F. de *Fine Skibsted*, }
 — J. *Suenson*, } Constituerede Expeditions-Secretairer.

A. J. *Skibsted*, constit. Fuldmægtig,

Krigs-Canc.-Secr. C. *Wellmann*, Copiist.

Commissariats- eller 2^{det} Departements-Contoir.

Justitsraad H. L. *Herlöv*, Chef.

Krigs-Assessor J. C. *Juel*, Fuldmægtig.

A. *Rung*, surnummerair Fuldmægtig.

H. W. *Rosted*, Copiist.

Bogholder- og Archiv-Contoir.

Justitsraad T. C. *Tilge*, R.* Chef.

Krigs-Assessor C. B. *Velschov*, Fuldmægtig.

Krigs-Assessor M. C. *Bierager*, dito.

F. W. *Aagesen*, Copiist.

Revisions- og Contra-Beregnings-Contoir.

Etatsraad J. H. *Gede*, R.* DM., Chef.

Krigs-Assessor H. C. *Hansgaard*, Under-Revisor.

— C. F. *Krabbe*.
— R. *Nørregaard*. } Fuldmægtige.

A. C. *Westergaard*.

L. C. *Rist*.

J. F. *Gradmann*.

E. F. *Anker*.

N. R. *Petersen*.

C. F. *Gede*.

Copiister.

Casserer.

Krigs-Assessor G. B. *Velschov*.

Secretair hos General Adjudanten.

Krigsraad F. C. *Esskildsen*.

Divisions Qvarttermestere.

L. *Esskildsen* ved 1ste Division.

A. *Jerndorff* — 2^{den} —

E. *Bisserup*, Assistent.

Equipage- og Commando-Contoirtet.

Krigsraad P. A. *Börgesen*, R.* Chef.

Krigs-Assessor J. *Lind*. } Fuldmægtige.

P. C. *Börgesen*.

C. U. *Lang*,
 L. N. *Pagh*.
 J. H. *Draskou*. } Copiister.

Veier-Contoiet.

Krigsraad H. A. *Seerup*, Chef.
 C. A. *Rasmussen*, Copiist.

Hovedmagazins Contoiet.

Krigsraad D. C. *Wibe*, Chef.
 Krigs-Assessor J. L. *Möller*, Fuldmægtig.
 J. *Seerup Knub*.
 L. P. *Sörensen*. } Copiister.

Mestere ved de Kongelige Værfter.

M. B. *Kolbye*, R.* DM. HHM. Conducteur, Pælebukker og Rapertmagermester.
 M. H. *Grönsund*, DM. HHM. Mester ved Flaadens Reparation og Dokken.
 D. *Funch*, DM. HHM. Skibsbygmester.
 C. *Hendrichsen*, DM. HHM. Constructeur.
 G. C. *Hummel*, DM. HHM. Rebslagermester.
 P. *Berg*, DM. Seilmagermester.
 H. W. *Lind*, Snedker og Stølmagermester.
 J. C. *Fuglesang*, Underskibsbygmester.
 D. J. *Svendsen*, Dreiermester.
 J. C. *Degenkolv*, Grovsmedmester.
 L. J. *Arendtsen*, Kleinsmedmester.
 A. T. *Petersen*, DM. HHM. karakteriseret Underskibsbygmester.
 H. J. *Richter*, DM. HHM. karakteriseret Baadebyggermester.

Liste over Flaaden.

Linieskibe.

<i>Dronning Maria</i>	84	Kanoner.
<i>Waldemar</i>	84	do.
<i>Frederik den 6te</i>	84	do.
<i>Skiold</i>	84	do.
<i>Christian den 8de</i>	84	do.
<i>Danmark</i>	66	do.
<i>Phönix</i>		sløifet til Blokskib.

Fregatter.

<i>Thetis</i>	48	do.
<i>Freia</i>	46	do.
<i>Havfruen</i>	46	do.
<i>Rota</i>	46	do.
<i>Bellona</i>	46	do.
<i>Nymphen</i>	40	do.
<i>Fylla</i>	40	do.
— — — — —	48	do. paa Stabelen.

Corvetter.

<i>Galathea</i>	26	do.
<i>Naiaden</i>	20	do.
<i>Diana</i>	20	do.
<i>Flora</i>	20	do.

Brigger.

<i>St. Thomas</i>	16	do.
<i>St. Jan</i>	16	do.
<i>St. Croix</i>	12	do. i Vestindien.
<i>Mercurius</i>	12	do.
<i>Ørnen</i>	16	do.

Skonnerter.

<i>Elben</i>	8	Kanoner.
<i>Delphinen</i>	6	do.
<i>Pilen</i>	6	do.

Cuttere.

Helsingör
Maagen.
Svalen.

Ro-Flotillen.

<i>Bombe-Kanonchalupper</i>	18.
do. <i>Joller</i>	15.
Almindelige <i>Kanonchalupper</i>	46.
hertil kommer under Bygning:	
<i>Bombe-Kanonchalupper.</i>	2.

---

i alt 81.

Dampskibe.

<i>Ægir</i> paa 80 Hestes Kraft.			
<i>Hekla</i> — 200	—	—	
<i>Kiel</i> — 40	—	—	Transportskib

Avancement, Ansættelse, Afgang &c.

10de October 1842 har Hs. M. Kongen allernaadigst bevilget, at affstedigede Second-Lieutenant Koepstorff igien maa indtræde i Marinen, dog indtil videre i Nummer efter den Second-Lieutenant, som ved hans Afstedigelse den 25de Decbr. 1841 var yngst Secondlieutenant.

S. D. er Lægen ved Sæcadetcorpset, karakteriseret Reservechirurg Zahmann, allernaadigst forundt Prædicat af Overlæge.

2den December har Hs. M. Kongen allernaadigst approberet den, under 22de Novbr. faldne Generalkrigsretsdom i Sagen angaaende Briggen Marts Forliis, hvorefter Capitain-Lieutenant Langemarck affstediges af den kongelige Stieneste.

10de December er Sø- og Land-Krigscommissair i 1ste jydste District, Major J. A. v. Sibiger Rd. af Dbg., fra 1ste Januar 1843 meddeelt Afsted i Raade fra bemeldte Embede med Oberstlieutenants Charakter og Pension under Navn af Bartpenge; i hans Sted er den fra Artillericorpset med Bartpenge i Raade dimitterede Major C. A. L. v. Würzen allernaadigst udnævnt til Sø- og Land-Krigscommissair i 1ste jydste District.

11te December er Capitain-Lieutenant Secher allernaadigst udnævnt til Capitain og Chef for 2den Divisions 2det Compagnie Capitain-Lieutenant L. Suenzon tillagt den høiere Capitain-Lieutenants Gage, Premier-Lieutenant Koble avanceret til Capitain Lieutenant og Second-Lieutenant S. Lund til Premier-Lieutenant, Alt fra 1ste Januar at regne.

17de December har Collegiet constitueret Skriver af 2den Division 1ste Compagnie Nr. 169, S. A. Krøyer som Copiist ved Commandantskabet i Nyboder og Inspecteur i Klærlægadens Pigeskole paa 3 Aar, fra 1ste Januar 1843 at regne.

31te December er Holmens Smedemester J. Ulbrechtsen meddeelt Afsted i Raade med Pension; Grovsmedmesterfvend Dengenkov ansat som Grovsmedmester, og Kleinsmed-Quartcermand, L. Krendtsen, ansat som Kleinsmedmester.

S. D. er Reservechirurg ved 1ste Division, Dr. med., ha-

rafteriseret Overlæge Sommerfeldt allernaadigst forundt Anciennetet som Overlæge fra 1ste Juli 1842 at regne, uden at dette giver ham Udkomst til Ansættelse som virkelig Overlæge.

Fra 1ste Januar 1843 inddrages eet Compagnie i 1ste Division og tvende i 2den Division; paa Grund heraf fratræde Capitainerne Schneider, Ellbrecht og Bille Compagnie, og Capitain Petersen ansættes til Chef for 2den Div. 3die Comp., Capitain Meyer til Chef for 2den Div. 4de Comp. samt Capitain Tegner til Chef for 2den Div. 1ste Comp.

Fra 1ste Januar 1843 skee følgende Omflytninger ved Holmene: Premier-Lieut. S. Lund afgaaer fra Inspectionstienesten paa Sammelholm og Premier-Lieutenant Holst ansættes i hans Sted; Second-Lieutenant N. Skibsted afgaaer fra Inspectionstienesten paa Nyholm og Second-Lieutenant G. Schönheyder ansættes i denne Post; Second-Lieutenant Buchwald afgaaer fra Inspectionstienesten ved Takkelloftet og Premier-Lieutenant Seidelin ansættes ved samme; ved Sø-Artilleriet ansættes Premier-Lieutenanterne L. Wulff og G. E. Tuxen.

Med Indrulleringen skeer ligeledes fra 1ste Januar følgende Omflytning: Fra Posten i Alsens afgaaer Capitain-Lieutenant C. Krieger, og Premier-Lieutenant O. Lütken ansættes i hans Sted; fra Posten i Apenrade afgaaer Capitain-Lieutenant Holm, og Premier-Lieutenant Ulbeck ansættes i samme; fra Posten i Stubbekjøbing afgaaer Capitain-Lieutenant Køble, og Premier-Lieutenant Wrisberg ansættes i hans Sted.

Kongelige Rescripter og Resolutioner, samt Collegii Befalinger.

10de October har Hs. M. Kongen allernaadigst resolveret, at Officiererne og Cadetterne skulle paa deres Puer bære Colar-der, som de der bæres paa de trekantede Hatte, men mindre; ligeledes at Sø-Statens Mandskab skal bære samme Colarde med rød Bund og hvid Kant, som under 12te Septbr. sidstleden er approberet for Land-Staten.

S. D. ere, efter allerhøieste Approbation, specielle Taxter og Reglementer udfærdigede for Rudsløbings, Nalkøys og Albuens Lotserier.

13de October har Collegiet bestemt, at Vands Indsprøitning i nye Skibe, for at prøve deres Tæthed, skal for Fremtiden bortfalde, samt at Skibene ikke kobberforhudes paa Stabelen.

15de November har Collegiet bestemt, at Ror med omboiet Rop, samt de Lihouste Kortapper med de her for hensigtsmæssige erkiendte Forbedringer reglementeres for Flaadens Skibe og indføres paa alle Skibe af enhver Størrelse, alt som Omstændighederne og Skibenes Reparation tillade det.

S. D. er det bestemt, at der i ethvert af de Kongelige Dampstøbes Journal skal indrettes Rubriker for de forstieklige Anvendelser af Dampmaskinen og navnlig for Expansionsgraden, hvor denne Modification af Dampkraften er iværksættelig.

11te December er ved allerhøieste Resolution bestemt, at Vagt-tienesten paa Nyholm fra 1ste Januar 1843 skal udføres af de Capitainer, der have det lavere Capitainsgehalt, uden Pensyn til om de have Compagnie eller ei, i Forbindelse med Capitain-Lieutenanterne.

24de December har Collegiet approberet, at der til en vis Udstrækning anbringes tæret Filt imellem Tommerne i nye Skibsbygninger, i det Diemeed, at forhindre Tommerets Forraadnelse.

Under 27de December har det allernaadigst behaget Hs. M. Kongen at resolve:

1. At Pensionisterne i Invalidcompagniet for Fremtiden inddeles i 6 Classer saaledes:

1ste Classe: Mestere, Mestersvende, Bøssemager, Skippere, Constructeur, Underconstructeur, Constructionsassistent, Assistent ved Søkaart-Archivet, Opsynsmand ved Skibstommeret, Assistent ved Fabrikfriveriet, Regnskabsfører ved Tommermaterialet.

2den Classe: Overkanonerer, Høibaadsmænd, Sergeanter, Skole-Inspecteurer, Quarttermænd, Billedhugger, Bødker.

3die Klasse: Kanonerer, Skibmænd, Formænd, Underconstructionsassistenten af 1ste og 2den Klasse, 1ste Modelle-
rer, Gymnastiklærere, Underassistenten ved Søkaart-Archi-
vet og Tegneren ved Søkaart-Archivet.

4de Klasse: Underkanonerer, Baadsmandsmæther, Løbere,
Arsenal-Solmens- og Vægterunderofficier, Haandværkere
af 1ste, 2den og 3die Klasse, samt af 4de Klasse, naar
de kun formedelst Alder eller Svagelighed ere blevne ned-
satte fra en høiere Klasse, 2den Modelle-
rer, Skrivere af
1ste og 2den Klasse, Underconstructionsassistenten af 3die
Klasse, Underassistent ved Fabrikfriveriet, Opsynsmænd
ved Dampmaskinen, Dokken og Spaanehaugen, Assistent
ved Sommeropsynet, Kobbertrykkeren ved Søkaart-Archivet.

5te Klasse: Justitsquarteerimestere, Overconstabler, Quarteer-
mestere, heelfarne Constabler og Matroser, Haandvær-
kere af 4de Klasse, Bolteslagere, Beegsydere, Skrivere af
3die Klasse.

6te Klasse: Arbeidsmænd, Vægtere og Materialkudste.

2. At der som Betingelser for Afgang til Invalidecompagniet
bestemmes i Regelen 25 Aars Tjeneste for dem, der høre
under en af de fire første Classer og 30 Aars Tjeneste for
dem, der høre under en af de tvende sidste Classer.

Upaaklagelig Opførsel i hele Tjenestetiden; Udygtighed til
at tiene længere, enten i den Charge, den Paagiældende staaer
i, eller i nogen Anden.

Og at den, der er lemlæstet, eller kommer til Skade i
Tjenesten, saa at han ikke ellers er istand til at erhverve
sig Livets Ophold, tilstaaes for kortere Tjenestetid end den,
der giver Afgang til Compagniet, den ringeste Pension for
den Klasse, hvortil han hører, og for længere Tjenestetid
den høieste Pension for det Tidrum af 5 Aar, i hvilket
han er kommet til Skade, samt at udmærket Flid og Due-
lighed maa, som Supplement for en noget kortere Tjenestetid,
end de i Regelen for Afgang til de fire første Classer fast-
satte 25 Aar, efter Omstændighederne give Afgang, enten
til den Klasse, hvortil den Paagiældende efter sin Charge
hører, eller til en lavere, uagtet han mangler noget af den
bestemte Tjenestetid.

3. At Pensionerne bestemmes:

for 1ste Klasse: til 50 pCt. af den reglementerede samlede
Indkomst for 25 Aars Tjeneste, i hvilket Beløb liquide-
res Værdien af det, der tilstaaes in natura, nemlig Kost,
1½ Portion, dersom den Pensionerede har havt 2 Portio-
ner, men ellers kun 1 Portion, og dobbelt Huus i Ny-
boder;

- for 2den Classe: 48 Rbdlr. for 25 Aars Tieneste foruden 1 Portion Kost og 16 Rbdlr. i Quarteerpenge, samt Mundering;
- for 3die Classe: 36 Rbdlr. for 25 Aars Tieneste, foruden 1 Portion Kost og 8 Rbdlr. i Quarteerpenge, samt Mundering;
- for 4de Classe: 24 Rbdlr. for 25 Aars Tieneste, foruden 1 Portion Kost og 8 Rbdlr. i Quarteerpenge, samt Mundering;
- for 5te Classe: 24 Rbdlr. for 30 Aars Tieneste, foruden 1 Portion Kost og 8 Rbdlr. i Quarteerpenge, samt Mundering;
- for 6te Classe: 12 Rbdlr. for 30 Aars Tieneste, foruden 1 Portion Kost og 8 Rbdlr. i Quarteerpenge, samt Mundering.
4. At der tilstaaes dem, der hore til 1ste Classe, et Tillæg af af 1 pCt. af den reglementerede Indkomst for hvert Aars længere Tienestetid indtil det 50de Aar, og dem, der hore til en af de 5 andre Classer, 1 Rbd. i Tillæg for hvert Aar, de have tient længere end respective 25 eller 30 Aar, og for Tieneste i 50 Aar og derover $\frac{2}{3}$ mere, end de vilde faae for 49 Aars Tieneste, dog saaledes, at Pensionen for Bægterne kun stiger til 22 Rbdlr. for 40 Aars Tieneste, uden yderligere Forhøielse.
  5. At alle i Invalidcompagniet overfattede Haandværkere, Heelbefarne og Arbeidsmænd maae gives Arbeide i Spaanehaugen, forsaavidt de kunne giøre Fyldest for den tilstaaede Dagløn, men ellers ikke.
  6. At Pengepensionerne reguleres saaledes:
for 20 Aars Tieneste: for dem, der efter deres Stilling hore under 2den Classe af Pensionister, 48 Rbdlr. aarlig og 4 Rbdlr. for hvert Aars længere Tieneste, indtil det 24 Aar inclusive; for dem, der hore under 3die Classe, 42 Rbdlr. aarlig, og 3 Rbdlr. for hvert Aars længere Tieneste, indtil det 24 Aar inclusive; for dem, der hore under 4de Classe, 36 Rbdlr. aarlig og 2 Rbdlr. for hvert Aars længere Tieneste, indtil det 24 Aar inclusive; for dem, der hore under 5te Classe 30 Rbdlr. aarlig, og 1 Rbdlr. for hvert Aars længere Tieneste, og for dem, der hore til 6te Classe, 24 Rbdlr. aarlig, og 1 Rbdlr. for hvert Aars længere Tieneste, begge til det 29 Aar inclusive
  7. At disse Bestemmelser maae gives Anvendelse for dem, der afgaae fra den 1ste Januar 1843.

Officielle Deel.

II.

Dødsfald.

Den 17de Marts Contre-Admiral C. Wulff, Generaladjutant og Kongelig Jagtcapitain, Kammerherre, Commandeur af Dannebrog og Dannebrogsmænd, 66 Aar gammel.

Ligesom den i afvigte Aar hedengange Broder, bortkaldtes han ved en pludselig og uventet Død. Han var den næstældste og længstlevende af 5 Brødre, alle i Sø-Staten og alle udmærkede ved koldt Mod og en varm Kiærlighed til deres Stand. Af disse døde de 3 yngste i feireste Ungdomsalder: Rasmus Wulff faldt i Slaget paa Rheden; den herlige, den elskværdige Nicolai Wulff døde i 1807 af Climatfeber i Vestindien, og den yngste, Frederik, blev borte, tilligemed to andre unge Officierer, Grove og Willemoes, med et Koffardistib i 1817.

Christian Wulff var født d. 21de Februar 1777. Han blev Secondlieutenant i 1796, Premierlieutenant i 1802, Capitainlieutenant i 1813, Capitain i 1815, Commandeurcapitain i 1828, Commandeur i 1836, Divisionschef i Februar 1841. Til Generaladjutant for Sø-Staten og Kongelig Jagtcapitain udnævntes han d. 5te Februar 1842 og erholdt Contre-Admirals Charakter d. 4de Juni samme Aar.

Sin første Krigshæder erhvervede Wulff sig i 1807 under Kiøbenhavns Beleiring, da han med en Afdeling Kanonbaade var stationeret i Kalvebodstrand, for at beskyde de fiendtlige Batterier hvoraf især et ved „Gamle Pesthuus“ anrettede Skade paa Byen og stød Sommerpladsen ved Kiøkkenkurven i Brand. Fiendens Ild fra det velbeskyttede Batterie var dræbende for Kanonbaadene; men Wulff bragte det, i de dagligen gientagne Attaquer, ved sin Uldholdenhed stedse til Taushed. Lieutenant Zeuthen faldt her; Cadetten Buhl, den kielle 16-aarige Yngling, opbraget i Wulffs eget Huus, mistede en Arm og Wulff selv blev saaret.

I 1808 havde Wulff Commando af 9 Kanonchalupper, 3 Kanonjoller og 1 Skiærbaad, stationerede ved Laaland, Falster og Bordingborg. Den 4de Juni s. A. — 14 Dage for Broderen i Norge tog Briggen Seagull — erobrede han med 4

Kanonchalupper den engelske Orlogsbrig Zickler. I Maren 1809 og 10 havde han atter Commandoen af Roslotillen ved Næskov og omliggende Farvand. Han gik derpaa til Eskadren i Bliessingen, hvor han som Næstcommanderende paa Linieskibet Albanois forblev indtil Slutningen af 1812, da han vendte tilbage, og fik i 1813 sin gamle Station ved Næskov.

I den Uvirkningsperiode for Marinen, som fulgte efter Krigen, tilbragte Wulff den største Tid paa sin Eiendom, Petersgaard, i det sydlige Siælland. I 1824 fik han Commando af Corvetten Diana, paa Stationen i Vestindien, og endelig erholdt han i 1840 Commando af Fregatten Bellona paa en Expedition til Sydamerika, for at knytte diplomatiske Forbindelser med flere af de nye Stater syd for Linien. Han havde saaledes den Ære at føre det danske Orlogsflag første Gang rundt om Cap Horn. Ved sin Tilbagekomst, i August 1841, erholdt han Kammerherre, nøglen som Beviis paa Hs. Majestæts Naade og Tilfredshed med Udførelsen af den ham betroede Mission, og Mæret derpaa valgtes han til at succedere Broderen som Generaladjutant og kongelig Jagtcapitain.

Den almindelige Dom om denne fortiente Officier var, at han, med et høit og ridderligt Mod, besad en aaben og for alt Godt og Ædelt varmtførende Charakter.

Officielle Deel.

II—III.

Avancement, Ansættelse, Udcommando, Afgang &c.

31te Dec. 1842 har Collegiet antaget Engländeren S. Higgins som Maskinmester ved Flaadens Dampskibe, paa 2 Aar.

17de Januar 1843 er forhenværende Maanedslieutenant C. S. Søyer allernaadigst meddeelt Overkrigscommisfairs Charakter med Tilladelse til at bære den for denne Charge reglementerede Uniform og Felttegn.

29de Januar er, ved allerhøieste Resolution, karakteriseret Reserverehirurg Toftt ansat som fast Læge paa Batteriet Trekroner,

16de Marts har Collegiet, istedetfor den til andet Embede befordrede Skolelærer Carstensen, antaget Cand. Theol. S. L. K. Müller til Skolelærer og Kirkesanger paa Fæstningen Christiansø.

20de Marts er, ved allerhøieste Rescript, Commandeur C. Lütken allernaadigst udnævnt til S. M. Kongens tjenstgørende Generaladjutant af Sø-Staten og Jagtcapitain, hvorhos ham er tillagt Contre-Admirals Charakter, dog uden Anciennetet, indtil han indtræder i Nummer som Contre-Admiral.

23de Marts er Bogholderen ved Helsingørs Lotserie, Søkrigscommisfairs Siorth, allernaadigst meddeelt Overkrigscommisfairs og Bogholderen ved Dragør Lotserie P. Jepsen Søkrigscommisfairs Charakter.

26de Marts er Contre-Admiral C. Lütken udnævnt til Chef for 1ste Division, Commandeurcapitain Blom til Commandeur, Capitain Jarthmann til Commandeurcapitain, Capitain C. Ellbrecht oprykket i ældst Sæge, Capitainlieutenant Sæster udnævnt til Capitain og Chef for 2den Div. 3die Comp. som Capitain Pederesen fratræder; Capitain Lieutenant J. L. Grove oprykket i ældst Sæge, Premierlieutenant Orholm udnævnt til Capitainlieutenant og Secondlieutenant N. Krieger til Premierlieutenant, alle med den, de respective Charger, tillagte Sæge.

Udcommanderede ere: Til Corvetten Flora: Capitain S. A. Paludan Chef, Capitainlieutenant Prøssilius, Premierlieutenanterne Marstrand, Møller og Schultz som Lærere for

Sadetterne, og Pr. Lieut. Ipsen som Næstcommanderende; som Læge, Reservechirurg Courlænder, som Proviantforvalter og Råhyttskriver L. L. Jones.

Til Vagtskibsposten paa Batteriet Trekroner: Capitain Søster, Chef; Prem. Lieut. Seilberg, Næstcommanderende; Pr. J. Ritter som Proviantregnskabsfører.

Til Corvetten Diana, Vagtskib i Sundet: Capitainlieutenant Næser, Chef; Pr. Lieut. Smidth og Sec. Lieut. Buchwald, Groth og L. Skibsted, som Subalterne; Cand. Med. & Chir. Siorth som Læge og Pr. M. Aagesen som Proviantregnskabsfører og Råhyttskriver.

Til Briggen Mercurius, der er bestemt til Vestindien; Capitainlieutenant Christmass, Chef; Pr. Lieutenanterne Thulstrup og Ugerflov samt Sec. Lieuten. Wrisberg, S. Lunn og Braag, som Subalterne; Cand. Med. & Chir. Friis som Læge og G. Nicolaysen som Proviantregnskabsfører.

Til Vagtskibsposten i Storebælt, Skonnerten Pilen: Capitainlieutenant A. Meyer; Chef; Pr. Lieut. L. Wulff Næstcommanderende, Krigscancelliesecretair Mariager som Proviantregnskabsfører.

Til Briggen Ornen, paa Dvelfestogt: Capitainlieutenant Polder, Chef; Pr. Lieutnr. Gottlieb, Rothe og Seidelin, samt Sec. Lieutnr. J. C. Luxen, Koepstorff og Schmidt; Cand. Med. & Chir. Hornemann, som Læge, og Copiist S. Bech som Proviantregnskabsfører.

Til Skonnerten Elven, Vagtskib ved Altona: Capitainlieutenant Krenchel, Chef; Pr. Lieutnr. Paludan og A. Krieger, som Subalterne; Pr. J. Vahl, som Læge, og Søkrigscommissair Lorenzen som Proviantregnskabsfører.

Til Briggen St. Jan, paa Dvelfestogt: Capitainlieutenant Irminge, Chef; Pr. Lieutnr. Meinertz og Schierbeck samt Sec. Lieut. Kraft, Michelsen og Ulrich, som Subalterne; Cand. Med. & Chir. Krebs, som Læge, og Copiist Schröder som Proviantregnskabsfører.

Til at føre *Hs. K. S. Kronprindsens* Eystutter *Neptun*:
Capitainlieutenant *Muxoll*.

Til at foretage Sø-Dyemaalinger med *Everten Cathrina*
Rebecka: Pr. Lieut. *Böcher* og Sec. Lieut. *V. Skibsted*.

11te April er *Cand. Med. & Chir. P. Friis* allernaadigst
forundt Underlægges Rang med Tilladelse til at bære den for Sø-
Statens Underlæger reglementerede Uniform, med civilt Felttegn.

— — April er Capitain Lieutenant *C. van Doekum* aller-
naadigst udnævnt til Ridder af *Dannebrogordenens* 3die Klasse.

25de April er Pr. Lieutenant *O. Lütken* beordret til iaar
at føre *Dampskibet Uggir* og Sec. Lieut. *C. Schönheyder* be-
ordret til at forfætte Tjeneste paa bemeldte *Dampskib*.

25de April er Pr. Lieut. *N. Tuxen* beordret at foretage en
Reise i *England, Frankrig og Holland* paa 1 à 2 Aar, for at
udvide sine Kundskaber i *Mechanik og Hydraulik*, hvortil er be-
vilget ham det sædvanlige Stipendium, og Prem. Lieut. *O. S.*
Suenson beordret til at reise til *England* i 2 à 3 Maanedes,
for at gjøre sig bekendt med de nyeste Forandringer ved Byg-
ningen af *Dampskibe og Indretningerne af deres Maskiner*.

Fra 1ste Mai ere Prem. Lieutnr. *Ugerstou* og *Seidelin*
afgaaede fra deres Poster som Inspectionsofficierer ved *Tallk-*
væsenet, og Sec. Lieut. *G. Schönheyder* ligeledes afgaaet fra
Inspectionsofficiersposten ved *Nyholm*, hvilken Sec. Lieut. *Kobbke*
er tiltraadt.

3die Juni er *Dampskibet Hekla* beordret equiperet og arme-
ret, for under Capitainlieutenant *Jrminger* med Besætningen
fra *Briggen St. Jan* at foretage nogle Provs- og Ovelstouere.

9de Juni er Capitain *Secher* allernaadigst forundt Tilla-
delse til at anlægge og bære den ham tildeelte *Decoration* som
Ridder af den franske *Ureslegion*.

9de Juni er Prem. Lieut. *Moe* beordret til at føre *Damp-*
skibet Kiel paa dets Farter iaar og Sec. Lieut. *Pedersen* til su-
balterne Officier paa samme.

Kongelige Rescripter og Resolutioner samt Collegii-
Befalinger.

4de Decbr. 1842 er ifølge allerhøieste Approbation udfærdiget en ny Instruction for Styrmandene i de kongelige Skibe.

Ved allerhøieste Resolution af 4de December 1842 er Sagen og Kostpengene for Styrmandene for Fremtiden bestemt saaledes:

Gage:

for en Overstyrmand paa et Liniestib eller en Fregat maanedlig 30 Rbd.;

for en Overstyrmand paa en Corvet eller Brig maanedlig 24 Rbd.;

for anden Styrmand paa et Liniestib eller en Fregat maanedlig 22 Rbd.;

for anden Styrmand paa en Corvet eller Brig, og tredie Styrmand paa et Liniestib eller en Fregat, samt for Styrmandene paa de mindre Skibe maanedlig 18 Rbd.; og

for en fjerde Styrmand maanedlig 14 Rbd.

Kostpenge:

for en Overstyrmand 15 Rbd. og for hver af de andre Styrmand 12 Rbd. pr. Almanak Maaned. Det er derhos tilladt dem at erholde hver en Portion Skibskost mod Godtgjærelse af hvad denne koster her; men de skulle dog holde deres egen Messe.

Ved samme allerhøieste Resolution er Collegiet bemyndiget til at tilstaae Styrmand, der, efter endt Tozt med kongelige Krigsskibe, af Chafen have faaet Recommendation for at besidde saadan fortrinlig Dygtighed og for at have udviist et saa godt Forhold, at det ønskes at beholde dem i Tjenesten, Wartpenge indtil de atter udcommanderes, eller, saafremt dette ikke sker imidlertid, indtil den paafølgende Mai Maanedes Udgang. Disse Wartpenge, der ophøre naar de Paagældende uden Tilladelse tage privat Pyre, ere derhos allernaadigst bestemte til 8 Rbd. maanedlig for en Overstyrmand eller Første Styrmand og 6 Rbd. maanedlig for en af de andre Styrmand.

11te December 1842 er udfærdiget specielt Reglement og Tært for Nymindegabs og Ringløbing Fiords Lotseri, og under 22de s. M. ligeledes specielt Interims-Reglement og Tært for Korsørs Lotseri.

1843. 21de Januar har S. M. Kongen allernaadigst approberet nye Distinctions-Begn, som af Artilleriet og Matros-Corpsernes Mandstab skulle bæres paa Hatten.

29de Januar er udfærdiget specielt Interims-Reglement og Tært for Læsø Lotseri.

S. D. har S. M. Kongen allernaadigst resolveret, at de Officierer, der gaae i Koffardisarten, maae fritages for Gagedecourt i de to første Aar, de virkelig fare til Koffardis, og at de maa beholde halv Gage den øvrige Tid de saaledes ere permitterede.

7de Februar har S. M. Kongen allernaadigst approberet, at Dampffibet Wgir monteres med 6 Stykker Falkonetter.

14de s. M. har Collegiet approberet Udkast til Takkellareglement for Briggen Ornen.

18de s. M. har Collegiet bifaldet, at Masterne i Skonnerten Elben forkortes 4 Fod paa Under-Enden og at Hovedtougene af Bantene flyttes eet Nummer agterligere, ved at sætte de agterste Hovedtougne paa Stængebardunernes Plads og anbringe disse agten for Kanonporten. Fremdeles er et Topstag imellem Stor- og Fokkemasten reglementeret for Skonnerten. Samme Dato er en ny Seiltegning for Skonnerten approberet.

5te Marts har S. M. Kongen allernaadigst befalet, at den under Bygning paa Nyholm værende Fregat gives Navnet „Gefion.“

6te Marts har Collegiet bestemt, at løse Sammenfoiningsled, sammensatte af 2 Stykker, til de forskjellige Dimensioner Ræde, som anvendes til Takkellassen, for at kunne indsættes, hvor et sprunget Led er udtaget, reglementeres. Endvidere, at Blacks Rædestopper, en til hver Side, medgives de Skibe der udrustes; — at der anbringes Jernhylstere om Topperne af Bramstængerne til disses staaende Gods — ligeledes Lynildsafledere, flaaede som

Tougværk, af Kobbertraad, saaledes som Dampffibet Høllas — endelig, at de paa Batteriet forude anbragte „Waterclosets“ lukkes, ved foreskildende Leilighed, med dobbelte Dørre efter engelsk Maade.

23de Marts har Collegiet bestemt, at der, til Dvælse i Væslaaning af Seil m. v. for Lærlingerne og de unge Halvbefarne af Matros-Corpsen, skal paa Ankerøen anbringes en Stang med Brämstang, Ræer og Seil.

23de April er allernaadigst tilstaaet for Fremtiden det faste Mandstabs ved Udcommando 3 Rbd. pr. Mand i Paaklædningspenge for et Toget, i Lighed med de Indreullerede.

27de April er et nyt Salut-Reglement for de kongelige Skibe udsærdiget, som Anhang til Søkrigs-Artikelsbrevet.

21de Mai er allernaadigst approberet Tegning til en stor Fregat paa 48 Stkr. 24pdg. Kanoner, hvis Bygning imidlertid bliver at udsætte indtil videre.

1ste Juni er allernaadigst udsærdiget et aabent Brev angaaende Hæderstegnet for god Tjeneste ved Sø-Statens.

3die Juni er allernaadigst approberet Tegning til Speil-Gallerier og Gallions-Ornamenter for den i Bygning værende Fregat „Geffon“

24de Juni er allernaadigst resolveret, at Briggen St. Jan casferes og ophugges ved Holmen.

Officielle Deel.

IV.

Avancement, Ansættelse, Udcommando &c.

Under 3die Juli d. A. er Secondlieutenant Pedersen beordret som subalterne Officier med Dampskibet Kiel.

Ved allerhøieste Resolution af 14de s. M. er det allernaadigst tilladt Premierlieutenant Paludan at bære Medaillen for Drufnedes Redning, der er tilstaaet ham for at have bierget en Mand, der var falden overbord fra Vagtskibet ved Altona.

Under 3die August er Cadetunderofficieren Otto Christian Hammer allernaadigst udnævnt til Secondlieutenant.

Under 8de s. M. er Premierlieutenant Brisberg beordret til Vagtskibet ved Altona, Skonnerten Elben, istedetfor Premierlieutenant A. Krieger, der allernaadigst er bevilget $1\frac{1}{2}$ à 2 Aars Permissjon.

Under 15de August er karakteriseret Reservechirurg Courlænder constitueret som Underlæge ved 2den Division, medens karakteriseret Reservechirurg, Underlæge Holm, med allerhøieste Tilladelse er fraværende.

Under samme Dato ere Commandeurcapitainerne Dahlerup og Bodenhoff, Capitainerne F. A. Paludan og Alschoug samt Divisionsquartiermesterne Terndorff og Esfeldsen beordrede som Medlemmer i den under samme Dato anordnede Over-Munderingscommission for Sø-Staten.

Under 18de Septbr. er Commandeur Schifter allernaadigst meddeelt Contreadmirals Charakter.

Under 26de s. M. er Premierlieutenant D. Suenson constitueret som Inspectionsofficier paa Dokken og Lærer i de mathematiske Videnskaber paa Søcadetacademiet, medens Premierlieutenant N. G. Luxen er fraværende paa den Udenlandsreise han skal foretage.

Fra 1ste October er Premierlieutenant Meinerts ansat som Inspectionsofficier ved Søartilleriet, og Premierlieutenant Albeck og Secondlieutenant A. Pedemann som Inspectionsofficierer ved Taffelbæsenet.

Allernaadigst udnævnte til Riddere af Dannebrogordenens 3die Klasse ere: Capitain-Lieutenanterne Muxoll og Orholm samt Premier-Lieutenant Bøcher.

18de September ere Contre-Admiral Krieger og Commandeurcapitain Garde benaadede med Dannebrogsmændenes Hæders-tegn; til Commandeur af Dannebrog er udnævnt General-Auditeur ved Sø-Etaten Conferentsraad Koefod; til Ridder af Dannebrogordenens 3die Klasse ere udnævnte Capitain Lieutenanterne Ushlund og Grove, Overlæge ved 1ste Div. Dr. Med. Mansa, Premierlieutenant D. Lütken samt Overkrigscommissair Nyland; til Dannebrogsmænd: Underskibsbygmester Fugelsang, Skipper P. Arensen og Sergeant ved 1ste Div. 2det Comp. Olsen.

Kongelige Rescripter og Resolutioner samt Collegie-Befalinger.

15te Juli er udfærdiget specielt Reglement og Tægt for Fredericia Lotserie.

5te August er i Henhold til allerhøieste Resolution af 28de Juli udfærdiget et nyt Reglement for Munderingerne for Divisionernes Mandstab og anordnet en Over-Munderingscommissiøn for Sø-Etaten.

